

Oulun kaupungin toimintakertomus ja tilinpäätös 2017

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisällysluettelo

Toimintakertomus	3
Kaupunginjohtajan katsaus	5
1. Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa	7
1.1. Oulun kaupungin hallinto 31.12.2017.....	7
1.2. Toimintaympäristö.....	13
1.2.1. Väestörakenne ja väestörakenteen muutos.....	13
1.2.2. Työpaikkakehitys, työttömyys ja työllisyyden edistäminen.....	14
1.2.3. Maankäyttö ja asuntorakentaminen.....	15
1.2.4. Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät.....	16
1.3. Oulun kaupungin toiminnan ja talouden kehitys.....	18
1.3.1. Olennaiset toiminnassa tapahtuneet muutokset.....	18
1.3.2. Olennaiset muutokset tulosperusteissa.....	19
1.3.3. Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoteen talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä.....	20
1.4. Oulun kaupungin henkilöstö.....	22
1.5. Hankintojen toteutuminen.....	23
1.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä.....	25
1.7. Ympäristökijät.....	27
2. Selonteko sisäisestä valvonnasta	29
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	32
3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	32
3.2. Toiminnan rahoitus.....	40
3.3. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	43
3.4. Kokonaistulot ja -menot.....	46
4. Oulu-konsernin toiminta ja talous	48
4.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	48
4.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	49
4.3. Konsernirakenteen muutokset.....	50
4.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	50
4.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	51
4.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	53
5. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	61
Talousarvion toteutuminen	63
6. Oulun kaupunkistrategian toteutuminen 2017	65
7. Käyttötalouden toteutuminen	72
7.1. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	72
7.1.1. Keskusvaalilautakunta.....	78
7.1.2. Tarkastuslautakunta.....	78
7.1.3. Kaupunginvaltuusto.....	79
7.1.4. Kaupunginhallitus.....	79
7.1.5. Hyvinvointilautakunta.....	97
7.1.6. Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	110
7.1.7. Yhdyskuntalautakunta.....	117
7.1.8. Rakennuslautakunta.....	123
7.2. Oulun kaupungin kehittämissalkut.....	128
8. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	135
8.1. Verotulot.....	136
8.2. Valtionosuudet.....	138
9. Rahoitusosan toteutuminen	139
10. Investointiosan toteutuminen	141
10.1. Peruskunta.....	143
10.2. Liikelaitos Oulun Tilakeskus.....	153
11. Sitovien tavoitteiden toteutuminen	157
11.1. Peruskunta.....	157
11.2. Liikelaitokset.....	159

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot.....	161
12. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot.....	163
12.1. Oulun kaupunki.....	163
12.2. Oulu-konserni	169
Eriytetyt tilinpäätökset.....	191
13. Liikelaitosten erillistilinpäätökset	193
13.1. Oulun Vesi liikelaitos	193
13.2. Oulun Tietotekniikka liikelaitos	217
13.3. Oulun Tekninen liikelaitos	230
13.4. Liikelaitos Oulun Serviisi	244
13.5. Liikelaitos Oulun Tilakeskus.....	257
13.6. Business Oulu -liikelaitos.....	274
13.7. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos.....	289
13.8. Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos.....	305
14. Liikelaitosten vaikutus kaupungin tulokseen.....	316
15. Taseyksiköt	319
15.1. Kehittämisrahasto	319
15.2. Oulun Valistustalorahasto	335
Tytäryhteisöjen toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot	341
16. Tytäryhteisöjen toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot.....	343
16.1. Tytäryhtiöt.....	343
16.1.1. Oulun Energia -konserni.....	343
16.1.2. Oulun Satama Oy.....	345
16.1.3. Kiertokaari Oy.....	346
16.1.4. Nallikari Seaside Oy	347
16.1.5. Työterveys Virta Oy	348
16.1.6. Sivakka-konserni.....	349
16.1.7. Haukiputaan Kehitys Oy	351
16.1.8. Oulun Pysäköinti Oy.....	352
16.1.9. Oulun Kaupunginteatteri Oy	353
16.1.10. Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy	354
16.1.11. Oulun Ammattikorkeakoulu Oy.....	355
16.1.12. Monetra Oy	356
16.1.13. ScanLab Oy.....	357
16.2. Kuntayhtymät.....	359
16.2.1. Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä	359
16.3. Säätiöt	360
16.3.1. Oulun Palvelusäätiö.....	360
16.3.2. Oulun Musiikkijuhlasäätiö	361
Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	363
17. Käytetyt tilikirjat ja säilytys.....	365
18. Tunnuslukujen laskentakaavat.....	368
Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja tilinpäätösmerkintä	371
19. Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä.....	373

Toimintakertomus

Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen taloudesta on saatu viime kuukausina hyviä uutisia. Talouskasvu on jatkunut aiempaa laajalaisempaan. Viime vuoden kasvua vahvisti edelleen investoinnit ja yksityinen kulutus, mutta myös viennissä nähtiin merkittävää piristymistä. Kuntien taloudessa hyvä talouden yleinen kehitys ei juurikaan näkynyt lukuun ottamatta työllisyyden parantumisista. Kuntatalouden vahvistuminen johtuikin suurelta osin toimintakulujen kasvun hillinnästä.

Yritysten kehitystä on tukenut Tekesin, Finveran ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen aktiivisuus yritysrahoituksessa. Yritysten näkymät toki poikkeavat eri toimialoilla. ICT-toimialalla olemme toipuneet hyvin rakennemuutoksesta, mutta myös perustellisuuden ja palvelusektorin elpyminen on päässyt hyvään vauhtiin. Oululainen osaaminen on viime vuosina vetänyt puoleensa lukuisia korkean jalostusarvon yrityksiä. Korkean teknologian yrityksiin ja alihankintaan on syntynyt runsaasti uusia työpaikkoja, mikä näkyy jo joissakin yrityksissä haasteena löytää sopivaa työvoimaa.

Oulun kaupungin kaupalliset tilat ovat täyttymässä hyvinvoinnin ja kaupan palveluilla. Asemanseudun maanomistajien tekemä kehittämissuunnitelma eteni ja sen perusteella voidaan ryhtyä valmistelemaan kaavamuutosta. Noin 25000 opiskelijan yliopistokampuksen suunnittelu ja toteutus Linnanmaalle aloitettiin. Käynnissä on useita kymmeniä asemakaavahankkeita liittyen teollisuuteen, matkailuun, asumiseen, liikenteeseen, kauppaan ja palveluihin. Keskustan täydennysrakentaminen on vilkasta, viime vuonna luvitettiin 3000 asuntoa. Start up- yritysten määrä on vakiintunut. Teollisuuden kasvua vauhdittavat lähialueiden investoinnit, tiehankkeet, uusiutuvan energian hankkeet ja kaupunki-infran kehittäminen. Yksityisten sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjonta monipuolistui.

Oulussa irtisanomiset ja lomautukset ovat vähentyneet. Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut merkittävästi vuoden takaisesta samalla kuin avoimet työpaikat ovat lisääntyneet. Työllisyystilanteen kohentumisesta huolimatta Oulun haasteena on edelleen korkea nuoriso-, rakenne- sekä pitkäaikaistyöttömyys. Samaan aikaan työnantajien huolelana on osaavan työvoiman saatavuus. Tämä haastaa niin koulutus-, yritys- kuin työllisyyspalveluidenkin toimijat entistä vaikuttavampaan ja yrityslähtöisempään toimintaan. Kaupungin, ELY- ja Te-toimiston työllisyyskokeilu ei toteutunut odotetusti, mutta työllisyyttä pyritään nyt parantamaan moniammatillisella yhteistyöllä. Oulun Innovaatioallianssin yhteistyön painopisteet, joita ovat uudistuva teollisuus, OuluHealth, vetovoimainen kaupunki, digitalisaatio, 5G ja ketterä kaupallistaminen, ovat edenneet hyvin.

Maan hallituksen valmisteleva maakunta- ja sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus siirtyi vuoteen 2020. Toteutuessaan uudistus mullistaa kuntien asemaa, tehtäviä ja taloutta. Siirtyvien tehtävien myötä Oulun kaupungin talous puolittuu, mutta lainat jäävät kaupungin hoidettavaksi. Henkilöstön määrä vähenee reilusti yli 4000 työntekijällä. Oulun kaupunki jatkoi yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa toimintojen ja palveluiden järjestelyjä niin, että tuleva maakunta myös hyötyy niistä. Lisäksi kaupunki osallistui ja osallistuu maakunnan perustamiseen antamalla merkittävän työpanoksen erilaisiin valmistelutehtäviin. Vuonna 2017 käynnisti tuotantonsa Oulun Tuotantokeittiö Oy ja Työterveys Virta Oy.

Muutosohjelma Oulu 2020 sisältää merkittävimmät käynnissä olevat ja suunnitellut toimenpiteet, joilla Oulu valmistautuu maakuntien perustamisen taloudellisiin ja toiminnallisiin vaikutuksiin ja talouden tasapainottamiseen. Tämä on välttämätöntä, jotta kaupunki voisi jatkossa toteuttaa elinvoimaa ja vetovoimaa tukevia kehittämis- ja investointihankkeita. Kaupunkistrategia 2026 on valmistunut ja kevään aikana sovitaan strategiset hankkeet, jotta menestyisimme tulevaisuudessa.

Suomi 100 -juhlavuosi näkyi Oulussa monin tavoin. Toinen valtakunnallinen pääjuhla järjestettiin Oulussa. Juhlavuoden aikana järjestettiin lukuisia tapahtumia ja tilaisuuksia, kuten Ajankulkue, joka keräsi valtavasti yleisöä. Kaupunginvaltuusto teki juhlapäätöksen hakea vuoden 2026 Euroopan Kulttuuripääkaupungiksi.

Kaupungin talous 2017 toteutui talousarviota paremmin. Vuosikate oli lähes 120 miljoonaa euroa eli reilusti yli talousarviovaitteen ja lainamäärä väheni noin 38 miljoonalla. Kaupungin taloudellinen tilanne ei kuitenkaan merkittävästi muuttunut, sillä ennustettua myönteisempi kehitys aiheutui merkittävältä osin kertaluonteisista tuloeristä, joiden yhteisvaikutus oli noin 40 miljoonaa euroa.

Kaupungin taloudessa merkittävintä oli se, että nettomenot kyettiin taittamaan alle edellisvuoden. Tästä erityinen kiitos kuuluu henkilökunnalle. Tulevaisuus ja odotettavissa olevat muutokset haastavat meidät yhä uudelleen. Hyvin alkaneessa kehitystyössä tarvitsemme jatkossakin meidän kaikkien yhteistyötä ja panosta.

Lämmin kiitos kuluneesta vuodesta!

Valoa kevääseen.

*Päivi Laajala
Kaupunginjohtaja*

1. Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa

1.1. Oulun kaupungin hallinto 31.12.2017

Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2017 tilanteen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto

Oulun kaupunginvaltuustossa on 67 valtuutettua kaudella 2017 – 2021. Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 12 kertaa ja teki päätökset kaiken kaikkiaan 158 asiasta.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi vuonna 2017 Juha Hänninen (Kok.).

I varapuheenjohtajana Eeva-Maria Parkkinen (Kesk.)

II varapuheenjohtajana Sebastian Tynkkynen (PS)

III varapuheenjohtajana Jukka Kolmonen (Kesk.)

IV varapuheenjohtajana Risto Kalliorinne (Vas.)

Kaupunginvaltuustoon ovat lisäksi kuuluneet seuraavat valtuutetut:

Aalto Esa, *koulutusvastaava, Vihr.*

Aittakumpu Pekka, *päätoimittaja, pastori, Kesk.*

Enojärvi Anne, *henkilökohtainen avustaja, PS*

Haaga Hilikka, *medianomi, yrittäjä, Vas.*

Haapanen Satu, *opettaja, Vihr.*

Hakkarainen Janne, *viestintäasiantuntija, Vihr.*

Halonen Sari, *diplomi-insinööri, luottamusmies, SDP*

Harju Yrjö, *rehtori (eläk.), SDP*

Heikkinen Janne, *viestinnän suunnittelija, Kok.*

Heinonen Niilo, *opiskelija, Kok.*

Heinonen Paavo J., *päätoimittaja, Vas.*

Hekkala Rauno, *varastoesimies, Vas.*

Himanen Paula,

sisäisen valvonnan asiantuntija, Vihr.

Huikari Juha, *laskentatoimen opettaja, Kesk.*

Huotari Anne, *projektipäällikkö, kouluttaja, Vas.*

Husso, Jarmo J., *toimitusjohtaja, Kok.*

Huttu-Hiltunen Antti,

apulaisjohtaja /maanviljelijä, Kesk.

Isohätälä Jaana, *väitöstutkija, opettaja, Vihr.*

Kaismo Tomi, *yrittäjä, Kok.*

Kemppainen Marja-Leena,

terveydenhoitaja, (eläk.), KD

Keskiahho Hanna,

rakennustekn. diplomi-insinööri, Kok.

Kontturi Heikki, *lehtori, luokanopettaja, Vihr.*

Korhonen Martti, *puheenjohtaja, Vas.*

Korkiakoski Jouko, *työtekniikko (eläk.), Kesk.*

Kynkäänniemi Milla,

vanhempi rikoskonstaapeli, Kok.

Kälkäjä Mikko, *sosionomi, Kesk.*

Laru Jari, *yliopiston lehtori, Kok.*

Lawson Hellu Latékoé, *tietoliikenneinsinööri, Vihr.*

Lepistö Anna-Kaisa, *kotiäiti, myyjä, Kesk.*

Leskelä Jorma, *Kesk.*

Lokka Junes, *moniosaaja, faktantarkistaja, ASYL*

Merihaara Mikko, *diplomi-insinööri, Kok.*

Moilanen Riikka, *toimitusjohtaja, Kesk.*

Murtoniemi Mauno, *opettaja, Vas.*

Määttä Henna, *koulutuspoliittinen asiantuntija, Vihr.*

Nikula Lauri,

vanhempi konstaapeli, nettipoliisi, Kesk.

Oikarinen Kyösti, *suukirurgi, professori, Kesk.*

Ojalehto Matias, *insinööri, Kesk.*

Pikkuaho Sami, *yrittäjä, toimitusjohtaja, Kok.*

Pitko Jenni, *arkkitehti, Vihr.*

Pohjola Tuija, *uinninopettaja, liikuntaneuvos, SDP*

Päkkilä Risto, *insinööri, opettaja, Kesk.*

Rajala Lyly, *toimittaja, Kok.*

Raudaskoski Mikko,

rehtori, erityisopettaja (eläk.), Vas.

Salmi Mikko, *päätoimittaja, pastori, SDP*
Sarkkinen Hanna, *kansanedustaja, Vas.*
Simula Jenna,
tradenomi, kansanedustajan avustaja, PS
Sirviö Pirjo,
erikoissairaanhoitaja/tutkimuskoordinaattori, SDP
Snellman Anne, *FT, puutarhuri, PS*
Takkula Anne-Maria,
projektipäällikkö, perheterapeutti, Kesk.
Talvitie Mari-Leena,
diplomi-insinööri, kansanedustaja, Kok.

Tiainen Tanja, *toiminnanjohtaja, SDP*
Tikkala Sirpa, *luokanopettaja, apulaisjohtaja, Kesk.*
Torro Kaarina, *kirjastovirkailija, SDP*
Tuppurainen Tytti, *FM, kansanedustaja, SDP*
Ukkola Kalervo, *diplomi-insinööri (eläkel.), Vas.*
Vehkaperä Mirja, *kansanedustaja, Kesk.*
Viitanen Mikko, *projektipäällikkö, Vas.*
Vikeväkorva Susa, *lastentarhanopettaja, Vihr.*
Vuorio Juha, *diplomi-insinööri, PS*
Vähämäki Ville, *DI, kansanedustaja, PS*
Åman-Toivio Minna, *yrittäjä, Kok.*

Kaupunginhallitus

Oulun kaupunginhallituksessa on 13 jäsentä. Kokouksiin voivat osallistua myös kaupunginvaltuuston puheenjohtajat, yhdyskunta-, hyvinvointi- sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtajat ja heillä on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Vuonna 2017 kaupunginhallitus kokoontui 28 kertaa ja teki päätökset 380 asiakohdassa.

Kaupunginhallituksessa toimi puheenjohtajana Kyösti Oikarinen

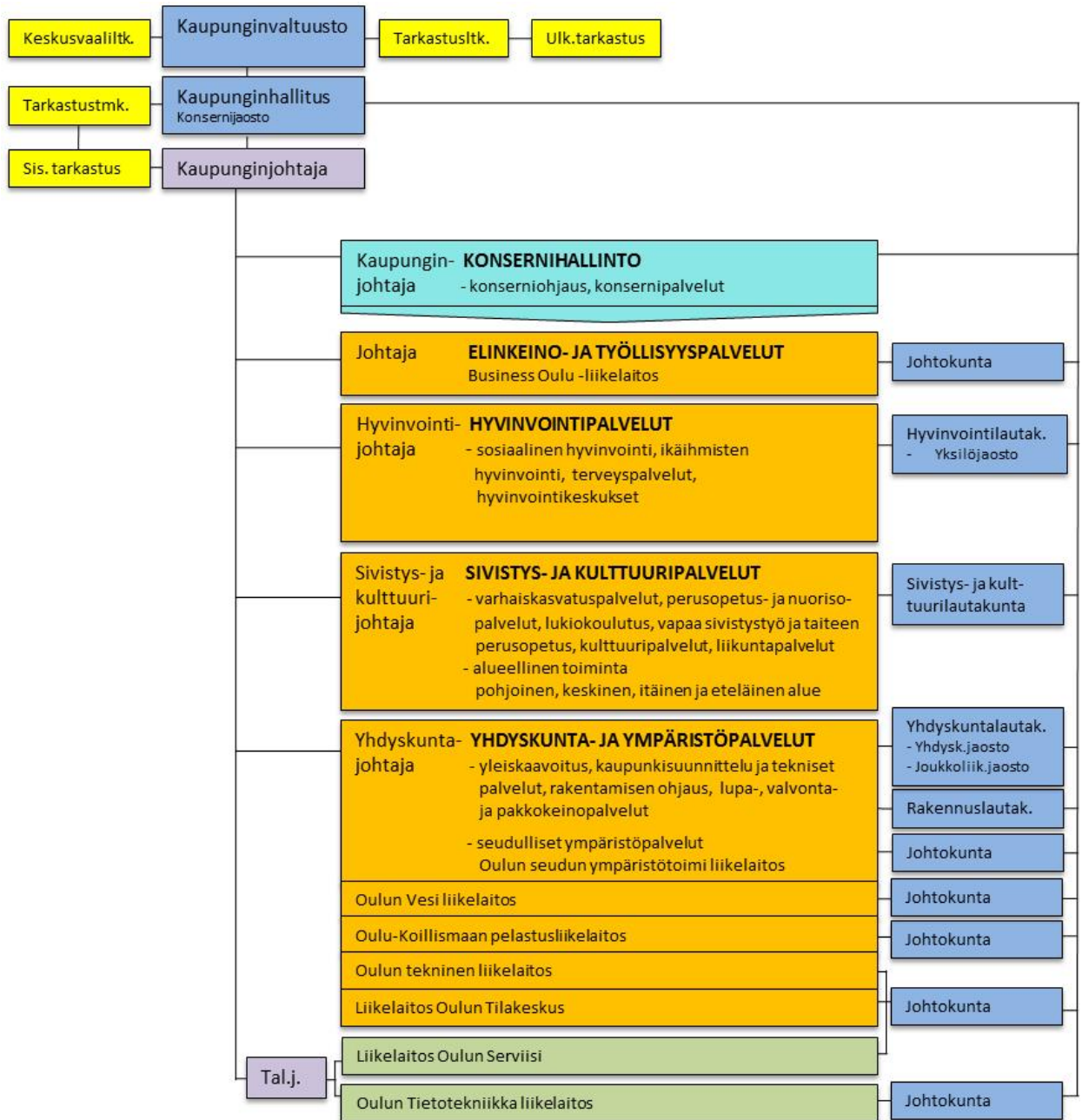
I varapuheenjohtajana Jenni Pitko

II varapuheenjohtajana Tuija Pohjola

Kaupunginhallituksen muut jäsenet olivat:

Hilkka Haaga (Vas.)
Minna Åman-Toivio (Kok.)
Mikko Raudaskoski (Vas.)
Janne Heikkinen (Kok.)
Juha Huikari (Kesk.)
Jarmo J. Husso (Kok.)
Jaana Isohätälä (Vihr.)
Matias Ojalehto (Kesk.)
Mikko Salmi (SDP)
Jenna Simula (PS)

Kaupunginhallituksessa toimi esittelijänä kaupunginjohtaja Päivi Laajala. Oulun kaupungin toimialaorganisaatio luottamuselimineen on esitetty seuraavassa kaaviossa:

Kuva 1. Oulun kaupungin organisaatio 31.12.2017

Kaupunginvaltuusto:

Tarkastuslautakunta
Kaupunginhallitus
Keskusvaalilautakunta

Kaupunginjohtaja:

BusinessOulu liikelaitoksen johtokunta
Sivistys- ja kulttuurilautakunta
Hyvinvointilautakunta
Yhdyskuntalautakunta

Yhdyskuntajohtaja:

Rakennuslautakunta
Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtokunta
Oulun Vesi liikelaitos
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta
Oulun teknisen liikelaitoksen johtokunta

Talousjohtaja:

Liikelaitos Oulun Serviisin johtokunta
Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtokunta

Toimielinten jäsenet sekä toimielimissä toimivat esittelijät 31.12.2017 mukaan.

Tarkastuslautakunta:

pj. Marja-Leena Kempainen
vpj. Tanja Tiainen

Jäsenet:

Matti Alatalo
Janne Koskela
Pentti Kuttilainen
Anna-Kaisa Lepistö
Matti Lukka
Kari Myllyniemi
Krista Silegren
Kaisu Tuomi

Esittelijä: Pirjo Mäkinen

Keskusvaalilautakunta:

pj. Aulikki Heinonen
vpj. Seppo Paakkari

Jäsenet:

Marko Hoikkaniemi
Risto Siekkinen
Martta Valtanen

Rakennuslautakunta:

pj. Anne-Maria Takkula
vpj. Hanna Kesäaho

Jäsenet:

Veikko Ervasti
Hannes Kortesalmi
Pia-Riitta Korvenheimo
Terttu Kuusela
Jukka Lappalainen
Mervi Siljander
Teuvo Ukkola
Jukka-Pekka Vesala
Veijo Väänänen
Kati Jurkko-Pylväs, kh:n edustaja

Esittelijä: Pekka Seppälä

Hyvinvointilautakunta:

pj. Sirviö Pirjo
vpj. Sami Pikkuaho

Jäsenet:

Pekka Aittakumpu
Kimmo Alatalo
Jamal Awad
Annemari Enojärvi
Seppo Karjalainen
Susanna Kiskanen
Henna Määttä
Anneli Näppä
Teija Ruokamo
Pekka Simonen
Veera Uutinen
Susa Vikeväkorva, kh:n edustaja
Esittelijä: Kirsti Ylitalo-Katajisto

***Oulun seudun ympäristötoimi
liikelaitoksen johtokunta:***

pj. Mauno Murtoniemi
vpj. Antti Lithovius

Jäsenet:

Pirjo Bastman
Kati Hannila
Risto Kurikka
Mirja Mustapirtti
Arvi Mäläskä
Mikko Pesola
Tiia Rusila
Jenna Simula, kh:n edustaja
Esittelijä: Leena Tuuri

Sivistys- ja kulttuurilautakunta:

pj. Satu Haapanen

vpj. Lauri Nikula

Jäsenet:

Yrjö Harju

Suvi Helanen

Kaarina Kailo

Heikki Kontturi

Minna Kynkäänniemi

Minna Kärkkäinen

Jari Laru

Aira Lievetmursu

Ville Luotola

Matti Roivainen

Anne Snellman

Jarmo J. Husso, kh:n edustaja

Esittelijät:

Mika Penttilä

Marjut Nurmivuori

Pekka Fredriksson

Ulla Rissanen

Niina Epäily

Risto Vuoria

Oulun Vesi liikelaitoksen johtokunta

pj. Matti-Mikael Cedervall

vpj. Mauno Sipola

Jäsenet:

Pia Alatorvinen

Jussi Haataja

Sanna Husa

Janne Kalinainen

Johanna Vakkuri

Rauno Hekkala, kh:n edustaja

Esittelijä: Jouni Lähdemäki**Yhdyskuntalautakunta:**

pj. Martti Korhonen

vpj. Latékoé Lawson Hellu

Jäsenet:

Sirpa Tikkala

Jorma Leskelä

Raimo Hämeenniemi

Niilo Heinonen

Minna Lehtovaara

Eija Säilynoja

Mikko Merihaara

Kaarina Torro

Sari Halonen

Vaili Jämsä-Uusitalo

Esa Aalto

Risto Päckilä, khn edustaja

Esittelijät:

Matti Matinheikki

Paula Paajanen

Kaija Puhakka

Pasi Heikkilä

Yhdyskuntajaosto

pj. Jorma Leskelä

vpj. Miina-Anniina Heiskanen

Jäsenet:

Markku Eilola-Jokivirta

Salla Vähämetsä

Esa Paloniemi

Elina Lappalainen, khn edustaja

Esittelijät:

Eero Keski-oja

Virpi Rajala

Sirpa Tulokas

Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtokunta:

pj. Salla Kangas

vpj. Jorma Hanhela

Jäsenet:

Sanna Jääliñoja

Tuomas Pikkujämsä

Jari-Pekka Teurajärvi

Sirpa Tikkala, khn edustaja

Esittelijä: Pekka Pesonen**Joukkoliikennejaosto****Oulu:**

pj. Raimo Hämeenniemi

vpj. Aino-Kaisa Manninen

Jäsenet:

Sami Kyllönen

Mauri Moilanen

Sanna Pakanen

Toni Parkkinen

Suvi Röntynen

Heli-Hannele Haapaniemi, Iin kunta

Miia Marjanen, Kempeleen kunta

Olli Nurkkala, Limingan kunta

Risto Prokkola, Lumijoen kunta

Kirsti Airaksinen, Muhoksen kunta

Jaakko Niskanen, Tyrnävän kunta

Jenni Pitko, khn edustaja

Esittelijät:

Pasi Heikkilä

Hannu Honkanen

Edwin 't Lam

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta:

pj. Juha Vuorio
vpj. Kari Karppinen
Jäsenet:
Päivi Jylhänkangas-Häkkiä
Anna-Kaisa Pelto
Mikko Tuomikoski
Pentti Haukivaara
Anne Sormunen
Janne Heikkinen, kh:n edustaja
Esittelijä: Petteri Helisten

BusinessOulu -liikelaitoksen johtokunta:

pj. Jaana Isohätälä
vpj. Janne Heikkinen
Jäsenet:
Anne Huotari
Virpi Jääskö
Mikko Kälkäjä
Asmo Saloranta
Juho Tuominen
Timo Autio kh:n edustaja
Esittelijä: Juha Ala-Mursula

Tilivelvolliset 31.12.2017

Luottamushenkilötoimielimet

Kaupunginhallitus ja sen jaostot
Lautakunnat ja niiden jaostot
Johtokunnat ja niiden jaostot

Viranhaltijat

Kaupunginjohtaja

Konsernipalvelut:

Johtaja
Henkilöstöjohtaja
Talousjohtaja

Ulkoinen tarkastus:

Kaupunginrevisori

Sivistys- ja kulttuuripalvelut:

Sivistys- ja kulttuurijohtaja
Lukiojohtaja
Perusopetus- ja nuorisajohtaja
Varhaiskasvatusjohtaja
Liikuntajohtaja
Kulttuurijohtaja

Liikelaitosten johtokunta

pj. Erja Repo-Tervonen
vpj. Jouko Korkiakoski
Jäsenet:
Tomi Kaismo
Heidi Kemppainen
Kalevi Kuha
Leena Kuha
Marjo Sjögren
Matias Ojalehto, khn edustaja
Esittelijät:
Johan Alatalo
Jouko Leskinen

Hyvinvointipalvelut:

Hyvinvointijohtaja
Sosiaalijohtaja
Vanhustyönjohtaja
Terveysjohtaja

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut:

Yhdyskuntajohtaja
Yleiskaavapäällikkö
Asemakaavapäällikkö
Kaupungingeodeetti
Kaupungininsinööri
Ympäristöjohtaja
Rakennusvalvonnan johtaja

Liikelaitosten johtajat:

Oulun Serviisi liikelaitoksen johtaja
Oulun Teknisen liikelaitoksen johtaja
Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtaja
Oulun Työterveys liikelaitoksen johtaja
Oulun Vesi liikelaitoksen johtaja
Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtaja
BusinessOulu -liikelaitoksen johtaja
Pelastusjohtaja
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtaja

1.2. Toimintaympäristö

1.2.1. Väestörakenne ja väestörakenteen muutos

Hallinnollinen alue

Oulun kaupungin pinta-ala 31.12.2017 oli 3 880 km², josta maa-aluetta 3 031 km² ja vesialuetta 849 km². Kaupungin omistuksessa oli koko maa-alasta 70 km² eli hieman yli 12 % ja vesialueesta 68 km² eli noin 8 %. Maapinta-alasta oli asemakaavoitettua aluetta n. 178 km² ja yleiskaava-alueita 3 817 km².

Väestö ja elinolot

Vuoden 2017 lopussa Oulun väkiluku oli 202 341 henkeä (ennakkotieto). Väestönkasvu vuonna 2017 oli noin 1 800 asukasta. Kasvuprosentti oli 0,9. Muuttoliike kasvatti edelleen selvästi kaupungin väkilukua. Vuonna 2017 muuttovoitto oli Oulussa noin 750 henkilöä (ennakkotieto). Viime vuosina maahanmuuton osuus muuttovoitosta on kasvanut. Eniten muuttovoittoa Oulu sai jälleen pohjoisen kaupungista (Rovaniemi, Tornio, Kemi, Kajaani). Suurinta muuttotappio oli muihin suuriin kaupunkeihin (Helsinki, Tampere, Espoo). Oulusta muutti seudun muihin kuntiin yhteensä noin 10 henkilöä enemmän kuin muista seudun kunnista Ouluun.

Oululaisten väestörakenne on edelleen pysynyt varsin tasapainoisena. Alle kouluikäisten lasten määrä laski edelleen selvästi ja oli viime vuoden lopulla noin 17 400, mikä oli 8,6 % koko asukasmäärästä. Ikäluokan pienenemisen taustalla on koko maassa ja myös Oulussa tapahtunut syntyneiden määrän väheneminen. Kouluikäisten (7-15-vuotiaat) määrä kasvoi ja oli noin 22 900, eli 11,3 % väestöstä. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi edellisvuodesta selvästi ja oli noin 31 000 henkilöä eli 15,3 % väestöstä.

Vuoden aikana asuntokuntien määrä kasvoi noin 1 300:lla, ja oli kertomusvuoden lopussa noin 97 300. Siitä yksinään asuvia oli 44,4 % ja 2-hengen asuntokuntia kolmanneksen verran. Lisäystä tapahtui viime vuosien tapaan eniten näissä pienissä asuntokunnissa. Henkilöluvultaan edellisiä suurempien asuntokuntien määrän kasvu oli maltillista tai laskevaa. Asuntokuntien keskikoko on vähitellen pienentynyt niin, että kun vielä 1990-luvun alussa asuntokuntaan kuului keskimäärin 2,4 henkilöä, oli vastaava osuus viime vuoden lopussa 2,1 henkilöä.

Asuntoja oli kertomusvuoden lopussa noin 108 300 kpl, joista kerrostaloissa 51,9 %, omakotitaloissa 29,8 % ja rivi- tai muissa taloissa 18,3 %. Asunnoista omistusasuntoja oli 52 %, vuokra-asuntoja 38,4 % ja loput oli muuhun hallintaperusteeseen kuuluvia tai tuntelemattomia. Noin 60 prosenttia oululaisista asuu pientaloissa (omakoti- ja rivitaloasunnot). Kaikkien asuinhuoneistojen keskikoko oli 82 m². Vuoden aikana valmistui uusia asuntoja yhteensä noin 1 900 kpl, joista omakoti- ja rivitaloasuntoja oli noin 650 kpl eli n. 33 % ja kerrostaloihin kuuluvia noin 1 300 kpl eli n. 67 %.

Viime vuonna työttömien määrä laski ja oli kuukausittain keskimäärin 14 398 (v.2016: 15 887). Työttömyysaste laski selvästi ja oli 14,9 % (v.2016: 16,6 %). Vuoden 2015 lopussa Oulussa oli yhteensä 83 938 työpaikkaa. Työpaikkaomavaraisuusaste oli Oulussa 104,8 ja seutukunnassa 98,3.

1.2.2. Työpaikkakehitys, työttömyys ja työllisyyden edistäminen

Työllisyystilanne kääntyi sekä valtakunnallisesti että Oulun talousalueella parempaan suuntaan vuoden 2017 aikana. Talouskasvu on perustunut monen toimialan tuotannon lisäykseen, taloudellisen aktiiviteetin lisääntyminen näkyi etenkin rakentamisessa avointen työpaikkojen kasvuna. Oulun talousalueella mm. suurhankkeiden positiivinen vaikutus heijastui aluetalouteen. Erityisesti rakennusinvestointeja sekä kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointeja on tehty runsaasti. Vahvinta kasvu oli teollisuudessa ja rakentamisessa, erityisesti teknologiateollisuudessa, jonka tuotanto lisääntyi yli seitsemän prosenttia. Muita vahvan kasvun toimialoja olivat suunnittelukäynnän kasvattama liike-elämän palvelut sekä logistiikkakäynnän vilkastuttama liikenne. Suomessa työllisten määrä kasvoi prosentin edellisestä vuodesta ja työllisyysaste nousi 69,6 prosenttiin. Avointen työpaikkojen määrä nousi selvästi vuoden 2017 aikana.

Vuoden 2017 keskimääräinen inflaatio oli Suomessa 0,7 %. Inflaatiokehitys on ollut hidasta, mutta on kuitenkin kääntynyt jälleen nousuun. Palkansaajien yhteenlasketun käytettävissä olevan reaalitytulon eli ostovoiman arvioidaan lisääntyneen 1,8 % vuonna 2017. Ostovoimaa tuki työllisyyden lisääntyminen ja maltillinen inflaatio. Oulun alueellista talouskehitystä elvytti yksityisten palveluiden ja rakennustoiminnan piristyminen.

Oulun alueen työvoima on kasvanut vuoden 2016 tasosta 940 henkilöllä ollen vuoden 2017 joulukuussa 96 803 henkilöä. Työllisyyskehitys on vuoden 2017 aikana kohentunut, mutta edelleen tarvitaan lisätoimia työttömyysjaksojen katkaisemiseksi ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi. Työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmien lisääntymisen taustalla on ollut voimakas talouden rakennemuutos, jossa uudet työpaikat syntyvät eri aloille ja alueille kuin mistä niitä on hävinnyt. Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannebarometrin ja Työ- ja elinkeinoministeriön ammattibarometrin mukaan pulaa on erityisesti rakentamisen ja kiinteistöpalvelujen ammattilaisista sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen asiantuntijoista. Työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmat heikentävät talouskasvun työllistävyttä ja vaimentavat osaltaan työllisyyden lähivuosien kasvunäkymiä.

Työllisyyden näkymiä on pitkään varjostanut korkea nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyyden

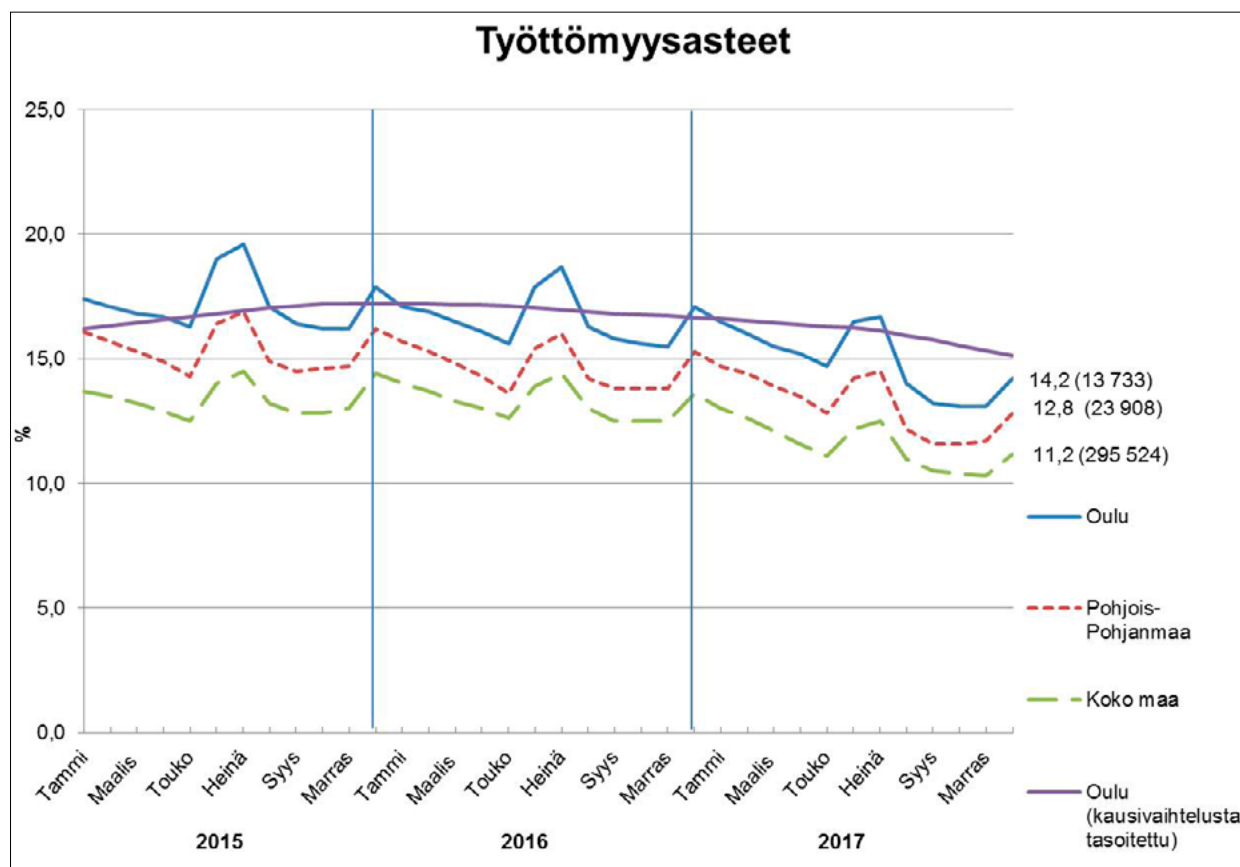
rakenteellinen syveneminen. Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt merkittävästi vuoden aikana, mutta suuri rakennetyöttömyys hidastaa työttömyyden laskua parantuneesta suhdannetilanteesta huolimatta. Oulussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli 2017 joulukuussa 4 570 henkilöä. Työttömyyden pitkittyessä työllistymisen todennäköisyys pienenee. Keskeistä on työttömyyden pitkittymisen katkaisu ja ehkäiseminen, sillä rakenteelliseksi muututtuaan työttömyys ei välttämättä alene edes suhdannetilanteen parantuessa. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä on v. 2017 laskenut nopeasti kaikissa ikäryhmissä. Osa tästä laskusta johtuu kuitenkin pelkästään rekisteritietojen korjauksesta. Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan kolmen kuukauden välein toteutettavien työttömien haastattelujen on arvioitu ajantasaistaneen Suomen työnvälitystilaston työttömyyslukuja jopa 20 000–30 000 henkilöllä.

Oulun työpaikkamäärä on vuosittain noin 84 000 - 85 000. Vuoden 2017 aikana tapahtuneen positiivisen kehityksen seurauksena on työmarkkinoiden tilanne kehittynyt myönteiseen suuntaan, mutta muutokset ovat vielä aika maltillisia. Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistoon ilmoitettujen avointen työpaikkojen määrä on kasvanut. Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin työ- ja elinkeinotoimistoon joulukuun 2017 aikana Oulussa 1334, mikä on 158 enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Merkittävää osaa työpaikoista ei kuitenkaan täytetä avoimesti ilmoitetulla haulla. Tämä haastaa perinteisen työnvälitystoiminnan ja työnhakijoiden aktiivisuus korostuu. Lisäksi työllisyystoimialalla palvelutarjontaan mukaan tulevat yksityiset palvelutuottajat, joiden hankinnassa toteutetaan vaikuttavuus- ja tulosperusteisia toimintamalleja.

Kuntien vastuut pitkäaikaistyöttömyydestä ovat taloudellisesti merkittäviä. Työttömyyden syveneminen ja lakiperusteisten työmarkkinatuen kuntasuosien vastuiden muutokset ovat kasvattaneet kaupungin kuntaosuusmenojen kehitystä. Oulun kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2017 oli 24,2 M euroa. Kuntien ja kolmannen sektorin palkkatuella työllistäminen on vaikeutunut valtion palkkatukeen kohdennettujen määrärahojen vähenemisen ja työllistämisen kriteerien muutoksen vuoksi. Kuntien elinkeino- ja työllisyyspalvelui-

den sekä kolmannen sektorin yhteistyötä tarvitaan erityisesti vaikeimmin työllistyvien palveluratkaisuissa ja aktivoinnissa. Toimenpiteet on kohdennettava työnantaja- ja työnhakija-asiakkaan palvelutarpeen mukaan, sillä samat toimet eivät toimi kaikille. Elin-

keino- ja työllisyyspalveluissa pääpainopisteet ovat olleet uusien työpaikkojen luomisessa, nuorten työllisyyden edistämässä sekä rakenteellisen työttömyyden vähentämisessä.

Kuva 2. Oulun alueen työttömyystilanne on kausivaihtelusta tasoitettun seurannan mukaan kohentunut, joulukuussa 2017 työttömyysaste 2,9% pienempi edelliseen vuoden tasoon nähden (Lähde: ELY-keskus, Työllisyyskatsaus 12/2017 ja TEM, toimialapalvelu).

1.2.3. Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Uuden Oulun yleiskaava ohjaa maankäytön suunnittelua. Yleiskaava on valituksenalaisia alueita lukuun ottamatta lainvoimainen. Keskeisenä linjauksena yleiskaavassa on täydennysrakentaminen ja yhdyskuntarakenteen tiivistäminen. Uusina asumisen alueina yleiskaavassa osoitettiin mm. Tahkokangas, Mustasaaren itäosa, Kemintien itäpuoli, Lassiranta, sekä Iinatin ja Heikkilänkankaan täydennysalueet. Yleiskaavassa asumisen alueita on osoitettu tavoitevuoteen 2030 ulottuvaa asuntotarvetta enemmän, jotta turvataan niin vaihtoehtoja asemakaavoitukseen kuin myös asuntotuotannon sujuvuus.

Täydennysrakentamista kaavoitus on edistänyt laa- timalla vuoden 2017 aikana mm. Myllytullin täyden- nysrakentamisen vision ja käynnistämällä alueella useita asemakaavahankkeita. Heinäpään täydennys- rakentamisen toteutusselvitys saatiin viimeistelyvai- heeseen ja pilottitaloyhtiöt ovat nyt käynnistämässä asemakaavanmuutoksia. Maikkulan kaupunginosaa koskeva täydennysrakentamisen tavoitesuunnitelma käynnistyi. Kemintien bulevardin -hanke eteni vuon- na 2017 kaavarunkotasoisena, nähtävillä oli kolme kaavarunkovaihtoehtoa, joista kerättiin palautet- ta. Käynnissä on lisäksi Välivainion koulun alueella asemakaavanmuutos. Tahkokankaalle käynnistettiin asemakaavahanke.

Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO) 2016-2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa 2016.

Ohjelmassa vähennettiin omakoti- ja rivitalotonttien tarjontaa ja keskitettiin kerrostalotonttien tarjontaa täydennysrakentamisalueille keskustan tuntumaan. Asumisen lisäksi ohjelmassa nostettiin esiin työpaikkarakentaminen. Tavoitteiden mukaisesti kaupunki laati uutta teollisuus- ja työpaikkarakentamista mahdollistavat asemakaavat Ruskon ja Takalaanilan alueille sekä käynnisti Oulunportin alueen asemakaavoittamisen. Työpaikkatontteja kaupunki luovutti vuonna 2017 29 kappaletta.

Kaavoituksen valmistelemlia asemakaavoja valmistui vuonna 2017 yhteensä 28 kpl. Asuntotuotannon kannalta merkittävimpiä olivat Kaukovainion keskuksen asemakaava sekä keskustan ja sen lähialueen täydennysrakentamiskaavat: Nahkatehtaankatu 1-3, Puistokatu 30, Asemakatu 32, Tuira Kaarretie 14 sekä Takalyötyn aukio. Yhteensä näillä asemakaavoilla mahdollistetaan noin 1600 kerrostaloasunnon rakentaminen. Lisäksi valmistui pienempiä kokonaisuuksia mahdollistavia asemakaavoja, mm. Kynsilähtöön. Laajimmat omakotitalojen rakentamisen mahdollistavat asemakaavat hyväksyttiin vuonna 2017 Hakomäen ja Niittyholman alueelle. Näissä kaavoissa on osoitettu muiden pientalojen lisäksi 165 erillispientalotonttia. Niittyholman asemakaavan hyväksymispäätöksestä jätetty valitus on hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Tontinluovutuksen osalta kaupunki ylitti vuoden 2017 osalta maankäytön toteuttamisohjelman tavoitteet. Tontteja luovutettiin laskennallisesti noin 1690 asunnon tuotantoa vastaava määrä, kun tavoitteena oli 1200 asuntoa vastaava tontinluovutus. Kerrostalotontteja luovutettiin mahdollistaen 1108 asunnon rakentaminen (tavoite 830), rivi- ja ketjutalotontteja mahdollistaen 445 asunnon rakentaminen (tavoite 250) ja erillispientalotontteja mahdollistaen 139 asunnon rakentaminen (tavoite 120).

Asuntotuotannon osalta kaupunki pystyi toteuttamaan maankäytön toteuttamisohjelmaan kirjatut tavoitteet. Yleiseksi vuositavoitteeksi on asetettu 1600 - 1900 uutta asuntoa, joista noin puolet on kerrostaloasuntoja ja puolet pientaloasuntoja. Vuonna 2017 Oulussa valmistui asuntoja 1924 kappaletta, jotka jakaantuivat asuntotyypeittäin seuraavasti: kerrostaloasuntoja 1295, rivi- ja ketjutaloasuntoja 244, sekä omakotitaloja 385. Maankäytön toteuttamisohjelman 2016 – 2020 mukainen asuntotuotantotavoite 1650 asuntoa ylittyi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 Oulun kaupungin asuntopoliittiset linjaukset. Asuntopoliittisten linjausten tavoitteena oli tarkentaa vuonna 2013 hyväksytyjä linjauksia keskittyen erityisasumisen tarpeisiin ja niihin vastaamiseen. Erityisasumisen tavoitteena on erottaa palvelut ja asuminen toisistaan ja samalla luoda edellytykset asua normaaliuden periaatteiden mukaisesti mahdollisimman pitkälle kotona.

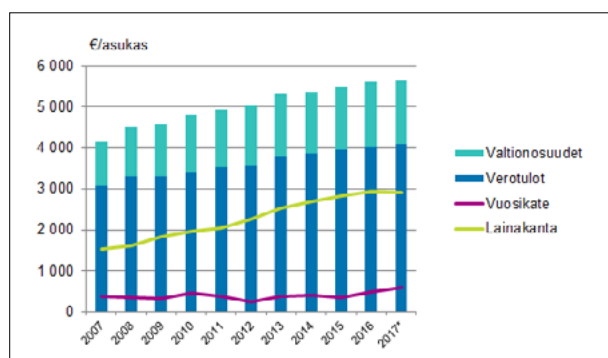
1.2.4. Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Vuonna 2017 Suomen talouskasvu piristyi ja oli aiempaa laaja-alaisempaa. Vienti vauhdittaa kasvua ja samalla kotimainen kysyntä jatkuu voimakkaana. Suomen Pankin arvion mukaan bruttokansantuote kasvoi 3,1 prosenttia. Julkinen talous on vahvistunut suhdanteen paranemisen myötä. Julkisen sektorin alijäämä suhteessa BKT:hen pieneni 1,1 prosenttiin vuonna 2017. Työllisyyden käynnistyneen kasvun jatkuminen on kuntien kannalta erityisen tärkeää, koska työttömyydestä aiheutuneet kustannukset ja veromenetykset näkyvät merkittävästi kuntataloudessa.

Kuntien talous on kärsinyt pitkään hitaasta talous- ja verotulojen kasvusta, työttömyyden ja työttömyysvastuiden kasvusta sekä poikkeuksellisen suurista valtionosuusleikkauksista. Talouden piristyminen heijastui ennakoitua hitaammin kuntatalouteen. Kuntien yhteenlaskettu tulos parani vuoden 2017 ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan edellisvuodesta noin 200 miljoonaa euroa, mutta jäi kuitenkin 500 miljoonaa euroa pienemmäksi kuin syksyn kuntatalousohjelmassa arvioitiin.

Kuntien menojen kasvu on hidastunut kahtena viime vuonna ja vuonna 2017 toimintakulut kääntyivät laskuun osin kilpailukyky sopimuksen vaikutuksista johtuen. Toimintakulujen kehitys ja verotulojen kahden prosentin kasvu vahvistivat kuntien yhteen laskettuja vuosikatteita puoli miljardia edellisvuoteen verrattuna.

Investointeihin kunnat käyttivät rahaa 3,4 miljardia euroa, mikä oli 0,6 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tämä heijastui myös kuntien lainakantaan, joka väheni samassa suhteessa kuin investoinnit. Kuntien lainat olivat keskimäärin 2 921 euroa asukasta kohden.

Kuva 3 Kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta 2007–2017* (Tilastokeskus)

Vaikka Suomen talous palasi selvälle kasvu-uralle vuonna 2017, pitkän aikavälin vaimea kasvupotentiaali hidastaa kasvua tulevina vuosina. Vuosina 2019–2020 talouskasvu on arvioitu noin 1,5 prosenttiin. Työllisyyden kasvua hidastaa työvoiman kohtaanto-ongelmat, väestörakenteen muutos ja muut työn tarjontarajoitteet. Talouskasvun ja työllisyyden kehityksen lisäksi kuntatalouteen heijastuvat kunta-alan työmarkkinasopimus ja sen vaikutukset henkilöstömenoihin. Vuonna 2019 kilpailukyky sopimuksen päättyminen ja kunta-alan palkankorotukset nostavat toimintakuluja merkittävästi. Koska kilpailukyky sopimus on kuitenkin kuntatalousvaikutuksiltaan negatiivinen, korvaa hyötyjen leikkausten palauttaminen toimintakulujen kasvua.

Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulee mullistamaan kuntien roolin ja talouden. Kuntien maakuntaan siirtyvien tehtävien rahoitus ketaan kuntien tuloveroprosenttien ja valtionosuuksien leikkauksilla. Tämän hetkisen arvion mukaan vuoden 2020 tuloveroprosentin leikkaus olisi 11,71 prosenttiyksikköä ja lisäksi kuntien yhteisöveroosuutta leikkattaisiin noin kolmanneksella. Peruspalvelujen valtionosuuksista siirtyy maakuntien rahoitukseen yli 70 prosenttia eli lähes 6 miljardia euroa. Vaikka uudistus on tarkoitus toteuttaa kustannusneutraalisti, ovat kuntakohtaiset erot merkittäviä. Uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien suhteelliseen velkaantumiseen, koska kuntien "liikevaihto" puolittuu ja velat jäävät kuntien vastattavaksi.

1.3. Oulun kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

1.3.1. Olennaiset toiminnassa tapahtuneet muutokset

Lähi vuosien suurimmat strategiset sekä taloudelliset että toiminnalliset haasteet kaupungille tuo maakunta- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistus. Sote-uudistuksen tavoitteena on yhdenvertaiset palvelut, hyvinvointi- ja terveyserojen vähentäminen sekä kustannusten kasvun hillitseminen. Maahan perustetaan pääasiassa nykyisen maakuntajaon pohjalta 18 maakuntaa, joiden päätöksenteko kuuluu vaaleilla valituille valtuustoille. Lakiesityksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy uusille maakunnille 1.1.2020. Oulun kaupunki on osallistunut maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun PopSTER-hankkeessa (Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valmisteluhanke), jossa tavoitteena on valmistautua maakunta- ja sote-uudistukseen.

Muutosohjelma Oulu 2020 -asiakirjaan sisällytetyillä toimilla varaudutaan maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin kaupunkikonserniin. Muutosohjelmassa esitetään toimenpiteitä kaupungin talouden tasapainottamiseksi. Osana muutosohjelmaa aloitettiin laaja selvitys peruskunnan ja liikelaitosten hallinto- ja asiantuntijatehtävissä toimivan henkilöstön tehtävistä. Lisäksi arvioidaan ja analysoidaan sen henkilöstön määrää ja tehtävät, joiden työstä kohdistuu alle 50 % tulevan maakunnan ja sote-uudistuksen tehtäviin. Toimeksiannon mukaisesti esitykset valmistuvat selvityksen pohjalta syksyyn 2018 mennessä. Muutosohjelma Oulu 2020:n ja omistajapoliittisten linjausten johdosta käynnistetään erilliset yhteistoimintaneuvottelut henkilöstöjärjestöjen kanssa 20.10.2017. Kuntaliitoksesta johtuva irtisanomissuoja tuotannollista tai taloudellisista syistä päättyi 31.12.2017.

Kuntalain mukainen uusi hallintosääntö astui voimaan 1.6.2017 valtuustokauden vaihtuessa. Konsernihallinnon osalta merkittävin muutos liittyi työllisyyspalvelut -yksikön siirtymiseen konsernihallinnosta Business Oulu -liikelaitoksen alaisuuteen 1.6.2017. Työllisyyspalvelujen henkilöstön ja mää-

rärahojen siirtyminen toteutettiin elokuussa 2017. Konsernihallinnossa laadittiin vuonna 2016 konsernihallinnon toimintaohje, jossa kuvataan eri yksiköiden tehtävät ja vastuut. Konsernihallinto jakautuu organisatorisesti konserniohjauksen ja konsernipalvelujen yksiköihin, joten toimintaohjeella on pyritty selkiyttämään eri tahojen vastuut ja tehtävät. Vuoden 2017 aikana vaihtui konsernihallinnossa kolme keskeistä johtajaa, uusi kaupunginjohtaja aloitti huhtikuun alussa, viestintäjohtaja syyskuussa ja henkilöstöjohtaja marraskuussa.

Perustoimeentulotuen päätöksenteko ja maksatus siirtyi vuoden 2017 alusta alkaen Kelan toiminnaksi. Taloudellisen tuen palveluihin kuuluvan etuusyksikön varsinaisen toiminnan lakkautuessa etuuskesittelijät siirtyivät määräaikaista muihin tehtäviin sosiaalisen hyvinvoinnin alueella. Kunnan tehtäväksi jäi edelleen täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen päätöksenteko, joita käsitellään hyvinvointikeskuksissa, lastensuojelussa, palveluohjauksyksikössä, maahanmuuttajapalveluissa ja työllisyyspalveluissa. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toiminnaksi siirtyi vuoden 2017 alusta osittain potilaskuljetus, 1.3.2017 alkaen välinehuolto, ja 1.9.2017 alkaen keskusvarasto.

Yhtiöittämiset

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 2.5.2016 § 149 Oulun Konttori liikelaitoksen tehtävien uudelleen järjestelyjen toteuttamisesta 1.1.2017 ja liikelaitoksen lopettamisesta tilinpäätöksen 2016 valmistuttua. Oulun Konttorin tehtävistä asiakasmaksuyksikkö, asianhallinta-, puhelin- ja virastomes-tari- ja turvallisuuspalvelut jäivät Oulun kaupungin toiminnoksi. Monetra Oy:öön Oulun Konttorin tehtävistä siirtyvät hallinto- ja talouspalvelut, rekrytointipalvelut, painatuskeskus, hankintapalvelut ja kaupunkilaispalvelut. Monetra Oy:öön siirtyi Oulun Konttorista n. 260 henkilöä.

Oulun kaupunginvaltuusto teki päätöksen 16.5.2016 työterveyshuollon osakeyhtiön perustamisesta yhdessä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa. Osakeyhtiön palvelukseen siirtyi vajaa 100 henkilöä. Yhtiön toiminta käynnistyi syksyn 2016 aikana, mutta varsinainen liiketoiminta alkoi vuodenvaihteessa 2017. Uuden nimen Työterveys Virta Oy yhtiö otti käyttöön joulukuussa 2017.

Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin perustamaan tuotantokeittiöön siirtyi liikelaitos Oulun Serviisistä n. 20 henkilöä. Tuotantokeittiö Oy aloitti toiminnan syksyn 2017 aikana. Tuotantokeittiö Oy valmistaa elintarvikkeita liikelaitos Oulun Serviisille sekä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille. Oulun kaupungin omien valmistuskeittiöiden määrä vähentyi vuoden aikana 23 valmistuskeittiöstä seitsemään.

1.3.2. Olennaiset muutokset tulosperusteissa

Oulun kaupungin tuloveroprosentti oli 20 % eli sama kuin vuonna 2016. Kiinteistöveroprosentti nousi vakituisen asuinrakennuksen osalta 0,50 prosenttiin. Yleinen kiinteistöveroprosentti ja maapohjaa koskeva prosentti nousivat 1,15 prosenttiin. Muut kiinteistöverot pysyivät vuoden 2016 tasossa. Verotuloja kertyi edellistä vuotta 20,9 milj. euroa enemmän, toteuma oli 764,6 milj. euroa. Kunnallisveroa kertyi 1,5 milj. euroa, kiinteistöveroa 10,6 milj. euroa ja yhteisöveroa 8,8 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Kunnallisveron tuottoa alensi aiempaa matalampi palkkasumman kasvu, joka oli seurausta kilpailukyky sopimukseen liittyvistä toimenpiteistä eli palkkojen nollakorotuksista, julkisen sektorin lomarahojen leikkauksista sekä työajan vastikkeettomasta pidentämisestä.

Oulun kaupungin valtionosuudet vähenivät vuodesta 2016 n. 3,5 milj. euroa, toteuma oli 269,9 milj. euroa. Suurimmat vaikuttavat erät valtionosuuksissa olivat kilpailukyky sopimus, jonka vaikutus Oululle oli valtionosuuksia vähentävä n. 13,2 milj. euroa ja eläketuki uudistuksen rahoitus ("Lex Lindström"), jonka vaikutus Oululle oli n. -1,2 milj. euroa. Valtionosuuksista vähennettiin lisäksi kuntien maksuosuus, kun perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle vuoden 2017 alusta.

Oulun kaupungin ulkoiset toimintatuotot olivat 255,7 milj. euroa. Tuotot olivat n. 6,5 milj. euroa (2,3

%) suuremmat kuin edellisenä vuonna. Peruskunnan osuus ulkoisista myyntituotoista on 178,7 milj. euroa ja liikelaitosten 78,3 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myyntivoitto toteutui 18,4 milj. eurona, josta maanmyyntivoittojen osuus on 16,6 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 10,9 milj. euroa. Toimintatuotosten kasvuun yhdyskuntalautakunnassa vaikuttivat maanmyyntivoitot, rakennusten myyntivoitot ja joukkoliikenteen matkamäärien kasvu.

Hyvinvointilautakunta päätti lakisääteisten ja harkinnanvaraisten asiakasmaksujen korotuksista alkuvuodesta 2017. Lakisääteiset asiakasmaksut korotettiin lakisääteisiin enimmäismääriin ja harkinnanvaraisia maksuja korotettiin 3 %. Korotuksista huolimatta hyvinvointilautakunnan asiakasmaksujen kertymä jäi odotettua pienemmäksi. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa varhaiskasvatuksen osalta uusi hoito-aikaan perustuva asiakaslaskutus sekä uusi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki (astui voimaan 1.3.2017), joka muutti mm. tuloluokkia ja alennuksia, vähensivät toimintatuottoja.

Rahoitus- ja korkotuottojen toteuma 28,1 milj. euroa oli edellisvuotta 19,7 milj. euroa parempi. Osinkotuottoja kertyi vuonna 2017 16,9 milj. euroa edellistä vuotta enemmän. Vuonna 2017 Partnera Oy maksoi osinkoja Oulun kaupungille 26,3 milj. euroa.

1.3.3. Tilinpäätöksen vaikutus kuluvaan vuoteen talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Oulun kaupungin toimintakateen kasvu pysyi mallillisena. Vertailukelpoinen toimintakate kasvoi n. 0,3 % verrattuna vuoteen 2016 (eliminoituna perustointientulotuen siirto Kelalle ja kilpailukykysojimuksen vaikutus). Verorahoituksen kasvu oli tilinpäätöksessä 2017 yhteensä n. 1,7 %, kunnallisverojen kasvu oli ainoastaan 0,2 %. Tuottoa alensi aiempaa matalampi palkkasumman kasvu, joka oli seurausta kilpailukykysojimuksen liittyvistä toimenpiteistä eli palkkojen nollakorotuksista ja julkisen sektorin lomarahojen leikkauksista. Toisaalta toimintamenoihin kilpailukykysojimus vaikutti henkilöstömenoja alentavasti.

Kaupungin asukasluku vuonna 2017 oli 202341, kasvua vuodesta 2016 oli 1741 henkilöä (0,9 %). Väestönkasvusta ja ikääntymisestä johtuva palvelutarpeiden kasvu on pyritty hoitamaan tuottavuutta nostamalla. Hyvinvointipalvelujen asukaskohtaiset toimintamenot ovat neljänä peräkkäisenä vuotena kasvaneet n. 1 %:n verran asukasta kohti. Erityisesti hyvinvointipalveluilla on painetta vuoden 2018 talousarviossa pysymiseen. Sivistys- ja kulttuurilautakunta alitti hieman muutetun talousarvion ja sivistys- ja kulttuuripalveluilla on mahdollisuudet pysyä valtuuston vuoden 2018 asettamassa sitovuudessa.

Tavoitteena on ollut nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa poistojen ja investointien määrää. Tulevien vuosien vuosikate on oltava tasolla, joka mahdollistaa toiminnan vaatimat investoinnit ja minimoi velanoton tarpeen. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä vuosikate oli n. 119 milj. euroa (TP2016 76 milj. euroa). Tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta ja vapaaehtoisten varausten muutosta oli 38,5 milj. euroa (TP2016 -4,7 milj. euroa). Kertavaikutteisia eräiä TP2017 sisälsi tulosta parantavina n. 40 milj. euroa (kertavaikutteiset erät on kerrottu kohdassa Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus). Kertavaikutteisilla erillä oli merkittävä tulosta parantava vaikutus.

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä investoinnit olivat noin 112,8 milj. euroa (TP2016 125,3 milj. euroa). Investointien tulorahoitus oli tilinpäätöksessä n. 108 % (TP2016 n. 61 %). Tunnusluvulla mitattuna tulorahoituksen riittävyys investointeihin on ollut riittävä tilinpäätösvoonna 2017. Investoinnit eivät kuiten-

kaan toteutuneet täysimääräisesti, vaan niitä siirtyy toteutettavaksi vuoden 2018 puolella n. 40 milj. euroa. Suurimmat siirtyvät investoinnit ovat Oulun Tilakeskuksen n. 16 milj. euroa (rakennushankkeet hyvinvointi 4 milj. euroa ja siku n. 12 milj. euroa), Oulun Veden n. 11 milj. euroa (typenpoisto ja lietteenkäsittely) ja yhdyskunta ja ympäristöpalvelujen investoinnit n. 13 milj. euroa (vt4).

Tilinpäätöksessä 2017 lainamäärä oli n. 632,6 milj. euroa (TP2016 n. 671 milj. euroa). Oulun kaupungin lainamäärä on kasvanut vuodesta 2013 vuoteen 2017 n. 38,5 milj. eurolla. Vuonna 2017 uutta pitkäaikaista lainaa ei tarvinnut nostaa. Asukaskohtaiset lainat olivat vuonna 2017 n. 3 126 milj. euroa (TP2016 n. 3 346 euroa/asukas). Lainasaldon kasvun hillitsemistä on helpottanut saadut kertavaikutteiset erät.

Tulorahoituksen riittävyttä tulee tarkastella myös pitemmällä aikavälillä. Tunnusluku toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta kuvaa tätä. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä tunnusluku toiminnan ja rahoituksen rahavirta on 5 vuodelta n. -58,5 milj. (TP2016 n. -192 milj. euroa). Tunnusluvulla mitattuna positiivista kehitystä on tapahtunut, mutta kasvavan kaupungin palvelutarpeiden kasvu lisää investointitarvetta ja tulorahoitus on oltava kunnossa.

Asiakasmaksuja ja taksoja on tarkistettava kustannuksia vastaaviksi vuosittain. Tältä osin liikkumavarat eivät kuitenkaan ole suuret. Tulorahoituksen osalta on tärkeää miten kunnallisverot ja yhteisöverot kehittyvät. Kiinteistöverot ovat vakaa tulonlähde (viimeisimmät korotukset vuonna 2017). Valtio tasapainottaa talouttaan valtionosuuksien kautta, valtionosuuksien muutoksilla on vaikutusta kaupungin talouden tasapainoon.

Toiminta ja talous on oltava kunnossa, kun siirtyminen sote- ja maakuntauudistuksen mukaisesti tapahtuu. Muutosohjelmalla pyritään valmistautumaan tulevaan sote- ja maakuntauudistukseen. Muutosohjelman painopisteet ovat rakenteelliset muutokset kaupunkiorganisaatioon, digitaalisten palvelujen kehittäminen sekä talouden tasapainottaminen muutosohjelman mukaisesti.

Kuntalain mukaan kunnan toimintaa ohjataan kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisointitavas-

ta. Kriisikuntakriteereissä on siirrytty konsernitason tietoihin vuonna 2017. Talousarvio tehdään kuitenkin ainoastaan Oulun kaupungista ei Oulu-konsernista. Talouden tasapainoa tulee tarkastella myös konsernitason tasapainossa, suhteellisen velkaantumisen tunnusluku on kuitenkin punaisella. Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$. Tunnusluku kertoo kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellisen velkaantuneisuuden kasvaessa myös rahoituskustannusten suhteellinen merkitys kasvaa. Oleellista on ennakoitavuus. Korkoriski on käytännössä merkityksellisin rahoitusriski.

Konserni kriisikuntakriteerit:

- *Kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden.*
- *Kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täytäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:*
 - Kuntakonsernin vuosikate on ilman myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen.
 - Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti.
 - Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla.
 - Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

OULU-KONSERNI JA OULUN KAUPUNKI	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Taseeseen kertyneet yli/alijäämät					
Oulun kaupunki milj. €	855 ●	812 ●	826 ●	825 ●	511 ●
Oulu-konserni milj. €	736 ●	677 ●	636 ●	631 ●	531 ●
Oulu-konserni €/asukas	3 637 ●	3 373 ●	3 203 ●	3 215 ●	2 741 ●
Oulu-konserni vuosikate milj. €	216 ●	200 ●	166 ●	146 ●	177 ●
Tuloveroprosentti					
Oulu	20 ●	20 ●	20 ●	20 ●	19 ●
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	19,90	19,85	19,82	19,74	19,38
Konsernin lainamäärä €/asukas					
Oulu-konserni	3 994 ●	4 358 ●	4 416 ●	4 451 ●	4 096 ●
Kaikkien kuntakonsernien keskimääräinen lainamäärä		6 158	5 987	5 775	5 540
Oulu-konserni suhteellinen velkaantuneisuus %	63,5 ●	65,9 ●	68,3 ●	69,0 ●	65,0 ●
Asukasmäärä vuoden lopussa	202 341	200 600	198 583	196 194	193 832

Taulukko 1. Kriisikuntakriteerit

1.4. Oulun kaupungin henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2017

Henkilöstömäärä	2013	2014	2015	2016	2017	muutos-%
Vakinaiset	9 328	9 424	9 213	9 077	8 747	-3,64 %
Tilapäiset	2 554	2 591	2 347	2 239	2 359	5,36 %
Työllistetyt	521	330	145	142	132	-7,04 %
Henkilöstö yhteensä	12 403	12 345	11 704	11 458	11 238	-1,89 %
asukasluku 1.1. mukaan	193 832	196 194	198 583	200 600	202 341	0,87 %
Suhde väestöön (ei sis.työllistettyjä)	6,13 %	6,12 %	5,82 %	5,64 %	5,49 %	-0,15 %

Oulun kaupungin palveluksessa oli (ei sisällä Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen toimenpidepalkkalaisia ja työllistettyjä) 31.12.2017 11 106 henkilöä. Heistä vakinaisessa palvelussuhteessa oli 8 747 henkilöä ja tilapäisessä palvelussuhteessa 2 359 henkilöä. Toimintojen uudelleenjärjestelyjen myötä henkilöstöä siirtyi toisen työnantajan palvelukseen liikkeenluovutuksella n. 360 henkilöä. Vanhuuseläkkeelle siirtyi 225 henkilöä. Kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 14 henkilöä. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 47 henkilöä, 10 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2016. Eri eläkkeille siirtyi yhteensä 309 henkilöä. Muu poistuma on ollut 237 henkilöä.

Uudesta kaupunkistrategiasta päätettiin kaupunginvaltuustossa 19.8.2013. Henkilöstön osalta painopistealueet ovat johtaminen, henkilöstön tarve- ja asiakaslähtöinen osaaminen ja hyvästä työhyvinvoinnista huolehtiminen ja henkilöstön määrän kasvun rajoittaminen. Ko. painopisteiden toteuttamiseksi laadittiin vuonna 2014 henkilöstöohjelma, johon valittiin konkreettisia toimenpiteitä ja kehittämisalueita ja joita toteutetaan sekä kaupunki- että toimialatasoilla.

Merkittävänä painopistealueena jatkui esimiestyön kehittäminen. Kaupunkitasoiseen esimiespassivalmennukseen osallistui 137 esimiestä. Esimiespassivalmennuksessa haetaan yhteistä, jaettua ymmärrystä ja sitoutumista esimiestehtävän toteuttamiseen Oulun kaupungin organisaatiossa sekä vahvistetaan yhtenäistä johtamiskulttuuria. Valmennus sisälsi myös kaikille osallistujille tehtävän 360-esimiesarvioinnin. Yhteensä valmennuksen on suorittanut 400 esimiestä n. 500:sta esimiehestä. Ryhmiä on järjestetty yhteensä 16. Työhyvinvointikorttikoulutukseen osallistui 132 osallistujaa. Koulutus antoi keinoja oman työyhteisön kehittämiseen sekä vahvisti yhteistä käsitystä työhyvinvoinnista. Muita koulutus-

teemoja olivat mm. palvelujen kehittäminen, hankintaosaaminen, varautuminen ja turvallisuus, tietoturva ja -suoja, avoin hallinto, kuntalaisvaikuttaminen ja osallistaminen, projektityö, asiakirjahallinto, työyhteisötaidot, viestintä, erilaiset työkalukoulutukset, Täyttä elämää eläkkeellä-valmennus. Uusina valmennuksina pilotoitiin hyvinvointiagenttikoulutus sekä työuraa tukeva valmennus. Osa koulutuksista toteutettiin Lync -koulutuksina.

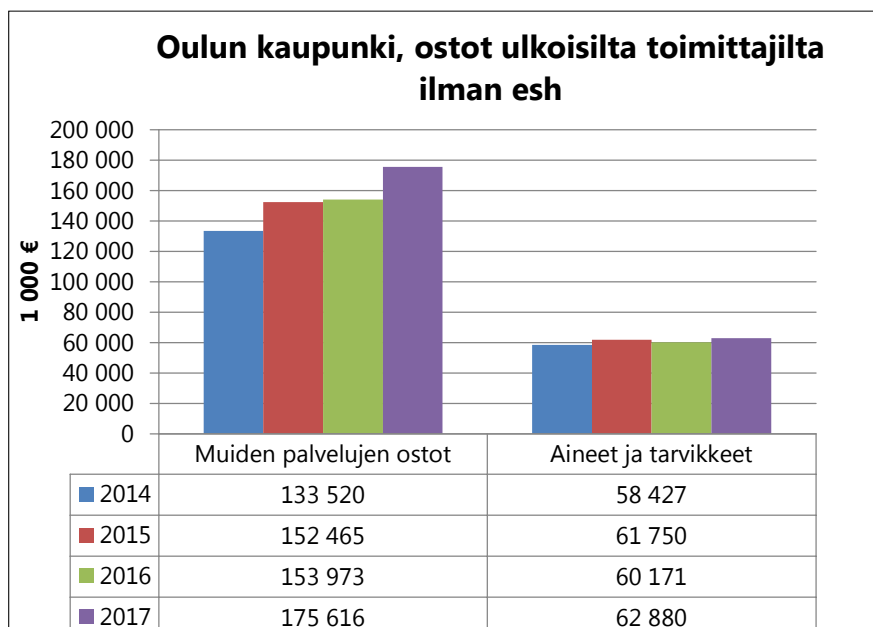
Henkilöstön osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä tuettiin keskitetyllä henkilöstökoulutuksella sekä toimialakohtaisilla ammatillisilla täydennys- ja lisäkoulutuksilla. Osaamisen lisäämisen keinoja ovat myös perehdyttäminen, työkierto ja työvaihto sekä mentorointi. Oulun kaupunki suhtautuu myönteisesti myös omaehtoiseen osaamisen kehittämiseen.

Työhyvinvoinnin tukemiseksi laadittu työhyvinvointiohjelma on konkreettinen työkalutyöyhteisöjen kehittämiseen. Ohjelmaan on kirjattu työhyvinvoinnin edistämiseen liittyvät painopistealueet toimenpiteineen. Painopisteet kohdistuvat johtamiseen ja esimiestyöhön, osaamisen kehittämiseen, työyhteisötaitoihin, työsuojeluparitoimintaan sekä Kunta10 -työhyvinvointikyselyyn.

Henkilöstön tilaa arvioidaan kahden vuoden välein toteutettavalla KUNTA10 -tutkimuksella. Viimeksi tutkimus on tehty 2016, jonka perusteella on toteutettu kehittämistoimenpiteitä eri toimialueilla ja yksiköissä. Seuraavan kerran tutkimus tehdään vuonna 2018.

Vuonna 2017 henkilöstökulut olivat 485 milj. € (sisältäen palkat ja palkkiot, eläkemaksut ja muut henkilöstösivukulut), vuoden 2016 vastaava summa oli 510 milj. €.

1.5. Hankintojen toteutuminen

Kuva 4. Oulun kaupungin ostot ulkoisilta toimittajilta, ilman erikoissairaanhoitoa

Oulun kaupungin ulkoiset, muiden palveluiden ostot, ilman erikoissairaanhoitoa olivat noin 176 miljoonaa euroa ja tavaratostot noin 63 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot ovat kasvaneet 22 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Kasvu muiden palvelujen ostoissa selittyy pääosin sillä, että vuoden 2017 alusta Konttorilta ostetut kaupungin sisäiset palvelut siirtyivät ostettavaksi Monetra Oy:ltä, joka on Oulun kaupungin näkökulmasta ulkoista palvelunostoa. Palveluiden oston kasvu ilman Monetraa on 12 miljoonaa euroa. Neljän vuoden menokehitys on ollut kasvava. Tavaratostot kasvoivat 2,7 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna ja vaikka tavaratostossa on vuosittaista vaihtelua, niin neljän vuoden menokehitys on ollut kasvava. Koko kaupungin tasolla hankintojen osuus kokonaiskustannuksista on merkittävä, noin puolet. Hankintojen suunnittelu, kilpailuttaminen ja sopimusten elinkaaren sekä toimittajasuhteiden hallinta ovat tiivis ja kriittinen osa tuloksellista toimintaa.

Palvelujen ja tavaroiden ostojen toteumat verrattuna talousarvioon tai korjattuun talousarvioon alittuivat kaikilla hallintokunnilla lukuun ottamatta Serviisin 1 092 t€ ylitystä Tuotantokeittiömuutosten vuoksi. Alittumiset selittyvät hankintojen siirtymisellä, suo-

tuisalla markkinatilanteella kilpailutustilanteessa ja kirjanpidollisilla muutoksilla. Liikelaitoksista suurimmalla osalla sekä Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla palvelujen ja tavaroiden ostot ylittivät henkilöstökustannukset. Ulkoisten hankintojen rooli näyttäisi olevan erityisesti liikelaitoksissa ja Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa kasvava.

Riskiarvioinneissa ja riskienhallinnan kehittämiskohteissa hankinta-, kilpailuttamis- ja sopimusosaaminen olivat selvästi esillä kolmella hallintokunnalla. Hankintojen riskienhallinnan hahmottaminen kilpailutusprosessin juridisen oikeellisuuden näkökulmasta on tärkeää, mutta asian liiallinen painottuminen kaventaa hankintojen potentiaalin tunnistamista. Kaupungin markkinaoikeustapaukset, joissa on ollut virhe, ovat vähäiset. Hankintaprosessin sähköisten työkalujen käyttöönotto antoi edellytykset kilpailutusprosessiin ja hankintasopimukseen liittyvään riskienhallintaan.

Palvelujen järjestämishajonnan 2015-2017 strategisten hankintalinjausten loppuarvioinnin perusteella linjaukset ovat pääosin toteutuneet. Osa hallintokunnista nosti esiin hankintaosaamisen ja -resurssien varmistamisen.

Kaupunginhallitus hyväksyi 12.6.2017 § 169 Hankintaohjelman, joka sisältää hankintatoiminnan päämäärät, kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit vuosille 2017 – 2020. Ensimmäisinä kaupunkitasoisena toimenpiteenä toteutetussa palveluntuottajien arviointikyselyssä kaupungin hankintojen ohjausvaikutuksesta ja kannustavuudesta Oulun kaupungin hankinta- ja kumppanuusosaaminen sekä verkostotaidot olivat hyvällä tasolla. Parhaimmat arviot saivat suurin osa liikelaitoksista ja Hyvinvointipalvelut. Rakennusteollisuus RT:ssä infratoimialaa edustava INFRA ry palkitsi Oulun kaupungin teknisen toimialan yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut sekä Oulun Veden Suomen parhaaksi kuntatilaajaksi 2017. Hankintojen tuloksellisuuden ja vaikutusten suotuisa kehittyminen edellyttää systemaattista henkilöstön laaja-alaista ja toisaalta erikoistunutta hankintaosaamisen varmistamista myös jatkossa sekä hankintaprosessin tehokkuuden parantamista hyödyntämällä sähköisiä työkaluja täysimääräisesti.

1.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä

Toimintaympäristöön liittyvät riskit

Maakunta- ja soteuudistus aiheuttaa toteutuessaan huomattavia muutoksia kaupungin toimintaan ja talouteen. Hallitus päätti kesällä 2017 siirtää muutoksen suunniteltua ajankohtaa vuodella, eli vuoden 2020 alkuun. Uudistukseen valmistautumiseksi hyväksyttiin vuonna 2017 muutosohjelma Oulu 2020.

Oulun kaupunki on osallistunut aktiivisesti rakenne- ja lainsäädännöllisten muutosten valmisteluun sekä yhteistyöhön Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuolto osana tulevaisuuden maakuntaa-hankkeessa. Vuoden aikana arvioitiin henkilöresurssien käyttömahdollisuutta maakunta- ja soteuudistuksen valmisteluun. Ensisijaisesti on turvattu kaupungin omat tehtävät ja tulevaisuuden kaupungin valmistelu.

Maakunnalle siirtyvien kasvupalveluiden eli työllisyys- ja yrityspalveluiden osalta valmisteluvastuu on ELY:llä ja TE-toimistolla. Oulun kaupunki ei ole ollut mukana valmistelussa. Muutoksella on vaikutusta BusinessOulu liikelaitoksen toimintaan ja palveluihin.

Elinkeinoelämän kehityksellä ja alueen elinkeinorakenteen murroksella on vaikutuksensa muun muassa työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja väestön hyvinvointiin. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten heikkeneminen johtaa muun muassa verotulojen pienenemiseen ja työllisyyden tukemisesta sekä työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuvien kustannusten kasvuun. Vuonna 2017 työllisyystilanteen paraneminen jatkui. Työllisyystilanne on kuitenkin pysynyt haasteellisena työttömyyden korkeasta lähtötilanteesta johtuen. Lisäksi työmarkkinoiden kohtaannon kasvavista haasteista johtuen on käynnistetty uusia toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi.

Palvelujen järjestäminen ja tuotanto

Oulun kaupungin palvelujen järjestämisellä ja tuottamisen tavalla on merkittäviä vaikutuksia sekä kaupungin rakenteisiin ja talouteen että kaupunkilaisille tarjottaviin palveluihin. Nykyinen palvelutaso, -rakenne ja osittain hajautunut yhdyskuntarakenne edellyttävät muutoksia, jotta kaupungin toiminta-

taedellytykset turvataan heikentyneessä taloustilanteessa. Samalla on varmistettava, että kuntalaisten yhdenvertainen kohtelu ei vaarannu. Julkiset palvelut uudistetaan käyttäjälähtöisiksi, ensisijaisesti digitaalisiksi, toimintatapoja uudistamalla. Digitalisaation hyödyntämistä koskevat tavoitteet ovat osa muutosohjelma Oulu 2020 valmistelua.

Palveluverkkotarkastelun mukaan osa Oulun kaupungin kiinteistömassasta tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan kaupungin taloutta usean vuoden ajalle. Esitys sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkosta valmistui alkuvuodesta 2018. Myös Oulun kaupungin tytäryhteisöjen omistuksessa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden hallinta ja kehittäminen ovat erityisen tärkeitä.

Konsernin pienenevät taloudelliset kokonaisresurssit vähentävät mahdollisuuksia rakennusten korjausinvestointeihin sekä kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon. Korjausvelan kasvu ja sen myötä kiinteistöjen kunnan rapistuminen ilmenee mm. sisäilmaongelmina. Kiinteistökehitysprosessin kehittämistä ja tehostamista valmistelee siihen erikseen nimetty työryhmä.

Kaupunkikonsernin toiminta ja palvelut ovat kriittisesti riippuvaisia tieto- ja viestintäteknologiaratkaisuiden toimintavarmuudesta ja tietoturvallisuudesta. Kaupungin tietoturvan ja ICT-varautumisen pohjana on hyväksytty tietoturvapoliittikka, missä on määritelty tietoturvan keskeiset painopisteet ja tavoitteet.

Tietoturvan kehittämisen painopisteenä on ollut EU:n tietosuojasetuksen vaatimukseen valmistautuminen ja organisoituminen. Konsernihallintoon nimettiin tietosuojavastaava ohjaamaan kaupungin verkostomaista tietosuojatyötä ja toimimaan viranomaiskontaktina. Toimialojen tietosuojavastaavat toimivat päivittäisten asioiden selvitys- ja neuvontatehtävissä. Tietoturvaa on kehitetty selvittämällä keskeisiä henkilötietoja sisältäviä tietovirtoja, tietojärjestelmiä, lokitietoja ja käyttövaltuushallintajärjestelmän käyttöönnotolla.

Häiriötilanteiden hallintaa on harjoitettu, osoitukse-
na kesällä 2017 tehty kaupungin johtokeskustilojen
käytön testaaminen sähkökatkon aikana käyttäen
varavoimakonetta. Kaupungin tietoturva- ja tieto-
suoja-asioita on käsitelty säännöllisesti työryhmissä
ja toiminnasta on raportoitu johdolle. Kaupunki on
toiminut aktiivisesti kansallisen tason tietoturvan ja
tietosuojan kehittämisverkostoissa.

Vesihuollon osalta merkittävin strateginen riski liit-
tyy vedenhankintaan, joka on pintaveden varassa.
Vedenhankinnan varmistamisen lupaprosessi ete-
nee, mutta kestää vielä vuosia ennen kuin inves-
tointivaihe voi käynnistyä. Operatiivisista riskeistä
merkittävimmät riskit liittyvät vesihuollon jakeluver-
kon- tai prosessin häiriöihin, jotka voivat olla vai-
kutuksiltaan laaja-alaisia ja vakavia ja aiheuttaa pa-
himmillaan juomaveden saastumisen. Vesihuollon
prosessit ovat erittäin riippuvaisia automaatiojärjes-
telmien sekä niihin liittyvien tiedonsiirto- ja tietojär-
jestelmien toiminnasta. Vuonna 2017 toteutui yksi
merkittävä riski liittyen jäteveden puhdistusproses-
siin jätevesipuhdistamolla, jonka seurauksena joh-
dettiin jätevettä puhdistusprosessin ohi.

Sote- ja maakuntauudistuksen myötä kilpailu osaa-
vasta henkilökunnasta lisääntyy, jonka johdosta kau-
pungin osalta osaamisen menettämisen riski kasvaa
lähitulevaisuudessa. Digitaalisuus ja uudet toimin-
tatavat haastavat henkilökuntaa oppimaan uutta.
Toimintaympäristön muutokset sekä henkilöstön
johtamisvalmiuksien kehittämisen tavoitteet ja toi-
menpiteet huomioidaan osana henkilöstöohjelman
päivitystä ja toimeenpanoa. Haasteena on myös,
miten maakunnan ja kaupungin välinen yhdyspin-
ta saadaan toimimaan mahdollisimman hyvin kun-
talaisten näkökulmasta.

Taloudenhallinta ja rahoitus

Vuosi 2017 oli poikkeuksellinen, koska velkamää-
rä ei kasvanut lainkaan. Velkamäärän pienennyk-
sellä ei ollut suurta merkitystä korkoriskin määrään,
koska näköpiirissä oleva velkamäärän kasvu ja lähi-
vuosina toteutuva korkojen nousu kasvattavat ve-
lanhoitomenoja ja korkoriskiä. Toteutuessaan maa-
kuntauudistus edelleen heikentää velanhoitokykyä.
Näköpiirissä olevaa korkoriskiä on pienennetty va-
rainhankinnan periaatteiden mukaisesti toteutetuilla
korkosuojausjauksilla. Investoinneista ja velanhoitovel-
voitteista suoriutumiseen on sovittu puitelainaoh-
jelmia, joita hyödyntämällä velvoitteista selvittää

kustannustehokkaasti. Lisäksi uusien järjestelmien
avulla pystytään ennakoimaan aiempaa paremmin
mahdollisten rahoitusriskien toteutumisia.

Kaupungin talouden hallinnan kannalta on keskeis-
tä laskea keskipitkällä aikavälillä investointitasoa ja
mahdollistaa kustannusten pienentäminen nykyi-
seen toimintamalliin verrattuna. Mikäli menokehitys-
tä ei pystytä hallitsemaan, tilanne johtaa negatiivi-
seen kierteseen eli verojen ja maksujen korotuksiin
sekä palvelutason heikkenemiseen. Lisäksi kaupun-
gin investointikyky heikkenee.

Oulun kaupungin tilikauden tuloksen muodostu-
minen ja toiminnan rahoitukseen liittyvä tilanne on
esitely tarkemmin toimintakertomuksessa omassa
kohdassaan. Lisäksi jokaisen lautakunnan ja liikelai-
toksen kohdalla on esitetty talousarvion toteutumi-
nen ja merkittävät poikkeamat talousarvioon.

Turvallisuus ja vahingot

Poliisin laatiman tilaston mukaan Oulun alueen hä-
lytystehtävät ovat nousseet hieman edellisistä vuo-
sista. Mitään merkittäviä muutoksia ei tällä ole kui-
tenkaan havaittu kaupunkilaisten turvallisuuden
tunteeseen. Oulun kaupungin ja Oulun poliisilai-
toksen yhteistyötä on jatkettu osallistumalla yhtei-
siin harjoituksiin sekä kehittämällä kameravalvonta-
verkkoa ja sen käytettävyyttä. Lisäksi on aloitettu
yhteistyössä eri viranomaisten kanssa kehittämään
yleisötalouksien turvallisuutta.

Oulun kaupungin työntekijöiden asiakaspalvelussa
kokemat uhkatilanteet ovat kuitenkin lisääntyneet
aiempiin vuosiin verrattuna. Henkilöstön turvalli-
suuden kehittämistyötä on jatkettu turvallisuuskou-
lutuksella, kehittämällä rakenteellisia ratkaisuja, eri-
laisilla turvateknillisillä ratkaisuilla sekä lisäämällä
vartiointipalveluita.

Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutusin sekä
kaupungin vahinkorahaston avulla. Vuoden aika-
na ei realisoitunut yhtään merkittävää vahinkoriskiä.
Kaupungin vahinkorahastoa ei tarvinnut käyttää.

1.7. Ympäristötekijät

Oulun kaupungin yli 200 000 asukkaan vesi-, energia- ja jätehuolto samoin kuin liikenne ja muu toiminta vaativat paitsi ympäristövastuullisuutta myös taloudellisia resursseja.

Ympäristöasioiden hallinnan ohjaus pohjautuu kaupunkistrategiaan, ympäristöohjelmaan ja sitä tukeviin sitoumuksiin ja sopimuksiin sekä palvelualueiden ja liikelaitosten omiin ympäristöjärjestelmiin ja -ohjelmiin. Oulun kaupunkistrategiaa 2020 toteuttava ympäristöohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 12.5.2014 § 231, minkä yhteydessä myös ympäristöjohtamisjärjestelmä päivitettiin.

Oulun kaupunki laatii tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen liitteeksi erillisen ympäristötilinpäätöksen. Raportti sisältää keskeiset ympäristöasioiden hoitoa, keskeisen kehityksen edistämistä sekä ilmastostrategian toteuttamista koskevat toimenpiteet ja tunnusluvut.

Viime vuosina toteutuneiden yhtiöittämissä seurauksena aikaisemmat koko kaupunkia koskevat ympäristöasioiden taloudelliset tunnusluvut jakautuvat peruskunnan ja kaupungin omistamien yhtiöiden kesken. Merkittävä osa ympäristöasioiden kannalta keskeisistä tuotoista ja kuluista liittyy Kiertokääri Oy:n, Oulun Energia Oy:n ja Oulun Satama Oy:n toimintaan.

Peruskunnan ympäristötuotot olivat vuonna 2017 yhteensä noin 31,5 miljoonaa euroa. Suurimmat tuotot tulivat jätevesimaksuista sekä välillisesti rakennusvalvonnan laadunohjauksesta. Ympäristökulut poistot mukaan lukien olivat noin 24,9 miljoonaa euroa. Merkittävimmät toimintakulut syntyivät jätevesien käsittelystä ml. viemäriverkoston kunnossapito. Pilaantuneiden maiden kunnostuskulut olivat edellisten vuosien tapaan suuret. Merkittävien kunnostuskohde oli Ranta-Toppilan alue. Muita kuluja aiheutui mm. ympäristönsuojelun viranomais tehtävien hoidosta, kaupungin omassa toiminnassa syntyvien jätteiden keräilystä, kuljetuksesta ja käsittelystä, vesialueiden öljyntorjunnasta, roskien siivouksesta sekä hiekoitushiekan poistosta.

Peruskunnan ympäristöinvestointien määrä oli noin 19,1 miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoin-

nit liittyivät jätevedenpuhdistukseen sekä viemäriverkostoon, materiaalitehokkuuden parantamiseen, pilaantuneen maaperän puhdistamiseen, jätteen syntyyn ehkäisyyn sekä energiatehokkuuden parantamiseen.

Ilmastopolitiikka

Oulun kaupunki on sitoutunut ilmastonmuutoksen hillintään. Kaupunki liittyi vuonna 2016 Euroopan kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimukseen (Covenant of Mayors for Climate and Energy), jonka tavoitteena on asukaskohtaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 40 % vuoteen 2030 mennessä. Sopimus on jatkoa vuoteen 2020 voimassa olevalle Euroopan kaupunginjohtajien ilmastosopimukselle (Covenant of Mayors), jonka tavoite on 20 % vähennys vuoteen 2020 mennessä. Molemmissa sopimuksissa vertailuvuosi on 1990.

Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen uusi sopimuskausi vuosille 2017 – 2025 käynnistyi.

Sopimus jatkaa aiempaa vuosille 2008 – 2016 tehdyn sopimuksen aikana tehtyä energiatehokkuustyötä.

Muita keskeisiä sitoumuksia vuonna 2009 hyväksytyin ilmastostrategian toteuttamiseksi ovat kuutoskaupunkien kaupunginjohtajien ilmastoverkosto, ERA17- Energiaviisaan rakentamisen aika -tiekartta sekä tieto- ja viestintäteknikasta aiheutuvan hiilijalanjäljen pienentämiseen tähtäävä Green Digital Charter –asiakirja.

Vesihuolto

Oulun Vesi vastaa vedenjakelusta, viemäroinnistä ja jätevedenkäsittelystä koko Oulun alueella. Vesihuoltolaitokseen kuuluu kaksi pintavesilaitosta, noin kaksikymmentä pohjavedenottamoita, kaksi jätevedenpuhdistamoita sekä talousvesi-, viemäri- ja hulevesiviemäriverkosto. Suurimmalle osalle oululaisia verkostovesi valmistetaan Oulujoen vedestä. Oulunsalon, Haukiputaan, Kiimingin, Ylikiimingin ja Yli-Iin alueilla käytettävä vesi on pohjavettä.

Jätevedenkäsittely on keskittynyt Taskilan jätevedenpuhdistamoon. Taskilan puhdistamo vastaa yli 200 000 Oulun kaupungin sekä Muhoksen, Utajärven ja Iin kuntien asukkaiden jätevesien puhdistamisesta. Yli-Iin jätevedenpuhdistamolle johdetaan Yli-Iin taajama-alueen asukkaiden jätevedet.

Jätehuolto ja materiaalien kierrätys

Kaupungin jätteenkäsittelystä sekä hyötyjätteiden ja vaarallisten jätteiden keräilystä vastaa Kiertokaari Oy. Orgaanisen jätteen kaatopaikalle sijoittamiskiellon seurauksena vuoden 2016 jälkeen yhdyskuntajätettä ei ole läjitetty Ruskon jätekeskukseen. Yhdyskuntajäte ohjataan joko materiaali- tai energiahyötykäyttöön. Kiertokaari Oy:n toimialueelta kerättävä biojäte käsitellään biojätteen käsittelylaitoksella. Käsittelyssä syntyy energiana hyödynnettävää biokaasua ja ravinnerikasta lannoitetta. Oulun ensimmäinen biokaasutankkaamo ja puhdistuslaitos otettiin syksyllä käyttöön jätekeskuksen yhteyteen.

Kaupungin materiaalitehokkuutta edistetään toimintatapoja muuttamalla ja erillisten hankkeiden avulla. Vuoden 2017 lopulla päättyi kiertotaloustoimintaa edistänyt Resurssiviisas infrastruktuuri –hanke, missä päivitettiin uusiomateriaalien mitoitus- ja suunnitteluohjeet sekä laadittiin selvityksiä materiaalivirtojen hallitsemiseksi. Materiaalihallinnan kehittämistyöryhmä jatkaa materiaalitehokkuuden toimintamallien kehittämistä.

Energiahuolto

Oulun kaupungin lämmön- ja sähkönhankinnasta vastaa pääosin Oulun Energia Oy.

Pääasialliset hankintalähteet ovat Toppilan voimalaitokset, Merikosken vesivoimalaitos sekä Laanilan ekovoimalaitos. Täydentäviä lämmönhankintalähteitä ovat vara- ja huippuvoimalaitokset sekä paikallinen teollisuus. Energiaa hankitaan myös sopimus- tai tilapäisostoin. Uusia energiaratkaisuja, kuten aurinkovoimaloita ja maalämpöä sekä energiankäytön tehostamista kehitetään edelleen. Kaukolämpöön liittyneiden kiinteistöjen osuus kaikista Oulun kiinteistöistä on noin 67,5 %.

Maaperän kunnostaminen

Oulussa otetaan uuteen käyttöön alueita, joiden maaperä joudutaan niiden aikaisemmasta käytöstä johtuen kunnostamaan. Kunnostustöitä on tehty mm. puistojen ja tiealueiden rakentamisen yhteydessä sekä polttonesteiden varastointi- ja jakelualueilla. Vuonna 2017 pilaantuneiden maiden kunnostuksia tehtiin mm. Ranta-Toppilassa ja Hollihaassa.

Meluntorjunta

Asutuksen kannalta merkittävin meluhaitta aiheutuu tie- ja katuliikenteestä. Vuonna 2017 valmistuneen EU:n ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen mukaan Oulun kaupungissa noin 19 % Oulun asukkaista altistuu yli 55 dB:n tieliikennemelulle ja 9 % raideliikenteen melulle.

Uusilla asuinalueilla meluntorjuntatoimenpiteet tehdään hankkeiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä. Ensisijaisena tavoitteena on sijoittaa uudet asuinalueet siten, että ympäristömelu ei aiheuta ohjearvotasojen ylittymistä asuinkohteiden sisällä ja piha-alueilla.

Jo rakennettujen pääkatujen meluntorjuntatoimenpiteitä toteutetaan saneeraustöiden yhteydessä. Olemassa olevien asuntoalueiden ja maanteiden meluntorjuntatoimet etenevät saatavilla olevien määrärahojen mukaisesti.

Oulun kaupungin meluntorjuntasuunnitelma käsittää vuodet 2013–2018 ja uuden meluntorjuntasuunnitelman laadinta on käynnissä.

2. Selonteko sisäisestä valvonnasta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Oulun kaupunginhallitus toteaa, että lautakunnat ja johtokunnat ovat toimineet vahvistetun talousarvion sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Palvelualueiden ja liikelaitosten johtajat ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kaupungin ohjeiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.5.2017 § 69 hallintosäännön, jonka 9. luvussa määritellään kuntalain edellyttämät kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet. Oulun kaupungin hallintosäännössä ja toimielinten johtosäännöissä on määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista, työnjaosta ja tehtävistä. Ne konkretisoituvat kaupunginhallituksen 23.9.2013 § 480 hyväksymässä Oulun kaupungin sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeessa. Päivitetyt yleisohjeet ”Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltaisen riskienhallinta Oulun kaupungissa” on määrä tulla voimaan kevään 2018 aikana. Tilivelvolliset on määritelty vuosittain talousarviosuunnitelmassa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta, sekä poikkeamiin reagoimista että suoriutumisen arviointia. Kaupunginhallitus huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Sitä avustaa tarkastustoimikunta, mikä valmistelee kaupunginhallitukselle päätettäväksi sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet, valvoo ja arvioi sisäisen valvonnan, konsernivalvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, riittävydestä ja tehokkuudesta sekä valmistelee kaupungin toimintakertomuksessa annettavan sisäisen valvonnan selonteon. Kaupunginjohtaja vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteutumisesta. Sisäinen tarkastus arvioi ja tarkastaa sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien toimivuutta johdon päätöksenteon tueksi. Konserniohjauksen omis-

tajaohjausyksikkö koordinoi ja kehittää kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallintaa.

Toimielinten laatiman selonteon tulee perustua systemaattiseen arviointiin. Arvioinnissa voi hyödyntää soveltuvia viitekehyksiä kuten COSO ERM, CAF tai ISO 3100.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Kaupunginhallitus toteaa toimielinten antamien selontekojen perusteella, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat hyvällä tasolla. Ainoastaan konsernihallinto arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tyydyttävälle tasolle. Hyvinvointilautakunta ei arvioinut sisäisen valvonnan tasoa. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävästi ohjeistukseen ja läpi organisaation toteutuvan systemaattiseen riskien hallintaan, jolloin kateetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi. Sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyden arviointeja tehdään, mutta ne eivät ole vielä pääosin systemaattisia ja vaativat kehittämistä. Toimialoista Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on hyödyntänyt arvioinnissaan CAF:ia, hallintokunnista Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos.

Toteutuneet merkittävät riskit

Vahinkoriskit:

- jäteveden ohjautuminen (arviolta noin 10 000m³) Taskilan jätevesipuhdistamolla laiteautomaation vikaantumisen ja käyttökäytön ihmisen virheen vuoksi ohi puhdistusautomaation. Seuraukset: hetkellinen kuormitustason nousu, uimavedet pysyivät kuitenkin uimakelpoisina. Korjaavat toimenpiteet on tehty vastaavan vahingon välttämiseksi

Operatiiviset riskit:

- päivähoidon seurantajärjestelmän tietojärjestelmähankinnan epäonnistuminen. Seuraukset: huomattava työajan menetys sekä maineriski Oulun kaupungille
- sisäilmaongelmat kiinteistöissä. Seuraukset: toimintojen uudelleenjärjestäminen aiheuttaa kustannuksia sekä mahdollisesti heikentää toiminnan laatua, maineriskit, yksilölliset terveysvaikutukset. –
- henkilöstön rekrytoinnin kilpailukyvyyn heikkeneminen teknisellä sektorilla. Seuraukset: vaikeudet rekrytoida ja pitää osaavaa henkilöstöä, avainhenkilöriskit

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet

Aikaisemmissa selonteoissa konsernihallinnon kehittämiskohteina ovat olleet usean vuoden ajan sopimushallinta sekä avustussäännöt sekä –käytännöt. Cludia sopimuksenhallinnan käyttöönotto vuoden 2017 aikana antoi edellytykset hankintasopimuksiin liittyvään riskienhallintaan. Kehittämiskohteena on kilpailutus-, sopimus ja asiakirjahallinnan prosessien automatisointi integraatioiden avulla. Kaupungin hallitus hyväksyi 22.9.2017 koko kaupunkia koskevat avustusten myöntämisen yleisperiaatteet. Yleisiä periaatteita täydennetään palvelualueilla ja liikelaitoksissa asianomaisen toimielimen päätöksellä. Koordinaatiosta ja tarkempien ohjeiden antamisesta vastaa konsernihallinto. Koordinointia varten on perustettu työryhmä, joka aloitti toimintansa loppuvuonna. Työryhmän tehtävänä on tehostaa avustusten hakua ja hallintaa kaupunkitasolla.

Taloushallintoprosesseissa, toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantaprosesseissa työ tehdään käyttäen lukuisia järjestelmiä. Järjestelmät ovat eri toimijoiden omistuksessa. Monetra Oy antaa kaupungille palveluja mm. taloushallintopalveluja ja omistaa suuren osan myös taloushallintojärjestelmistä. Oulun Tietotekniikka liikelaitos hoitaa palvelinten ylläpitoon liittyvät tietoturvapäivitykset ja huoltotoimenpiteet sekä valvoo palvelinten toimintaa. Suurimmat riskit liittyvät järjestelmien toimivuuteen, pääkäyttäjäyyteen, tietojen oikeellisuuteen ja saatavuuteen. Talousjärjestelmiä koskevan kehittämissuunnitelman valmistelu on aloitettu yhteis-

työssä tietohallintoryhmän kanssa. Suunnitelma valmistuu vuoden 2018 aikana. Kehittämissuunnitelma kattaa toimintaprosessit ja ohjauksen, tietojen käsittelyn ja tietojärjestelmät sekä niille tehtävät toimenpiteet vuosille 2018 – 2020. Paras hyöty suunnitelmasta saadaan, kun myös talouden raportoinnin luotettavuutta (ennustettavuus) ja tiedon analysointia parannetaan. Kehittämissuunnitelma sisältää myös näemyksen pidemmän tähtäimen tavoitetilaan.

Hallintokuntien selonteoissa 2017 esiin nostetut kehittämistarpeet liittyvät teknisillä toimialoilla perustehtävän hoitamiseen; veden ja viemäriverkoston laatuun, pilaantuneiden maiden parempaan ennakointiin sekä kiinteistöjen takuuajan jälkeisiin korjauksiin ja palveluverkon muutoksiin/kiinteistökehitykseen. Yleisinä kehittämiskohteina toimialoilla ja hallintokunnissa nähtiin ICT:n ja digitalisaation hyödyntäminen, tietoturva ja –suoja sekä henkilöstön osaaminen. Hankintoihin liittyvää kilpailutusosaaamista ja sopimushallintaa (uudet hankintamuodot ja niiden sopimustekniikka) on kehitettävä edelleen.

Sisäistä valvontajärjestelmää on tarkasteltava erityisesti silloin, kun organisaatio ja toimintaympäristö muuttuvat. Kuntalain mukainen uusi hallintosääntö astui voimaan 1.6.2017 valtuustokauden vaihtuessa. Konsernihallinnon osalta merkittävin muutos liittyi työllisyyspalvelut-yksikön siirtymiseen konsernihallinnosta Business Oulu liikelaitoksen alaisuuteen. Työllisyyspalvelujen tehtävien ja tehtäviin liittyvän toimivallan osalta muutos astui voimaan 1.6.2017, mutta työllisyyspalvelujen henkilöstön ja määrärahojen siirtyminen tapahtui myöhemmin elokuussa. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa uusi alueellinen johtamisjärjestelmä tuli voimaan vuoden 2017 alusta. Uutta johtamisjärjestelmää kehitetään edelleen arvioinnin ja saatujen kokemusten pohjalta.

Valtakunnallinen maakunta- ja sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistustyötä jatkettiin. Sitä koskeva lainsäädäntö on vieläkin keskeneräinen ja muodostaa merkittävän riskin valmistelutyölle. Se sitoo laajasti myös kaupungin nykyisen toiminnan resursseja. Muutosohjelma Oulu 2020 asiakirjalla varaudutaan maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin ja riskeihin kaupunkikonsernissa. Muutosohjelma 2020 avulla vahvistetaan kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luodaan pohja tarvittaville organisaatiomuutoksille ja henkilöstölinjauksille eli varaudutaan konserniin kohdistuvien tulevaisuuden riskejä ennakoimaan niitä.

Käräjäoikeus antoi ratkaisunsa stipendi- ja lahjoitusrahaston varojen väärinkäytöstä. Asian käsittely jatkuu hovioikeudessa. Sivistys- ja kulttuuripalvelut jatkavat stipendi- ja lahjoitusrahastojen sääntöjen päivitystä. Ensihoidon tuloalueella pelastuslaitoksen ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin välisestä, vuosien 2015 - 2018 ensihoitopalvelua koskevasta yhteistoimintasopimuksesta tehdyn kunnallisvalituksen käsittelyprosessi on edelleen kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Vuonna 2017 markkinaoikeudessa oli viisi valitusta Oulun kaupungin hankinnoista. Markkinaoikeus antoi ratkaisun neljään tapaukseen, joista kolmessa ei ollut virhettä. Yhdessä tapauksessa oli virhe, josta Oulun kaupungille aiheutui 10 000 € markkinaoikeuskulut. Edellisinä vuosina valitusten määrä on vaihdellut kolmen ja yhdeksän välillä. Työtuomioistuimessa on pelastuslaitokseen liittyviä keskeneräisiä henkilöstön palkkavaateita 2 kpl.

Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Kaikki lautakunnat ja johtokunnat ovat hyväksyneet toimialaansa koskevat riskienhallintasuunnitelmat, joissa on arvioitu merkittävimmät sisäiset ja ulkoiset strategiset, taloudelliset ja operatiiviset sekä vahinkoriskit. Riskien hallintaa (riskeihin vastaamista) on edelleen kehitettävä.

Lähivuosien suurimmat strategiset sekä taloudelliset että toiminnalliset haasteet kaupungille tuo maakuntahallinto- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistus ja niiden vaikutukset kaupungin toimintaan; etenkin miten uudistuksen rahoitus, hallinto, omaisuusjärjestelyt ja toiminnan organisointi (mm. asiakkaiden valinnanvapaus, tukipalvelut) järjestetään. Nämä pitävät sisällään vielä kartoittamattomia riskejä kaupungille.

Toimielinten selonteoissa keskeisiksi yhteisiksi riskeiksi nousivat ICT – toimintaan liittyvät riskit kuten mahdollisuuksien hyödyntäminen, toiminnan jatkuvuus, tietoturva ja –suoja. Toinen toimialoilte yhteinen riski oli henkilöstöön liittyvät tekijät kuten osaaminen, rekrytointi sekä avainhenkilöriskit. Kaupungin vedenhankinta, joka on pintaveden varassa, sisältää merkittävän strategisen riskin. Vedenhankinnan varmistava lupaprosessi etenee, mutta vie vielä vuosia ennen kuin investointivaihe käynnistyy. Palveluverkon muutoksista johtuva kiinteistöjen vajaakäyttö on riski, jonka hallitsemiseksi Liikelaitos

Oulun Tilakeskus on tehostanut kiinteistönkehitystoimintaansa ja aloittanut kiinteistöjen ulosvuokrauksen.

Suurimmat riskit sivistys- ja kulttuuripalveluissa kohdistuvat palvelutuotannon turvallisuuteen ja onnettomuuksiin. Nämä riskit sisältävät väkivaltaa tai sen uhkaa sekä turvaohjeiden laiminlyönnistä aiheutuvia onnettomuuksia. Näitä riskejä pyritään ehkäisemään seuraamalla turvallisuussuunnitelmien ajantasaisuutta, kouluttamalla henkilökuntaa ja johtoa sekä varautumalla poikkeuksellisiin tilanteisiin. Keskustelua tekniikan ja toimintaympäristön ajantasaisuudesta ja kunnosta pidetään yllä. Palveluverkon riittävyys sekä kunto oli toinen keskeinen toimialalle tyypillinen riski. Riskejä pyritään hallitsemaan seurannalla ja nopealla reagoinnilla sekä tuottamalla palvelut muuttuneiden tilanteiden mukaisesti.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmää ja toimii suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa. Sen tavoitteena on tuottaa lisäarvoa johdolle päätöksenteon tueksi. Tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Oulun kaupungin konserniohjeen mukaan sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa myös tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöjä ohjaa hyvän hallintotapa ja johtaminen - suositukset. Kaupunginhallituksen nimeämä tarkastustoimikunta valvoo ja arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaista järjestämistä ja toteutumista, riittävyttä ja tehokkuutta sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumista. Tarkastustoimikunnan esittelijänä toimii tarkastuspäällikkö.

Kaupunginjohtaja hyväksyy sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tarvitsemansa tiedot tarkastusta varten. Tarkastusten havainnoista, johtopäätöksistä ja suosituksista raportoidaan tarkastuskohteen johtoa, jolla on operatiivinen vastuu tarvittavista toimenpiteistä. Kaupunginjohtajaa ja tarkastustoimikuntaa raportoidaan tarkastusten havainnoista neljännesvuosittain, mikäli asia ei vaadi välitöntä reagointia. Seurantatarkastukset sovitaan vuosisuunnitelmasa. Tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus ja tilintarkastaja saavat puolivuositteittain kirjallisen yhteenvedon tarkastuksista. Vuoden 2017 keskeiset tarkastushavainnot liittyivät sisäisen valvonnan toimivuuteen; johtamisen eettisyyteen ja hyvän hallintotavan puutteisiin.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa rahoituksen riittävyys. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo-rahoituksen lisäksi muuten rahoitetaan.

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuotoina kertynyt tilikauden tulo-rahoitus riittää palve-

lujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli tuotot, jotka oli saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kaupungin ulkopuolelta. Viralliseen tuloslaskelmaan sisältyvät peruskunnan hallintokuntien lisäksi taseyksiköt sekä liikelaitokset. Tuloksesta on eliminoitu pois kaikki keskinäiset tilikauden aikaiset taloustapahtumat.

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2017	TP2016	Erotus
Toimintatulot	255 682	249 215	6 467
Valmistus om. käyttöön	17 829	18 243	-414
Toimintamenot	1 216 934	1 216 685	-250
Toimintakate	-943 424	-949 176	-5 752
Verotulot	764 560	743 649	20 911
Valtionosuudet	269 900	273 358	-3 458
Rahoituserät yhteensä	28 126	8 435	19 691
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	10 576	10 726	-150
Muut rahoitustulot	32 076	8 991	23 085
Korkomenot	-10 976	-10 148	828
Muut rahoitusmenot	-3 550	-1 134	2 416
Vuosikate	119 163	76 266	42 897
Poistot			
Suunnitelmapoistot	80 424	77 719	-2 706
Arvonalentumiset	216	3 264	-3 047
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tulot			
Satunnaiset menot			
Tilikauden tulos	38 522	-4 716	43 238
Poistoeron muutos	1 712	2 887	-1 175
Vapaaehtoisten varausten muutos	2 800	-12 300	15 100
Rahastojen muutos			
Yli-/alijäämä	43 034	-14 129	57 163

Taulukko 2. Oulun kaupungin tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2017

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Toimintatuotot/Toimintakulut %	21,3 %	20,8 %	21,5 %	32,3 %
Vuosikate/Poistot %	147,8 %	94,2 %	107,0 %	74,9 %
Vuosikate €/asukas	589	380	430	383
Asukasmäärä vuoden lopussa	202 341	200 600	198 583	196 194

Taulukko 3. Tuloslaskelman tunnusluvut

Oulun kaupungin tilikauden tulos muodostui 43 milj. euroa ylijäämäiseksi. Ilman kertavaikutteisia eriä kaupungin tulos olisi noin 3 milj. euroa ylijäämäinen. Tuloslaskelmassa vuotta 2017 koskevana kertavaikutteisina erinä 40,5 milj. euroa olivat mm. Partnera Oy maksamat osingot 26,3 milj. euroa, valtionosuuden kompensatio 6,6 milj. euroa ja Pateniemen rannan sopimuskorvaukset 3,6 milj. euroa. (Taulukko alla).

Kertavaikutteiset erät, milj. euroa	TP2017	TP2016	TP2015
Yhdistymisavustus			1,8
Valtionosuuden kompensatio	6,6	6,6	6,6
Autopaikkavelvoitemaksut			3,1
Oulun Asuntohankinta Oy osakekauppa		2,1	
Pateniemen rannan sopimuskorvaukset	3,6		
Partnera Oy pääoman palautus			7,1
Keskustan terveysaseman myynti (Sammakkotalo)		1,2	
Medipolis GMP Kiviharjuntie	1,2		
Osingot	28,6	5,2	22,1
Rahoitusarvopaperit myyntivoitot/tappiot netto	0,5	0,6	1,6
Yhteensä	40,5	15,7	42,3

Taulukko 4. Kertavaikutteiset erät 2015–2017

Ulkoisten toimintatuottojen vertailussa vuoden 2017 toimintatuotot ovat edellistä vuotta 6,5 milj. euroa suuremmat. Peruskunnan osuus ulkoisista toimintatuotoista oli 178,7 milj. euroa. Suurin toimintatuottojen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna toteutui yhdyskuntalautakunnassa n. 11 milj. euroa, josta yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä osuus oli 10,5 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan toimintatuottoihin sisältyi mm. maankäyttösopimustuottoja ja maanmyyntivoittoja. Maankäyttösopimusten ylitykseen vaikutti useamman merkittävän sopimuskaavan voimaantulo ja sen mukaisesti maksuerien tuloutuminen vuodelle 2017. Joukkoliikenteen matkamäärien kasvun myötä lipputulot kasvoivat vuoden 2017 aikana. Rakennuslautakunnan toimintatuotot kasvoivat luvitettavan rakentamisen määrän ennakoitua suuremmasta toteumasta. Asuinkerrostalojen rakentamisen määrä kasvoi huomattavasti 2017 verrattuna kahteen edelliseen vuoteen.

Kaupunginhallituksen toimintatuottojen alentumiseen vaikuttaa mm. työllistämispalveluiden siirtyminen Business Oulu -liikelaitoksen alaisuuteen. Hyvinvointilautakunnan toimintatuotot alenivat edellisestä vuodesta, johtuen toimeentulotuen maksatuksen siirtymisestä vuoden 2017 alusta alkaen Kelan toiminnaksi. Hyvinvointilautakunta päätti lakisääteisten ja harkinnanvaraisten asiakasmaksujen korotuksista alkuvuodesta 2017. Lakisääteiset asiakasmaksut korotettiin lakisääteisiin enimmäismääriin, lisäksi harkinnanvaraisia maksuja korotettiin 3 %. Hyvinvointilautakunnan myyntituottoja kasvatti lisäksi valtion maksamat korvaukset maahanmuuttajien palveluihin sekä rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintatuotot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen alenemiseen vaikuttivat projektien ja hankkeiden avustustuottojen arvioitua pienempi toteutuminen tai niiden siirtyminen vuodelle 2018. Lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen alenemiseen vaikutti 1.3.2017 alkaen muuttunut varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki.

Peruskunnan ulkoiset toimintatuotot	TP2017	TP2016	Ero	%
Keskusvaalilautakunta	1	0	1	
Tarkastuslautakunta	3	3	0	
Kaupunginvaltuusto	0	0	0	
Kaupunginhallitus	8 866	14 126	-5 260	-37,20 %
Hyvinvointilautakunta	53 377	49 302*)	4 075	8,27 %
Sivistys- ja kulttuuripalvelut	28 837	29 838	-1 001	-3,40 %
Rakennuslautakunta	4 099	3 718	381	10,20 %
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	83 525	72 532	10 993	15,20 %
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ilman joukkoliikennettä	66 482	56 025	10 457	18,70 %
Joukkoliikenne	17 043	16 507	536	3,20 %
Peruskunta yhteensä	178 708	169 519	9 189	0,70 %

*) Vertailuvuosi 2016; toimintatuotot ilman perustoimeentulotuen päätöksentekoa

Taulukko 5. Peruskunnan ulkoiset toimintatuotot 2016-2017.

Liikelaitosten ulkoiset toimintatuotot olivat 76,9 milj. euroa ja edellisen vuoden tilinpäätökseen 6,6 milj. euroa paremmat. Business Oulu -liikelaitoksen toimintatuottoja lisäsi työllistämispalveluiden siirtyminen sen alaisuuteen. Elinkeino- ja työllisyyspalve-

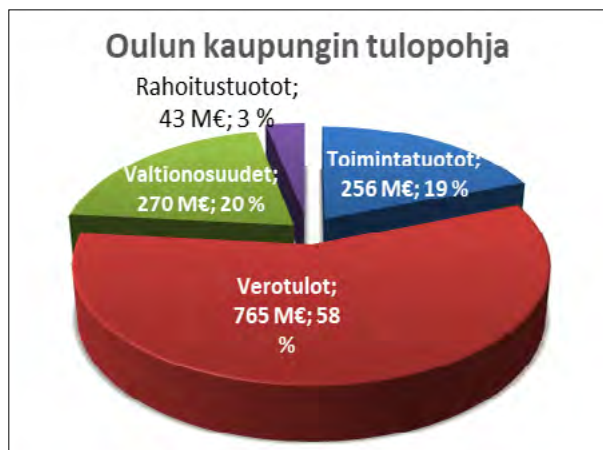
lut yhdistyivät yhteiseksi liikelaitokseksi kesäkuussa 2017 ja toiminnallisesti elokuussa 2017. Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen ulkoiset toimintatuotot olivat kasvaneet mm. myynnit konserniyhteisöille on edellisvuotta suuremmat.

Liikelaitosten ulkoiset toimintatuotot	TP2017	TP2016	Ero	%
Oulun Vesi liikelaitos	34 132	33 911	221	0,7 %
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	3 299	2 246	1 053	46,9 %
Oulun Tekninen liikelaitos	1 495	1 664	-169	-10,2 %
Liikelaitos Oulun Serviisi	1 399	1 417	-18	-1,3 %
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	5 889	5 309	580	10,9 %
Business Oulu liikelaitos	6 812	2 712	4 100	151,2 %
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	21 879	21 253	626	2,9 %
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos	2 033	1 832	201	11,0 %
Liikelaitokset yhteensä	76 938	70 344	6 594	9,4 %

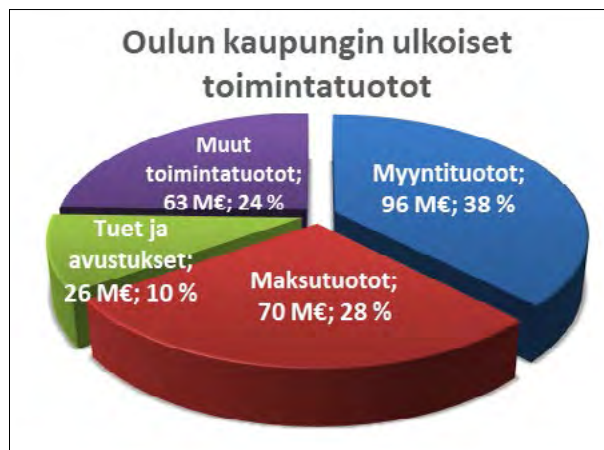
Taulukko 6. Liikelaitosten ulkoiset toimintatuotot 2016-2017

Myyntituottojen osuus peruskunnan toimintatuotoista on 96,2 milj. euroa (38%). Myyntituottoihin on kirjattu mm. hyvinvointilautakunnalle maksetut pakolaisten korvaukset valtiolta 8,8 milj. euroa, jotka ovat 2 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Maksutuottojen toteumaksi muodostui 70,5 milj. euroa ja toteuma on 6,9 milj. euroa parempi kuin vuonna 2016. Yhdyskunta- ja ympäristölautekunnan maksu-

tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen nähden maankäyttösopimustuottojen osalta. Yhdyskuntalautakunnan joukkoliikenteen matkamäärien kasvu on myös vaikuttanut kertyneisiin maksutuottoihin positiivisesti. Muut toimintatuotot sisälsivät peruskunnan käyttöomaisuuden myyntivoittoa 18,4 milj. euroa, josta maanmyyntivoittojen osuus oli n. 16,6 milj. euroa.

Kuva 5. Oulun kaupungin tulopohja

Kuva 6. Oulun kaupungin ulkoiset toimintatuotot

Oulun kaupungin ulkoisten toimintakulujen kokonaismäärä oli 1 216,5 milj. euroa ja ne olivat hieman edellisvuotta pienemmät. Vuoden 2016 toimintakulut sisälsivät hyvinvointilautakunnan perustoimeentulotuen päätöksenteon, joka siirtyi alkuvuodesta 2017 Kelan vastuulle. Ilman perustoimeentulotuen kulujen (TP2016 17,9 milj. euroa) vaikutusta vertailuvuoteen 2016, oli vertailukelpoinen toimintakulujen kasvu 18,7 milj. euroa. Hyvinvointilautakunnassa

kasvua tapahtui edelliseen vuoteen nähden erityisesti asiakaspalvelujen ostoissa sisältäen palvelusetelikulut. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan ulkoiset toimintakulut olivat kasvaneet 2,5 milj. euroa edellisestä vuodesta. Kaupunginhallituksen toimintakulut toteutuivat edellistä vuotta huomattavasti pienempinä. Työllistämispalveluiden siirtyminen Business Oulu -liikelaitoksen alaisuuteen selittää suurimaan osan toimintakulujen pienentymisestä.

Peruskunnan ulkoiset toimintatuotot	TP2017	TP2016		Ero	%
Keskusvaalilautakunta	-291	0		291	
Tarkastuslautakunta	-518	-532		-14	2,60 %
Kaupunginvaltuusto	-396	-290		106	-36,60 %
Kaupunginhallitus	-49 039	-57 265		-8 226	-14,36 %
Hyvinvointilautakunta	-581 292	-556 604		24 688	4,44 %
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa	-349 796	-331 156	*)	18 640	5,63 %
Erikoissairaanhoido	-231 496	-225 448		6 048	2,68 %
Sivistys- ja kulttuuripalvelut	-308 914	-306 415		2 499	-0,80 %
Rakennuslautakunta	-2 302	-2 151		-151	-7,00 %
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	-51 577	-51 619		42	0,10 %
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ilman joukkoliikennettä	-26 222	-27 243		-1 021	-3,89 %
Joukkoliikenne	-25 355	-24 376		979	3,86 %
Peruskunta yhteensä	-994 329	-974 876		18 687	1,92 %

*) Toimintakulut ilman perustoimeentulotuen päätöksentekoa

Taulukko 7. Peruskunnan ulkoiset toimintakulut 2016 - 2017

Liikelaitosten ulkoisten toimintakulujen toteuma on 219,8 milj. euroa, ja ne olivat edellistä vuotta 21,1 milj. euroa suuremmat. Liikelaitosten toimintakulujen kas-

vun selittää suurimmalta osalta työllistämispalvelujen siirtyminen Business Oulu -liikelaitoksen alaisuuteen 1.8.2017 alkaen.

Liikelaitosten ulkoiset toimintakulut	TP2017	TP2016	Ero	%
Oulun Vesi liikelaitos	-14 799	-15 210	-411	-2,70 %
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	-11 328	-11 691	-363	-3,10 %
Oulun Tekninen liikelaitos	-51 955	-52 544	-589	-1,10 %
Liikelaitos Oulun Serviisi	-34 484	-33 237	1 247	3,80 %
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	-47 716	-44 939	2 777	6,20 %
Business Oulu -liikelaitos	-26 939	-9 692	17 247	64,02 %
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-28 663	-27 772	891	3,20 %
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos	-3 956	-3 694	262	7,10 %
Liikelaitokset yhteensä	-219 840	-198 779	21 061	10,60 %

Taulukko 8. Liikelaitosten ulkoiset toimintakulut 2016 - 2017.

Henkilöstökulut tilinpäätöksessä 2017 olivat n. 485,1 milj. euroa ja vuoden 2016 vastaava summa oli n. 510 milj. euroa. Henkilöstökulut olivat edellistä vuotta 25,4 milj. euroa pienemmät. Kilpailukykykysymyksen 30 % lomarahaleikkauksen vaikutus oli n. 6,8 milj. euroa. Lisäksi työnantajamaksut olivat vuoden 2016 verrattuna n. 6,8 milj. euroa pienemmät. Vuoden 2016 vertailutiedossa olivat mukana lisäksi Oulun Työterveys liikelaitoksen ja Oulun Konttori liikelaitoksen henkilöstökulut, yhteensä n. 16,7 milj. euroa. Oulun kaupungin vertailukelpoiset henkilös-

tökulut pysyivät lähestulkoon vuoden 2016 tasolla (eliminoituna liikelaitosten yhtiöitymiset ja kilpailukykykysymyksen vaikutus).

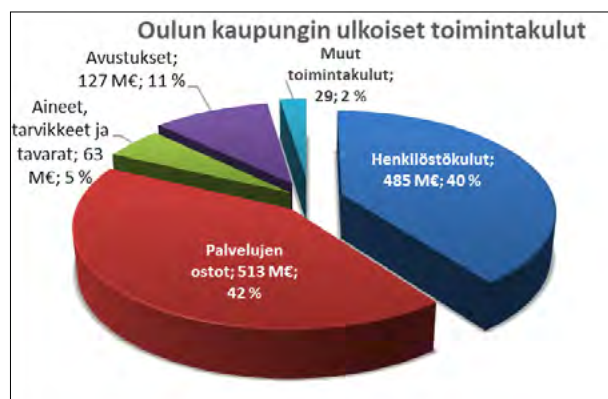
Teknisen liikelaitoksen varastopalveluiden tuottamisen henkilöstö siirtyi elokuun lopussa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille; muutos vähensi kokonaishenkilöstömäärää kahdeksan vakinaista työntekijää. Tuotantokeittiö Oy palvelukseen siirtyi 2017 – 2018 yhteensä 17 henkilöä Oulun Serviisi liikelaitoksesta.

Peruskunta: Lomapalkkaraha	1000 euroa	TP2017	TP2016	Erotus
Ulkoisen tarkastuksen yksikkö		-6	-5	1
Konsernihallinto		-172	-113	59
Hyvinvointipalvelut		-2 011	-1 870	141
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		-3 211	-3 094	117
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		-140	-131	9
Rakennusvalvonta		-25	-26	1
Peruskunta Yhteensä		-5 565	-5 239	326
Liikelaitokset: Lomapalkkaraha	1000 euroa	TP2017	TP2016	Erotus
Oulun Vesi liikelaitos		-140	-88	52
Oulun Tietotekniikka liikelaitos		-74	-76	-2
Oulun Tekninen liikelaitos		-299	-355	-56
Oulun Serviisi liikelaitos		-289	-210	79
Oulun Tilakeskus liikelaitos		-39	-36	3
Business Oulu -liikelaitos		-64	-107	-43
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos		-235	-240	-5
Oulun seudun ympäristötoimiliikelaitos		-47	-37	10
Liikelaitokset yhteensä		-1 187	-1 149	38
Kaikki yhteensä		-6 752	-6 388	364

Taulukko 9. Kilpailukykykysymyksen 30% lomarahaleikkauksen vaikutus henkilöstökuluihin 2016 - 2017.

Palvelujen ostot olivat Oulun kaupungin suurin kulu-erä, tilikauden toteuma oli 513,3 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen oli 32,5 milj. euroa. Erikois-sairaanhoidon osuus palvelujen ostojen toteumasta oli 231,5 milj. euroa ja kasvua vuodesta 2016 n. 6 milj. euroa. Oulun Konttorin liikelaitoksen lakkauttaminen ja toiminnan osittainen siirtyminen Monetra Oy:öön vaikutti ulkoisten palvelujen ostojen kasvuun 11,7 milj. euroa. Oulun Työterveyden liikelaitoksen yhtiöitymisen myötä ulkoiset palvelujen ostot kasvoivat n. 6 milj. euroa.

Avustukset toteutuivat vuoden 2017 tilinpäätök- sessä 126,7 milj. euronä ja olivat edellisvuotta n. 12 milj. euroa pienemmät. Perustoimentulotuen pää- töksenteon siirtyminen Kelalle pienensi Oulun kau- pungin ulkoisia avustuksia 17,9 milj. eurolla. Lisäksi lasten kotihoidon tuki on laskenut edelliseen vuo- teen nähden 1,1 milj. euroa. Palvelusetelikulut oli- vat puolestaan kasvaneet edellisestä vuodesta n. 5,1 milj. euroa. Myös työmarkkinatuen kuntaosuudessa oli kasvua n. 1 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat edellisestä vuo- desta 2 milj. euroa.

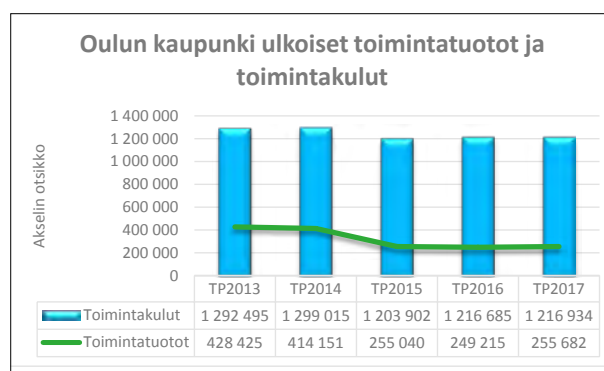

Kuva 7. Oulun kaupungin ulkoiset toimintakulut

Valmistus omaan käyttöön on erä, jolla kuluja oikais- taan omaan käyttöön valmistetun hyödykkeen osal- ta. Vuodesta 2016 alkaen Oulun kaupungissa on otettu käyttöön uusi kirjaustapa niiden investointi- hankintojen osalta, jotka ovat koko kaupungin nä- kökulmasta valmistusta omaan käyttöön. Kirjaus- tavan muutos liittyy kuntajaoston lausuntoon 101, 4.10.2011 sekä tilintarkastajan antamaan ohjeistuk- seen yhtenäisestä kirjaustavasta. Valmistus omaan käyttöön toteuma oli 17,8 milj. euroa, ja oli lähestul- koon edellisen vuoden tasolla.

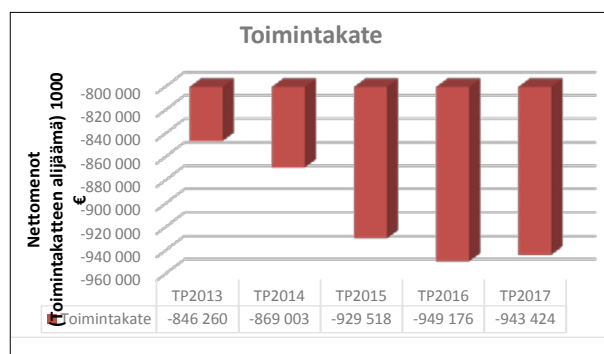
Toimintatuotot kattavat 21,3 % toimintamenoista. Tunnusluku oli parantunut hieman edellisen vuoden

tilinpäätöksestä. Toimintatuotot kasvoivat ja toimin- takulujen pysyttyä lähestulkoon edellisen vuoden tasolla vaikuttivat tunnuslukuun positiivisesti. Hy- vinvointilautakunnan perustoimeentulotuen pää- töksenteon siirryttyä Kelalle vuoden 2017 alusta, pienensi Oulun kaupungin toimintakuluja 17,8 milj. euroa ja toimintatuottoja n. 8 milj. euroa.

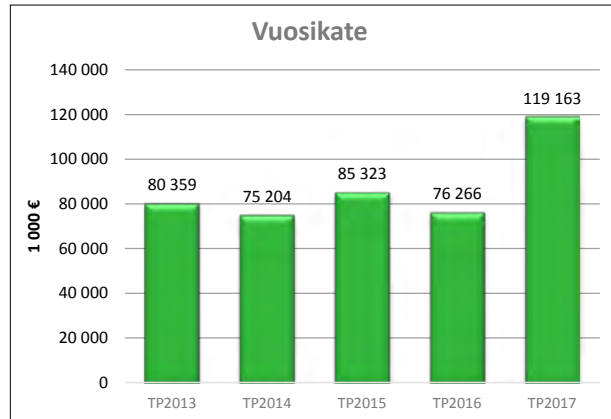
Kuva 8. Oulun kaupungin ulkoiset toimintatulot ja toimintame- not 2013 – 2017

Toimintakate (nettomeno) on toimintatuottojen ja -kulujen erotus. Toimintakatteella osoitetaan, pal- jonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palve- ltuotteiden myynti- ja maksutuotoilla ja loput toi- mintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa nega- tiivinen. Oulun kaupungin toimintakate toteutui – 943 milj. euronä ja toimintakateen (nettomeno) alijäämä pieneni 6,1 milj. euroa (-0,6 %) edellis- tä vuodesta. Oulun kaupungin vertailukelpoinen toimintakate kasvoi n. 0,3 % vuoteen 2016 nähden (eliminoituna perustoimeentulotuen siirto Kelalle ja kilpailukykykysymyksen vaikutus).

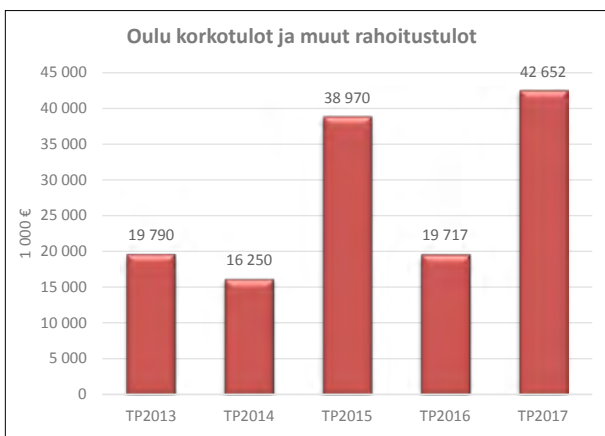

Kuva 9. Oulun kaupungin toimintakate vuosina 2013 – 2016 (TP2014 sisältää Oulun Energia ja Jätehuolto liikelaitokset)

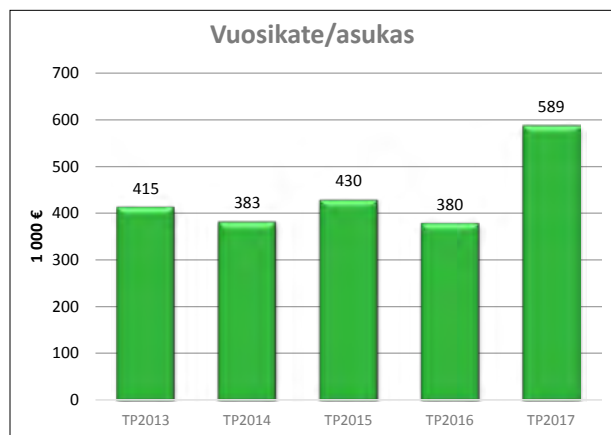
Verotulot olivat noin 764,6 milj. euroa ja valtionosuudet noin 269,9 milj. euroa eli yhteensä 1 034,5 milj. euroa. Verotulojen kertymä oli kasvanut vuoteen 2016 verrattuna noin 20,9 milj. euroa (2,8 %). Valtionosuudet puolestaan olivat edellistä vuotta 3,5 milj. euroa (-1,3 %) pienemmät. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan valtionosuudet sisältävät vuoden 2016 rahoitusta 0,4 milj. euroa. Korkotuotot ovat lähestulkoon edellisen vuoden tasolla. Rahoitustuotot olivat 19,7 milj. euroa edellistä vuotta suuremmat, Partnera Oy maksamat osingot 26,3 milj. euroa selittävät rahoitustuottojen kasvun.

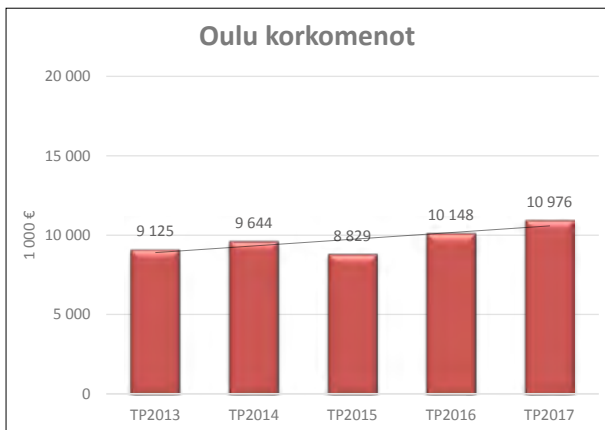
Kuva 12. Oulun vuosikate

Kuva 10. Oulun korkotulot ja muut rahoitustulot 2013 – 2017

Kuva 13. Oulun vuosikate €/asukas

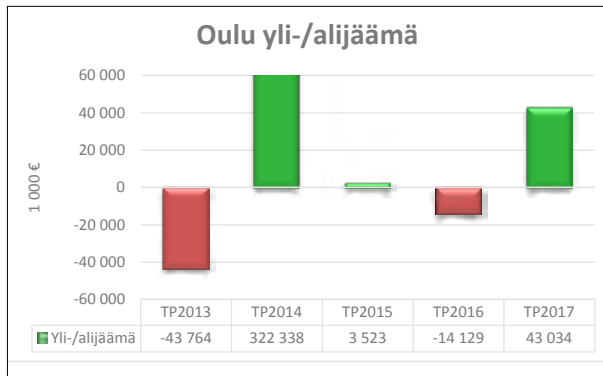

Kuva 11. Oulun korkomenot 2013 – 2017

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin, se on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen toteuma 119,2 milj. euroa ja edelliseen vuoteen verrattuna 42,9 milj. euroa parempi. Vuosikatetta parantavat kertavaikutteiset erät 40,5 milj. euroa ja edellistä vuotta parempi verokertymä 20,9 milj. euroa. Verokertymään vaikutti osaltaan kiinteistövero- ja noston nosto vuonna 2017. Vuosikate kattaa poistot 147,8 prosenttisesti.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,7 milj. euroa edellisen vuoden tilinpäätöstä suuremmat. Arvon alentumiset ovat pysyvien vastaavien pääomaisoi- tuksiin tehtyjä tilinpäätöshetken alaskirjauksia. Arvon alentumisten esittämistapaa on muutettu vuoden 2017 tilinpäätökseen ja muutoksen vaikutuksesta vuoden 2016 tilinpäätöksen vertailutieto- ja korjattiin 2,2 milj. euroa arvon alentumisten osalta. Vuoteen 2016 nähden arvon alentumiset olivat 3 milj. euroa pienemmät.

Toteutunut tilikauden ylijäämä 43,4 milj. euroa oli edelliseen vuoden tilinpäätökseen nähden 57,2 milj. euroa parempi. Kertavaikutteiset erien ja suuremman verotulokertymän lisäksi poistoeron ja varausten vähennys yhteensä 4,5 milj. euroa parantavat toteutunutta tilikauden ylijäämää. Tilakeskus liikelaitos oli purkanut investointivarausta 2,8 milj. euroa.

Kuva 14. Oulun kaupungin yli-/alijäämä 2013 – 2017

3.2. Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo kuinka tilikauden aikana varsinainen toiminta on tuottanut rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen. Investointien rahavirta taas kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja niiden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin.

Positiivinen (ylijäämäinen) toiminnan ja investointien rahavirran määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen)määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa

RAHOITUSLASKELMA		
1 000 €	TP2017	TP2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	119 162	76 266
Tulorahoituksen korjaukset	-18 567	-15 867
Investointien rahavirta		0
Investointikulut	-112 810	-125 288
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 251	779
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	34 817	29 755
Toiminnan ja investointien rahavirta	24 853	-34 355
Antolainauksen muutokset	4 699	690
Antolainasaamisten lisäykset	-81	-3 434
Antolainasaamisten vähennykset	4 780	4 124
Lainakannan muutokset	-38 540	15 800
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-77 538	-28 830
Lyhytaikaisten lainojen muutos	38 998	-5 370
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 174	17 822
Rahoituksen rahavirta	-40 015	34 312
Rahavarojen muutos	-15 162	-43
Rahavarat 31.12.	152 718	167 881
Rahavarat 1.1.	167 880	167 924
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2017	TP2016
Investointien tulorahoitus, %	107,8 %	61,3 %
Lainanhoitokate	1,5	2,2
Kassan riittävyys, pv	40	45
Toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta €	-58 533	-191 948
Asukasmäärä vuoden lopussa	202 341	200 600

Taulukko 10. Oulun kaupungin rahoituslaskelma ja rahoituslaskelman tunnusluvut 1.1. – 31.12.2017

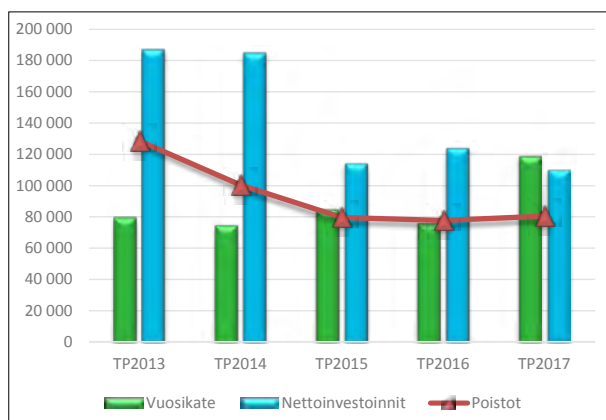
Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytettyä ja niiden myynneistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Investointikulut vuoden 2017 tilinpäätöksessä toteutuivat 112,8 milj. euronä. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista

pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saa muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Oulun kaupungin toiminnan ja rahoituksen rahavirta oli 5 vuodelta negatiivinen noin 58,5 milj. euroa (TP2016 -192 milj. euroa). Tunnusluku oli kehittänyt positiivisesti edellisestä vuodesta.

Oulun kaupunki 1 000 €	TP2017	TP2016	Muutos	%
Investointikulut	112 810	125 288	-12 478	-10,0 %
Rahoitusosuudet investointikuluihin	2 251	779	1 472	189,0 %
Nettoinvestoinnit	110 559	124 509	-13 950	-11,2 %

Taulukko 11. Oulun kaupungin investoinnit

Investointikulujen toteuma 112,8 milj. euroa olivat edellistä vuotta 12,5 milj. euroa pienemmät. Peruskunnan investointikulujen toteuma oli 55 milj. euroa ja liikelaitosten 57,8 milj. euroa. Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä tai lainalla. Investointien tulorahoitus toteutui tilinpäätöksessä 107,8 % (TP2016: 61,3 %). Oulun kaupungin investointitulojen toteuma oli 34,8 milj. euroa ja muodostui 5,1 milj. euroa edellisvuotta suuremmaksi. Investointitulot muodostuivat Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP -palautuksesta 8,7 milj. euroa sekä Oulun Konttorin ja Oulun Työterveys liikelaitosten peruspääomien purkamisesta 1,1 milj. euroa. Lisäksi Oulun Tuotantokeittiö Löökin myynnistä syntyi luovutustuottoja noin 3 milj. euroa.

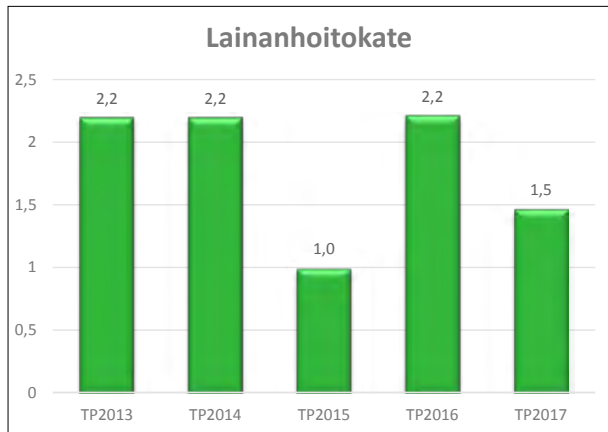
Kuva 15. Toteutuneet nettoinvestoinnit vuosina 2013 – 2017

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka tarvitaan varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirta toteutui kuluneella tilikaudella 40 milj. euroa negatiivisena. Lainasaamiset vähentyivät 4,8 milj. eurolla vuoden 2017 aikana, tytäryhteisöjen lyhennysten osuus oli 4,5 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa ei nostettu tilikauden aikana ja vanhoja lainoja lyhennettiin

77,5 milj. euroa. Lyhytaikaiset lainat kasvoivat noin 39 milj. euroa, konsernitilillä olevien konserniyhteisöjen varojen määrä kasvoi 38,3 milj. euroa ja henkilöstökassaan tallennettujen varojen kasvu oli 0,7 milj. euroa.

Rahoitus toteutui varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Vieraan pääoman määrä vuoden vaihteessa oli 632,6 milj. euroa (TP2016 671,1 milj. euroa), vähennystä vuonna 2017 oli -38,5 milj. euroa (TP2016 15,8 milj. euroa). Velkakirjalainoja ei nostettu ollenkaan. EIP:n 250,0 milj. euron puiteohjelmasta jäi vielä 30 milj. euroa, joka nostettiin helmikuussa 2018. Lisäksi on käytettävissä kesällä 2016 EIP:n kanssa allekirjoitettu 300 milj. euron puitelainaohjelma, joka turvaa rahoituksen saatavuuden muuttuvissakin markkinatilanteissa. Uusia korkosuojauksia ei tehty vuonna 2017. Korkosuojauksen määrä vuoden lopussa oli 267,8 milj. euroa (TP2016 289,6 milj. euroa) ja suojausaste oli 58,2 % (TP2016 58,3 %). Euriborkorot olivat erittäin alhaisella tasolla - jopa miinuksella - joten korkosuojaukset nostivat rahoituksen kustannuksia.

Rahavarojen muutos oli 15,2 milj. euroa negatiivinen. Negatiiviseen rahavarojen muutokseen vaikutti lainojen lyhennykset 77,5 milj. euroa ja se, ettei uutta pitkäaikaista lainaa nostettu vuoden 2017 aikana. Oulun kaupungin lainanhoitokate 1,5 oli tyydyttävällä tasolla, mutta edellistä vuotta heikompi. Lainanhoitokate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä lainojen hoitoon, kun arvo on 1 tai suurempi. Kun arvo on alle 1, joudutaan ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja lainojen hoitamiseksi.

Kuva 16. Toteutunut lainanhoitokate vuosina 2013 – 2017

3.3. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE VASTAAVAA	31.12.2017 1 000 €	31.12.2016 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 527	2 153
Muut pikävaikutteiset menot	5 457	2 421
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		
	6 984	4 573
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	197 949	184 692
Rakennukset	496 544	496 082
Kiinteät rakenteet ja laitteet	466 542	453 961
Koneet ja kalusto	20 776	23 089
Muut aineelliset hyödykkeet	7 198	7 169
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	25 942	30 660
	1 214 952	1 195 653
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	774 628	781 852
Muut lainasaamiset	161 141	165 747
Muut saamiset	4 572	4 665
	940 342	952 264
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	3 057	3 527
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 747	5 475
	8 805	9 002
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	643	695
Valmiit tuotteet		281
Muu vaihto-omaisuus	136	32
	780	1 008
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	7 092	7 474
Muut Saamiset	610	380
Siirtosaamiset	348	380
	8 050	8 234
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	24 022	18 472
Lainasaamiset	18 245	15 911
Muut saamiset	9 089	13 594
Siirtosaamiset	43 959	36 040
	95 315	84 018
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin		1 485
Joukkovelkakirjalainasaamiset	52 122	48 794
Muut arvopaperit	34 565	38 798
	86 687	89 077
Rahat ja pankkisaamiset	66 032	78 803
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 427 944	2 422 633

VASTATTAVAA	31.12.2017 1 000 €	31.12.2016 1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314	609 314
Muut omat rahastot	38 872	38 872
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	812 351	826 490
Tilikauden yli-/alijäämä	43 034	-14 129
	1 503 571	1 460 547
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	28 828	30 540
Vapaaehtoiset varaukset	19 300	22 100
	48 128	52 640
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1 203	1 469
Muut pakolliset varaukset	4 077	4 049
	5 280	5 518
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	3 057	3 526
Lahjoitusrahastojen pääomat	5 744	5 472
Muut toimeksiantojen pääomat	8 137	6 568
	16 938	15 567
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000	50 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	329 630	354 774
Lainat julkisyhteisöiltä	35	1 324
Saadut ennakot	1 513	3 476
Muut velat	45 477	43 254
	426 655	452 828
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 143	75 912
Lainat julkisyhteisöiltä	339	676
Lainat muilta luotonantajilta	227 452	188 454
Saadut ennakot	4 398	3 684
Ostovelat	90 487	84 393
Muut velat	8 434	8 997
Siirtovelat	71 120	73 416
	427 373	435 533
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 427 944	2 422 633

Taulukko 12. Oulun kaupungin tase 31.12.2017

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päätyttyessä. Tase sisältää peruskunnan, liikelaitosten ja taseyksiköiden omaisuus- ja pääomaerät. Erät eivät sisällä kaupungin eri hallintokuntien välisiä sisäisiä eriä. Rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja sitä kuvaavien tunnuslukujen avulla. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikauden sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

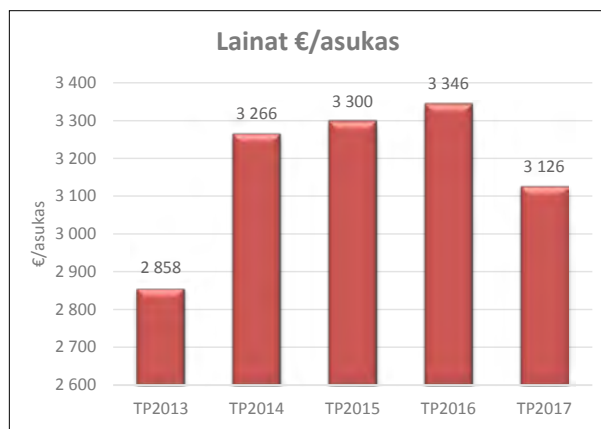
Oulun kaupungin taseen loppusumma oli 2 427,9 milj. euroa tilikauden päättyessä. Edellisestä vuodesta tase kasvoi kaupungin tasolla 5,3 milj. euroa. Ai-

neelliset hyödykkeet ovat pysyvien vastaavien merkittävin erä, 50 prosenttia taseen loppusummasta. Aneelliset hyödykkeet olivat kasvaneet edellisen vuoden tilinpäätöksestä 19,3 milj. euroa, toteuma oli 1 215 milj. euroa. Kasvu oli erityisesti maa- ja vesialuiden erässä 13,3 milj. euroa sekä kiinteissä rakenteissa ja laitteissa 12,6 milj. euroa. Sijoitukset 940,3 milj. euroa olivat edellisestä vuodesta 11,9 milj. euroa pienemmät. Osakkeet ja osuudet olivat 7,2 milj. euroa alhaisemmat edellisvuoteen nähden. Osakkeiden ja osuuksien muutokseen pienentävästi vaikutti Oulun Energia Oy:n pääomapalautus SVOP-rahastoon noin 8,7 milj. euroa. Lisäystä osakkeisiin ja osuuksiin ovat tuoneet sijoitukset Tuotantokeittö Oy:öön 1,4 milj. euroa. Rahoitusarvopaperit 86,7

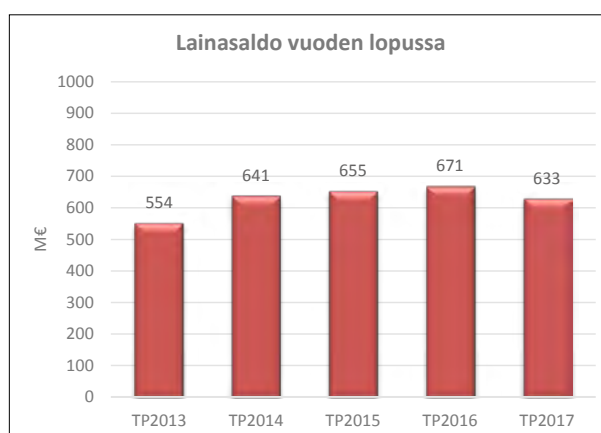
milj. euroa ovat edellistä tilinpäätöstä 2,4 milj. euroa pienemmät. Rahat ja pankkisaamiset vuoden lopussa olivat 66 milj. euroa ja ovat laskeneet edellisestä vuodesta 12,8 milj. euroa.

Oma pääoma on taseen vastattavien merkittävin erä 1 503,6 milj. euroa ja se on 62 prosenttia taseen loppusummasta. Oma pääoma sisältää tilikauden ylijäämän 43 milj. euroa. Omaan pääomaan luetaan mukaan myös poistoero ja vapaaehtoisten varaukset, joiden arvo vuoden lopussa oli 48,1 milj. euroa. Poistoeron vähennystä kirjattiin 1,7 milj. euroa, liikelaitos Oulun Tilakeskuksen osuus vähennyksestä oli 1,2 milj. euroa ja Oulun Vesi liikelaitoksen 0,5 milj. euroa. Vapaaehtoiset varaukset vähenivät 2,8 milj. euroa, liikelaitos Oulun Tilakeskus purki vapaaehtoista varausta Pohjankartanon peruskorjauksen investointiin.

Vieraan pääoman määrä vuoden vaihteessa oli 632,6 milj. euroa (TP2016 671,1 milj. euroa), vähennystä vuonna 2017 oli -38,5 milj. euroa (TP2016 15,8 milj. euroa). Lainakanta 3 126 € / asukas on edellistä vuotta huomattavasti pienempi. Pitkäaikaista lainaa ei nostettu kuluvana tilikautena. Myönteiseen lainakannan kehitykseen vaikutti erityisesti parempi vuosikate ja investointien suunniteltua alhaisempi toteutuma. Velkakirjalainoja ei nostettu ollenkaan eikä korkosuojauksia tehty vuonna 2017. Konsernitili tarjosi kilpailukykyisen vaihtoehdon kassaviljäämisille sekä joustavan ja edullisen rahoitusratkaisun konsernitilimiittiiä tarvitseville. Konsernitilivelka konserniyhtiöille oli 213,2 milj. euroa (TP2016 174,9 milj. euroa) ja limiittejä oli käytössä 16,5 milj. euroa (TP2016 14,0 milj. euroa). Kaupungin takausvastuiden yhteenlaskettu määrä oli tilinpäätöshetkellä 138,5 milj. euroa (TP2016 138,9 milj. euroa). Vastuista suurin osa 124,2 milj. euroa (TP2016 123,4 milj. euroa) on myönnetty konserniin kuuluville yhteisöille. Kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takauksista oli 1 122,6 milj. euroa (TP2016 957,3 milj. euroa).

Kuva 17. Toteutunut lainanhoitokate vuosina 2013 – 2017

Kuva 18. Toteutunut lainasaldo vuosina 2013 – 2017

Oulun kaupungin omavaraisuusaste on melko vahva 64 %. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta.

Oulun kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli 66 %. Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Taseen tunnusluvut	TP2017	TP2016
Omavaraisuusaste	64%	63%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66%	70%
Velat ja vastuut % käyttötuloista	76%	71%
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	855 385	812 361
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 227	4 050
Lainakanta 31.12., 1000 €	632 600	671 141
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 126	3 346
Lainasaamiset, 1000 €	161 141	165 747
Asukasmäärä	202 341	200 600

Taulukko 13. Taseen tunnusluvut

3.4. Kokonaistulot ja -menot

TULOT 1 000 €	TP2017	%	TP2016	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	255 682	18,3 %	249 215	18,5 %
Verotulot	764 560	54,8 %	743 649	55,1 %
Valtionosuudet	269 900	19,3 %	273 358	20,3 %
Korkotuotot	10 576	0,8 %	10 726	0,8 %
Muut rahoitustuotot	32 076	2,3 %	8 991	0,7 %
Satunnaiset tuotot		0,0 %		0,0 %
Tulorahoituksen korjaukset		0,0 %		0,0 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-18 426	-1,3 %	-15 447	-1,1 %
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 251	0,2 %	779	0,1 %
Pysyvien vastaavien luovutustulot	34 817	2,5 %	29 755	2,2 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	4 780	0,3 %	4 124	0,3 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0 %	50 000	3,7 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	38 998	2,8 %	-5 370	-0,4 %
Kokonaistulot yhteensä	1 395 214		1 349 780	
MENOT 1 000 €	TP2017	%	TP2016	%
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	1 216 934	86,7 %	1 216 685	89,0 %
- Valmistus omaan käyttöön	-17 829	-1,3 %	-18 243	-1,3 %
Korkokulut	10 976	0,8 %	10 148	0,7 %
Muut rahoituskulut	3 550	0,3 %	1 134	0,1 %
Satunnaiset kulut		0,0 %		0,0 %
Tulorahoituksen korjaukset		0,0 %		0,0 %
+/- Pakollisten varausten muutos	238	0,0 %	1 065	0,1 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-96	0,0 %	-645	0,0 %
Investoinnit				
Investointimenot	112 810	8,0 %	125 288	9,2 %
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	81	0,0 %	3 434	0,3 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	77 538	5,5 %	28 830	2,1 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys				0,0 %
Kokonaismenot yhteensä	1 404 202		1 367 696	

Taulukko 14. Oulun kaupungin kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, laskelma sisältää vain ulkoiset tuotot, kulut ja rahoitustapahtumat. Kokonaistuloissa on esitetty rahanlähteinä toimintatuotot ja investointitulot sekä antolainasaamisten vähennykset ja uusien pitkäaikaisten lainojen nostot. Kokonaismenoissa rahankäyttönä on esitetty toimintakulut ja investointimenot sekä antolainasaamisten lisäykset, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset.

Oulun kaupungin kokonaistulot olivat 1 395,2 milj. euroa ja kokonaismenot 1 404,2 milj. euroa. Kokonaistulot ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 45,1 milj. euroa. Kasvua oli edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotoissa 5,7 milj. euroa ja verotuloissa 20,9 milj. euroa. Lisäksi rahoitustuotot olivat edellistä vuotta 23,1 milj. euroa suuremmat. Rahoitustuottoihin sisältyivät Partnera Oy:n osingot 26,3 milj. euroa. Toimintatuottoihin sisältyi käyttöomaisuuden myyntivoittoa 18,4 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa ei

nostettu tilikauden 2017 aikana. Lyhytaikaiset lainat kasvoivat noin 39 milj. euroa, konsernitilillä olevien konserniyhteisöjen varojen määrä kasvoi 38,3 milj. euroa ja henkilöstökassaan tallennettujen varojen kasvu oli 0,7 milj. euroa.

Kokonaismenojen toteuma 1 404,2 milj. euroa oli edellisvuotta 36,2 milj. euroa suurempi. Toimintakulut ovat lähestulkoon edellisen vuoden tasolla. Investointikulujen toteuma oli edellistä vuotta 12,5 milj. euroa pienemmät. Pitkäaikaiset lainat olivat vähentyneet 77,5 milj. euroa.

Täsmäytyslaskelma: Kokonaistulot - Kokonaismenot:
 $1\,395\,214 - 1\,404\,202 = - 8\,988$

Rahavarojen muutokset - Muut maksuvalmiuden muutokset=
 $(-15\,162) - (-6\,174) = - 8\,988$

4. Oulu-konsernin toiminta ja talous

4.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

OULU-KONSERNI			
Peruskunta ja liikelaitokset			
Tytärtyhtiöt		Osakkuusyhtiöt	Säätiöt
Energia- ja ympäristöliiketoiminta	Matkailu- ja kulttuuriliiketoiminta	Kiinteistöliiketoiminta omistusosuus	merkittävimmät säätiöt
Oulun Energia Oy 100 %	Nallikari Seaside Oy 100 %	Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki 50 %	Oulun Palvelusäätiö
Oulun Satama Oy 100 %	Oulun Kaupunginteatteri Oy 100 %	Haukiputaan Jäähalli Oy 49 %	Oulun musiikkijuhlasäätiö
ScanLab Oy 100 %	Koulutusliiketoiminta	Haukiputaan Palvelukulma Oy 48 %	Kuntayhtymät
Kiertokaari Oy 91 %	Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy 100 %	Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma 43 %	osuus peruspääomasta
Asunto- ja kiinteistöliiketoiminta	Oulun Ammattikorkeakoulu Oy 76 %	Rehaparkki Oy 43 %	Oulun seudun koulutuskuntayhtymä 78 %
Sivakka-yhtymä Oy 100 %	Sisäiset palvelut	Koy Raksilan Tekojääkentän Katsomo 40 %	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky ⁶⁾
Oulun Pysäköinti Oy 100 %	Monetra Oy ³⁾ 89 %	Oulun Keskusliikenne-asemakiinteistö Oy 31 %	Pohjois-Pohjanmaan liitto 47 %
Haukiputaan Kehitys Oy 100 %	Oulun Tuotantokeittiö Oy ⁴⁾ 86 %	Yli-lin Liiketalo Oy 30 %	
Kiimingin Palvelutalo Oy 100 %	Työterveys Virta Oy ⁵⁾ 85 %	Muu liiketoiminta omistusosuus	
Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo ¹⁾ 100 %		Partnera Oy 47 %	
Maikkulan Keskus Oy 100 %		Oulu Innovation Oy 45 %	
Oulunsalon Kehitysyhtiö Oy 100 %		Oulun Matkailu Oy 32 %	
Kiinteistö Oy Raksilan Hariotushalli 94 %		Arctic Link Ab 31 %	
Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo 78 %		Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy 21 %	
Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki ²⁾ 59 %			
Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo 54 %			

1) Oulun kaupungin suora omistus 50,3 %

2) Oulun kaupungin suora omistus 18 %

3) Oulun kaupungin suora omistus 78 %

4) Oulun kaupungin suora omistus 70 %

5) Oulun kaupungin suora omistus 70 %

6) Oulun kaupungin äänivaltaisuus 33 %

Oulu-konserniin kuului 31.12.2017 tilanteessa 22 tytäryhtiötä, joista kaikki yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin myös kaikki osakkuusyhtiöt, 3 kuntayhtymää ja säätiöistä Oulun Palvelusäätiö ja Oulun Musiikkijuhlasäätiö.

4.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Oulun kaupungin omistajapoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.1.2018. Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta. Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikuttavuuteen. Omistajapoliittinen toimenpideohjelma valmistellaan kevään 2018 aikana ja ohjelman tavoitteena on varmistaa kaupunginvaltuuston hyväksymien linjausten toimeenpano.

Oulun kaupungin konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.9.2016 ja tytäryhtiöiden hyvä hallinto- ja johtamistapaohje kaupunginhallituksessa 20.6.2016. Ohjeet koskevat Oulun kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Hyvä hallinto- ja johtamistapa Oulun kaupungin tytäryhtiöissä -suositus täydentää lakisääteisiä menettelytapoja ja konserniohjetta. Ohjeiden avulla kaupunki varmistaa, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti konsernin kokonaisuus turvaten. Edellä mainitut ohjeet päivitetään kevään 2018 aikana.

Kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernihoitoon kuuluvat kaupunginhallitus, konsernijaosto,

kaupunginjohtaja ja talousjohtaja. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta. Konsernijaosto päättää kaupungin ehdokkaat tytäryhtiöiden, osakkuusyritysten ja säätiöiden hallintoelimiin ja tilintarkastajiksi sekä antaa ohjeet kaupunkia yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Jaosto myös päättää kaupungin konserniohjeiden mukaisen ennakkokäsityksen antamisesta tytäryhtiöiden ja osakkuusyritysten osalta, kun kyseessä on periaatteellisesti laajakantoinen ja taloudellisesti merkittävä asia omistajapoliittisten linjausten rajoissa.

Oulun kaupunginvaltuusto seuraa merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportimaan taloustavoitteiden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupungin tytäryhteisöjen tilanteesta laaditaan lisäksi vuosittain erillinen tytäryhteisöraportti, missä keskeisiä näkökulmia ovat yhtiön taloudellisen tilanteen analysointi, toimintaan liittyvät riskit sekä tulevaisuuden näkymät. Raportti sisältää myös valtuuston omistajapoliittisiin linjauksiin asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumistiedot.

4.3. Konsernirakenteen muutokset

Tytäryhtiöt

Oulun kaupunki perusti tilikaudella uuden tytäryhtiön, Oulun Tuotantokeittiö Oy:n, yhdessä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa. Yhtiö rekisteröitiin kaupparekisteriin tammi-kuussa 2017 ja yhtiön tuotantotoiminta käynnistyi syksyllä 2017.

Osakkuusyhtiöt

Oulun kaupunki luopui kiinteistöjen vuokrausta ja hallintaa harjoittaneesta osakkuusyhtiöstään, Kiinteistö-Ali Oy:stä, myyden osakkeensa yhtiön muille omistajille.

Kirjastojärjestelmiin liittyviä sovellus- ja asiantuntijapalveluita tuottavan KOHA-Suomi Oy:n omistus- ja laajeni, jonka johdosta Oulun kaupungin omistusosuus laski 13 %:in. Näin ollen yhtiö ei ole enää Oulun kaupungin osakkuusyhtiö.

4.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupunginvaltuusto teki 30.1.2017 päätöksen § 38 ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen yhdistymisestä Oulu-konsernissa. Tehdyn päätöksen mukaisesti OAKK Oy:n koulutustoiminta sekä Virpiniemeen liittyvät rakennukset ja maa-alue on siirretty Osekk-konserniin 1.1.2018 alkaen. Järjestelyn johdosta OAKK Oy on jatkanut toimintaansa 1.1.2018 alkaen kiinteistöyhtiönä.

Tytäryhtiöistä on asetettu selvitystilaan Kiimingin Palvelutalo Oy ja Oulunsalon Kehitysyhtiö Oy. Yhtiöt purkautuvat vuoden 2018 aikana.

Monetra Oy:n omistus- ja laajenemaa tulee laajenemaan, jonka johdosta Oulun kaupungin omistusosuus Monetra Oy:ssä pienenee ja yhtiöstä tulee kaupungin osakkuusyhtiö.

Kaupunginvaltuusto teki 29.1.2018 § 5 päätöksen Oulun kaupungin omistajapoliittisista linjauksista, joilla tulee olemaan vaikutuksia konsernirakenteeseen. Seuraavien Oulun kaupungin omistamien kiinteistöyhtiöiden omistus siirretään Haukiputaan Kehitys Oy:lle: Koy Oulun Maikkulan Toivo, Maikkulan Keskus Oy, Koy Huonesuon Monitoimitalo, Koy Haukiputaan Toritalo, Haukiputaan Palvelukulma Oy, Koy Oulunsalon Kulma ja Yli-Iin Liiketalo Oy. Omistusten siirto valmistellaan vuoden 2018 aikana.

Tarvittavien konsernirakennemuutosten valmistelu sote- ja maakuntauudistukseen liittyen aloitetaan, kun lakiesitys on hyväksytty eduskunnassa.

4.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Oulun kaupunginvaltuusto päättää kuntalain mukaisesti kuntastrategiasta, konserniohjeesta ja omistajapolitiittisista linjauksista. Oulun kaupungin konsernijohto (kaupunginhallitus, konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja) vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta. Kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin taloudesta, johtamisesta, ohjauksesta ja valvonnanasta sekä omistajapolitiikasta sekä BusinessOulu liikelaitoksen omistajaohjauksesta ja talousjohtaja vastaa omistajapolitiikan valmistelusta ja omistajaohjauksesta liikelaitosten ja yhteisöjen omistajaohjauksesta lukuun ottamatta BusinessOulu liikelaitosta.

Konserniohjauksen toimivallan ja vastuun osalta ei ole havaittu huomautettavaa.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Konsernijaosto päätti kaupungin edustajat tytäryhteisöjen yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä antoi toimiohjeet edustajille. Konsernijaosto antoi omistajan ennakkokäsityksen Virpiniemen Liikuntaopiston tilausratkaisuun, Oulun Satama Oy:n syväväyläinvestointiin, Oulun Energia Oy:n voimalaitosinvestointiin ja Monetran omistusrakenteen muutoksiin.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi sekä tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Seuraavat tytäryhteisöt raportoivat talousarvion 2017 mukaisesti taloustavoitteiden toteutumisesta kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja konsernijaostolle neljännesvuosiraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä: Oulun Energia-konser-

ni, Sivakka-konserni, Oulun Satama Oy, Kiertokaari Oy (ent. Oulun Jätehuolto Oy), Nallikari Seaside Oy, Haukiputaan Kehitys Oy, Oulun Pysäköinti Oy, Oulun Kaupunginteatteri Oy, Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy, Oulun Ammattikorkeakoulu Oy, Monetra Oy, ScanLab Oy, Työterveys Virta Oy (ent. Oulun Työterveys Oy), Oulun seudun koulutuskuntayhtymä, Oulun Palvelusäätiö ja Oulun Musiikkijuhlasäätiö.

Kaupunginvaltuustolle, -hallitukselle ja konsernijaostolle vietiin tiedoksi vuosittainen tytäryhteisöraportti, jossa esitetään tytäryhteisöistä perustiedot, taloustiedot, merkittävimmät investoinnit, toimintaan liittyvät riskit sekä omistajapolitiittisissa linjauksissa esitettyjen tavoitteiden toteutuminen.

Konsernijaosto kävi omistajaohjauskeskustelut Oulun Energia Oy:n, Sivakka-yhtymä Oy:n, Oulun Satama Oy:n, Oulun Pysäköinti Oy:n, Oulun Kaupunginteatteri Oy:n ja Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n kanssa. Vuonna 2017 konsernijaostolle esittelivät toimintaansa Oulun kaupungin tytäryhtiöistä Sivakka-konserni, Työterveys Virta Oy ja Oulun Tuotanto-keittiö Oy sekä säätiöistä Oulun musiikkijuhlasäätiö.

Kaupungin omistajaohjauksesta vastaava viranhaltijaryhmä kävi omistajaohjauskeskustelut muiden keskeisten tytäryhteisöjen kanssa.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palveluiden käyttö

Kaupunkikonsernin kaikille yhteiset linjaukset koskevat seuraavia toimintoja: konsernitili, lainanotto, hankinnat ja henkilöstöpolitiikka. Tytäryhteisöjen on käytettävä lisäksi myös muita keskitettyjä toimintoja (mm. työterveys, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, tietotekniikka) ellei tytäryhtiön ja omistajaohjausryhmän laatima selvitys osoita muuta ratkaisua konsernietu huomioiden paremmaksi.

Tytäryhteisöt ovat noudattaneet tilikaudella keskitetyistä konsernitoiminnoista annettuja linjauksia.

***Riskienhallintajärjestelmien toimivuus
tytäryhteisöissä***

Hallintosääntöön sisältyvissä Oulun kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisen perusteissa sekä konserniohjeessa määritellään tytäryhteisöjen riskienhallintaan liittyvät periaatteet ja käytännön toimenpiteet.

Tytäryhtiöiden riskienhallinta on ollut tilikaudella yksi keskeisistä kehittämiskohteista. Raportointi riskeistä omistajaohjauksesta vastaaville johtajille on toteutunut tilikaudella säännöllisesti ja tilanteen niin edellyttäessä. Oulun kaupungin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työryhmä on jatkanut merkittävimpien tytäryhtiöiden riskienhallintasuunnitelmien läpikäyntiä vuoden 2017 aikana ja työ jatkuu edelleen kuluvana vuonna. Tytäryhtiöiden riskienhallinta on pääsääntöisesti hyvällä tasolla, mutta edellyttää kuitenkin jatkuvaa kehittämistä.

4.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Oulu-konsernin konsernitase ja -tuloslaskelma laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien yhdistelmänä. Lisäksi konsernitaseeseen ja -tuloslaskelmaan yhdistellään rivi riviltä, peruspää-

oman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa, niiden kuntayhtymien tuloslaskelma ja tase, joissa Oulun kaupunki on jäsenenä. Konsernin rahoituslaskelma johdetaan konsernituloslaskelmasta, edellisen tilikauden ja tilikauden konserni-taseesta sekä niitä täydentävistä tiedoista.

KONSERNITULOSLASKELMA		
Oulu-konserni		
1 000 €		
	TP2017	TP2016
Toimintatulot	831 894	829 753
Toimintakulut	-1 735 601	-1 742 649
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-89	991
Toimintakate	-903 796	-911 906
Verotulot	760 906	740 968
Valtionosuudet	370 329	380 684
Rahoitustulot ja -menot		
Korkotulot	2 562	2 528
Muut rahoitustulot	6 281	4 503
Korkomenot	-15 254	-15 108
Muut rahoitusmenot	-4 781	-1 365
Vuosikate	216 246	200 303
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmapoistot	-144 758	-140 696
Omistuksen eliminointierot	-77	4
Arvonalentumiset	-2 009	-7 093
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	69 401	52 518
Tilinpäätössiirrot	805	-182
Tilikauden verot	-2 747	-3 381
Laskennalliset verot	-6 168	-5 744
Vähemmistöosuudet	-2 132	-3 064
Yli-/alijäämä	59 161	40 146

Taulukko 15. Oulu-konsernin tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2017

Oulu-konserni	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Toimintatuotot/Toimintakulut %	47,9 %	47,6 %	45,8 %	45,5 %	45,9 %
Vuosikate/Poistot %	147,3 %	135,5 %	110,3 %	64,3 %	99,4 %
Vuosikate €/asukas	1 069	999	838	744	914
Asukasmäärä vuoden lopussa	202 341	200 600	198 583	196 194	192 832

Taulukko 16. Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Oulu-konsernin toimintatuotot toteutuivat tilikaudella 831,9 milj. euroa ja toimintakulut 1 735,6 milj. euroa. Toimintatuottojen osuus kuluista oli 47,9 %.

Oulu-konsernin toimintatuotot olivat edellistä vuotta 2,1 milj. euroa suuremmat. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatuottojen toteuma oli 216,9 milj. euroa ja ne olivat 5,4 milj. euroa edellistä vuotta suuremmat. Maankäyttösopimustuotot ja maanmyyntivoitot paransivat Oulun kaupungin ulkoisten tuottojen kertymää. Sivakka-konsernin toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 3,1 milj. euroa. Sivakka-konsernin asuntojen kysyntä parani vuoden 2017 aikana ja asuntojen käyttöaste kasvoi edellisestä vuodesta. Käyttöasteen kasvu lisäsi vuokratuottoja, lisäksi asunto-osakkeiden myynnistä kertyi myyntituottoja. Toimintatuotot kasvoivat edellisestä tilinpäätöksestä sekä Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:llä 1,4 milj. euroa että Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy:llä 1,1 milj. euroa.

Oulun Työterveys Virta Oy:n ensimmäinen tilikausi oli 18 kuukautta. Toiminta käynnistyi syksyn 2016 aikana, mutta varsinaisen liiketoiminnan yhtiö aloitti vasta vuodenvaihteessa 2017. Toimintatuottoja kertyi ensimmäisen toimintavuoden aikana 11,1 milj. euroa. Monetra Oy:n liikevaihdon toteuma oli 27 milj. euroa ja se kasvoi 12,6 milj. euroa vuoteen 2016 verrattuna. Merkittävin kasvuun vaikuttava tekijä oli Oulun Konttorin toimintojen osittainen siirtyminen Monetra Oy:öön. Lisäksi Monetra Oy:n liikevaihtoa kasvatti toiminnan laajeneminen kahteen sivutoimipisteeseen Sodankylään ja Haapavedelle. Oulun Työterveys Virta Oy:n ja Monetra Oy:n toimintatuotot muodostuivat pääosin Oulu-konsernin sisäisistä tuotoista.

Energia-konsernin toimintatuottojen toteuma oli 281,8 milj. euroa. Toimintatuotot olivat edellisvuotta 6,3 milj. euroa pienemmät. Toimintatuottojen alenemiseen vaikutti olennaisilta osin sähkön myyntituottojen lasku 11,3 milj. euroa. Energia-konsernissa tuottoja kasvattivat sähkön siirtotuotot 1,8 milj. euroa ja lämmön myyntituotot 3,5 milj. euroa. Kiertokaari Oy:n toimintatuottojen alenema edelliseen vuoteen verrattuna oli 2,4 milj. euroa, tilikauden tuotot olivat 15,6 milj. euroa. Kiertokaari Oy:n liikevaihto oli selkeästi pienempi kuin vuonna 2016, jolloin liikevaihtoa kasvatti Lipporannan pilaantuneiden maiden käsittely.

Oulu-konsernin tilikauden ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 1 735,6 milj. euroa, ja ne olivat edellistä vuotta 7 milj. euroa alhaisemmat. Oulu-konsernin suurimman kuluerän henkilöstökulujen toteuma

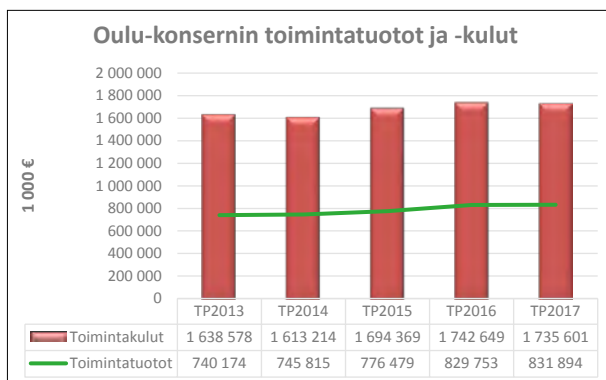
oli 824,1 milj. euroa. Henkilöstökulut olivat edellistä vuotta 13,5 milj. euroa pienemmät. Palvelujen osto- ja kertyi 466,3 milj. euroa, ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 10,9 milj. euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat –erän toteuma vuoden 2017 tilinpäätöksessä oli 285,9 milj. euroa ja kasvua 2,9 milj. euroa. Avustukset toteutuivat 121,3 milj. euroa ja ne olivat 12,2 milj. euroa edellistä vuotta pienemmät. Muut toimintakulut puolestaan ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 5,5 milj. euroa ja niiden kertymä oli n. 73 milj. euroa.

Oulun kaupungin osuus Oulu-konsernin ulkoisista toimintakuluista oli 898,5 milj. euroa (52 %). Toimintakulut olivat 24,8 milj. euroa edellistä vuotta pienemmät. Erityisesti Oulun kaupungin henkilöstökulut ja avustukset olivat edellistä vuotta huomattavasti pienemmät. Avustusten alenemiseen vaikutti toimeentulotuen siirtyminen Kelan vastuulle 1.1.2017 alkaen. Henkilöstökulujen alenemaa puolestaan selittävät yhtiöitymiset (Oulun Työterveys liikelaitos ja Oulun Konttori liikelaitos 1.1.2017 alkaen) sekä kilpailukykysojimus. Energia-konsernin toimintakulujen toteuma oli 215,7 milj. euroa ja ne olivat edelliseen vuoteen verrattuna 9,7 milj. euroa pienemmät. Merkittävästi edellistä vuotta pienempi olivat aineet, tarvikkeet ja tavarat –erä noin 10 milj. euroa.

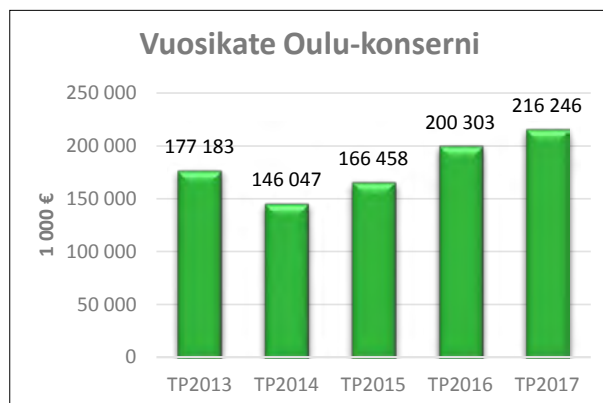
Pohjois-pohjanmaan sairaanhoitopiirin toimintakulujen toteuma 329 milj. euroa (53 % osuus) ja ne kasvoivat 3,9 milj. euroa edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Kasvua oli aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmässä 3,7 milj. euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat –erän kasvuun vaikutti se, että varastopalveluiden tuottaminen siirtyi Oulun kaupungilta Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin vastuulle elokuussa 2017. Suurin kuluerä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirillä olivat henkilöstökulut 186,9 milj. euroa, jotka olivat 1,3 milj. euroa edellistä vuotta alhaisemmat.

Oulun Seudun koulutuskuntayhtymän toimintakulujen toteuma 57,6 milj. euroa oli edelliseen vuoteen nähden 3,9 milj. euroa alhaisempi. Yhtymässä henkilöstön määrä on vähentynyt kahdessa vuodessa 115 työntekijällä. Henkilöstökulut vähenivät 3,5 milj. eurolla edelliseen vuoteen, joista lomarahojen leikkauksen osuus on n. 0,7 milj. euroa.

Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n toimintakulujen toteuma 49,7 milj. euroa oli edellistä vuotta noin 1 milj. euroa pienempi. Keväällä 2017 pidettyjen yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen tehty henkilöstövähennyksen vaikutus näkyy henkilöstökulujen pienemisenä.

Kuva 19. Oulu-konsernin toimintatuotot ja -kulut vuosina 2013 – 2017

Kuva 20. Oulu-konsernin vuosikate 2013 – 2017

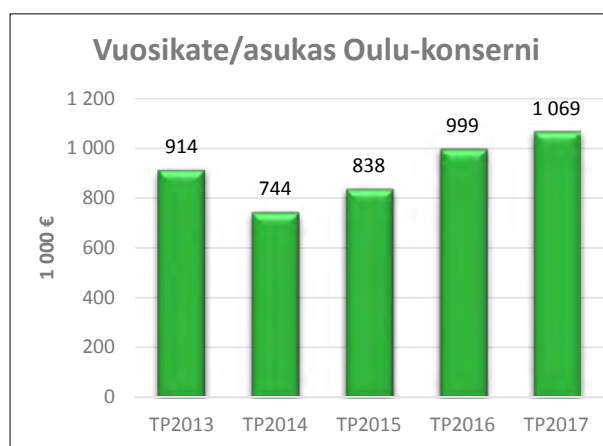
Oulu-konsernin toimintakatteen alijäämä oli 903,8 milj. euroa. Kokonaisuutena toimintakate oli 8,1 milj. euroa edellisvuotta parempi. Oulun kaupungin vaikutus toimintakatteeseen oli 675,4 milj. euroa (n. 75%).

Oulu-konsernin verotulojen kertymä oli 760,9 milj. euroa ja ne olivat edellistä vuotta 19,9 milj. euroa suuremmat. Valtionosuuksien toteuma oli 370,3 ja ne olivat edellistä vuotta 10,4 milj. euroa alhaisemmat. Erityisesti Oulun seudun koulutus kuntayhtymän valtionosuudet olivat pienentyneet edellistä vuodesta 8,6 milj. eurolla.

Vuosikate toteutui 216,2 milj. eurolla ja se oli 15,9 milj. euroa edellistä vuotta parempi. Toimintatuotot kasvoivat 2,1 milj. euroa ja toimintakulut pienenevät 7,1 milj. euroa edellisestä vuodesta, joten nettomenot paransivat vuosikatetta 9,1 milj. eurolla.

Verotulojen ja valtionosuuksien toteuma oli 1 131,2 milj. euroa, muutos edelliseen vuoteen oli +9,6 milj. euroa. Vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot 135,5 prosenttisesti. Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 4,1 milj. euroa edellisvuotta suurempina, toteuma oli 144,8 milj. euroa.

Oulu-konsernin tilikauden tulos muodostui 59,2 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos parani vuoden 2016 tilinpäätökseen verrattuna 16,9 milj. euroa.

Kuva 21. Oulu-konsernin vuosikate/asukas 2013 – 2017

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseella ja sen liitteillä osoitetaan kuntakonsernin taloudellinen asema selvittämällä konserniyh-teisöjen varat, velat ja vastuut ulkopuolisille. Konsernitaseen tulee osoittaa konsernin oma pääoma sen jälkeen, kun

- konserniyh-teisöjen ja konsernitalinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien keskinaiset saamiset ja velat on vähennetty
- konserniyh-teisöjen ja konsernitalinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien taseisiin aktivoidut olennaiset sisäiset katteet on vähennetty
- konserniyh-teisöjen ja konsernitalinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien keskinainen omistus on vähennetty
- ulkopuolisten omistus tytäryhteisöissä on merkitty konsernitaseeseen omana eräänään

- osakkuusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintameroon tai hankintamenojäännökseen on lisätty, tai siitä on vähennetty, osakkuusyhteisön edellä mainittu tuloslaskelmaan
- merkitty osuus tilikauden tuloksesta sekä muu kuntakonsernin omistusosuutta vastaava osuus oman pääoman muutoksesta.

KONSERNITASE VASTAAVAA	31.12.2017 1 000 €	31.12.2016 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6 071	7 214
Muut pikävaikutteiset menot	10 045	6 786
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 780	1 951
	18 896	15 951
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	208 599	193 938
Rakennukset	1 099 681	1 097 601
Kiinteät rakenteet ja laitteet	473 553	461 267
Koneet ja kalusto	109 544	111 669
Muut aineelliset hyödykkeet	186 695	185 388
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	78 597	60 700
	2 156 670	2 110 564
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	58 690	82 593
Muut osakkeet ja osuudet	83 406	86 598
Joukkovelkakirjalainasaamiset		500
Muut lainasaamiset	290	468
Muut saamiset	846	1 966
	143 232	172 126
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 318 797	2 298 641
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	15 105	12 623
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	23 520	26 313
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	7 923	8 151
Lyhytaikaiset saamiset	162 623	158 114
	170 545	166 265
Rahoitusarvopaperit	91 639	94 552
Rahat ja pankkisaamiset	122 180	116 855
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	407 885	403 985
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 741 787	2 715 249

KONSERNITASE VASTATTAVAA	31.12.2017 1 000 €	31.12.2016 1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314	609 314
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	154	828
Muut omat rahastot	60 391	61 145
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	676 802	636 492
Tilikauden yli-/alijäämä	59 161	40 146
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 405 822	1 347 926
VÄHEMMISTÖOSUUDET	22 058	20 332
KONSERNIRESERVI	15	30
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1 339	1 485
Muut pakolliset varaukset	29 892	28 606
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	31 232	30 092
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	23 264	19 213
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	734 776	749 894
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	137 106	116 313
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	73 299	124 272
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	314 217	307 177
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 259 397	1 297 656
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 741 787	2 715 249

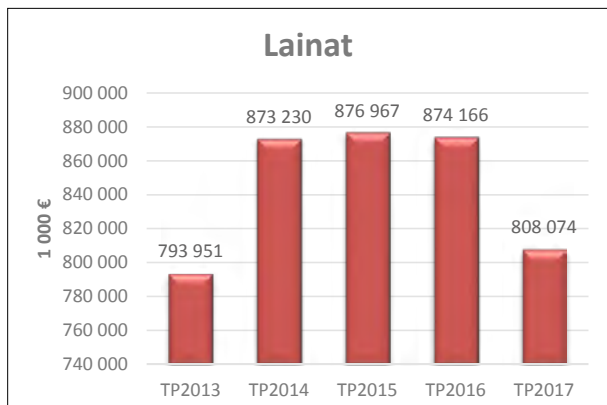
Oulu-konserni Taseen tunnusluvut	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Omavaraisuusaste	52%	50%	49%	50%	53%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	64%	66%	68%	69%	65%
Velat ja vastuut % käyttötuloista	80%	66%			
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	735 962	676 638	636 023	630 858	531 330
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 637	3 373	3 203	3 215	2 741
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	808 074	874 166	876 967	873 230	793 951
Konsernin lainakanta 31.12., €/asukas	3 994	4 358	4 416	4 451	4 096
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	289 819	968 467	443 000	885 000	667 000
Asukasmäärä	202 341	200 600	198 583	196 194	193 832

Konsernitaseen loppusumma oli 2 741,8 milj. euroa. Edellisestä vuodesta konsernitaseen loppusumma kasvoi 26,5 milj. euroa. Taseen vastaavaa puolella pysyvien vastaavien arvo kasvoi 20,2 milj. euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 122,2 milj. euroa. Taseen vastattavissa konsernin oma pääoma kasvoi 57,9 miljoonalla eurolla, josta vuoden 2017 tilikauden ylijäämä oli 59,2 milj. euroa.

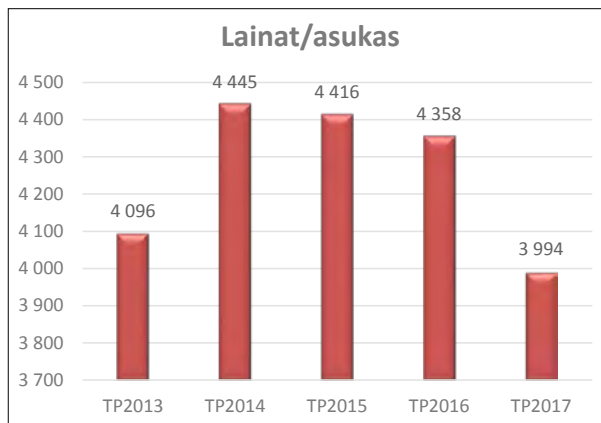
Oulu-konsernin taseessa olevan vieraan pääoman määrä väheni 38,3 miljoonalla eurolla. Pitkäaikaisen

vieraan pääoman määrä lisääntyi 5,6 milj. euroa ja lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä väheni 43,9 milj. eurolla.

Konsernin lainakanta vuoden lopussa oli 808,1 milj. euroa eli 3 994 euroa asukasta kohti. Konsernin omavaraisuusasteeksi muodostui 52 %. Omavaraisuudella mitataan vakavaraisuutta ja kykyä selvittää sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Kuva 22. Oulu-konsernin lainat 2013 – 2017

Kuva 23. Oulu-konsernin lainat/asukas 2013 – 2017

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan kuntakonsernin varojen hankinta ja niiden käyttö tilikauden aikana. Konsernin rahoituslaskelman laatimisessa otetaan huomioon konsernituloslaskelmaan ja -taseeseen tehdyt eliminointi- ja yhdistelykirjaukset.

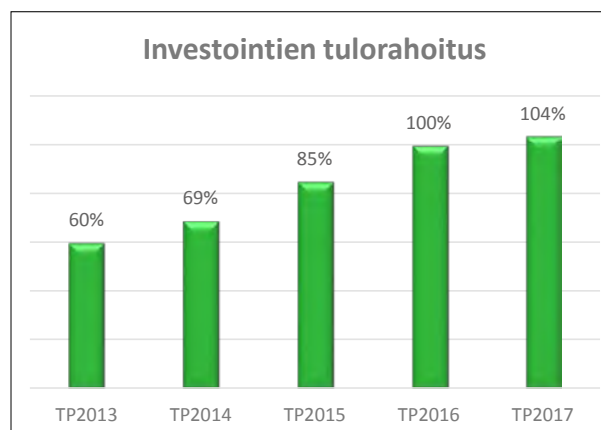
KONSERNIRAHOITUSLASKELMA		
Oulu-konserni		
1 000 €	TP2017	TP2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	216 246	200 303
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-2 746	-3 381
Tulorahoituksen korjauserät	9 167	-6 304
Investointien rahavirta		
Investointikulut	-212 449	-202 008
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 665	1 492
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	33 913	23 255
Toiminnan ja investointien rahavirta	47 796	13 357
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-44	-269
Antolainasaamisten vähennykset	1 342	592
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	42 416	75 173
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-105 741	-76 207
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 767	-1 767
Oman pääoman muutokset	725	1 473
Muut maksuvalmiuden muutokset	18 684	-1 364
Rahoituksen rahavirta	-45 385	-2 369
Rahavarojen muutos	2 411	10 988
Rahavarat 31.12.	213 819	211 407
Rahavarat 1.1.	211 408	200 419

Oulu-konserni RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Investointien tulo-rahoitus, %	104%	100%	85%	69%	62%
Lainanhoitokate	1,9	2,4	1,4	14,2	2
Kassan riittävyys, pv	38	38	37	33	30
Toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta 1000€	-113	-278	-302	-299	-275

Taulukko 17. Oulun-konsernin rahoituslaskelma 1.1. - 31.12.2017 ja rahoituslaskelman tunnusluvut.

Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Konsernin käyttöomaisuusinvestointien määrä 212,4 milj. euroa oli tilikaudella n. 10,4 milj. euroa edellisvuotta suurempi. Vuosi 2017 sisältää Oulun Tuotantokeittiö Oy:n investointikulut 8,8 milj. euroa. Tuotantokeittiö Oy aloitti toimintansa syksyllä 2017. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin investointikulujen toteuma (53 % osuus) oli 26,6 milj. euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 8,8 milj. euroa. Lisäksi Oulun Satama Oy:n investointimenot kasvoivat edellisestä vuodesta 9 milj. eurolla, toteuma oli 10,2 milj. euroa. Rautatieinvestoinnin ohella vuoden merkittävin investointi Oulun Satama Oy:ssä oli tulevan syväväylän ruoppausmassoja varten rakennetut läjitysallat. Oulun seudun koulutus kuntayhtymän investointien toteuma 5,8 milj. euroa kasvoi edellisestä vuodesta 2 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit olivat hius- ja kauneudenhoitotilojen peruskorjaus ja elintarviketilojen rakentaminen.

Oulun kaupungin investointien toteuma oli edellisestä vuodesta n. 12,5 milj. euroa pienemmät, toteuma oli 112,8 milj. euroa. Vuonna 2017 Sivakka konsernissa käytettiin investointeihin n. 18,5 miljoonaa euroa (TP2016 24,5 milj. euroa), toimintavuoden aikana valmistui kaksi uudisrakennuskohdetta. Energia-konsernin investointien toteuma oli n. 27,5 milj. euroa ja ne olivat edellisestä vuodesta 4,3 milj. euroa pienemmät. Suurin yksittäinen selittävä tekijä oli osakkuusyhtiötä (EPV) koskevan investoinnin siirtyminen tilikaudelta 2017 tilikaudelle 2018. Oulu-konsernin investointeihin saatiin avustuksia 3,7 milj. euroa ja käyttöomaisuutta myytiin 33,9 milj. eurolla. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät mm. Oulun kaupungin maanmyyntivoittoa. Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui 47,8 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Kuva 24. Oulu-konsernin investointien tulo-rahoitus 2013 – 2017

Kuva 25. Oulu-konsernin nettoinvestoinnit ja vuosikate 2013 – 2017

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta toteutui 45,4 milj. euroa alijäämäisenä. Konsernin lainojen nettomuutos vuoden aikana oli -66,1 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikaudella 42,4 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa nostivat mm. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri 16,4 milj. euroa, Sivakka-konserni 16 milj. euroa ja Oulun Tuotantokeittiö Oy 10 milj. euroa. Oulun kaupunki maksoi takaisin pitkäaikaisia lainoja 77,5 milj. euroa ja Sivakka-konserni puolestaan 14,9 milj. euroa. Lainanhoitokate 1,9 (TP2016 2,4) oli tyydyttävällä tasolla. Tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä lainojen hoitoon kun arvo on 1 tai suurempi.

Muut maksuvalmiuden muutokset koostuivat valtion toimeksiannoista (mm. aravalainat), pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten muutoksista ja korottomien velkatilien pääomien muutoksista. Rahoituksen rahavirraksi muodostui -45,4 milj. euroa.

Rahavarojen muutos

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos on 2,4 milj. euroa ylijäämäinen. Oulu-konsernin rahavarat olivat vuoden lopussa 213,8 miljoonaa euroa. Kassavarojen riittävyys oli keskimäärin 38 päivää.

5. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 69 § mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tarvittaessa talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Oulun kaupungin tilikauden tulos ennen varausten ja rahaston muutosta on 38 522 142,95 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät myös kaupungin liikelaitosten ja taseyksiköiden tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Oulun Vesi liikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen varauksia on 6 274 195,11 euroa. Oulun Vesi liikelaitoksen johtokunta esittää, että investointeihin liittyvää poistoeron vähennystä kirjataan 538 437,24 euroa. Jäljelle jäävä tilikauden ylijäämä 6 812 632,35 euroa siirretään Oulun Vesi liikelaitoksen omaan pääomaan tilikausien yli-/alijäämätilille. Oulun Veden edellisten tilikausien ylijäämistä siirretään 5 000 000 euroa peruskunnan edellisten tilikausien ylijäämätilille.
- Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen tilikauden ylijäämä on 1 017 785,04 euroa. Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Oulun Teknisen liikelaitoksen tilikauden ylijäämä on 1 611 659,85 euroa. Oulun Teknisen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään Oulun Teknisen liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Liikelaitos Oulun Serviisin tilikauden ylijäämä on 466 368,38 euroa. Liikelaitos Oulun Serviisin johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään Liikelaitos Oulun Serviisin edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen tilikauden ylijäämä ennen varauksia on 8 960 357,71 euroa. Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämästä kirjataan 2,8 milj. euron vapaaehtoisin varauksen purku (Pohjankartanon peruskorjaus). Investointeihin liittyvää poistoeron vähennystä kirjataan 1 173 540,43 euroa. Jäljelle jäävä tilikauden ylijäämä 12 933 898,14 euroa siirretään Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Business Oulu -liikelaitoksen tilikauden alijäämä on -99,22 euroa. Business Oulu -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä katetaan Business Oulu -liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilillä olevasta pääomasta.
- Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen tilikauden ylijäämä on 1 314 103,51 euroa. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen tilikauden ylijäämä on 0 euroa. Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta esittää, että 665 548,99 euroa palautetaan yhteistoimintakunnille vuoden 2017 maksuosuuksien määräysperusteiden mukaisesti.
- Oulun kaupungin Kehittämisrahaston tilikauden ylijäämä 24 439 103,81 euroa siirretään Oulun kaupungin Kehittämisrahaston edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Oulun Valistustalorahaston tilikauden alijäämä -28 045,72 euroa siirretään Oulun Valistustalorahaston edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.
- Poistoeron vähennystä kirjataan yhteensä 1 711 977,67 euroa, kohdistuen liikelaitoksiin Oulun Vesi sekä Oulun Tilakeskus ja nämä on eritelty edellä ko. liikelaitosten tulosten käsittelyn yhteydessä.

Oulun kaupungin tilikauden ylijäämäksi muodostuu erien jälkeen 43 034 120,62 euroa.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että liikelaitosten tilinpäätökset vuodelta 2017 hyväksytään liitettäväksi Oulun kaupungin vuoden 2017 toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen sekä tilikauden tulosten käsittelyt hyväksytään toimielinten esitysten mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen

6. Oulun kaupunkistrategian toteutuminen 2017

Kaupunkistrategian indikaattoreiden arviointi:

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Työpaikkojen määrä oli vuoden 2015 lopussa n.360 kappaletta korkeammalla tasolla v. 2010 kaupunkistrategian lähtötilanteeseen verrattuna ja työttömyysaste on noussut vuoteen 2017 mennessä 1,8 % - yksikköä kaupunkistrategian hyväksymisen jälkeen. Vuonna 2017 työttömyysaste laski kuitenkin 1,7 prosenttiyksiköllä. Oulun alueen yritysten teollisuustoimialojen vientiliikvaihto kasvoi +11 % vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kasvoivat vuonna 2016 noin 30 miljoonaa euroa.

Oulun talousalueella on jatkunut elinkeinoelämän rakennemuutos ja haasteeseen on vastattu mittavilla elinkeinopolitiikan ja työllistämisen toimenpiteillä. Toimintaympäristön suuriin haasteisiin nähden tilanne on parantunut ja työttömyys on kääntynyt laskuun. Kokonaisuudessaan kaupunkistrategian työllisyystavoitteet ovat haasteellisia saavuttaa v. 2020 mennessä.

Kuntalaisten hyvinvointi

Kuntalaisten sairastavuutta mittaava sairastavuusindeksi on heikentynyt hieman strategian lähtötasoon nähden. Asukkaiden terveydentilan hyväksi kokeneiden osuus on kuitenkin kasvanut ja elintavat parantuneet vuoteen 2016 mennessä. Asiakaslähtöisten palvelujen kehitystyö on jatkunut Palvelujen järjestämishjelmassa päätettyjen linjausten mukaisesti.

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Kaupungin väkiluku on jatkanut kasvuaan kaupunkistrategian tavoitetta nopeammin, väkiluku oli 31.12.2017 ennakkotietojen mukaan 202 341 henkilöä. Täydennysrakentamisen osuus on ylittänyt kaupunkistrategian 2016 välitavoitteen. Joukkoliikenteen käyttö on kasvanut.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Kaupungin taloutta koskevista strategisista tavoitteiden tunnusluista toimintakate oli 0,6 % edellisvuotta parempi. Vuosikate oli 119,6 milj. euroa ja kattaa poistot 147,8 %:sti. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Mikäli vuosikate on käyttömaisuuden poistojen suuruinen eikä ns. korjausvelkaa kerry, tulorahoitus on riittävä. Tulorahoituksen riittävyyttä tulee tarkastella myös pitämällä aikavälillä. Tunnusluku toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta kuvaa tätä hyvin. Tilinpäätöksessä 2017 toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta oli n. 58,5 milj. euroa (TP2016 192 milj. euroa). Lainakanta 31.12.2017 oli 632,6 milj. euroa ja pitkäaikaista lainaa lyhennettiin 38,5 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa ei nostettu vuoden 2017 aikana.

Omistajapoliittisen ohjelman toimeenpano eteni tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunki toimii osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä. Strategian tavoitteiden toteuttaminen etenee suunnitellusti lukuun ottamatta tarjousten määrän raportointia, missä tarvitaan uusi tietojärjestelmän käyttöönotto. Kehitystyö on käynnistetty ja se etenee vaiheittain 2016-2018.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Henkilöstöä, osaamista ja johtamista koskevat strategiset tavoitteet ovat edenneet sekä parempaan etä huonompaan suuntaan. Kunta10 kyselyn tulosten (kysely tehty 2016) perusteella johtaminen ja työnantajaimage on hieman parantunut vuoden 2012 tuloksiin nähden. Kehityskeskustelujen hyödylliseksi kokeneiden osuus on laskenut. Työstressiä kokeneiden osuus on pienentynyt. Seuraava Kunta10 -kysely tehdään vuonna 2018.

Henkilöstön kokonaismäärä vuonna 2017 on laskenut kaupunkistrategian lähtötilanteeseen nähden. Myös tehdyt henkilötyövuodet ovat laskeneet. Kokonaisuudessaan henkilöstön määrän ja henkilötyövuosien pieneminen täyttää strategisen tavoitteen, minkä mukaan henkilöstön kokonaismäärä ei kasva.

KAUPUNKISTRATEGIA 2020

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila	Toteuma 1.1 – 31.12.2017
Kaupunki edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Työpaikkamäärän nettokasvu	2010: 83 581 2011: 85 259 2012: 84 620 2013: 84 078 2014: 83 785	95 000	2015: 83 938 -> 153 (+0,2 %)
	Työttömyysaste (ELY, vuoden ka.)	2012: 13,1 % 2013: 15,2 % 2014: 16,2 % 2015: 17,2 % 2016: 16,6 %	15 %	2017: 14,9 %
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Kokonaisvienti (€) Oulun seutu	arvio 2012:n.3,1 mrd. € 2013:n.3,2 mrd. € 2014:n.3,2 mrd. € 2015:n.2,9 mrd. €	3,6 mrd.€	Vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla teollisuustoimialojen vientiliikevaihto kasvoi +11 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.
	Yritysten määrä kasvaa (toimipaikat)	31.12.2013: 9 835 31.12.2014: 10 038 31.12.2015: 10 086	10 500	31.12.2016: 10 209
	Pääomasijoitukset Ouluun	2012:n. 24,5 milj. € 2013:n. 40 milj. € 2014:n. 40 milj. € 2015:n. 25 milj. €	50 milj.€	v. 2016: n. 55 milj. €
Oulun näkyvyys ja aloitteellisuus valituissa kansainvälisissä verkostoissa ja arktisen alueen logistisena keskuksen vahvistuu	Strategiasta johdettujen kansainvälisyystavoitteiden toteutuminen			<ul style="list-style-type: none"> • Kansainvälisten asioiden organisoitua sekä toiminnan johtamisen ja koordinaation toimintamallia on uudistettu ja käyttöön otettu. • Oulun tavoitteellinen vaikuttaminen kansainvälisillä foorumeilla on toteutunut, panopisteenä EU- ja Arktinen - yhteistyö. • Perämerenkaaren ratayhteys etenee myönteisesti. • Kulttuuripääkaupunkihakemuksen alkuvaiheen valmisteluorganisaatio on perustettu. • Kaupunkikulttuurin strategista kehittämistä sekä Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmistautumista koskeva EU-komission rahoittama Culture for Cities and Regions- valmennus on toteutettu. Tuloksia hyödynnetään kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmistelussa. • Oulun kaupungin ystävyyskaupunkiyhteistyö Kiinan Hangzhouhun kanssa on jatkunut aktiivisena. Konkreettinen yhteistyö on edennyt mm. turismin- ja matkailun edistämiseksi ja ystävyyskoulutoiminnassa. Uusia avauksia on tehty mm. koulutusviihteen ja kulttuuriyhteistyön edistämiseksi. • Oulun alueen toimijakonsortio kilpailutti asiantuntijapalvelut kansallisen ja kansainvälisen, ml. Euroopan Unioni, vaikuttajaviestinnän toimintamallin rakentamiseksi alueen toimijoille. • EU:n kaupunkiagendan digitaalisen muutoksen toimintasuunnitelmaa valmisteltiin 16 partnerivaltion. –kaupungin ja –EU organisaation kanssa. • Oulun kaupunkikonsernissa on tehty systemaattisesti työtä kansainvälisellä rahoituksella ja kumppanuudessa toimeenpantavan kehittämistyön lisäämiseksi.

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetilä	Toteuma 1.1 – 31.12.2017
	Kansainväliset lentoyhteydet	Lentoliikenteen kansainväliset laskeutumiset 2012: 856 2013: 868 2014: 774 2015: 594 2016: 508	1 300	2017: 452
	Kaksoisraiteen toteutuminen			Kaksoisraiteen yleissuunnitelma on valmistunut.
	Satamaliikenne	2012: 3,5 milj. tonnia 2013: 3,4 milj. tonnia 2014: 3,4 milj. tonnia 2015: 3,5 milj. tonnia 2016: 3,6 milj. tonnia	3,9 milj. tonnia	2017: 3,537 milj. tonnia
Kansainvälinen osaamis- ja innovaatiokeskittymä vahvistuu ja uudistuu	Innovaatioallianssin indikaattorit *)			
	Korkeakoululähtöiset uudet yritykset	v. 2016 28 kpl		Korkeakoululähtöisiä yrityksiä 25 (vuosi 2017)
	Vetovoiman kehitys, rekisteröidyt yöpymiset	v. 2016 tilanne 10/2016: yhteensä 498 340 kpl		Yöpymiset kasvussa 554 142 (+2,4 %) (vuosi 2017)
	Hankkeisiin osallistuvat maksavat yritykset (käynnistyneet hankkeet)	v. 2016: 35 kpl		Hankkeissa mukana yrityksiä tietoa ei ole vielä saatavilla
	T&K –menot Oulun seudulla**)	2011: 975,9 milj. € 2012: 898,8 milj. € 2013: 817,5 milj. € 2014: 779,3 milj. € 2015: 632,7 milj. €	1,1 mrd €	v. 2016: 663,4 milj. €
Oulu on Suomen paras kaupunki opiskella	Aloituspaikkojen lkm. OSAO, OAMK, Yliopisto	v. 2012: OAMK: 1456 OSAO: 1951 Yliopisto: 1924 Yhteensä: 5331	Kasvutavoite määritetään yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa	***:
	Korkeakoulujen hakijamäärä/ aloituspaikka***	4,6	>4,7	***

*) Indikaattorit vaihtuivat vuonna 2016 toiminnassa tapahtuneiden muutosten vuoksi

**) T&K –menot: Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot (Tilastokeskus)

***) Vuoden 2013 jälkeen ei raportointia, koska yhteishaun opiskelijavalinnat ovat uudistuneet eivätkä luvut ole enää vertailukelpoisia aiempia vuosien lukumäärien kanssa.

Kuntalaisten hyvinvointi

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetilä	Toteuma 1.1 – 31.12.2017
Kuntalaisten hyvinvointi paranee	Ikävakiointu sairastavuusindeksi laskee (KELA)	2010: 107,7 2011: 107,9 2012: 107,6 2013: 108,4 2014: 108,5 2015: 107,9	107	107,9 (2016)
	Terveydentilan kokeminen hyväksi (Kouluterveyskysely ja ATH -tutkimus)**	2010: 66,8 % 2013: 69,4 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka.)	68 %	71,6 %*
Kuntalaisten oma vastuu ja yhteisöllisyys vahvistuu	Harrastus- ja yhdistystoimintaan aktiivisesti osallistuvat (ATH –tutkimus)**	2010: 29,1 % 2013: 27,8 %	31 %	27,3 %
	Yksinäisyyden kokeminen vähenee (Kouluterveyskysely ja ATH-tutkimus)**	2010: 8,6 % 2013: 10,0 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka.)	8 %	9,3 %*

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila	Toteuma 1.1 – 31.12.2017
Liikunnallinen ja terve elämäntapa vahvistuu	Harrastaa liikuntaa vapaa-ajallaan, %:a ikäryhmästä, (Kouluterveyskysely ja ATH-tutkimus)**	2010: 79,8 % 2013: 82 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka.)	82 %	83,2 %*
	Päihteiden käyttö vähenee: -Alkoholin käyttö vähenee (Kouluterveyskysely ja ATH -tutkimus)**	-Alkoholia liikaa käyttävät 2010: 33,5 % 2013: 32,3 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka.)	32 %	30,8 %*
	-Huumausaineiden käyttö vähenee (Kouluterveyskysely ja ATH -tutkimus)**	-Huumausaineita viim. 12 kk aikana käyttäneet/kokeilleet 2010: 6,0 % 2013: 5,9 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka.)	5 %	4,5 %*
	Ylipainoisten osuus väestöstä vähenee (Kouluterveyskysely ja ATH -tutkimus)**	2010: 14,6 % 2013: 16,4 % (ikäluokan koon mukaan painotettu ka.)	14 %	15,6 %*
Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Palvelutytytyväisyys lisääntyy (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA): Laaja asuinkuntaindeksi (yleinen palvelutytytyväisyys, asteikko 1-5)	ka 3,5 (uusi Oulu)	3,7	2016: 3,47
	Kuntapalvelujen sähköisen asiointin osuus nousee 30 %:iin - vähintään 30 % kuntalaisille tarjottavista palveluista on sähköistetty - 80 % asiointista tapahtuu sähköisen asiointikanavan kautta (niissä palveluissa, joissa käytössä sähköinen asiointikanava)	Digitaalisen agendan kehittämissalkku hyväksytty (KH 22.9.2014, § 384) Hallintokuntaohjelmien ICT –kehittämissuunnitelmat tehty tavoitteiden konkretisoimiseksi. Sähköiset palvelut huomioitu osana palveluverkkosuunnitelmaa. Avoimen datan linjaukset hyväksytty KH 29.3.2016 § 106.	30 %	Kaupunkilaisille on tarjolla lähes kaikki sähköiset asiointipalvelut, mitä käytössä oleviin tietojärjestelmiin on valmiina saatavilla. Palveluissa, joissa on käytössä sähköinen asiointikanava, arviolta 80% asiointista tapahtuu sähköisen asiointikanavan kautta. Asiakaspalvelun toimintamallia on kehitetty asiakaslähtöiseksi digitaalisiin palveluihin tukeutuvaksi monikanavaiseksi monituottajamalliksi. Kansallisen palveluarkkitehtuurin (KaPA) mukaisesti kuntalaisten sähköisiä suomi.fi-palveluita on otettu käyttöön: kaupungin palvelut on kuvattu palvelutietovarantoon, verkkomaksaminen- ja tunnistautuminen on käytössä ja uusia palveluita valmistellaan.
	Asiakkaiden rooli vahvistuu palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä ja tuottamisessa.	Palvelujen järjestämishjelma hyväksytty (KH 2.2.2015, §52), injaukset kohdassa 1.2: Kuntalais-asiakkaan omavastuun ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.		

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila	Toteuma 1.1 – 31.12.2017
	75 v. täyttäneistä asuu kotona tarvitsemiensa palvelujen tukemana	2013: 91,1 % 2014: 91,2 % 2015: 91,1 % 2016: 91,4 %	92 %	Toteutunut tavoitteen suuntaisesti. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on 91,5 %, (12/2016: 91,4 %). Kotona asuvien osuus on jonkin verran lisääntynyt viime vuoden vastaavaan aikaan nähden.
	0-17 v. kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä laskee, hyödyntäen ennaltaehkäisevää toimintaa	2013: 1,37 % 2014: 1,42 % 2015: 1,38 % 2016: 1,33 % vastaavan ikäisestä väestöstä	1 %	Tavoite ei ole toteutunut. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen % -osuus väestöstä on hieman lisääntynyt 1-12/2017 keskiarvo 1,42 %, (1-12 2016 1,33 %)

***) ATH: Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus, Kouluterveyskysely (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL).

*) ATH 2015, Kouluterveyskysely 2017

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila	Toteuma 1.1 – 31.12.2017
Kaupunki kasvaa kestävästi	Väestö kasvaa 16 000 asukkaalla v. 2020 mennessä	31.12.2012:190 847 31.12.2013:193 798 31.12.2014:196 291 31.12.2015:198 525 31.12.2016:200 526	198 000	31.12.2017: 202 341 (ennakkotieto, sisältää Jakkukylän väestön)
	Tyytyväisyys ympäristön tilaan kasvaa (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	63 % erittäin tai melko tyytyväisiä	65 %	2016: 63 %
	Ympäristökuormitus ja ekotehokkuus: Kasvi-huonekaasupäästöt / asukas (pl teollisuus) pienenee (Kestävän energiakäytön toimintaohjelma, SEAP)	5,7 tCO ₂ -ekv/asukas (v. 2010) 5,07 tCO ₂ ekv/asukas (v. 2013) 5,07 tCO ₂ ekv/asukas (v. 2014) 4,9 tCO ₂ ekv/asukas (v. 2015)	5,5 tCO ₂ -ekv/asukas	4,9 t CO ₂ -ekv/asukas (v. 2016). Päästöt vähenivät edellisen vuoden tasosta ja vuonna 2013 saavutettu 20 %:n päästövähennystavoite vuoden 1990 tasosta säilyi (SEAP).
Elävä ja vetovoimainen kaupunkikeskusta sekä moni-ilmeiset alueet tukevat asukaslähtöisiä asumisen muotoja ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta	Tyytyväisyys Keskustan palvelutasoon (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	84 % erittäin tai melko tyytyväisiä	87 %	2016: 77 %
	Alueellinen palvelutyytyväisyys	Kysely suoritettu. Tuloksia hyödynnetty palveluverkkosuunnitelman valmistelussa.		Kysely suoritettu. Tuloksia hyödynnetty palveluverkkosuunnitelman valmistelussa.
	Eheytyvä yhdyskuntarakenne: Täydennysrakentamisen osuus vuotuisesta asuntotuotannosta kasvaa, yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti	2012: 45 % 2014: 56 % 2015: 55 % 2016: 55 %	50 %	2017: 67 %
Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn suhteellinen osuus kaikista liikkumis- muodoista kasvaa	Joukkoliikenteen matkustajamäärä/ asukas kasvaa	2012: 34 matkaa/asukas 2014: 32 matkaa/asukas	35	Koko toimialueen matkamäärä vuonna 2017 on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna 9,0 %. Ennakkotieto seudullisesta matkamäärästä/asukas/vuosi on 34,5 (vuonna 2016: 31,8).
	Kulikutapajakauma; henkilöauton käytön osuus kaikista kulkumuodoista laskee	v. 2010: Julkinen: 5 %, Henkilöauto: 56 %, Pyöräily: 20 %, Kävely: 17 %, Muu: 2 %	Julkinen: 6 %, Henkilöauto: 53 %, Pyöräily:21 %, Kävely:18 %, Muu: 2 %	Tietoja ei ole saatavilla. Tieto käytettävissä 4/2018.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila	Toteuma 1.1 – 31.12.2017
Vuosikate ja nettoinvestoinnit ovat tasapainossa keskipitkällä aikavälillä	Vuosikate	TP 2013 / 80,4 MEUR TP 2014 / 75,2 MEUR TP 2015 / 85,3 MEUR TP 2016/76,3 MEUR	67 MEUR(*)	119,6 MEUR
	Toimintakate, kasvu %	TP 2013 / 3,6 % TP 2014 / 2,7 % TP 2015/ 1,9% TP2016/2,1 %	1,7 %*)	-0,6 %
	Lainakatto	TP 2013 / 554 MEUR TP 2014 / 641 MEUR TP 2015 / 655 MEUR TP2016/ 671MEUR	740 MEUR*)	632,6 MEUR
	Investointikatto	TP 2014 / 191 MEUR TP 2015 / 418 MEUR TP2016/396 MEUR	v. 2014–2016 yht. enintään 380 MEUR(*)	-
Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	Omistajapolitiittisen ohjelman toteutumisaste	Toimenpiteet ovat toteutuneet pääosin aikataulujen puitteissa. Toimenpi dekohtainen tilanne raportoidaan konsernijaostolle 19.8.2015.	Asetetut tavoitteet oteutuneet	Omistajapolitiittisen ohjelman toimenpiteet ovat valmistuneet.
Kaupunki toimii osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä	Jätettyjen tarjousten määrä /kilpailutus kasvaa	Raportoinnin tietojärjestelmä ei kaupunkitasolla käytettävissä. Raportoinnin kehitys aloitettu.	Määrä kasvanut vrt. 2013 lähtötilanne	Jätettyjen tarjousten määrä kasvanut. Raportoinnin tietojärjestelmä kaupunkitasolla käytettävissä syksystä 2017 alkaen. Raportoinnin riittävä tietopohja arviolta 2019.
	Oman tuotannon tavoiteosuudet on määritetty kaikille palvelualueille	Peruspalveluista tavoiteosuuksia määritetty TA 2015 hyväksymisen yhteydessä. Teklin ja Serviisin ja oman tuotannon osuudet määriteltiin omistajapolitiittisessa ohjelmassa ja OTTn osalta syksyllä 2014.	70 % tavoiteosuuksista saavutettu	Peruspalveluiden tavoiteosuuksia määritetty TA 2017 hyväksymisen yhteydessä. Teklin ja Serviisin oman tuotannon tavoitelaosuuksiin liittyvät toimenpiteet etenevät suunnitelmien mukaisesti.
	Hankinnoissa käytetään innovatiivisia hankintamenettelyjä	Rajattujen hankintojen suunnittelussa huomioitu innovatiiviset hankintamenettely mahdollisuudet.	Hankinnoista 20 % on tehty käyttäen innovatiivisia hankintamenettelyjä	Osaamista kehitetty. Innovatiivisia hankintamenettelyjä toteutettu soveltuviissa hankinnoissa. Määrä kasvanut. Raportoinnin tietojärjestelmä kaupunkitasolla käytettävissä syksyllä 2017. Raportoinnin riittävä tietopohja laadulliseen ja määrälliseen arviointiin valmis arviolta 2019.

*) Valtuustososopimus 3.6.2013, luvuista on poistettu yhtiöityvät liikelaitokset Oulun Satama, Nallikari, Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne		Tavoitetilä	Toteuma 1.1 – 31.12.2017
Hyvällä johtamisella mahdollistetaan tavoitteiden saavuttaminen	Kunta10-kysely*): indikaattori johtamisesta: -esimiestuki -kohtelun oikeudenmukaisuus -päätöksenteon oikeudenmukaisuus Yhteensä -hyvä työnantajaimago	v. 2012: 3,48 3,74 3,12 10,34 77,5 %	v.2014: 3,52 3,79 3,10 10,41 73,5%	 yli 10,43 yli 80 %	v. 2016 3,62 3,85 3,18 10,65 78,8 %
Henkilöstön osaamista kehitetään ja kohdennetaan tarve- ja asiakaslähtöisesti	Koettu henkilöstön ammattitaito asiakastytyväisyyksimitauksessa ja muilla nopeilla arvioinneilla	Tavoitteet määritetään palvelujen järjestämishojelman toimeenpanona (KH 2.2.2015 §52)			Tavoitteet huomioitu osana palvelujen järjestämishojelman toimeenpanoa, (KH 2.2.2015 §52). Linjaukset kohdassa 1.3 Asioinnin ja palvelujen sähköistämisen kehittäminen
	Kehityskeskustelujen koettu hyödyllisyys, osuus kasvaa	v. 2012 41,7 %	v.2014: 40,7%	43 %	v. 2016: 41,2 %
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Kunta10-kysely: indikaattori työstä, työyhteisöstä ja johtamisesta: -työstressi -työyhteisön tavoitteellisuus -yhteistyö esimiehen kanssa -sosiaalinen pääoma Yhteensä	v. 2012: 23,3 % 3,91 3,59 3,69 11,19	v.2014: 0,12 3,89 3,66 3,71 11,26	 Alle 0,01 yli 11,28	v. 2016 23,1 % **) 3,90 3,60 3,76 11,26
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse, ohjataan henkilöstöä hallinnollisesta työstä asiakaspalvelutyöhön	Henkilöstön kokonaismäärä ei kasva	31.12.2013: 11 882 henk. 31.12.2014: 12 015 henk. 31.12.2015: 11 553 henk,		13 196 henkilöä	31.12.2017: 11 099 (31.12.2016: 11 311)
	Henkilötyövuodet ei kasva	31.12.2013: 9 131 htv 31.12.2014: 8 829 htv 31.12.2015: 8 891 htv		9 082,67 htv	ka 2017: 8 458 (ka 2016: 8 755)

*) Kunta10-kysely, Työterveyslaitoksen tutkimus selvittää kunta-alan henkilöstön työtä ja työssä tapahtuvia muutoksia sekä niiden vaikutuksia henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin.

***) Työstressi -indikaattorin laskentatapa on muuttunut.

7. Käyttötalouden toteutuminen

7.1. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Peruskunnan toimintaa ohjataan käyttötalouden avulla. Talousarvion käyttötalouden osassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittaneet tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalouden toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja

niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina. Peruskunnan käyttötalouden kokonaisraportointi sisältää kaikki peruskunnan yksiköt. Käyttötalouden yhteenveto on esitetty sivulla 77. Sitovuudet on eroteltu mustalla fontilla, tarkastelussa on huomioitu sitovuus (brutto, netto).

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	179 365	4 642	184 007	189 058	5 051
Valmistus omaan käyttöön	11 350	0	11 350	9 462	-1 888
Toimintakulut	-1 235 883	829	-1 235 054	-1 222 407	-12 647
TOIMINTAKATE	-1 045 168	5 471	-1 039 697	-1 023 886	-15 811

Taulukko 18. Peruskunnan tuloslaskelmaosan yhteenveto, kokonaisraportointi

Peruskunnan toimintatuotot muodostuvat sekä sisäisistä että ulkoisista tuotoista. Toimintatuottoja kertyi 189 milj. euroa, joista ulkoisten toimintatuottojen osuus oli 178,7 milj. euroa. Peruskunnan toimintatuottojen toteuma oli talousarviota 5,1 milj. euroa parempi. Suurimmat toimintatuottojen ylitykset muutettuun talousarvioon verrattuna toteutivat yhdyskuntalautakunnassa 5,4 milj. euroa ja rakennuslautakunnassa 0,9 milj. euroa. Valmistus omaan käyttöön alitti talousarvion 1,9 milj. euroa, josta yhdyskuntalautakunnan osuus alituksesta 1,8 milj. euroa. Peruskunnan toimintakulut alittuivat muutettuun talousarvioon nähden 12,6 milj. euroa, kaupunginhallituksen alitus oli 6,3 milj. euroa. Lisäksi sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintakulut alittuivat muutetun talousarvioon verrattuna 3,5 milj. euroa, yhdyskuntalautakunta 3,8 milj. euroa, rakennuslautakunta 0,4 milj. euroa ja hyvinvointilautakunta 0,2 milj. euroa (erikoissairaanhoidon alitus n. 1 milj. euroa). Toimintakulut ylittyivät hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidon sitovuudella 0,7 milj. euroa. Toimintakate (nettomenot) toteutui 15,8 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Valtuuston päätöksen mukaisesti työllisyyspalvelu -yksikkö siirtyi Business Oulu liikelaitoksen johtokunnan alaisuuteen 1.8.2017 alkaen. Työllisyyspalvelujen tilinpäätöstiedot on esitetty peruskunnassa 31.7.2017 tilanteen mukaisesti.

Toimintatuottojen ylitys	1000 euroa
Yhdyskuntalautakunta	5 361
Rakennuslautakunta	918

Yhdyskuntalautakunnan toimintatuottojen talousarviota parempaan kertymään vaikutti mm. maankäyttösopimustuotot ja maanmyyntivoitot. Maankäyttösopimusten osalta useampi merkittävä sopimuskaava toteutui vuoden 2017 aikana ja sen mukaisesti myös ensimmäisiä maksueriä tuloutui. Joukkoliikenne ylitti toimintatuottojen osalta talousarvion 0,5 milj. euroa. Yhdyslautakunta ilman joukkoliikennettä haki käyttötalouden määrärahan muutosta 7,5 milj. euroa kaupunginvaltuustolta § 124 25.9.2017. Lisäksi joukkoliikenteen matkamäärien kasvusta aiheutuvia lipputuloja arvioitiin vuo-

den 2017 aikana ja tulomäärärahaa korotettiin 1,2 milj. euroa kaupunginvaltuuston päätöksellä § 154 11.12.2017. Rakennuslautakunnassa toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 0,9 milj. euroa. Rakennuslautakunnan toimintatuottojen ylitykseen vaikutti luvitettavan rakentamisen määrän ennakoitua suurempi kasvu. Asuinkerrostalojen rakentamisen määrä kasvoi huomattavasti 2017 verrattuna kahteen edelliseen vuoteen.

Toimintatuottojen alitus	1000 euroa
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	2 383
Hyvinvointilautakunta	94

Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa toimintatuotot alittivat muutetun talousarvion 2,4 milj. euroa. Asiakasmaksutuottojen osuus alituksesta on 2,1 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen alitukseen vaikutti mm. muuttunut asiakasmaksulaki (1.3.2017 alkaen), joka muutti mm. tuloluokkia ja alennuksia. Hyvinvointilautakunta alittaa muutetun talousarvion toimintatuottojen osalta 0,09 milj. euroa. Hyvinvointilautakunta haki määrärahamuutosta toimintatuottoihin -1,4 milj. euroa 11.12.2017 § 153.

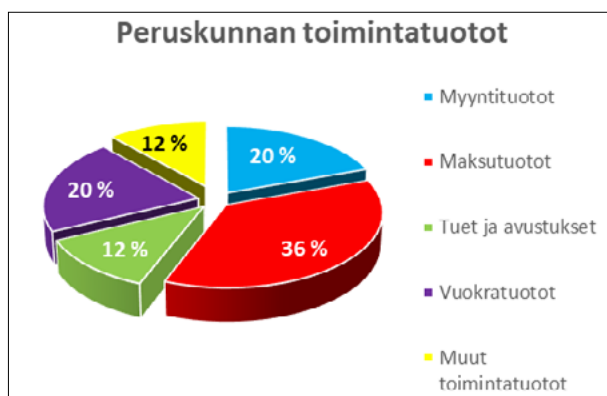
Peruskunnan toimintatuotot sis. sisäiset erät	TP2017	Talousarvio muutosten jälkeen	Erotus	TP2016
Myyntituotot	36 989 306,87	34 583 537,07	2 405 769,80	33 299 790,78
Maksutuotot	68 807 585,89	69 132 508,62	-324 922,73	61 934 112,40
Tuet ja avustukset	22 491 928,96	23 152 255,99	-660 327,03	30 544 629,01
Vuokratuotot	38 793 428,85	37 858 148,70	935 280,15	38 424 717,18
Muut toimintatuotot	21 975 968,51	19 280 453,02	2 695 515,49	18 722 713,95
Toimintatuotot yhteensä	189 058 219,08	184 006 903,40	5 051 315,68	182 925 963,32

Taulukko 19. Peruskunnan toimintatuotot

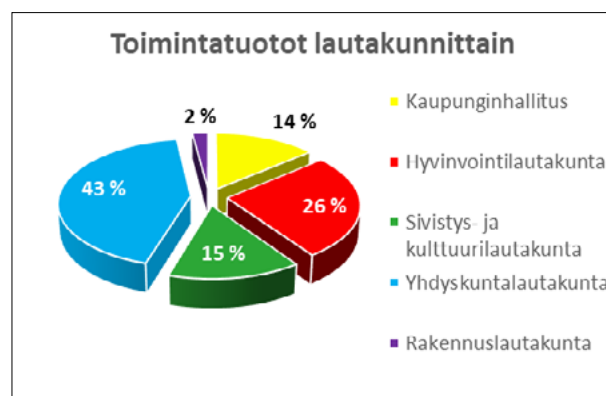
Myyntituotot ylittivät talousarvion 2,4 milj. euroa, suurin ylitys oli hyvinvointilautakunnassa 1,8 milj. euroa. Myyntituottoja kasvatti valtion maksamat korvaukset maahanmuuttajien palveluihin sekä rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin. Lisäksi myyntituotot ylittivät sivistys- ja kulttuuripalvelussa 0,5 milj. euroa ja yhdyskunta- ja ympäristöpalvelussa 0,7 milj. euroa. Joukkoliikenteen osuus yhdyskuntalautakunnan myyntituottojen ylityksestä oli 0,5 milj. euroa.

Maksutuotot alittivat 0,3 milj. euroa talousarvion verrattuna, sivistys- ja kulttuurilautakunnan osuus maksutuottojen alituksesta oli 2,1 milj. euroa, samoin

hyvinvointilautakunnan 2,1 milj. euroa. Yhdyskunta- ja ympäristölaikunnan maksutuotot ylittivät muutetun talousarvion n. 3 milj. euroa mm. maankäyttö- sopimustuottojen osalta. Muiden toimintatuottojen ylitys muutettuun talousarvioon nähden oli 2,7 milj. euroa, ja sisältää mm. yhdyskuntalautakunnan käyttöomaisuuden myyntivoittoja. Tuet ja avustukset alittuivat n. 0,7 milj. euroa. Hyvinvointilautakunnassa tukiin ja avustuksiin oli talousarvion varattu perustoimeentulotuen valtionkorvausta kolmen kuukauden summaa vastaava määrä, mikä jäi kuitenkin toteutumatta koska perustoimeentulotuen siirtyminen Kelalle aikaistui.

Kuva 26. Peruskunnan toimintatuotot tiliryhmittäin

Kuva 27. Peruskunnan toimintatuotot lautakunnittain

Peruskunnan toimintakulut muodostuvat sekä ulkoisista että sisäisistä kuluista. Toimintakulujen toteuma 1 222,4 milj. euroa oli muutettua talousarviota alhaisempi, alitusta 12,6 milj. euroa (-1%). Suurin toimintakulujen alitus toteutui kaupunginhallituksessa 6,3 milj. euroa. Sitovuudella kh ilman koko kaupunkia koskevia menoja ja varauksia, konsernipalvelua ja työllistämistä toimintakulujen alitus oli 3,9 milj. euroa talousarvioon verrattuna. Konsernihallinnon toimintakulujen alitus 1,6 milj. euroa kohdistuvat henkilöstömenoihin ja IT- hankintoihin. Yhdyskuntalautakunnan toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 3,8 milj. euroa. Toimintakulujen alitukseen vaikuttivat suurimpina palveluiden ostot ja henkilöstökulut.

Toimintakulujen toteuma sivistys- ja kulttuurilautakunnassa oli 424,9 milj. euroa, alitusta muutettuun talousarvioon nähden oli 3,5 milj. euroa. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa merkittävimmät erot talousarvioon verrattuna olivat perusopetuksen kotikuntakorvausten arvioitua pienemmät kustannukset ja pienempi tarve varhaiskasvatuksen kodinhoidon avustuksiin. Henkilöstökulujen alitukseen talousarvioon verrattuna, vaikuttivat perusopetuksessa arvioitua pienempi oppilasmäärän kasvu, uusien hankkeiden alkaminen arvioitua hitaammin tai siirtyminen vuodelle 2018 sekä toiminnan tehostuminen mm. uuden aluemallin myötä. Erikoissairaanhoidon muutettuun talousarvioon varatut määrärahat alituivat n. 1 milj. euroa. Kaupunginvaltuustolta haettiin 6 milj. euroa lisämäärärahaa erikoissairaanhoidon 11.12.2017 §153

Toimintakulut alitus	1000 euroa
Kaupunginhallitus	6 259
KH ilman koko kaupunkia koskevia menoja ja varauksia, konsernipalveluita ja työllistämistä	3 912
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	728
Konsernihallinto	1 619
Yhdyskuntalautakunta	3 813
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	3 357
Joukkoliikenne	455
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	3 457
Rakennuslautakunta	439
Erikoissairaanhoido	950

Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa toimintakulujen toteuma 389,5 milj. euroa ylittää muutetun talousarvion 0,7 milj. euroa. Ylitystä tapahtui erityisesti erässä asiakaspalvelujen ostoissa ilman erikoissairaanhoidoa.

Toimintakulut ylitys	1000 euroa
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa	709

Peruskunnan henkilöstökulujen toteuma oli 401,1 milj. euroa ja alitti muutetun talousarvioon 2,9 milj. euroa. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan henkilöstökulujen toteuma 218,7 milj. euroa alitti muutetun talousarvion 2,3 milj. euroa. Alitukseen vaikuttivat perusopetuksessa arvioitua pienempi oppilasmäärän kasvu. Hyvinvointilautakunnassa henkilöstökulujen toteuma 153,1 milj. euroa alittui muutettuun talousarvioon nähden 1,2 milj. euroa. Kilpailukyky-sopimuksen mukainen lomarahojen vähennys ja työnantajamaksujen alentuminen vähensivät hyvinvointipalvelujen henkilöstökuluja. Lisäksi hyvinvointilautakunnassa laitოსvaltaisuuden purkaminen ikäihmisten palveluissa, perustoimeentulotuen pää-

töksenteon siirtyminen Kelalle sekä välinehuoltotoiminnan siirtyminen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoidopiirille alensivat henkilöstökulujen toteumaa. Yhdyskuntalautakunnan henkilöstökulut toteutuivat 1,3 milj. euroa talousarviota pienempinä. Henkilöstökuluihin vaikuttivat eläkemenojen toteutuminen talousarviota alhaisempina, hidas täyttölupakäytäntö ja rekrytointien siirtyminen.

Kilpailukyky-sopimuksen 30 %:n lomarahaleikkauksen henkilöstökuluja alentava vaikutus on peruskunnassa n. 5,2 milj. euroa ja toteuma oli talousarviota hieman pienempi.

Peruskunta: Lomapalkkavelka + jaksotus (30% lomarahaleikkaus) 1 000 euroa	TP2016	TA2017	Erotus
Ulkoisen tarkastuksen yksikkö	-5	-6	-1
Konsernihallinto	-113	-172	-59
Hyvinvointipalvelut	-1 870	-2 011	-141
Sivistys- ja kulttuuripalvelut	-3 094	-3 211	-117
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	-131	-140	-9
Rakennusvalvonta	-26	-24	1
Peruskunta Yhteensä	-5 239	-5 565	-326

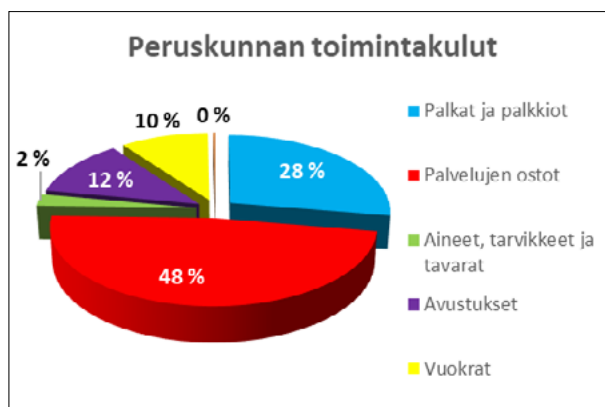
Taulukko 20. Kilpailukykosopimuksen 30 % lomarahaleikkauksen vaikutus peruskunnassa.

Peruskunnan suurimman kuluerän palvelujen ostojen toteuma 542,9 milj. euroa ja ne alittui 6,5 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Palvelujen ostot sisältävät erikoissairaanhoidon 231,5 milj. euroa, joka alittaa muutetun talousarvion n. 1 milj. euroa. Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidon sitovuus puolestaan ylittää palvelujen ostojen osalta muutetun talousarvion n. 2 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan palvelujen ostot alittuvat talousarvioon nähden 2,6 milj. euroa, erityisesti alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut alittuivat n. 1 milj. euroa.

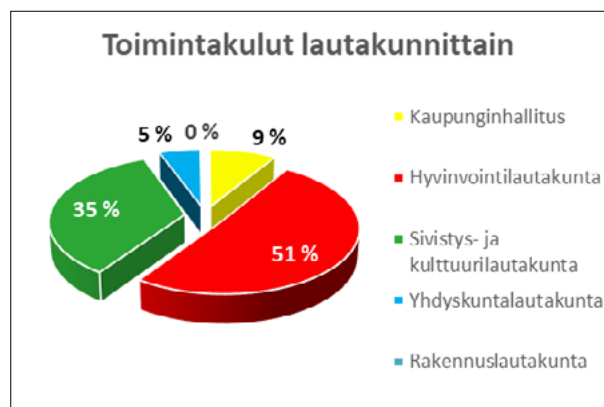
Avustusten toteuma 135,5 milj. euroa alitti muutetun talousarvion 2,4 milj. euroa. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa lasten kodinhoidontuki alitti muutetun talousarvion 1,2 milj. euroa. Kaupunginhallituksen avustukset liikelaitoksille alittuivat 1,8 milj. euroa verrattuna talousarvioon. Business Oulu -liikelaitoksen avustuksista jäi käyttämättä yhteensä 1,8 milj. euroa, joista elinkeinotoiminnan osuus on 0,7 milj. euroa ja työllisyyspalveluiden 1,1 milj. euroa.

Peruskunnan toimintakulut sis. sisäiset erät	TP2017	Talousarvio muutosten jälkeen	Erotus	TP2016
Palkat ja palkkiot	-401 111 373,86	-403 982 529,94	-2 871 156,08	-405 814 484,33
Palvelujen ostot	-542 917 009,26	-549 437 007,20	-6 519 997,94	-528 974 492,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 911 265,43	-27 802 121,93	109 143,50	-26 242 748,87
Avustukset	-135 542 200,26	-137 991 646,57	-2 449 446,31	-146 472 459,09
Vuokrat	-112 211 364,25	-112 076 326,19	135 038,06	-108 145 530,11
Muut toimintakulut	-2 713 603,31	-3 764 407,15	-1 050 803,84	-2 962 781,62
Toimintakulut yhteensä	-1 222 406 816,37	-1 235 054 038,98	-12 647 222,61	-1 218 612 496,40

Taulukko 21. Peruskunnan toimintakulut

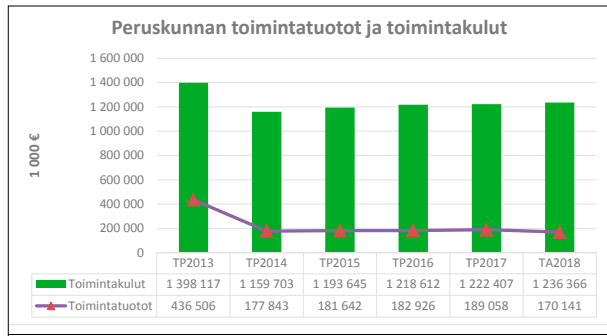

Kuva 28. Peruskunnan toimintakulut tiliryhmittäin

Kuva 29. Peruskunnan toimintakulut lautakunnittain

Peruskunnan toimintakate oli – 1 023,9 milj. euroa, toimintakate alittui muutetun talousarvioon verrattuna 15,8 milj. euroa. Talousarviomuutokset paransivat toimintakatetta tilikauden aikana n. 3,2 milj. euroa. Toimintakatteen (nettomenojen) toteuma oli muutettua talousarviota parempi, alittuen. 14,4 milj. euroa.

Kuva 30. Peruskunnan toimintatuotot ja toimintakulut 2013 – 2018

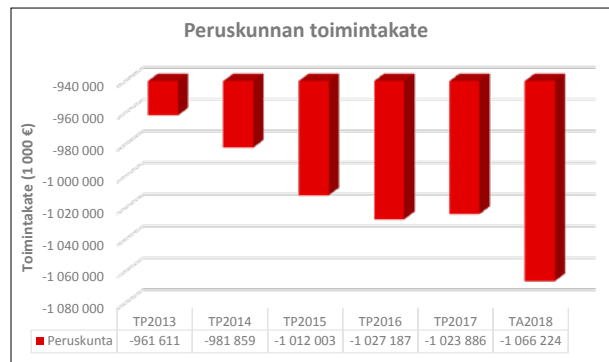
Hyvinvointilautakunnassa oli sitovana toimintakate ilman erikoissairaanhoidtoa ja erikoissairaanhoidtoa erikseen sitovana. Hyvinvointilautakunnan sitova toimintakate ilman erikoissairaanhoidtoa oli -335,9 milj. euroa. Sitova tavoite ylittyi alkuperäiseen talousarvioon noin 5,5 milj. eurolla ja muutettuun noin 0,8 milj. eurolla. Erikoissairaanhoidon menot alittuivat n. 1 milj. euroa. Hyvinvointipalvelujen toimintakate (yhteensä) alittui 0,1 milj. euroa.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on toimintakatteeltaan valtuustoon sitova. Toimintakate vuonna 2017 oli 395,6 milj. euroa ja alittaa talousarvion n. 1,1 milj. eurolla. Alitukseen vaikuttavat erityisesti perusope-

tuksen kotikuntakorvausten toteutuminen arvioitua pienempänä, peruskouluikäisten arvioitua pienempi kasvu syksyllä 2017 ja varhaiskasvatuksen kodinhoitoavustusten toteutuminen arvioitua pienempänä. Lisäksi toiminta oli talouden näkökulmasta tehostunut ja tulokehitys oli arvioitua positiivisempi pois lukien varhaiskasvatuksen ja liikunnan asiakasmaksutulojen kertymää.

Yhdyskuntalautakunnan toimintakate ilman joukko-liikennettä toteutui 8,2 milj. euroa talousarviota parempana. Toimintakatteen parempi toteutuminen koostuu 4,9 milj. euron toimintatuottojen ylityksestä sekä toimintakulujen 3,4 milj. euron alituksesta.

Kaupunginhallituksen toimintakatteen toteuma oli 82,6 ja ylitti talousarvion 6,2 milj. eurolla. Sitovuu-della kh ilman koko kaupunkia koskevia menoja ja varauksia, konsernipalvelua ja työllistämistä toimintakulujen alitus oli 3,9 milj. euroa talousarvioon verrattuna.

Kuva 31. Peruskunnan toimintakatteenkehitys 2013 – 2018

Peruskunnan käyttötalous 1 000 €	Sitovuus B/N		TA2017	TA- MUUTOKSET	MUUTETTU TA-2017	TP2017	YLITYS + ALITUS -
Keskusvaalilautakunta	B	Toimintatuotot	0	0	0	1	1
		Toimintakulut	-340	0	-340	-358	18
		TOIMINTAKATE	-340	0	-340	-357	17
Tarkastuslautakunta	B	Toimintatuotot	2	0	2	3	0
		Toimintakulut	-791	11	-780	-628	-153
		TOIMINTAKATE	-789	11	-778	-625	-153
Kaupunginvaltuusto	B	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-700	0	-700	-652	-48
		TOIMINTAKATE	-700	0	-700	-652	-48
Kaupunginhallitus yhteensä		Toimintatuotot	16 258	-3 427	12 831	12 751	-80
		Toimintakulut	-110 725	9 095	-101 630	-95 371	-6 259
		TOIMINTAKATE	-94 467	5 668	-88 799	-82 620	-6 179
Kh ilman koko kaupunkia koskevia menoja ja varauksia, konsernipalveluita ja työllistämistä	B	Toimintatuotot	8 547	-646	7 901	7 410	-491
		Toimintakulut	-44 045	-12 089	-56 134	-52 222	-3 912
		TOIMINTAKATE	-35 498	-12 736	-48 234	-44 812	-3 421
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	B	Toimintatuotot	15	0	15	186	171
		Toimintakulut	-10 452	2 300	-8 152	-7 424	-728
		TOIMINTAKATE	-10 437	2 300	-8 137	-7 238	-899
Konsernihallinto	N	Toimintatuotot	2 796	151	2 947	3 187	240
		Toimintakulut	-17 528	768	-16 760	-15 141	-1 619
		TOIMINTAKATE	-14 732	919	-13 813	-11 954	-1 859
Työllistäminen	N	Toimintatuotot	4 900	-2 931	1 969	1 969	0
		Toimintakulut	-38 700	18 116	-20 584	-20 584	0
		TOIMINTAKATE	-33 800	15 185	-18 615	-18 615	0
Hyvinvointilautakunta yhteensä		Toimintatuotot	55 048	-1 330	53 719	53 624	-94
		Toimintakulut	-611 877	-9 404	-621 281	-621 040	-241
		TOIMINTAKATE	-556 829	-10 733	-567 562	-567 416	-146
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidtoa	N	Toimintatuotot	55 048	-1 330	53 719	53 624	-94
		Toimintakulut	-385 431	-3 404	-388 835	-389 544	709
		TOIMINTAKATE	-330 383	-4 733	-335 116	-335 920	804
Erikoissairaanhoidto	B	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-226 446	-6 000	-232 446	-231 496	-950
		TOIMINTAKATE	-226 446	-6 000	-232 446	-231 496	-950
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	N	Toimintatuotot	31 040	635	31 675	29 292	-2 383
		Toimintakulut	-427 215	-1 115	-428 330	-424 873	-3 457
		TOIMINTAKATE	-396 175	-481	-396 656	-395 581	-1 074
Yhdyskuntalautakunta yhteensä		Toimintatuotot	73 684	8 700	82 384	87 751	5 367
		Toimintakulut	-69 776	0	-69 776	-65 965	-3 811
		TOIMINTAKATE	3 908	8 700	12 608	21 786	9 178
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N	Toimintatuotot	57 421	7 500	64 921	69 809	4 888
		Toimintakulut	-43 938	0	-43 938	-40 583	-3 355
		TOIMINTAKATE	13 483	7 500	20 983	29 227	8 244
Joukkoliikenne	N	Toimintatuotot	16 263	1 200	17 463	17 942	479
		Toimintakulut	-25 838	0	-25 838	-25 383	-455
		TOIMINTAKATE	-9 575	1 200	-8 375	-7 441	-934
Rakennuslautakunta	N	Toimintatuotot	3 333	64	3 397	4 315	918
		Toimintakulut	-3 109	-75	-3 184	-2 745	-439
		TOIMINTAKATE	224	-11	213	1 570	1 357
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		Toimintatuotot	179 365	4 642	184 007	187 737	3 729
		Toimintakulut	-1 224 533	-1 488	-1 226 022	-1 211 632	-14 390
		TOIMINTAKATE	-1 045 168	3 153	-1 042 015	-1 023 895	-18 119

Peruskunta valmistus omaan käyttöön 1000€	Sitovuus B/N		TA2017	TA- MUUTOKSET	MUUTETTU TA-2017	TP2017	YLITYS + ALITUS -
Sivistys- ja kulttuurilautakunta valmistus omaan käyttöön		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-2 350	0	-2 350	-2 272	-78
		TOIMINTAKATE	-2 350	0	-2 350	-2 272	-78
Yhdyskuntalautakunta valmistus omaan käyttöön		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-9 000	0	-9 000	-7 190	-1 810
		TOIMINTAKATE	-9 000	0	-9 000	-7 190	-1 810
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-11 350	0	-11 350	-9 462	-1 888
		TOIMINTAKATE	-11 350	0	-11 350	-9 462	-1 888

7.1.1. Keskusvaalilautakunta

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	0	0	0	1	1	0%
Toimintakulut	-340	0	-340	-358	18	105%
Toimintakate	-340	0	-340	-357	17	105%

Vuoden 2017 kuntavaalit järjestettiin 9. huhtikuuta 2017. Äänioikeutettuja Oulun vaalipiirissä oli 154 773. Kokonaisäänestysprosentti oli 56. Oulun kaupunginvaltuustoon valittiin yhteensä 67 jäsentä, jos-

ta uusia oli 24. Keskusvaalilautakunnan toimintakulut ylittyivät 18 tuhannella eurolla. Kuntavaalien ääntenlaskentaan liittyvät henkilöstömenot ylittyivät arvioitua suurimpana.

7.1.2. Tarkastuslautakunta

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	2	0	2	3	0	115%
Toimintakulut	-791	11	-780	-628	-153	80%
Toimintakate	-789	11	-778	-625	-153	80%

Toimialan olennaiset tapahtumat

Tarkastuslautakunnan tehtäväalue laajeni, kun 1.6.2017 sen tehtäviin tuli uutena sidonnaisuusilmoituksien valvontatehtävä (Kuntal 121 §). Valtuusto sai 13.11.2017 ensimmäisen kerran tiedokseen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden lainmukaiset sidonnaisuusilmoitukset.

Lautakunnan päätehtävänä on kuntalain 121 § mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten tilintarkastajan valinnan. Tässä yhteydessä se huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunnalla on myös lakisääteistä roolia, jos kunnan taseessa on kattamaton alijäämää (Kuntal 110 §) tai tilintarkastajan tilintarkastuskertomus sisältää muistutuksen (Kuntal 125 §). Lisäksi sillä on tehtäviä kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2017 aikana 18 kertaa (kokoukset ja arviointitilaisuudet yhteensä). Lisäksi järjestettiin kaksi uuden lautakunnan ja varajäsenten perehtymistä tukevaa tilaisuutta. Vanha lautakunta antoi 9.5.2017 kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen kaupungin toiminnasta vuonna 2016. Arviointikertomus käsiteltiin valtuustossa 15.5.2017 ja arviointikertomuksesta huomioihin annetut vastaukset 28.8.2017. Uusi tarkastuslautakunta laati 30.6.2017 tilanteesta arviointiraportin, joka käsiteltiin valtuuston syyskuun kokouksessa. Vanha lautakunta valmisti hallintosäännön lautakuntaa ja ulkoisen tarkastuksen yksikköä koskevat kohdat sekä jatkodelegoinnin. Uusi lautakunta päätti elokuussa nelivuotisesta arviointisuunnitelmastaan.

Tilintarkastajana toimi alkuvuoden BDO Auditor Oy. Tarkastuslautakunta kilpailutti konsernin tilintarkastuksen ja kaupunginvaltuusto valitsi 3.4.2017 tilintarkastusyhteisöksi BDO Oy:n. Kaupungin päävastuullisena tilintarkastajana jatkoi JHT, KHT Tiina Lind.

Lautakunnan jäseniä osallistui suurten kaupunkien yhteiseen perehtymiskoulutukseen Tampereella 12.-13.10.2017.

Talouden toteuma 1.1.–31.12.2017

Toimintamenot alittivat budjetoidun määrän 152 600 eurolla. Siitä 125 000 euroa johtui palvelujen ostoista, jossa oli varauduttu vuoden aikana esille tuleviin erityisiin tarkastustarpeisiin.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	5	4	5	5	5
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)					
Tilapäiset					
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	5	4	5	5	5
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	5,0	4,5	5,0	4,5	4,9
Tilapäiset					
Yhteensä	5,0	4,5	5,0	4,5	4,9
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	323 759	312 092	320 125	304 159	313 246
Eläkekulut	82 038	73 229	82 822	83 512	82 957
Muut henkilösivukulut	19 788	13 278	18 968	15 949	16 142
Yhteensä	425 585	398 599	421 915	403 620	412 345

Ulkoisen tarkastuksen yksikössä oli yksi henkilö alkuvuonna 2017 osa-aikainen (htv 0,7) ja sama henkilö siirtyi syyskuussa 2017 konsernihallinnon sisäiseen tarkastukseen. Vuoden 2015 toteumaan vaikuttivat kaupunginrevisiorin vaihtuminen sekä yksi osavuotinen virkavapaus, jonka ajaksi ei palkattu sijaista.

7.1.3. Kaupunginvaltuusto

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0%
Toimintakulut	-700	0	-700	-652	-48	93%
Toimintakate	-700	0	-700	-652	-48	93%

Kaupunginvaltuusto piti yhteensä 12 kokousta. Lisäksi järjestettiin kaksi talousarvion valtuustoseminaaria.

7.1.4. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus ilman konsernihallintoa, työllistämistä ja koko kaupunkia koskevia varauksia

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	8 547	-646	7 901	7 410	-491	94%
Toimintakulut	-44 045	-12 089	-56 134	-52 222	-3 912	93%
Toimintakate	-35 498	-12 736	-48 234	-44 812	-3 421	93%

Sitovuuden tulot alittuivat 0,49 milj. euroa, jossa kehittämisohjelman ja muiden varausten osalta tulot eivät toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Menojen osalta alitusta kertyi 3,9 milj. euroa. Business Oulun avustuksista jäi käyttämättä yhteensä 1,78 milj. euroa, josta elinkeinotoiminnasta jäi 0,67 milj. euroa ja työllisyyspalveluista 1,11 milj. euroa. Kehittämisohjelmien määrärahoja jäi käyttämät-

tä 0,75 milj. euroa. Ympäristötoimen liikelaitoksen ylijäämää kirjattiin sitovuudelle yli 0,5 milj. euroa. Muita alitukseen liittyviä menoja olivat Suomi 100 -hankkeen ja verotuskustannusten alittuminen yhteensä 0,88 milj. euroa.

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden aikana yhteensä 28 kertaa.

Kaupunginhallituksen jaostot

Konsernijaosto

Kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto kokoontui vuoden 2017 aikana 16 kertaa tehden päätökset 82 asiasta. Konsernijaosto teki kaupunginhallitukselle esityksen Oulun kaupungin omistajapolitiittisiksi linjauksiksi 2017 ja Oulun kaupungin sitoumukseksi Oakk Oy:n säilyttämiseen. Konsernijaosto antoi omistajan ennakkokäsityksen Virpinien Liikuntaopiston tilaratkaisuun, Oulun Satama Oy:n syväväyläinvestointiin, Oulun Energia Oy:n voimalaitosinvestointiin ja Monetran omistusrakenteen muutoksiin. Konsernijaosto päätti kaupungin edustajat tytäryhteisöjen yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä antoi toimiohjeet edustajille. Konsernijaosto merkitsi tiedoksi tytäryhteisöjen tilinpäätöstiedot 2016, neljännesvuosiseurantojen tiedot sekä Oulun kaupungin tytäryhteisöraportin 2017.

Konsernijaosto kävi omistajaohjauskeskustelut Oulun Energia Oy:n, Sivakka-yhtymä Oy:n, Oulun Satama Oy:n, Oulun Pysäköinti Oy:n, Oulun Kaupunginteatteri Oy:n ja Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n kanssa. Vuonna 2017 konsernijaostolle esittelivät toimintaansa Oulun kaupungin tytäryhtiöistä Sivakka-konserni, Oulun Työterveys Oy ja Oulun Tuotantokeittiö Oy sekä säätiöistä Oulun musiikkijuhlasäätiö. Tytäryhteisöjen toimintojen esittelyä jatketaan vuoden 2018 aikana.

Kehittämisjaosto

Kaupunginhallituksen kehittämisjaosto kokoontui kevätkaudella kuusi kertaa valmistellen mm. hallintosääntöä, joka tuli voimaan valtuustokauden vaihtuessa 1.6.2017.

Valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä työllisyyspalvelut -yksikkö siirtyi Business Oulu -liikelaitoksen

johtokunnan alaisuuteen. Kehittämisjaoston tehtävät vähenivät organisaatiomuutoksen myötä siinä määrin, että se päätettiin lakkauttaa valtuustokauden vaihtuessa ja siirtää sen tehtävät takaisin kaupunginhallitukselle.

Suhdetoiminta

Oulussa järjestettiin vuoden aikana merkittäviä kotimaisia ja kansainvälisiä tapahtumia, joille kaupunki osoitti vieraanvaraisuutta. Vastaanottoja, lounaita ja illallisia kaupungintalossa ja Pehkolammella järjestettiin n. 150. Lisäksi oli useita palkinto-, kunniamerkki- ja arvonimijuhlia.

Vuosi 2017 oli Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuosi, joka näkyi monin tavoin kaupungin toiminnassa. Kaupunginvaltuuston juhlakokous pidettiin 27.2.2017, heinäkuussa avattiin Kuusisaaren kansanpuisto ja 2.12.2017 vietettiin Ouluhallissa valtakunnallista Suomi100 -juhlaa, johon osallistuivat presidentti ja pääministeri. 1200 hengen juhla järjestettiin yhdessä valtioneuvoston kanssa. Juhla televisioitiin suorana lähetyksenä.

Suomen Arktiseen puheenjohtajuuskauteen liittyen Oulussa musiikkikeskuksessa järjestettiin kesäkuussa n. 250 hengen High level event ja Arctic Stakeholder Forum eli Euroopan Unionin arktinen sidosryhmä foorumi. Tilaisuutta isännöivät ulkoministeri Timo Soini, EU:n arktisesta politiikasta vastaava komissaari Karmenu Vella. Tilaisuuden avajaisissa puhuivat em. lisäksi EU:n ulkopoliittinen edustaja Federica Mogherini ja Suomen pääministeri. Myös Suomen arktinen neuvottelukunta osallistui kokoukseen.

Samaan aikaan kesäkuussa kaupungintalossa pidettiin Pohjois-Pohjanmaan aluehallintoviraston isännöimä Eurooppalaisten aluehallintojen johdon vuosikokous. Ulkoministeriön ja kaupungin isännöimä n. 200 hengen Arktisen neuvoston virkamieskomitean kokous pidettiin Oulussa lokakuussa.

Muita merkittäviä Oulussa järjestettyjä tilaisuuksia, joihin kaupunki osoitti vieraanvaraisuutta olivat mm. Pohjoisen Forumin työmarkkinaseminaari, Pohjois-Suomen Opettajain OPI-päivät, Suomi100 -juhlavuoden maanpuolustuskurssi, Kaupunkitoimittajien yhdistyksen kokous, Kansalaisopistojen liittojen liittokokous, 2nd Top of the World Arctic Broad Summit, Valtakunnalliset yrittäjyyskasvuspäivät, SOSTEtalk -suur tapahtuma ja lukuisia muita kansainvälisiä tapahtumia.

Kansallisista tapahtumista mainittakoon mm. Laamannien verkostopäivät, suurten kaupunkien sivistystoimen seminaari sekä henkilöstöjohdon seminaari, Kuntatyönantajan johdon tapaaminen, Kunnallisjohdon seminaari, SDP:n eduskuntaryhmän työvaliokunnan ja puoluejohdon syyspäivät, Kristillisdemokraattien eduskuntaryhmän kesäkokous sekä Kokoomuksen Naisten liiton edustajakokous. Näissä tapahtumissa kaupunki oli osaisäntänä ja osoitti muutoin vieraanvaraisuutta.

Oulun kaupungin johdon vieraina kuluneena vuonna olivat mm. Talousvaliokunnan edustajia, Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto, Eduskunnan talousvaliokunta, Kelan hallitus. Lisäksi kaupungissa vieraili useita ministereitä. Kansainvälisistä vieraista mainittakoon Venäjän kaupallisen edustuston johtaja, Japanin suurlähetystön vieraat, Baden-Württembergin maapäiväpresidentti sekä sosiaali- ja integraatiovaliokunta, Unkarin ulkoministeri, Kauppakamarin järjestämä Kaakkois-Aasian ja Australian suurlähettiläs-seminaari ja Arabiemiraattien vierailu. Lisäksi Slovakian, Belgian, Korean tasavallan, Tsekin, Itävaltan sekä Chilen suurlähettiläät olivat kaupunginjohdon vieraina.

Kaupunginhallituksen valitsevat valtuuskunnat ja ao. virkamiehet osallistuivat tammikuussa Tromsan Arctic Frontiers -tapahtumaan, toukokuussa Turussa Suomalais-Venäläiseen ystävyyskaupunkikokoukseen, johon osallistui myös Arkangelin kaupunginjohto, elokuussa Bodenissa kunnan ja Pohjola-Nordenin järjestämään Suomi100 -juhlaan sekä marraskuussa Luulajan kunnan neuvoksen eläkejuhlaan.

Oulussa vieraili Leverkusenin sivistys- ja kulttuuritoimen edustajat sekä Arkangelin vesilaitoksen asiantuntijat. Suomi100 -juhlaan 2.12. osallistui Bodenin ja Luulajan kaupunkien johto. Dentopoliksen vihkäiset valmisteltiin ja järjestettiin syyskuussa yhdessä Oulun yliopiston ja Ammattikorkeakoulun kanssa. Oulusta Haaparantaan järjestettiin Drömtåget –

unelmajuna-tapahtuma syyskuussa, jolla vauhditettiin junayhteyden mahdollistamista Ruotsin puolelle.

Suhdetoiminnassa valmisteltiin Oulussa järjestettävään tapahtumiin liittyviä avustus- ja vieraanvaraisuuspäätökset. Suhdetoiminta osaltaan valmisteli ritarikuntien kunniamerkkiesitykset sekä hoiti arvonimiasiat. Ystävyysseurojen vuosivastukset valmisteltiin sekä muutamia vuoden aikana myönnettäviä muita kv-avustuksia.

Ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat kehittämishankkeet

Kaupunginhallituksen kehittämis- ja rahoitushankkeisiin varattujen määrärahojen toteuma oli vuonna 2017 yhteensä tulot 1,0 (budjetti 1,8 milj. euroa) ja menot 2,26 (budjetti 3,0 milj. euroa). Syynä tulo- ja menomäärärahojen alittumiseen olivat mm. rahoituspäätösten viivästyminen ja rahoituksen hakuvaiheeseen jääneet projektit, jolloin esimerkiksi hankkeiden määrärahasiirrot hallintokuntiin eivät toteutuneet suunnitellusti. Menomäärärahan alittumista selittää lisäksi se, kaupungin yhteistyökumppanit eivät laskuttaneet hankkeidensa kuntarahoitusosuuksia tehtyjen päätösten mukaisina.

Kaupunginhallituksen toimikunnat ja neuvostot

Henkilöstökassatoimikunta kokoontui vuoden 2017 aikana 15 kertaa. Asuntolainoja toimikunta myönsi 18 kappaletta yhteensä 999 348 euroa, kulutusluottoja 24 kappaletta yhteensä 318 550 euroa ja vakuudellisia luottoja 6 kappaletta 24 500 euroa. Tekijänpäätöksinä asuntoluottoja myönnettiin 22 kappaletta yhteensä 556 870 euroa, kulutusluottoja 25 kappaletta yhteensä 275 500 euroa ja vakuudellisia tililuottoja 12 kappaletta yhteensä 48 500 euroa. Asiakkaita oli vuoden lopussa yhteensä 2 823.

Kaupungin henkilöstötoimikunta kokoontui 14 kertaa ja pöytäkirjoihin kirjattiin 62 asiapykälää. Henkilöstötoimikunnassa käsiteltyjä keskeisiä asioita olivat sote- ja maakuntaudistuksen valmistelu, muutosohjelma Oulu 2020, kaupunkistrategia Oulu 2026 sekä henkilöstönsiirtosopimukset. Lisäksi käytiin läpi hallintosääntöä, työhyvinvointiin liittyvät asiat sekä tilinpäätös 2016 ja talousarvio 2018. Henkilöstötoimikunta käsittelee laaja-alaisesti erilaisia asioita ja toiminta painottuu lähinnä kannanottoihin ja lausuntojen antamiseen. Henkilöstön edustajat antoivat kirjallisen lausunnon useisiin käsiteltyihin asioihin.

Suomi 100 -juh latoimikunta

Oulun kaupunginhallitus nimesi (KH 30.3.2015) juh latoimikunnan vastaamaan Suomi 100 -juhlavuoden valmisteluista. Oulun kaupungin Suomi 100 vuotta -juh latoimikunnan tehtävänä oli vastata juhlavuoden sisällön suunnittelusta ja tehdä esitys kaupunginhallitukselle kansallisesti merkittävän / merkittävien tapahtumien sisällöstä ja toteutuksesta sekä mahdollisesti Ouluun toteutettavasta juhlavuoden merkkiteosta. Juhlatoimikunta koordinoi yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa maakunnallista ohjelmaa. Juhlatoimikunnan kokoonpano oli Juhana Hänninen pj., Riikka Moilanen vpj. (myöhemmin tilalle Kyösti Oikarinen), Paavo J. Heinonen, Tuija Pohjola, Karoliina Niemelä, Lare Inkala, Marja-Leeana Kemppainen, kaupunginjohtaja Matti Pennanen (myöhemmin tilalle Päivi Laajala), johtajat Piia Rantala-Korhonen, Matti Matinheikki ja Kirsti Ylitalo-Katajisto, suhdetoimintapäällikkö Anneli Korhonen, viestintäjohtaja Sirkka Keränen, projektipäällikkö Heli Metsäpelto, tapahtumapäällikkö Samu Forsblom ja johdon sihteeri Tuula Junttari. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan maakuntaliiton edustaja aluesuunnittelija Auli Suorsa ja Oulun seurakuntayhtymän edustaja Juhani Liukkonen. Juhlatoimikunta kokoontui neljä kertaa vuoden 2017 aikana.

Tilikauden aikana toteutettiin toisen kerran Suomi 100 -aluetuen jakaminen. Suomi 100 -juh latoimikunnan esityksen pohjalta kaupunginhallitus kokouksessaan 20.2.2017 myönsi Suomi 100 -aluetukea yhteensä 47 000 euroa 19 toimijalle. Aluetuki oli tar-

koitettu hankkeille, jotka olivat osa virallista Suomi 100 -ohjelmaa ja jotka toteutettiin Oulun alueella.

Vuoden 2017 aikana toteutettiin merkittäviä Suomi 100 -ohjelmaan kuuluvia tapahtumia. Suomi 100 -juhlavuoden avajaistapahtuma pidettiin 31.12.2016 kauppatorilla. Tapahtumaan osallistui 23 000 ihmistä. Suomi 100 -juhlavuoden hengessä toteutettiin kansallisen veteraanipäivän juhla, jota vietettiin Kastellin monitoimitalossa 27.4. Juhlissa sukupolvet kohtasivat, kun nuoret ja sotaveteraanit kohtasivat. Juhlan ohjelma oli pääosin nuorten itse valmistama. Uudistettu Kuusisaaren tapahtumapuisto avattiin osana Suomi 100 -juhlavuoden valtakunnallista yhdessä-viikonloppua. Elokuun 25.-27. vietetty Kuuskan paluu -viikonloppu keräsi Kuusisaareen kaikkiaan noin 16 000 kävijää. Suomen satavuotisjuhlavuoden huipentava valtakunnallinen juhla pidettiin Oulussa lauantaina 2. joulukuuta. Tilaisuus oli ainutkertainen musiikin, tanssin, sirkuksen ja uuden teknologian matka suomalaiseen luontoon, sukupolvien kohtaamiseen ja yhdessä tekemiseen. Yle lähetti juhlan Ouluhallista suorana ja ohjelma oli katsottavissa Yle Areenan kautta kaikkialla maailmassa.

Juhlatoimikunnan esityksestä Oulun kaupunginvaltuusto teki juhlapäätöksen, joka oli, että Oulu hakee Euroopan kulttuuripääkaupungin asemaa vuodeksi 2026. Konkreettisenä juhlatekona Oulun kaupunki hankki Hallituskadun vesialtaaseen taidetta ja teknologiaa hyödyntävän valoinstallaation. Lisäksi Oulun kaupunki päätti antaa juhlarahan Oulun yliopistolle ja Oulun ammattikorkeakoululle yhteensä 400 000 euroa.

KH koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	15	0	15	186	171	1238%
Toimintakulut	-10 452	2 300	-8 152	-7 424	-728	91%
Toimintakate	-10 437	2 300	-8 137	-7 238	-899	89%

Varausten menojen toteumat:

- Monetra Oy:n ostopalvelumenot sekä muut menot 103,8 %
- Eläkemenoperusteiset menot 86 %
- Henkilöstökassapalvelut 83,6%
- Yhdistyneet kunnat 12,6 %

Varausten sitovuudelle kirjattiin tuloja 0,18 milj. euroa taseesta koko kaupunkia koskeviin saldokorjauksiin, joiden vaikutus oli positiivinen. Menojen osalta määrärahat alittuivat yhteensä 0,73 milj. euroa. Eläkemenoperusteiset menot alittuvat 0,36 milj. euroa sekä muissa toimintamenoissa alittumista oli 0,37 milj. euroa.

Kaupunginhallitus, työllistäminen

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	4 900	-2 931	1 969	1 969	0	100%
Toimintakulut	-38 700	18 116	-20 584	-20 584	0	100%
Toimintakate	-33 800	15 185	-18 615	-18 615	0	100%

Valtuuston päätöksen mukaisesti työllisyyspalvelut -yksikkö siirtyi Business Oulu -liikelaitoksen johtokunnan alaisuuteen 1.8.2017 alkaen. Työllisyyspalvelujen tilinpäätöstiedot on esitetty 31.7.2017 mukaisesti.

Konsernihallinto

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	2 796	151	2 947	3 187	240	108%
Toimintakulut	-17 528	768	-16 760	-15 141	-1 619	90%
Toimintakate	-14 732	919	-13 813	-11 954	-1 859	87%

Toimintaympäristön muutos

Lähivuosien suurimmat strategiset sekä taloudelliset että toiminnalliset haasteet kaupungille tuo maakunta- ja sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus. Muutosohjelma Oulu 2020 -asiakirjaan sisällytetyillä toimilla varaudutaan maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin. Ohjelman avulla pyritään vahvistamaan kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luomaan pohjaa tarvittaville organisaatiomuutoksille ja henkilöstölinjauksille.

Monilla muutosohjelman toimilla on tulevana vuosina vaikutuksia konsernihallintoon, mm. digimuu- tos, talouden tasapainottaminen ja mahdolliset valmisteluun tulevat organisaatiomuutokset. Muutosohjelman eri kohdista käytiin syksyn 2017 kulu- essa yhteistoimintaneuvottelut henkilöstöjärjestö- jen kanssa. Muutosohjelman osana aloitettiin laaja peruskunnan ja liikelaitosten hallinto- ja asiantun- tijatehtävissä toimivan henkilöstön tehtävistä selvi- tyst, jonka kaupunginjohtaja antoi tarkastuspäällik- kö Rauni Väänänen-Sainion tehtäväksi. Selvityksen tavoitteena on kartoittaa toimialoittain ja liikelaitok- sittain henkilöstö, joka toimii erilaisissa hallinto- ja asiantuntijatehtävissä sekä arvioida, miten kuntali- toksen myötä siirtynyt henkilöstö on sijoittunut toi- mialoilla ja liikelaitoksissa osaamistaan vastaaviin tehtäviin. Lisäksi arvioidaan ja analysoidaan sen hen- kilöstön määrä ja tehtävät, joiden työstä kohdistuu alle 50 % tulevan maakunnan ja sote-uudistuksen

tehtäviin. Toimeksiannon mukaisesti esitykset selvi- tyksen pohjalta valmistuvat syksyyn 2018 mennessä.

Oulun kaupungin asiantuntijoita hyödynnettiin laa- jasti maakunta- ja soteuudistuksen valmistelussa kuluneen vuoden aikana, ja moni konsernihallin- non asiantuntijoista oli myös mukana eri valmistelu- ryhmässä. Useita asiantuntijoita kutsuttiin myös joko osa- tai kokoaikaisesti maakuntavalmistelun tehtä- viin, minkä johdosta pitkin vuotta jouduttiin teke- mään tehtäväjärjestelyjä, joilla konsernihallinnon omien toimintojen sujuva jatkuvuus pystyttiin tur- vaamaan.

Kuntalain mukainen uusi hallintosääntö astui voi- maan 1.6.2017 valtuustokauden vaihtuessa. Kon- sernihallinnon osalta merkittävin muutos liittyi työllisyyspalvelut -yksikön siirtymiseen konsernihal- linnosta Business Oulu -liikelaitoksen alaisuuteen. Työllisyyspalvelujen tehtävien ja tehtäviin liittyvän toimivallan osalta muutos astui voimaan 1.6.2017, mutta työllisyyspalvelujen henkilöstön ja määrära- hojen siirtyminen tapahtui myöhemmin elokuussa.

Hallintosäännön mukaan kaikilla viranomaisilla on mahdollisuus siirtää hallintosäännössä mainittua toimivaltaa edelleen. Konsernihallinnon osalta on voimassa kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan jatkoalegoinnit, joilla toimivaltaa on siirret- ty muille viranomaisille. Lisäksi konsernihallinnossa on laadittu vuonna 2016 konsernihallinnon toimin-

taohje, jossa on kuvattu eri yksiköiden tehtävät ja vastuut. Koska konsernihallinto on organisatorisesti jakautunut konserniohjauksen ja konsernipalvelujen yksiköihin, on toimintaohjeella pyritty selkiyttämään eri tahojen vastuita ja tehtäviä.

Vuoden 2017 kuluessa tapahtui pieniä organisaatiomuutoksia, minkä johdosta myös toimintaohje päivitettiin heinäkuun alusta lukien. Pieniä viilauksia tehtiin henkilöstöjohtajan ja konsernipalvelut-yksikön johtajan tehtäväjaossa sekä kansainvälisen ryhmän sekä kansainvälisen toiminnan että edunvalvonnan ja aluekehittämisen tiimit perustettiin. Vuoden 2017 kuluessa vaihtui kolme keskeistä johtajaa. Uusi kaupunginjohtaja Päivi Laajala aloitti huhtikuun alussa, viestintäjohtaja Sanna Keskinen syyskuussa ja henkilöstöjohtaja Ville Urponen marraskuussa.

Konsernihallinnon toimintakate alittui 1,9 milj. eurolla. Toimintatulot ylittyivät 0,24 milj. eurolla. Tulosten ylittymiseen vaikutti hankerahoitus ja muiden toimintatuottojen arvioitua suurempi kasvu. Menot alittuivat 1,6 milj. euroa. Suurimmat alitukset kohdistuvat henkilöstömenoihin ja it-palvelujen ostoihin. Henkilöstömenoissa virka- ja työvapaat, vapaaehtoiset vapaat sekä eläkkeelle jäännit ovat pienentäneet toimintamenojen osuutta. Tietohallinnon käyttösuunnitelma ei toteutunut täysimääräisenä. It-palvelujen ostojen alitusta selittää mm. kansallisen palveluarkkitehtuurin edellyttämien toimien suomi.fi-palveluiden käyttöönotossa toteutuminen ennakoitua pienempinä kustannuksina. Tietohallinnossa tapahtuneet henkilövähennykset eläköitymisten, yksikönvaihdosten ja maakunta- ja sote -uudistukseen siirtyneiden henkilöiden osalta ovat vaikuttaneet siihen, että kehittämishankkeita on viivästynyt tai toteutunut suunnitelmaa pienemmässä mittakaavassa.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmää, joka toimii suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa. Sen tehtävänä on tuottaa lisäarvoa kaupunginjohdolle päätöksenteon tueksi ja avustaa johtoa heidän valvontavelvoitteensa toteutuksessa. Sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa määritellään tarkemmin sisäisen tarkastuksen tehtävät ja toiminta. Voimassa oleva toimintaohje päivitettiin loppuvuodesta vastaamaan nykyisiä käytäntöjä.

Kaupunginhallituksen tehtävänä kuntalain (39 §) mukaan on huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Tarkastustoimikunta on kaupunginhallituksen alainen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja tehokkuutta arvioiva ja kehittävä toimielin. Sen tehtävänä on mm. valmistella sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan selonteot kaupungin toimintakertomukseen. Asiat valmistelee tarkastustoimikunnalle sisäinen tarkastus. Tarkastustoimikunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2017.

Sisäinen tarkastus raportoi toimintaohjeensa mukaisesti tekemiensä arviointien ja tarkastusten tuloksista tarkastustoimikuntaa, kaupunginjohtajaa ja tarkastuskohdetta. Pääpaino vuoden 2017 arviointi- ja tarkastustyössä oli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisen toimivuuden ja tuloksellisuuden sekä hyvän hallintotavan toteutuminen johtamis- ja toimintaprosesseissa. Arviointi- ja tarkastustyössä tehtyjen havaintojen pohjalta annettujen kehittämissuosituksen täytäntöönpanosta ja toteutuksesta vastaa aina tarkastuskohteen johto. Tarkastushavainnoista ja annetuista kehittämissuosituksista on raportoitu kirjallisesti puolivuositain kaupunginhallitusta, tarkastuslautakuntaa ja tilintarkastajaa. Arviointi- ja tarkastustyön lisäksi sisäinen tarkastus on osallistunut valvonnan asiantuntijana eri työryhmiin (mm. sisäisen valvonnan yleisohjeen päivitys, kokonaisvaltainen riskienhallinta ja avustusten yleisperiaatteiden valmistelutyö).

Sisäisen tarkastuksen henkilöstöön kuuluu tarkastuspäällikkö ja kaksi sisäistä tarkastajaa. Lisäksi ulkoisesta tarkastusyksiköstä siirtyi 1.9.2017 vakainnen tarkastaja. Vuonna 2017 sisäisen tarkastuksen todellinen toteutunut työpanos oli vajaat 80 % laskennallisesta kokonaistyöpanoksesta (htv). Tämä vaikutti osaltaan tarkastustyön tuloksellisuuteen. Vuosisuunnitelmassa olleita tarkastuskohteita jouduttiin priorisoimaan mm. tulleiden ad hoc-toimeksiantojen takia. Sisäisen tarkastuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2016-2018 asetetut tavoitteet ovat; osaamisen vahvistaminen, resurssien oikea ja tarkoituksenmukainen kohdentaminen sekä sisäisen ja ulkoisen tarkastustyön asianmukainen koordinointi. Kehittämistyön tarkoituksena on varmistaa laadukas arviointi- ja tarkastustyö.

Omistajaohjaus

Omistajaohjauksen yksi keskeinen tehtävä on konsernirakenteen ja liiketoiminnan kehittäminen. Tili-kaudella 2017 valmisteltiin mm. Oakk Oy:n koulutus-toiminnan luovutus OSEKK:lle ja aloitettiin Monetra Oy:n osakasohjan laajentamisen suunnittelu maakuntauudistus huomioiden.

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan ohjauksen ja valvonnan osalta yksikkö valmisteli yhtiökouksissa käsiteltävien asioiden omistajan evästyks-työkokoukselle, vuosittain laadittavan tytäryhteisöraportin ja tytäryhteisöjen neljännes-vuositetietojen katsaukset. Omistajaohjauskeskustelut pidettiin merkittävimpien tytäryhteisöjen kanssa. Tytäryhteisöjen talousarvion tavoitteet valmisteltiin syksyllä. Konsernihallinnon esitys uusiksi omistaja-poliittisiksi linjauksiksi valmistui helmikuussa 2017. Kaupunginvaltuusto hyväksyi linjaukset 29.1.2018.

Omistajaohjaukselle kuuluu konsernijaoston valmistelija- ja sihteeritehtävät. Konsernijaosto kokoontui vuoden aikana 16 kertaa ja teki päätökset 82 asiasta.

Omistajaohjausyksikön tehtäviä ovat myös erillisin-vestointikohteiden tarve- ja hankeselvitystyö-ryhmien vetovastuut. Vuoden 2017 aikana tällaisia työryhmiä oli 9, joista osa jatkaa vuodelle 2018. Omistajaohjausryhmän vastuulla on maankäytön toteuttamisohjelman (MATO) laadinta ja työryhmän esitys valmistui marraskuussa 2017. Asuntopoliittiset linjaukset valmisteltiin myös viime vuonna ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2017. Omistajaohjausyksikön tehtävänä on riskienhallinnan koordinointi ja kehittäminen. Tehtävän toteuttamista varten asetettiin lokakuussa 2012 kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työryhmä (KORI-työryhmä), jonka puheenjohtajuus ja sihteeritehtävät kuuluvat omistajaohjausryhmälle. Työryhmän tehtävänä on kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi, kehittäminen ja tukeminen sekä merkittävien riskien kokoaminen ja arviointi. Työryhmä valmisteli Oulun kaupungin talousarvion konsernin riskianalyysin ja tilinpäätökseen arvion merkittävimmistä riskeistä sekä selonteon konserni-valvonnan järjestämisestä. Työryhmä koostuu konsernihallinnon asiantuntijoista.

Kansainvälinen toiminta

Konsernihallinnon kansainvälinen toiminta organisoitiin uudelleen huhtikuun alussa toimintasäännön muutoksella. Kansainvälisten asioiden ryhmän tehtävät ovat kansainvälinen yhteistyö ja edunvalvonta sekä suhdetoiminta. Ryhmä tukee kaupungin johtoa ja vastaa kaupunkistrategiaa tukevan kansainväli-syysuunnitelman valmistelusta, toteutuksesta, asi-antuntijatuesta ja seurannasta.

Kaupunki vaikutti kansainvälisillä foorumeilla ja verkostoissa valittujen painopisteiden mukaisesti. Arktisen Euroopan yhteistyötä varten luotiin toiminta-malli, jonka tavoitteena on tehostaa yhteistyön tuloksellisuutta ja systemaattisuutta. Vuoden yksi merkittävimmistä Oulussa järjestetyistä kansainväli-sistä kokouksista oli Euroopan unionin korkean ta-son arktinen kokous kesäkuussa. Perämerenkaaren yhdistyksen yhteistyöllä edistettiin perämerenkaa-ren raideyhteyden kehittämistä.

Kaupunki osallistui Euroopan komission rahoitta-maan Culture for Cities and regions -hankkeeseen, jolla tuettiin kaupunkien strategista kehittämistä kulttuurin avulla. Hankkeen kansainväliset asiantun-tijat laativat kesäkuussa toteutuneesta valmennuk-sesta raportin, jonka suositukset antavat suuntaa myös Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmisteluun.

Kiinan Hangzhousta on Oulussa vierailut kolme de-legaatiota ja konkreettinen yhteistyö on edennyt mm. turismin- ja matkailun edistämisessä. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on saanut Opetushallitukselta ra-hoitusta yleissivistävän koulutuksen kansainväliseen ystävyyskoulutoimintaan sekä Kiinan tunnettuuden ja kiinan kielen opiskelun lisäämiseen Oulussa. Ou-lun seudun delegaatio vieraili Hangzhoussa loka-kuussa.

Oulun alueen toimijakonsortio kilpailutti kansalli-sen ja kansainvälisen, erityisesti Euroopan Unioniin kohdistuvat vaikuttajaviestinnän asiantuntijapal-velut. Oulun kaupunkikonserni valmisteli kansain-väliset konsortiohakemukset kahteen hankkeeseen: H2020 SC6 CO Julkisten palveluiden kysyntälähtöi-nen vertaistuotannon kehittämiseen (OuluHealth Ekosysteemi) ja EU:n kaupunkiagendan digitaalisen muutoksen Tulevaisuuden terveys -teeman koordi-naatiotyöhön.

Henkilöstöohjaus

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä tuettiin kaupunkitasoisella keskitetyllä koulutuksella, jonka teemoja olivat mm. esimiestyö, työhyvinvointi, turvallisuus, viestintä, hankinta, projektiosaaminen, tietotekniset taidot. Konsernihallinnon henkilöstö osallistui myös omiin substanssialoihinsa liittyviin ammatillisiin erityis- ja täydennyskoulutuksiin aktiivisesti.

Esimiespassivalmennukseen osallistui koko kaupungin osalta 137 esimiestä, joista kaksi (2) konsernihallinnosta. Johtamisen ja esimiestyön kehittämistä tuettiin lisäksi tarjoamalla osallistumismahdollisuuksia alueen oppisopimusrahoitteisiin johtamisen erikoisammattitutkintoihin (JEAT) ja lähiesimiestyön ammattitutkintoihin.

Uudelle valtuustolle järjestettiin laaja perehdyttämishjelma, joka toteutettiin kesä-syyskuun aikana. Perehdyttämishjelmassa annettiin perustiedot mm. Oulun kaupungin tehtävistä ja rooleista, johtamisesta, omistajaohjauksesta, organisaatiosta ja sen toiminnasta, strategiatyöstä, kansainvälisyydestä, kuntalaisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Perehdyttämisen tueksi valmistettiin myös videoita kaupungin eri toimialoilta, liikelaitoksista ja yhtiöistä.

Palvelussuhdeasiat

Konsernihallinnossa Kunnalliseen yleiseen virka- ja työehtosopimukseen (KVTES) kuuluvien työntekijöiden tavoitepalkkoja korotettiin 1.6.2017 ja 1.12.2017 palkkaohjelman mukaisesti. Konsernihallinnossa tämä koskee pääasiassa toimistohinnoittelussa olevia. Palkkaohjelmaan on sovittu tavoitepalkat työn vaativuuden arvioinnin perusteella. Tehtävien täyttöö koskevaa poikkeuslupamenettelyä jatkettiin.

Työkykyjohtaminen ja työhyvinvoinnin kehittäminen

Kevään 2017 aikana käytiin Kunta10 tulokset läpi toimialakohtaisesti työnjohtoalueittain. Konsernihallinnossa on sovittu esimiesalueittain kehittämistoimenpiteet. Koko konsernihallinnon osalta on sovittu Kunta10 kyselyn yhteisiksi kehittämiskohteiksi työyhteisötaitojen kehittäminen ja kehityskeskustelujen hyödyllisyys ja niiden sisältö.

Työhyvinvoinnin kehittämisen tukena on toiminut työhyvinvointiohjelma, joka sisältää konkreettisia toimenpiteitä työhyvinvoinnin edistämiseksi.

Oulun kaupungin varhaisen tuen ja uudelleensijoituksen toimintamallit ovat olleet käytössä ja niiden avulla puututtiin työkykyongelmiin ja saatiin aikaan ratkaisuja. Suurimmilla toimialueilla oman työkykykoordinaattorin avulla tehostettiin yhteistyötä esimiesten, työntekijöiden ja työterveyden kanssa. Toiminnan tehostaminen näkyi mm. lisääntyneitä työkykypalavereina ja onnistuneina ratkaisuna. Toimialueiden työkykykoordinaattorit kuuluvat uudelleensijoitusverkostoon, jonka avulla kehitetään ja tehostetaan toimintaa. Toimintaa johdetaan konsernin henkilöstöhallinnosta.

Työkykyjohtamisen malli otettiin käyttöön kaikilla toimialueilla. Mallissa on avattu eri toimijoiden rooleja. Työkykyjohtamisen malli on esitelty toimialueiden johtoryhmille, joiden kautta mallia on lähdetty viemään työyhteisöihin. Mallissa korostettiin erityisesti esimiehen ja työntekijän rooleja, koska he ovat keskeisiä toimijoita prosessissa. Toimialueet ovat lähteneet soveltamaan Oukan mallia omien tarpeidensa pohjalta.

Toimialueiden työkykyjohtamisen käynnistämistä on tuettu henkilöstöhallinnosta ja tuloksia seurataan vuositasolla sovittujen mittareiden ja saatujen raporttien avulla.

Konsernihallinnon työkykyjohtamisen malli on hyväksytty johtoryhmässä keväällä 2017. Ryhmien esimiehille on laadittu excel-taulukko tavoitteiden asettamisen ja seurannan tueksi. Lisäksi esimiehille löytyy tukimateriaalia Akkunon työkykyjohtamisen sivulta.

Henkilöstön vapaa-ajan liikuntaa tuettiin Smartum saldon muodossa. Liikuntatuki oli 120€/henkilö ja käyttäjiä noin 6000 henkilöä. Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksessa toteutetun yksilöohjaustoimintamallin pilotoinnin tulokset esiteltiin pelastuslaitoksen johtoryhmässä ja työterveyshuollon ohjausryhmässä. Tulosten perusteella päätettiin jatkaa mallin kehittämistä. Oulun Työterveyden, Virpiniemen liikuntaopiston ja henkilöstöliikunnan yhteistyötoimintamallia jatkettiin ammattiryhmille, joissa työ ja työssä jaksaminen edellyttävät hyvää fyysistä kuntoa. Toiminta laajennettiin koskemaan myös yksittäisiä kriteereitä täyttäviä henkilöitä. Hyvinvointiagenttikoulutus otettiin osaksi keskitettyä koulutusta.

Työsuojelu

Työsuojelutoiminnassa jatkettiin työsuojelun toimintaohjelman mukaisia toimia. Työmatkojen turvallisuusvarusteiden hankintaa tuettiin 15 euron tuella henkilöä kohti. Hyvän käytöksen oppaaseen lisättiin vastuuton työkäyttäytyminen lain tarkoittamien epäasiallisen kohtelun, häirinnän ja syrjinnän lisäksi.

Vaarain-työturvallisuustietojärjestelmän vaihto eteni hankintapäätökseen ja vanhan järjestelmän rajoitettuun käyttöön. Yhteistyötä vakuutusyhtiön kanssa tapaturmaraportoinnin tietosisällön kehittämiseksi jatkettiin edelleen.

Kevan rahoittamassa Työkykyjohtaminen yhteisellä työpaikalla -hankkeessa osallistuvan suunnittelun avulla luotiin ratkaisumalleja työympäristön ja työtapojen yksilöllisiin ongelmiin ja toimintamalli yhteisten työpaikkojen haittakuormitustekijöiden hallitsemiseksi. Hanke oli jatkoa tapaustutkimukselle Työkykyjohtaminen – johdettua yhdessä tekemistä (2014), jossa Oulun Serviisin oli tutkimuskohteena.

Työsuojeluvaltuutettujen toimialueisiin sovittiin ajankäyttöneuvotteluissa muutoksia neljälle toimialueelle, jolloin ajankäyttöä saadaan yhdistettyä niin, että päätoimisia (tai ajankäyttö vähintään 4 pv/vko) työsuojeluvaltuutettuja valitaan yhdeksän ja osa-aikaisia viisi henkilöä. Vaalit järjestettiin sähköisesti uuden vaalitoimittajan kanssa.

Riskienhallinta

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteuttamisessa jatkettiin kuntalain edellyttämiä toimenpiteitä KORI-työryhmän vuosityösuunnitelman mukaisesti. Sote- ja muille kuntarakenneuudistuksille ei vielä saatu kaikkia perusteita vuoden 2017 aikana.

Varautumissuunnitelmia testattiin useissa eri harjoituksissa sekä omina harjoituksina että osallistumalla muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden harjoituksiin. Varautumisessa painopiste kaupungin osalta oli erityisesti ympäristövahinkojen jälkitorjunnassa. Vuoden 2018 pääharjoituksen suunnittelu aloitettiin yhdessä muiden viranomaisten kanssa. Maakuntauudistuksen valmisteluihin osallistuttiin olemalla mukana varautumista suunnittelevissa työryhmissä.

Yleisötilaisuuksien turvallisuuden kehittämisen suunnitelmat tehtiin yhdessä muiden viranomaisten kanssa. Tähän liittyvät, kaupungin vastuulla olevat, kehittämistoimet on tavoitteena toteuttaa vuoden 2018 aikana. Oulun kaupungin turvallisuusohjelman päivittäminen aloitettiin, kun uusi valtakunnallinen turvallisuusstrategia julkaistiin kesällä 2017. Se esitellään ja julkaistaan tammikuussa 2018. Palvelutuotannon turvallisuutta kehitettiin kouluttamalla henkilöstöä. Pelastussuunnitelma-työkalun kehittämisen selvitystyö aloitettiin.

Vakuutusten osalta kilpailutettiin ajoneuvovakuutukset. Kilpailutuksella saavutettiin merkittäviä kustannussäästöjä.

Asianhallinta

Vuonna 2017 konsernihallinnossa aloittanut asianhallinnan ryhmä vastaa kaupungin lakisäateisistä asiakirjahallinnon tehtävistä. Ryhmään yhdistettiin vuoden 2016 lopussa lakkautetun Oulun Konttorin asiakirjahallinnon tehtävät eli kaupunginarkisto, kirjaamo ja terveyspalveluiden arkisto, sekä konsernihallinnossa toiminut asianhallinta.

Vuonna 2017 asianhallintajärjestelmää kehitettiin niin, että sieltä julkaistaan julkiseen tietoverkkoon, esityslistojen ja pöytäkirjojen lisäksi, myös kaupungin viralliset ilmoitukset sekä ne viranhaltijapäätökset, joihin kuntalaisella on muutoksenhakuoikeus. Tämän muutoksen taustalla oli kesäkuussa 2017 voimaantullut kuntalaki.

Sähköisten toimintatapojen ja sähköisen säilyttämisen edistämistä varten vuonna 2017 suunniteltiin viranhaltijapäätösten sähköinen allekirjoittaminen asianhallintajärjestelmän osalta. Toimintatapa otettiin käyttöön vuoden 2018 alusta.

Viestintä

Vuonna 2017 viestintäryhmä toimi aktiivisesti niin median kuin asukkaiden suuntaan. Mediaa palveltiin muun muassa tiedotteilla, suorilla videolähetyksillä valtuuston kokouksista, juttuvinkeillä ja etsimällä asiantuntijoita vastaamaan median kysymyksiin. Myös tiedotustilaisuuksia järjestettiin esim. kaupungin talousarviosta sekä Muutosohjelmasta Oulu 2020. Lisäksi järjestettiin kaupungin johdon ja Oulun seudulla toimivien medioiden edustajien tapaaminen marraskuussa.

Asukkaille viestittiin paitsi median välityksellä myös aktiivisesti sosiaalisen median kanavia hyödyntäen. Kaupungin Facebook-seuraajien määrä kasvoi tammi-kuusta joulukuuhun 2 500 hengellä, ja seuraajamäärä oli vuoden lopussa 17 000. Twitter-seuraajien määrä nousi 6600:sta 7400:aan, ja myös Instagramissa Oulu tavoitti yhä enemmän ihmisiä. Instagram-seuraajien määrä kasvoi 5000:sta 6300:aan.

Facebookissa kaupunki julkaisi päivityksiä vuoden kuluessa yhteensä 845 kappaletta, eli noin 2,3 päivitystä joka päivä. Tviittejä julkaistiin 913 ja Instagram-päivityksiä 279 kappaletta. Facebookin rooli asiakaspalvelutyössä on kasvanut, ja sitä kautta tulee Oulu10:n asiakasneuvojille säännöllisesti kysymyksiä yksityisviesteinä. Viesteihin vastaamisaika on keskimäärin kaksi päivää. Vastausaikaa pidentävät viikonloput, jolloin asiakasneuvojat eivät ole töissä.

Suoria videolähetyksiä seurattiin kaupungin verkkosivuilta aktiivisesti vuoden kuluessa. Näyttökertoja oli yhteensä 7965, ja näyttökerta kesti keskimäärin 30 minuuttia. Videoiden osuus viestinnässä olikin kasvussa vuonna 2017. Nauhoitettuja ja suoratoistovideoita katsottiin kaupungin Youtube-kanavalla yhteensä 151 016 kertaa. Näyttökertojen määrä kasvoi 2,72 prosenttia edellisvuodesta. Youtube-kanava sai 202 uutta tilaajaa, ja vuoden lopussa heitä oli yhteensä 745.

Myös Facebookin kautta julkaistiin videoita, ja ne taivoittivat yhteensä 285 045 näyttökertaa.

Tärkeä asukasviestinnän kanava on myös kaupungin julkaisema tiedotuslehti Oulu-posti ja sen liitteenä julkaistava ikäihmisille suunnattu Postia Ainolta. Oulu-posti ilmestyi vuonna 2017 neljä kertaa ja Postia Ainolta -liite kahdesti. Lehti jaettiin kaikkiin Oulun alueen kotitalouksiin. Lehden sisältöjä jaettiin monikanavaisesti myös Oulun kaupungin sosiaalisen median eri kanavissa ja verkkosivuilla.

Oulun kaupungin verkkosivut (www.ouka.fi) toimivat jatkuvana ja ajantasaisena informaatiokanavana useille kohderyhmille. Verkkosivusto uudistettiin vuoden 2017 aikana. Uudet sivut mukautuvat eri päätelaitteisiin ja sisältö on aiempaa helpommin luettavissa esimerkiksi mobiililaitteilla. Samassa yhteydessä verkkosivujen ulkoasua uudistettiin kaupungin graafisen ilmeen mukaisesti ja luokiteltiin sisältöä selkeämpiin kokonaisuuksiin.

Kaupungin verkkosivujen kävijämäärässä oli hiukan laskua edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden aikana sivustolla oli noin 2,5 miljoonaa eri kävijää. Sivunkatseluita oli yhteensä 21 miljoonaa. Suosituimpia aiheita olivat joukkoliikenne, kirjasto, koulutus ja opiskelu sekä kaupungin avoimet työpaikat.

Vuotta 2017 väritti Suomi 100 -juhlavuosi, joka näkyi kaupungin toiminnassa ja myös viestinnässä. Juhlavuotta kampanjoitiin sosiaalisessa mediassa alkuvuodesta 2017 yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa. Kaupungin viestintä osallistui Helsingissä valtakunnalliseen Suomi 100 -tapahtumaviestintätilaisuuteen. Juhlateema näkyi muun muassa Oulun Raatien viestinnässä ja Tanssin toukokuun viestintäkampanjassa.

Juhlavuoden kohokohta oli Oulussa järjestetty Suomi 100 -juhla, jonka viestinnässä kaupungin viestintäryhmällä oli suuri rooli yhdessä valtioneuvoston viestinnän kanssa. Juhla lähetettiin suorana lähetyksenä televisiosta, mikä toi Oululle suurta valtakunnallista näkyvyyttä.

Suomi 100 -juhlavaltuuston kokouksen ja juhlapäätösten viestintään panostettiin. Alkuvuodesta 2017 tehtiin päätös Oulun hakemisesta Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026. Kaupungin viestintä tiedotti päätöksestä ja osallistui alusta alkaen aktiivisesti kulttuuripääkaupunkihaun valmisteluihin.

Helmikuussa 2017 aloitettiin EU:n arktisen kokouksen viestinnän valmistelut. Neuvotteluja käytiin sekä oman valmistelutyöryhmän kesken että EU-väen kanssa. Samalla koordinoitiin koko arktisen superviikon tiedotusta. Viikon aikana Oulussa oli neljä eri tapahtumaa, joissa järjestäjinä toimivat Oulun kaupunki, Oulun yliopisto ja Pohjois-Suomen aluehallintovirasto. Oulun kaupungin viestintä vastasi EU:n arktisen kokouksen mediajärjestelyistä.

Muita viestinnän toimenpiteitä vuoden 2017 aikana olivat mm. Muutosohjelma Oulu 2020:n viestinnän valmistelu ja viestiminen niin ulkoisesti kuin työyhteisössä, laajaan paikallispuolustusharjoitukseen (Oulu17) osallistuminen kriisiviestinnän näkökulmasta ja maakuntauudistuksen viestimiseen osallistuminen. Myös strategian valmistelussa olttiin aktiivisesti mukana mm. kokoamalla kaupunkilaisten näkemyksiä nettikyselyjen avulla. Kaupungin tapahtumien viestintää kehitettiin. Esimerkiksi Kuuskan paluu -tapahtuman medianäkyvyyden rakentamisessa viestinnällä oli keskeinen rooli.

Henkilöstöä ja yhteistyökumppaneita on ohjattu brändin käyttöön ja soveltamiseen. Oulu-brändiä kehitetään ja valvotaan aktiivisesti brändikäsikirjan ja kaupunkistrategian mukaisesti.

Kaupungin uusi esittelyvideo valmistui joulukuussa 2017. Lisäksi kaupungin yleisesittelydiasarja uusittiin sisällöllisesti ja visuaalisesti alkuvuodesta. Oulun kaupungin markkinointimateriaaleille, Oulu-tuotteille, perustettiin verkkokauppa kaupungin Akku-na-intranettiin.

Joulukuussa 2016 aloitettua Oulun kaupungin imagokampanjaa jatkettiin tammikuussa 2017. Kampanja liittyi Oulun väkiluvun 200 000 asukkaan rajan rikkoutumiseen, ja se toteutettiin vuorovaikutteisena Oulu-valokuvakampanjana Helsingin Rautatientorin metroasemalla. Kuvia äänestettiin yli 100 000 kertaa. Kampanja huomioitiin positiivisesti useissa medioissa. Siitä uutisoivat pääkaupunkiseudulla mm. Helsingin Sanomat, Ylen Aamu-tv ja Huomenta Suomi.

Neljä aiheeseen liittyvää julkaisua Oulun kaupungin Facebook-sivulla poiki yhteensä 336 000 henkilön kattavuuden. Ostettu sisältö HS tabletissa tavoitti 170 000 ihmistä.

Imagokampanjaa jatkettiin edelleen joulukuussa 2017 pääkaupunkiseudulla ratikkakampanjana. Kampanjan avaus huomioitiin mm. Huomenta Suomi -ohjelmassa. Tarkoituksena on kertoa edelleen Oulusta Suomen viidenneksi suurimpana ja kehittyvänä kaupunkina. Välineenä on Oulu-teippauksin varustettu raitiovaunu, jossa järjestetään erilaisia oululaista kulttuuria ja osaamista esitteleviä tapahtumia. Imagokampanjaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Business Oulun ja Oulun seudun markkinoinnin kanssa.

Oulun seudun markkinointia jatkettiin vuonna 2017 kaupunginhallituksen määrittämien periaatteiden mukaisesti. Vuoden aikana Oulun seudun markkinoinnissa oli mukana yli 50 yhteistyökumppania, joiden rahoitusosuus projektista oli noin 430 000 euroa. Kaupungin kehittämisrahaston osuus projektissa oli 400 000 euroa. Ensimmäistä kertaa projektin aikana kumppanirahoituksen osuus budjetissa nousi kehittämisrahaston osuutta suuremmaksi.

Oulun seudun markkinoinnissa toteutettiin 20 eri kansainvälistä ja valtakunnallista markkinointitoimenpidettä, jotka suunniteltiin yhdessä yhteistyö-

kumppanien kanssa. Nämä toimenpiteet tukivat 2016-2018 vuosille määriteltyjä Oulun kaupungin kärkiviestejä: Oulu on maailman johtava 5G-kehittäjä; Oulu on tulevaisuuden terveyden edelläkävijä; Oulu on Pohjoisen Skandinavian tunnetuin tapahtumakaupunki.

Vuoden aikana selvitettiin myös viestinnän, tapahtumien ja markkinoinnin organisoimista uudelleen. Selvittelyjen lopputuloksena syntyi Business Ouluun vuoden 2018 alussa perustettu tapahtuma- ja markkinointiyksikkö.

Työyhteisöviestinnän pääkanava on kaupungin intranet Akkuna. Sen kehittämisessä painopisteenä on ollut tulevaan Akkuna-uudistukseen valmistautuminen. Akkunan uudistamisen tavoitteena on Akkunan sujuva käyttö ajasta, paikasta ja laitteesta riippumatta. Tämä helpottaisi ratkaisevasti etenkin niiden työntekijöiden Akkunan käyttöä, jotka eivät tee päättyötä.

Akkunan työkalusivut uusittiin tammikuussa 2017 selkeämmiksi ja helppokäyttöisemmiksi siten, että myös järjestelmien käyttöohjeet saatiin työkalusivuille.

Yhteistyössä tietohallinnon kanssa käynnistettiin varautuminen tulevan EU:n tietosuojasetuksen edellyttämiin toimenpiteisiin muun muassa kiinnittämällä huomioita henkilötietojen käsittelyyn Akkunassa ja Akkunan työtiloissa.

Yhteisöpalvelu Yammer lanseerattiin maaliskuussa käyttöön uutena viestinnän ja vuorovaikutuksen kanavana. Yammer on ollut kaupungilla epävirallisessa käytössä jo vuodesta 2012. Uuden lanseerauksen jälkeen käyttäjien ja ryhmien määrä lähti kasvuun. Vuoden lopussa Yammerissa oli lähes tuhat kaupungin työntekijää ja yli 70 ryhmää. Yammeria on käytetty muun muassa kaupungin strategiatyössä henkilöstön keskustelukanavana.

Kaupungin työntekijöille järjestettiin vuonna 2017 runsaasti viestintäkoulutusta. Uudistuneen ouka.fi:n ja Akkunan sisällöntuottajille ja pääkäyttäjille järjestettiin useita koulutuksia. Keskitetyn koulutuksen kautta järjestettiin koulutus selkeästä kuntalaisviestinnästä, ja esimiehille tarjottiin koulutusta viestinnästä ja vuorovaikutustaidoista osana esimiespassivalmennusta. Sosiaalisen median käytöstä järjestettiin tietoskuja. Pienryhmäopetusta jär-

jestettiin blogikirjoittamisesta, tekstitaidoista sekä työyhteisöviestinnästä esimiehen näkökulmasta. Kaupungin viestintä perehtyi omassa koulutuksessa videoiden tekoon.

Talous

Konsernihallinnon talousryhmän vastuulla on talousohjauksen linjaavien asiakirjojen valmistelu. Hallintosääntö kokonaisuutena ja sen osana talousosio hyväksyttiin kevään 2017 aikana. Vuoden 2017 aikana hyväksyttiin myös talouden hoitoa täydentävät määräykset ja ohjeet.

Liikelaitos Oulun Konttorin toiminnasta pääosa siirtyi Monetra Oy:öön ja liikelaitos lakkasi. Vastuita siirtyi myös talousryhmään mm. perinnän tehtävät ja myyntilaskutukseen liittyviä tehtäviä, kuten ProE-laskutusjärjestelmän omistajuus sekä verkkolaskutuksen toimittajayhteistyö.

Monetra Oy:n ja kaupungin yhteinen ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa vuodessa. Erilliset operatiiviset yhteistyöryhmät kokoontuivat tiiviimmin vuoden aikana. Ohjausryhmän kautta tapahtuu koko kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kokonaistuottavuuden kehittäminen. Erityisesti kehittämisen painopisteenä vuonna 2017 on ollut Oulun Konttorista siirtyneet taloushallintopalvelut.

Talousryhmä ohjaa ja valmistelee vuosittain hyväksytyjen aikataulujen mukaan talousarvion, kuukausiseurannan, neljännesvuosiseurannan, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen. Vuonna 2017 otettiin käyttöön Monetra Oy:n kanssa uuden konsernitilinpäätösohjelman (FPM) laajennus, jolla neljännesvuosiseuranta ja siihen sisältyvät ennusteet tehdään myös konsernitasolla.

Talousryhmän vastuulla on kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien omistajuus ja kehittäminen. Vuoden 2017 aikana aloitettiin kehittämissuunnitelman valmistelu yhteistyössä tietohallintoryhmän kanssa ja suunnitelma valmistuu vuoden 2018 aikana. Kehittämissuunnitelma kattaa toimintaprosessit ja ohjauksen, tietojen käsittelyn ja tietojärjestelmät sekä niille tehtävät toimenpiteet vuosille 2018-2020. Kehittämissuunnitelma sisältää myös näkemyksen pidemmän tähtäimen tavoitellaan.

TalsuTM1-projektin ns. "karvalakkimalli" valmistui vuoden 2017 aikana ja järjestelmä on koko kaupungin käytössä tavoitteen mukaisesti. Järjestelmän ja samalla prosessien kehittäminen jatkuu vuoden 2018 aikana, jotta työkalu palvelee mahdollisimman tehokkaasti koko kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelua. Rullaavan ennustamisen käyttöönoton edistäminen ja talousarvion valmistelukäytäntöjen uudistaminen jatkuu osana TalsuTM1-projektia.

Vuoden 2017 aikana osana TalsuTM1-projektia otettiin käyttöön talousarviokirjatyökalu (CDM-sovellus), jolla voidaan valmistella suunnitteluohje, talousarviokirja, tilinpäätöksessä tasekirja sekä kuukausi- ja neljännesvuosiseurannat. Vuoden 2017 aikana sovelluksella valmisteltiin talousarvioprosessissa suunnitteluohje ja talousarviokirja. Sovelluksen käyttöönottoa jatketaan vuoden 2018 aikana. Käyttöoikeuksien ja lukuoikeuksien avulla kaikilla valmistelijoilla on käytössä samat versiot ja prosessien läpimenoaikoja voidaan lyhentää. Mm. tilintarkastajille annettavien lukuoikeuksien avulla parannetaan yhteistyötä tarkastusprosessia.

Talousryhmä vastaa talousarvion mukaisesta toiminnan ja talouden seurannasta ja raportoinnista. Tietovarastoratkaisua OukaDW on kehitetty vuoden 2017 aikana yhdessä Oulun Tietotekniikan kanssa. Tietovarastoon voidaan kerätä toiminnan ja talouden tietoja eri järjestelmistä ja siitä voidaan muodostaa Cognos BI -työkalun avulla raportteja seurannan ja raportoinnin tarpeisiin. OukaDW:stä on kiinteä yhteys TalsuTM1-järjestelmään. Tiedot palvelevat mm. rullaavassa ennustamisessa, joka otettiin käyttöön koko kaupungissa vuoden 2017 aikana.

Valtiovarainministeriö aloitti ns. Kuntatieto-ohjelman. Kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämissuunnitelman (Kuntatieto-ohjelma) tarkoitus on kehittää kuntia ja kuntayhtymiä koskevan julkisen talouden suunnitelman ja kuntatalousohjelman sekä kuntien omassa päätöksenteossa tarvittavan taloutta kuvaavan taloustiedon tuotantoa ja tietojen saatavuutta. Kuntatieto-ohjelman tavoitteena on parantaa julkisen hallinnon toiminnallista ja tiedollista yhteen toimivuutta. Ohjelman tavoitteena on, että kuntien ja valtion on mahdollista käyttää samoja yhteisesti määritettyjä ja automaattisesti tuotettuja kuntien taloutta kuvaavia tietoja omissa kuntiin liittyvissä päätöksentekoprosesseissaan.

Oulun kaupunki aloitti vuoden 2017 aikana pilotti-projektin (Ouka Talentti). Ensivaiheessa projektissa kartoitettiin Kuntatieto-ohjelman vaatimukset Oulun kaupungin kannalta. Hanke toteutetaan yhteistyössä Monetra Oy:n kanssa. Suunnitteluun saatiin avustus Valtiovarainministeriöstä ja toiseen ns. pilotointivaiheeseen on saatu rahoituspäätös. Toisessa vaiheessa vuoden 2018 aikana tapahtuu hankkeen pilotointi ja sen jälkeen käyttöönotto koko kaupungin osalta.

Talousryhmä on linjannut ja ohjeistanut mm. kirjanpidon erityiskysymyksiä, perintää, arvonlisäverotusta ja sen erityiskysymyksiin liittyviä asioita sekä taloushallinnon arkistointia. Arvonlisäveroselvitys saatiin tehtyä vuoden 2014 osalta ja selvitys jatkuu vuosilta 2015-2016. Lisäksi talousryhmä on tilintarkastajalta saadun palautteen perusteella päivittänyt kirjanpitoon ja tilinpäätökseen liittyvää ohjeistusta ja arvonlisäverokäsittelyä.

Talousryhmä on vastannut sote- ja maakuntauudistusta koskeviin kyselyihin ja selvityksiin sekä tehnyt vaihtoehtolaskelmia uuden kunnan talouden tilasta. Controllerien osaamista on tarvittu erityisesti investointihankkeiden suunnittelussa, sivistys- ja kulttuurilautakunnan palveluverkkosuunnittelussa sekä erilaisissa kehittämishankkeissa esim. tuotteistamisen kehittämisessä.

Rahoitus

Vuonna 2017 ei nostettu uusia velkakirjalainoja. Ensimmäisestä EIP:n (Euroopan Investointipankin) 250 milj.euron puitelainaohjelmasta jäi nostamatta loput 30 milj. euroa, joka nostetaan helmikuussa 2018. Myös EIP:n toisen puitelainaohjelman 300 milj. euroa on hyödynnettävissä tulevina vuosina. Uusia korkosuojauksia ei tehty vuonna 2017. Lainojen suojausaste pysyi edellisen vuoden tasolla olleen 58,2 (58,3) prosenttia vieraan pääoman määräästä. Suojausaste oli siten valtuuston asettaman 40-60 prosenttirajan puitteissa. Lainojen ja korkosuojausten hallinnointiin hyödynsimme Kuntarahoitusta Oy:n Apollo-järjestelmää. Kassanhallinta ja kassasuunnittelu toteutui hallitusti. Konsernitili mahdollisti ulkopuolisen rahoituksen minimoinnin. Lisäksi konsernitilin kautta muutamat konserniyhtiöt saivat edullista lyhytaikaista rahoitusta.

Alhaisena jatkuneen korkotason seurauksena korkopainotteisesti sijoitetuille kassavaroille ja -ylijäämillä saatu tuotto oli melko alhainen. Yli ajan tarkasteltu-

na tuotot ovat ylittäneet periaatteissa linjatun tason. Kuntarahoitukseen tarjoamaan Apollo-järjestelmään siirsimme aiemmin siirrettyjen lainojen ja korkosuojausten lisäksi myös sijoitukset. Nyt käytössä on yksi järjestelmä vastuullemme kuuluvien lainojen, suojausten ja sijoitusten hallinnointiin ja raportointiin. Lainojen ja sijoitusten kuukausitasoinen raportointi kaupunginhallitukselle toteutui suunnitelmien mukaisesti.

Strateginen johtaminen, hankintojen ja kehittämisen ohjaus

Kaupunki jatkoi systemaattisesta valmistautumisesta maakunta- ja soteuudistukseen. Kaupunki antoi vuoden aikana useita lausuntoja valmisteluun yhteistyössä viiden muun suuren kaupungin, seudun kuntien ja maakunnan kanssa. Uudistuksen toteutumisen ajankohta siirtyi vuodelle 2020. Vuonna 2017 valmisteltiin maakuntamuutokseen, talouden tasapainottamiseen ja henkilöstöön liittyvää Muutosohjelma 2020, minkä kaupunginhallitus hyväksyi 18.12.2017 §367. Oulu ei saanut sovittua valtionhallinnon kanssa tyydyttävää ratkaisua koskien työllisyyskokeilun resursseja, joten suunnitellusta poiketen Oulu jättäytyi kokeilusta pois. Tulevaisuuden kaupunkiin valmistautumiseksi uuden kaupunkistrategia Oulu 2026 valmistelu käynnistyi loppuvuodesta ja uusi kaupunkistrategia tulee kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2018.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 3.4.2017 §62 linjaukset kaupungin elinvoimatehtävien järjestelyistä vuosille 2017-2018. Valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä työllisyyspalvelut -yksikkö ja 1.1.2018 alkaen Sivistys- ja kulttuuripalvelujen tapahtumayksikkö siirtyivät Business Oulu -liikelaitoksen johtokunnan alaisuuteen. Uusi hallintosääntö tuli voimaan valtuustokauden vaihtuessa 1.6.2017 alkaen.

Hanke- ja projektitoiminnassa arvioitiin erityisesti vuosina 2015-2016 päättyneiden hankkeiden tulokset, jotka raportoitiin kehittämisjaostolle kevään aikana. Kokonaisuuden johtamisen tueksi käynnistettiin salkkujen digitalisointi, käynnistämällä Thinking Portfolio -salkkutyökalun käyttöönotto. Hanketoiminnan ulkoinen arviointi toteutettiin loppuvuodesta. Kaupunkitasolla arvioinnin kohteena olivat hanketoiminnan prosessit sekä kokonaisuuden johtamismallit. Projektitasolla arviointi painottui puolestaan hankkeiden projektoinnin onnistumiseen sekä projekteissa saavutettuihin tuloksiin ja hyötyjen vaikutuksiin kaupunkistrategian toimeenpanossa.

Arvioinnista saatuja kehittämissuhteita hyödynnetään salkkukokonaisuuden päivitystyössä, joka käynnistyy, kun kaupunkistrategia Oulu 2026 on hyväksytty.

Kaupunginhallitus hyväksyi 12.6.2017 § 169 Hankintaohjelman 2017-2020. Ohjelma sisältää Oulun kaupungin hankintatoiminnan päämäärät, kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit. Hankintaohjelman toimeenpanosta vastaavat toimialojen ja vastuualueiden viranhaltijat. Konsernihallinnossa kaupungin hankintojen vaikutusten ja innovaatio-omayhteyksien vahvistamiseksi sekä valtion kanssa sovitun Kasvusopimuksen tavoitteiden täyttämiseksi toteutettiin strategisten hankintojen tiekartta ja kumppanuuskysely. Hankintaosaamisen ja prosessitehokkuuden varmistamiseksi järjestettiin hankintojen suunnittelun, kilpailutuksen ja sopimushallinnan sisältö- ja järjestelmäkoulusta. Hallintokuntia tuettiin hankintojen suunnitteluvaiheessa tarpeiden mukaan, esimerkiksi Oulun kaupunki sai Tekesrahoitusta Oulun Veden valmistelemalle lietteenkäsittelyn kilpailutukselle. Yhteistyökumppaneita haetaan uuden hankintalain mukaisella innovaatiokumppanuusmenettelyllä, jossa kehitetään tarpeisiin mukautuvia ratkaisuja yhteistyössä tilaajan ja tarjoajan kesken.

Jakkukylän asukkaiden aloitteesta käynnistynyt hanke kylän liittymisestä Oulusta Iin kuntaan eteni suunnitellusti ja kuntien valtuustot hyväksyivät osakuntaliitosesityksen alkuvuonna 2017 ja valtioneuvosto vahvisti liitoksen myöhemmin keväällä. Jakkukylä siirtyi virallisesti osaksi Iin kuntaa 1.1.2018 alkaen.

Tietojohtaminen

Tietojohtaminen ja tutkimusyhteistyö -keskeiset tehtävät 2017:

- Tiedolla johtamisen mahdollistaja ja tuki; toimintamallin kehittäminen ja koordinaatio
- Tietopalvelut ja tutkimusyhteistyö
- Kehittämisen tuki; asiakaslähtöisen toimintatavan edistäminen, palvelujen kehittämisen toimintamallien edistäminen
- Toiminnan laadun varmistaminen

Tietojohtamisen toimintamallin kehittämistyötä jatkettiin tavoitteena tarkoituksenmukainen kytkentä johtamiseen ja päätöksentekoon sekä strategia-, kehittämis-, talous- ja muihin kunnan ohjausproses-

seihin. Palvelualueiden yhteistyönä luotua tiedolla johtamisen toimintamallia on sovellettu mm. laajan hyvinvointikertomuksen laadintaan, talouden ja toiminnan suunnitteluun sekä uuden kaupunkistrategian valmisteluun mm. toimintaympäristön analysointina ja yhteisten kehittämisen painopisteiden tunnistamisena. Työ kunnan ja maakunnallisten toimijoiden yhdyspintojen rakentamiseksi tiedolla johtamisessa jatkuu ja kytkeytyy myös muihin kehittämishankkeisiin. Alueellisen hyvinvointiverkoston työhön on osallistuttu ja kaupunki on mukana myös v. 2017 käynnistyneessä Kuntaliiton/FCG:n "Kunta hyvinvoinnin edistäjänä"-hankkeessa.

Valtuustokausittainen laaja hyvinvointikertomus valmistui v. 2017, kertomuksen tietoja on hyödynnetty mm. eri palvelualueiden talousarvion ja toimintasuunnitelmien laatimisessa. Tietoportaaliin on koottu ja ylläpidetään mm. jatkuvaa toimintaympäristö-katsausta, jota myös on hyödynnetty toiminnan suunnittelussa. Eri palvelualueiden ja konsernipalvelujen yhteistyönä laadittu maankäytön toteuttamisohjelma (MATO) valmistui. Asumistutkimusta hyödynnettiin maankäytön toteuttamisohjelman laatimisessa ja MATO-työn yhteydessä päivitettiin myös asunto-ohjelmaankin perustuva väestösuunnite. Kuntaliiton Arttu2-tutkimusohjelmaan on osallistuttu. Palvelualueiden ja Kohan laatu- ja arviointiryhmä on jatkanut yhteistyötään, samoin on osallistuttu poikkihallinnollisen kehittämisen ohjausryhmän työhön.

Tietojohtamisen ryhmä on jatkanut myös paikkatiedon sovelluskehittämistä tietojohtamiseen ja palvelujen kehittämiseen. Ryhmä osallistui myös avoimen hallinnon, avoimen tiedon ja avoimen datan kehittämiseen. Vuonna 2017 päättyneen 6Aika-Avoim Data-hankkeen jälkeisen avoimen datan toimintamallista laadittiin luonnos yhdessä tietohallinnon kanssa. Kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelmaan sisältyvän Suomi.fi-palvelutietovarannon (PTV) kuvaustyötä koordinoitiin, ohjattiin ja koulutettiin kaupungin organisaatiossa ryhmän toimesta. OuluCardin tapahtumamäärät laskivat ensimmäisen kerran koko historian aikana. 31.12.2017 järjestelmässä oli 68 000 asiakasta, mutta aktiivisuus laski ja käyttötapahtumia tuli vuoden aikana 716 000 (vs. 765 000 edellisellä vuonna). Kustannukset pysyivät entisellä tasolla.

Tietohallinto

Tietohallinnon johdolla toteutettiin kaupungin sähköisten palvelujen kehittämisen ja ICT:n tehokkaan hyödyntämisen toimenpideohjelman (Digitaalinen Agenda). Konsernihallinnon tietohallintoasiantuntijoiden avaintehtävä on varmistaa kaupungin palvelujen digitalisoinnin edistyminen ja tukea toimialoja ja liikelaitoksia toimintojen kehittämisessä. Tietohallinto laati tuleville vuosille uuden digitalisaatio-suunnitelman (Digimuutos 2020) kaupunkitasoisine tavoitteineen ja mittareineen osaksi kaupunginjohdettajan muutosohjelmaa.

Kansallisen palveluarkkitehtuurin (KaPA) mukaisesti kuntalaisten sähköisiä suomi.fi-palveluita otettiin käyttöön kuvaamalla kaupungin palvelut palvelutietovarantoon ja järjestämällä verkkopalveluihin verkkomaksaminen- ja tunnistautumisen. Uusien suomi.fi -palveluiden käyttöönotto jatkuu edelleen.

Kaupungin sisäisiä prosesseja ja johtamisen digitaalisia työvälineitä on kehitetty mm. talouden suunnittelun ja ennustamisen tietojärjestelmän käyttöönotossa, raportointijärjestelmien kehittämisessä ja hankesalkun hallintajärjestelmän käyttöönotossa. Myös asiakasmaksujen kassajärjestelmä uusittiin yhteistyössä Monetra Oy:n kanssa. Kaupungin asiakaspalvelun toimintamallia on kehitetty suuntaamalla monikanavaisiin digitaalisiin palveluihin.

Avointa dataa edistettiin kuutoskaupunkien yhteistyöhankkeessa. Hankkeen päättyessä kaupungin tietojoukkoja ja rajapintoja oli avattu n. 80 kpl, datan jakamiseksi oli rakennettu portaali ja Oulun alueelle

oli perustettu yhteistyöverkosto edistämään avointa dataa. Tietovarantojen avaaminen jatkuu osana toimialojen perustoimintaa, konsernihallinnon tuella.

Käyttövaltuushallinnan projektissa luotiin pohjaa merkittävälle tietoturvallisuuden ja käyttäjähallinnan kehitystyölle tuomalla automatiikkaa käyttöoikeuksien luomiseen työsuhteen perustamisvaiheessa sekä oikeuksien hallinnassa ja muutoksissa työsuhteen elinkaaren aikana. EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta sovelletaan kevästä 2018 alkaen lähtökohtaisesti kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn. Tietosuojaa-asetuksen vaatimukseen valmistautuminen on vienyt runsaasti resursseja. Tietoturvapääällikkö nimettiin myös kaupungin tietosuojavastaavaksi.

Tietohallinto on ollut jo pitkään osallistunut maakunta- ja sote-uudistuksen ICT-valmisteluun alueellisella ja kansallisella tasolla. Suunnitteluun aktiivisesti osallistuneet tietohallinnon työntekijät siirtyivät valmistelemaan uudistusta Pohjois-Pohjanmaan maakunnalle. Tietohallinnon toimintaa onkin tarkastelukaudella vahvasti leimannut toiminta vähentyneellä henkilömäärällä. Vuoden aikana 5,5 henkilöä kahdestatoista siirtyi eläkkeelle, muihin tehtäviin tai pidemmille virkavapaille ja työlomille.

Osana omistajapoliittisten linjausten toteuttamista ja vastauksena esimerkiksi maakunta- ja sote-uudistuksen tuomiin haasteisiin on käynnistetty valmistelu jossa on tavoitteena mm. kaupungin digitalisoinnin tuen ja ICT-palveluiden järjestämisen yhdistäminen yhteen yksikköön. Tämä koskee erityisesti tietohallintoa ja Oulun Tietotekniikka liikelaitosta.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit tavoitetaso 2017

2017 - Konsernihallinto

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12
Oulun näkyvyys ja aloitteellisuus valituissa kansainvälisissä verkostoissa ja arktisen alueen logistisena keskuksen vahvistuu	Konsernitason kansainvälisen toiminnan johtamisen ja ohjauksen vahvistaminen Oulun arktisen aseman vahvistaminen alueellisessa vuorovaikutuksessa painopisteinä: <ul style="list-style-type: none"> • Kasvu, kilpailukyky ja houkuttelevuus • Infrastruktuuri ja saavutettavuus • Arktinen älykkyyys • Yksi ääni Arktisen puolesta 	1. Kv- toiminnan johtamisen ja koordinaation toimintamalli on käytössä 2017 / kyllä tai ei 2. Oulun tavoitteellinen vaikuttaminen kansainvälisillä foorumeilla 3. Arctic Europe -yhteistyön toimintamalli on hyväksytty / kyllä tai ei 4. Perämerenkaaren ratayhteys etenee myönteisesti kyllä/ ei	1. Kyllä 2. Kyllä 3. Kyllä 4. Kyllä
Oulun näkyvyys ja aloitteellisuus valituissa kansainvälisissä verkostoissa ja arktisen alueen logistisena keskuksen vahvistuu	Innovatiivisen kaupunkikehittämisen kytkeminen kansainvälisiin kumppanuus- ja verkostorakenteisiin sekä resursseihin painopisteinä: <ul style="list-style-type: none"> • Kestävä, energiatehokas ja älykäs rakennettu ympäristö • Elävä ja monimuotoinen kaupunki • Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut • Digitaalisuus 	5. Oulun kaupunkikonserni valmistelee vähintään kaksi kansainvälistä konsortiohakemusta / kaksi hakemusta 6. Culture for Cities and Regions -aloitteen valmistuksen tuloksena syntyneitä malleja on otettu käyttöön luovasektorin investointien edistämiseksi / kyllä tai ei	5. on toteutunut: - H2020 SC6 CO Creation- Demand Driven Co-creation for Public Entities (OuluHealth Ekosysteemi) - EU Urban Agenda Digital Transition työn Future Health teeman koordinaatiotyöhön. (ESPON Targeted Analysis) 6. Kyllä, valmistus toteutui 6/2017, sen suositukset otetaan käyttöön ECoC-valmistelussa

2017 - Konsernihallinto

Kuntalaisten hyvinvointi

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12
Asiainn ja palvelujen sähköistämisen kehittäminen	Asiakaspalvelumallin hallinnan linjaukset konsernihallinnon ja palvelualueiden yhteistyönä	Linjaukset ja asiakaspalvelun toimintamalli valmistuvat v. 2017	<p>Kaupungin asiakaspalvelun toimintamallia on kehitetty asiakaslähtöiseksi digitaalisiin palveluihin tukeutuvaksi monikanavaisesti monituottajamalliksi.</p> <p>Kaupunkilaisille on tarjolla lähes kaikki sähköiset asiointipalvelut, mitä käytössä oleviin tietojärjestelmiin on valmiina saatavilla.</p> <p>Kansallisen palveluarkkitehtuurin (KaPA) mukaisesti kuntalaisten sähköisiä suomi.fi-palveluita on otettu käyttöön: kaupungin palvelut on kuvattu palvelutietovarantoon, verkkomaksaminen- ja tunnistautuminen on käytössä ja uusia palveluita valmistellaan.</p> <p>Kaupunkitasoinen digitalisointisuunnitelma tuleville vuosille on laadittu.</p>
Tietoon perustuvan johtamisen kehittäminen	Tiedolla johtamisen toimintamallin jatkokehitys; prosessin liittyminen kunnan muihin ohjausprosesseihin sekä tulevaisuuden kuntaan varautuminen	Tiedolla johtamisen jatkokehitys valmis v. 2017 (toimintamalli ohjausprosesseihin kuvattu). Kehitystyön yhteydessä on tunnistettu kunnan tietojohdamisen rajapinnat ja yhteistyötarve sote- ja aluehallintorakenteisiin.	<p>Tiedolla johtamisen toimintamallia sovellettu mm. Laajan hyvinvointikertomuksen laadintaan sekä talouden ja toiminnan suunnitteluun sekä uuden kaupunkistrategian valmisteluun.</p> <p>Työ kunnan ja maakunnallisten toimijoiden yhdyspintojen rakentamiseksi tiedolla johtamisessa jatkuu ja kytkeytyy myös muihin kehittämishankkeisiin.</p>

2017 - Konsernihallinto

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Taloussuunnittelu- ja seurantaprosessin kehittäminen	Suunnittelujärjestelmän käyttöönotto, uusi suunnittelujärjestelmä koko kaupungin käytössä vuonna 2017	Uusi suunnittelujärjestelmä Talsu TM1 ja rullaavan ennustamisen toimintatapa on otettu kaikkien hallintokuntien käyttöön helmikuussa 2017. Talousarvio 2018 on valmisteltu uudella järjestelmällä.
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Kaupunki asettaa omituksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	Uusien omistajapoliittisten linjausten valmistelu ja tavoitteiden seuranta.	Konsernihallinnon esitys valmistui 22.2.2017. Valtuusto hyväksyi linjaukset 29.1.2018. Tavoitteiden seuranta alkaa v. 2018
Kaupungin toiminta osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä vahvistuu.	Innovatiivisten hankintojen määrä kasvaa	Määrä kasvaa vuoteen 2016 verrattuna	Määrä kasvanut. Raportoinnin tietojärjestelmä kaupunkitasolla käytettävissä syksyllä 2017. Raportoinnin riittävä tietopohja laadulliseen ja määrälliseen arviointiin valmis arviolta 2019.

2017 - Konsernihallinto

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Tavoitteisiin hyvällä ihmisten ja asioiden johtamisella	Osallistuminen esimiespassikoulutukseen sekä oppisopimusrahoitteisiin johtamisen erikoisammattitutkintoon ja lähiesimiestutkintoon	Osallistujien määrä esimiespassivalmennukseen 5 henkilöä/vuosi	2 henkilöä
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse	Eläköitymisen hyödyntäminen	Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse huomioiden sisäiset organisaatiomuutoksista johtuvat henkilöstösiirrot	129 henkilöä. Vähennys vuositasona -9.

Konsernihallinnon henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	129	109	109	110	109
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	5	10	3	5	4
Tilapäiset	54	25	75	79	65
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	183	134	184	189	174
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	96,7	79,9	81,20	75,3	74,5
Tilapäiset	40,5	20,5	51,9	54,3	53,4
Yhteensä	137,2	100,4	133,0	129,6	127,9
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	8 504	6 130	7 726	8 159	8 339
Eläkekulut	1 497	1 143	1 872	1 917	1 959
Muut henkilösivukulut	569	300	689	631	646
Yhteensä	10 570	7 573	10 287	10 707	10 944

Konsernihallinnon osalta talousarvion ja tilinpäätöksen 2017 osalta on huomioitu seuraavat muutokset:

- Konttorin lakkauttamisen johdosta henkilöstöä siirtyi vuoden 2017 alussa konsernihallintoon yhteensä 25 henkilöä.
- Konsernihallinnossa kuntalaisvaikuttamisen ja yhteisötoiminnan sekä Villa Victorin henkilöstön siirtyminen sivistys- ja kulttuuripalveluihin vuoden 2017 alussa yhteensä 27 henkilöä.
- Työllisyyspalveluiden siirtyminen konsernihallinnosta BusinessOulu liikelaitoksen alaisuuteen 1.8 alkaen yhteensä 55 henkilöä.
- Vuoden 2017 aikana henkilöstöä eläköityi merkittävästi, yhteensä 10 henkilöä.

7.1.5. Hyvinvointilautakunta

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
TOIMINTATUOTOT	55 048	-1 330	53 719	53 624	-94	100%
TOIMINTAMENOT	-611 877	-9 404	-621 281	-621 040	-241	100%
Toimintatulot ilman erikoissairaanhoitoa	55 048	-1 330	53 719	53 624	94	100%
Toimintamenot ilman erikoissairaanhoitoa	-385 431	-3 404	-388 835	-389 544	709	100%
Toimintakate ilman erikoissairaanhoitoa	-330 383	-4 733	-335 116	-335 920	804	100%
Erikoissairaanhoito	-226 446	-6 000	-232 446	-231 496	-950	100%
TOIMINTAKATE	-556 829	-10 733	-567 562	-567 416	-146	100%

Toimialan olennaiset tapahtumat

Hyvinvointipalveluissa on jatkettu Palvelumallin 2020 toimeenpanoa painopisteen siirtämisellä ja resurssien kohdentamisella kevyempiin ja avohoito-/huoltopainotteisiin palveluihin, asumispalveluiden rakenteen keventämisellä sekä erikoissairaanhoidon ja perustason palveluiden integraatiolla.

Keskeisenä tavoitteena hyvinvointipalveluissa on ollut palveluiden hyvä vaikuttavuus ja oikea-aikainen saatavuus eri asiakasryhmille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Palvelujen saatavuuden parantamiseksi kehitettiin sähköisiä palveluita ja testattiin etäteknologiaa. Sähköisten ajanvarausten määrä on lisääntynyt ajanvarausmahdollisuuksien lisäämisen myötä. Asiakkaiden osallisuus varmistettiin palveluiden kehittämisessä mm. asiakasraatien, kehittäjäasiakkaiden ja kokemusasiantuntijoiden avulla. Asiaksohjausta ja -viestintää on myös lisätty.

Hoito- ja palvelutakuut toteutuivat pääsääntöisesti määräaikojen mukaisina. Lastensuojeluilmoitusten käsittelyaika lakisääteisessä ajassa on toteutunut. SHL:n mukainen palvelutarpeen arvioinnin osalta palvelutakuu on toteutunut marraskuusta 2017 lähtien. Ikäihmisten palveluissa palvelutakuu toteutui kiireellisen arvioinnin osalta 100 %:sti ja ei-kiireellisen arvioinnin osalta 94 %:sti. Suun terveydenhuollossa ja perusterveydenhuollossa on pysytty hoitotakuussa. Hoitotakuussa oli joitakin ylityksiä lasten-, nuoriso- ja aikuispsykiatriassa. Tilannetta mielenterveyspalveluissa pyrittiin korjaamaan vahventamalla perustason resurssia hyvinvointikeskuksissa, vahvistamalla perustason mielenterveys- ja päihdeosaa-

mista sekä tehostamalla toimintaa mielenterveyspalveluissa.

Hyvinvointipalvelut toimii neljällä hyvinvointialueella, joissa on kuusi hyvinvointikeskusta. Hyvinvointialueilla toteutetaan kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut sekä hyvinvointikeskusten ja erityyppisten palvelupisteiden palvelut. Palvelut järjestetään monitoimijaisesti kunnan eri sektoreiden, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta alueiden erityispiirteiden mukaisesti palvelutarpeisiin vastaten. Hyvinvointikeskusten keskeisenä tehtävänä on monialaisen yhteistyön avulla varmistaa paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palveluiden koordinaatio ja integraatio. Vuoden 2017 aikana on ollut erityisenä tavoitteena vahventaa perustason palveluja hyvinvointikeskuksissa, mm. mielenterveys- ja päihdepalveluja, sosiaalipalveluja ja kuntoutuspalveluja. Myös akuuttivastaanoton ja kiireettömän vastaanoton palveluita on kehitetty.

Sosiaalipalveluissa rakennemuutokset ovat kohdentuneet erityisesti lastensuojeluun, kehitysvammanhuoltoon sekä mielenterveys- ja päihdepalveluihin ja lisäksi vammaispalveluihin. Keskeinen tavoite kaikkien em. palveluiden osalta on ollut se, että laitospalveluiden eikä tehostetun palveluasumisen suhteellista osuutta ei lisätä väestönkasvun mukaisessa suhteessa, vaan painopiste on kevyemmissä asumispalveluissa ja avohuollossa. Tavoite on toteutunut suunnitellusti erityisryhmien asumispalveluissa. Lastensuojelun osalta tavoitteeseen ei päästy, vaan kodin ulkopuolelle sijoitettujen %-osuus väestöstä on hieman lisääntynyt.

Suun terveydenhuollossa otettiin alkuvuodesta käyttöön Aapistien uudisrakennus, Dentopolis, johon on keskitetty palvelumalli 2020 linjausten mukaisesti Kontinkankaan, Höyhtyän, Myllyojan, Maikkulan ja Keskustan suun terveydenhuollon palvelut, suun terveydenhuollon erityispalvelut, opetushammashoitola sekä keskitetyt päivystys- ja ajanvarauspalvelut.

Perustoimeentulotuen päätöksenteko ja maksatus siirtyi vuoden 2017 alusta alkaen Kelan toiminnaksi. Taloudellisen tuen palveluihin kuuluvan etuusyksikön varsinaisen toiminnan lakkautuessa etuuskäsittelijät siirtyivät määräaikaisesti muihin tehtäviin sosiaalisen hyvinvoinnin alueella. Kunnan tehtäväksi jäi edelleen täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen päätöksenteko, joita käsitellään hyvinvointikeskuksissa, lastensuojelussa, palveluohjausyksikössä, maahanmuuttajapalveluissa ja työllisyyspalveluissa. Toimeentulotuen maksatuksen ja päätöksenteon muutos on edellyttänyt tiivistä yhteistyötä ja selkeää asiakasprosessin hallintaa huomioiden ohjaus- ja neuvontapalvelut yhteistyössä Kelan kanssa.

Maahanmuuttajapalveluiden asiakasmäärä kasvoi 30,8 % (TP2017 802; TP2016 613). Laskennallisen korvauksen piirissä olevien asiakkaiden määrä on kasvanut 131:llä henkilöllä verrattuna vuoteen 2016. Asiakasmäärän kasvu lisäsi palvelutarvetta ja hyvinvointipalvelujen menoja arviolta 3,4 M€, mihin saatiin myös valtionkorvaus.

Välivuokrausyksikkö aloitti toimintansa alkukesästä 2016. Välivuokraustoiminnalla pyritään saamaan erityisryhmille ml. maahanmuuttajat tarkoituksenmukaisia asuntoja eri alueilta Oulun kaupungissa. Välivuokrattujen asuntojen määrä lisääntyi 67:llä (TP2017:117).

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön kehittämistä ja palvelukokonaisuuksien toteuttamista jatkettiin lapsi- ja perhelähtöisesti yli hallintorajojen osana valtakunnallista Lape-muutosohjelmaa (maakunnallinen Lape-hanke). Lapset Puheeksi –toimintamalli on käytössä koko hyvinvointipalveluissa. Em. kehittäminen vahvistaa monialaista perhekeskustoimintaa.

Erikoissairaanhoidossa tiivistä yhteistyötä ja valmistautumista sote-uudistukseen jatkettiin PPSHP:n kanssa sekä kahdenvälisesti että osana maakunnallista valmistelua (PoPSTer-hanke). Tavoitteena

on ollut integroida tukipalveluita, purkaa päällekkäisyyksiä sekä hioa ja joustavoittaa kalleimpia ketjuprosesseja. Sairaanhoitopiirin toiminnaksi siirtyi vuoden 2017 alusta osittain potilaskuljetus, 1.3.2017 alkaen välinehuolto, ja 1.9.2017 alkaen keskusvarasto. Lasten- ja nuorisopsykiatrinen avoerikoissairaanhoito (Lanu-tiimi), epävakaatyöryhmä ja ravitsemuskuntoutus yhdistymistä valmisteltiin vuoden 2017 aikana ja toiminnot siirtyivät vuoden 2018 aikana sairaanhoitopiiriin. Selvitys aikuispsykiatrian palvelujen yhdistämisestä aloitettiin sairaanhoitopiiriin huomioiden perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden vahvistuminen. Alueellisen diabetesosaamiskeskuksen suunnittelua jatkettiin.

Hyvinvointipalveluiden taloudellisena tavoitteena oli asukaskohtaisten kustannusten kasvun hidastuminen. Bruttomenojen näkökulmasta tavoite ei toteutunut; asukaskohtaiset kustannukset kasvoivat 1,9 %, kun vuonna 2016 menot kasvoivat 1 %. Mutta koska toimintatulot (mm. valtionkorvaukset) kasvoivat, nettomenot asukasta kohti kasvoivat edellisvuotta maltillisemmin; kasvua oli 1 %, kun vuonna 2016 kasvu oli 1,1 %. Menojen kasvua on vuoden 2017 osalta tarkoituksenmukaisempaa arvioida nimenomaan nettomenojen muutoksella bruttomenojen tarkastelun sijaan.

Maakunta- ja soteuudistuksen valmisteluun on osallistuttu PoPSTer-hankkeessa (Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valmisteluhanke), jossa tavoitteena oli valmistautua maakunta- ja soteuudistukseen ja parantaa Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalouden vaikuttavuutta ja tehokkuutta kehittämällä palvelukokonaisuuksia ja palvelurakennetta asiakasprosessien integraation pohjalta perustuen asiakastarpeisiin. Kansallisessa Sote-tietopakettihankeessa oltiin mukana testaamassa Sosiaali- ja terveysministeriön ja Sitran kuntien kanssa yhteistyössä kehittämää Sote-tietopakettimallia, jonka tavoitteena on tuottaa läpinäkyvää ja vertailukelpoista tietoa sote-palveluiden järjestämisen ja johtamisen tueksi uudistuvassa toimintaympäristössä.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvointipalveluissa oli tavoitteena, että palveluiden painopiste siirtyy kevyempiin, avohoito- ja avohuoltopainotteisiin palveluihin. Uuden sosiaalihuoltolain velvoitteet lapsiperheiden palveluun

ovat vähentäneet lastensuojelun asiakkuuksia. Oulun kaupungissa on kehitetty säännönmukaista lastensuojelun, sosiaalihuollon ja neuvoloiden työntekijöiden yhteistyötä. Asiakkaat saavat oikea-aikaisen tuen peruspalveluissa kuten kotipalvelua ja perheyötä. Lapsiperheiden kotipalvelun (SHL) asiakasmäärä on lisääntynyt. Myös SHL:n mukaisen perheyön asiakasmäärä on lisääntynyt. Lastensuojelun kokonaisasiakasmäärä on myös vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna n. -3,3 %. Tavoitteeseen kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän laskuun ei olla kuitenkaan päästy, vaan kodin ulkopuolelle sijoitettujen %-osuus väestöstä on hieman lisääntynyt. Lastensuojelun sijoitusvuorokausien määrä on vähentynyt 0,7 %.

Kehitysvammaisten osalta palvelurakenne on kokonaisuutena keventynyt – tehostetun palveluasumisen osuus laski 0,9 %, palveluasuminen kasvoi 3,4 % ja tuettu asuminen kasvoi 11,4 %. Pitkäaikaisen laitoshoidon osto on vähentynyt n. yhden paikan verran edellisvuoteen verrattuna, koska oman tuotantoon avattu Tuuliakoti on pystynyt vastaamaan em. asiakkaiden palvelutarpeeseen.

Maahanmuuttajapalveluiden asiakasmäärä kasvoi 30,8 % (TP2017: 802; TP2016: 613). Laskennallisen korvauksen piirissä olevien asiakkaiden määrä on kasvanut 131:llä henkilöllä verrattuna vuoteen 2016.

Ikäihmisten hyvinvoinnin strateginen päätavoite on, että vuoteen 2020 mennessä 92 % 75 vuotta täyttäneistä asuu kotona itsenäisesti tai riittävien palvelujen turvin. Kotona asuvien osuus kasvoi edellisestä vuodesta ollen 91,5 % (TP 2016 91,4 %), vaikka vuodelle 2017 asetettua tavoitetta 91,7 % ei kokonaan saavutettu. Ympäri vuorokautisen hoidon palvelurakennemuutos on edennyt tavoitteen mukaisesti, sillä tehostetussa palveluasumisessa asui 6,8 % 75 vuotta täyttäneistä (tavoite n. 5 %) ja pitkäaikaispäätöksellä laitoksessa (SHL) tai terveyskeskussairaalassa 1,7 % (tavoite enintään 3 %).

Työikäisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden painopisteen siirtäminen monipuoliseen avohoitoon ja -palveluihin toteutui tavoitteen suuntaisesti. Aikuisien mielenterveys- ja päihdepalveluiden kustannukset asiakasta kohti ovat laskeneet. Asiakasmäärä on kasvanut joka palvelutasolla. Erityisesti kasvua on sekä omassa että PPSHP:n psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa.

Palvelujärjestelmän rakenne ja palvelujen uudistaminen pohjautuvat osaltaan siihen, että pieni osa kuntalaisista tarvitsee paljon eri palveluita, jotka muodostavat pääosan kokonaiskustannuksista. Paljon palveluita tarvitsevilla asiakkailla on omatyöntekijä, joka laatii yhteistyössä asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa hoito- ja palvelusuunnitelman. Vastanoitoille on nimetty tätä toimintaa koordinoivat sairaanhoitajat. Hyvinvointipalveluiden laatu- ja toimintakäsikirjaan (IMS) on laadittu yhteinen ohjeistus toimintatavoista, joka auttaa paljon palveluita tarvitsevan asiakkaiden palveluiden hallinnassa. Kontinkankaan ja Tuiran hyvinvointikeskuksissa on käynnistetty monialaisen ikäihmisten hyvinvointineuvolatoiminnan pilotoinnin suunnittelu. Pilotointi käynnistetään keväällä 2018.

Matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta on kehitetty osana Oulu10-palveluita. Oulu10 tarjoaa neuvontaa ja ohjausta kaikkiin Oulun kaupungin palveluihin liittyen monikanavaisesti ja useassa palvelupisteessä. Sähköisiä palveluita lisättiin voimakkaasti ja uusia pilotointeja aloitettiin. Loppuvuodesta aloitettiin mm. Chat-pilotit osassa hyvinvointikeskuksia. Hyvinvointipalvelut on myös tiiviisti mukana Digitaaliset arvopalvelut (ODA) -projektissa (STM), jossa pilotoidaan oma- ja itsehoitoa mahdollistavaa ohjausta ja neuvontaa sekä sähköistä hoidon tarpeen arviota. Kuntalaisten sähköisesti tekemien ajanvarausten määrä kasvoi huomattavasti tavoitetasoa enemmän, uusien ajanvarausmahdollisuuksien lisäämisen myötä. Uusista sähköisistä palvelumuodoista on viestitty.

Henkilöstön osalta hyvinvointipalveluissa on ollut tavoitteena, että palkallinen työpanos vähenee vuodesta 2016. Tavoite ei toteutunut, vaan palkallinen työpanos kasvoi 13 työpanoksella (+0,4 %). Tähän vaikutti asiakkaiden palvelutarpeen lisääntyminen, lisäksi sairauspoissaolojen kasvun vuoksi tarvittiin enemmän sijaisia ja kasvuun vaikutti myös henkilöstösiirrot. Toteutunut työpanos (todellisuudessa työssä olleen henkilöstön määrä) kasvoi 1,6 % vuoteen 2016 verrattuna. Sairauspoissaolot lisääntyivät verrattuna vuoteen 2016. Kasvua oli erityisesti sosiaalisen hyvinvoinnin alueella.

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä on jatkettu toteuttamalla työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa ja Oulun kaupungin työhyvinvointiohjelmaa. Vuonna 2016 tehdyn Kunta10-kyselyn perusteella 97 hyvinvointipalveluiden toimintayksikköä tun-

nisti kehittämiskohteita, joiden perusteella on tehty toimenpiteitä. Vuonna 2017 jatkettiin ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon henkilöstölle suunnattua työhyvinvointihanketta, jossa tavoitteena on mm. työn kuormittavuuden väheneminen, työn parempi hallinta sekä työ- ja työmatkatapaturmien väheneminen. Osana työhyvinvoinnin kehittämistyötä voidaan nähdä myös hyvin toimiva sijaisten hankintajärjestelmä. Hyvinvointipalvelut käynnisti vuoden 2017 keväällä yhteistyön Monetra Oy:n rekrytointipalveluiden kanssa sijaisvälitystoiminnan kehittämisestä. Sijaisvälitys on onnistunut välittämään sijaisen noin 80 % palvelupyynnöistä. Vuonna 2018 sijaisvälitystä on tarkoitus laajentaa uusiin Hyven toimintayksiköihin.

Tietojohdamisen kehittäminen. Johtamisen tueksi on tuotettu toiminnallisia, henkilöstö- ja taloustietoja hyvinvointialueittain ja -keskuksittain sekä koko hyvinvointipalveluiden osalta. Toimintamenoja ja asiakkaita sekä asiakaskohtaisia kustannuksia seurataan palvelukokonaisuuksittain. Hyvinvointipalveluiden tietojohdamisen kehitystyö kytkeytyy osaksi maakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelutyötä, jossa myös tietojohdamisen tulevaisuuden kehitystarpeet täsmentyvät. Palvelukokonaisuusseurannalla arvioidaan hoidon porrastuksen toteutumista, hoito- ja palveluketjujen toimivuutta ja painopisteen siirtymistä strategian mukaisesti raskeista palveluista kohti ennaltaehkäiseviä, kevyempiä, varhaisen tuen palveluja.

Palvelujen vaatavuutta ja palvelurakenteen muutoksia suhteessa yhteisiin tavoitteisiin tarkastellaan elämänkaaren mukaisesti liikennevalomallin avulla. Malli kuvaa palvelujen vaatavuutta kuntalaisen palvelutarpeiden näkökulmasta. Vihreä väri kuvaa kuntalaisen saamaa ennaltaehkäisevää ja varhaisen tuen palvelua, keltainen tilapäistä tai usein toistuvaa palvelua ja punainen on vaatuvaa, useimmiten ympärivuorokautista palvelua. Vuoden 2017 vertailussa edelliseen vuoteen punaisen eli asiakkaan näkökulmasta raskaimpien palveluiden osuus on kasvanut hieman (1%) viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Muutokseen vaikuttaa erityisesti erikoissairaanhoidon, lastensuojelun sekä kehitysvammaisten palveluiden kasvu.

Hyvinvointipalveluiden taloudellisena tavoitteena oli asukaskohtaisten kustannusten kasvun hidastuminen. Bruttomenojen näkökulmasta tavoite ei toteutunut; asukaskohtaiset kustannukset kasvoivat 1,9 %, kun vuonna 2016 menot kasvoivat 1 % (TP 2017: 3069 € ja TP 2016 3011 €). Voimakkainta menojen kasvu oli maahanmuuttajapalveluissa. Mutta koska toimintatulot (mm. valtionkorvaukset maahanmuuttajista aiheutuneista kustannuksista) kasvoivat, nettomenot asukasta kohti kasvoivat edellisvuotta maltillisemmin; kasvua oli 1 %, kun vuonna 2016 kasvu oli 1,1 % (TP 2017: 2804 € ja TP 2016: 2776 €). Menojen kasvua on vuoden 2017 osalta tarkoituksenmukaisempaa arvioida nimenomaan nettomenojen muutoksella bruttomenojen tarkastelun sijaan.

Kuntalaisten hyvinvointi (Palvelujen järjestämishjelma)

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteuma 31.12.2017
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Painopistettä siirretään ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palveluihin	Palvelurakenteen tasojen (vihreä, keltainen, punainen) toimintakatteiden %-osuudet suhteessa toisiinsa	Palvelurakenne kevenee vuodesta 2016, raskaimman osuus vähenee	Tavoite ei ole toteutunut. Punaisen osuus on kasvanut hieman viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna (2017: vihreä 3,8 %, keltainen 45,3 % ja punainen 50,9 %, 2016: vihreä 3,8 %, keltainen 46,3 % ja punainen 49,9 %). Muutokseen vaikuttaa erityisesti esh:n, lastensuojelun sekä kehitysvammaisten palveluiden kasvu. Perustoimeentulotuki siirtyi kokonaan Kelan hoidettavaksi vuonna 2017, joka vähentää keltaisen osuutta suhteessa muihin tasoihin ja lisää näin ollen punaista osuutta.
	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus laskee	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus 0-17-vuotiaasta väestöstä (%)	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus vähenee vuodesta 2016 Tavoite 1 % (v. 2015 1,38 %)	Tavoite ei ole toteutunut. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen % -osuus väestöstä on hieman lisääntynyt 1-12 2017 keskiarvo 1,42 %, (1-12 2016 1,33 %)
	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (%)	91,7 %	Toteutunut tavoitteen suuntaisesti. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on 91,5%, (12/2016: 91,4%). Kotona asuvien osuus on jonkin verran lisääntynyt viime vuoden vastaavaan aikaan nähden.
	Työikäisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden painopisteen siirtäminen monipuoliseen avohoitoon ja -palveluihin	Laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen piirissä olevan väestön suhteellinen osuus laskee	Palvelurakenne kevenee vuodesta 2016, raskaimman osuus vähenee	Toteutunut tavoitteen suuntaisesti. Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden kustannukset asiakasta kohti ovat laskeneet. Asiakasmäärä on kasvanut joka tasolla jonkin verran.
Asioiden ja palvelujen sähköistämisen kehittäminen	Sähköisesti tehtyjen ajanvarausten määrä kasvaa edellisvuodesta.	Sähköisesti tehtyjen ajanvarausten määrä	Sähköisesti tehtyjen ajanvarausten määrä kolminkertaistuu nykyisin varattavissa olevissa palveluissa vuoteen 2016 verrattuna	Toteutunut tavoitteen mukaisesti. Sähköisiä ajanvarauksia tehty 42 499 kpl (1-12. 2016 14 040 kpl). Uusia ajanvarausmahdollisuuksia on lisätty.
	Avataan uusia sähköisiä palveluita kuntalaisten käyttöön.	Sähköisiä hyvinvointipalveluja käyttävien kuntalaisten määrä	Käyttäjien määrä kasvaa verrattuna vuoteen 2016 koko hyvinvointipalveluissa ja hyvinvointikeskuksittain	Toteutunut tavoitteen mukaisesti. Käyttäjien määrä 57 943. Lisäystä viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 6905.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino (Omistajapoliittinen ohjelma, valtuustosopimus)

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteuma 31.12.2017
Vuosikate ja nettoinvestoinnit ovat tasapainossa keskipitkällä aikavälillä	Asukaskohtaisten kustannusten kasvu hidastuu	Menot €/asukas	3 018 €	3 069 €/ asukas Bruttomenojen näkökulmasta tavoite ei toteutunut; asukaskohtaiset kustannukset kasvoivat 1,9 %, kun vuonna 2016 menot kasvoivat 1 % (TP 2017: 3069 € ja TP 2016 3011 €). Mutta koska toimintatulot (mm. valtionkorvaukset) kasvoivat, nettomenot asukasta kohti kasvoivat edellisvuotta maltillisemmin; kasvua oli 1 %, kun vuonna 2016 kasvu oli 1,1 % (TP 2017: 2804 € ja TP 2016: 2776 €). Menojen kasvua on vuoden 2017 osalta tarkoituksenmukaisempaa arvioida nimenomaan nettomenojen (kuin bruttomenojen) kehityksellä.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen (Henkilöstöohjelma)

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteuma 31.12.2017
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Sairauspoissaolot vähenevät	Sairauspoissaolot % maksimityöpanoksesta	Sairauspoissaolot vähenevät vuodesta 2016	Tavoitetta ei ole saavutettu. Toteutuma v. 2017 oli 5,5%. Toteutuma kasvoi vuodesta 2016 (5,2%). Sairauspoissaolojen kasvu näkyy selkeimmin sosiaalisen hyvinvoinnin alueella, jossa sairauspoissaolojen kasvu oli +17,7% (2017: 5,3%, 2016: 4,5%). Ikäihmisten hyvinvoinnin vastuualueella sairauspoissaolo-% oli edelleen korkea ollen vuonna 2017 6,8% (vuonna 2016 6,7%).
	Kunta10-tulosten huomiointi kehittämisessä	Kunta10-mittarit	Kunta10-mittariston painopisteet	Tavoite on saavutettu. Kunta10-kyselyn perusteella on tehty toimintayksikkötasoiset toimenpidesuunnitelmat Kunta10-kyselyn Kehto-portaaliin, joiden toteutumista on seurattu palvelualueiden johtoryhmätasolla neljännesvuosittain. Vuoden 2016 kyselyn perusteella 97 hyvinvointipalveluiden toimintayksikköä on tunnistanut yhteensä 214 kehittämiskohdetta ja toteuttanut 140 toimenpidettä.
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse	Toteutuneen työpanoksen osuus (HTV) maksimityöpanoksesta nousee vuodesta 2016	Palkallinen työpanos	Palkallinen työpanos vähenee vuodesta 2016	Tavoitetta ei ole saavutettu. Palkallinen työpanos (palkkaa saavan henkilöstön määrä) kasvoi 13,08 työpanoksella (0,4 %) vuonna 2017 verrattuna vuoteen 2016. Tähän vaikuttaa osaltaan palvelutarpeen lisääntyminen ja lisääntyneet sairauspoissaoloista johtuneet tilapäishenkilöstön rekrytointitarpeet. (Toteuma 2016: 2963,34 2017: 2976,43)
		Toteutunut työpanos (HTV) maksimityöpanoksesta	Toteutunut työpanos (HTV) maksimityöpanoksesta nousee vuodesta 2016	Tavoite on saavutettu. Toteutunut työpanos (todellisuudessa työssä olleen henkilöstön määrä) kasvoi 1,6 prosenttia vuoteen 2016 verrattuna. (Toteuma 2016: 75,6%, 2017: 76,8%)

Kehittämisen painopisteet

Kehittämistyöllä tuetaan strategian toteutumista ja palvelujen järjestämishjelman sekä palvelumalli 2020 toimenpiteiden etenemistä. Kaupunkistrategiasta ja päivitetystä toimintaympäristöanalyysistä johdetut poikkitoimijaisen työn tavoitteet täsmenytävät kunkin vastuualueen ja hyvinvointikeskuksen toiminnan kuvauksissa. Poikkitoimijaisen työn teemoja ovat: alueellinen toimintamalli, matalan kynnyksen neuvonta ja asiakasohjaus, osallisuus yhteiskuntaan ja kotoutuminen, arjen turvallisuus, yksinäisyyden vähentäminen ja arjen pärjäämisen tuki.

Hallituksen kärkihankkeiden mukaisesti kehitettiin palveluiden asiakaslähtöisyyttä ja digitalisaatiota, toteutettiin maakunnallisesti sekä yhdessä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kanssa lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa ja kehitettiin ikäihmisten kotihoitoa sekä vahvistettiin kaikenikäisten omahoitoa.

Konsernin toimijoiden kanssa yhteistyössä kehitettiin matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa. Valmistelussa hyödynnettiin yhteistä matalankynnyksen palvelupisteiden suunnittelutyötä ja 6aika hanketta. Hyvinvointikeskusten toimintaa ja asiakasprosesseja kehitettiin ja sujuvoitettiin. Hyvinvointikeskusten tavoiteohjausta toteutettiin laajennetuissa teemajohdoryhmissä, joissa varmistettiin strategian toteutuminen.

Paljon palveluita tarvitsevien kuntalaisten palveluiden koordinoitua, suunnittelua ja toteutusta vahvistettiin. Toimintamallin kehitystyössä hyödynnettiin Omat digiajan palvelut -hanketta. Kuntakokeilusta saatuja kokemuksia hyödynnettiin ja jatkettiin yhteisen hoito- ja palvelusuunnitelman käyttöä eri asiakasryhmiä koskevan monialaisen yhteistyön tukena.

Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen kansallisesti lanseerattava, kansalaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen etsintää, valintaa ja arviointia helpottava THL:n verkkopalvelu Palveluvaaka ei toteutunutkaan. Sen sijaan otettiin käyttöön konsernin yhteinen ePalautte-järjestelmä mahdollistamaan kansalaisten palautteen antamista palveluista. Omavalvontasuunnitelmia täsmennettiin kaikilla vastuualueilla ja otettiin tueksi toiminnan laadun varmistamiseen.

Vuoden 2017 aikana otettiin käyttöön uusia kansalaisten asiointia parantavia sähköisiä välineitä. Sähköistä ajanvarausta mm. akuuttivastaanottoon, sairaanhoitajien kiireettömiin ajanvarauksiin, fysioterapeuteille ja reumahoitajille laajennettiin sekä otettiin käyttöön sähköinen ilmoittautuminen terveydenhuollon vastaanotoille.

Palvelutarpeen ilmoittaminen sähköisesti sosiaali- huollon- ja lastensuojelun tarpeesta sekä vammais- palvelun, vammais- palvelun kuljetustuen ja omaishoidon tuen sähköinen hakeminen mahdollistui kuntalaisille. Chat palvelun pilotointi aloitettiin neuvolapalveluissa ja henkilökotaisen avun neuvonnassa sekä Kontinkankaan ja Kajonharjun terveys- asemalla. Omahoitopalvelun sähköistä viestintää laajennettiin ikäihmisten Aino neuvontaan. ePalautte-järjestelmä otettiin käyttöön. Palveluseteliä laajennettiin mm. vaikeavammaisten palveluasumisen palveluseteliin.

Hyvinvointipalvelut toteutti osaltaan Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) tavoitteita toimimalla aktiivisena kumppanina OuluHealth -ekosysteemin toiminnassa. Strategisina painopisteinä olivat mm. yksilölähtöisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä tehokkaat ja vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalvelut. Oulun kaupungin hyvinvointipalvelut toimi konkreettisesti OuluHealth -ekosysteemissä Oulu WelfareLab-toimintamallilla, joka on osa tuote- ja palvelukehitykseen suunnattua, Oulu Sote Labs -hankkeessa kehitettyä OuluHealth Labs -kokonaisuutta. Oulu WelfareLabissa on tehty yhteistyötä useiden yritysten ja kehittäjäorganisaatioiden kanssa kehittämällä ja testaamalla teknologisia ja robotiikan ratkaisuja sekä sähköisiä palveluja hyvinvointipalvelujen eri ympäristössä ammattilaisten, asiakkaiden tai kuntalaisten toimesta. Robotiikan ratkaisujen on osoitettu tukevan palveluprosesseja kotoa sairaalaan, esim. testauksessa olleen, helposti liikuteltavan kuntoutusrobotin avulla voidaan mahdollistaa kuntoutuspalvelut eri ympäristöissä. OuluHealth Labs -toimintamalli on kiinnostanut niin kansainvälisiä kuin kotimaisiakin yrityksiä.

Kehittämistyötä on viety kohti yhteisiä maakunnallisia ratkaisuja ja osallistuttu yhteiseen maakunnalliseen kehitystyöhön. Kansainvälisessä kehittämissä on painopiste ollut kaupungin virallisissa yhteistyö- ja kehittämisverkostoissa.

Ulkoisen rahoituksen tuella vuonna 2017 toteutetut kehittämishankkeet

Ulkoista kehittämisrahoitusta haetaan ja kohdennetaan strategian toimeenpanoa tukevien ohjelmien toteuttamiseen kehittämissalkkujen kautta, joissa toimijoina ovat hyvinvointipalveluiden ohella konserni-, sivistys- ja kulttuuripalvelut, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut sekä liikelaitoksista Business Oulu. Salkuilla ohjataan kaupungin projektimuotoisen kehittämistoiminnan valintoja. Salkuilla on tiivis yhteys sisäiseen kehittämiseen ja siinä määritellään myös kansallisen ja kansainvälisen kehittämistoiminnan projektimuotoiset valinnat sekä hyödynnetään olemassa olevia verkostoja.

Digitaaliset arvopalvelut (ODA) -projektin (vuodet 2015-2018) tavoitteena on hankkia ja käyttöönottaa digitaalinen eri päätelaitteilla toimiva palvelukokonaisuus, joka sisältää sähköisen hyvinvointitarkastuksen ja valmennuksen, älykkäät oirearviot ja palvelutarpeenarviot / hyvinvoinnin arviot sekä sähköisen hyvinvointisuunnitelman. Vuoden 2017 aikana kehitettiin ODA palvelukokonaisuuden ensimmäinen versio sekä toteutettiin ODA työkalujen palvelumuotoilua asiakkaille ja ammattilaiselle. Vuoden aikana tehtiin useita prosessimuutoksia Oulun kehittämiskohteisiin. Paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden pilotissa laadittiin tuen tarpeen kriteerit asiakkaiden tunnistamiseen ja ohjaamiseen palvelualueittain sekä määriteltiin sähköinen hyvinvointitarkastus ja hyvinvointisuunnitelma. Ikäihmisten ja vammaisten palveluohjauksen piloteissa keskityttiin saavutettavuuden parantamiseen mm. muutamalla puhelinkäytäntöjä ja ottamalla käyttöön uusia asiointikanavia, turvasähköposti ja chat-palvelu. Hyvinvoinnin arvioista testattiin vammaispalveluiden hakeminen ja vammaispalveluiden kuljetuspalvelu ammattilaisten toimesta.

Asumisneuvontahankkeen (vuodet 2015-2017) keskeisenä tavoitteena on ennaltaehkäistä ja vähentää häätöjä, integroida asumisneuvontatyö muiden alueellisten palvelujen kanssa sekä saada Ouluun selkeä toimintamalli asumisneuvontaan. Hankkeessa luotiin malli kaikille oululaisille tarjolla olevaan asumisneuvontapalveluun. Kuntalaiset saavat mallin mukaisesti tasavertaisesti ohjausta ja neuvontaa asumisen ongelmissa matalalla kynnyksellä. Hankkeessa tehtiin yhteistyötä keskeisten vuokratuimijoiden kanssa ja onnistuttiin hankeaikana ehkäisemään häätöjä hankkeen tavoitteiden mukaisesti.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun on osallistuttu PoPSTer-hankkeessa (Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelu- ja valmisteluhanke), jossa tavoitteena oli valmistautua sote- ja maakuntauudistukseen ja parantaa Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalouden vaikuttavuutta ja tehokkuutta kehittämällä palvelukokonaisuuksia ja palvelurakennetta asiakasprosessien integraation pohjalta perustuen asiakastarpeisiin. Kansallisessa Sote-tietopakettihankeessa oltiin mukana testaamassa Sosiaali- ja terveysministeriön ja Sitran kuntien kanssa yhteistyössä kehittämää Sote-tietopakettimallia, jonka tavoitteena on tuottaa läpinäkyvää ja vertailukelpoista tietoa sote-palveluiden järjestämisen ja johtamisen tueksi uudistuvassa toimintaympäristössä.

Rahoitushankkeina osallistuttiin eSosiaalityö -hankkeeseen, jonka tavoitteena on tuottaa sosiaalityön substanssiosaamiseen liittyvää teknologiaosaamista tulevaisuuden työvoimatarpeisiin.

VALMUSKA-projektissa tutkittiin asumisympäristöön helposti integroitavan teknologian vaikutuksia muistisairaiden käyttöoireisiin ja itsenäiseen asumiseen. Kokonaisuudessaan tutkituilla interventiolla ei tässä pilottitutkimuksessa ollut myönteistä vaikutusta muistisairaiden kognitioon tai neuropsykiatriseen oirehdintaan. Projekti tuotti kuitenkin lisätietoa palveluasumisesta ja tehostetusta palveluasumisesta tapahtuvan jälkiasennettavan teknologian tutkimiseen. Tulevaisuudessa tarvitaan älykkäitä ratkaisuja, joilla esimerkiksi nuorempien sukulaisten avustaminen vanhempien sukulaistensa valvonnassa mahdollistuu.

TuTunKo - Turvallisuuden tunne kotona -hankkeen tavoitteena oli selvittää, mistä muistisairaiden kotona asuvien henkilöiden turvallisuudentunne muodostuu ja etsiä sitä kautta keinoja turvallisuudentunteen luomiseen. Hankkeen tuloksena syntyi TutunKo Esiselvitys -raportti, jossa mm. esitellään miten turvallisuuden tunne muodostuu, minkälaisia teknologioita turvallisuudentunteen tukemiseen on jo tällä hetkellä olemassa, käydään läpi laajaa kirjallisuuskatsausta turvallisuuden tunteen arviointiin ja tukemiseen liittyen sekä pohditaan eettisiä näkökulmia teknologioiden hyödyntämisestä muistisairaiden henkilöiden turvallisuuden tunteen tukemisessa. Oulun kaupungin hyvinvointipalveluissa toteutettiin hankkeeseen liittyen poistumishälyttimen pilottitestausta sekä Oulun seudun muistiyhdistyksellä Turvallisuudentunteen mittarin testaus.

Talouden toteuma 1.1.-31.12.2017

Hyvinvointipalvelujen oman palvelutuotannon osuus oli noin 38 %. Sairaanhoidopiiriltä ostettavan erikoissairaanhoidon osuus oli samoin 38 %. Yksityisten palveluntuottajien osuus on noin 18 %.

Hyvinvointipalvelujen toimintamenojen toteutuma oli vuonna 2017 621,0 M€. Toimintamenojen toteutuma ilman erikoissairaanhoidon menoja oli 389,5 M€, josta henkilöstömenojen osuus oli 153 M€, 39,3 %. Asiakaspalvelujen ostot sisältäen palvelusetelin olivat n. 30 %. Tuloista noin 50 % kertyi asiakasmaksuista. Myyntitulojen osuus oli n. 40 %. Myyntituloja muodostuu mm. muille kunnille tai kuntayhtymille tuotetuista palveluista, kuntakorvauksista ja erilaisista valtionkorvauksista.

Hyvinvointipalvelujen tilinpäätös toteutui kokonaisuudessaan lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Hyvinvointilautakunta sisältäen erikoissairaanhoidon alittui 0,15 M€ (-0,03 %). Valtuusto hyväksyi joulukuussa lisämäärärahan toimintakatteeseen ilman erikoissairaanhoidoa 4,7 M€ ja erikoissairaanhoidon menoihin 6 M€. Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa ylittyi muutettuun talousarvioon nähden 0,8 M€, (0,2 %), mutta erikoissairaanhoidon menot alittuivat 0,95 M€ (-0,4 %). Ylitys johtui palvelujen ostojen toteumasta suurempana kuin ennakoitiin. Lisääntyneen hoidon tarpeen vuoksi loppuvuonna kasvua oli mm. sairaalahoidon asiakaspalveluostoissa ja tukipalveluostoissa (laboratorio- ja kuvantamispalvelut). Erikoissairaanhoido toteutui ennakoitua pienempänä johtuen vuoden lopuksi kuntien välillä tehtävästä kalliin hoidon las- kutuksen tasauksesta. Oulun kaupungille kohdistuva hyvityslasku oli ennakoitua suurempi, joten menot toteutuivat ennakoitua pienempänä ja määräraha alittui. Alkuperäiseen talousarvioon nähden talousarvio ylittyi yhteensä 10,6 M€, 1,9 %, josta hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa 5,5 M€, 1,7 % ja erikoissairaanhoidon menot ylittyivät 5,0 M€, 2,2 %.

Kilpailukykysovimuksen mukainen lomarahojen vähennys ja työnantajamaksujen alentaminen vähensivät hyvinvointipalvelujen henkilöstömenoja noin 3,8 M€ (2,5 %). Henkilöstömäärää ja -menoja vähensi kiky-sopimuksen toteuttamisen lisäksi laitostal- taisuuden purkaminen ikäihmisten palveluissa, perustoimeentulotuen päätöksenteon siirtyminen Kelalle sekä välinehuoltotoiminnan siirtyminen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoidopiirille. Oulun Kont-

torin asiakasmaksuyksikkö hajautui hallintokuntiin, konsernihallintoon ja Monetraan, jonka myötä myös hyvinvointipalvelujen henkilöstömäärä hieman kasvoi. Käyttösuunnitelman mukainen tavoite henkilöstötyöpanoksen vähenemisestä 30 työpanoksella ei kuitenkaan toteutunut. Henkilöstömenot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon 0,9 M€, 0,6 %. Muutettuun talousarvioon nähden henkilöstömenot kuitenkin alittuivat -1,2 M€, 0,8 %. Henkilöstömenot pienenevät edellisvuoteen verrattuna 2,1 M€ (1,3 %).

Asiakaspalvelujen ostot sisältäen palvelusetelin kasvoivat edellisvuodesta 9,0 M€ (8,4 %). Menoihin oli varattu 2,4 M€, 2,2 % kasvu edellisvuoteen verrattuna. Menot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon 6,6 M€, n. 6 %. Suurinta kasvu oli maahanmuuttajapalveluissa, jonka asiakaspalvelujen ostot kasvoivat 2,6 M€. Lastensuojelun ostot kasvoivat 1,4 M€. Kasvua oli jonkin verran myös vammaispalveluissa. Palveluseteliostot kasvoivat 4,7 M€, n. 26 %. Kasvusta noin 4 M€ on ikäihmisten tehostetun palveluasumisen palveluseteliostoja.

Muut palvelujen ostot kasvoivat 1,5 M€ (3,0 %). Suun terveydenhuollon välinehuolto siirtyi PPSHP:n toiminnaksi keväällä 2017 ja lisäsi palvelujen ostoja n. 0,35 M€. Laboratorio- ja kuvantamispalveluiden ostot kasvoivat n. 0,5 M€ koko hyvinvointipalveluiden tasolla (laboratorio 6,1 % ja kuvantaminen 3,1 %) edellisvuoteen verrattuna. Tulkkipalveluiden ostot kasvoivat n. 0,3 M€. Kasvua oli myös it-palveluissa.

Lääke- ja hoitotarvikemenot kasvoivat. Koko hyvinvointipalveluiden osalta hoitotarvikkeissa oli kasvua 1,3 M€ (+17,4 %). Uusi diabeteksen hoitomuoto lisäsi kustannuksia noin 1 M€. Määräraha ylittyi 1,9 M€ alkuperäiseen talousarvioon. Alkuperäinen talousarvio oli 0,7 M€ pienempi kuin TP 2016.

Perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle vuoden alusta. Talousarviossa oli varattu määrärahaa (avustukset) perustoimeentulotukeen kuntaliiton ohjeistuksen mukaan noin 3 kuukauden maksatusta vastaavan osuuden verran (siirtymävaihe). Määrärahat jäivät lähes toteutumatta.

Tilavuokrat kasvoivat noin 0,6 M€ (2,7 %). Aapistien suun terveydenhuollon uusi yksikkö aloitti toimintansa vuoden 2017 alusta. Myös välivuokraustoiminnan kasvu lisäsi vuokramenoja ja vastaavasti vuokratuloja. Tilavuokriin varatut määrärahat hieman alittuivat talousarvioon nähden.

Hyvinvointipalvelujen toimintamenot ilman erikoissairaanhoidon (perustoimeentulotuki vähennettynä) kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 10,8 M€; 2,9 % (v. 2016: 2,1 M€; 0,5 %). Erikoissairaanhoidon menokasvu hidastui; kasvua edellisvuoteen oli 6 M€; 2,7 % (vuonna 2016 10,4 M€; 4,8 %). Toimintamenot kasvoivat yhteensä 16,8 M€; 2,8 % (v. 2016 12,4 M€; 2 %).

Toimintatulot (perustoimeentulotuki vähennettynä) kasvoivat edellisvuoteen nähden 6,1 M€ (13,0 %). Hyvinvointilautakunta päätti lakisääteisten ja harkinnanvaraisten asiakasmaksujen korotuksista alkuvuonna 2017. Lakisääteiset asiakasmaksut korotettiin lakisääteisiin enimmäismääriin ja harkinnanvaraisia maksuja korotettiin 3 %. Asiakasmaksujen korottamisella tavoiteltiin 1,3 M€ maksutulojen lisäystä, toteutuma jäi kuitenkin hieman arvioitua pienemmäksi. Asiakasmaksutulojen määrä on vähentynyt asteittain, kun ikäihmisten laitoshoidon on purettu ja tehostettu palveluasuminen on lisääntynyt

nyt palvelusetelillä tuotettuna. Myyntituloja kasvatettiin valtion maksamat korvaukset maahanmuuttajien palveluista aiheutuneisiin kustannuksiin sekä rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin. Tukiin ja avustuksiin oli budjetoitu perustoimeentulotuen valtionkorvausta kolmen kuukauden summaa vastaava määrä, mikä jäi kuitenkin toteutumatta, kun perustoimeentulotuen siirtyminen Kelalle aikaistui. Vaikka toimintatulojen kasvu oli voimakasta, tulot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon 1,4 M€, 2,6 %.

Taloudellisenä tavoitteena oli asukaskohtaisten kustannusten kasvun hidastuminen edelleen. Asukaskohtaiset (brutto)menot kasvoivat 58 €/asukas, 1,9 % (TP 2017: 3069 € ja TP 2016: 3011 €). Vuonna 2016 asukaskohtaiset bruttomenot kasvoivat 1,0 %. Tulot kuitenkin kasvoivat voimakkaasti, joten nettomenojen kasvu oli jopa pienempää kuin edellisvuonna, 1,9 % (v. 2016 2,2 %). Asukasta kohti nettomenot kasvoivat 1,0 %; vuonna 2016 nettomenot asukasta kohti kasvoivat 1,1 %.

1 000 €	TA 2017	TA-muutokset	TA2017 + MUUTOKSET	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	17 854	1 700	19 554	21 344	1 790	109,2
Maksutulot	30 657	- 1 400	29 257	27 153	- 2 104	92,8
Tuet ja avustukset	3 422	- 1 830	1 592	1 604	11	100,7
Tilavuokratulot	2 800	200	3 000	3 229	229	107,6
Muut vuokratulot	25		25	63	38	251,9
Muut toimintatulot	290		290	231	- 59	79,6
Toimintatulot yhteensä	55 048	- 1 330	53 719	53 624	- 94	99,8
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	152 193	2 073	154 266	153 072	- 1 194	99,2
henkilöstömenot pl. omaishoidon tuen ja perhehoitajien palkkioiden sivukulut	149 822	2 073	151 895	150 754	- 1 141	99,2
omaishoidon tuen ja perhehoitajien palkkioiden sivukulut	2 371		2 371	2 318	- 53	97,8
Palvelujen ostot yhteensä (sis. esh)	366 883	8 336	375 219	376 260	1 041	100,3
Asiakaspalvelujen ostot (ilman esh)	88 725	3 909	92 634	93 074	440	100,5
Muut palvelujen ostot (ilman esh)	51 712	- 1 573	50 139	51 689	1 551	103,1
Erikoissairaanhoidon	226 446	6 000	232 446	231 496	- 950	99,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	11 001	1 500	12 501	12 916	416	103,3
Avustukset	53 702	- 2 459	51 243	51 084	- 159	99,7
josta palveluseteli	20 651	2 402	23 053	22 919	- 133	99,4
muut avustukset	33 052	- 4 861	28 191	28 165	- 26	99,9
Tilavuokramenot	24 138	- 50	24 088	23 893	- 195	99,2
Muut vuokramenot	2 572	4	2 576	2 799	223	108,7
Muut toimintamenot	1 388		1 388	1 017	- 371	73,3
Toimintamenot yhteensä	611 877	9 404	621 281	621 040	- 241	100,0
Toimintamenot ilman esh	385 431	3 404	388 835	389 544	709	100,2
TOIMINTAKATE ILMAN ESH	- 330 383	- 4 733	- 335 116	- 335 920	804	100,2
ERIKOISSAIRAANHOITO	226 446	6 000	232 446	231 496	- 950	99,6
TOIMINTAKATE	- 556 829	- 10 733	- 567 562	- 567 416	- 146	100,0

Erikoissairaanhoido 1 000 €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 + MUUTOKSET	TP 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Psykiatrinen	28 647		28 647	27 187	- 1 460	94,9
Somaattinen	197 799	6 000	203 799	204 309	510	100,3
Yhteensä	226 446	6 000	232 446	231 496	- 950	99,6

Perustoimeentulotuki	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 + MUUTOKSET	TP 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Perustoimeentulotuki	4 200	- 3 973	227	188	- 39	82,7
Maahanmuuttajien perustoimeentulotuki	1 000	- 827	173	173		99,8
Yhteensä	5 200	- 4 800	400	360	- 40	90,1

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Hyvinvointipalvelut on sitoutunut Oulun kaupungin valtuustopäätöksen, jonka mukaisesti henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet eivät saa kasvaa suunnittelukaudella, hallinnollisen työn määrä vähenee ja vastaavasti asiakaspalveluun käytetyn työn osuus kasvaa. Toimialoilla hyödynnetään henkilöstön eläköityminen ja muu vaihtuvuus. Toimintamenojen kasvun hillitseminen tarkoittaa henkilöstömäärän tarkoituksenmukaista resursointia ja henkilöstön optimaalista rakennetta. Henkilöstösuunnitelmasa on pyritty huomioimaan määräaikaisten palvelussuhteiden ja sijaistyövoiman kriittinen tarkastelu sekä eläköitymisen ja muun poistuman hyödyntä-

minen. Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen ja sairauspoissaolojen väheneminen ovat olleet vuoden 2017 keskeisenä tavoitteena. Sote-uudistuksen valmistelun vaatima osaamisresurssi on pyritty huomioimaan. Tavoitteena on ollut siirtää palveluiden painopistettä kevyempiin, avohoito- ja avohuoltopainotteisiin palveluihin.

Vuoden 2017 viimeisen päivän tilanteen mukaan hyvinvointipalveluissa oli henkilöstöä yhteensä 3 515 työntekijää. Henkilöstömäärä lisääntyi 105 henkilöllä vuoden 2016 vastaavaan ajankohtaan verrattuna (+3,1%) ja vuoden 2017 henkilöstösuunnitelmaan verrattuna henkilöstöä oli 145 suunniteltua enemmän (+4,3%).

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	2 670	2 633	2 646	2 702	2 777
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	-150	-211	-159	-166	-209
Tilapäiset	700	893	786	809	935
Organisatoriset muutokset	-49	+2	-22	-30	
Yhteensä	3 370	3 515	3 410	3 494	3 698
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset		2 147	2 134	2 173	2 247
Tilapäiset		829	830	844	854
Yhteensä	2 940	2 976	2 963	3 018	3 101
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-118 441	-117 694	-116 862	-119 516	-120 612
Eläkekulut	-27 185	-27 022	-28 009	-28 903	-28 823
Muut henkilösivukulut	-6 269	-6 038	-7 909	-7 143	-7 044
Yhteensä	-151 895	-150 754	-152 780	-155 562	-156 479

Taulukko 22. Henkilöstömäärä ja henkilöstömenot. Henkilöstömäärä: tilapäisten osalta poistettu ne vakituiset työntekijät, jotka ovat työlomalla ja määräaikaaisesti jossain toisessa tehtävässä Oulun kaupungin palveluksessa, henkilöstömenot: ilman omais- ja perhehoitajia.

Henkilöstömäärän osalta hyvinvointipalveluissa ei päästy strategiisiin tavoitteisiin, joiden mukaan henkilöstömäärä ei saisi kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvua selittää palvelutarpeen lisääntyminen.

Palkallinen työpanos (palkkaa saavan henkilöstön määrä) kasvoi 13,08 työpanoksella (+0,4 %) verrattuna vuoteen 2016. Toteutunut työpanos (todellisuudessa työssä olleen henkilöstön määrä) kasvoi 21,65 työpanoksella (+0,9 %) vastaavana aikana. Henkilöstösiirtojen vaikutus kasvatti hyvinvointipalveluiden työpanosta kahdella (2) työpanoksella.

Henkilöstöpoistuma

Henkilöstösiirtojen vaikutus kasvatti hyvinvointipalveluiden työpanosta vuoden 2017 aikana kahdella (2) työpanoksella, kun Monetra Oy:lta siirrettiin 1.1.2017 alkaen hyvinvointipalveluihin 11 henkilöä pääasiassa asiakasmaksu- ja maksatusyksikköön ja hyvinvointipalveluiden henkilöstöstä siirrettiin toisten työnantajien palvelukseen yhteensä 9 työntekijää, kun suun terveydenhuollon välinehuolto siirrettiin liikkeen luovutuksena Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille 27.2.2017.

Kaikkiaan vuoden 2017 aikana hyvinvointipalveluiden palveluksesta poistui 211 työntekijää, suurimpana syynä olivat irtisanoutumiset.

Vuoden 2017 aikana vanhuuseläkkeelle siirtyi 75 henkilöä kun vastaava luku vuonna 2016 oli 51 henkilöä. Vuosittainen työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä on vakiintunut n. 20 tasolle ollen 21 henkilöä vuonna 2017.

Henkilöstömenot

Vuoden 2017 henkilöstömenot toteutuivat 2,1 M€ (-1,3 %) pienempinä (ilman omais- ja perhehoitajia) edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna. Palkallisen työpanoksen hinta vuonna 2017 oli 50 657 €. Edellisen vuoden palkallisen työpanoksen hinta oli 51 563 €. Vuoden 2017 palkallisen työpanoksen hintaan laskevasti on vaikuttanut valtakunnallinen ns. kiky-sopimus (lomarahojen leikkaus ja työnantajakmaksujen alentamiset → työntekijöiden maksuosuuden nostaminen).

Palkattomat säästövapaa

Vuonna 2017 palkattomina vapaaehtoisina säästövapaina hyvinvointipalveluissa käytettiin 4 308 päivää (vuonna 2016 käytettiin 4 410 päivää). Hyvinvointipalveluiden laskennallinen säästö toteutuneista vapaista oli noin 0,6 M€ (n. 0,6 M€ v. 2016).

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2017 enemmän kuin vuonna 2016. Kumulatiivisesti tarkasteltuna sairauspoissaoloprosentti oli vuonna 2017 5,5 % kun se vuonna 2016 oli 5,2 %. Hyvinvointipalveluiden tavoitetasoksi on asetettu 5,1%. Korkeimmat sairauspoissaolot olivat edelleen ikäihmisten palveluissa, suurinta kasvu oli sosiaalipalveluissa.

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Vuoden 2017 aikana jatkettiin hyvinvointipalveluiden lähiesimiestyön jatko-organisointumista. Suun terveydenhuollon lähiesimiestyö uudelleenorganisoiitiin siten, että kaikki palveluesimiehet valittiin uudelleen. Samassa yhteydessä suun th:n rakennetta muutettiin siten, että luovuttiin suun th-piirijaosta ja perustettiin viisi uutta yksikköä.

Vuonna 2017 hyvinvointipalveluiden palkallisesta työpanoksesta 35,8 % sijoittui hoitoalan ammattitehtäviin (mm. lähihoitaja, hammashoitaja ja perushoitaja) ja 29,1 % vaativan hoitoalan ammattitehtäviin (mm. sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, fysioterapeutti ja suuhygienisti). Molemmissa ammattiluokissa palkallinen työpanos on vuonna 2017 kasvanut verrattaessa vuoteen 2016. Myös sosiaalityön asiantuntijatehtävissä toimivien (mm. sosiaalityöntekijät) palkallinen työpanos on kasvanut 10 työpanoksella verrattaessa edellisvuoteen. Sosiaalihuollon ammattitehtävissä toimivien (mm. ohjaaja, hoitaja, kodinhoitaja ja lähihoitaja) palkallinen työpanos on pienentynyt seurantavuosien aikana.

Hyvinvointipalveluissa on käytössä 132 eri nimikettä. Lähihoitaja-nimikkeellä toimivia on hyvinvointipalveluissa eniten. Lähihoitajien määrä on kasvanut 3,7 % (27,94 työpanosta) vertailuvuosien aikana. Sosiaalityöntekijöiden palkallinen työpanos on kasvanut 8,3 % (9,73 työpanosta) verrattaessa edellisvuoteen.

Vuoden 2017 tavoitteena on ollut hallinnollisen työn vähentäminen ja resurssien lisääminen välittömään asiakastyöhön. Hallintohenkilöstön suhteellinen osuus palvelutuotantohenkilöstöön on kasvanut 3,8 %:sta 4,0 %:iin johtuen Monetra Oy:ltä 1.1.2017 alkaen siirrettyjen 11 henkilön sijoittumisesta hallintohenkilöstöön.

Uudelleensijoitustoiminta

Vuonna 2017 hyvinvointipalveluiden uudelleensijoituksessa oli yhteensä 56 asiakasta. Uusia asiakkaita kirjattiin 23 henkilöä. Erilaisia uudelleensijoitusratkaisuja tehtiin kaikkiaan 42 henkilölle. Työkokeilua järjestettiin 26 uudelleensijoituksen asiakkaalle. Työterveys- ja uudelleensijoitusneuvotteluja järjestettiin vuoden 2017 aikana yhteensä 174 kertaa. Uudelleensijoituksen asiakkuus päättyi 24 asiakkaalla.

Ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus

Vuoden 2017 aikana hyvinvointipalveluissa toteutui yhteensä 6921 ammatillista lisä- ja täydennyskoulutuspäivää. Se on selvästi vähemmän kuin kahtena edellisenä vuonna. Suositusten mukaan tavoitteena on vähintään 3 koulutuspäivää/työntekijä/vuosi. Vuonna 2017 koulutuspäiviä toteutui 2,32 päivää/työntekijä, mikä sekin on vähemmän kuin aiempina vuosina. Koulutusten kustannukset ovat olleet nousussa ja niihin on käytetty enemmän rahaa kuin aikaisemmin. Koulutuksiin osallistuminen etänä on lisääntynyt.

Tulevaan sote-uudistukseen ja valinnanvapautteen liittyen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kilpailukyyn turvaamiseksi on vuoden 2017 aikana kilpailutettu ja aloitettu asiakaspalvelukoulutusten sarja hyvinvointikeskusten vastaanottohenkilöstölle. Kyseiset koulutukset jatkuvat vuoden 2018 aikana.

Ylimmälle johdolle, palvelupäälliköille ja nimetyille asiantuntijoille järjestettiin syksyllä 2017 muutosvalmennuksen kokonaisuus BusinessOulu-liikelaitoksen järjestämänä.

Työhyvinvoinnin kehittäminen ja Kunta10-kysely

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä on vuoden 2017 aikana jatkettu mm. osana työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan kirjattujen asioiden toteuttamisella, Oulun kaupungin työhyvinvointiohjelman toteuttamisen avulla sekä vuoden 2016 Kunta10-kyselyn perusteella sovittujen toimenpiteiden toteuttamisen kautta. Kunta10-kyselyn perusteella on tehty toimintayksikkötasoiset toimenpidesuunnitelmat Kunta10-portaalin Kehto (kehittämistoimenpiteet)-ohjelmaan, joiden toteutumista on seurattu palvelualueiden johtoryhmätasolla neljännesvuosittain. Vuoden 2016 kyselyn perusteella 97 hyvinvointipalveluiden toimintayksikköä on tunnistanut yhteensä 214 kehittämiskohdetta ja toteuttanut 140 toimenpidettä.

Vuonna 2017 jatkettiin 2015 käynnistynyttä ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon henkilöstölle suunnattua työhyvinvointihanketta, jossa tavoitteena on mm. työn kuormittavuuden väheneminen, työn parempi hallinta sekä työ- ja työmatkatapaturmien väheneminen.

Osana työhyvinvoinnin kehittämistyötä voidaan nähdä myös hyvin toimiva sijaisten hankintajärjestelmä. Hyvinvointipalvelut käynnisti vuoden 2017 keväällä yhteistyön Monetra oy:n rekrytointipalveluiden kanssa sijaisvälitystoiminnan kehittämistä. Sijaisvälitys on onnistunut välittämään sijaisen noin 80% palvelupyynnöistä. Haastavinta on ollut saada sijainen kotihoitoon erittäin nopealla aikataululla, minkä vuoksi sijaisreserviä onkin pyritty kasvattamaan systemaattisesti. Vuonna 2018 sijaisvälitystä on tarkoitus laajentaa uusiin Hyven toimintayksiköihin.

7.1.6. Sivistys- ja kulttuurilautakunta

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	31 040	635	31 675	29 292	-2 383	92%
Toimintakulut	-427 215	-1 115	-428 330	-424 873	-3 457	99%
Toimintakate	-396 175	-481	-396 656	-395 581	-1 074	100%

Toimialan olennaiset tapahtumat

Vuosi 2017 oli Suomen 100-vuotisjuhlavuosi. Juhlavuotta juhlittiin monilla tavoin ja se huipentui Las-ten linnanjuhliin Oulun kaupunginteatterilla sekä valtakunnalliseen pääjuhlaan Ouluhallilla 2.12.2017. Vuosi 2017 oli juhlavuosi myös monin muun tavoin. Oulun kaupunkiin saatiin muun muassa valtakun-nallinen Sivistyksen suunta -palkinto ja Oulun kau-punki vastaanotti Unisefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen. Lisäksi saimme vastaanottaa mo-nia muita huomionosoituksia. Nämä kaikki kertovat omalta osaltaan vaikuttavista ja laadukkaista sivistys- ja kulttuuripalveluista Oulussa. Myös taloudel-lisesti vuosi 2017 toteutui erittäin hyvin. Pystyimme toteuttamaan toimintamme valtuuston myöntä-mään alkuperäiseen budjettiin.

Aluemallin mukainen uusi johtamisjärjestelmä otetiin käyttöön vuoden 2017 alusta. Aluepäälliköiden johtamaan aluetyöhön valittiin mukaan alueelliset suunnittelijat, alueellisen tuen palveluvastaavat ja alueellisen nuorisotyön palveluvastaavat. Alueelliset palvelut koottiin 4-6 palvelukeskittymiksi, joihin nimettiin edustajat yksiköiden esimiehistä.

Varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2017 lopussa 0-6-vuotiaita lapsia 470 lasta vähemmän kuin edel-lisenä vuonna vastaavaan aikaan. Palveluiden käyt-täjiä oli kuitenkin 24 lasta enemmän kuin edellise-nä vuonna. Varhaiskasvatuspalveluita käytti 73,1 % lapsista. Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunni-telman perusteet astuivat voimaan elokuun alusta 2017. Paikallista varhaiskasvatussuunnitelmatyötä tehtiin yhdessä yliopiston ja muiden seudun kuntien kanssa. Sisällöllisenä painotuksena ovat muun ohel-la lasten ja vanhempien yhteisöllisyyden ja osallisuu-den lisääminen.

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi 1.-10. vuosi-luokilla, mukaan lukien valmistava opetus, 438 op-pilaalla. Perusopetuksen keskeiset tavoitteet pohjau-tuvat lukuvuonna 2017-18 opetussuunnitelmaan ja uuteen arviointiin, koulu yhteisön hyvinvointiin, op-pilaan tukeen sekä digitaalisuuteen. Jokainen koulu määritteli koulun vuosisuunnitelmassa tavoitteensa hyvinvoinnin edistämiseksi.

Nuorisopalveluiden kasvatuksellisen ohjauksen toi-mintaa ohjaava Nuorisotyön perussuunnitelma NUPS valmistui vuoden 2017 alussa. NUPS toimii käytännön työssä nuorisotyötä ohjaavana asiakir-

jana. Nuorisopalveluiden sosiaalisen vahvistamisen toiminnassa, Byströmin nuorten palveluissa, jatketiin monialaista yhteistyötä ja sitä kehitettiin edel-leen yhteistyökumppaneiden kanssa.

Lukioiden uudet opetussuunnitelmat otettiin käyt-töön lukuvuoden 2016-17 alussa. Uuden opetus-suunnitelman mukaisia kokeiluja muun muassa ar-viointiin ja tiimijakson puitteissa on käynnistetty.

Siirtymistä digitaalisiin ylioppilaskirjoituksiin on te-hostettu käytännön harjoittelulla ja teknisten val-miuksien rakentamisella. Opiskelijoita on kannustet-tu hyödyntämään muiden lukioiden kurssitarjontaa. Lukiolaisten etälukio-opinnot maakunnan eLukio-verkossa ovat lisääntyneet.

Liikuntapalveluiden toimintalinjaukset ovat toteutu-neet vuonna 2017 asetettujen tavoitteiden mukai-sesti. Vuonna 2017 liikuntalaitosten käyntikertoja oli 2 332 667. Vuonna 2017 vietettiin Suomen 100-vuo-tisjuhlavuoteen liittyen Unelmien liikuntavuotta. Tä-hän liittyen järjestettiin erilaisia tapahtumia, kuten Tanssin toukokuu, avoimet ovet liikuntalaitoksissa, Tanssii valtuuston kanssa-tapahtuma, Suomi-luiste-lu, perheliikuntatapahtumia jne.

Kirjasto, Oulu Sinfonia, museo- ja tiedekeskus Luup-pi sekä Kulttuuritalo Valve ovat tuottaneet laaduk-kaita ja monipuolisia palveluja ja mahdollistaneet omalta osaltaan myös kolmannen sektorin toimin-taa. Vuodesta 2015 alkaen voimassa olleet kulttuurin kumppanuussopimukset ovat täydentäneet ja moni-puolistaneet kulttuuritarjontaa merkittävästi. Lisäk-si yksittäisiä taiteilijoita ja kulttuurikohteita on tuet-tu kulttuuriavustuksin. Valistustalorahasto täydensi apurahakokonaisuutta ja tuki ensisijaisesti taiteen ammattilaisia.

Monipuolistuva ja osallisuutta lisäävä kaupunkikult-tuuri sekä hyvinvointia tukeva kulttuuritoiminta ovat olleet erityisenä yhteisenä kehittämiskohteena. Kult-tuuripalvelujen kehittäminen ja tuottaminen lapsille, nuorille sekä perheille on pysyvästi Oululle tärkeää.

Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta sekä Mo-nikulttuurikeskus Villa Victor siirtyivät osaksi sivistys- ja kulttuuripalveluja vuoden 2017 alusta. Villa Victo-rin toiminnan tavoitteena on maahanmuuttajien ja uusien kuntalaisten osallisuuden ja kotouttamisen vahvistaminen asiakaslähtöisillä palveluilla.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkistrategiassa 2020 on määritelty Oulun kaupungin visio, arvot ja strategiset painopistevalinnat. Kaupunkistrategia sisältää päälinjaukset kaupunkistrategian toteuttamishjelmille, joilla strategiaa konkretisoidaan:

- *BusinessOulun toimenpideohjelma*
- *Kaupunkikulttuurin toimenpideohjelma*
- *Palveluiden järjestämishjelma*
- *Ympäristöohjelma*
- *Omistajapolitiittinen ohjelma*
- *Henkilöstöohjelma*

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä alueen kuntalaisten hyvinvoinnin mahdollistajana on kirjattu eri näkökulmista kaupunkistrategiaan ja yksityiskohtaisemmin em. toteuttamishjelmiin. Toimialalle keskeisimpiä painopistevalintoja ovat kuntalaisen hyvinvointiin, kaupunkikulttuuriin ja osallisuuteen liittyvät teemat.

Kehittämisen kärkenä vuonna 2017 olivat seuraavat kokonaisuudet:

- *Alueellinen toiminta*
- *Ennaltaehkäisevät ja kevyet palvelut*
- *Sähköiset palvelut ja omatoimivälikäiset*
- *Tapahtumakaupunki*
- *Strateginen elinvoimaisuustyö yhdessä kaupungin muiden palvelualueiden kanssa*

Kehittämistyötä tehtiin paitsi vastuualueilla, myös ikäsegmenteittäin tiiviissä yhteistyössä hyvinvointipalveluiden, BusinessOulun ja yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kanssa. Poikkitoiminnallisen kehittämistoiminnan kärjet olivat:

- *Pohjoinen vetovoimainen kaupunki (ml. OIA)*
- *Tulevaisuuden kunta ja hallitusohjelman kärkihankkeet*
- *Kansainvälinen verkostoyhteistyö*
- *Asiakasohjaus ja asiakkuuden hallinta*
- *Alueellinen verkostoyhteistyö (ml. hyvinvointikoulu – hyvinvointikeskus)*
- *Lapsen tuki omassa kasvu ja kehitysympäristössä.*

Kaupunkistrategia, talousarvio ja käyttösuunnitelma jalkautettiin vuonna 2017 alueellisten kehittämissuunnitelmien kautta alueellisen kehittämisen välineeksi. Alueellisella toimintatavalla vahvistettiin poikkitoiminnallisuutta sekä sivistys- ja kulttuuripalveluissa että hyvinvointipalveluiden ja muiden yhteistyötoimijoiden kanssa. Toimintamalli mahdollisti alueellisten erityispiirteiden ja asiakastarpeiden huomioimisen, palvelukonseptien vaikuttavan kehittämisen ja panostamisen ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Kuntalaisten hyvinvointi

Lasten ja nuorten poikkitoiminnallisten palvelujen painopisteitä ovat palvelujen järjestämishjelman mukaisesti lasten tukeminen kasvu- ja kehitysympäristöissä, syrjäytymisen ja eriarvoistumisen ehkäisy, nuorten yhteiskunta- ja koulutustakuun toteutuminen sekä hyvät peruspalvelut. Tavoitteiden toteuttamisen keskiössä olivat hyvinvointikoulun ja Byströmin toimintakeskuksen mukaisten monialaisen yhteistyön toimintamallit, joita tuettiin osallisuuden, alueellisen palvelutarjonnan ja sähköisten palveluiden keinoin.

Osana hyvinvointikoulun toimintamallia hyödynnettiin kokemuksellista hyvinvointitietoa. Lapset puheeksi -menetelmän koulutukset ja käyttö etenivät suunnitellusti. Lapsiperheiden sähköinen palvelutarjotin julkaistiin syksyllä. Oululaiset lastenkulttuuri-toimijat tarjosivat laadukasta lastenkulttuuria vuoden jokaisena viikonloppuna. Voidaan hyvällä syyllä puhua lasten kulttuurikaupunki Oulusta: Oulussa on lastenkulttuurin viikonlopputakuu.

Työkäisille suunnattiin erilaisia aktivointitoimia ja edistettiin osallisuutta. Ikäihmisten elämänlaatua, hyvinvointia ja arjen turvallisuutta tuettiin monin keinoin. Seniorikortin suosio kasvoi edelleen. Toimintavuosi 2017 oli myös Unelmien liikuntavuosi, jolla innostettiin ja rohkaisti kuntalaisia kokeilemaan eri tapoja liikunnan lisäämiseksi. Vuoden aikana järjestettiin erilaisia liikuntatapahtumia, ja kuntalaisia kannustettiin omaehtoisten liikunnallisten tapahtumien järjestämiseen.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut olivat vuoden aikana vahvasti mukana sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa sekä maakunnallisesti että kansallisesti. Hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) -kärkihankkeessa on ollut tavoitteena ny-

kyistä lapsi- ja perhelähtoisemmät, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitettut palvelut sekä toimintakulttuurin uudistaminen. Lisäksi Oulun kaupungin monialaisella yhteistyöllä on valmisteltu tulevan maakunnan ja peruskunnan yhteisen tietojohtamisen mahdollistava talouden seuranta elämänkaaribudjetin avulla.

Kaupunkikulttuuri

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa näkyi vahvasti Oulun kaupungin päätös hakea kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2026. Oulun kaupunkikulttuuria kehitettiin aiempaakin määrätietoisemmin. Kaupunkikulttuurin toimenpideohjelman keskeiset saavutukset vuoden 2017 aikana olivat:

- *LUMO-valofestivaalin toteuttaminen, johon ovat kiinnittyneet kulttuuritoimijoiden lisäksi monet alueen yritykset ja kaupungin liikelaitokset*
- *Lastenkulttuurin viikonlopputakuu - laadukasta kulttuuritarjontaa lapsille ja perheille joka viikonloppu*
- *Kulttuurin pop up -toiminnan edistäminen. Esimerkkinä Tukikohta, joka on Oulun kaupungin tyhjäksi jääneeseen varikkoon rakentunut kulttuuri- ja tapahtumatila kolmannen sektorin käyttöön.*
- *Oulun Suomi 100 -juhlavuoden runsas ohjelma ja tapahtumat sekä valtuuston juhlavuoden päätös hakea Oulua Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026. Juhlavuoteen liittyen Hallituskadulle toteutettiin valotaideteos ja Oulu järjesti valtakunnallisen Suomi100 -juhlan 2. joulukuuta.*
- *Kuusisaaren tapahtumapuisto valmistui ja toiminta käynnistyi. Kiinnostus tapahtumapuistoa kohtaan on lunastanut odotukset sekä paikallisten että kansallisten tapahtumajärjestäjien puolelta.*
- *Hollihaan puisto avattiin yleisölle. Hollihaan puistoon keskittyy mm. merkittävää liikunnallista toimintaa.*

Osallisuus ja yhteisötoiminta

Oulun kaupunki sai joulukuussa 2017 UNICEFin Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen. Kaupunkistrategian tahtotilan mukaisesti Oulun kaupungin lasten ja nuorten oikeuksien parempaan huomioimiseen tähtäävä malli on otettu hyvin käyttöön koko kaupunkiorganisaatiossa. Kaupungin osallisuus ja yhteisötoiminta sekä Villa Victor siirtyivät 1.1.2017 osaksi sivistys- ja kulttuuripalveluja. Tämä on mahdollistanut aiempaakin paremman osallisuuden kuntalaisten arjessa. Kuntalaisten osallisuutta on lisätty kaikissa keskeisissä valmisteluissa, ja osallisuus tuodaan vuonna 2018 aiempaakin tiiviimmin osaksi aluematilaa. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden opin ja kasvun prosessien keskeisten ohjauksiakirjojen: varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelmat kautta osallisuus ja yhteisöllisyys ovat osa arkea kaikissa yksiköissämme.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Sivistys- ja kulttuuripalvelut alitti annetun talousarvion, mikä edisti kaupungin taloudellista kestävyttä vuonna 2017. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkon suunnittelu on aloitettu syksyllä 2017 osana muutosohjelmaa Oulu 2020; taloudelliset vaikutukset selviävät vuonna 2018.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Henkilöstömäärän kasvu on ollut hallittua ja johtunut pääosin organisaatiomuutoksesta sekä lapsimäärän kasvusta. Monialaisen yhteistyön lisääntyminen on parantanut henkilöstön työhyvinvointia. Esimiestyötä on tuettu järjestämällä koulutuksia ja ottamalla käyttöön vertaismentorointi. Henkilöstölle järjestettiin monipuolista täydennyskoulutusta tarve- ja asiakaslähtöisesti.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet ja indikaattorit

Alla olevissa taulukoissa on sivistys- ja kulttuuripalveluiden kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ja indikaattorit.

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Kaupunki edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Nuorisotakuun toteutuminen ★	<ul style="list-style-type: none"> Toisen asteen oppilaitoksessa aloittaneet: 100 % Toisen asteen opinnot keskeyttäneet/negatiiviset keskeyttäjät: < 3 % Edellisenä keväänä päättötodistuksen saaneet: 100 % 	99.6% Päivälukiolaisista 39 opiskelijaa eli 0,9% on ns. neg. keskeyttäjiä. 2043 9. luokkalaista joista 99.3% sai päättötodistuksen
Oulu on Suomen paras kaupunki opiskella	Sivistys- ja kulttuuripalvelut on aktiivinen ja tavoiteltu kaupunkikulttuurin kehittäjä ja kumppani ★	Tapahtumia järjestetään kaupunkikulttuurin eri osa-alueilla ja yleisömäärät kasvavat vuoden 2016 osallistujamääristä: kyllä / ei. <ul style="list-style-type: none"> Oulun Päivät Merifestivaali Lumo -valofestivaali Sopimuskumppaneiden määrä pysyy vuoden 2016 tasolla: 11 yhdistystä. Kumppaneille toteutetaan toiminnan vaikuttavuuden arviointi seuraavista näkökulmista: <ul style="list-style-type: none"> kaupungin rahoitus ulkopuolinen rahoitus työllistävä vaikutus 	Yleisömäärä kasvoi yhteensä 55 000 kävijällä (kyllä) Oulun Päivät 58 264. (2016 – 63379) (ei) Ouhoit-Merifestivaalia ei ole järjestetty, lukuisia pienempiä meriaiheisia tapahtumia, yhteensä 9236 kävijää. (2016 . 12500) Lumo – valofestivaali: 150 000 ihmistä. (2016 – 86000) (kyllä) Kyllä Kyllä

2017 - Sivistys- ja kulttuuripalvelut

Kuntalaisten hyvinvointi

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Hyvinvointikoulumallin vahvistaminen ja laajentaminen. ★	Kokemuksellisen hyvinvointikyselyn käyttöönoton edistymistä seurataan: <ul style="list-style-type: none"> osallistuvien päiväkotien, peruskoulujen ja lukioiden lkm Lapset puheeksi -menetelmän käyttöön otto: toteutuneet keskustelut (Effica, Primus) 	9 peruskoulua, 8 päiväkotia ja 6 lukiota. Edistymistä seurattu kaikissa yksiköissä. Lapset puheeksi – keskustelu 2066 Lapset puheeksi – neuvonpitoja 31 Lisäksi tarjottu keskustelua 2359
Kuntalaisasiakkaan omavastuu ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kuntalaisten aktiivisuus ja hyvinvointi paranevat ★	TEA-viisari: Oulu on kaikilla osa-alueilla, ts. liikunta, perusopetus ja lukiot, kuntien parhaassa neljänneksessä: Kyllä/Ei	Liikunta: kyllä Lukio: ei (69p.<75p) perusopetus:ei (72p.< 75p) THL päivittää kuntatiedot vuoden 2018 kevään aikana.

Talouden toteuma 1.1-31.12.2017

1 000 €	TA-2017	TA- muutokset	TA2017 + muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-%
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	6 196		6 196	6 727	-531	108,6
Maksutuotot	14 756		14 756	12 615	2 141	85,5
Tuet ja avustukset	6 736	635	7 371	6 219	1 152	84,4
Tilavuokratuotot	1 229		1 229	1 282	-53	104,3
Muut vuokratuotot	1 491		1 491	1 620	-128	108,6
Muut toimintatuotot	631		631	829	-198	131,4
Toimintatulot	31 040	635	31 675	29 292	2 383	92,5
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-220 610	-430	-221 040	-218 705	-2 335	98,9
Palvelujen ostot	-72 517	-612	-73 130	-73 201	71	100,1
Aineet ja tarvikkeet	-12 414	-49	-12 463	-12 500	38	100,3
Päivähoidon palveluseteli	-22 187		-22 187	-22 480	293	101,3
Muut avustukset	-17 949		-17 949	-16 358	-1 590	91,1
Tilavuokramenot	-76 764	-8	-76 772	-76 449	-323	99,6
Muut vuokramenot	-4 286	12	-4 274	-4 678	404	109,4
Muut toimintamenot	-488	-27	-515	-501	-14	97,3
Toimintamenot	-427 215	-1 115	-428 330	-424 873	-3 457	99,2
TOIMINTAKATE	-396 175	-481	-396 655	-395 581	-1 074	99,7

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on toimintakatteeltaan valtuustoon sitova. Toimintakate vuonna 2017 on 395,6 M€. Se alittaa talousarvion miljoonalla eurolla (0,3 %). Alitukseen vaikuttavat erityisesti perusopetuksen kotikuntakorvausten toteutuminen arvioitua pienempänä, peruskouluikäisten arvioitua pienempi kasvu syksyllä 2017 ja varhaiskasvatuksen kodinhoidon avustusten toteutuminen arvioitua pienempänä. Lisäksi toiminta on talouden näkökulmasta tehostunut ja tulokehitys on arvioitua positiivisempi pois lukien varhaiskasvatuksen ja liikunnan asiakasmaksutulujen kertyminen.

Toimintatulot ovat 29,3 M€ ja ne alittavat talousarvion 2,4 M€. Alitukseen vaikuttavat projektien ja hankkeiden avustustulojen arvioitua pienempi toteutuminen vuonna 2017 ja siirtyminen vuodelle 2018. Lisäksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot alittavat 2,1 M€ muuttuneen asiakasmaksulain (1.3.2017 alkaen) vuoksi. Vuokratuotoissa on nähtävissä positiivista kehitystä.

Toimintamenot ovat 424,9 M€, joka on 3,5 M€ alle talousarvion. Merkittävimmät erot talousarvioon verrattuna ovat perusopetuksen kotikuntakorvausten arvioitua pienemmät kustannukset (0,6 M€) ja arvioitua pienempi tarve varhaiskasvatuksen kodinhoidon avustuksiin (1,3 M€). Henkilöstömenojen

alitukseen talousarvioon verrattuna vaikuttivat perusopetuksessa arvioitua pienempi oppilasmäärän kasvun, uusien hankkeiden alkaminen arvioitua hitaammin ja siirtyminen vuodelle 2018 sekä toiminnan tehostuminen muun muassa uuden aluemallin myötä.

Vuonna 2017 oli toiminnan muutoksia, jotka vaikuttivat merkittävästi talouteen, sen arvioimiseen ja ennustamiseen.

Keväällä ja alkusyksystä taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen vaikutti hyvin haasteelliselta. Tehdyt toimenpiteet lähtivät syksyllä vaikuttamaan kulua vähentävästi ja lisäksi syksyn 2017 asiakasmäärät kasvoivat arvioitua vähemmän. Tulopuolen kehitys oli myös arvioitua parempi varhaiskasvatuksen ja liikunnan asiakasmaksuja lukuun ottamatta.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimintakate asukasta kohden on laskenut 0,6 % edellisen vuoteen verrattuna. Tähän vaikuttavat mm. palkkakustannusten pienentyminen kilpailukykysovimuksen myötä sekä hyvä kustannusten ja kasvun hallinta. Kiinteistöjen vuokratkustannukset ovat lisääntyneet uudisrakennusten ja peruskorjausten vuoksi. Samanaikaisesti on tiivistetty tilojen käyttöä ja luovuttu tiloista.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	3948	4172	4102	3948	3858
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	100	246	143	158	122
Tilapäiset	1376	1416	1326	1363	1494
Organisatoriset muutokset	0	27	0	0	0
Yhteensä	5278	5389	5211	5265	5293
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	3500	3530	3484	3445	3387
Tilapäiset	1145	1140	1145	1285	1446
Yhteensä	4650	4668	4629	4729	4833
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	176 924	177 508	176 283	173 252	173 061
Eläkekulut	34 704	34 338	35 579	36 845	36 287
Muut henkilösivukulut	11 889	9 017	11 943	10 411	10 980
Yhteensä	221 040	218 705	223 031	220 510	216 793

Henkilöstömäärä yhteensä -sarakeesta on poistettu henkilön päällekkäiset palvelussuhteet. Henkilöstömäärä sisältää palkalliset ja palkattomat palvelussuhteet. Luvut eivät sisällä työllistettyjä, kesätyöntekijöitä, oppilaita ja harjoittelijoita. HTV tarkoittaa palkallista työpanosta. HTV lukuja vääristää virkamääräysten kirjausvirhe erityisesti sivuvirkojen osalta.

Vuoden 2017 henkilöstötavoitteiden toteutumista arvioidaan kaupungin henkilöstöohjelman neljän päätavoitteen mukaisesti.

Hyväällä johtamisella mahdollistettiin tavoitteiden saavuttaminen

Vuonna 2017 tuettiin esimiestyötä muun muassa järjestämällä esimiespassikoulutuksia, vastuualueiden tarpeisiin räätälöityjä esimiestilaisuuksia sekä palvelussuhdeasioiden koulutuksia. Lisäksi järjestettiin vertaismentorointia ja ryhmätyönohjausta tukemaan johtamistyötä. Uuden johtamisjärjestelmän käyttöönottoa ja kehittämistä varten osallistettiin esimiehiä.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa on seurattu kehityskeskustelujen toteutumista säännöllisesti. Vuonna 2017 kehityskeskusteluprosentti oli 61,2 %. Eri vastuualueiden kehityskeskustelujen prosenttiosuuksissa on vaihtelua, koska kehityskeskustelujen kirjaus tavat eroavat toisistaan. Prosenttiosuus lasketaan

voimassa olevien palvelussuhteiden mukaan, jolloin mukana laskennassa ovat myös tuntityöntekijät ja lyhytaikaiset sijaiset, sekä sellaiset henkilöt, jotka ovat esimerkiksi työvapaalla.

Henkilöstön osaamista kehitettiin ja kohdennettiin tarve- ja asiakaslähtöisesti

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstölle järjestettiin monipuolista täydennyskoulutusta. Koulutusteemoihin kysyttiin sekä esimiesten että henkilöstön näkemyksiä. Osaamistarpeet koottiin yhteen sivistys- ja kulttuuripalveluiden tasolla. Koulutusteemat painottuivat erityisesti hyvinvointiin ja elämänhallintaan, kasvun, oppimisen ja koulunkäynnin tukeen sekä esimiestyöhön ja työhyvinvointiin, henkilöstöohjelman tavoitteita mukaillen. Työvaihtoa käytettiin ammatillisen kehittymisen keinona vastuualueilla sisäisesti sekä vastuualueiden välillä.

Henkilöstön hyvinvointi parani

Syksyllä 2016 toteutettiin Kunta10-työhyvinvointikysely. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstön tulosten tarkastelu osoitti, että kehitystä oli tapahtunut henkilöstön työyhteisötaidoissa, johtamisessa ja esimiestyössä. Sen sijaan työmäärän kasvu yli sietokyvyn on edelleen kasvanut. Tulosten pohjalta työyhteisöissä on sovittu yksikkökohtaisesti kehittämistoimenpiteitä oman työyhteisön hyvinvoinnin kehittämiseksi. Esille nousseita kehitysteemoja

viettiin myös täydennyskoulutussuunnitelmaan. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa käytössä oleva henkilöstön monialainen yhteistyö on lisääntynyt ja parantanut henkilöstön hyvinvointia.

Sairauspoissaoloprosentti laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna, ollen vuonna 2017 3,6 %. Työkyvyn tukemiseen, varhaisen tuen toimintamalliin ja uudelleensijoitustoimintaan kiinnitettiin erityisesti huomiota. Etätöitä hyödynnettiin siihen soveltuvis- sa työtehtävissä.

Henkilöstön kokonaismäärä nousi

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen henkilöstömäärä kasvoi 2,8 %. Kasvun selittävät varhaiskasvatukseen valtuustorahalla palkattu henkilöstö (43 henkilöä) sekä se, että kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta (27 henkilöä) on siirtynyt vuoden alusta sivistys- ja kulttuuripalvelujen vastuualueeseen. Lisäksi henkilöstömäärän kasvua selittää lapsimäärän kasvu ja hankkeisiin palkattu henkilöstö.

Työpanos kasvoi 1,3 %, kun taas palkallinen työpanos kasvoi vain 0,9 %. Henkilöstökustannukset laskevat 1,9 %, jonka selittää kilpailukyky sopimukseen perustuva lomarahojen leikkaus vuosina 2017–2019.

7.1.7. Yhdyskuntalautakunta

Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	57 421	7 500	64 921	69 809	4 888	108%
Toimintakulut	-43 938	0	-43 938	-40 583	-3 355	92%
Toimintakate	13 483	7 500	20 983	29 227	8 244	139%

Joukkoliikenne

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	16 263	1 200	17 463	17 942	479	103%
Toimintakulut	-25 838	0	-25 838	-25 383	-455	98%
Toimintakate	-9 575	1 200	-8 375	-7 441	-934	89%

Toimialan olennaiset tapahtumat

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tulos taloudellisesti oli hyvä. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut yhteensä toimintakate toteutui 9,18 M€ budjetoitua parempana (TA2017 12,61 M€ TP2017 21,79 M€). Toimintatulot toteutuivat 5,37 M€ arvioitua suurempina (TA2017 82,38 M€ TP2017 87,76 M€) ja toimintamenot olivat 3,81 M€ arvioitua alhaisemmat (TA2017 69,78 M€ TP2017 65,97 M€).

Vuoteen 2017 kohdistui kertaluonteisia tuloja maanmyyntivoitoissa ja maankäyttösopimustuloissa. Suurimmat tulojen ylitykset toteutuivat maankäyttöso-

pimustuloissa (2,348 M€) ja maanmyyntivoitoissa (0,859 M€). Maankäyttösopimusten ylitykseen vaikutti useamman merkittävän sopimuskaavan voimaan tulo ja sen mukaan ensimmäisten maksuerien tulouttaminen vuodelle 2017. Lisäksi Toppilansalmen maankäyttökorvausten kohdentamiskauden päättymiseen johdosta tuloutettiin käyttötalouteen maankäyttösopimustuloja 0,447 M€. Maanmyyntivoitot syntyivät pääasiassa laajoja kerrostalotonttien myynnistä, jolloin tarjousten perusteella saadut kauppahinnat olivat ennakoitua suurempia. Huomattakoon, että runsas maanmyynti aiheutti sen, että maanvuokratulojen kertymä jäi n. 0,2 M€ alle talousarvion tavoitteen.

Palveluiden ostot alittuivat 2,61 M€. Palveluiden ostojen säästöt saavutettiin onnistuneilla kilpailutuksilla ja hankintojen siirtymisestä eteenpäin.

Oulu sai vuoden 2017 kuntahankintapalkinnon. Kaupunki on tietoisesti luonut myös paikallisille pk-yrityksille edellytyksiä kilpailla hankkeistaan. Se käy markkinavuoropuhelua yrittäjien kanssa löytääkseen parhaat ratkaisut ja kehittääkseen omaakin toimintaansa. Oulun nimitys vuoden kuntatilaajaksi oli historiallinen, sillä kuntia ei ole tiettävästi aiemmin pantu järjestykseen tilaajataitojensa perusteella.

Vuoden 2017 aikana myönnettiin ennätysellinen määrä rakennuslupia asuntotuotantoon kaikkiaan 2950 asunnolle. Vuoden aikana valmistui 1923 asuntoa, mikä ylitti maankäytöntoteuttamisohjelman 1650 asunnon vuosituotannon tavoitteen. Talousarvion mukaiset tontinluovutustavoitteet saavutettiin kaikissa asuntotyypeissä ja lisäksi pystyttiin joustamaan kysynnän kasvaessa. Omakotitonttien luovutus oli 139 tonttia (tavoite 120), rivi- ja pientaloasuntotonttien luovutus oli laskennallisesti 445 asuntoa (tavoite 250 asuntoa) ja kerrostalotonttien luovutus laskennallisesti 1108 asuntoa (tavoite 830 asuntoa). Tontinluovutustavoitteen ylittyminen selittyy useampien isojen kerrostalotonttien luovuttamisesta, jotka tulevat valmistumaan vaiheittain useamman vuoden aikana. Maankäyttösopimuksia tehtiin kaikkiaan kuusi kappaletta, joista merkittävimpiä Maikkulan Kartanoa koskeva sopimus, Hengitysliiton sopimus Myllytullissa ja Lemminkäisen sopimus Taka-Lyötyn aukealla. Lisäksi tehtiin kolme toteutta-

missopimusta vuokra-alueilla, jotka koskivat Kaukovainion keskuksen aluetta ja Tuirassa Koulutalo Oy:n tonttia.

Taloudelliseen tulokseen vaikutti joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu. Kokonaiskasvu oli vuoteen 2016 verrattuna 9,0 %. Tämä näkyi suurempina lipputuloina. Joukkoliikenteen toimintatulot toteutuivat 0,48 M€ arvioitua suurempina. Myönteinen kehitystyö näkyi myös toimintamenojen laskuna.

Vuonna 2017 jatkoimme työtä yhdyskuntarakenteen tavoitteellisessa suunnittelussa. Työ Keskustavision 2040 ja Vetovoimainen pohjoinen kaupunki-projektin kautta sekä Ratapihan (Asemakeskuksen alueella) eteni. Osa näistä hankkeista tuli poliittiseen päätöksentekoon alkuvuonna 2017. Erityisiä odotuksia meillä on jatkossa työstä Asemanseudun arkkitehtuurikilpailun osalta. Voittajatyö Tervatyntyrin julkaistiin 18.1.2017. Päätöksentekoon on tulossa maanomistajien asemakaavahanke.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut raportoi toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen yhdyskuntalautakunnalle. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet toteutuivat vuonna 2017 tavoitetason mukaisesti.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

• Strategiset linjaukset / Päämäärä	• Toiminnallinen tavoite	• Mittarit / Tavoitetaso	• Toteuma 31.12.
• 3.1 Eheä yhdyskuntarakenne, kestävä palveluverkko ja liikkumisen kestävyys	• Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttituotanto • ★	• AO 120 tonttia AKR-AP 250 asuntoa AK 830 asuntoa • AO= omakotitontit AKR-AP = rivitalo- ja pienkerrostalotontit sekä ryhmäpientalotontit AK = kerrostalotontit • Kaupungin tontinluovutus yhteensä 1200 asuntoa varten vuodessa.	• Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut luovutti 2017 asuntotontteja seuraavasti: • Omakotitontteja 139 kpl • Rivitalotontteja 552 asunnon rakentamiseksi • Kerrostalotontteja 1001 asunnon rakentamiseksi • Yht. 1692 asuntoa.
• 3.1 Eheä yhdyskuntarakenne, kestävä palveluverkko ja liikkumisen kestävyys	• Joukkoliikenteen saavutettavuus ja palvelutaso nousee • ★	• Matkustajamäärän kasvu • Paikallisliikenteen matkamäärä kasvaa edellisvuoteen verrattuna • Joukkoliikenteen matkustajamäärä/ asukas kasvaa	• Raportin mukaan koko toimialueen matkamäärä vuonna 2017 on kasvanut 9,0 % edellisvuoteen 2016 verrattuna. • Joukkoliikenteen palvelutasomäärittely käynnistyi loppuvuonna 2017
• Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky	• Käyttötalous tasapainossa • ★	• Toimintakate toteutuu hyväksytyin talousarvion puitteissa. • Käyttötalouden alijäämä ei ylitä talousarviossa esitettyä alijäämää.	• Käyttötalouden alijäämä ei ylitä talousarviossa esitettyä alijäämää.
• Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky	• Investoinnit talousarvion mukaiset • ★	• Investoinnit toteutetaan hyväksytyin talousarvion puitteissa • Investoinnit eivät ylitä talousarviossa esitettyä määrärahaa	• Investoinnit eivät ylitä talousarviossa esitettyä määrärahaa.

Keskeisimmät kaupunkistrategiaa toteuttavat toimenpiteet vuonna 2017

Kaupunkistrategiaan kirjattua yhdyskuntarakenteen eheyttämistä on tuettu useilla täydennysrakentamista tukevilla suunnitteluhankkeilla. Myllytullin kaupunginosaan valmistui Myllytullin täydennysrakentamisen visio ja alueella käynnistettiin useita asemakaavahankkeita. Heinäpään täydennysrakentamisen toteutusselvitys saatiin viimeistelyvaiheeseen ja pilottitaloyhtiöt ovat nyt käynnistämässä asemakaavanmuutoksia. Maikkulan kaupunginosaa koskeva täydennysrakentamisen tavoitesuunnitelmatyö käynnistyi.

Laajimmat omakotitalojen rakentamista mahdollistavat asemakaavat hyväksyttiin vuonna 2017 Hakomäen ja Niittyholman alueelle. Kerrostalovaltaista rakentamista mahdollistavia kaavoja valmistui mm. Kaukovainion keskukseen, Karjasillan kaupunginosaan Taka-Lyötyn aukiolle sekä Kynsilehtoon. Uutta teollisuus- ja työpaikkarakentamista mahdollistettiin Ruskon ja Takalaanilan alueille.

Kaupunkikeskustaan vetovoimaa on tavoitteena lisätä Keskustavisiolla 2040 (kv 3.4.2017) sekä sen esittämällä toimenpiteillä, mm. Suistokaupunkivisiotyöllä, jonka laatiminen käynnistettiin vuonna 2017.

Vuoden 2017 aikana myönnettiin ennätysellinen määrä rakennuslupia asuntotuotantoon kaikkiaan 2950 asunnolle. Vuoden aikana valmistui 1923 asuntoa, mikä ylitti maankäytöntoteuttamisohjelman 1650 asunnon vuosituotannon tavoitteen. Talousarvion mukaiset tontinluovutustavoitteet saavutettiin kaikissa asuntotyypeissä ja lisäksi pystyttiin joustamaan kysynnän kasvaessa.

Yritystonttien kysyntä jatkui vilkkaana ja kaupunki luovutti vuoden aikana 24 kappaletta tontteja erilaiseen yritystoimintaan. Maankäytön toteuttamisohjelman yhteydessä laadittiin Oulun yritysalueiden päivitys ja uusina työpaikkakaavahankkeina käynnistettiin toimenpiteet Ruskonniityllä, Takalaanilassa ja Oulunportissa. Oulunportin osalta aloitettiin aktiivinen keskustelu asemakaavamuutoksen tavoitteista yritysten edustajien kanssa.

Sähköisten palvelujen tarjonta kuntalaisille ja yrityksille on edennyt suunnitelmallisesti. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen tarjoamia palveluita voidaan jatkossa hoitaa suoraan kotoa tai kaupungin eri osissa sijaitsevien palvelupisteiden kautta.

Tavoitteena ollut pyöräilyn ja jalankulun edistäminen sekä pyöräpysäköinnin järjestelyt ydinkeskustassa etenevät suunnitelmien mukaisesti.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen talous sekä henkilöstön osaaminen ja johtaminen ovat toimintavuonna edenneet tavoitteiden mukaisesti.

Talouden toteuma 1.1. – 31.12.2017

Käyttötalous

Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä

Yhdyskuntalautakunnan toimintakate ilman joukkoliikennettä toteutui 8,24 M€ budjetoitua suurempana. Toimintakatteen lisäys koostuu 4,88 M€ toimintatulojen ylityksestä sekä toimintamenojen 3,36 M€ alituksesta.

Toimintatulojen ylitys johtui pääosin seuraavien tulojen ylityksestä: Maankäyttösopimustulot (2,348 M€), maanmyyntivoitot (0,859 M€), rakennusten vuokrat (0,223 M€), yleisten alueiden lupa- ja vuokratulot (0,633 M€), puunmyyntituotot (0,197 M€), kiinteistötoimitusten ja kaupunkimittauksen tuotteet (0,180 M€), kaavoitukseen liittyvät tulot (0,173 M€) ja suunnitteluhankkeiden avustukset (0,07 M€)

Maankäyttösopimusten ylitykseen vaikutti useamman merkittävän sopimuskaavan voimaan tulo ja sen mukaan ensimmäisten maksuerien tuloutuminen vuodelle 2017. Lisäksi Toppilansalmen maankäyttökorvausten kohdentamiskauden päättymiseen johdosta tehtiin tuloutus maankäyttösopimuskorvauksiin (0,447 M€). Maanmyyntivoitot syntyivät pääasiassa laajoja kerrostalotonttien myynnistä, jolloin tarjousten perusteella saadut kauppahinnat

olivat ennakoitua suurempia. Huomattakoon, että runsas maanmyynti aiheutti sen, että maanvuokratulojen kertymä jäi n. 200 000 € alle talousarvion tavoitteen. Kaupungin vilkastunut rakentaminen aiheutti yleisten alueiden ja vuokratulojen toteutumisen budjetoitua suurempana. Samasta syystä kiinteistötoimitusten ja kaupunkimittauksen muiden tuotteiden kysyntä ja myyntitulot ylittyivät ennakoidun.

Menojen alitukseen vaikuttivat suurimpina palveluiden ostot ja henkilöstömenot. Henkilöstömenot alittivat budjetoidun 1,26 M€. Henkilöstömenoihin vaikuttivat eläkemenojen toteutuminen budjetoitua pienempänä, hidas täyttölupakäytäntö ja rekrytointien siirtyminen. Palveluiden ostot alittuivat 2,61 M€. Palveluiden ostojen säästöt johtuivat onnistuneista kilpailutuksista ja hankintojen siirtymisestä eteenpäin.

Joukkoliikenne

Koko toimialueen matkamäärä kasvoi vuonna 2017 9,0 % verrattuna edelliseen vuoteen 2016, matkoja tehtiin yhteensä 8,84 miljoonaa. Matkamäärän kasvusta aiheutuvia lipputulota arvioitiin vuoden aikana ja tulomäärärahaa korotettiin 1,2 M€. Vuoden 2017 toimintatulojen toteuma on korotuksen jälkeistakin arviota parempi ja toimintatulot ylittävät arvion 0,48 M€. Toimintamenot olivat talousarviota pienemmät 0,46 M€, joten toimintakate oli kokonaisuudessaan arviota 0,93 M€ parempi.

Lipputulosten myönteiseen kehitykseen ovat vaikuttaneet lippu- ja maksujärjestelmien tuotekehitystyö, joka on saatu palvelun osalta ylläpitovaiheeseen ja yhä useampi asiakas on siirtynyt asioimaan ja ostamamaan lippunsa digitaalisesti verkkoasioinnilla. Joukkoliikenteen palvelua on nostettu myös reittioppaiden ja infojärjestelmien kehittyessä. Toimintamenoihin vaikuttivat uusien liikennöintisopimusten käyttöönotto viiden kohteen osalta. Uusien sopimusten kustannustasot olivat aikaisempia liikennöintisopimuksia edullisempia.

Menolajikohtainen tarkastelu, informatiivinen tieto

Euroa 1000 €	TA-2017	TA- muutokset	TA2017+ muutokset	TP-2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
TOIMINTATULOT						
Myyntituotot	7 444		7 444	8 119	675	109 %
Maksutuotot	19 434	2 500	21 934	24 921	2 987	114 %
Tuet ja avustukset	3 381		3 381	3 414	33	101 %
Vuokratulot	32 111		32 111	32 549	438	101 %
Muut toimintatulot	11 314	6 200	17 514	18 747	1 233	107 %
Toimintatulot yhteensä	73 684	8 700	82 384	87 751	5 367	107 %
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-10 629		-10 629	-9 375	1 255	88 %
Palvelujen ostot	-54 267		-54 267	-51 659	2 608	95 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 497		-2 497	-1 964	533	79 %
Avustukset	-618		-618	-1 024	-406	166 %
Vuokramenot	-1 395		-1 395	-1 297	98	93 %
Muut toimintamenot	-370		-370	-647	-277	174 %
Toimintamenot yhteensä	-69 776	0	-69 776	-65 965	3 811	95 %
TOIMINTAKATE	3 908	8 700	12 608	21 786	9 178	173 %

Maankäyttökorvaukset**Limingantulli 1-4**

Limingantulli 1-4 alueelta ei ole kertynyt vuoden 2017 aikana uusia maankäyttösopimuskorvauksia. Aiemmin kertyneitä korvauksia on purettu vuoden 2017 aikana 160.649,49 €.

Toppilansalmen kuntatekniikka ja rantarakenteet

Vuoden 2017 aikana Toppilansalmen alueelta purettiin yhteensä 1.592.245,93 € kertyneitä tuottoja ja ennakkovuokrien osalta nettokertymä lisääntyi vuoden aikana 61.584,38 €. Infrainvestointien suhteessa purettiin 1.144.850,57 €.

Kaupunginhallituksen 15.12.2009 § 656 päätöksen mukaisesti Toppilansalmen maankäyttösopimusten sopimuskorvaukset ja ennakkovuokrat kohdistetaan kokonaisuudessaan vuosina 2010 – 2017 Toppilansalmen alueen kunnallistekniikan rakentamiseen. Ti- lillä 31.12.2017 jäljellä oleva 447.395,36 € purettiin maankäyttösopimustuloihin.

Kallisensuora

Kallisensuoran alueella sopimuskorvauksia on vuoden 2017 aikana kertynyt 501.570,00 €. Kallisensuoran alueella sopimuskorvauksia ei purettu.

Henkilöstö ja henkilöstö määrän kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	169	166	163	151	155
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	7	11	10	4	8
Tilapäiset	3	10	15	23	14
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	172	176	178	173	169
HTV (Palkallinen työpanos) *)					
Vakinaiset	143,65		147,6	119,9	124,9
Tilapäiset	2,55		21,8	16,8	14,2
Yhteensä	146,2	174,3	169,4	136,6	139,1
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	7 669 000	7 046 287	7 049 287	6 621 018	6 684 360
Eläkekulut	2 443 000	1 979 675	2 200 236	2 250 127	2 141 148
Muut henkilösivukulut	517 211	348 770	464 318	387 174	383 688
Yhteensä	10 629 211	9 374 732	9 713 841	9 258 319	9 209 196

*) 2016 ja 2017 tilinpäätöksen työpanos on ilmoitettu palkallisena. Tilinpäätös 2015 ja 2014 on työpanos ilmoitettu toteutuneena työpanoksena.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa oli vakinaisessa virka- tai työsuhteessa vuoden 2017 lopussa 166 asiantuntijaa. Tarkasteluvuosien 2014-2017 aikana henkilöstön kokonaismäärä on lisääntynyt, koska Teknisestä liikelaitoksesta siirtyi matkapalvelukeskus (7 henkilöä) osaksi yhdyskunta- ja ympäristöpalveluita. Lisäksi Sikusta ja Hyvestä siirtyi kaksi logistikkoa. Toisaalta vakinaisen henkilökunnan määrä on kasvanut, mutta tilapäisten määrä on vähentynyt. Osa määräaikaisista on pitänyt vakinaistaa tai sitten uutta henkilökuntaa on pitänyt ottaa suoraan vakinaisiin tehtäviin.

Uutta henkilökuntaa rekrytoitiin eläkkeelle jäävien tai irtisanoutuneiden työntekijöiden tilalle kaupungin rekrytointiohjeiden mukaisesti. Henkilöstöä on yritetty, aina kun se on ollut vain mahdollista, rekrytoida ennen kuin henkilö eläköityy, jotta saisimme siirrettyä lähtevän henkilön tietotaidon uudelle työntekijälle. Osaan tehtävistä on rekrytointia siirretty tarkasteltavaksi myöhemmin uudelleen. Asiantuntijoiden rekrytointia on hankaloittanut teknisen sopimuksen palkkojen mataluus suhteessa yksityiseen sektoriin. Tämä tulee jatkossakin asettamaan haasteita.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat perinteisesti olleet koko palvelualueen asiantuntijoilla erittäin alhaiset. Vuonna 2016 sairauspoissaoloprosentti oli 2,4 % ja vuonna 2017 2,3 %. Poissaolot ovat olleet lähinnä omailmoituksella tapahtuvia flunssa yms. poissaoloja.

Esimiehille ja kaikille uusille työntekijöille pidettiin kehityskeskustelukoulutusta tammikuussa. Lisäksi esimiehiä koulutettiin prosessin omissa esimiesin-foissa kolme kertaa vuoden aikana. Touko-kesäkuussa kaikki ympäristötalon työntekijät kävivät asiakaspalvelukoulutuksen.

Kaupungin esimieskoulutukseen, esimiespassiin, osallistui Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden-palvelualueelta 22 esimiestä (6 Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista). Kaikki ympäristötalon esimiehet ovat joko suorittaneet tai ovat tammi-helmikuussa 2018 suorittamassa koulutuksen.

7.1.8. Rakennuslautakunta

1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2017
Toimintatuotot	3 333	64	3 397	4 315	918	127%
Toimintakulut	-3 109	-75	-3 184	-2 745	-439	86%
Toimintakate	224	-11	213	1 570	1 357	738%

Toimialan olennaiset tapahtumat, johtajan katsaus

Toimintaympäristö

Rakennuslautakunta vastasi seuraavista palveluista:

1. rakentamisen luvat ja niiden ennakko-ohjaus
2. rakentamisen ja ympäristön valvonta
3. kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa
4. rakentamisen laillisuuden valvonta.

Uudisrakentamisen määrä kasvoi kahden edellisen vuoden keskitasosta. Vuonna 2017 luvitettu rakentamisen kokonaismäärä (kerrosalaneliöt 332747 km²) kasvoi noin 24,5 % vuosien 2015 ja 2016 keskiarvosta. Vertailujaksolla asuinrakennusten luvitettu kerrosala kasvoi noin 35,7 %. Asuinkerrostalojen rakentaminen jatkoi kasvuaan vertailujaksolla, muutos 63 %. Myös erillispientalojen rakentaminen kasvoi vertailujaksolla noin 10 %. Liike- ja toimistorakentamisen volyyymi väheni vertailujaksolla noin 43 %.

Rakennuslupia myönnettiin vuoden 2017 aikana 3035 asunnolle, 1048 asuntoa enemmän kuin (52,7 %) vertailujaksolla 2015–2016.

Rakennusvalvonnan talous toteutui huomattavasti suunniteltua paremmin, koska toimintatuotot toteutuivat arvioitua suurempina (toteuma 127 %) ja toimintamenot toteutuivat arvioitua pienempänä (toteuma 86,2 %).

Vuonna 2017 Oulun rakennusvalvonta ohjasi, luvitti ja valvoi rakennustoimintaa, jonka investoinnin markkina-arvo oli lähes 1,5 miljardia euroa. Myönnettiin 2196 lupaa, suoritettiin 4413 katselmusta ja yhteydenottoja oli noin 50 000 (sähköinen lupajärjestelmä, sähköposti, puhelut, asiakastapaamiset).

Koko Oulun kaupunkia koskeva uusi, yhtenäinen rakennusjärjestys astui voimaan 1.9.2017. Uusi rakennusjärjestys, uusi jatkodelegointi ja vaativien kor-

jauskohteiden katselmustyöryhmän perustaminen edesauttoivat parempaa asiakaspalvelua ja toiminnan tehostamista.

Rakennusvalvontatoimeen kohdistuu lisääntyvästi paineita erityisesti rakentamisen kosteusvaurioiden, sisäilmaongelmien ja niiden aiheuttamien terveyshaittojen tiedostamisen johdosta. Edellä mainittu kehitys on osoittanut Oulun rakennusvalvonnan ohjaavan toimintatavan osuvuuden. Vuonna 2016 valmiiksi saatu Kuivaketju10-toimintamalli otettiin käyttöön suurissa kohteissa 1.1.2017 alkaen.

Rakennusvalvonnan sisäinen hanke paperiarkistojen sähköistämiseksi on vaatinut merkittävästi henkilöresursseja. Arkistojen sähköistäminen on välttämätöntä muun muassa kokonaan sähköisen toimintatavan ja tehokkaan työskentelyn mahdollistamiseksi. Suurin osa resurssista on hankittu Monetra Oy:ltä ostopalveluna ja vuoden 2017 lopussa arkistoinnin sähköistämisen hankkeessa työskenteli 5 henkilöä.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Rakennusvalvonnan toimintatapoja ja – prosesseja uudistettiin merkittäväksi vuonna 2017. Koko kaupunkialueen kattava rakennusjärjestys tuli voimaan 1.9.2017, mikä yhtenäisti tehtyjä tulkintoja kaupungin eri osissa. Pienten lupien määrä väheni, esimerkiksi pieniä varastorakennuksia ei luvuteta (yksi alle 20 m² kevytrakenteinen varasto/asuntotontti).

Jatkodelegointia muutettiin siten, että päätöksentekoa siirrettiin organisaatiossa alaspäin viranhaltijoille, jotka ovat aikaisemmin tehneet pääosin lupien valmistelutyötä. Myös rakennuslautakunnan lupapäätösvaltaa siirrettiin rakennusvalvonnan johtajalle. Tavoitteena on ollut lupaprosessien nopeuttaminen ja valitusaikojen lyheneminen (lautakuntapäätösten valitusaika 30 päivää, viranhaltijapäätösten 14 päivää). Viimeisen lupatilaston mukaan keskimääräinen lupakäsittelyaika oli 16 päivää, vaikka samaan aikaan luvittava pinta-ala on kasvanut kolmessa vuodessa

noin 50 %. Vaikka toiminnan tehokkuus on valtakunnallisessa vertailussa erinomainen, prosesseja kehittämällä voidaan pyrkiä vielä parempaan tulokseen.

Toiminnan tehostamisessa hyödynnettiin sähköisen asioinnin suomia mahdollisuuksia. Henkilökunnan tavoitettavuutta parannettiin kehittämällä esikäsittelyä ja tehostamalla arkkitehti- ja insinööripäivystystä. Esikäsittelijät ja tarkastusinsinöörit keskittivät samalle suunnalle pyydettyjä katselmuksia yhdelle tarkastusinsinöörille, jolloin työtehokkuus parani ja syntyi kustannussääntöjä.

Korjausrakentamisen osuus rakentamisesta kasvoi. Vaativien korjausten osuus on kasvussa, koska rakennusten huoltoa ja ylläpitokorjauksia ei ole tehty riittävän ajoissa. Rakennusvalvonnassa tehostettiin korjausrakentamisen toimintaa perustamalla korjausrakentamisen tiimi ja vaativien korjauskohteiden lausuva katselmustyöryhmä, jossa on virkamiesten lisäksi neljä ulkopuolista rakennus-, talotekniikan- ja rakennusterveysalan osaajaa.

Uusia kehittämishankkeita suunniteltiin rakennusvalvontatyön perusprosesseja tukeväksi pohjautuen nyt käynnissä oleviin hankkeisiin. Painopisteenä ovat sähköiset palvelut ja -arkistointi, tietomallipohjaiset palvelut, korjausrakentamisen ohjauskonseptit ja uudisrakentamisen elinkaarietäällisyys. Energia- tehokkuus, kosteudenkestävyys, terve sisäilmasto, ympäristöystävällisyys, hiilijalanjälki, elinkaari, esteettömyys, asuttavuus ja laadukas kaupunkikuva ovat konkreettisia laatutavoitteita kaikessa rakentamisessa.

Rakennusvalvonta osallistui rakentamisen lainsäädännön ja lainsäädäntöä tukevien ohjeiden laadintaan ja kehittämiseen ja rakennusvalvontojen yhtenäisten tulkintojen tekemiseen. Oulun rakennusvalvonnan johdolla kehitetyn Kuivaketju10:n perusteet ja keskeiset tavoitteet on saatu osaksi rakentamista ohjaavia asetuksia.

Sähköinen asiointi käyttö kasvoi myös vuonna 2017 ja 87 % kaikista luvista haettiin sähköisen järjestelmän kautta. Järjestelmää on pyritty parantamaan ja mm. ohjeistusta asiakkaille kehitetään koko ajan jotta asiointi olisi helpompaa ja ohjattavampaa. Vuoden 2017 lopulla aloitettiin testaus kokonaan sähköiseen lupajärjestelmään siirtymistä varten. Sähköisen toiminnan osaksi testattiin ja ideoitiin vuorovaikutusalustaa, joka mahdollistaisi rakennusvalvonnan antaman ohjauksen sekä ennakkoneuvottelun siirtämisen myös verkkopalveluksi.

Rakennusvalvonnan kansainväliset kehityshankkeet etenivät suunnitellusti. e-Lighthouse projekti yhteistyössä Euroopan Unionin Northern Periphery of Arctic alueen partnereiden kanssa keskittyy löytämään ja kehittämään parhaita ohjausmalleja niin uudis- kuin korjausrakentamisen energiatehokkuuteen. ICNB projekti on myös EU-rahoitteinen hanke ja partnerit ovat pohjoismaisia. Hankkeen tavoitteena on edistää tietomallien käyttöä rakentamisessa ja näin parantaa rakentamisen laatua ja tehokkuutta. Rakennusvalvonnan yhtenä tehtävänä on mahdollistaa ja testata tietomallina toimitetun lupahakemuksen käsittelyä.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty ja raportoitu oheisessa strategiataulukossa. Tavoitteet toteutuivat pääosin. On syytä huomata, että niissä mitataan määräystason yli menevää laadun osaa, jonka on arvioitu tuottavan hankkeille ja rakennuttajille selvää lisäarvoa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
3.2 Energia- ja materiaalitehokkuus	Kestävä, ympäristöystävällinen uudisrakentaminen	Energiatehokkuus ja uusiutuvien energioiden käyttöaste/lämpöhäviöiden taso 20- 25 % ja uusiutuvien energioiden käyttöä kuvaavan E-luvun taso 15..20 % määräystasoa parempi. Säästö 22 milj. €/vuosi Kuivaketjulla kosteudenkestävyys ja terve talo/ympäristöministeriön yhteishankkeessa kehitetty ohjausprosessi, pilotointi 5...10 rakennuksessa Esteettömyys ja pitkä käytettävyys/vähintään 95 % uudisrakennuksista esteettömiä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tontinluovutuksen esteettömyysehdon ulottamista myös omakoti- ja paritaloihin	Toteutuivat pääosin tavoitteen mukaisesti Toteutui suunnitelman mukaisesti. 2017 myönnettyjen pientalojen lupien keski- määräiset E-luvut ovat 21,1 % ja ominaislämpöhäviöt 13,1 % vaatimustasoa parempia. Suuremmissa kohteissa E-luku oli 5,5 % ja ominaislämpöhäviöt 26,3 % vaatimustasoa parempia. Kun säästöt painotetaan kerrosaloilla ja yhdistetään, oli E-luku 9,6 % ja ominaislämpöhäviöt 22,9 % määräystasoa parempia. Kuivaketju10 otettiin käyttöön 1.1.2017 ja suurin osa isoista kohteista valitsi sen kosteudenhallinnan toteuttamisen toimintamalliksi. Lähes kaikki uudisrakentaminen on esteetöntä. Osa omakoti- ja paritaloista eivät ole esteettömiä, koska määräykset eivät sitä edellytä ja tontinluovutuksessa ehtoa ei aseteta.

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys	<i>Korjausrakentamisen ohjauksen työkalujen kehittäminen, ohjaus/aktivointi ja käynnistyneet hankkeet</i>	<i>Pientalojen korjaus ja energiatehokkuuden parantaminen kehitettyä korjauskortistoa käyttäen/pientalojen korjaajien ennako-ohjaus vähintään 100 kohteessa</i> <i>Asuinkerrostalojen korjausrakentamisen ohjauksen työkalujen kehittäminen, aktivointi ja käynnistyneet hankkeet/50 taloyhtiön edustajaa osallistuu ohjaukseen ja 10-15 kerrostalon korjausrakentamisen hanketta käynnistyy</i> <i>Julkisten rakennusten kosteus- ja homekorjaukset; poik-kihallinnollinen käsittely/yhteishankkeita tilakeskuksen kanssa, vähintään 5. YYP:ssä korjaamisen palveluiden tiivistäminen : asumisterveys, neuvonta, ohjaus, avustukset ja luvat "yhdestä luukusta</i>	Toteutuivat tavoitteen mukaisesti. Kaikista korjausrakentamisen ohjauskerroista noin puolet kohdistui pientalokorjaajien ohjaukseen, noin 250 erillistä ohjaustapahtumaa. Koulutuksiin osallistui noin 40 taloyhtiöiden toiminnassa mukana olevaa henkilöä ja noin 25 käynnistyvää taloyhtiökohdetta ohjattiin korjaustiimissä. Sekä Tilakeskuksen että Ympäristötoimen asumisterveyden terveystarkastajien kanssa tehtiin yhteistyötä tiiviisti. Kaupungin kiinteistöjen korjausta ohjattiin mm. luvan ennakoneuvotteluissa, yhteisissä sisäilmaohjaustyöryhmän kokouksissa ja yksittäisiä kouluhankkeita ohjattiin tehostetusti hankkeiden aikana.
Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys	Rakennusten esteettömyys	Eriytyinen ohjaus hissien asentamiseksi vanhoihin asuinkerrostaloihin/kohdennettua ohjausta 10 hankkeelle, joissa asennetaan hissiä	Toteutui tavoitteen mukaisesti

Keskeisimmät kaupunkistrategiaa toteuttavat toimenpiteet vuonna 2017

Kansantalouden kasvu näkyi rakennusvalvon-
sa rakentamisen määrän merkittävänä kasvamisena.
Talousarviossa hyväksytty toimintakate toteutui hy-
väksytyyn talousarvion puitteissa ja ylitti tavoitteen.

Sähköisten palvelujen tarjonta kuntalaisille ja yrityk-
sille on edennyt suunnitelmallisesti sähköisen asi-
ointipalvelun käyttöönoton myötä. Vuonna 2017

rakennusluvista 87 % saapui sähköisesti ja kaikki ra-
kennuslupa-asiakirjat tallennettiin sähköiseen muo-
toon.

Vanhusväestön ja liikuntarajoitteisten kotona asu-
mista tuettiin antamalla erityistä ohjausta vanhojen
kerrostalojen hissiremonteissa ja omakotitalojen es-
teettömyydessä.

Ympäristötavoitteet, jotka on esitetty valtuustoon si-
tovina tavoitteina toteutuivat pääosin.

Talouden toteuma 1.1. – 31.2.2017**Menolajikohtainen tarkastelu:**

Euroa 1000 €	TA- 2017	TA- muutokset	TA 2017+ muutokset	TP-2017	Poikkeama muutettuun talousarvioo	Toteuma-% 2017
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	50		50	94	44	188,3
Maksutulot	3185		3185	4113	928	129,1
Tuet ja avustukset	98	64	162	104	-58	64,2
Vuokratulot				4	4	
Muut toimintatulot						
Toimintatulot yhteensä	3333	64	3397	4315	918	127
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	1977	52	2029	1770	-259	87,2
Palvelujen ostot	829	23	852	638	-214	74,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	58		58	73	15	125,5
Avustukset	0		0			
Vuokramenot	239		239	255	16	106,9
Muut toimintamenot	6		6	9	3	155
Toimintamenot yhteensä	3109	75	3184	2745	-439	86,2
TOIMINTAKATE	224	-11	213	1570	1357	738

Oulun rakennusvalvonnan tulojen määrä ylitti 0,918 M€ (27 %) budjetoidun määrän. Ylitys johtui luvittavan rakentamisen määrän ennakoitua suuremmasta kasvusta. Asuinkerrostalojen rakentamisen määrä kasvoi huomattavasti, noin 63 %, verrattuna kahteen edelliseen vuoteen. Myös erillispientalojen määrä kasvoi 10 %.

Toimintakulujen määrä alitti 0,439 M€ (-13,8 %) budjetoidun määrän. Tästä 0,259 M€ johtui henkilöstökulujen alittumisesta. Korjausrakentamiseen suunniteltu lisäresurssi ei toteutunut täysimääräisesti. Myös palvelujen ostot alittivat budjetoidun määrän 0,214 M€. Arkistopalvelujen hankinta ostopalveluna toteutui vasta toisella vuosipuoliskolla ja lupa-arkiston skannaus ostopalveluna käynnistyi vasta joulukuussa.

Henkilöstö ja henkilöstön kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	27	28	27	22	17
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)			3	0	1
Tilapäiset	6	3	5	6	11
Organisatoriset muutokset			0	0	0
Yhteensä	33	31	32	28	28
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	27		21,7		
Tilapäiset	5,5		4,9		
Yhteensä	32	29,1	26,6	24,5	26,2
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	1587	1386	1324	1297	1327
Eläkekulut	343	316	334	338	337
Muut henkilösivukulut	99	68	85	72	71
Yhteensä	2029	1770	1743	1707	1735

Rakennusvalvonnassa oli vakinaisessa tai määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa vuoden 2017 lopussa 31 asiantuntijaa. Henkilöstön kokonaismäärä pysyi lähes ennallaan.

Uutta henkilökuntaa rekrytoitiin eläkkeelle jäävien tai irtisanoutuneiden työntekijöiden tilalle kaupungin rekrytointiohjeiden mukaisesti. Työmäärän kasvuun nähden henkilömäärä ei ole ollut riittävä, luvittava määrä kasvoi vertailujaksolla 24,4 %.

Korjausrakentamisen osaamiseen panostaminen aloitettiin vuonna 2013 projektien turvin. Pitkän aikavälin henkilöstösuunnitelman mukaan kyseinen yksikkö kasvaa yhdellä asiantuntijalla vuosittain. Korjausrakentamisen asiantuntija valittiin perustettuun virkaan marraskuussa. Korjausrakentamisen määrä kasvaa edelleen ja se edellyttää pitkäjänteistä korjausrakentamisen ohjaustyötä, joka vaatii vakinaista henkilöresurssia, 1 henkilö/vuosi vielä seuraavien 2-3 vuoden aikana.

Henkilöstön sairauslomaprosentti vuonna 2017 oli edelleen matalalla tasolla 0,8 % (vuonna 2016 0,9 %).

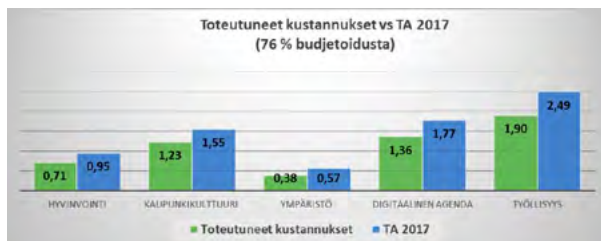
7.2. Oulun kaupungin kehittämissalkut

1 Yhteenveto

Kaupunkistrategian Oulu 2020 toteuttamis- ja toimenpideohjelmien tavoitteita tukevat hankkeet ja projektit on koottu seuraaviin poikkitoiminnallisiin kehittämissalkkuihin:

- *Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi*
- *Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri*
- *Ympäristö- ja ilmastoasiat sekä kestävä kehitys*
- *Työllä hyvinvointia*
- *Digitaalinen agenda – kaupungin palvelujen digitalisointi*

Lisätietoa hankkeista ja projektista:
www.ouka.fi/hanketietokanta.

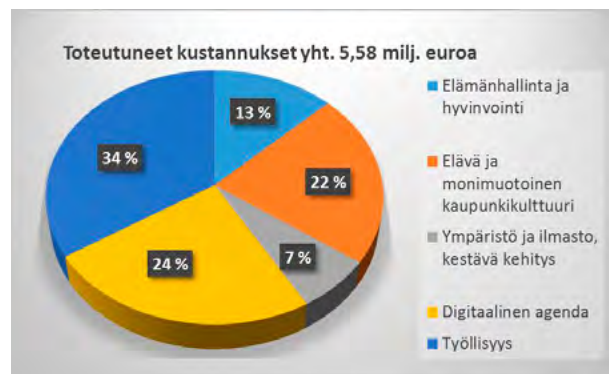
Kuva 32. Kehittämishankkeissa toteutuneet kustannukset vs. TA2017 (milj. euroa)

2 Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi

Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi -kehittämssalkku perustuu palvelujen järjestämishjelmaan (KH 2.2.2015 § 52) ja hyvinvointikertomukseen. Kehittämssalkun painopisteet ovat 1) Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat ja 2) Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti.

Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi -salkussa oli käynnissä 12 hanketta, joista 6 päättyi vuonna 2017. Rahoitus- ja yhteistyöhankkeista päättyneitä olivat VTT:n Älykäs valaistus ja lämpöviilhtyvyys muistisairaiden asumisen ja hoivapalvelutuotan-

Kehittämssalkkujen projekteissa toteutuneet kustannukset olivat vuonna 2017 yhteensä 2,87 milj. euroa (tulot) ja 5,58 milj. euroa (menot). Volyymin kasvua vuoteen 2016 verrattuna oli noin 0,2 milj. euroa (tulot) ja 1 milj. euroa (menot). Summa sisältää kaupunginhallituksen kehittämssalkkujen määrärahojen käytön niin kaupungin omiin kuin yhteistyökumppaneiden hankkeisiin ja lisäksi hallintokuntien talousarvioihin projekteille varattujen määrärahojen käytön (pl. Business Oulun uudet ja kansainvälistyvät yritykset –salkun kokonaisuus). Toteutuneet kustannukset ja niiden jakautuminen salkuittain on koottu taulukoihin 1 ja 2.

Kuva 33. Hankkeiden ja projektien jakautuminen salkuittain vuonna 2017.

non tukena ja VTT:n ja yliopiston kanssa toteutettu TuTunko – Turvallisuuden tunne kotona, Lapin yliopiston eSosiaalityö sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton PoPSTer (www.pohjois-pohjanmaa.fi/popster). CONNECT, Collecting Nordic Best Practise Within Welfare Technology puolestaan oli ketterä 100% rahoituksen projekti, johon Pohjoismaiden ministeriö kutsui Oulun mukaan.

Hyvinvointipalveluiden omassa Asumisneuvontahankkeessa (2015–2017) ennaltaehkäistiin häätöjä ja vähennettiin niiden määrää. Hankeaikana estetettiin 123 ruokakunnan häätö ja luotiin toimintamalli, jossa kuntalaiset saavat tasavertaisesti ohjausta ja neuvontaa asumisen pulmissa matalalla kynnyksellä.

Vuonna 2017 käynnistyi kaksi hanketta. ITU2 – Inklusivisella toimintatavalla uutta, jonka Sivistys- ja kulttuuripalveluiden Yhteisötoiminta toteuttaa yhteistyössä Hyvinvointipalveluiden kanssa. Hankkeessa edistetään Rajakylän asukkaiden hyvinvointia, työkykyisyyttä sekä osallisuutta ja vahvistaa turvallisuutta. Rahoitushankkeista käynnistyi PPL:n Toimiva arki lapsille ja perheille Pohjois-Pohjanmaalla, joka on osa STM:n Lapsiperheiden muutosohjelmaa. Hankkeessa luodaan mm. lapsiystävällinen kunta -toimintamalli, rakennetaan integroidut, perhekeskusajatteluun pohjautuvat toimintamallit, vahvistetaan kasvu- ja kehitysympäristöjen varaan rakentuvia lapsi- ja perhelähtöisiä palveluja sekä varmistetaan erityis- ja vaativien palvelujen saatavuus.

Digitaaliset arvopalvelut (ODA) –projektissa (2015-2018) hankitaan digitaalinen eri päätelaitteilla toimiva palvelukokonaisuus, joka sisältää sähköisen hyvinvointitarkastuksen ja valmennuksen, älykkäät oirearviot ja palvelutarpeenarviot /hyvinvoinnin arviot sekä sähköisen hyvinvointisuunnitelman. Vuoden 2017 aikana kehitettiin ODA-palvelukokonaisuuden ensimmäinen versio sekä toteutettiin ODA-työkalujen palvelumuotoilua asiakkaille ja ammattilaiselle sekä keskityttiin paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden sekä ikäihmisten ja vammaisten palveluohjauksen pilotteihin.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden GRAGE-hankkeen lähtökohtana on kerätä asiantuntijoita eri sektoreilta useista eri maista tutkimaan ja kehittämään ikääntyvän väestön hyvinvointia ja elämisen laatua. Hankkeen pääteemoina ovat vihreät rakennukset, ruoka ja viljely kaupunkiympäristössä sekä informaatio- ja kieliteknologia. Hankkeessa on mukana kuusi yliopistoa ja neljä muuta toimijaa seitsemästä eri maasta.

Käynnissä oli myös ODL:n Esikoto - Esikotouttamisen kehityshanke Pohjois-Pohjanmaalla, jossa koetaan esikotouttamisen toimijaverkosto, selvitetään olemassa olevat hyvät niin kansalliset kuin kansainväliset esikotouttamisen mallit ja käytänteet sekä kehitetään esikotouttamisen työkaluja eri toimijoille.

Rahoitushaussa oli vuoden lopussa neljä muiden toimijoiden toteuttamaa rahoitushanketta sekä valmistelussa kolme omaa hanketta.

Näkymä hyvinvointisalkun tilanteeseen vuodenvaihteessa on esitetty alla olevassa kuvassa. Salkun yhteenlaskettu toteuma vuonna 2017 oli tulot 0,19 milj., menot 0,71 milj. euroa.

Kuva 34. Kuntalaisen elämänhallinta ja hyvinvointi –projektisalkun tilanne vuoden 2017 lopussa.

3 Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri -salkku perustuu kaupunkistrategian mukaiseen kaupunkikulttuurin toimenpideohjelmaan. Salkun painopisteet ovat 1) Yhteisöllinen kaupunkikulttuuri, 2) Toimintaympäristöt ja toimintamallit sekä 3) Tapahtumat. Salkkutyötä on toteutettu sekä proaktiivisesti että käsittelemällä omasta organisaatiosta ja eri toimijoilta tulleita hankealoitteita.

Kaupunkikulttuurin kehittämissalkussa oli käynnissä yhteensä 12 projektia, joista vuoden mittaan päättyi kaksi: maahanmuuttajien kotouttamishanke Liikumme yhdessä sekä rahoitushanke Kulttuuriosuuskunta Ilmeen Uttamo, jossa on edistetty kulttuurin ja taiteen saavutettavuutta tuomalla taidelähtöiset menetelmät osaksi Oulun kaupungin hyvinvointikeskusten palvelutarjontaa.

Vuonna 2017 olivat käynnissä sivistys- ja kulttuuripalveluiden tapahtumatiimin kulttuurifestivaaleja ja -tapahtumia kehittävä Tapahtumien Hubi, opetuspalveluiden OMPPU – Ohjausta maahanmuuttajan perusopetuspolulle sekä yhteisötoiminnan Hyvä alku Pohjois-Pohjanmaalla. Samoin käynnissä oli Museo- ja tiedekeskus Luupin Näytön paikka pohjoisessa piilaaksossa -projekti, jossa toteutettiin Suomi 100 –juhlavuoden näyttely, joka on avoinna 2.12.2017 – 6.1.2019.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden Kuntalaislähtöinen kaupunkikehittäminen –projekti toteutti KAAOS-toimintaa projektien ja erilaisen kokeilutoiminnan muodossa. Projektin tavoitteena on 15-29 -vuotiaiden oululaisten sosiaalisen osallisuuden ja yhteiskuntavalmiuksien lisääminen.

Lastenkulttuuria edistivät Kulttuuritalon Valveen Lastenkulttuurin saatavuuden lisääminen kulttuuri- ja taidepainotteisen kerhotoiminnan kautta sekä Taiteen perusopetuksen saatavuuden parantaminen Oulussa varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen harrastetoiminnan kautta. Kierikkikeskuksessa käynnistyi Kivikauden kylän kunnostus -projekti, 100% ulkopuolisella leader-rahoituksella. Rahoitushankkeista käynnissä on myös ProAgria ry:n Pohjoinen ruoka ja matkailu.

Rahoitushakuihin lähti vuoden mittaan viisi projektia, mm. Kulttuuripääkaupunki kansainvälistymisen ja elinvoiman edistäjänä, joka on Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) –rahoituksesta haettava ulkopuolisen rahoituksen startti kulttuuripääkaupunkihauun kokonaisuuteen.

Näkymä kaupunkikulttuurisalkun tilanteeseen vuodenvaihteessa 2017-2018 käy ilmi alla olevasta kuvasta. Salkun toteuma vuonna 2017 oli yhteensä tulot 0,77 milj., menot 1,23 milj. euroa.

Kuva 35. Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri -projektisalkun tilanne vuoden 2017 lopussa.

4 Ympäristö- ja ilmastoasiat sekä kestävä kehitys

Ympäristösalkkuun on koottu kaupungin ympäristöohjelman (KH 12.5.2014 § 231) tavoitteita tukevat projektit. Salkun painopisteet ovat: 1) Eheä yhdyskuntarakenne, kestävä palveluverkko ja liikkumisen kestävyys, 2) Energia- ja materiaalitehokkuus sekä 3) Ympäristövastuulliset toimijat. Salkussa on kaupungin toteuttamien projektien ja hankkeiden lisäksi muutamia yhteistyökumppaneiden vastuulla olevia tutkimus- ja kehittämishankkeita, joihin kaupunki tarjoaa tutkimus- tai testausalustan ja joita kaupunki rahoittaa, koska projektien tuloksista on hyötyä myös kaupungille.

Ympäristöohjelman toteuttaminen projekteilla jatkuu edellisvuosien tapaan maltillisena. Vuoden 2017 lopussa vireillä tai käynnissä oli kaikkiaan yhdeksän omaa projektia, joista kolmessa on mukana kansainvälisiä kumppaneita. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden toimialan yhteisessä, mutta Rakennusvalvonnan vetovastuulla olevassa E-Lighthouse –projektissa tavoitellaan energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian ratkaisumallien käytön lisäämistä kotitalouksissa ja kaupungin omistamissa rakennuksissa. Tilakeskus kehittää projektissa omaa konseptia suunnittelunohjaukseen ja laatii ohjeistusta kiinteistöhuollolle ja kiinteistön käyttäjille. Rakennusvalvonnalla on meneillään puolestaan uudisrakentamisen laadunohjaukseen demo uutta rakentajan asiointialustaa varten. Kehitysvaiheessa ovat myös asuin- ja pientalon TOVA-kortit, joiden lähtökohdina on toimivuuden varmistaminen suunniteltaessa uutta tai korjattaessa vanhaa rakennusta. Projektin rahoitus tulee Northern Periphery and Arctic (NPA) –ohjelmasta ja kumppaneita pääpartnerina toimivan Oulun Ammattikorkeakoulun (OAMK) lisäksi on Ruotsista, Norjasta, Irlannista ja Skotlannista.

BIM-mallien käyttöä edistetään ICNB (Increasing Competence in Northern Building and Construction Operations) –projektissa, joka käynnistyi 2017 OAMK:n, Rakennusvalvonnan, Uumajan, Luulajan ja Tromssan yliopistojen sekä lukuisten yritysten muodostaman konsortion saatua myönteisen rahoituspäätöksen Interred Nord-ohjelmasta. Projektin ensimmäisen toimintavuoden saavutuksista mainittakoon, että Rakennusvalvonta on hyväksytty tietomallintamisen yhteistyöfoorumiin, ”buildingSMART Finland”:iin, joka mahdollistaa Oulun osallistumaan alan tietomallintamisen standardien ja ohjeistuksen

laadintaan sekä kotimaassa Suomessa että kansainvälisesti.

Kolmas kansainvälisen projektin suunnittelu käynnistyi viime syksynä, kun Yhdyskunta-

ja ympäristöpalvelut aloitti VTT:n, Oulun yliopiston ja Oulun Energian kanssa Smart Cities and Communities (SCC) –ohjelman kevään 2018 hakukierrokselle tähtäävän laajan, myös tukikelpoisia investointeja sisältävän projektin suunnittelun. Projektissa on tarkoitus pilotoida innovatiiviseen energiaratkaisuun perustuvaa rakennuskokonaisuutta, jonka pitää tuottaa energiaa ja hyödyntää hukkalämpöä siten, että se on lähes energiaomavarainen vuositasolla mitattuna. Kumppaneina projektissa ovat valmistelun pääkoordinaattorina toimiva Cartifin tutkimuskeskus Espanjasta ja Groningenin kaupunki Hollannista omalla pilotillaan. Oulun pilottikohteeksi on valittu Kaukovainio, josta löytyy uudisrakennus- ja saneerauskohteita, joita projektin piloteilta edellytetään.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen Resurssiviisas infrastruktuuri – projekti päättyi vuodenvaihteessa. Projektissa tehtiin Oulun kaupungin katurakenteiden suunnittelu- ja mitoitusohje, jossa otetaan ensimmäisen kerran huomioon betonimurskan ja rakeistetun lentotuhkan hyötykäyttö katurakentamisessa. Ohje valmistui maaliskuu 2017. Projektissa selvitettiin myös alueellisen massapörssitoiminnan toimintamahdollisuuksia. Selvitystä koskevassa raportissa on todettu, maa-ainesten hallinnan systematisoinnille on iso tilaus Oulun alueella.

Käytännössä uusiomateriaalien soveltuvuutta maa- ja rakentamiseen selvitettiin projektin aikana seuraamalla ja arvioimalla Ruskon Kipsitielle toteutetun pilottikohteen rakentamista ja katurakenteen toimivuutta. Kipsitiellä hyödynnettiin rakennusten purkutyöstä syntyvää betonimurskettä sekä puu- ja turvepolttolaitoksista muodostuvaa rakeistettua tuhkaa. Projektissa laadittiin raportti uusiomateriaalien rakennettavuudesta ja soveltuvuudesta katurakentamiseen. Projektin tuloksina syntyi myös kiertotalouden painottuvia jatkokehitysideoita, joihin liittyy ’Kivikaudesta kiertotalouteen’ –projekti, jolle on haettu rahoitusta ympäristöministeriöstä loppuvuodesta.

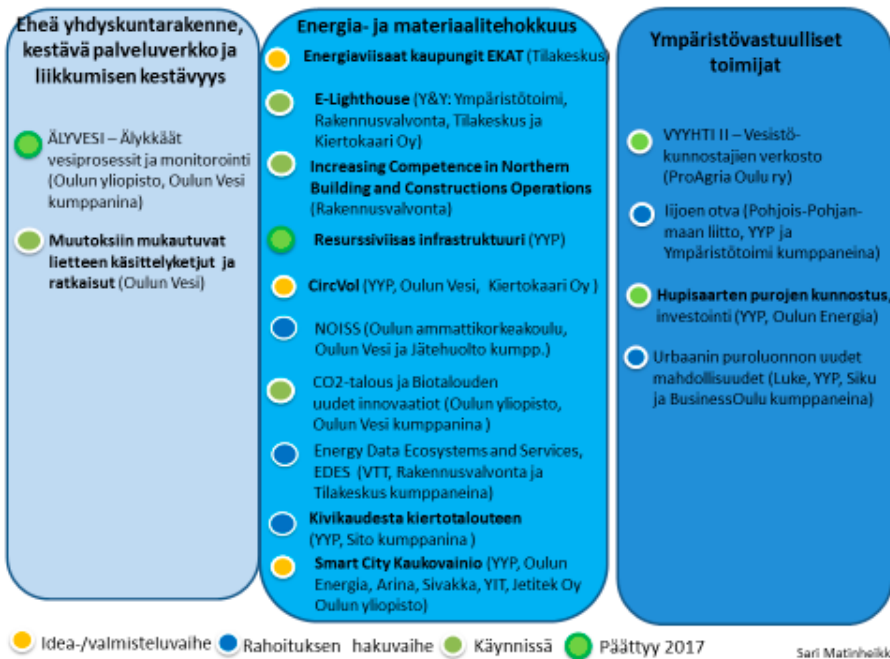
Oulun Vedessä käynnistyi syksyllä TEKES-rahoitteinen ’Muutoksiin mukautuvat lietteen käsittely-

ketjut ja ratkaisut’ –projekti, jossa jätevesilietteen jatkokäyttöön haetaan ratkaisua innovaatiokumppanuuteen perustuvasta yhteistyöstä. Käytännössä se tarkoittaa keskenään projektissa verkostoituvien toimijoiden tiivistä yhteistyötä Oulun Veden kanssa tavoitteena löytää erilaisiin tarpeisiin mukautuvia ratkaisuja jätevesilietteen käsittelyyn. Oulun Veden tavoitteena on kokonaispalveluna kestävän kehityksen mukainen, toimintavarma ja kustannustehokas lietteenkäsittelyratkaisu, joka on mukautettavissa toimintaympäristön ja lainsäädännön muutoksiin. Projektissa järjestettiin marraskuun lopulla infotilaisuus markkinavuoropuhelun aloitustilaisuutena ja paikalle saatiin yli 60 osallistujaa. Hankintaan liitty-

vien juridisten asiantuntijapalvelujen kilpailutus toteutettiin myös loppuvuodesta.

Joulukuun lopulla ideavaiheessa olivat 6Aika –strategian syksyn hakukierroksen kaksi uutta projektia: EKAT –Energia- ja materiaalihokkuus ja CircVol - Suurvoilyymisten sivuvirtojen ja maamassojen hyödyntäminen kaupungeissa

Näkymä ympäristöohjelman projektisalkkuun vuodenvaihteessa 2017-2018 on esitetty alla olevassa kuvassa. Salkun toteuma vuonna 2017 oli yhteensä tulot 0,23 milj., menot 0,38 milj. euroa.

Kuva 36. Kaupungin ympäristöohjelman projektisalkun tilanne vuoden 2017 lopussa.

5 Digitaalinen agenda

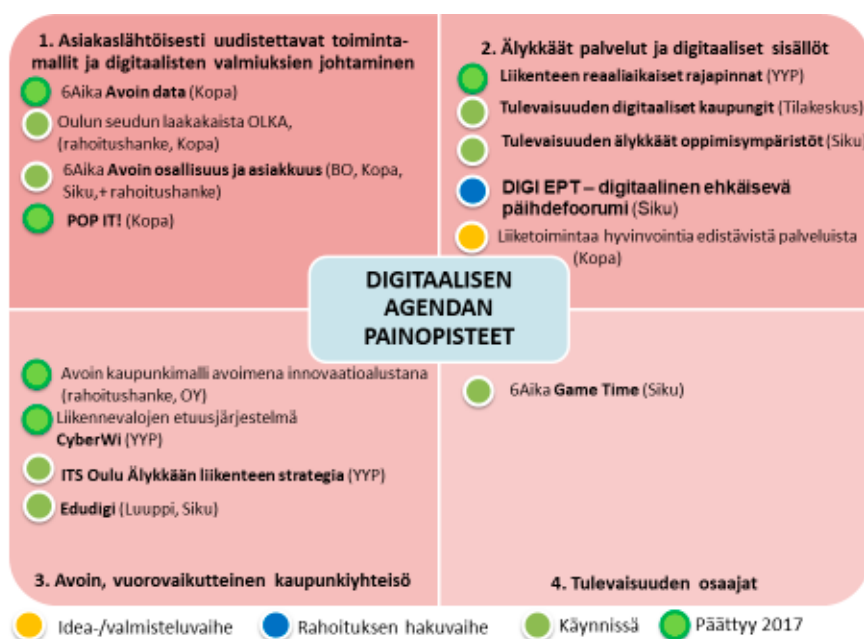
Digitaalinen agenda -salkun päämääränä on, että "Oulu on älykkäimmin ja vastuullisimmin digitalisaation mahdollisuuksia toiminnassaan hyödyntävä elinvoimainen kaupunkiyhteisö". Salkun painopisteet ovat: 1) Asiakaslähtöisesti uudistettavat toimintamallit ja digitaalisten valmiuksien johtaminen, 2) Älykkäät palvelut ja digitaaliset sisällöt, 3) Avoin, vuorovaikutteinen kaupunkiyhteisö ja 4) Tulevaisuuden osaajat. Salkun strategia lähtökohtia ovat 1) digitalisointiaste ja 2) käyttöaste. Digitalisoinnin tavoitteena on, että vähintään 30 % kuntalaisille tarjottavista palveluista on saavutettavissa sähköise-

nä palveluna vuoteen 2018 mennessä. Käyttöasteen sähköisissä asiointipalveluissa tulisi olla 80 %.

Vuonna 2017 käynnissä olevissa projekteissa kehitettiin mm. vähähiilisiä liikennejärjestelmiä, pelintekemisen valmennusohjelmaa ja edistettiin asiakaslähtöisyyttä monikanavaista asiakaspalvelua kehittämällä. Vuoden 2017 lopussa käynnissä oli kaksitoista projektia, joista kaksi rahoitushanketta. Uusina projekteina käynnistyivät Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt- ja Tulevaisuuden digitaaliset kaupungit-kehittämishankkeet. Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt- projektissa kehitetään living lab toimintamallia, jolla tuotetaan avoimiin

oppimisympäristöihin uusia tuotteita, teknologisia ratkaisuja, ohjelmistoja ja kalusteita. Tulevaisuuden digitaaliset kaupungit -projektissa määritellään ja konseptoidaan toimijoista riippumaton referenssi-arkkitehtuuri IoT-datan hyödyntämiseen. Projektien osatoteutuksia oli Konsernipalveluilla 3, Sivistys- ja kulttuuripalveluilla 4, Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla 3 ja Tilakeskuksella 1.

Vuonna 2017 päättyi viisi projektia, yksi oli rahoituksen haussa ja yksi oli ideavaiheessa. Näkymä digitaalisen agendan projektisalkkuun vuodenvaihteessa 2017 - 2018 on esitetty alla olevassa kuvassa. Salkun yhteenlaskettu toteuma vuonna 2017 oli tulot 0,74 milj., menot 1,36 milj. euroa.

Kuva 37. Digitaalinen agenda –projektisalkun tilanne vuoden 2017 lopussa.

6 Työllä hyvinvointia

Kehittämissalkut ovat osa kaupunkistrategian Oulu 2020 -linjauksista johdettuja toteuttamis- ja toimenpideohjelmia. Strategian mukaan keskeisiä asioita ovat mm. elinkeinotoiminnan aktivointi ja edistäminen, työpaikkojen merkitys hyvinvointiin ja elinvoiman lähtökohtana, uusien työpaikkojen muodostuminen, osaamisen edistäminen sekä lasten ja nuorten tulevaisuudesta huolehtiminen.

Työllistymistä edistävät kehittämishankkeet toteutetaan osana Työllä hyvinvointia -kehittämissalkkua, jonka tavoitteiksi on asetettu:

- 1) Oulusta uusien työpaikkojen tekemisen mallikaupunki
- 2) Oulusta elinvoimaisen asenteen mallikaupunki
- 3) Oulusta työn ja tekijän kohtaamisen mallikaupunki

Työllä hyvinvointia kehittämissalkun hanketoimintaa on osaltaan ohjannut työllistämisen toimintaympäristössä tapahtuneet lainsäädännölliset muutokset ja kuntasektorin vastuiden kasvaminen mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa, joihin osaltaan on pyritty vastaamaan myös hanketoiminnan kautta tapahtuvalla työllistämällä sekä uusilla hankkeissa kehitettävillä toimintamalleilla. Keskeistä toiminnan osalta on ollut myös valmistautuminen kunnan työllisyys- ja elinkeinopalveluiden rooliin tulevassa maakuntauudistuksessa.

Työllä hyvinvointia kehittämissalkun erityispiirteenä muihin kehittämissalkkuihin nähden on, että salkkuun valittavia hankkeita rahoitetaan kaupungin hallituksen kehittämissalkuille varattujen määrärahojen lisäksi osin myös Konsernihallintoon / 1.8.2107 alka-

en Business Oulu –liikelaitoksen Työllisyyspalveluiden talousarvioon varatulla työllisyysmäärärahalla.

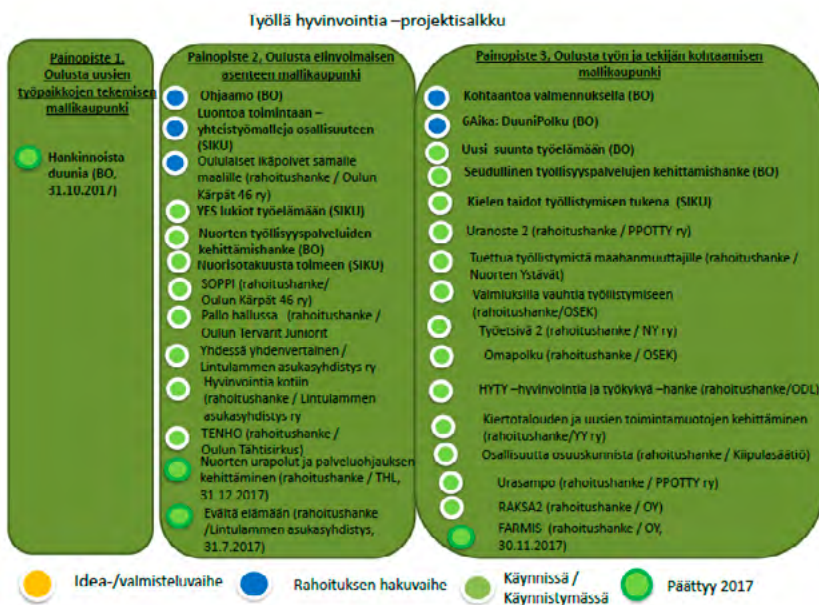
Työllä hyvinvointia kehittämissalkkussa oli vuonna 2017 käynnissä yhteensä 25 hanketta, joista yhdeksän toteutui työllisyysmäärärahan turvin. Vuoden 2017 aikana kehittämissalkkujen määrärahalla oli käynnissä 12 hanketta, joista yhteistyö- ja rahoitushankkeita oli 11 ja kaupungin toteuttamia hankkeita yksi (Työllisyyspalveluiden Uusi suunta työelämään -hanke). Kaupungin omista hankkeista aiemmilta vuosilta jatkuivat Työllisyyspalveluiden toteuttamat hankkeet Hankinnoista Duunia (päättyi 31.10.2017), Nuorten työllisyyspalveluiden kehittämishanke, Seudullinen työllisyyspalvelujen kehittämishanke, sekä Yhteisötoiminnassa toimiva Kielen taidot työllistymisen tukena -hanke. Uutena hankkeena Työllisyyspalveluissa aloitti Uusi suunta työelämään -hanke.

Hankinnoista duunia -hankkeen tavoitteena oli laajentaa sosiaalisten näkökulmien ja työllistämisehdon käyttöä julkisissa hankinnoissa. Seudullisessa työllisyyspalveluiden kehittämishankkeessa kehitetään Oulun seudun kuntien välistä yhteistyötä työllistyden edistämiseksi alueen työnhakijoiden ja yritysten hyväksi sekä vahvistetaan ja kehitetään työllisyyspalveluja seudullisena kokonaisuutena. Nuorten työllisyys-

syyspalvelujen kehittämishankkeessa tavoitteena on edistää ja kehittää nuorisotakuun toimeenpanoa mm. ohjauksen, erilaisten tukipalveluiden ja koulutuksen keinoin. Kielen taidot työllistymisen tukena -hankkeessa tavoitteena on parantaa maahanmuuttajien työelämäosallisuutta ja työelämävalmiuksia mm. tehostetun ja räätälöidyn kielikoulutuksen kautta. Uusi suunta työelämään hankkeessa tavoitteena on uudenlaisten sijoittumisvaihtoehtojen etsiminen sekä työttömille työnhakijoille että Oulun kaupungin palveluksessa oleville uudelleensijoitettaville henkilöille erilaisten kuntalaisten hyvinvointia tukevien, matalan kynnyksen palveluiden toteuttamisen kautta.

Sekä kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen määrärahoista että työllisyysmäärärahasta rahoitettuja yhteistyö- ja rahoitusprojekteja ovat toteuttaneet pääsääntöisesti oululaiset yleishyödylliset yhdistykset, säätiöt sekä alueen oppilaitokset. Vuoden 2017 aikana päättyi kolme yhteistyöprojektiä.

Näkymä kaupungin Työllä hyvinvointia –salkkuun vuodenvaihteessa 2017 – 2018 on esitetty alla olevassa kuvassa. Salkun toteuma vuonna 2017 oli yhteensä tulot 1,4 milj., menot 1,9 milj. euroa.

Kuva 38. Työllä hyvinvointia –projektsalkun tilanne vuoden 2017 lopussa.

8. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Peruskunnan käyttötalousosan tehtävien tuotot ja kulut summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tu-
loarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitus-

tulot ja – menot sekä satunnaiset erät. Tuloslaskel-
maosan toteuma vertailu ei sisällä liikelaitosten ja
taseyksiköiden toimintatuottoja ja –kuluja eikä sisäi-
siä eriä ole eliminoitu tuloslaskelmasta.

Peruskunta sis. sisäiset erät 1 000 €	TA2017 alkuperäinen	TA2017 muutokset	TA2017 muutosten jälkeen	TP2017	Poikkeama	TP2016
Toimintatuotot	179 365	4 642	184 007	189 058	5 051	182 926
Valmistus omaan käyttöön	11 350		11 350	9 462	-1 888	8 500
Toimintakulut	-1 235 883	829	-1 235 054	-1 222 407	-12 647	-1 218 612
TOIMINTAKATE	-1 045 168		-1 039 697	-1 023 886	-15 811	-1 027 187
Verotulot	745 730	18 479	764 209	764 560	351	743 649
Valtionosuudet	266 712	3 505	270 217	269 900	-317	273 358
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	10 875		10 875	10 704	-171	11 278
Muut rahoitustuotot	21 221	-1 500	19 721	20 694	972	18 681
Korkokulut	-12 396		-12 396	-10 985	-1 411	-10 176
Muut rahoituskulut	-1 055	1	-1 055	-2 509	1 455	-721
VIKSIKATE	-14 081		11 874	28 477	16 603	8 883
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelmapoistot	-31 509		-31 509	-34 245	2 736	-30 989
Arvonalentumiset	0			-269	269	-2 159
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS	-45 591		-19 635	-6 037	13 598	-24 264
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-45 591		-19 635	-6 037	13 598	-24 264

Taulukko 23. Peruskunnan tuloslaskelma 1.1. – 31.12.2017

Peruskunnan toimintatuotot ylittivät n. 5,1 milj. eu-
ro ja toimintakulut alittuivat 12,6 milj. euroa muu-
tettuun talousarvioon verrattuna. Suurin vaikutus
toimintatuottojen ylitykseen oli yhdyskuntalauta-
kunnan 5,4 milj. euron ylityksellä. Yhdyskunta- ja ym-
päristölautakunta korotti talousarvion määrärahaa
8,7 milj. euroa vuoden 2017 aikana. Maanmyynti- ja
rakennusten myyntivoittojen lisäksi joukkoliikenteen
matkamäärien kasvu vaikuttivat toimintatuottojen
ylitykseen. Lisäksi rakennuslautakunnalla toiminta-
tuotot ylittivät talousarvioon nähden 0,9 milj. eu-
roa. Hyvinvointilautakunta päätti lakisääteisten ja
harkinnanvaraisten asiakasmaksujen korotuksista
alkuvuodesta 2017. Lakisääteiset asiakasmaksu-
ja korotettiin lakisääteisiin enimmäismääriin ja har-
kinnanvaraisia maksuja korotettiin 3 %. Korotuksista
huolimatta hyvinvointilautakunnan toimintatuotot
alittivat talousarvion hieman.

Peruskunnassa merkittävin vaikutus toimintakulu-
jen alitukseen 12,6 milj. euroa oli työllistämispalve-
luiden siirtymisellä Business Oulu -liikelaitoksen alai-
suuteen konsernihallinnosta 1.7.2017 alkaen. Lisäksi

kilpailukykysojimuksen 30 % lomarahojen leikka-
uksella sekä työnantajamaksujen alentumisella oli
vaikutusta toimintakulujen alenemaan. Toimintakate
(nettomenot) muodostuivat 1 022,4 milj. euroa ali-
jäämäiseksi mutta toteutuivat talousarviota parem-
pana 15,8 milj. euroa.

Verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 18,8
milj. euroa ja valtionosuudet 3,2 milj. euroa. Vero-
kertymään vaikutti osaltaan kiinteistövero-
jen nosto vuonna 2017. Peruskunnan vuosikate 28,5 milj. eu-
roa toteutui talousarviota 16,6 milj. euroa parempa-
na. Vuosikate kattaa poistot 59 %:sesti. Peruskun-
nan tilikauden tulos on 6 milj. euroa alijäämäinen
mutta ylittää muutetun talousarvion 13,5 milj. eu-
roa. Yhdyskuntalautakunnan kertavaikutteiset toi-
mintatuotot ja työllisyyspalveluiden siirtyminen Bu-
siness Oulu -liikelaitoksen alaisuuteen parantavat
peruskunnan tilikauden toimintakatetta, vuosikatet-
ta ja tilikauden ylijäämää verrattuna muutettuun ta-
lousarvioon.

8.1. Verotulot

Verotuksella on merkittävä vaikutus kuntatalouteen. Oulun kaupungin tuloveroprosentti oli 20 % eli sama kuin vuonna 2016. Kiinteistöveroprosentti nousi vakituisen asuinrakennuksen osalta 0,50 prosenttiin.

Yleinen kiinteistöveroprosentti ja maapohjaa koskeva prosentti nousivat 1,15 prosenttiin. Muut kiinteistöverot pysyivät vuoden 2016 tasossa.

VEROPROSENTIT	2013	2014	2015	2016	2017
Tuloveroprosentti	19,25	20,00	20,00	20,00	20,00
Kiinteistöveroprosentit:					
• vakituinen asuinrakennus	0,40	0,40	0,40	0,40	0,50
• muu asuinrakennus	0,90	0,90	0,90	0,90	0,93
• yleinen kiinteistövero	0,95	0,95	0,95	0,95	1,15
• voimalaitos	2,85	2,85	2,85	3,10	3,10
• yleishyödyllinen yhteisö	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
• rakentamaton rakennuspaikka	-	-	-	-	-

Taulukko 24. Oulun kaupungin tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit vuosina 2013 – 2017

Hallitus linjasi kevennykset ansiotuloverotukseen kilpailukyky sopimukseen liittyen. Veronalennukset alentavat kuntien verotuloja, mutta myös muut sopimuksessa sovitut asiat vaikuttavat kuntien verotuloihin alentavasti.

VERORAHOITUS 1000 euroa	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017
VEROTULOT	692 700	708 152	734 160	743 649	764 560
Muutos %	8,3 %	2,2 %	3,7 %	1,3 %	2,8 %
VALTIONOSUUDET	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900
Muutos %	3,5 %	2,3 %	10,2 %	7,7 %	-1,3 %
VERORAHOITUS YHTEENSÄ	917 783	938 489	987 931	1 017 007	1 034 460
Muutos %	3,5 %	2,3 %	5,3 %	2,9 %	1,7 %

Taulukko 25. Oulun kaupungin verorahoitus

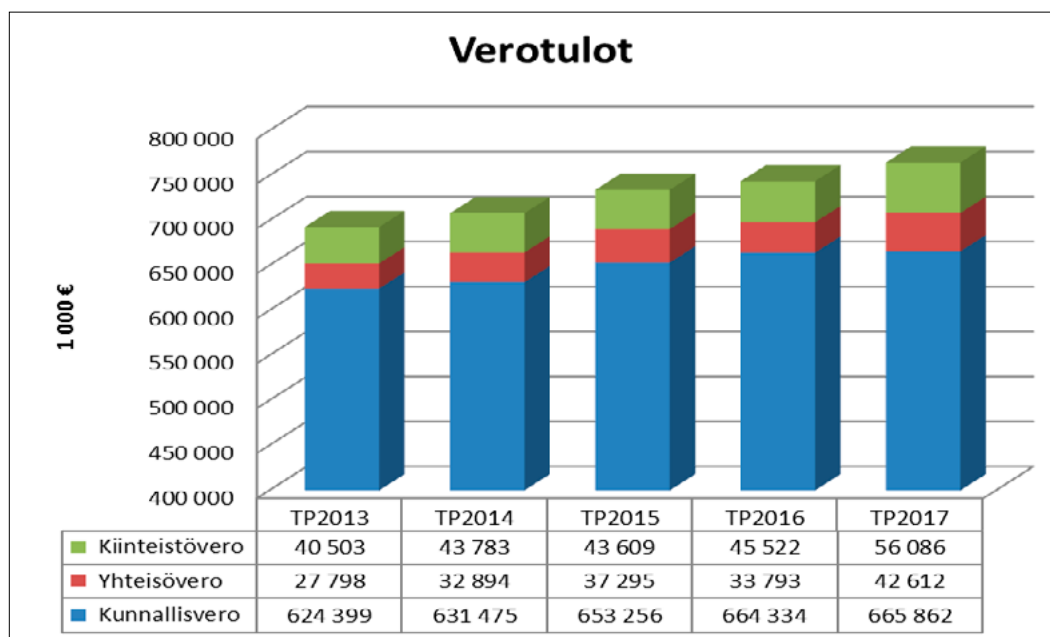
VEROTULOT 1000 euroa	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017
Kunnallisvero	624 399	631 475	653 256	664 334	665 862
Muutos %	7,7 %	1,1 %	3,4 %	1,7 %	0,2 %
Yhteisövero	27 798	32 894	37 295	33 793	42 612
Muutos %	2,9 %	18,3 %	13,4 %	-9,4 %	26,1 %
Kiinteistövero	40 503	43 783	43 609	45 522	56 086
Muutos %	22,8 %	8,1 %	-0,4 %	4,4 %	23,2 %
VEROTULOT YHTEENSÄ	692 700	708 152	734 160	743 649	764 560
Muutos %	8,3 %	2,2 %	3,7 %	1,3 %	2,8 %

Taulukko 26. Oulun kaupungin kunnallisverot, yhteisöverot ja kiinteistöverot vuosina 2013 – 2017.

Oulun kaupungin kunnallisveron tuotto kasvoi vuodesta 2016 n. 0,2 % (1,5 milj. euroa). Kunnallisveron tuottoa alensi aiempaa matalampi palkkasumman kasvu, joka oli seurausta kilpailukyky sopimukseen liittyvistä toimenpiteistä eli palkkojen nolllakorotuksista, julkisen sektorin lomarahojen leikkauksista sekä työajan vastikkeettomasta pidentämisestä. Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi veronmaksajille kompensoitiin veronkevennyksinä maksujen korotuksista aiheutuvia menetyksiä. Palkansaajien osalta suurin osa kevennyksestä toteutettiin korottamalla työtulo- ja tulonhankkimisvähennystä. Eläkeläisten osalta veronkevennys toteutettiin eläketulovähennysten kautta.

Yhteisöverojen tuotto kasvoi vuodesta 2016 n. 8,8 milj. euroa. Vuoteen 2013 verrattuna yhteisöverot ovat kasvaneet n. 15 milj. euroa. Vuonna 2017 yritysten maksamia maksuja alennettiin. Tämä vähensi yritysten kustannuksia ja lisäsi vastaavasti yritysten verotettavaa tuloa ja siten myös yhteisöveron tuottoa. Varhaiskasvatusmaksuja kompensoitiin korottamalla kuntien yhteisöverotuottoja. Yhteisöverotuottoa paransi myös odotettua parempi taloustilanne.

Kiinteistöverot kasvoivat n. 10,6 milj. euroa vuodesta 2016. Kiinteistövero korottuu vuosittain verotusarvojen nostosta ja ikäalennusten muutoksesta johtuen. Vuoden 2017 kiinteistöverojen kasvuun vaikutti erityisesti kiinteistöverojen korotus.

Kuva 39. Verotulojen jakautuminen

8.2. Valtionosuudet

Merkittävimmät muutokset kuntien vuoden 2017 valtionosuusrahoituksessa johtuivat kilpailukyky-sopimuksen voimaantulosta (-349 milj. euroa), veromenetysten kompensatioista (+395 milj. euroa)

ja perustoimeentulotuen hallinnon ja maksatuk-sen siirrosta kunnista Kelaan vuoden 2017 alussa (-331 milj. euroa).

VALTIONOSUUDET 1000 euroa	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017
VALTIONOSUUDET YHTEENSÄ	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900
Muutos %	3,5 %	2,3 %	10,2 %	7,7 %	-1,3 %

Taulukko 27. Valtionosuudet 2013 – 2017

Oulun kaupungin valtionosuudet vähenivät vuodesta 2016 n. 3,5 milj. euroa (1,3 %). Suurimmat vaikuttavat erät valtionosuuksissa olivat kilpailukyky-opimus, jonka vaikutus Oululle oli valtionosuuksia vähentävä n. 13,2 milj. euroa (-65,22€/asukas) ja eläketukiudistuksen rahoitus ("Lex Lindström"), jonka vaikutus Oululle oli n. -1,2 milj. euroa (-6,05€/asukas). Edellisen hallituksen päättämät leikkaukset tekevät yhteensä n. -125 milj. euroa eli -22,86 €/asukas. Oulun kaupungin valtionosuuksiin tämä tarkoittaa n.- 4,6 milj. euroa. Kaiken kaikkiaan nämä erät yhteensä vaikuttavat Oulun valtionosuuksiin alentavasti n. 19 milj. euroa.

Valtionosuuksista vähennettiin kuntien maksuosuus, kun perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle vuoden 2017 alusta. Oulun kaupungin osalta vaikutus on valtionosuuksia vähentävä n. 7,5 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuksista on vähennetty perustoimeentulotuen siirrosta aiheutuva kuntien hallintomenojen säästö n. 31 milj. euro, joka Oulun osalta tarkoittaa n. -1,1 milj. euroa.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla pal-

velujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä uudistui vuoden 2015 alusta. Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus). Valtionosuuksien indeksikorotuksia ei tehty vuonna 2016; vuonna 2017 indeksikorotus oli -0,7 %. Valtionosuuksien kustannustenjaon tarkistus tehdään joka neljäs vuosi, viimeisin kustannustenjaon tarkistus tehtiin vuonna 2016 vuoden 2013 kustannuksista.

9. Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulosrahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoituslaskelma Peruskunta 1 000 €	TA2017 alkuperäinen	TA2017 muutokset	TA2017 muutosten jälkeen	TP2017	Poikkeama	TP2016
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-14 081		11 874	28 477	16 603	8 883
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-8 500	-7 200	-15 700	-16 877	1 177	-15 293
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-62 923	5 380	-57 543	-54 958	-2 585	-55 611
Rahoitusosuudet investointikuluihin		57	57	1 150	1 093	428
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 500	11 705	21 205	27 180	5 975	26 873
Toiminnan ja investointien rahavirta	-76 004		-40 107	-15 027	25 079	-34 720
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-26 864		-26 864	-59	-26 805	-15 147
Antolainasaamisten vähennykset	13 962		13 962	12 846	-1 116	10 602
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	171 767		171 767		-171 767	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-80 975		-80 975	-77 538	-3 437	-28 830
Lyhytaikaisten lainojen muutos				38 998	38 998	-5 370
Oman pääoman muutokset				1 578	1 578	7 000
Muut maksuvalmiuden muutokset				23 758	23 758	15 886
Rahoituksen rahavirta	77 890		77 890	-418	-78 308	34 141
Rahavarojen muutos	1 886		37 783	-15 446	-53 229	-579

Taulukko 28. Peruskunnan rahoituslaskelma 1.1. – 31.12.2017

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 15 milj. euroa negatiivinen. Alijäämästä huolimatta toteuma oli 42,6 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Negatiiviseen rahavirtaan vaikutti ennen kaikkea vuosikatteen ja investointien välinen epäsuhta. Vuosikatteesta ei jää mitään investointien rahoittamiseen vaan ne joudutaan rahoittamaan muilla rahoitusmuodoilla.

Talousarviossa peruskunnan investointeihin varattiin menomäärärahoja 62,9 milj. euroa ja tulomäärärahoja 9,5 milj. euroa. Tilikauden aikana muutettiin investointitulojen talousarviota Kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien sitovuudella 9,8 milj. euroa. Tulot muodostuvat Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP -palautuksesta 8,7 milj. euroa sekä Oulun Konttorin ja Oulun Työterveys liikelaitosten peruspääomien purkamisesta 1,1 milj. euroa.

Yhdyskuntalautakunnan investointien talousarviota muutettiin maan hankinnan menojen osalta 6,7 milj. euroa (menojen lisäys) ja vastaavasti tuloja lisättiin

1,9 milj. eurolla. Valtatie 4 hankkeelle varatut menot (16 milj. euroa) toteutuivat ennakoitua hitaammin, jonka seurauksena talousarvioon varattuja menoja vähennettiin 13 milj. eurolla. Kokonaisuutena hanke etenee suunnitelmien mukaisesti. Vuonna 2017 maaomaisuuden investointeihin käytettiin varoja n. 12,5 M€. Merkittävin yksittäinen vaihto tehtiin Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kanssa. Vaihdoissa kaupunki sai omistukseensa n. 23 hehtaaria maata Tahkokankaan alueelta ja luovutti Peltolan kaupunginosasta vuokrattuja julkisen rakentamisen tontteja sekä sai järjestelyä Peltolassa ja Hietasaarella olevia vuokra-alueilta. Kokonaisuudessaan maanhankintaan varoja käytettiin n. 8,9 milj. euroa.

Rahoitustoiminta

Lainasaamiset lisääntyivät ainoastaan 0,06 milj. euroa, alitusta muutettuun talousarvioon oli 26,8 milj. euroa. Liikelaitokset ja tytäryhteisöt eivät nostaneet lainaa vuoden 2017 aikana (TA2017 26,8 milj. euroa).

Lainasaamiset vähentyivät 12,8 milj. eurolla, mikä toteutui talousarviota 1,1 milj. euroa alhaisempana.

Pitkäaikaista lainaa ei nostettu tilikauden 2017 aikana, ennusteessa varauduttiin nostamaan 50 milj. euroa. Lyhytaikaiset lainat kasvoivat noin 39 milj. euroa, konsernitilillä olevien konserniyhteisöjen varojen määrän kasvoi 38,3 milj. euroa ja henkilöstökassaan tallennettujen varojen kasvu oli 0,7 milj. euroa.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 77,5 milj. euroa, alitusta oli talousarvioon nähden 3,4 milj. euroa. Lyhennykset hoidettiin maksusuunnitelmien mukaisesti.

Rahoituksen rahavirta ja maksuvalmius

Rahoituksen rahavirta alitti talousarvion 78,3 milj. euroa. Toteuma muodostui 0,4 milj. euroa negatiiviseksi eikä kattanut toiminnan ja investointien rahoitustarpeita.

Rahavarojen muutokseksi muodostui -15,4 milj. euroa. Tilikauden lopun rahavarat olivat 66 milj. euroa. Maksuvalmius tilinpäätöshetkellä ja vuoden 2017 alkupuolella oli hyvä.

10. Investointiosan toteutuminen

Investointiosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta sekä rahoitusosuudet (avustukset) ja käyttöomaisuuden myyntitulot. Investointiosan toteutuminen esitetään vastaavalla tavalla talousarviossa huomioiden valtuuston asettamat sitovat meno- ja tulomäärärahat. Talousarviossa peruskunnan investointeihin varattiin menomäärärahoja 62,92 milj. euroa ja tulomäärärahoja 9,5 milj. euroa. Tilikauden aikana muutettiin investointitulojen talousarviota Kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien sitovuudella 9,8 milj. euroa. Tulot muodostuvat Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP -palautuksesta 8,73 milj. euroa sekä Oulun Konttorin ja Oulun Työterveys liikelaitosten peruspääomien purkamisesta 1,06 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan investointien talousarviota muutettiin maan hankinnan menojen osalta 6,7 milj. euroa (menojen lisäys) ja vastaavasti tuloja lisättiin 1,91 milj. eurolla. Valtatie 4 hankkeelle varatut menot (16 milj. euroa) toteutuivat ennakoitua hitaammin, jonka seurauksena talousarvioon varattuja menoja vähennettiin 13 milj. eurolla. Kokonaisuutena hanke etenee suunnitelmien mukaisesti.

Vuonna 2017 maaomaisuuden investointeihin käytettiin varoja ennätykselliset n. 12,6 M€. Merkittävään yksittäiseen vaihtoon tehtiin Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiriin kuntayhtymän kanssa. Vaihdoissa kaupunki sai omistukseensa n. 23 hehtaaria maata Tahkokankaan alueelta ja luovutti Peltolan kaupunginosasta vuokrattuja julkisen rakentamisen tontteja sekä sai järjesteltyä Peltolassa ja Hietasaareissa olevia vuokra-alueita. Kokonaisuudessaan maanhankintaan varoja käytettiin n. 8,9 M€ ja maata hankittiin yhteensä noin 147 ha. Maanhankintakauppoja ja maanvaihtoja tehtiin yhteensä 48 kappaletta

Lopullisessa tilinpäätöksessä peruskunnan investointimenojen toteuma alitti talousarvion 2,59 milj. euroa:

- Kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien määrärahojen alitus 1,68 milj. euroa
- Konsernihallinnon irtaimen käyttöomaisuuden määrärahojen alitus 0,2 milj. euroa
- Yhdyskuntalautakunnan irtaimen käyttöomaisuuden määrärahojen alitus 0,1 milj. euroa
- Yhdyskuntalautakunnan maanhankinnan määrärahojen alitus 0,1 milj. euroa
- Yhdyskuntalautakunnan kiinteiden rakenteiden ja laitteiden määrärahojen alitus yhteensä 0,1 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investointimenoja nostaa Tilakeskus liikelaitoksesta siirtyneiden rakennusten aiheuttamat investointimenot, yhteensä 1,45 milj. euroa, jota ei oltu huomioitu talousarviossa.
- Investointien luovutustulojen toteuma ylitti talousarvion 5,9 milj. euroa. Investointitulojen ylitys johtui pääosin Yhdyskuntalautakunnan maanmyyntitulojen ylityksestä (5,8 milj. euroa).
- Investointien rahoitusosuuksien toteuma ylitti talousarvion 1,1 milj. euroa. Ylitykseen vaikuttivat Yhdyskuntalautakunnan saamat Aran kunnallistekniikan avustukset Ranta-Toppi-la hankkeelle (0,33 milj. euroa) sekä Sivistys- ja kulttuurilautakunnan saamat avustukset Lintulan urheilukeskuksen peruskorjaukseen (0,25 milj. euroa), Hiukkavaaran pallokenttiin (0,39 milj. euroa) ja Hollihaan puistoon (0,11 milj. euroa). Kyseisiä eräiä ei oltu huomioitu talousarviossa 2017.

Peruskunta yhteensä

1000€	Ta-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	57 543	54 958	-2 585
Rahoitusosuudet	57	1 150	1 093
Luovutustulot	21 205	27 180	5 975

Omaisuserien kirjanpidolliset siirrot (Tilakeskus liikelaitoksen jatkojalostukseen siirtyvien rakennusten siirtyminen peruskunnan taseeseen) eliminoituna peruskunnan investointimenot alittivat valtuustoon nähden sitovan tavoitteen noin 4 milj. euroa.

Tilakeskuksen investointimenot alittuivat kokonaisuutena 6,46 milj. euroa. Korjausrakentamiseen varattu määräraha ylittyi 2,9 milj. euroa, mutta vastavasti erillishankkeisiin varattu määräraha alittui 9,4 milj. euroa.

- Korjausrakentamismäärärahan ylitykseen vaikuttivat Kauppahallin, hallintotilojen sekä Pohjankartanon korjaushankkeiden ennakoitua suuremmat kustannukset. Korjausrakentamiseen liittyviä avustuksia Tilakeskus sai Pitkänkankaan koulun hankkeeseen 0,1 milj. euroa.
- Erillishankkeissa Laivakankaan koulun laajenuksen toteutuneet menot alittivat talousar-

vion 1,4 milj. euroa. Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt alittivat talousarvioon varatut menot 7,3 milj. eurolla. Tilakeskuksen toteutuneet menot kyseiselle investointihankkeelle olivat vuonna 2017 noin 3,3 milj. euroa. Hankkeessa valmistettava rakennus siirrettiin keskeneräisenä Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle, jonka seurauksena hankkeelle toteutuneita menoja oikaistiin.

- Tilakeskuksen luovutustulot sisältävät valmistuskeittiöiden osalta Oulun kaupungin SVOP-sijoituksen 0,91 milj. euroa sekä rakennuksen siirron jälkeen suoritettujen tuloutusten Tilakeskukselle 2,04 milj. euroa. Luovutustuloja Tilakeskus sai lisäksi Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille siirtyneistä kohteista sekä Haukiputaan kehitykselle siirtyneestä Honkimaan tukikohdasta, Oulun Sivakalle siirtyneestä Myllymetsän rivitalosta ja myydystä Gmp-Kastellin tutkimuskeskuksesta.

Liikelaitos Oulun Tilakeskus yhteensä

1000€	Ta-muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	39 795	33 334	-6 461
Rahoitusosuudet	57	1 01	44
Luovutustulot	10 589	6 899	3 690

Tietohallintoinvestoinnit

Vuoden 2017 tietohallintoinvestoinnit sisälsivät kaupungin digitalisointitavoitteiden toteuttamiseksi tehtyjä tietojärjestelmien kehittämisinvestointeja sekä toimintojen tarvitsemia laiteinvestointeja. Konsernihallinnon tietohallintoinvestointien keskeisinä toimenpiteinä parannettiin kaupungin ICT-infrastruktuuria, rakennettiin talouden ja toiminnan ennustamisen ja suunnittelun tietojärjestelmää ja otettiin käyttöön kansallisen palveluarkkitehtuurin mukaisia suomi.fi-palveluita. Käyttövaltuushallinnan projektissa arvioitua pienempi tarve lisenssihankinnoille näkyy säästöinä investoinneissa. Sähköisen säilyttämisen kehittämisen ja kaupungin keskitetyn lomakeratkaisun hankinnat siirtyivät seuraavan vuoden toimenpiteiksi. Tietohallinnossa tapahtui merkittäviä henkilömuutoksia ja henkilöresurssivaje leimasi toimintaa. Investointimenot toteutuivat selvästi ennakoitua pienempinä. Toteumaprosentti on 45%.

Hyvinvointilautakunnan hankinnat toteutetaan leasing-hankintoina ja menot kohdistuvat investointien

sijaan käyttötalouteen. Maakunta- ja sotelakiluonnosten mukaan ns. poistonalainen irtainomaisuus siirtyy kaupungilta korvauksetta maakunnalle vuoden 2020 alussa. Leasing-rahoituksella suoritettavat ICT-hankinnat koostuivat potilas- ja asiakastietojärjestelmien päivityksistä, itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksesta keskeisiin toimipisteisiin sekä Aapistie 3 uudisrakennukseen hankituista kuvantamislaitteista. Leasing-menojen toteutuma oli 0,1 M€ ja jäi merkittävästi ennakoitua pienemmäksi.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen digitaalisella agendalla oli priorisoituna 11 toimenpidekokonaisuutta, joista seitsemän sisälsi investointeja. Vaikuttavin tietohallintoinvestointi kohdentui kokonaisuudelle Palveluverkon ICT-infrastruktuurin peruskorjaus, jonka tavoitteena on ollut turvata ja luoda toimialalle vakaa digitaalisuuden kasvualusta. Toimenpidekokonaisuus sisälsi mm. toimialan palveluverkon 177 kohteen digitaalisen infrastruktuurin tarkastelun ja kehittämisen. Tietohallintoinvestoinnit sisälsivät kaksi merkittävää poikkeamaa. Ensinnäkin varhaiskasva-

tuspalvelujen hoitoaikaperustaisen toimintamallin kehittämisprojekti päätettiin keskeyttää. Toimintamallia tukevien digitaalisten ratkaisujen järjestämiseen palataan vuoden 2018 aikana. Kustannuspoikkeama syntyi myös varhaiskasvatuksen pedagogisia valmiuksia tukevien interaktiivisten näyttöjen kilpailutuksen toteuduttua merkittävästi ennakoitua suuremmin kustannuksin. Toimialan tietohallintoinvestointien toteumaprosentti oli 114 %.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tietohallintoinvestointien painopiste oli kuntalaisten sähköisten asiointipalveluiden kehittämisessä, joita toteutettiin useita. Investointeja kohdennettiin myös perus-

järjestelmien toiminnallisuuden ylläpitoon. Lisäksi hankittiin sähköinen dokumenttipankki, joka otettiin ensi vaiheessa katu- ja viherpalveluissa tuotantokäyttöön. Investointien toteutuminen budjetoitua pienempänä johtui hankintojen arvioitua alhaisemmista hankintahinnoista. Lisäksi osaan järjestelmistä ei tarvinnut tehdä ennakoitua lainsäädännön tai kaupungin toiminnan muutoksista aiheutuvaa kehittämistä. Toteumaprosentti oli 59%.

Oulun Tietotekniikan investoinnit toteutuivat kokonaisuutena 106 %:sesti. Investoinnit kattoivat kaupungin tarvitsemia lisenssi-, järjestelmä- ja laiteinvestointeja.

10.1. Peruskunta

Kaupunginhallitus

KH osakkeet ja osuudet

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 400	0	3 400	1 720	-1 680
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	9 795	9 795	9 795	0

Määrärahaa on käytetty osakkeiden tai osuuksien hankintaan kaupunginhallituksen päätöksellä. Lisäksi tältä menokohdalta on katettu yhtiöjärjestelyjen kirjaukset kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti.

Tulot muodostuvat Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP -palautuksesta 8,73 milj. euroa sekä Oulun

Konttorin ja Oulun Työterveys liikelaitosten peruspääomien purusta 1,06 milj. euroa.

Menot muodostuvat Oulun kaupungin sijoituksesta Oulun Tuotantokeittiö Oy:n omaan pääomaan 1.4 milj. euroa ja Haukiputaan Kehitys Oy:n 0,1 milj. euron ja Sivakka-yhtymän 0,1 milj. euron vapaa pääoman sijoituksista.

Konsernihallinto

Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	20	0	20	0	-20
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	380	0	380	173	-207
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Tietohallintoinvestoinneille varattu määräraha käytettiin ICT -infran kehittämiseen ja taloussuunnittelujärjestelmän lisenssien hankintaan. Käyttövaltuushallinnan projektin arvioitua pienempi tarve lisenssihankinnoille, samoin kuin myös mainittu henkilöresurssivaje näkyvät investointimenojen ennakoitua pienempänä toteutumisena.

Hyvinvointilautakunta

Investointeihin on aiemmin sisältynyt myös poistonalainen irtain omaisuus, jonka käyttöikä on yli kolme vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 euroa. Niillä on hankittu uudis- ja perusparanushankkeiden ensikalustamiset, terveydenhuollon hoitolaitteet ja ICT ohjelmat ja -laitteet. Maakunta ja sotelakiluonnosten mukaan ns. poistonalainen irtainomaisuus siirtyy kaupungilta korvauksetta maakunnalle vuoden 2019 alussa. Tämän vuoksi nämä hankinnat toteutetaan leasing-hankintoina ja menot kohdistuvat investointien sijaan käyttötalouteen.

Leasing-rahoituksella on käyttösuunnitelman mukaisesti hankittu Haukiputaan hyvinvointikeskuksen ensikalustamista, Dentopoliksen laitteita ja kalusteita ja muita terveydenhuollon hoito- ja tutkimuslaitteita. Dentopoliksen (Aapistie 3) hankinnat siirtyivät pääosin vuodelle 2018 (valitus markkinaoikeudessa). ICT-hankinnat koostuivat potilas- ja asiakastietojärjestelmien päivityksistä, itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksesta keskeisiin toimipisteisiin sekä Aapistie 3 uudisrakennukseen hankituista kuvantamislaitteista. Leasing-menojen toteutuma jäi merkittävästi talousarviota alhaisemmaksi; toteuma oli yhteensä 0,1 M€.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarviossa investointeihin on varattu yhteensä 7,026 milj. euroa, joka muodostuu irtaimen käyttöomaisuuden investoinneista (4,486 milj. euroa) ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investoinneista (2,54 milj. euroa). Toteumat ovat hyvin lähellä talousarviota.

Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 096	0	3 096	2 894	-202
Rahoitusosuudet	0	0	0	15	15
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	1 390	0	1 390	1 585	195
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Irtaimistohankinnat kohdistuvat erityisesti tietohallintoinvestointeihin sekä perusparannus- ja uudiskohteiden irtaimistoinvestointeihin. Suurimmat irtaimistohankintakohteet ovat olleet Hiukkavaaratalon uudisrakennus sekä Pitkäkankaan, Pohjankartanon, Pöllönkankaan ja Länsituulen perusparannuskohteet.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	1 000	0	1 000	1 197	197
Rahoitusosuudet	0	0	0	250	250
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Jäälin urheilukeskus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	360	0	360	155	-205
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Hollihaan puisto

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	100	0	100	112	12
Rahoitusosuudet	0	0	0	110	110
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Hiukkavaaran pallokentät

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	1 000	0	1 000	960	-40
Rahoitusosuudet	0	0	0	390	390
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Turkansaaren huoltorakennus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	80	0	80	74	-6
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Määräraha käytetään ulkoliikunta-alueiden, ulkoilureittien ja uimarantojen peruskunnostamiseen vuosittain hyväksyttävän työohjelman mukaisesti. Vuoden 2017 työohjelmalla toteutettiin mm. Lintulan urheilukeskuksen peruskorjaus ja OuluZonen rata-alueiden kehittämistä jatkettiin edelleen. Kisakan- kaan kilpa-5 ladun valaistus uusittiin ja Ritaharjuun

toteutettiin ulkokuntoilupuisto (fitness-alue). Investointikohteista Hollihaan puiston liikunta-alueet sekä Hiukkavaaran pallokentät ja kuntorata valmistuivat. Jäälin urheilualueen rakentamista jatkettiin. Investointien rahoitusosuudet liittyvät saatuihin liikuntapaikkojen avustuksiin

Rakennuslautakunta

Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	30	0	30	18	-12
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Investoinnissa kehitetään rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin prosesseja. Investointien toteumaprosentti oli 60. Investoinnit eivät toteutuneet täysimääräisenä, koska toimittaja ei pystynyt toimittamaan sähköiseen leimaukseen tarvittavia muutoksia ja arkiston skannaus käynnistyi vasta loppuvuonna. Vuorovaikutusalustan alkutestaukseen saatiin käyttöön valtiovarainministeriön kehitysresurssi.

Yhdyskuntalautakunta

Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	380	0	380	226	-154
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden digitaalisessa agendassa on suunniteltu sähköistettäväksi 15 palvelua, joista vuoden 2017 loppuun mennessä 13 palvelua on sähköistetty ja ympäristötoimen lupien hallinnan sähköinen asiointiratkaisu hankittu ja käytönotossa. Lisäksi on hankittu erilaisten tuotteiden verkkotilausjärjestelmä. Käyttöönotto siirtyi vuoden 2018 puolelle.

Sähköisten palveluiden käyttöasteet olivat

- Tonttien hakeminen 100%
- Rakennus- ja toimenpide luvat 87 %
- Palautteet 90-95 %
- Kartta-aineiston myynti 80 %
- Erilaiset varaukset venepaikka, viljelypalstat, -laatikot 72 % (1. vuosi)
- Yleisten alueiden luvat 97%

Investointien painopiste oli kuntalaisten sähköisten asiointipalveluiden kehittämisessä. Investoinneissa on myös ylläpidetty perusjärjestelmien toiminnallisuutta. Lisäksi on hankittu sähköinen dokumentti-pankki ja se on otettu tuotantoon katu- ja viherpalveluissa. Levittäminen muihin yksiköihin aloitetaan vuoden 2018 alussa.

Investointien toteutuminen talousarviota pienempänä johtui hankintojen arvioitua alhaisemmista hankintahinnoista. Lisäksi osaan järjestelmistä ei tarvinnut tehdä lainsäädännön tai kaupungin toiminnan muutoksista aiheutuvaa kehittämistä ennakoidusti

Maanhankinta

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	6 000	6 700	12 700	12 595	-105
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	9 500	1 910	11 410	17 210	5 800

Vuonna 2017 maaomaisuuden investointeihin käytettiin varoja ennätyskelliset n. 12,5 M€. Merkittävään yksittäiseen vaihtoon tehtiin Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiriin kuntayhtymän kanssa. Vaihdoissa kaupunki sai omistukseensa n. 23 hehtaaria maata Tahkokankaan alueelta ja luovutti Peltolan kaupunginosasta vuokrattuja julkisen rakentamisen tontteja sekä sai järjesteltyä Peltolassa ja Hietasaareissa olevia vuokra-alueita. Kokonaisuudessaan maanhankintaan varoja käytettiin n. 8,9 M€ ja maata hankittiin yhteensä noin 147 ha. Maanhankintakauppoja ja maanvaihtoja tehtiin yhteensä 48 kappaletta.

Tonttien myyntitulo oli kokonaisuudessaan 17,2 M€, josta myyntivoittoihin kirjautui 16,5 M€. Merkittävimmät yksittäiset tonttikaupat olivat asuntokerrostalonttien kauppaja Tuirassa ja Toppilansaaressa.

Varoista n. 3,6 M€ käytettiin alueiden maankäytön edistämiseen eli vuokra-alueiden ja rakennusten hankintaan sekä pilaantuneiden maiden kunnostamiseen. Merkittävin yksittäinen vuokraoikeuden kauppa oli Hietasaaresta POHTO:n rakennuksen ja vuokraoikeuden hankinta 1,6 M€ kauppahinnalla. Maaperän puhdistustoimenpiteitä tehtiin Ranta-Toppilan, Hollihaan ja Kuusisaaren alueilla.

Rakennukset (ei sitovuutta, informatiivinen tieto)

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	0	0	0	1 445	1 445
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	82	82

Tilakeskukselta siirrettiin rakennuksia yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille kiinteistökehitystä varten. Siirto on kaupungin sisäinen toimenpide.

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	45 687	-12 080	33 607	33 249	-358
Rahoitusosuudet	0	57	57	385	328
Luovutustulot	0	0	0	82	82

Kiinteät rakenteet ja laitteet -investoinneista on vuoden aikana toteutunut 31,80 M€ eli n. 95 % talousarvion mukaisesta määrärahasta (33,61 M€). Suurimmat säästöt talousarvioon verrattuna syntyivät kustannuspaikoilla Kadut, tiet, sillat torit ym. ja Poikkimaantie.

Kadut, tiet, sillat, torit

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	14 000	0	14 000	13 095	-905
Rahoitusosuudet	0	0	0	329	329
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Pääosa investoinneista on maankäytön toteutusohjelman mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Hiukkavaaran keskustan, Ranta-Toppilan sekä Oulunsalon Niemenrannan pohjaustyöt. Päällystys- yms. viimeistelytyötä on tehty mm. aiemmin pohjatulla Hiukkavaaran Kivikkokankaan alueella. Merkittäviä peruskorjauskohteita ovat olleet mm. Rajakylän alue, Raja-Taskilan alue, Pyykösjärven alue, Häyryseniemen alue, Jäälän alue sekä Pappilantien alue. Maankäytön toteutusohjelman mukaiset kohteet ovat valmistuneet tavoitteiden mukaisesti. Kustannusten alittuminen johtuu useista edullisista urakkatarjouksista sekä osin vuodelle 2018 siirtyneistä kustannuksista. Tulot ovat Aran kunnallistekniikan avustusta Ranta-Toppila hankkeelle.

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 600	0	3 600	3 479	-121
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Merkittävin hanke on ollut Koskelantien liikennejärjestelyiden rakentaminen asemakaavan mukaiseksi Toppilansalmen asuinalueen kohdalla. Määrärahaa on käytetty lisäksi mm. liikenneturvallisuuden parantamiseen ja liikenteenohjaukseen. Loppuvuonna aloitettiin Raitotien rakentaminen välillä Kiulukangas – Hiukkavaaran keskus.

Ympäristöinvestoinnit, venesatamat

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	1 000	0	1 000	965	-35
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Ympäristörakentamisen uusinvestointikohteista valmistuivat Navettakankaan leikkipaikka Metsokankaalla ja Haapajärven koira-aitaus Haukiputaalla. Korvausinvestointikohteista valmistuivat Knuutilankankaan leikkipaikka Maikkulassa, Tuiranpuiston leikkipuisto Tuirassa, Tolpankankaan leikkipaikka Kaakkurissa sekä Sarkki-Jaakan leikkipaikka Oulun-

salossa. Oravanpolun leikkipaikka Martinniemessä rakennetaan loppuun keväällä 2018.

Venesatamissa aloitettiin kiinteiden väyläopasteiden uusiminen syksyllä 2016 ja työt valmistuivat keväällä 2017. Varjakan satamassa Oulunsalossa uusittiin 48-paikkainen venelaituri ja keskustassa sijaitsevassa Raatin satamassa uusittiin 42-paikkainen venelaituri.

Erilliskohteet

Poikkimaantie

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 000	0	3 000	1 261	-1 739
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Poikkimaantien ensimmäinen, vesistösillan sisältävä, vaihe saatiin tavoitteen mukaisesti liikenteen käyttöön syksyllä 2016. Ensimmäisen vaiheen viimeistelytyöt ja toinen vaihe, mikä sisältää Kainuuntien ja Kajaanintien välisen katuosuuden parantamisen, valmistuivat suunnitellusti kesällä 2017. Kustannusten alittuminen johtuu edullisista urakkahinnoista sekä siitä, että osa ennakoituista kustannuksista toteutui jo edellisenä vuonna.

Keskustan puistot ja Hallituskatu

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	1 000	0	1 000	854	-146
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Hollihaan puisto- ja satama-alueiden peruskorjaustyöt valmistuivat lähes suunnitellusti syksyllä 2017, vaikka osa satama-alueiden viimeistelytyöistä siirtyi kesälle 2018. Kustannusten alittuminen vuonna 2017 johtuu pääosin siitä, että edellisen vuoden kustannukset toteutuivat ennakoitua suurempana. Työ toteutettiin yhteistyössä liikuntapalveluiden, Oulun Veden sekä Oulun Tilakeskuksen kanssa.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	2 000	0	2 000	2 213	213
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Lähes kaikki katujen ja puistojen elohopeavalaisimet on saatu korvattua huomattavasti energiatehokkaammilla ja laadukkaampaa valoa tuottavilla LED- valaisimilla. Viimeisetkin elohopeavalaisimet vaihdetaan vuoden 2018 aikana. Kaikkien kaduilla ja puistoissa olevien elohopeavalaisimien, yhteensä noin 20 000 kpl, uusimisen jälkeen saavutetaan yli 50 % energian säästö (n. 1,2 M€/vuosi) projektin lähtötasoon verrattuna.

Vt 22 perusparantaminen

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	300	0	300	355	55
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Liikenneviraston ja Oulun kaupungin yhteistyöhankkeena toteuttama valtatie 22 perusparantaminen välillä Joutsentie – Konttisentie valmistui suunnitellusti syksyllä 2017. Oulun kaupungin kustannusosuudet koostuivat kevyen liikenteen väyläjärjestelyistä, meluntorjuntarakenteista sekä Maikkulan liittymän ja Iinan ramppien toteutuksesta.

Valtatie 4 perusparannus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	16 000	-13 000	3 000	2 550	-450
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Oulun seudun tärkeimmän tiehankkeen, valtatie 4, perusparannustyöt Oulun kohdalla aloitettiin kesällä 2017. Kaupungin kustannusosuus, yhteensä 16 M€, kohdistuu pyöräteihin, meluntorjuntaan sekä joukko-liikenteen pysäkkijärjestelyihin ja se jakautuu vuosille 2017, 2018 ja 2019. Vuoden 2017 kustannukset ovat toteutuneet hieman ennakoitua hitaammin, mutta kokonaisuutena hanke etenee suunnitellusti.

Lipporanta

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	200	0	200	60	-140
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Lipporannan alueen käyttöönoton edellyttämät laajahkot kunnallistekniset investoinnit mm. Bertel Jungin tiellä valmistuivat suunnitellusti pääosin vuonna 2016. Töiden valmistumisen seurauksena Tuiran kaupunginosan korttelin 117 asunto- ja palvelurakentaminen on myös käynnistynyt. Vuodelle 2017 jääneet viimeistelytyöt olivat ennakoitua vähäisempiä.

Pohjoinen alikulku

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	2 500	0	2 500	4 031	1 531
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Pohjoinen alikulku sijoittuu Oulu – Kemi radan ja Heikinkatu – Kajaanintie pääkatujen risteämiskohtaan. Alikulku sijaitsee liikenteellisesti keskeisessä ja haastavassa paikassa. Pohjoisen alikulun kustannuspaikalta on maksettu kokonaisuuteen kuuluvien Tulliväylän, Rautatienkadun ja Asemakadun osuuksien rakentaminen. Pohjoisen alikulun rakentaminen toteutui aikataulullisesti ja laadullisesti suunnitellusti, mutta arvioidut kustannukset ylittyivät osin siksi, että vuodelta 2016 siirtyi kustannuksia vuodelle 2017. Toisaalta kohteen toteuttaminen osoittautui vielä ennakoituakin haastavammaksi ja kalliimmaksi.

Kuusisaaren puistoalue

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	1 000	0	1 000	958	-42
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Kuusisaaren tapahtumapuisto valmistui viimeistelytyöineen syksyllä 2017 ja alueelle sovitut tapahtumat voitiin järjestää suunnitellusti.

Pateniemenranta

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	500	0	500	559	59
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Pateniemenrannan asemakaava-alueen rakentaminen aloitettiin syksyllä 2017 ja työt etenevät suunnitellusti. Vaiheittain suunnitellut investoinnit on ajoitettu alkamaan sopimustulojen mukaisesti. Investointeihin sisältyy myös kokonaan kaupungin vastuulla olevia investointeja.

Maankäyttökorvauksilla tms. sopimuksilla rahoitettavat kohteet**Limingantulli 1-4**

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	187	0	187	161	-26
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Määrärahalla viimeisteltiin Rautatienkadun ja Limingantien risteyksessä viereiseen asuinkortteliin rajoittuvat yleiset alueet yhteistyössä kiinteistön rakentajan kanssa.

Toppilansalmen kuntatekniikka ja rantarakenteet

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	400	800	1 200	1 145	-55
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Määräraha on käytetty Hietasaassa sijaitsevan Toppilansalmen rantalaitureiden laituriosan 7 rakentamiseen Möljänsillan molemmiin puolin. Samalla rakennettiin Toppilansalmen ja asemakaavan mukaisten tonttien välistä yleistä aluetta laajemminkin.

Ulkopuolisella rahoituksella toteutettavat hankkeet**Hupisaarten purojen kunnostus**

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	0	120	120	120	0
Rahoitusosuudet	0	57	57	56	-1
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Hupisaarten purojen kunnostaminen aloitettiin syksyllä ja työt etenevät suunnitellusti. Suurin osa konetöistä saatiin tehtyä ja työt jatkuvat keväällä uomien virtaamisen säätämällä ja viimeistelytoilla. Purokunnostukset valmistuvat elokuun loppuun 2018 mennessä.

1 000 €	TA2017	TA -muutokset	TA -muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2017	Erotus
KAUPUNGINHALLITUS <i>Osakkeet ja osuudet</i>					
Menot	3 400	0	3 400	1 720	-1 680
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	9 795	9 795	9 795	0
KONSERNIHALLINTO <i>Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit</i>					
Menot	20	0	20	0	-20
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit</i>					
Menot	380	0	380	173	-207
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA <i>Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit</i>					
Menot	3 096	0	3 096	2 894	-202
Rahoitusosuudet	0	0	0	15	15
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit</i>					
Menot	1 390	0	1 390	1 585	195
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet</i>					
<i>Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset</i>					
Menot	1 000	0	1 000	1 197	197
Rahoitusosuudet	0	0	0	250	250
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Jäälän urheilualue</i>					
Menot	360	0	360	155	-205
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Hollihaan puisto</i>					
Menot	100	0	100	112	12
Rahoitusosuudet	0	0	0	110	110
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Hiukkavaaran pallokentät</i>					
Menot	1 000	0	1 000	960	-40
Rahoitusosuudet	0	0	0	390	390
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Turkansaaren huoltorakennus</i>					
Menot	80	0	80	74	-6
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
RAKENNUSLAUTAKUNTA <i>Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit</i>					
Menot	30	0	30	18	-12
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA <i>Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit</i>					
Menot	380	0	380	226	-154
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Maan hankinta</i>					
Menot	6 000	6 700	12 700	12 595	-105
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	9 500	1 910	11 410	17 210	5 800
<i>Rakennukset (informatiivinen tieto)</i>					
Menot	0	0	0	1 445	1 445
Luovutustulot	0	0	0	82	82

152 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

<i>Kadut, tiet, sillat, torit</i>					
Menot	14 000	0	14 000	13 095	-905
Rahoitusosuudet	0	0	0	329	329
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt</i>					
Menot	3 600	0	3 600	3 479	-121
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Ympäristöinvestoinnit, venesatamat</i>					
Menot	1 000	0	1 000	965	-35
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Poikkimaantie</i>					
Menot	3 000	0	3 000	1 261	-1 739
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Keskustan puistot ja Hallituskatu</i>					
Menot	1 000	0	1 000	854	-146
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen</i>					
Menot	2 000	0	2 000	2 213	213
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Vt 22 perusparantaminen</i>					
Menot	300	0	300	355	55
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Valtatie 4 perusparannus</i>					
Menot	16 000	-13 000	3 000	2 550	-450
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Lipporanta</i>					
Menot	200	0	200	60	-140
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Pohjoinen alikulku</i>					
Menot	2 500	0	2 500	4 031	1 531
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Kuusisaaren puistoalue</i>					
Menot	1 000	0	1 000	958	-42
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Pateniemennranta</i>					
Menot	500	0	500	559	59
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Limingantulli 1-4</i>					
Menot	187	0	187	161	-26
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Toppilansalmen kuntatekniikka ja rantarakenteet</i>					
Menot	400	800	1 200	1 145	-55
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Hupisaarten purojen kunnostus</i>					
Menot	0	120	120	120	0
Rahoitusosuudet	0	57	57	56	-1
Luovutustulot	0	0	0	0	0
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	62 923	-5 380	57 543	54 958	-2 585
RAHOITUSOSUUDET YHTEENSÄ	0	57	57	1 150	1 093
LUOVUTUSTULOT YHTEENSÄ	9 500	11 705	21 205	27 086	5 881

10.2. Liikelaitos Oulun Tilakeskus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen erillisinvestointien rakennusohjelman talous-arviokäsittelyn yhteydessä. Määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Liikelaitos Oulun Tilakeskus toteuttaa johtokunnan päätöksellä korjausrakentamishjelman, jonka vuosittaisesta määrärahas- ta päättää kaupunginvaltuusto.

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen rakennusinvestointi-kohteiden vuoden 2017 kokonaismäärä 53 596 000 € on sitova valtuustoon nähdessä siten, ettei valtuus- ton hyväksymän hankkeen kokonaissumma ylitä.

Investointien kokonaiskustannukset ovat kaupun- ginvaltuuston 12.12.2016 § 97 hyväksymän talous- arvion 2017 ja taloussuunnitelman 2018–2019 mu- kaisia.

Tilakeskuksen investoinnit yhteensä:

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	53 596	-13 801	39 795	33 334	-6 461
Rahoitusosuudet	0	0	0	102	102
Luovutustulot	10 589	0	10 589	6 899	-3 690

Talousarvioon vuodelle 2017 varattuja määrärahoja käytettiin kaupunginvaltuuston hyväksymien erillisinvestointihankkeiden toteuttamiseen, seuraavien vuosien suunnittelu- ja tutkimustehtäviin ja takuu-aikais- ten tehtävien suorittamiseen. Investointimääräraha sisältää 14 000 000 € korjausrakentamishjelman, jon- ka sisällön hyväksyi Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtokunta.

Takuuaikaiset erillishankkeet

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	400	0	400	418	18
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Määrärahaa käytetään erillisinvestointikohteiden viimeisten maksuerien ja takuu-aikaisten tehtävien rahoit- tamiseen. Takuuaikaisella rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja. Takuukohteet vuonna 2017 olivat Haukiputaan hyvinvointikeskus, Hirosenkoti, Metsokankaan perusopetuksen lisäraken- nus, Ritaharjun perusopetuksen lisärakennus. Talvikankaan koulu ja Toppilan öljyntorjunta-asema. Talous- arvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti ylittyi 18 121,28 €. Niemenrantatalolle tuloutettiin investointiin liittyyvä rakennusavustuserä 261 439,00 €.

Hallintotilojen muutokset

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	600	0	600	376	-224
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää ulkoa vuokratut hallintotilat kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja muutetaan monitilatoimistoiksi, mikä edellyttää uutta toimintakulttuuria ja sitä tukevaa tietoteknistä laitteistoa. Hallintotilojen muutos toteutetaan ulkoa vuokrattujen tilojen vuok- rasopimusten raukeamisen yhteydessä. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti 600 000 € alittui 224 470,20 €.

Hiukkavaaran monitoimitalo

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	7 779	0	7 779	7 979	200
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Hiukkavaaran monitoimitalon tarkistettu hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 31.3.2014 § 139. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 21 735 000 € (ALV 0 %) Haahtela-indeksissä 78,0. Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtokunnan päätöksellä 25.6.2014 § 46 hankkeen toteutusmuodoksi valittiin integroitu projektitoimitus. Rakennustyöt käynnistyivät helmikuussa 2016 ja kohde valmistui elokuussa 2017. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti ylittyi 200 260,98 € liittymäkustannukset huomioiden. Kokonaismääräraha ei ole ylittynyt.

Kastellin monitoimitalon PTS:n mukainen ylläpitokorjaus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	10	0	10	0	-10
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	7 189	0	7 189	-98	-7 287
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	10 589	0	10 589	2 987	-7 602

Kaupunginhallitus hyväksyi Oulun kaupungin tuotantokeittiösuunnitelma – Köökit 2020:n kaupunginjohtajan esityksen mukaisesti 3.2.2014 § 48. Hankesuunnitelma monitoimikeittiö Löökin rakentamisesta valmistui 10.2.2015 tavoitehinta-arviolla 6 447 000 € (ALV 0%) Haahtela indeksissä 78,0. Kaupunginvaltuusto päätti 12.12.2016 §120 tuotantokeittiösakeyhtiön perustamisesta Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa. Hankkeen rakennustyöt aloitettiin kesäkuussa 2016, ja hanke valmistui elokuussa 2017 ja myytiin keskeneräisenä Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle, joka vastasi hankkeen loppurahoituksesta. Tilakeskuksen toteutuneet menot kyseiselle investointihankkeelle olivat vuonna 2017 noin 3,3 milj. euroa. Hankkeessa valmistettava rakennus siirrettiin keskeneräisenä Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle, jonka seurauksena hankkeelle toteutuneita menoja oikaistiin. Tilakeskuksen luovutustulot sisältävät valmistuskeittiöiden osalta Oulun kaupungin SVOP- sijoituksen 0,91 milj. euroa sekä rakennuksen siirron jälkeen suoritettujen tuloutusten Tilakeskukselle 2,04 milj. euroa.

Kontinkankaan hyvinvointikeskus B-rakennus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 499	-1 709	1 790	1 467	-323
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Kaupunginhallitus hyväksyi 25.4.2016 § 145 Kontinkankaan B-rakennuksen hankeselvityksen tavoitehinta-arviolla 3,72 M€, Haahtela indeksissä 81,0. Kaupunginvaltuuston 30.1.2017 § 39 hyväksymä määrärahakorotus 0,828M€, yhteensä 4,548 M€. Rakennuksen vuosivuokra tulee olemaan noin 0,295 M€ vuodessa eli noin 5,9M€ 20 vuodessa. B-osan rakentaminen on alkanut vuonna 2017, kaupungin valtuuston päätös 16.5.2016 § 46. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti alittui 2 032 448,34 € aloituksen siirryttyä ennakkoidusta vaativamman suunnittelun vuoksi.

Laivakankaan koulun laajennus (Jäälin koulu)

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	1 600	0	1 600	180	-1 420
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Hankeselvitys Jäälin koulun peruskorjauksen korvaavasta uudisrakennuksesta hyväksyttiin kaupungin-hallituksessa 16.2.2015 § 83. Tavoitehinnaksi vahvistettiin 8,79 M€, Haahtela indeksissä 80,0. Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,095 M€ vuodessa eli noin 1,9M€ 20 vuodessa. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti alittui 1 419 796,16 € hankkeen suunnittelijan ennalta-arvaamattoman vaihtumisen ja suunnittelun pitkittymisen vuoksi. Rakentamisen aloitus siirtyi vuodelle 2018.

Mäntylän päiväkodin peruskorjaus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 519	-1 551	1 968	1 937	-31
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Mäntylän päiväkodin hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 21.1.2013 § 10 hintaan 3,548 M€, Haahtela indeksissä 76,5. Hankkeen investointimääräraha on korotettu indeksiin 83,0 (9/2016), kaupunginvaltuuston päätös 10.10.2016 § 88. Rakennustyöt käynnistyivät tammikuussa 2017 ja hanke valmistuu toukokuussa 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti alittui 1 581 770,26 €. Hankkeen rakennustyöt viivästyivät hallintokunnan vastuulla olevien väistötilojen vapautumisen vuoksi.

Ritaharjun perusopetuksen lisärakennus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 000	-2 760	240	204	-36
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.6.2016 (§ 202) hankkeen toteuttamisesta. Samalla hankkeen kustannusarvioksi on vahvistettu 6,08 M€ (ALV 0 %). Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti alittui 2 795 905,80 €. Lisärakennuksen toteutus kilpailutettiin yhteishankintana Metsokankaan lisärakennuksen kanssa, mikä siirsi hankkeiden aloitusta vuodelle 2018.

Metsokankaan perusopetuksen lisärakennus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 200	-2 950	250	204	-46
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.6.2016 (§ 203) hankkeen toteuttamisesta. Samalla hankkeen kustannusarvioksi on vahvistettu 5,83 M€ (ALV 0 %). Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti alittui 2 995 678,68 €. Lisärakennuksen toteutus kilpailutettiin yhteishankintana Ritaharjun lisärakennuksen kanssa, mikä siirsi hankkeiden aloitusta vuodelle 2018.

Länsituulen koulun yläluokkien lisätilat

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	1 300	0	1 300	1 431	131
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.6.2016 (§ 204) hankkeen toteuttamisesta. Samalla hankkeen kustannusarvioksi on vahvistettu 2,55 M€ (ALV 0 %). Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti ylittyi 131 456,34 €. Kokonaismääräraha ei ole ylittynyt.

Tuiran hyvinvointikeskus

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 500	-1 580	1 920	1 837	-83
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.9.2016 § 72 Tuiran hankesuunnitelman tavoitehinta-arviolla 6 510 000 €

(ALV 0 %) Haahtela indeksissä 81,0 hintatasossa 1/2016. Hanke sisältää pysäköintilaitoksen ja tilamuutosten toteuttamisen. Pysäköintilaitoksen rakentaminen toteutettiin vuonna 2017. Hyvinvointikeskuksen muutostöiden aloitus siirtyi vuodelle 2018 määrärahojen riittämättömyyden vuoksi. Hanke jouduttiin palaut-tamaan uudelleensuunnitteluun. Hankkeen vuodelle 2017 vuosibudjetti alittui tämän vuoksi 1 662 531,33 €.

Leinonpuiston yksikön uudistilat Terva-Toppilan koulun tontille

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	3 500	-3 251	249	149	-100
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Kaupunginhallitus päätti 6.6.2016 (§ 179), että Leinonpuiston erityiskoulun yksikölle rakennetaan uudet tilat Terva-Toppilan koulun tontille. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti alittui 3 351 205,15 € hankkeen pääsuunnittelijan ennalta-arvaamattoman vaihtumisen ja suunnittelun pitkittymisen vuoksi.

Korjausrakentamishjelma

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	14 000	0	14 000	16 896	2 896
Rahoitusosuudet	0	0	0	102	102
Luovutustulot	0	0	0	3 912	3 912

Korjaushjelma hyväksyttiin Oulun Tilakeskuksen johtokunnassa 15.12.2016 § 86. Talousarvioon vuodelle 2017 varattu määräraha ylittyi 2 896 000 €. Ylitys johtui siitä, että Tilakeskus oli varautunut käyttämään investointivarausta kaupunginvaltuuston päätöksellä 15.5.2017/§66 Kauppahallin, hallintotilojen sekä Pohjankartanon korjaushankkeisiin. Em. korjaushankkeet jouduttiin sisällyttämään perusparannusohjelmaan. Kokonaisinvestointimäärärahaa ei ole ylitetty. Pitkäkankaan koululle tuloutettiin TEKES-rahoitusta 56 099,00€.

Suunnittelumääräraha

	TA2017	TA-muutokset	TA2017 +muutokset	Toteuma 31.12.2017	Erotus
Menot	500	0	500	352	-148
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

Talousarvioon vuodelle 2017 oli varattu 500 000 € määräraha seuraavien vuosien kohteiden hanke- ja rakennesuunnitteluun, kuntoarvioihin, tutkimuksiin sekä muihin tarvittaviin selvityksiin. Talousarvioon vuodelle 2017 varattu vuosibudjetti alittui 147 059,05 €.

11. Sitovien tavoitteiden toteutuminen

11.1. Peruskunta

SITO- VUUS B/N	MÄÄRÄRAHAT					TULOT						
	TA2017	TA -muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	YLITYS+ ALTIUS-	TA2017	TA -muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	YLITYS+ ALTIUS-		
1 000 €												
KÄYTTÖTALOUSOSA												
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	340	0	340	358	18	0	0	0	1	1	1	1
TARKASTUSLAUTAKUNTA	791	-11	780	628	-153	2	0	2	3	0	0	0
KAUPUNGINVALTUUSTO	700	0	700	652	-48	0	0	0	0	0	0	0
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ	1 10 725	-9 095	1 01 630	95 371	-6 259	16 258	-3 427	12 831	12 751	-80	-80	-80
KH ilman koko kaup. kosk. menoja ja varauksia	44 045	12 089	56 134	52 222	-3 912	8 547	-646	7 901	7 410	-491	-491	-491
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	10 452	-2 300	8 152	7 424	-728	15	0	15	186	171	171	171
Konsernihallinto	17 528	-768	16 760	15 141	-1 619	2 796	151	2 947	3 187	240	240	240
Työllistäminen	38 700	-18 116	20 584	20 584	0	4 900	-2 931	1 969	1 969	0	0	0
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	611 877	9 404	621 281	621 040	-241	55 048	-1 330	53 719	53 624	-94	-94	-94
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidtoa	385 431	3 404	388 835	389 544	709	55 048	-1 330	53 719	53 624	-94	-94	-94
Erikoissairaanhoidto	226 446	6 000	232 446	231 496	-950	0	0	0	0	0	0	0
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	427 215	1 115	428 330	424 873	-3 457	31 040	635	31 675	29 292	-2 383	-2 383	-2 383
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA	69 776	0	69 776	65 965	-3 811	73 684	8 700	82 384	87 751	5 367	5 367	5 367
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	43 938	0	43 938	40 583	-3 355	57 421	7 500	64 921	69 809	4 888	4 888	4 888
Joukkoliikenne	25 838	0	25 838	25 383	-455	16 263	1 200	17 463	17 942	479	479	479
RAKENNUSLAUTAKUNTA	3 109	75	3 184	2 745	-439	3 333	64	3 397	4 315	918	918	918
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	1 224 533	1 488	1 226 022	1 211 632	-14 390	179 365	4 642	184 007	187 737	3 729	3 729	3 729
1 000 €												
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot						745 730	18 479	764 209	764 560	351	351	351
Valtionsuudet						266 712	3 505	270 217	269 900	-317	-317	-317
Korkotuotot						10 875	0	10 875	10 704	-171	-171	-171
Muut rahoitustuotot						21 221	-1 500	19 721	20 694	972	972	972
Korkokulut	12 396	0	12 396	10 985	-1 411							
Muut rahoituskulut	1 055	-1	1 055	2 509	1 455							
Poistot arvonalentumiset	8 500	23 009	31 509	34 514	3 005							

SITO- VUUS B/N	MÄÄRÄRAHAT						TULOT								
	TA2017	TA -muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	YLITYS+ ALITUS-	TA2017	TA -muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	YLITYS+ ALITUS-	TA2017	TA -muutokset	TA2017 +muutokset	TP2017	YLITYS+ ALITUS-
1 000 €															
INVESTOINTIOSA															
Kaupunginhallitus															
Osakkeet ja osuudet	3 400		3 400	1 720	-1 680		9 795	9 795	9 795			9 795	9 795	9 795	
Irtain käyttöomaisuus	400		400	173	-227									15	15
Irtain käyttöomaisuus	4 486		4 486	4 479	-7									750	750
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 540		2 540	2 497	-43										
Irtain käyttöomaisuus	380		380	226	-154										
Maan hankinta	6 000		6 700	12 595	-105		1 910	11 410	17 210					5 800	5 800
Rakennukset				1 445	1 445				82					82	82
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	18 600		18 600	17 538	-1 062				329					329	329
Erilliskohteet															
Maankäyttökorvaushankkeet	26 500	-13 000	13 500	12 840	-660										
Rahoitettavat kohteet (EU-hankkeet)	587	800	1 387	1 306	-81										
Irtain käyttöomaisuus	30		30	18	-12		57	57	56					-1	-1
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ	62 923	-5 380	57 543	54 958	-2 585		11 762	21 262	28 236					6 974	6 974
1 000 €															
RAHOITUSOSA															
Antolainauksen muutokset															
Antolainauksen lisäys	26 864		26 864	59											
Antolainauksen vähennys															
Pitkäaikaisten lainojen lisäys								13 962	12 846						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	80 975		80 975	77 538				171 767							
Lyhytaikaisten lainojen muutos														38 998	38 998
Oman pääoman muutokset															
Vaikutus maksuvalmiuteen	107 839		107 839	77 597				185 729	53 421					1 578	1 578
PERUSKUNTA YHTEENSÄ	1 417 246	19 117	1 436 363	1 392 195	-13 927		36 888	1 419 132	1 335 252					11 539	11 539

11.2. Liikelaitokset

Liikelyläämätavoite 1000 €	TA2017	TA- muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioo	Toteuma- % 2017
Oulun Vesi liikelaitos	10 665	0	10 665	12 024	1 359	113%
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	-518	408	-110	1 117	1 227	1015%
Oulun Tekninen liikelaitos	851	0	851	1 894	1 043	223%
Liikelaitos Oulun Serviisi	513	0	513	488	-25	95%
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	14 035	2 897	16 932	19 594	2 662	116%
Business Oulu -liikelaitos	0	0	0	0	0	100%
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	32	0	32	1 325	1 294	4168%
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos	0	0	0	0	0	100%
Yhteensä	25 578	3 305	28 883	36 441	7 558	126%

Tuloutus 1000 €	TA2017	TA- muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioo	Toteuma- % 2017
Oulun Vesi liikelaitos	-5 511	0	-5 511	-5 511	0	100%
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	-98	0	-98	-98	0	100%
Oulun Tekninen liikelaitos	-279	0	-279	-279	0	100%
Liikelaitos Oulun Serviisi	-20	0	-20	-20	0	100%
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	-9 886	0	-9 886	-9 886	0	100%
Yhteensä	-15 794	0	-15 794	-15 794	0	100%

Liikelaitoksille annettavat lainat enintään 1000 €	TA2017	TA- muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioo	Toteuma- % 2017
Oulun Vesi liikelaitos	13 000	-13 000	0	0	0	100%
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	13 364	-13 364	0	0	0	100%
Yhteensä	26 364	-26 364	0	0	0	100%

Liikelaitosten investointien sitovuudet 1000 €	TA2017	TA- muutokset	TA2017 + muutokset	Toteuma 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioo	Toteuma- % 2017
Oulun Vesi liikelaitos	28 790	-10 900	17 890	17 701	-189	99%
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	3 150	850	4 000	4 222	222	106%
Oulun Tekninen liikelaitos	1 000	0	1 000	663	-337	66%
Liikelaitos Oulun Serviisi	50	0	50	49	-1	97%
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	53 596	-13 801	39 795	33 334	-6 461	84%
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	0	0	0	4	4	0%
Yhteensä	86 586	-23 851	62 735	55 972	-6 763	89%

*Tilinpäätöslaskelmat
ja liitetiedot*

12. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

12.1. Oulun kaupunki

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2017		01.01.-31.12.2016	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	96 224 493,77		92 340 673,61	
Maksutuotot	70 488 198,10		63 558 151,94	
Tuet ja avustukset	26 219 948,13		33 780 897,89	
Muut toimintatuotot	62 749 561,94	+	59 535 415,15	+
		255 682 201,94		249 215 138,59
Valmisteverastojen muutos				50 974,90
Valmistus omaan käyttöön		+		+
		17 828 588,80		18 242 642,37
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	378 467 762,53		389 097 512,14	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	88 003 836,29		95 143 368,68	
Muut henkilösivukulut	18 585 921,71		26 176 223,22	
Palvelujen ostot	513 250 422,23		480 717 064,41	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	62 876 356,56		60 224 970,23	
Avustukset	126 662 980,11		138 640 850,01	
Muut toimintakulut	29 087 071,32	-	26 684 751,91	-
		1 216 934 350,75		1 216 684 740,60
Toimintakate		-943 423 560,01		-949 175 984,74
Verotulot		764 559 842,14		743 649 217,56
Valtionosuudet		269 900 377,00		273 358 068,00
Rahoitustuotot- ja kulut				
Korkotuotot	10 575 817,01		10 725 896,52	
Muut rahoitustuotot	32 075 932,21		8 990 934,01	
Korkokulut	-10 975 699,25		-10 147 770,25	
Muut rahoituskulut	-3 550 143,97		-1 134 499,49	
		28 125 906,00		8 434 560,79
Vuosikate		119 162 565,13		76 265 861,61
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-		-
		80 424 070,71		77 718 504,65
Arvonalentumiset		-		-
		216 351,47		3 263 516,54
Tilikauden tulos		38 522 142,95		-4 716 159,58
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		1 711 977,67		2 887 410,75
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		2 800 000,00		-12 300 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		43 034 120,62		-14 128 748,83
Oulun kaupungin				
Tuloslaskelman tunnusluvut	01.01.-31.12.2017		01.01.-31.12.2016	
Toimintatuotot/Toimintakulut %	21,3 %		20,8 %	
Vuosikate/Poistot %	147,8 %		94,2 %	
Vuosikate €/asukas	589		380	
Asukasmäärä vuoden lopussa	202 341		200 600	

TASE**VASTAAVAA**

	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 526 648,76	2 152 630,72
Muut pitkävaikutteiset menot	5 456 893,50	2 420 643,99
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	6 983 542,26	4 573 274,71
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	197 948 971,25	184 691 517,36
Rakennukset	496 544 438,44	496 082 278,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet	466 541 588,45	453 960 511,55
Koneet ja kalusto	20 776 485,34	23 088 671,39
Muut aineelliset hyödykkeet	7 198 335,59	7 169 378,32
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	25 941 853,22	30 660 385,47
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 214 951 672,29	1 195 652 742,84
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	774 628 412,52	781 852 398,82
Muut lainasaamiset	161 141 091,89	165 747 097,79
Muut saamiset	4 572 188,79	4 664 699,91
Sijoitukset yhteensä	940 341 693,20	952 264 196,52
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 162 276 907,75	2 152 490 214,07
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	3 057 045,77	3 526 645,09
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 747 497,08	5 475 412,49
Toimeksiantojen varat yhteensä	8 804 542,85	9 002 057,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	643 402,41	694 996,82
Valmiit tuotteet	0,00	280 826,52
Muu vaihto-omaisuus	136 193,66	32 143,50
Vaihto-omaisuus yhteensä	779 596,07	1 007 966,84
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	7 091 602,04	7 473 715,61
Muut saamiset	610 000,00	380 000,00
Siirtosaamiset	347 902,08	379 936,42
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	8 049 504,12	8 233 652,03
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	24 021 567,26	18 472 474,62
Lainasaamiset	18 245 430,97	15 910 898,04
Muut saamiset	9 088 897,92	13 594 378,65
Siirtosaamiset	43 959 355,96	36 040 032,85
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	95 315 252,11	84 017 784,16

Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	1 484 854,48
Joukkovelkakirjalainasaamiset	52 121 769,98	48 794 133,24
Muut arvopaperit	34 564 771,68	38 798 400,38
Rahoitusarvopaperit yhteensä	86 686 541,66	89 077 388,10
Rahat ja pankkisaamiset	66 032 081,37	78 803 495,85
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	256 862 975,33	261 140 286,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 427 944 425,93	2 422 632 558,63

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314 217,80	609 314 217,80
Muut omat rahastot	38 871 627,69	38 871 627,69
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	812 351 010,15	826 489 927,96
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	43 034 120,62	-14 128 748,83
Oma pääoma yhteensä	1 503 570 976,26	1 460 547 024,62
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	28 828 164,23	30 540 141,90
Vapaaehtoiset varaukset	19 300 000,00	22 100 000,00
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	48 128 164,23	52 640 141,90
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1 202 700,00	1 468 900,00
Muut pakolliset varaukset	4 077 076,06	4 048 868,67
Pakolliset varaukset yhteensä	5 279 776,06	5 517 768,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	3 056 714,31	3 526 489,52
Lahjoitusrahastojen pääomat	5 744 032,77	5 471 623,03
Muut toimeksiantojen pääomat	8 137 148,94	6 568 460,36
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	16 937 896,02	15 566 572,91
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	329 630 470,67	354 773 785,11
Lainat julkisyhteisöiltä	35 000,00	1 324 029,92
Saadut ennakot	1 512 935,78	3 476 176,82
Liittymismaksut ja muut velat	45 476 575,97	43 253 640,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	426 654 982,42	452 827 631,85
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 143 314,44	75 912 083,42
Lainat julkisyhteisöiltä	339 029,92	676 407,56
Lainat muilta luotonantajilta	227 452 288,62	188 454 311,76
Saadut ennakot	4 397 764,65	3 683 854,27
Ostovelat	90 486 571,85	84 393 275,24
Liittymismaksut ja muut velat	8 433 744,24	8 997 188,38
Siirtovelat	71 119 917,22	73 416 298,05
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	427 372 630,94	435 533 418,68
Vieras pääoma yhteensä	854 027 613,36	888 361 050,53
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 427 944 425,93	2 422 632 558,63

Oulun kaupungin taseen tunnusluvut	2017	2016
Omavaraisuus-%	64,1 %	62,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	65,7 %	69,6 %
Velat ja vastuut % käyttötuloista	75,7 %	70,6 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	855 385,13	812 361,18
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 227,44	4 049,66
Lainakanta 31.12. , 1000€	632 600,10	671 140,62
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 126,41	3 345,67
Lainasaamiset, 1000€	161 141,09	165 747,10
Asukasmäärä vuoden lopussa	202 341,00	200 600,00

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2017		31.12.2016	
	1000€		1000€	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	119 162		76 266	
Tulorahoituksen korjaukset	-18 567	100 595	-15 867	60 399
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-112 810		-125 288	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 251		779	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	34 817	-75 742	29 755	-94 754
Toiminnan ja investointien rahavirta		24 853		-34 355
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-81		-3 434	
Antolainasaamisten vähennykset	4 780	4 699	4 124	690
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		50 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-77 538		-28 830	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	38 998	-38 540	-5 370	15 800
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 569		1 875	
Vaihto-omaisuuden muutos	228		11	
Saamisten muutos	-17 968		113	
Korottomien velkojen muutos	9 997	-6 174	15 823	17 822
Rahoituksen rahavirta		-40 015		34 312
Rahavarojen muutos				
		-15 162		-43
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	152 718		167 881	
Rahavarat 01.01.	167 880	-15 162	167 924	-43

Oulun kaupunki

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2017	2016
Investointien tulorahoitus, %	107,8 %	61,3 %
Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)	1,5	2,2
Kassan riittävyys, pv	40	45
Toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta 1000 €	-58 533	-191 948
Asukasmäärä vuoden lopussa	202 341	200 600

12.2. Oulu-konserni

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toimintatuotot	831 894 365,08	829 752 820,65
Toimintakulut	-1 735 601 121,91	-1 742 649 344,91
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-89 437,61	990 550,54
Toimintakate	-903 796 194,44	-911 905 973,72
Verotulot	760 905 975,30	740 967 878,23
Valtionosuudet	370 328 533,54	380 683 766,90
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 561 531,12	2 528 077,74
Muut rahoitustuotot	6 281 220,71	4 503 016,65
Korkokulut	-15 254 012,88	-15 108 127,89
Muut rahoituskulut	-4 781 036,79	-1 365 348,14
Vuosikate	216 246 016,56	200 303 289,77
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-144 758 493,44	-140 696 107,35
Omistuksen eliminointierot	-77 139,85	3 500,00
Arvonalentumiset	-2 009 103,73	-7 092 855,13
Tilikauden tulos	69 401 279,54	52 517 827,29
Tilinpäätössiirrot	805 467,19	-182 466,62
Tilikauden verot	-2 746 607,78	-3 381 295,86
Laskennalliset verot	-6 167 595,30	-5 744 460,10
Vähemmistöosuudet	-2 131 665,10	-3 063 572,72
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	59 160 878,55	40 146 031,99

OULU-KONSERNI**TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**

	2017	2016
Toimintatuotot/Toimintakulut %	47,9 %	47,6 %
Vuosikate/Poistot %	147,3 %	135,5 %
Vuosikate,€/asukas	1069	999
Asukasmäärä vuoden lopussa	202 341	200 600

TASE**VASTAAVAA**

PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2017	31.12.2016
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6 070 994,94	7 213 713,16
Liikearvo	-0,03	-0,02
Muut pitkävaikutteiset menot	10 044 665,25	6 786 153,78
Ennakkomaksut	2 780 364,35	1 950 970,15
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	18 896 024,52	15 950 837,07
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	208 598 969,90	193 938 209,98
Rakennukset	1 099 681 215,39	1 097 601 419,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	473 552 709,71	461 267 113,97
Koneet ja kalusto	109 544 166,60	111 668 799,89
Muut aineelliset hyödykkeet	186 695 041,20	185 387 830,11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	78 597 402,47	60 700 194,14
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 156 669 505,28	2 110 563 567,77
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	58 689 769,03	82 593 494,40
Muut osakkeet ja osuudet	83 405 997,10	86 598 127,88
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	500 232,34
Muut lainasaamiset	289 818,86	468 234,75
Muut saamiset	846 282,99	1 966 206,88
Sijoitukset yhteensä	143 231 868,63	172 126 296,25
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 318 797 398,43	2 298 640 701,09
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	6 105 706,40	6 090 501,32
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 862 514,41	5 586 315,83
Muut toimeksiantojen varat	3 136 626,10	945 981,21
Toimeksiantojen varat yhteensä	15 104 846,91	12 622 798,36
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	8 552 139,03	8 502 371,43
Keskeneräiset tuotteet	189 639,90	708 088,72
Valmiit tuotteet	12 252 270,88	13 646 611,69
Muu vaihto-omaisuus	136 193,66	32 143,50
Ennakkomaksut	2 389 900,00	3 423 650,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	23 520 143,47	26 312 865,34
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	7 091 602,04	7 473 715,61
Muut saamiset	424 879,62	239 541,57
Siirtosaamiset	406 098,50	437 335,34
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	7 922 580,16	8 150 592,52

Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	91 446 407,53	91 412 641,21
Lainasaamiset	1 866 069,09	1 957 493,57
Muut saamiset	18 777 535,94	22 036 579,61
Siirtosaamiset	50 532 890,75	42 707 661,27
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	162 622 903,31	158 114 375,66
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	5 734,81	5 734,81
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	3 297 000,76	4 803 711,11
Joukkovelkakirjalainasaamiset	52 121 769,98	48 794 133,24
Muut arvopaperit	36 214 800,21	40 948 718,91
Rahoitusarvopaperit yhteensä	91 639 305,76	94 552 298,07
Rahat ja pankkisaamiset	122 179 625,36	116 855 337,12
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	407 884 558,06	403 985 468,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 741 786 803,39	2 715 248 968,17

VASTATTAVAA

	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314 217,80	609 314 217,79
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	154 060,14	828 125,63
Muut omat rahastot	60 390 997,14	61 145 484,74
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	676 801 506,86	636 492 421,46
Tilikauden yli-/alijäämä	59 160 878,55	40 146 031,99
Oma pääoma yhteensä	1 405 821 660,49	1 347 926 281,62
VÄHEMMISTÖOSUUDET	22 057 789,46	20 331 610,55
KONSERNIRESERVI	15 080,65	30 161,32
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1 339 301,61	1 485 189,84
Muut pakolliset varaukset	29 892 378,20	28 606 343,85
Pakolliset varaukset yhteensä	31 231 679,81	30 091 533,69
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	6 105 374,95	6 090 345,75
Lahjoitusrahastojen pääomat	5 863 320,65	5 587 564,74
Muut toimeksiantojen pääomat	11 295 293,55	7 535 323,99
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	23 263 989,15	19 213 234,48
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	668 199 372,24	649 714 248,20
Lainat julkisyhteisöiltä	16 549 003,91	50 056 074,42
Lainat muilta luotonantajilta	27 145,75	123 825,24
Saadut ennakot	1 598 661,24	3 153 101,29
Liittymismaksut ja muut velat	115 680 819,78	112 850 725,45
Laskennalliset verovelat	19 826 144,31	308 886,85
Pitkäaikainen vieraspääoma yhteensä	871 881 147,23	866 206 861,45
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	54 947 456,30	101 172 061,93
Lainat julkisyhteisöiltä	1 492 131,43	3 795 824,16
Lainat muilta luotonantajilta	16 859 113,23	19 304 325,53
Saadut ennakot	10 914 536,40	8 998 027,45
Ostovelat	116 792 410,22	101 225 498,90
Muut velat	33 402 756,12	30 667 106,84
Siirtovelat	139 908 370,49	140 587 338,03
Laskennalliset verovelat	13 198 682,45	25 699 102,26
Lyhytaikainen vieraspääoma yhteensä	387 515 456,64	431 449 285,09
Vieras pääoma yhteensä	1 259 396 603,87	1 297 656 146,54
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 741 786 803,43	2 715 248 968,20

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Omavaraisuus-%	51,5 %	49,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	63,5 %	65,9 %
Velat ja vastuut % käyttötuloista	80,2 %	65,9 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000€	735 962	676 638
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3 637	3 373
Konsernin lainakanta 31.12, 1000€	808 074	874 166
Konsernin lainat €/asukas	3 994	4 358
Konsernin lainasaamiset 31.12, 1000 €	290	968
Kunnan asukasmäärä vuoden lopussa	202 341	200 600

RAHOITUSLASKELMA**31.12.2017****31.12.2016**

1000€

1000€

Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	216 246		200 303	
Tilikauden verot	-2 746		-3 381	
Tulorahoituksen korjaukset	9 167	222 667	-6 304	190 618
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-212 449		-202 008	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 665		1 492	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	33 913	-174 871	23 255	-177 261
Toiminnan ja investointien rahavirta		47 796		13 357
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-44		-269	
Antolainasaamisten vähennys	1 342	1 298	592	323
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	42 416		75 173	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-105 741		-76 207	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 767	-66 092	-1 767	-2 801
Oman pääoman muutokset				
Oman pääoman muutokset	1 318		536	
Muutokset vähemmistön osuudessa	-593	725	937	1 473
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 569		1 873	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 792		1 719	
Saamisten muutos	-11 164		-11 838	
Korottomien velkojen muutos	25 487	18 684	6 882	-1 364
Rahoituksen rahavirta		-45 385		-2 369
Rahavarojen muutos		2 411		10 988
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		213 819		211 407
Rahavarat 01.01.		211 408		200 419
		2 411		10 988

OULU-KONSERNI**RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT****2017****2016**

Investointien tulorahoitus, %	103,6 %	99,9 %
Lainanhoitokate	1,9	2,4
Kassan riittävyys, pv	38	38
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-113 411	-278 035

**TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
OULUN KAUPUNKI JA OULU KONSERNI****KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät**

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysajankohdan mukaisesti asianomaiselle tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluoteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

Vaihto-omaisuus

Metsät ja vesialueet sekä puuvarastot taseessa on arvostetu varovaisuutta noudattaen käyvän myyntihinnan mukaan.

Maanrakennuksen materiaalivarasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan.

Viheryksikön multavarasto on merkitty taseeseen valmistuskustannusten mukaan.

Koneyksikön varasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan.

Logistiikkayksikön varasto on merkitty taseeseen lifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa.

Jaksotettu korko on kirjattu tuloslaskelman rahoituseriin.

Sovellamme Kirjanpitolain 5:2 §:ää eikä negatiivisia markkina-arvoja ole kirjattu tulosvaikutteisesti.

Valuuttajohdannaiset on kirjattu sopimuksen kurssiin.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty asianomaisen hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaa-rahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kaupungin tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin tilinpäätöksessä sekä rahojen ja pankkisaamisten lisäyksenä että lyhytaikaisen vieraan pääoman lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti rahoja ja pankkisaamisia vähentänyt tytäryhteisön negatiivinen tilisaldo esitetään sekä vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisena lainaamisena tytäryhtiöiltä että rahojen ja pankkisaamisten vähennyksenä. Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät tytäryhteisöjen alatilien saldoja 196 686 593,13 euroa, joka koostuu lyhytaikaisista lainaamisista tytäryhtiöiltä 16 498 197,12 euroa ja lyhytaikaisista lainoista muilta luotonantajilta 213 184 790,25 euroa.

2. Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Oulun Konttori liikelaitoksen ja Oulun Työterveys liikelaitoksen toiminta lakkautettiin 31.12.2016, joten nämä eivät ole enää mukana vuoden 2017 luvuissa. Oulun Konttori liikelaitos yhdistettiin Monetra Oy:ön ja Oulun Työterveys liikelaitos yhtiöitettiin ja perustettiin vuoden 2016 lopussa Työterveys Virta Oy (ent. Oulun Työterveys Oy), joka jatkaa entisen liikelaitoksen toimintaa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilin päätöksen menetelmät

Konsernitilin päätöksen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kaupungilla on määräysvalta. Tytäryhteisö Oulun Tuotantokeittiö Oy on yhdistelty ensimmäistä kertaa. Oulun Satama Oy:n tytäryhteisö Oritkarin Huoltorakennus Oy on yhdistelty Oulu-konserniin omana yhtiönä Osakkuusyhteisö Arctic Link Ab on jätetty yhdistelemättä vähäisen merkityksen vuoksi. Osakkuusyhteisö Virpiniemen Sport Oy on fuusioitunut Pohjois-Pohjanmaan Liikuntaopistosäätiöön 13.2.2017. Pohjois-Pohjanmaan Liikuntaopistosäätiö lakkautettiin 27.12.2017. Säätiön jäljelle jääneet rahavarat jaetaan Pohjois-Pohjanmaan liikuntaopistosäätiön valtuuskunnan 25.4.2017 tekemän päätöksen mukaisesti puolet Oulun kaupungille ja puolet Oulun Diakonissalaitoksen säätiölle. Liikuntaopistosäätiö on eliminoitu konsernitilin päätöksessä. Kiimingin Palvelutalo Oy lakkautettiin ja lopputilitys tehtiin 30.11.2017. Yhtiön purkaminen peruutettiin konsernitilin päätöksessä vielä tilinpäätöshetkellä selvittämättömien tase-erien johdosta. Kiinteistö-Ali Oy on myyty 5.5.2017

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu ja mahdollinen omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet, sekä niiden liitetiedot on yhdistelty omistussuuden mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tämä jako on huomioitu omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhtiöiden yhdistelemisessä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilin päätöksen.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

3. Toimintatuotot	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	13 400 279,75	16 095 064,08	10 837 944,60	14 362 354,90
Sosiaali- ja terveyspalvelut	267 553 639,07	270 387 205,64	53 377 306,78	58 405 745,49
Opetus- ja kulttuuripalvelut	53 294 295,19	54 965 105,65	28 832 478,33	29 603 335,36
Yhdyskuntapalvelut	152 021 238,89	140 003 114,82	153 099 417,78	140 050 710,16
Muut toimintatuotot	345 624 912,18	348 302 330,46	9 535 054,45	6 792 992,68
Yhteensä	831 894 365,08	829 752 820,65	255 682 201,94	249 215 138,59

4. Verotulot	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Kunnan tulovero	665 862 051,13	664 333 923,97	665 862 051,13	664 333 923,97
Osuus yhteisöveron tuotosta	42 612 019,64	33 793 310,16	42 612 019,64	33 793 310,16
Kiinteistövero	52 431 904,53	42 840 644,10	56 085 771,37	45 521 983,43
Yhteensä	760 905 975,30	740 967 878,23	764 559 842,14	743 649 217,56

Konserniyhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot	4 580 166,04	2 955 959,51
--	--------------	--------------

5. Valtionosuudet	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	274 539 023,00	285 444 549,00	274 539 023,00	285 444 549,00
Siihtä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	33 443 194,00	28 733 194,00	33 443 194,00	28 733 194,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet*	95 789 510,54	95 239 217,90	-4 638 646,00	-12 086 481,00
Yhteensä	370 328 533,54	380 683 766,90	269 900 377,00	273 358 068,00

*) Kaupungin vuoden 2017 opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet sisältävät positiivisena lukuna 424 844,00 vuoden 2016 rahoitusta.

Vuonna 2017 kaupunki on lisäksi saanut valtionavustuksella 28 180,00 Valmistavan opetuksen rahoituksen järjestelmämuutoksen kompensointia. Tämä on kirjattu ryhmään saadut tuet ja avustukset valtiolta.

	2017	2016
6. Palvelujen ostot		
Asiakaspalveluiden ostot	328 639 753,10	321 863 222,45
Muiden palveluiden ostot	184 610 669,13	158 853 841,96
Yhteensä	513 250 422,23	480 717 064,41

7. Suuntelman mukaiset poistot**Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v / tasapoisto
Muut pitkäaikaiset menot	
Kehittämismenot	2 v / tasapoisto
Konserniliikearvo	2 v / tasapoisto
Liikearvo	2 v - 20 v / tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 v / tasapoisto
(Ennakkomaksut	ei poistoaikaa)

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
Rakennukset	
Asuinrakennukset	30 v - 40 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut rakennukset	
Talousrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Talousrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kalliorakentaminen	40 v - 50 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huoltoruoppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutoasemat ja ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v - 20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 20 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet*	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	
Tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Kuntayhtymäosuudet	ei poistoaikaa
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Yhteisyyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	
Vakuutuslajit	ei poistoaikaa
Sijoitusrahasto-osuudet	ei poistoaikaa
Liikelaitosten peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Muiden taseyks.peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Osakkeiden ja osuuksien arvonn.	ei poistoaikaa
Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa

**) Kaupungin poistosuunnitelmaa muutettiin tilikauden 2017 aikana tablet- ja älylaitteiden osalta siirtymällä kolmen vuoden sijasta kahden vuoden tasapoistoon.*

Muutos Oulun kaupungin suunnitelmapoistojen perusteisiin ja poistosuunnitelmaan, KH 12.6.2017 § 172.

8. Pakollisten varausten muutokset

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Eläkevastuu 1.1	1 485 189,84	2 160 200,00	1 468 900,00	2 160 200,00
Lisäykset tilikaudella	120 311,77	16 289,84	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-266 200,00	691 300,00	266 200,00	691 300,00
Eläkevastuu 31.12.	1 339 301,61	1 485 189,84	1 202 700,00	1 468 900,00
Takuuvastuu 1.1	1 026 737,36	873 285,05	285 008,83	271 468,80
Lisäykset tilikaudella	226 112,66	773 836,59	226 112,66	151 372,79
Vähennykset tilikaudella	876 276,57	620 384,28	134 548,04	137 832,76
Takuuvastuu 31.12.	376 573,45	1 026 737,36	376 573,45	285 008,83
Ympäristövastuu 1.1	6 059 767,86	5 902 067,96	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	474 680,38	246 774,46	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	61 152,09	89 074,56	0,00	0,00
Ympäristövastuu 31.12.	6 473 296,15	6 059 767,86	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.	0,00	0,00	0,00	450 789,52
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	450 789,52
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1*	13 265 901,59	13 265 901,59	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	5 451 609,06	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12	18 717 510,65	13 265 901,59	0,00	0,00
Muu vastuu 1.1*	8 253 937,05	4 087 484,93	3 763 859,84	3 699 904,37
Lisäykset tilikaudella	824 994,71	7 029 525,62	200 499,37	270 513,10
Vähennykset tilikaudella	4 753 933,81	2 863 073,50	263 856,60	206 557,63
Muu vastuu 31.12	4 324 997,95	8 253 937,05	3 700 502,61	3 763 859,84

**) Potilasvahinkovakuutusmaksun vuoden 2016 lisäykset ja vähennykset ovat muuta pakollista varausta ja siirretty vertailuvuodelle Muu vastuu -kohtaan lisäykseksi (6 759 012,52) ja vähennykseksi (2 268 935,32) Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidotiimin ilmoituksen mukaisesti.*

9. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvotustulot ja -tappiot

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	15 551 195,24	11 387 108,70	16 559 096,00	11 387 108,70
Rakennusten myyntivoitot	560 046,19	1 347 012,06	141 400,85	1 347 012,06
Muut myyntivoitot	2 990 956,84	1 669 573,92	1 725 202,32	2 713 262,89
Myyntivoitot yhteensä	19 102 198,27	14 403 694,68	18 425 699,17	15 447 383,65
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	42 182,75	82 737,24	42 182,75	82 737,24
Muut myyntitappiot	764 497,75	972 766,02	54 197,07	561 811,86
Myyntitappiot yhteensä	806 680,50	1 055 503,26	96 379,82	644 549,10

10. Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00	28 032 943,75	4 532 277,84
Osinkotuotot muista yhteisöistä	831 404,69	826 266,97	539 324,95	654 412,43
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	831 404,69	826 266,97	28 572 268,70	5 186 690,27

11. Poistoeron muutos

	KAUPUNKI	
	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	1 711 977,67	2 887 410,75
Poistoeron muutokset yhteensä	1 711 977,67	2 887 410,75

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

12. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti**Pysyvien vastaavien erittelyt, Oulun kaupunki**

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä					
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 152 630,72	2 420 643,99	0,00	4 573 274,71					
Lisäykset tilikauden aikana	500 526,36	3 950 615,18	0,00	4 451 141,54					
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00					
Vähennykset tilikauden aikana	-12 514,08	0,00	0,00	-12 514,08					
Hankintamenoön luettujen korkojen määrä	0,00	0,00	0,00	0,00					
Siirrot erien välillä	0,00	28 040,45	0,00	28 040,45					
Tilikauden poisto	-1 113 994,24	-942 406,12	0,00	-2 056 400,36					
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 526 648,76	5 456 893,50	0,00	6 983 542,26					
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 526 648,76	5 456 893,50	0,00	6 983 542,26					
Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä		
Poistamaton hankintameno 1.1.	184 691 517,36	496 082 278,75	453 960 511,55	23 088 671,39	7 169 378,32	30 660 385,47	1 195 652 742,84		
Lisäykset tilikauden aikana	12 651 115,51	1 512 375,07	16 476 955,92	8 135 179,99	43 957,27	66 052 629,66	104 872 213,42		
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-198 258,00	-129 515,54	-15 000,00	-1 908 313,38	-2 251 086,92		
Vähennykset tilikauden aikana	-733 992,50	-2 452 067,94	-4 273,10	-9 007,89	0,00	-2 946 000,00	-6 145 341,43		
Siirrot erien välillä	1 340 330,88	29 191 310,07	36 172 169,72	525 328,29	0,00	-65 916 848,53	1 312 290,43		
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-268 728,37	0,00	0,00	0,00	0,00	-268 728,37		
Yritysmyyntien kertyneet poistot*	0,00	0,00	0,00	134 738,59	0,00	0,00	134 738,59		
Tilikauden poisto	0,00	-27 520 729,14	-39 865 517,64	-10 968 909,49	0,00	0,00	-78 355 156,27		
Poistamaton hankintameno 31.12.	197 948 971,25	496 544 438,44	466 541 588,45	20 776 485,34	7 198 335,59	25 941 853,22	1 214 951 672,29		
Kirjanpitoarvo 31.12.	197 948 971,25	496 544 438,44	466 541 588,45	20 776 485,34	7 198 335,59	25 941 853,22	1 214 951 672,29		

Maa- ja vesialueet 31.12. sisältää ei-palautuskelpoisia liittymismaksuja 142 567,18 euroa.

*) Oulun Työterveys liikelaitoksen ja Oulun Konttori liikelaitoksen lopetusvaiheesta aiheutuvien tase-eriten muutokset.

Sijoitukset	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	638 161 699,59	5 252 029,02	110 772 740,72	27 665 929,49	781 852 398,82
Lisäykset	1 658 000,00	315,30	0,00	1 693 765,33	3 352 080,63
Vähennykset*	-8 677 319,35	-63 000,00	0,00	-547 793,60	-9 288 112,95
Siirrot erien välillä	0,00	-21 842,70	0,00	-1 318 488,18	-1 340 330,88
Hankintameno 31.12.	631 142 380,24	5 167 501,62	110 772 740,72	27 493 413,04	774 576 035,62
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	384 725,82	384 725,82
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	437 102,72	437 102,72
Kirjanpitoarvo 31.12	631 142 380,24	5 167 501,62	110 772 740,72	27 545 789,94	774 628 412,52

*) Muut osakkeet ja osuudet sisältävät 351 533,40 euroa, jonka vastavienti on toimeksiantojen pääomissa (ei tu-
losvaikutusta).

Jvk-,muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserniyhtiöt	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	169 700 285,72	711 511,98	170 411 797,70
Lisäykset	69 092,00	7894,17	76 986,17
Vähennykset	4 519 304,81	256 198,38	4 775 503,19
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	165 250 072,91	463 207,77	165 713 280,68
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	165 250 072,91	463 207,77	165 713 280,68

13. Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt:	Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuuden muutos %-yksikköä	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikau- den tuloksesta
Energialiiketoiminnan omistukset							
Oulun Energia-konserni	Oulu	100,00	100,00		492 135 471,25	262 877 572,77	4 021 250,70
Kiinteistöliiketoiminnan omistukset							
Haukiputaan Kehitys Oy	Oulu	100,00	100,00		9 531 082,39	908 700,77	422 813,51
Kiimingin Palvelutalo Oy	Oulu	-	-		325 521,40	4 289,57	0,00
Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo	Oulu	53,66	53,66		1 016 486,47	37 426,51	3,16
Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo	Oulu	77,70	77,70		1 465 861,42	390 240,64	3,00
Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo	Oulu	50,34	100,00		693 818,81	1 278,04	7 183,57
Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki	Oulu	17,70	58,80		405 192,67	860 563,21	-107 137,25
Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalli	Oulu	93,53	93,53		2 549 583,06	134 660,70	0,00
Maikkulan Keskus Oy	Oulu	100,00	100,00		2 774 396,87	20 298,88	-548 332,30
Oulunsalon Kehitysytio Oy	Oulu	100,00	100,00				
Asuntoliiketoiminnan omistukset							
Sivakka-konserni	Oulu	100,00	100,00		104 501 713,09	218 448 905,20	5 986 012,04
Muun liiketoiminnan omistukset							
Monetra Oy	Oulu	78,03	89,16		835 248,89	5 233 572,57	115 264,72
Oritkarin Huoltorakennus Oy	Oulu	73,20	100,00		660 001,83	4 906,85	1,83
Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy	Oulu	100,00	100,00		9 608 052,64	6 694 739,86	823 100,56
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy	Oulu	76,42	76,42		14 280 493,83	5 415 683,65	1 249 499,86
Oulun Kaupunginteatteri Oy	Oulu	100,00	100,00		1 165 069,70	1 294 838,98	257 723,60
Oulun Pysäköinti Oy	Oulu	100,00	100,00		50 468 383,36	36 207 828,79	-71 740,22
Oulun Satama Oy	Oulu	100,00	100,00		29 803 787,88	16 645 926,43	358 320,99
Nallikari Seaside Oy	Oulu	100,00	100,00		1 931 037,20	2 975 365,66	129 329,65
Kiertokaari Oy	Oulu	90,84	90,84		8 445 477,51	3 271 657,79	515 078,03
ScanLab Oy	Oulu	100,00	100,00		264 695,77	133 020,92	-4 223,77
Työterveys Virta Oy	Oulu	69,65	85,41		367 709,40	1 818 934,16	-150 729,30
Oulun Tuotantokeittiö Oy	Oulu	70,00	85,84		1 454 335,58	12 554 800,89	-262 464,42

14. Omistukset kuntayhtymissä

Kuntayhtymät	Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuuden muutos %-yksikköä	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Oulun Seudun Koulutus kuntayhtymä	Oulu	78,00	78,00		28 820 704,86	32 405 181,81	773 011,68
Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri-konserni	Oulu	52,79	52,79		78 209 003,05	133 363 749,34	1 891 412,20
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	46,85	46,85		610 034,59	1 593 967,28	149 964,31

15. Omistukset muissa yhteisöissä

Osakkuusyhtiöt	Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuuden muutos %-yksikköä	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Kiinteistöliiketoiminnan omistukset							
Haukiputaan Palvelukulma Oy	Oulu	48	48		507 909,49	1 891,41	-13,09
Haukiputaan Jäähalli Oy	Oulu	49,00	49,00		141 497,14	58 340,50	6 868,09
Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki	Oulu	50,00	50,00		159 509,47	303,49	0,00
Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma	Oulu	42,50	42,50		77 109,62	0,00	10 399,11
Kiinteistö Oy Raksilan Tekojääkentän Katsomo	Oulu	40,00	40,00		160 401,11	217 755,42	-2 352,46
Oulun Keskusliikenneasemakiinteistö Oy	Oulu	31,00	31,00		13 914,44	1 513,43	621,11
Rehaparkki Oy	Oulu	43,00	43,00		1 771 171,12	2 301,27	-4 671,65
Yli-Iin Liiketalo Oy	Oulu	30,00	30,00		19 918,82	780,06	-52,40
Muun liiketoiminnan omistukset							
Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy	Kempele	20,7	20,7		568 664,42	53 920,05	337,16
Partnera Oy	Oulu	47,15	47,15		25 508 758,18	122 817,89	1 716 837,13
Oulu Innovation Oy	Oulu	41,3	41,3		30 509,18	53 378,87	-4 011,06
Oulun Matkailu Oy	Oulu	31,5	31,5		27 490,26	28 805,62	547,53
Yhdistelemättömät osakkuusyhtiöt							
Arctic Link Ab	Luleå	25	25	-6			
Säätiöt							
Oulun Musiikkijuhlasäätiö sr	Oulu	100	100		40 721,59	54 441,46	-4 599,66
Oulun Palvelusäätiö sr	Oulu	100	100		2 872 132,12	2 610 922,49	49 032,37

16. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisöiltä

	KAUPUNKI			
	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	5 287 752,12	0,00	1 138 528,28
Lainasaamiset*	160 864 590,99	16 498 197,12	165 371 366,00	13 953 514,47
Muut saamiset	460 000,00	61 843,84	230 000,00	86 884,16
Siirtosaamiset	0,00	7 540 469,14	0,00	7 703 784,35
Yhteensä	161 324 590,99	29 388 262,22	165 601 366,00	22 882 711,26
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	1 149 373,71	0,00	1 052 966,41
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	289 937,14	0,00	190 365,44
Siirtosaamiset	0,00	2 384 023,52	0,00	1 704 891,08
Yhteensä	0,00	3 823 334,37	0,00	2 948 222,93
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 209,34	0,00	16 153,27
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	1 776,60	0,00	1 920,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	236 742,99
Yhteensä	0,00	2 985,94	0,00	254 816,26
Yhteensä	161 324 590,99	33 214 582,53	165 601 366,00	26 085 750,45

*) Lisätty pitkäaikaisten lainasaamisten vertailutieto 165 371 366,00 eur.

17. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Koronvaihtosopimukset	347 902,08	379 936,42	347 902,08	379 936,42
Muut menoennakot ja tulojäämät	58 196,42	57 398,92	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	406 098,50	437 335,34	347 902,08	379 936,42
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	580 569,84	703 966,53	8 095 050,83	8 299 012,36
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	3 827 531,21	4 010 441,19	2 788 227,46	2 892 861,40
EU-tuet ja avustukset	4 807 505,96	4 680 464,21	2 099 607,07	2 157 951,53
Muut tulojäämät	41 317 283,74	33 312 789,34	30 976 470,60	22 690 207,56
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	50 532 890,75	42 707 661,27	43 959 355,96	36 040 032,85
Siirtosaamiset yhteensä	50 938 989,25	43 144 996,61	44 307 258,04	36 419 969,27

18. Rahoitusarvopaperit

	KAUPUNKI	
	2017	2016
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	0,00	1 498 501,55
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	1 484 854,48
Erotus	0,00	13 647,07
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	53 344 242,69	49 676 440,97
Kirjanpitoarvo 31.12.	52 121 769,98	48 794 133,24
Erotus	1 222 472,71	882 307,73
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	39 673 066,78	42 341 517,77
Kirjanpitoarvo 31.12.	34 564 771,68	38 798 400,38
Erotus	5 108 295,10	3 543 117,39
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	86 686 541,66	89 077 388,10

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

19. Oma pääoma

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	609 314 217,79	609 314 217,79	609 314 217,80	609 314 217,80
Lisäykset	0,01	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	609 314 217,80	609 314 217,79	609 314 217,80	609 314 217,80
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	828 125,63	828 125,63		
Lisäykset	0,00	0,00		
Vähennykset*	-674 065,49	0,00		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	154 060,14	828 125,63		
Muut omat rahastot				
Vahinkorahasto 1.1.	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vahinkorahasto 31.12.	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96
Vararahasto	232 138,82	232 138,82	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vararahasto 31.12.	232 138,82	232 138,82	0,00	0,00
Kehittämiskassa 1.1.	25 543 138,34	25 224 571,10	25 428 159,73	25 428 159,73
Siirrot rahastoon	152 028,85	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-47 808,90	-71 432,76	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	-780 000,00	390 000,00	0,00	0,00
Kehittämiskassa 31.12.	24 867 358,29	25 543 138,34	25 428 159,73	25 428 159,73

SVOP 1.1.	14 971 739,38	14 907 366,12	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	3 934,45	414 373,26	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
SVOP yritysostot	-4 220,49	-350 000,00	0,00	0,00
SVOP 31.12.	14 971 453,34	14 971 739,38	0,00	0,00
Valistustalorahasto 1.1.	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Valistustalorahasto 31.12.	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00
Rakennusrahasto 1.1.	2 303 550,99	2 303 550,99	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritysmyyntit	-92 687,51	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	2 210 863,48	2 303 550,99	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	4 651 449,25	4 778 507,26	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	144 193,74	262 942,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-129 927,73	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	-390 000,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	4 665 715,26	4 651 449,26	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	60 390 997,15	61 145 484,75	38 871 627,69	38 871 627,69
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	676 638 453,44	636 022 805,11	812 361 179,13	826 489 927,96
Siirrot erien välillä	-152 026,71	469 616,35	0,00	0,00
Yritysostot	66 395,67	0,00	0,00	0,00
Yritysmyyntit	646 240,73	0,00	0,00	0,00
Edellisten kausien virheiden oikaisut	-423 222,11	0,00	-10 168,98	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	676 801 506,85	636 492 421,46	812 351 010,15	826 489 927,96
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	59 160 878,55	40 146 031,99	43 034 120,62	-14 128 748,83
Oma pääoma yhteensä	1 405 821 660,49	1 347 926 281,62	1 503 570 976,26	1 460 547 024,62

*) Konsernissa vähennetty Pohjois-Pohjanmaan Liikuntaopistosäätien säätöpääoma 27.12.2017 lopputilityksen johdosta.

20. Erittelyt poistoeroista

	KAUPUNKI	
	2017	2016
Investointivarauksiin liittyvä poistoero	28 828 164,23	30 540 141,90
Yhteensä	28 828 164,23	30 540 141,90

21. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	390 979 942,80	371 997 667,98	258 029 512,37	270 758 645,40
Lainat julkisyhteisöiltä	26 060 834,00	51 003 448,42	0,00	550 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	467 040 776,80	473 001 116,40	308 029 512,37	321 308 645,40

22. Pakolliset varaukset

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Eläkevaraus	1 339 301,61	1 485 189,84	1 202 700,00	1 468 900,00
Takuuvaraus	376 573,45	1 026 737,36	376 573,45	285 008,83
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista		0,00		0,00
Ympäristövastuut	6 473 296,15	6 059 767,86		0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	18 717 510,65	17 755 978,79		0,00
Varaus Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos*	3 500 000,00	3 500 000,00	3 500 000,00	3 500 000,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	824 997,95	263 859,84	200 502,61	263 859,84
Muut pakolliset varaukset yhteensä	31 231 679,81	30 091 533,69	5 279 776,06	5 517 768,67

*) Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle on esitetty vuonna 2015 takautuvia palkkaosuuksia varallaoloista edellisiltä vuosilta. Riita-asia on valtakunnallinen. Taustalla on Korkeimman oikeuden ja Korkeimman Hallinto-oikeuden ratkaisuja vuosilta 2015 ja 2017. Joidenkin pelastuslaitosten osalta asia on edennyt Työtuomioistuimeen (KHO:n ratkaisu 12/2017). Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle ei tullut vielä tietoa, että ammattijärjestöt ja/tai yksilöt olisivat vieneet asian Työtuomioistuimeen. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen arvio mahdollisista korvauksista on noin viisi (5) miljoonaa euroa. Pakollista varausta kirjattu vuoden 2015 tilinpäätökseen 3,5 miljoonaa euroa.

23. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	KAUPUNKI			
	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	399 726,00	6 564,70
Ostovelat	0,00	7 455 506,57	0,00	7 494 989,27
Muut velat*	0,00	202 642 744,25	0,00	159 904 464,44
Siirtovelat	0,00	220 119,07	0,00	727,64
Yhteensä	0,00	210 318 369,89	399 726,00	167 406 746,05
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	-124,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	23 184 826,15	0,00	20 360 870,78
Muut velat*	0,00	10 547 320,73	0,00	15 018 338,89
Siirtovelat	0,00	194 045,58	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	33 926 068,46	0,00	35 379 209,67
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	-24 056,19	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	273 617,83	0,00	262 815,54
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	2 112,00
Yhteensä	0,00	249 561,64	0,00	264 927,54
Vieras pääoma yhteensä	0,00	244 493 999,99	399 726,00	203 050 883,26

*) vertailuvuodelle lisätty puuttunut konsernitilisumma 159 899 189,71 euroa tytäryhtiöihin ja 15 018 338,89 euroa kuntayhtymät -kohtaan.

24. Maksuvalmiuden kannalta merkittävät sekilimiittit

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Luotollisen sekkitilin sekilimiitti 31.12.	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
-siitä käyttämättä oleva määrä	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00

25. Liittymismaksut ja muut velat

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Liittymismaksut ja muut velat				
Liittymismaksut*	113 797 759,74	111 719 233,19	45 476 575,97	43 253 640,00
Muut velat	1 883 060,04	1 131 492,26	9 327 865,37	8 991 913,66
Yhteensä	115 680 819,78	112 850 725,45	54 804 441,34	52 245 553,66

26. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Laskennallinen verovelka	19 826 144,31	308 886,85	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	19 826 144,31	308 886,85	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Verovelat	273 992,29	1 238 853,38	0,00	0,00
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	14 931 670,95	15 871 952,10	9 752 852,88	10 964 916,83
Korkojaksotukset	2 758 695,03	2 856 301,41	2 309 666,97	2 393 734,26
Lomapalkkajaksotus henkilösivukuluineen	98 475 461,06	98 311 689,81	53 858 013,00	56 628 937,00
Tasausrahastojaksotus	1 419 500,02	1 723 555,32	0,00	0,00
Siirtyvät projektirahoitukset	4 121 568,84	4 352 488,26	0,00	0,00
Konsernin sisäiset siirtovelat	93 626,86	636 862,90	414 164,65	727,64
Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	17 833 855,44	15 595 634,85	4 785 273,72	3 427 982,32
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	139 908 370,49	140 587 338,03	71 119 971,22	73 416 298,05
Siirtovelat yhteensä	159 734 514,80	140 896 224,88	71 119 971,22	73 416 298,05

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	KAUPUNKI	
	2017	2016
Kaupungin hoidettavana olevat 526 lapsen itsenäistymisvarat (537 vuonna 2017), joista 1 pankkitiliä ilman saldoa.	1 259 355,17	1 179 616,44
Sosiaalinen luototus/myönnettyjen nostamattomien lainojen määrä	65 047,7	54 851,76

27. Kiinnitykset, panttaukset tai muu omaisuus velkojen vakuutena

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	77 701 807,95	77 376 761,79	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	114 416 205,63	94 905 176,59	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	29 871 720,94	31 770 478,71	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	66 462 862,97	78 002 135,17	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	54 897,71	7 364 425,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	700 000,00	700 000,00	0,00	0,00
Velat yhteensä	107 628 426,60	116 511 665,50	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	181 579 068,60	173 607 311,76	0,00	0,00

28. Muut omasta puolesta annetut vakuudet

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Yrityskiinnitykset	1 261 409,00	1 261 409,00	0,00	0,00
Takaukset	175 000,00	0,00	0,00	0,00
Talletukset	64 140,00	54 043,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 500 549,00	1 315 452,00	0,00	0,00

29. Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	6 968 280,00	5 384 580,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut vakuudet	593 428,75	593 428,75	0,00	0,00
Yhteensä	7 561 708,75	5 978 008,75	0,00	0,00

30. Muut muiden puolesta annetut vakuudet

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	3 868 802,00	3 868 802,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 868 802,00	3 868 802,00	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	12 931 059,75	11 162 262,75	0,00	0,00

31. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti	276 241 071,74	153 348 567,36	113 457 441,46	95 843 322,85
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä	29 920 037,19	39 819 490,28	15 323 476,89	12 529 602,24
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	8 206 502,63	8 079 633,60	4 027 261,74	2 986 163,30
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	306 161 108,93	193 168 057,64	128 780 918,35	108 372 925,09

32. Muut kaupungin antamat vastuusitomukset

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Alkuperäinen pääoma	225 962 425,82	233 563 425,82	225 962 425,82	233 563 425,82
Jäljellä oleva pääoma	124 186 301,74	123 417 764,66	124 186 301,74	123 417 764,66
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	29 591 373,78	29 591 373,78	29 591 373,78	29 591 373,78
Jäljellä oleva pääoma	14 333 229,96	15 461 637,88	14 333 229,96	15 461 637,88

Takaukset johdannaisista samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Alkuperäinen nimellisarvo	32 795 056,00	54 545 056,00	32 795 056,00	54 545 056,00
Jäljellä oleva nimellisarvo	26 357 974,00	39 043 758,00	26 357 974,00	39 043 758,00
Käypä arvo	-677 949,68	-1 137 627,00	-677 949,68	-1 137 627,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	KAUPUNKI	
	2017	2016
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 122 576 610,00	957 283 085,00
Kaup. osuus takauskesk. kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kaup. mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.	741 927,16	714 548,31

33. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
"Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet"	57 728 085,60	61 327 746,48	57 728 085,60	61 327 746,48
Sopimusvastuut	49 002 040,28	35 310 842,11	39 814 192,28	27 279 056,42
Sitoumukset avustukseen, konserni	13 101 041,44	12 205 979,44	0,00	0,00
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut*	26 798 651,40	58 734 177,38	26 798 651,40	58 734 177,38
Elinkaarimallilla toteutetut	87 091 821,33	87 833 080,18	86 888 023,83	87 629 282,68
Sopimusvastuut yhteensä	233 721 640,05	255 411 825,59	211 228 953,11	234 970 262,96
Arvonlisäveron palautusvastuu	50 362 741,15	40 324 961,36	37 798 731,00	30 469 294,00

*)Perustamishankkeen valtionosuuden palautusvastuu

JOHDANNAISSOPIMUKSET

KONSERNI

34. Voimassa olevat koronvaihtosopimukset

Kaikilla koronvaihtosopimuksilla, ellei toisin ole mainittu, on muutettu vaihtuva euribor korko kiinteäksi koroksi. Koronvaihtosopimukset ovat tehty suojaamistarkoituksessa.

Koronvaihtosopimukset A
Koronvaihtosopimuksilla (17 kpl) suojataan nykyisiä (yksittäisiä lainoja, koko lainakantaa) ja tulevia lainoja. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi välille 0,21-2,63%.
Kaksi sopimusta erääntyy vuonna 2019.
Yksitoista sopimusta erääntyy vuosina 2021-2028.
Neljä sopimusta erääntyy vuosina 2040-2044.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Sopimusten nimellisarvot yhteensä	333 691 084,00	339 187 406,00	237 307 710,00	240 384 630,00
Käyvät arvot yhteensä	-50 094 502,13	-68 160 686,41	-47 604 099,98	-64 612 565,00

Koronvaihtosopimukset B
Koronvaihtosopimuksilla (2 kpl) suojataan/ (2 kpl) suojattiin yksittäisiä lainoja ja koko lainakantaa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi välille 2,65-3,00% (kahdella erääntyneellä korkovälillä 4,00-4,25%).
Kaksi sopimusta erääntyy vuonna 2017.
Kaksi sopimusta erääntyy vuonna 2018.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Sopimusten nimellisarvot yhteensä	7 891 103,50	25 613 120,50	0,00	15 759 000,00
Käyvät arvot yhteensä	-92 103,46	-504 252,39	0,00	-271 611,24

Koronvaihtosopimukset C
Tulevaisuudessa alkavilla koronvaihtosopimuksilla (9 kpl) suojataan yksittäisiä lainoja. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi välille 1,06-1,44%. Koronvaihtosopimusten pääomat lyhennysohjelmineen vastaavat suojattavien lainojen vastaavia ehtoja. Suojaus on tehokas, koska koronvaihtosopimukset ja lainojen kriittiset ehdot vastaavat toisiaan. Sopimukset tulevat voimaan 2019 ja erääntyvät 2029.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Lainapääomia vastaavat nimellisarvot	19 955 600,00	0,00	0,00	0,00
Käyvät arvot yhteensä	-272 157,00	0,00	0,00	0,00

Koronvaihtosopimukset D
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainakantaa. Koronvaihtosopimuksilla (2 kpl) on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi välille 2,58-3,30%. Pankilla on oikeus purkaa sopimus tai kiinteä korko vaihtuvaksi, mikä ei ole lähivuosina todennäköistä.
Sopimukset erääntyvät vuosina 2021 ja 2038.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Sopimusten nimellisarvot yhteensä	26 000 000,00	26 000 000,00	26 000 000,00	26 000 000,00
Käyvät arvot yhteensä	-6 728 640,75	-8 443 688,00	-6 728 640,75	-8 443 688,00

Koronvaihtosopimus E

Koronvaihtosopimus sisältää korkokaton ja sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi: 1,542%. Koronvaihtosopimuksen pääoma lyhennysohjelmineen vastaa suojattavan lainan vastavia ehtoja. Suojaus on tehokas, koska koronvaihtosopimuksen ja lainan kriittiset ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 21.6.2024. Sopimukseen on liitetty korkokattosopimus, jossa korkokatto on 2,6%. Se on voimassa 06/2022 asti. Sopimukseen on liitetty korkokattosopimus ajalle 06/2022-06/2024, jossa korkokatto on 2,35%. Ennenaikaisen päättymisen erikoisehdot: Asiakkaalla tai pankilla on oikeus päättää johdannais-sopimus ennenaikaisesti kokonaan ennenaikaisena päättymispäivänä.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	8 830 134,00	8 949 436,00	0,00	0,00
Käypä arvo	-629 804,68	-829 774,50	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus F

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimukseen sisältyy myös korkokatto. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	824 843,75	2 474 531,25	0,00	0,00
Käypä arvo	-12 068,85	-29 029,22	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus G

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Korkokattosopimuksella rajoitetaan lainasta maksettavaa korkoa. Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 649 687,50	2 474 531,25	0,00	0,00
Käypä arvo	7 090,22	43 021,21	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus H

Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi seuraavilla ehdoilla: jos korko alle 1,5% kaupunki maksaa 1,50% miinus 6 kk euribor; jos korko välillä 1,50-3,99% ei maksua; jos korko välillä 4,00-5,75% kaupunki saa 6kk euribor miinus 4,00%; jos korko yli 5,75% kaupunki maksaa 6kk euribor miinus 1,75%.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 500 000,00	7 500 000,00	4 500 000,00	7 500 000,00
Käypä arvo	-79 747,00	-190 108,00	-79 747,00	-190 108,00

Koronvaihtosopimus I

Sopimukset (1+1 kpl) on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Korko-optioputkilla on rajattu korkokustannusta seuraavasti: A korkokatto 3,90% ja korkolattia 1,95%; B korkokatto 4,90% ja korkolattia 2,25%. Molemmissa on viitekorkona 6 kk Euribor. Sopimus A erääntyi 18.12.2017. Sopimus B erääntyi 19.12.2022.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Lainapääomia vastaavat nimellisarvot	24 021 116,00	42 050 000,00	0,00	0,00
Käyvät arvot yht.	-2 115 195,00	-3 142 849,00	0,00	0,00

Koron- ja valuutanvaihtosopimus A
Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva Libor usd 3kk -korko vaihtuvaksi 3kk:n euribor koroksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lisäksi sopimuksella on vaihdettu usd velka eur velaksi valuuttakurssilla 1,29.
Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	2 644 337,00 (3 411 200 USD)	3 966 508,00 (5 116 800 USD)	2 644 337,00 (3 411 200 USD)	3 966 508,00 (5 116 800 USD)
Käypä arvo	185 575,85	840 991,00	185 575,85	840 991,00

Koron- ja valuutanvaihtosopimus B
Koron ja valuutanvaihtosopimus on tehty yksittäisen SEK-määräisen lainan korko- ja valuutariskin suojaamiseksi. Koron- ja valuutanvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot ja valuutan muuntokurssi kiinteiksi. Lainan sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.
Sopimus erääntyy vuonna 2020.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 251 598,11	1 418 741,81	0,00	0,00
Käypä arvo	-150 655,80	-129 348,17	0,00	0,00

Kaupungin tilinpäätöshetken suojausaste on 58 %. Nykyiset lainat (sis. vuosien 2018-2020 TA-lainat) ja olemassa olevat suojaukset huomioiden suojausaste pysyy välillä 40-60 %. Korkojen noustessa +2 % nousisivat nykyiset korkokulut 3-4 miljoonaa euroa. Tämän hetkinen korkokäyrä ennakoii korkojen nousua 2-3 vuoden kuluttua, minkä jälkeen nykyisten korkosuojausten hyöty toteutuu. Korkokustannukset nousevat suojauksen ansiosta vähemmän verrattuna suojaamattomaan salkkuun. Negatiiviset markkina-arvot todentavat tilannetta, jossa suojaussopimukset purettaisiin 31.12.2017 (31.12.2016). Tässä arvossa ei huomioida sopimukseen odotettavissa olevaa positiivista kehitystä, joka toteutuu, kun korot lähtevät nousuun.

Konserniyhteisöjen tarkemmat tiedot suojausasteista ja suojaavuudesta on esitetty niiden erillistilinpäätöksissä.

35. Muut johdannaisopimukset

Sähköjohdannaiset

Sähkön hintariskiä suojataan Nasdaq hyödykepörssin valikoiduilla tuotteilla sekä strukturoiduilla sähköjohdannaisopimuksilla riskipolitiikan mukaisesti. Sähköjohdannaisia käytetään suojaustarkoitukseen ja ne on todettu tehokkaiksi.

Suojaustoiminnan tarkoituksena on vähentää sähkön hintavolatiliteetin vaikutusta tulokseen. Suojausstrategioita arvioidaan jatkuvasti markkinatilanteen ja tuotantotilanteen perusteella. Rahavirtojen suojaukseksi määriteltyjen sähköjohdannaisien käyvät arvot on esitetty alla.

Johdannaisien käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

	KONSERNI		
	2017		
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yhteensä
Määrä, TWh	-0,2	-0,03	-0,23
Käypä arvo, positiivinen 1000 €	2 110	1 680	3 790
Käypä arvo, negatiivinen 1000 €	-4 140	-1 480	-5 620
Käypä arvo, netto 1000 €	-2 030	200	-1 830
	2016		
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yhteensä
	Määrä, TWh	-0,27	-0,05
Käypä arvo, positiivinen 1000 €	4 450	1 930	6 380
Käypä arvo, negatiivinen 1000 €	-6 510	-2 620	-9 130
Käypä arvo, netto 1000 €	-2 060	-700	-2 760

Päästöoikeudet

CO2 päästöoikeuksien suojaustoiminnan tarkoituksena on vähentää päästöoikeuden hintavolatiliteetin vaikutusta tulokseen. Suojaustoiminnassa käytetään Intercontinental Exchange hyödykepörssin vakioituja tuotteita riskipolitiikan mukaisesti. Rahavirtojen suojaukseksi määriteltyjen päästöjohdannaisien käyvät arvot esitetään alla olevassa taulukossa.

	KONSERNI		KONSERNI	
	2017	2017	2016	2016
	tCO2	1 000€	tCO2	1 000€
Vastikkeetta saadut päästöoikeudet	170 099		195 222	
Toteutuneet CO2-päästöt	534 270		518 453	
Hankitut ja myydyt päästöoikeudet (netto)	364 000		312 000	
Myydyt päästöoikeudet	10 000	57	0	0
Ostetut päästöoikeudet	374 000	2 408	312 000	2 236
Ylijäämä päästöoikeuskauppojen jälkeen	-20 171		-11 231	
Kumulatiivinen ylijäämä vuosilta 2008 - 2015 *	-33 179		-10 846	
Ylijäämän käypä arvo 31.12.2017				-71
*) Päästöoikeudet ovat siirrettävissä v. 2008-2020 välillä		-268		

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

36. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	KAUPUNKI	
	2017	2016
Yleishallinto	134	241
Hyvinvointipalvelut	3 569	3 455
Sivistys- ja kulttuuripalvelut	5 426	5 254
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	207	210
Liikelaitokset	1 904	2 298
Yhteensä	11 240	11 458

37. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2017	2016	2017	2016
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	824075052,4	837 563 296,34	484 770 411,92	510 417 104,04
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	366279,19	31 966,80	287 108,61	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	824 441 331,57	837 595 263,14	485 057 520,53	510 417 104,04

38. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	KAUPUNKI	
	2017	2016
Haukiputaan perussuomalaiset	84,00	0,00
Kansallinen kokoomus rp.	34 244,81	31 371,44
Keskustapuolue	43 222,00	40 141,90
Kiimingin perussuomalaiset	492,00	378,75
Kristillisdemokraatit	2 605,16	2 343,04
Oulun perussuomalaiset	9 076,02	8 684,77
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	27 874,24	17 954,20
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry	17,25	46,00
Sosiaalidemokraattinen puolue	25 168,33	20 959,80
Vasemmistoliitto	37 150,89	33 213,92
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	179 934,70	155 093,82

39. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastuspalkkiot	KAUPUNKI	
	2017	2016
BDO Auditor Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	45 837,42	85 645,94
Tilintarkastajan lausunnot	11 486,39	13 940,30
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0,00	0,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	35 029,72	0,00
Tilintarkastajan lausunnot	3 774,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0,00	0,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	96 127,53	99 586,24

Eriytetyt tilinpäätökset

13. Liikelaitosten erillistilinpäätökset

13.1. Oulun Vesi liikelaitos

Oulun Vesi liikelaitoksen tilinpäätös vuodelta 2017 ja toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun Vesi on vastannut tavoitteensa mukaisesti laadukkaista ja toimintavarmista vesihuoltopalveluista koko Oulun alueella. Noin 25 % maan keskiarvoa edullisemmilla taksoilla Oulun Vesi saavutti asetetut sitovat taloudelliset tavoitteet erinomaisesti ja pääosin myös kaikki toiminnalliset tavoitteet. Liikenvaihto toteutui 0,6 milj. € budjetoitua pienempänä, mutta toiminnan kuluissa saavutettiin yksiköissä merkittävät säästöt.

Myydyn talousveden määrä säilyi edellisvuoden tasolla ja verkostoon pumpattu vesimäärä väheni 2 % edellisvuodesta. Mittaamattoman kulutuksen osuus sisältäen myös vuotovedet on 10 %, mikä on valtakunnallisesti hyvä tulos. Veden ominaiskulutus (170 l/as/vrk) laski edelleen ja asutuksen osuus mitatusta kulutuksesta on 73 %.

Pintaveden käsittelylaitoksilla sekä pohjavedenotamoilla on saavutettu talousveden puhdistuksen laatuvaatimukset ja omat laatuvaatimukset hyvin koko vuoden ajan. Yli-Iin Kyrönniemen laitossaneeraus valmistui ja Kiimingin Pyryväisharjun ottokaivo uusittiin. Vedenpuhdistuslaitoksissa ei ole sattunut toimintahäiriöitä, jotka olisivat aiheuttaneet merkittäviä vedenjakelun katkoksia.

Vesijohtovuotojen kokonaismäärä oli kaikkien aikojen pienin ja jakeluvarmuus on säilynyt siten edelleen erittäin hyvänä. Alueellisesti vuotomäärissä on edelleen eroja ja saneerauksia kohdistetaan jatkossa vuodoista kärsiville alueille. Hetkittäin on esiintynyt verkostopaineen vaihteluja.

Jätevesiviemäriverkostoa on saneerattu viime vuosina järjestelmällisesti. Saneerauksien vaikutukset eivät vielä näy merkittävästi vuotovesimäärissä, sillä jätevesimäärät Taskilan puhdistamolla olivat edellisvuoden tasolla.

Vedenhankinnan varmistamista koskeva lupahakemus jätettiin alkuvuodesta aluehallintoviraston käsittelemään. Vaaditut lisäselvitykset ja Natura-arviointien täydennykset on tehty kuluneen vuoden aikana. Lupaprosessi tulee kestämaan useita vuosia. Hankeperusteet ovat muuttuneet aiemmasta siten, että nykyinen pintaveden käyttö säilyy merkittävänä ja sen rinnalla vedenhankintaa varmistetaan pohjaveden käyttöä lisäämällä.

Omistajapoliittisissa linjauksissa tai muutosohjelmassa ei ole esitetty muutoksia vesihuollon organisointiin.

Jätevedenkäsittely on seudullisesti keskitetty Taskilan puhdistamoon, jonka kuormitus on lisääntynyt siirtoviemäreiden myötä. Puhdistamon tytenpoiston tehostamiseksi on käynnistynyt laajennusurakka kesällä 2017 kalvosuodatinratkaisuun perustuvana. Urakka valmistuu vuoden 2018 syksyllä. Aluehallintovirasto asetti Taskilan puhdistamon uudessa ympäristölupapäätöksessä tytenpoistolle nykyistäkin tiukemman ympärivuotisen lupaehdon, mistä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Toteutuessaan asetetun lupaehdon saavuttaminen tulee vaatimaan Taskilaan yli 20 milj. € laitosinvestointeja.

Lietteenkäsittely Kemicond-menetelmällä on toiminut suunnitellusti ja puolet hygienisoidusta ja käsitellystä lietteestä on mennyt peltokäyttöön. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan Vasikkasuon kompostointialueen ympäristölupa päättyy vuoden 2020 lopussa. Lisäksi peltokäyttöä uhkaavat asetusten tulkinnat ja markkinaehtoiset rajoitukset. Nykyisen sopimuksen mukaisen toiminnan vaikeutuessa Oulun Vesi on käynnistänyt lietteenkäsittelyratkaisun kilpailutuksen innovatiivisena hankintana, missä tarkastellaan mm. biokaasutuksen ja termisen käsittelyn ratkaisuja.

Mereen johdettava jätevesi on desinfioitu hyvin tuloksin permuurahaishapolla kuluneena vuonna tou-

ko- elokuun välisen ajan ja energiaa hyödynnetään puhdistamalla sekä jäteveden lämmöntalteenotolla että aurinkoenergiaa tuottavilla aurinkopaneelilla.

Vuoden aikana laitospaikoita ja useita verkostojen kenttäkohteita liitettiin uuteen valvomojärjestelmään. Johtokartoitustyötä jatkettiin Haukiputaalla, Kiimingissä ja Oulunsalossa, jotta koko toiminta-alueelle saadaan käyttöön tarkka ja tasoltaan yhtenäinen sähköinen johtokartta. Oulun Vesi osallistui kaupunkitasoiseen kyberturvallisuustyön kehittämiseen, missä ilmeni tarpeita tietoturva-asioiden varmistamiseen.

Nykyisen vesilaskutusjärjestelmän ylläpito on päättyvässä, minkä vuoksi uuden asiakastieto- ja laskutusjärjestelmän hankintaa on valmisteltu kehityshankkeena usean muun vesilaitoksen kanssa. Kaupungin hulevesilaskutus on hoidettu Oulun Veden vesilaskutusohjelmistolla käyttäen hyväksi olevaa asiakastietokantaa. Lisäksi koko asiakaspalveluprosessin ja talousprosessien kehittämistä on jatkettu.

Vuoden aikana vesihuoltoverkostoja rakennettiin tai saneerattiin lukuisiin kohteisiin eri puolilla kaupunkia yhteensä 64 km. Verkostosaneerauksien osuus oli n. 65 % verkostoinvestoinneista mikä täytti hyvin

asetetun 50 % tavoitteen. Saneerausmäärät tulevat olemaan myös lähivuosina merkittäviä, mikä vähentää myös saneerausvelan määrää. Isojen runkoviemäreiden saneerauksia on lisätty uudisrakentamisen vähentyessä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vesihuollon investointitarpeet kohdistuvat tulevina vuosina verkostojen saneerausvelan pienentämiseen, vedenhankinnan turvaamiseen sekä jätevedenpuhdistuksen tehostamisen vaatimiin investointeihin. Taskilan puhdistamon ympäristölupa edellyttää tulevaisuudessa ympärivuotista typenpoistoa, jolloin lupaehtojen kiristyminen typenpoiston osalta voi merkitä yli 20 milj. euron investointia. Lietteenkäsittelyssä kompostoinnin korvaaminen muulla menetelmällä lisää kuluja merkittävästi jo lähivuosina.

Oulun Veden hyvä taloudellinen asema mahdollistaa välttämättömät verkosto- ja laitossaneeraukset. Korvausinvestointien lisäksi Oulun Vesi pyrkii hillitsemään saneerausvelan kasvua verkostojen ennakoidulla kunnossapidolla. Nykyiset kehittämiseen varatut henkilöresurssit rajoittavat osittain tulevien hankkeiden toteuttamista.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kuntalaisten hyvinvointi

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
1.1 Hyvinvoinnin edistämisen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Asiakastyytyväisyys parhaiden tasolle. Mitataan valtakunnallisella WACSI-asiakastyytyväisyyskyselyllä vuosittain.	Parannus WACSI-kyselyn tulosten keskiarvoissa omiin tuloksiin ja toisiin laitoksiin nähden.	Kaikki arvosanat parantuivat edellisvuodesta. Vesilaitoksen palveluiden arvosana 8,87 parantui (8,83 v.2016), vedenjakelun ja viemäroinnin arvosana 8,35 (8,33 v. 2016) ja vedenlaadun arvosana parani 8,77 (8,73 v.2016) edellisvuodesta
1.1 Hyvinvoinnin edistämisen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Vesijohtoveden laatu ja toimintusvarmuus jatkuvasti hyvätaasoista.	Täyttää STM:n asetuksen 1352/2015 (asetuksen muutokset ja päivitykset huomioiden) mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset. Käyttökeskeytysaika alle 20 min/as/v.	Tavoitteet saavutettiin. Talousvesi on täyttänyt laatuvaatimukset ja suositukset koko vuoden ajan. Käyttökeskeytysaika on 4 min/as.

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
3.3 Ympäristövastuulliset toimijat	Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävä kehityksen mukainen lietteenkäsittely.	Jäteveden puhdistustulokset ja lietteenkäsittelyn toiminta ovat lupaehtojen mukaisia.	Puhdistustulokset on saavutettu BOD:n ja fosforin osalta. Typenpoiston lupaehtoon ei ole päästy ja typenpoiston tehostamisen investointi käynnistyi v. 2017. Yli-lin puhdistamon toiminta on ollut lupaehtojen mukaista.

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2017	TA 2017 + MUUTOKSET	Ta2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	TP2016
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,52	1,52	-	1,52	0	1,52
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,98	1,98	-	1,98	0	1,98
Liittymien lisäys, kpl	350	350	-	350	0	313
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	20 414	20 414	-	17 150		18 429
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	5 511	5 511	-	5 511	0	5 511
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	9 800	9 800	-	9 537	0	9 223

Oulun Veden liikevaihto oli 36,6 milj. euroa (ta 37,2 milj. euroa; ed.v. 36,5 milj. euroa). Liikevaihto parani edelliseen vuoteen verrattuna 0,1 milj. eurolla, joka johtui pääosin sprinklerilaskutuksen käyttöönotosta v. 2017. Talousarvion liikevaihtotavoitetta ei saavutettu, joka ennusteissa kerrottiin jo tilikauden alussa. Liikevaihto muodostui pääosin edellisen vuoden toteuman ja tilikauden ennusteen mukaisesti. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille tuotetusta huvelisipalvelusta laskutettiin yhteensä 1,4 milj. euroa.

Valmistus omaan käyttöön toteuma oli 1,9 milj. euroa, joka jäi 1,7 milj. euroa alle talousarvion (ta 3,6 milj. euroa; ed.v. 2,8 milj. euroa). Teknisen liikelaitoksen toteuttamat urakat eivät toteutuneet suunnitellusti ja niistä osa siirtyi kokonaan seuraaville vuosille. Myöskään investointeihin kohdistunut oman henkilöstön tekemä työ ei toteutunut budjetoidun mukaisesti ennakoimattomista pitkistä poisaoloista johtuen.

Liiketoiminnan kulut toteutuivat 3,3 milj. euroa budjetoitua pienempänä (ta 20,4 milj. euroa; ed.v. 18,4 milj. euroa). Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa syntyi säästöä talousarvioon nähden 0,3 milj. euroa. Tämä johtui pääosin jätevedenpuhdistusprosessissa, jossa kemikaalien syöttömääriä on voitu laskea suotuisien sääolojen ja prosessioptimoinnin ansiosta.

Suurin poikkeama liiketoiminnan kuluissa tapahtui palveluiden ostojen tiliryhmässä, joka alittui 2,3 milj. euroa talousarviosta (ta 8,6 milj. euroa; ed. v. 7,3 milj. euroa). Suurin syy tähän löytyy jo yllä mainitusta palveluiden ostojen valmistus omaan käyttöön erästä. Ilman valmistus omaan käyttöön -eriä palveluiden ostot ovat toteutuneet 4,7 milj. eurolla, joka alittaa 0,2 milj. eurolla edellisen vuoden vastaavan tiliryhmän toteuman (ta 5,4 milj. euroa; ed.v. 4,9 milj. euroa).

Henkilöstökulujen toteuma oli 5,8 milj. euroa. Talousarvio alittui 0,6 milj. eurolla (ta 6,4 milj. euroa, ed.v. 6,1 milj. euroa). Suurin syy oli talousarviovaiheessa liian suurena budjetoitu varhemaksu -erä, joka alittui 0,2 milj. eurolla ja huomioitiin ennusteissa jo talousarviovuoden aikana. Henkilöstöä on myös jonkin verran pitkillä sairauspoissaoloilla.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 9,5 milj. euroa, joka alitti budjetoidun 0,3 milj. eurolla. Investoinnit eivät valmistuneet aivan suunnitellusti.

Oulun Veden liikekyljäämä oli 12,0 milj. euroa. Näin ollen liikelaitokselle asetettu sitova tavoite ylitettiin 1,4 milj. eurolla (ta 10,7 milj. euroa; ed.v. 11,8 milj. euroa). Tämä johtui edellä kuvatun mukaisista liiketoiminnan kulujen säästöistä.

Rahoitustuotot ja -kulut vastaavat pääosin talousarvion ja edellisen vuoden tasoa. Talousarviossa vapaaehtoisten varausten muutosta oli budjetoitu 7,5 milj. euroa typenpoiston laajennukseen. Kyseinen investointi ei toteutunut suunnitellusti, joten varausta ei purettu. Näin ollen myös poistoeron muutos ei toteutunut talousarvion mukaisesti.

Kaikki tuloslaskelman tunnusluvut ovat parantuneet jonkin verran edellisen vuoteen nähden. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttia 10,3 voidaan pitää hyvänä.

Oulun Veden tase oli vuoden lopussa 170,8 milj. euroa. Pysyviä vastaavia oli yhteensä 161,2 milj. euroa, joista suurimpana kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osuus 131,1 milj. euroa. Keskeneneräisten investointien osuus on kasvanut edellisestä vuodesta 2,3 milj. euroa, ja on nyt 8,7 milj. euroa. Merkittävä syy tähän on typenpoiston laajennuksen investointi, joka on edelleen keskeneneräinen. Kyseisen investoinnin toteuma tilikautena oli 4,4 milj. euroa.

Pitkääikaista vierasta pääomaa oli 78,0 milj. euroa, joka kasvoi edelliseen vuoteen nähden 0,8 milj. eurolla. Palautus- ja siirtokelpoisia liittymismaksuja kertyi tilakautena yhteensä 2,2 milj. euroa ja lainojen osuus kunnalta pieneni 1,4 milj. eurolla.

Toiminnan ja investointien rahavirta on kääntynyt negatiiviseksi johtuen tilikauden isoista investoinneista. Investoinnit kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 3,0 milj. eurolla. Lainaa ei otettu, mutta lyhennettiin vanhoja suunnitelman mukaisesti 1,4 milj. eurolla.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden ylijäämä ennen varauksia oli 6 274 195,11 €. Tilikauden ylijäämä varauksen purkamisen ja poistoerojen muutosten jälkeen on 6 812 632,35 euroa.

Oulun Vesi liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 6 812 632,35 euroa siirretään Oulun Veden omaan pääomaan tilikauden ylijäämä/alijäämä tilille. Oulun Veden edellisten tilikausien ylijäämistä siirretään 5 000 000 euroa peruskunnan edellisten tilikausien ylijäämätilille.

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
LIKKEVAIHTO	36 637 267,49	37 200 000,00	98,5	-562 732,51	36 493 120,35
Valmistus omaan käyttöön	1 882 435,29	3 611 000,00	52,1	-1 728 564,71	2 753 848,87
Liiketoiminnan muut tuotot	134 880,73	67 400,00	200,1	67 480,73	137 287,37
Tuet ja avustukset kunnalta	57 273,07	0,00	0,0	57 273,07	29 424,67
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-4 386 137,09	-4 666 400,00	94,0	-280 262,91	-4 430 881,60
Palvelujen ostot	-6 286 816,52	-8 600 000,00	73,1	-2 313 183,48	-7 270 402,61
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-10 672 953,61	-13 266 400,00	80,5	-2 593 446,39	-11 701 284,21
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-4 495 369,68	-4 866 900,00	92,4	-371 530,32	-4 651 174,45
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 040 122,75	-1 240 400,00	83,9	-200 277,25	-1 109 566,82
Muut henkilösivukulut	-218 335,07	-287 200,00	76,0	-68 864,93	-313 394,17
Henkilöstökulut yhteensä	-5 753 827,50	-6 394 500,00	90,0	-640 672,50	-6 074 135,44
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 537 470,60	-9 800 000,00	97,3	-262 529,40	-9 223 444,02
Liiketoiminnan muut kulut	-723 666,70	-752 600,00	96,2	-28 933,30	-653 155,12
LIKEYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	12 023 938,17	10 664 900,00	112,7	1 359 038,17	11 761 662,47
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,0	0,00	2 551,15
Muut rahoitustuotot	17 748,75	18 000,00	98,6	-251,25	17 578,15
Kunnalle maksetut korkokulut	-256 426,13	-429 000,00	59,8	-172 573,87	-284 292,98
Korvaus peruspääomasta	-5 511 000,00	-5 511 000,00	100,0	0,00	-5 511 000,00
Muut rahoituskulut	-65,68	0,00	0,0	-65,68	-27,85
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-5 749 743,06	-5 922 000,00	97,1	-172 256,94	-5 775 191,53
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	6 274 195,11	4 742 900,00	132,3	1 531 295,11	5 986 470,94
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	6 274 195,11	4 742 900,00	132,3	1 531 295,11	5 986 470,94
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	538 437,24	-7 314 000,00	-7,4	7 852 437,24	-182 951,60
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	0,00	7 500 000,00	0,0	-7 500 000,00	-4 300 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	6 812 632,35	4 928 900,00	138,2	1 883 732,35	1 503 519,34
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	10,3				10,2
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	10,3				10,2
Voitto, %	17,1				16,4

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	83 977,08	127 992,00
Muut pitkävaikutteiset menot	164 119,18	230 543,34
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	248 096,26	358 535,34
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	19 690 175,09	20 173 897,03
Kiinteät rakenteet ja laitteet	131 063 310,04	125 240 188,54
Koneet ja kalusto	1 086 421,20	723 077,96
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 697 910,84	6 410 751,63
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	160 537 817,17	152 547 915,16
Sijoitukset		
Muut saamiset	386 828,46	386 828,46
Sijoitukset yhteensä	386 828,46	386 828,46
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	161 172 741,89	153 293 278,96
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 723 426,65	4 722 155,47
Saamiset kunnalta	4 868 283,53	4 177 802,42
Muut saamiset	19 112,94	0,00
Siirtosaamiset	30 230,08	79 040,74
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 641 053,20	8 978 998,63
Saamiset yhteensä	9 641 053,20	8 978 998,63
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 641 053,20	8 978 998,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	170 813 795,09	162 272 277,59

200 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	28 500 671,91	28 500 671,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	30 838 787,93	29 335 268,59
Tilikauden yli-/alijäämä	6 812 632,35	1 503 519,34
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	66 152 092,19	59 339 459,84

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	6 005 945,72	6 544 382,96
Vapaaehtoiset varaukset	14 100 000,00	14 100 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	20 105 945,72	20 644 382,96

PAKOLLISET VARAUKSET

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat kunnalta	31 153 895,21	32 598 916,25
Korottomat velat kunnalta	1 391 134,21	1 399 585,21
Muut velat	45 476 575,97	43 253 640,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	78 021 605,39	77 252 141,46

Lyhytaikainen

Lainat kunnalta	1 445 021,04	1 445 021,04
Saadut ennakot	4 356,62	12 340,95
Ostovelat	3 069 192,04	2 023 902,18
Korottomat velat kunnalta	208 202,79	220 308,12
Muut velat	920 811,51	500 325,70
Siirotovelat	886 567,79	834 395,34
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	6 534 151,79	5 036 293,33
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	84 555 757,18	82 288 434,79

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	170 813 795,09	162 272 277,59
----------------------	----------------	----------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	50,5	49,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	229,6	224,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	37651	30 839
Lainakanta 31.12., 1000€	34198	35 664
Lainasaamiset 31.12., 1000€	0	0

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	12 023 938,17	10 664 900,00	112,74	1 359 038,17	11 761 662,47
Poistot ja arvonalentumiset	9 537 470,60	9 800 000,00	97,32	-262 529,40	9 223 444,02
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 749 743,06	-5 922 000,00	97,09	172 256,94	-5 775 191,53
Tulorahoituksen korjaukset	-34 514,93	0,00	0,00	-34 514,93	-1 661,29
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-17 700 667,60	-17 890 000,00	98,94	-35 590 667,60	-14 709 369,51
Rahoitusosuudet investointimenoihin	280 321,26	0,00	0,00	280 321,26	41 100,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37 927,74	0,00	0,00	37 927,74	1 661,29
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 605 267,82	-3 347 100,00	47,96	-1 741 832,18	541 645,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0,00	0,00	0,00	0,00	-4 100,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-1 445 021,04	-2 745 000,00	52,64	1 299 978,96	-1 445 021,04
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00	-7 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-690 481,11	6 092 100,00	-11,33	-6 782 581,11	5 557 150,39
Saamisten muutos muilta	28 426,54	0,00	0,00	28 426,54	-159 341,73
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-20 556,33	0,00	0,00	-20 556,33	54 810,07
Korottomien velkojen muutos muilta	3 732 899,76	0,00	0,00	3 732 899,76	2 454 856,86
Rahoituksen rahavirta	1 605 267,82	3 347 100,00	47,96	-1 741 832,18	-541 645,45
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	90,8				103,7
Pääomamenojen tulorahoitus, %	83,8				94,4
Lainanhoitokate	9,4				9,0
Kassan riittävyys, pv	0,0				0,0
Quick ratio	1,5				1,8
Current ratio	1,5				1,8
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-21 238 157,55				-13 973 042,91
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2017				31.12.2016
Yhdystili 31.12.	4 868 283,53				4 177 802,42
Yhdystili 01.01.	4 177 802,42				9 734 952,81

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

HULEVEDEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIIKEVAIHTO	1 327 000,00	1 382 297,00
Valmistus omaan käyttöön	592 653,00	1 079 067,00
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavara		
Ostot tilikauden aikana	-12 282,00	-19 580,00
Palvelujen ostot	-615 885,00	-1 094 614,00
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-628 167,00	-1 114 194,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-128 789,00	-81 229,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-22 069,00	-13 686,00
Muut henkilösivukulut	-5 591,00	-4 030,00
Henkilöstökulut yhteensä	-156 449,00	-98 945,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 317 581,00	-1 248 280,00
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-182 544,00	-55,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	-32 655,37	-36 240,35
Korvaus peruspääomasta	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-32 655,37	-36 240,35
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-215 199,37	-36 295,35
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-215 199,37	-36 295,35
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0,00	0,00
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-215 199,37	-36 295,35

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

HULEVEDEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	25 333 564,91	23 792 189,40
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	636 612,97	1 457 746,69
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	25 970 177,88	25 249 936,09
Sijoitukset		
Muut saamiset	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	0,00	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	25 970 177,88	25 249 936,09
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	0,00
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	25 970 177,88	25 249 936,09
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 970 177,88	25 249 936,09

204 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 737 146,21	4 506 190,61
Tilikauden yli-/alijäämä	-215 199,37	-36 295,35
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 521 946,85	4 469 895,26

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	0,00	0,00

PAKOLLISET VARAUKSET

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat kunnalta	1 951 465,83	2 365 849,44
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat	19 289 573,40	19 206 999,59
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	21 241 039,23	20 572 849,03

Lyhytaikainen

Lainat kunnalta	207 191,81	207 191,81
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	207 191,81	207 191,81
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	21 448 231,03	20 780 040,83

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 970 177,88	25 249 936,09
----------------------	---------------	---------------

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-182 544,00	-55,00
Poistot ja arvonalentumiset	1 317 581,00	1 248 280,00
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 749 475,19	-1 959 389,10
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-614 438,19	-711 164,10
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-207 191,81	-207 191,81
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	821 630,00	918 355,91
Saamisten muutos muilta	0,00	0,00
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0,00	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta	614 438,19	711 164,10
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

VESIHUOLLON TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIIKEVAIHTO	35 310 267,49	35 110 823,35
Valmistus omaan käyttöön	1 289 782,29	1 674 781,87
Liiketoiminnan muut tuotot	134 880,73	137 287,37
Tuet ja avustukset kunnalta	57 273,07	29 424,67
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavara		
Ostot tilikauden aikana	-4 373 855,09	-4 411 301,60
Palvelujen ostot	-5 670 931,52	-6 175 788,61
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-10 044 786,61	-10 587 090,21
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 366 580,68	-4 569 945,45
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 018 053,75	-1 095 880,82
Muut henkilösivukulut	-212 744,07	-309 364,17
Henkilöstökulut yhteensä	-5 597 378,50	-5 975 190,44
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 219 889,60	-7 975 164,02
Liiketoiminnan muut kulut	-723 666,70	-653 155,12
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	12 206 482,17	11 761 717,47
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	2 551,15
Muut rahoitustuotot	17 748,75	17 578,15
Kunnalle maksetut korkokulut	-223 770,76	-248 052,63
Korvaus peruspääomasta	-5 511 000,00	-5 511 000,00
Muut rahoituskulut	-65,68	-27,85
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-5 717 087,69	-5 738 951,18
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	6 489 394,48	6 022 766,29
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	6 489 394,48	6 022 766,29
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	538 437,24	-182 951,60
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	0,00	-4 300 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	7 027 831,72	-1 539 814,69

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

VESIHUOLLON TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	83 977,08	127 992,00
Muut pitkävaikutteiset menot	164 119,18	230 543,34
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	248 096,26	358 535,34
Aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Rakennukset	19 690 175,09	20 173 897,03
Kiinteät rakenteet ja laitteet	105 729 745,13	101 447 999,14
Koneet ja kalusto	1 086 421,20	723 077,96
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 061 297,87	4 953 004,94
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	134 567 639,29	127 297 979,07
Sijoitukset		
Muut saamiset	386 828,46	386 828,46
Sijoitukset yhteensä	386 828,46	386 828,46
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	135 202 564,01	128 043 342,87
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 723 426,65	4 722 155,47
Saamiset kunnalta	4 868 283,53	4 177 802,42
Muut saamiset	19 112,94	
Siirtosaamiset	30 230,08	79 040,74
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 641 053,20	8 978 998,63
Saamiset yhteensä	9 641 053,20	8 978 998,63
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	-16 329 124,68	-16 270 937,46
VASTAAVAA YHTEENSÄ	144 843 617,21	137 022 341,50

208 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	28 500 671,91	28 500 671,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	26 101 641,72	24 829 077,98
Tilikauden yli-/alijäämä	7 027 831,72	1 539 814,69
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	61 630 145,34	54 869 564,58

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	6 005 945,72	6 544 382,96
Vapaaehtoiset varaukset	14 100 000,00	14 100 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	20 105 945,72	20 644 382,96

PAKOLLISET VARAUKSET

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat kunnalta	29 202 429,38	1 237 829,23
Korottomat velat kunnalta	1 391 134,21	1 399 585,21
Muut velat	26 187 002,57	25 046 640,41
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	56 780 566,16	56 679 292,43

Lyhytaikainen

Lainat kunnalta	1 237 829,23	1 237 829,23
Saadut ennakot	4 356,62	12 340,95
Ostovelat	3 069 192,04	2 023 902,18
Korottomat velat kunnalta	208 202,79	220 308,12
Muut velat	920 811,51	500 325,70
Siirtovelat	886 567,79	834 395,34
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	6 326 959,98	4 829 101,52
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	63 107 526,15	61 508 393,96

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

144 843 617,21	137 022 341,05
----------------	----------------

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	12 206 482,17	11 761 717,47
Poistot ja arvonalentumiset	8 219 889,60	7 975 164,02
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 749 743,06	-5 775 191,53
Tulorahoituksen korjaukset	-34 514,93	-1 661,29
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-15 951 192,41	-12 749 980,41
Rahoitusosuudet investointimenoihin	280 321,26	41 100,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37 927,74	1 661,29
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-990 829,63	1 252 809,55
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0,00	-4 100,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-1 237 829,23	-1 237 829,23
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		-7 000 000,00
Saamisten muutos kunnalta	-1 512 111,11	4 638 794,48
Saamisten muutos muilta	28 426,54	-159 341,73
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-20 556,33	54 810,07
Korottomien velkojen muutos muilta	3 732 899,76	2 454 856,86
Rahoituksen rahavirta	990 829,63	-1 252 809,55
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

OULUN VESI LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.
Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan.
Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot

	2017	2016
Perusmaksut	4 084 118,79	4 064 737,27
Vesimaksut	13 198 460,33	13 202 300,74
Jätevesimaksut	17 548 023,55	17 512 464,66
Sakokaivomaksut	107 704,25	112 592,65
Tilaustyöt	1 610 892,57	1 601 025,03
Sprinklerimaksu	88 068,00	
Liikevaihto	36 637 267,49	36 493 120,35
Liiketoiminnan muut tuotot	134 880,73	137 287,37
Tuet ja avustukset kunnalta	57 273,07	29 424,67
Yhteensä	36 829 421,29	36 659 832,39

3. Palvelujen ostot

	2017	2016
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	6 286 816,52	7 270 402,61
Yhteensä	6 286 816,52	7 270 402,61

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto
Muut pitkäaikaiset menot	
Kehittämismenot	2 v / tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 v / tasapoisto
(Ennakkomaksut	ei poistoaikaa)

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	

Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v -20 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Sijoitukset	
Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvotustulot ja -tappiot

Muut toimintatuotot	2017	2016
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot	34 514,93	1 661,29
Myyntivoitot yhteensä	34 514,93	1 661,29

6. Poistoeron muutos

	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-538 437,24	-182 951,60
Suunnitelman muk. poistojen ja verotuksessa		
Poistoeron muutokset yhteensä	-538 437,24	-182 951,60

HULEVEDEN LASKENNALLISEN ERIYTTÄMISEN LASKENTAPERUSTEET

HULEVEDEN TULOSLASKELMA

LIIKEVAIHTO	YYPn maksama palvelumaksu
Valmistus omaan käyttöön	Huleveteen kohdistuvat ovmistustulo omaan käyttöön erät
Ostot tilikauden aikana	Huleveteen kohdistuvat ostot
Palvelujen ostot	Huleveteen kohdistuvat ostot
Palkat ja palkkiot	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia laskennallisia henkilöstömenoja
Eläkekulut	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia laskennallisia henkilöstömenoja
Muut henkilösivukulut	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia laskennallisia henkilöstömenoja
Suunnitelman mukaiset poistot	Hulevesiverkoston käyttöomaisuuden poistot.
Kunnalle maksetut korkokulut	Huleveden %-osuus jäteveden ja huleveden käyttöomaisuudesta(=25,286%) suhteessa jätevesilainojen korkoihin.

HULEVEDEN TASE

Kiinteät rakenteet ja laitteet	Hulevesiverkosto-omaisuus.
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Keskeneräinen hulevesiverkosto.
Peruspääoma	Osuutta peruspääomasta ei lasketa (Oulun Vesi tuottaa palvelua YYP:ille)
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	Hulevesiverkoston käyttöomaisuuden %-osuudella (15,361%) osuus koko laitoksen ed. tilikauden ylijäämästä.
Lainat kunnalta	Huleveden %-osuus jäteveden ja huleveden käyttöomaisuudesta(=25,286%) suhteessa jätevesilainojen saldoihin.
Muut velat	Laskennallinen tasauserä.
Lainat kunnalta	Huleveden %-osuus jäteveden ja huleveden käyttöomaisuudesta(=25,286%) suhteessa jätevesilainojen lyhennyksiin

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA

Liikelylijäämä (-alijäämä)	Huleveden tuloslaskelmasta
Poistot ja arvonalentumiset	Hulevesiverkoston käyttöomaisuuden poistot.
Investointimenot	Hulevesiverkoston investoinnit.
Saamisten muutos kunnalta	Laskennallinen tasauserä.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	127 992,00	230 543,34		358 535,34
Lisäykset tilikauden aikana				0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Hankintamenoon luettujen korkojen määrä				0,00
Siirrot erien välillä		27 140,45		27 140,45
Tilikauden poisto	-44 014,92	-93 564,61		-137 579,53
Poistamaton hankintameno 31.12.	83 977,08	164 119,18		248 096,26
Kirjanpitoarvo 31.12.	83 977,08	164 119,18		248 096,26

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		20 173 897,03	125240188,5	723 077,96		4299719,6	150 436 883,13
Lisäykset tilikauden aikana		21 500,00	2117730,75	447 655,64		16962546,7	19 549 433,09
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00
Vähennykset tilikauden aikana				-3 412,81			-3 412,81
Siirrot erien välillä		1 293 596,66	10993190,2	232 373,43		-12564355,46	-45 195,17
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Tilikauden poisto		-1 798 818,60	-7287799,45	-313 273,02			-9 399 891,07
Poistamaton hankintameno 31.12.		19 690 175,09	131 063 310,04	1 086 421,20		8 697 910,84	160 537 817,17
Kirjanpitoarvo 31.12.		19 690 175,09	131 063 310,04	1 086 421,20		8 697 910,84	160 537 817,17

Jvk-,muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserniyhtiöt	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	190 713,92	196 114,54	386 828,46
Lisäykset			
Vähennykset			
Siirrot erien välillä			
Hankintameno 31.12.	190 713,92	196 114,54	386 828,46
Arvonlennukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	190 713,92	196 114,54	386 828,46

8. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		409 316,63	0,00	420 950,69
Lainasaamiset			0,00	0,00
Muut saamiset			0,00	0,00
Siirtosaamiset			0,00	0,00
Yhteensä		409 316,63	0,00	420 950,69

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	421 839,06	0,00	73 671,35	
Lainasaamiset		0,00	0,00	
Muut saamiset		0,00	0,00	
Siirtosaamiset		0,00	0,00	
Yhteensä	421 839,06	0,00	73 671,35	
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	4 794,20	0,00	16 049,56	
Lainasaamiset		0,00	0,00	
Muut saamiset		0,00	0,00	
Siirtosaamiset		0,00	0,00	
Yhteensä	4 794,20	0,00	16 049,56	
Yhteensä	0	835 949,89	0,00	510 671,60

9. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	30 000,00	30 000,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	230,08	49 040,74
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	30 230,08	79 040,74
Siirtosaamiset yhteensä	30 230,08	79 040,74

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

10. Oma pääoma

	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	28 500 671,91	28 500 671,91
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	28 500 671,91	28 500 671,91
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0,00	0,00
Vahinkorahasto 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Vahinkorahasto 31.12.	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot 31.12.	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	29 335 268,59	36 335 268,59
Liikelaitosten tuloutukset		-7 000 000,00
Siirrot erien välillä	1 503 519,34	
Edellisten kausien virheiden oikaisut*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	30 838 787,93	29 335 268,59
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	6 812 632,35	1 503 519,34
Oma pääoma yhteensä	66 152 092,19	59 339 459,84

11. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	2017	2016
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	27 445 108,07	28 356 363,43
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	27 445 108,07	28 356 363,43

12. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot			0,00	0,00
Ostovelat		317 429,98	0,00	231 102,55
Muut velat	2 405 543,45		2 366 611,25	0,00
Siirtovelat			0,00	0,00
Yhteensä	2 405 543,45	317 429,98	2 366 611,25	231 102,55
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot			0,00	0,00
Ostovelat			0,00	0,00
Muut velat	185 290,06		172 570,06	0,00
Siirtovelat			0,00	0,00
Yhteensä	185 290,06	0,00	172 570,06	0,00
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot			0,00	0,00
Ostovelat			0,00	0,00
Muut velat			1 310,40	0,00
Siirtovelat			0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	1 310,40	0,00
Vieras pääoma yhteensä	2 590 833,51	317 429,98	2 540 491,71	231 102,55

13. Liittymismaksut ja muut velat

	2017	2016
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut	46 867 710,18	44 653 225,21
Muut velat	920 811,51	500 325,70
Yhteensä	47 788 521,69	45 153 550,91

14. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Matkakorttien latausmaksu veklka*)		
Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	25 803,91	23 834,42
Lomapalkkavelka	855 674,00	804 956,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
PPSHP/peruspääoman korko jäsenkunnille		
PPSHP/potilasvahinkovakuutus		
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus		
Verojaksotukset		
Työmarkkinatuki, Kela		
Muut menojäämät	5 089,88	5 604,92
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	886 567,79	834 395,34

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

15. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2017	2016
Vuokravastuut		
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2077 asti	0,00	0,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		0,00
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet		0,00
Leasingvastuut yhteensä	77 513,36	82 798,32
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	77 513,36	82 798,32
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		0,00
Yhteensä	77 513,36	82 798,32

16. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2017	2016
Sopimusvastuut		
"Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet"		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Sitoumukset avustukseen		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	9 164 827,04	4 633 146,64
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Elinkaarimallilla toteutetut		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Sopimusvastuut yhteensä	9 164 827,04	4 633 146,64

Muut taloudelliset vastuut*)

Arvonlisäveron palautusvastuu

*)Perustamishankk.valtionos.palautusvastuu

216 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2017	2016
Henkilöstön lukumäärä		
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	125	117
Yhteensä	125	117

18. Henkilöstökulut

	2017	2016
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 466 718,89	6 074 135,44
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	287 108,61	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	5 753 827,50	6 074 135,44

19. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2017	2016
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Haukiputaan perussuomalaiset		0,00
Kansallinen kokoomus rp.	253	293,00
Keskustapuolue	784,8	512,10
Kiimingin perussuomalaiset		0,00
Kristillisdemokraatit		0,00
Oulun perussuomalaiset	152	146,50
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	309,1	322,30
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		0,00
Sosiaalidemokraattinen puolue	304	304,50
Vasemmistoliitto	908,13	949,38
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2711,03	2 527,78

13.2. Oulun Tietotekniikka liikelaitos

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

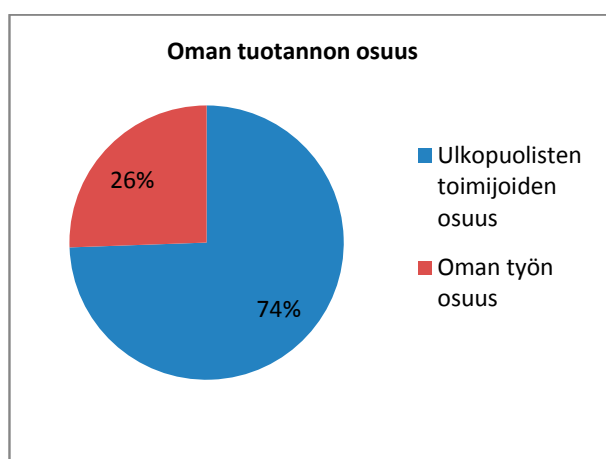
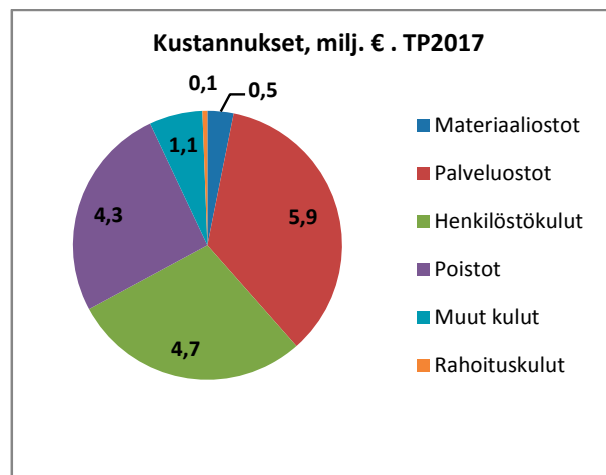
Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen (Oulun Tietotekniikka, OTT) toiminta kehittyi vuonna 2017 pääosin suunnitelmien mukaisesti. OTT saavutti taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteensa. Se myös kehitti monin tavoin toimintaansa. Lisäksi OTT:n asiakkailla oli meillä useita kehityshankkeita, joissa se toimi tietoteknisenä asiantuntijana.

Taloudelliset tavoitteet saavutettiin

Taloudellisten tavoitteidensa saavuttamisessa Oulun Tietotekniikka onnistui hyvin. Sen liikevaihto kasvoi 17,3 miljoonaan euroon (16,2 miljoonaa euroa vuonna 2016). Tämän taustalla oli useita seikkoja: Asiakkaiden päätelaitteiden määrä kasvoi ja valikoima monipuolistui – muun muassa siksi, että kaupungin henkilöstö teki yhä enemmän liikkuvaa työtä hyödyntäen älypuhelimia ja tablet-laitteita. Lisäksi uutena palveluna otettiin käyttöön langattomia tuotantoverkkoja laajasti kaupungin eri toimipisteissä. Myös OTT:n tekemän suunnittelu- ja projektityön määrä kasvoi merkittävästi.

OTT:n kulutaso pysyi säästöjen ja toiminnallisten muutosten ansiosta kurissa. Tilikauden ylijäämä oli 1 018 000 euroa (vuonna 2016 alijäämä oli 675 000 euroa). Tilikausien 2016 ja 2017 tuloslaskelmat eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia muun muassa jälkimmäisellä tilikaudella tehtyjen kirjanpidollisten muutosten vuoksi. Puhelimet ja tabletit kirjattiin aiemmin menoina ja nyt investointeina, mikä pienentää tuloslaskelman tarvikkeiden ja tavaroiden määrää. Palvelujen kulujen jaksottamista myös laajennettiin aikaisemmasta. Lisäksi tilikaudelle kirjautui lähes 200 000 euron kertaluonteinen tulo kiinteän omaisuuden myynnistä. Tilikauden 2016 tuloksen kanssa vertailukelpoinen ylijäämä tilikaudelle 2017 oli 280 000 euroa.

Omistajapoliittisten linjausten mukaisesti toimittajakumppaneiden rooli Oulun Tietotekniikan palvelutuotannossa säilyi merkittävänä. Ulkopuolisten toimijoiden osuus OTT:n tuottamista palveluista jatkoi kasvuaan ja oli 74 prosenttia.

Asiakslähtöinen malli toimi hyvin

Oulun Tietotekniikka ylsi vuonna 2017 toiminnallisiin tavoitteisiinsa. Palautteen mukaan asiakslähtöinen palvelumalli toimi hyvin. Asiakaskokemuksen perusteella toimintavarmuuden kohottaminen näkyi tietotekniikan luotettavuutena ja häiriöiden vaikutusten vähenemisenä. Tämä auttoi asiakkaita näiden toiminnassa.

Omassa toiminnassaan OTT toteutti lukuisia kehityshankkeita. Asiakkaille näkyviä hankkeita olivat esimerkiksi päätelaitteiden käytettävyyden parantaminen liikkuvassa työssä, muutoshallinnan avulla saavutettu toiminnan ennakoitavuus ja uudistetun seurantajärjestelmän aikaansaama palvelutason nosto. Vuonna 2017 aloitettiin myös Oulun kaupungin kyberturvallisuuden ja tietosuojan kehittämishankkeet, jotka jatkuvat kuluvana vuonna.

Oulun Tietotekniikan henkilöstön määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Työhyvinvoinnin, tarvittavan osaamisen ja osaajien kehittäminen olivat tärkeitä tavoitteita, joiden saavuttaminen edellyttää toimia jatkossakin.

Toimintaympäristössä isoja muutoksia

Toimintaympäristössä tapahtui vuonna 2017 merkittäviä muutoksia. Maakunnan valmistelutyöt käynnistyivät. Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus-

ta liikelaitokseen ei voi vielä täysin arvioida. OTT:n omistajapoliittisista linjauksista päätetään vuoden 2018 aikana. Oulun kaupungin muutosohjelmassa 2020 tietotekniikan hyödyntäminen toiminnan muutoksissa on tunnistettu. OTT voi osaltaan tukea näiden suunnittelua ja toteutusta.

Oulun Tietotekniikka on siirtynyt aiemmin Oulun kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti palveluidensa hinnoittelussa aiheuttamisperusteiseen malliin, jonka mukaan OTT toimii myös vuonna 2018.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 30.9.	Toteuma 31.12.
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Liikelylijäämä	-110 t euroa	576 t euroa	1 117 t€
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Tuloutus omistajalle	98 t euroa	73 t euroa	98 t€
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Investointimääräraha	4 000 t euroa	2 932 t euroa	4 222 t€

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1 000 €	Ta2017	TA-muutokset	TA2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2017	TP2016
Liikelylijäämä 1000€	-518	408	-110	1 117	1 227		-578
Tuloutus omistajalle, 1000 €	98		98	98	0	100	98
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000€	3 150	850	4 000	4 222	222	105,6	4 103

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2017	TA-muutokset	Ta2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	Toteuma-% 2017	TP2016
Toiminnan laajuus							
• Liikevaihto	16 000	800	16 800	17 340	540	103,2	16 223
• Investoinnit	3 150	850	4 000	4 222	222	105,6	4 103
Kannattavuus							
• liikelylijäämä	-518	408	-110	1 117	1 227		-578
• sij.pääoman tuotto, %	1,5			16,7%			-8,8
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	10,2			15,5%			-8,9

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2017	TA 2017 + MUUTOKSET	Ta2017 muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	TP2016
Päätelaitteiden määrä	18 500		18 500	20 920	2 420	20 238
Runkoverkon saatavuus	99,95		99,95	99,99	0,04	99,9
Asiakkaiden yhteydenottojen määrä	59 400		59 400	60 558	1 158	62 000
Palvelimia (kuvaa sovellusten määrän kehittymistä)	410		410	478	68	454
Palvelinten virtualisointiaste	92		92	94	2	97
Liikevaihto/henkilö	178 000		178 000	192 664	14 664	180 262
Sähköisen asioinnin osuus yhteydenotoista %	59		59	61	103,4%	61
Keskimääräinen aika jona 80% palvelupyynnöistä ja häiriöistä ratkaistu (pv)	2		2	1,3	0,7	1,91
Keskimääräinen aika jona 50% palvelupyynnöistä ja häiriöistä ratkaistu	0,35		0,35	0,13	0,4	0,25

Analyysi

Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen liikevaihto ylittyi talousarvioon nähden. Liikevaihtoa kertyi 17,3 milj. euroa (ta 16,8 milj. euroa; ed.v. 16,2 milj. euroa). Liikevaihdon kasvun taustalla oli useita seikkoja: Asiakkaiden päätelaitteiden määrä kasvoi ja valikoima monipuolistui – muun muassa siksi, että kaupungin henkilöstö teki yhä enemmän liikkuvaa työtä hyödyntäen älypuhelimia ja tablet-laitteita. Lisäksi uutena palveluna otettiin käyttöön langattomia tuotantoverkkoja laajasti kaupungin eri toimipisteissä. Myös OTT:n tekemän suunnittelu- ja projektityön määrä kasvoi merkittävästi.

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät 181.361 €:n kertaluonteisen erän kun datakeskuksen kiinteää omaisuutta vuoden lopulla myytiin uudelle vuokrantajalle.

Sekä aine- ja tavaraostot ja palveluiden ostot alittivat talousarvion. Aine- ja tarvikeostot toteutuivat suunniteltua pienempinä ollen 0,519 milj. euroa (ta 0,628 milj. euroa; ed.v. 0,997 milj. euroa). Lisäksi asiakkaalla kahden vuoden vuokra-ajalla olevat mobiililaitteet on kirjattu tilinpäätösvouden alusta investoinniksi, mikä vaikutti tavaraostojen käyttötalousmenoon pienentävästi.

Palvelujen ostot toteutuivat 5,8 milj. euroon (ta 6,3 milj. euroa; ed.v. 5,8 milj. euroa). Tilinpäätösvouden alusta on otettu käyttöön menojen jaksotus niiden

vaikutusajaksi, kun meno ylittyy 10.000 €. Menojen jaksotuksesta johtuen osa tilinpäätösvouden ostoista näkyy menona tulevana vuonna eivätkä kokonaisuudessaan tilinpäätöstilanteessa.

Henkilöstökulut toteutuivat 4,7 milj. euroon (ta 4,8 milj. euroa; ed.vuosi 4,9 milj. euroa). Palkkakuluja las-ki edellisvuoteen nähden mm. palkattomat poissa-olot sekä kesätyöntekijöitä rekrytoitiin edellisvuotta vähemmän. Talousarvioon nähden myös eräät rekrytoinnit eivät toteutuneet suunnitellussa aikataulussa.

Tilinpäätösvouden poistot olivat 4,3 milj. euroa (ta 4,2 milj. euroa; ed.v. 4,1 milj. euroa). Poistoja kasvativat mobiililaitteiden investoinniksi kirjaaminen, joiden poisto-aika on kaksi vuotta.

Liiketoiminnan muut kulut toteutuivat 1,1 milj. euroon (ta 1,0 milj. euroa; ed.vuosi 1,0 milj. euroa). Liiketoiminnan muut kulut koostuvat vuokrista.

Tilikauden ylijäämä oli 1 018 000 euroa (vuonna 2016 alijäämä oli 675 000 euroa). Ylläkuvatuista tekijöistä johtuen tilikauden 2016 tuloksen kanssa vertailukelpoinen ylijäämä tilikaudelle 2017 oli 280 000 euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli positiivinen 1,1 milj. euroa (ta -0,026 milj. euroa; ed.vuosi -0,7 milj. euroa). Investoinnit toteutuivat 4,2 milj. euroon (ta 4 milj. euroa, ed.v. 4,1 milj. euroa) ylittäen talousarvion 0,2 milj. euroa.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden tulos 1 017 785,04 siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä tilille kasvattaen omaa pääomaa 7.535.679,59 euroon.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	90	82	85	87	84
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		1		4	
Tilapäiset		8	5	5	6
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	90	90	90	92	90
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	75	83,81	84,68	83,54	81,7
Tilapäiset		6,79	6,71	7,02	9,87
Yhteensä	75	90,6	90,85	90,57	91,57
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-3 915	-3 871	-3 952	-3 763	-3 548
Eläkekulut	-695	-685	-729	-735	-692
Muut henkilösivukulut	-219	-188	-272	-226	-207
Yhteensä	-4 829	-4 744	-4 953	-4 724	-4 447

Tilinpäätösvuonna Oulun Tietotekniikan palkallisen henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 90 henkilöä, joista 82 on vakinaisia ja 8 määräaikaista. Palkallisen henkilöstön määrä on sama kuin edellisvuonna. Henkilöstön kokonaismäärä huomioiden mm. palkattomat poissaolot on 98. Määräaikaista työntekijöitä on palkattu sijaisuuksiin tai projektiluonteisiin tehtäviin.

Henkilöstön määrä toteutui talousarvion mukaisesti. Henkilöstökulut jäivät suunniteltua pienemmäksi johtuen palkattomista poissaoloista, myös kesätyöntekijöitä ei palkattu suunnitellun mukaisesti. Kaikki rekrytoinnit eivät toteutuneet suunnitellussa aikataulussa.

Talousarviovuonna toteutui pitkiä sairauspoissaoloja, jotka nostivat sairauspoissaoloprosenttia. Sairauspoissaoloprosentti oli tilinpäätösvuodelta 5,4% kun se edellisvuonna oli 4,8%.

Investoinnit*ICT-investoinnit*

1000 €	Alkuperäinen kokonaiskustannus	Kokonaiskustannus muutosten jälkeen	Edellinen käyttö	TA2017	Toteuma 31.12.2017
Menot	4 000			4 000	4 222

Oulun Tietotekniikka investoi tilinpäätösvuonna 4,2 milj.euroa (ta 4 milj.euroa; ed.v. 4,1 milj.euroa). Päätelaitteisiin investoitiin 2,8 milj.euroa (ed.vuosi 3,1 milj.euroa), ja mobiililaitteiden osuus niistä oli

0,6 milj.euroa. ICT-palveluihin investoitiin 1,1 milj.euroa (ed.vuosi 0,9 milj. euroa) ja ohjelmistojen osuus investoinneista oli 0,3 milj.euroa (ed.v. 0,1 milj. euroa).

OULUN KAUPUNKI
OULUN TIETOTEKNIikka LIKELAITOS

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO	17 339 723,92	16 800 000,00	103,2	539 723,92	16 223 561,65
Liiketoiminnan muut tuotot	235 905,55	34 000,00	693,8	201 905,55	32 910,00
Tuet ja avustukset kunnalta	1 200,71	0,00	0,0	1 200,71	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-519 519,49	-628 000,00	82,7	108 480,51	-997 376,02
Palvelujen ostot	-5 852 667,85	-6 280 000,00	93,2	427 332,15	-5 776 098,13
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-6 372 187,34	-6 908 000,00	92,2	535 812,66	-6 773 474,15
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-3 870 936,78	-3 915 000,00	98,9	44 063,22	-3 951 824,92
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-684 539,35	-695 000,00	98,5	10 460,65	-728 564,46
Muut henkilösivukulut	-187 893,66	-219 000,00	85,8	31 106,34	-272 268,63
Henkilöstökulut yhteensä	-4 743 369,79	-4 829 000,00	98,2	85 630,21	-4 952 658,01
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 283 495,03	-4 182 000,00	102,4	-101 495,03	-4 092 572,75
Liiketoiminnan muut kulut	-1 061 237,53	-1 025 000,00	103,5	-36 237,53	-1 015 330,60
LIKEYLJÄÄMÄ (-ALJÄÄMÄ)	1 116 540,49	-110 000,00	-1 015,0	1 226 540,49	-577 563,86
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,0	0,00	180,23
Muut rahoitustuotot	223,39	0,00	0,0	223,39	1 273,70
Korvaus peruspääomasta	-97 935,00	-98 000,00	99,9	65,00	-97 935,00
Muut rahoituskulut	-1 043,84	0,00	0,0	-1 043,84	-792,68
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-98 755,45	-98 000,00	100,8	-755,45	-97 273,75
YLI-/ALJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 017 785,04	-208 000,00	-489,3	1 225 785,04	-674 837,61
YLI-/ALJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 017 785,04	-208 000,00	-489,3	1 225 785,04	-674 837,61
TILIKAUDEN YLI-/ALJÄÄMÄ	1 017 785,04	-208 000,00	-489,3	1 225 785,04	-674 837,61
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	16,7				-8,8
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	15,5				-8,9
Voitto, %	5,9				-4,2

OULUN KAUPUNKI
OULUN TIETOTEKNIikka LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	380 255,30	495 304,94
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	380 255,30	495 304,94
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	5 691 279,88	5 637 342,91
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	5 691 279,88	5 637 342,91
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 071 535,18	6 132 647,85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	408 342,50	233 348,94
Saamiset kunnalta	1 969 768,36	1 847 404,16
Muut saamiset	641 110,22	689 840,44
Siirtosaamiset	1 756 358,72	1 457 673,87
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 775 579,80	4 228 267,41
Saamiset yhteensä	4 775 579,80	4 228 267,41
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 775 579,80	4 228 267,41
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 847 114,98	10 360 915,26

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	959 506,46	959 506,46
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 540 603,05	5 215 440,66
Tilikauden yli-/alijäämä	1 017 785,04	-674 837,61
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 517 894,55	5 500 109,51

POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.**PAKOLLISET VARAUKSET****TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT****VIERAS PÄÄOMA****Pitkäaikainen**

Lainat kunnalta	672 751,71	672 751,71
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	672 751,71	672 751,71

Lyhytaikainen

Ostovelat	2 735 935,07	3 242 229,44
Muut velat	71 851,50	80 320,69
Siirtovelat	848 682,15	865 503,91
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	3 656 468,72	4 188 054,04
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 329 220,43	4 860 805,75

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 847 114,98	10 360 915,26
----------------------	---------------	---------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	60,1	53,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	24,6	29,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	5558	4541

OULUN KAUPUNKI
OULUN TIETOTEKNIikka LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 116 540,49	-110 000,00	-1 015,0	1 226 540,49	-577 563,86
Poistot ja arvonalentumiset	4 283 495,03	4 182 000,00	102,4	101 495,03	4 092 572,75
Rahoitustuotot ja -kulut	-98 755,45	-98 000,00	100,8	-755,45	-97 273,75
Tulorahoituksen korjaukset	-7 290,18	0,00	0,0	-7 290,18	0,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-4 222 382,36	-4 000 000,00	105,6	-222 382,36	-4 103 474,49
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 290,18	0,00	0,0	7 290,18	0,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 078 897,71	-26 000,00	-4 149,6	1 104 897,71	-685 739,35
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-122 364,20	0,00	0,0	-122 364,20	397 330,54
Saamisten muutos muilta	-424 948,19	0,00	0,0	-424 948,19	-395 424,00
Korottomien velkojen muutos muilta	-531 585,32	0,00	0,0	-531 585,32	683 832,81
Rahoituksen rahavirta	-1 078 897,71	0,00	0,0	-1 078 897,71	685 739,35
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	-26 000,00	0,0	26 000,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Lainanhoitokate	54,6				35,6
Kassan riittävyys, pv	46,6				42,3
Quick ratio	1,3				1,0
Current ratio	1,3				1,0
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	447797				-2195797
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2017				31.12.2016
Yhdystili 31.12.	1 969 768,36				1 847 404,16
Yhdystili 01.01.	1 847 404,16				2 244 734,70
Yhdystilin muutos	122 364,20				-397 330,54

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT OULUN TIETOTEKNIikka LIIKELAITOS

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot	2017	2016
Liikevaihto		
Sisäiset palvelut	-2 595,83	-503,42
Asiakaskeskus	2 767 827,63	2 663 216,38
Palvelukeskus	14 574 492,12	13 560 848,69
Liiketoiminnan muut tuotot	235 905,55	32 910,00
Tuet ja avustukset	1 200,71	
Yhteensä	17 576 830,18	16 256 471,65

3. Palvelujen ostot	2017	2016
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	5 852 667,85	5 776 098,13
Yhteensä	5 852 667,85	5 776 098,13

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet 5 v / tasapoisto

Tietokoneohjelmistot

Atk-ohjelmistot 2 v / tasapoisto

Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset 5 v - 10 v /tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Muut koneet ja kalusto

Atk-laitteet 3 v / tasapoisto

Tabletit ja älylaitteet 2 v / tasapoisto

Muut laitteet ja kalusteet 3 v / tasapoisto

Muutos Oulun kaupungin suunnitelmapoistojen perusteisiin ja poistosuunnitelmaan, KH 12.6.2017 § 172.

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvotustulot ja -tappiot

	2017	2016
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot	7 290,18	
Myyntivoitot yhteensä	7 290,18	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

6. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	495 304,94			495 304,94
Lisäykset tilikauden aikana	342 828,86			342 828,86
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Hankintamenoon luettujen korkojen määrä				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-457 878,50			-457 878,50
Poistamaton hankintameno 31.12.	380 255,30			380 255,30
Kirjanpitoarvo 31.12.	380 255,30			380 255,30

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				5 637 342,91			5 637 342,91
Lisäykset tilikauden aikana				3 879 553,50			3 879 553,50
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto				-3 825 616,53			-3 825 616,53
Poistamaton hankintameno 31.12.				5 691 279,88			5 691 279,88
Kirjanpitoarvo 31.12.				5 691 279,88			5 691 279,88

7. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		355 123,68		201 071,45
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	355 123,68	0,00	201 071,45
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		33 667,04		10 572,43
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	33 667,04	0,00	10 572,43
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	388 790,72	0,00	211 643,88

8. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	22 750,00	21 000,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	1 733 608,72	1 436 673,87
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 756 358,72	1 457 673,87
Siirtosaamiset yhteensä	1 756 358,72	1 457 673,87

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

9. Oma pääoma

	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	959 506,40	959 506,46
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	959 506,40	959 506,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.		
Vahinkorahasto 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Vahinkorahasto 31.12.		
Muut omat rahastot 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot 31.12.		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	5 215 440,66	5 215 440,66
Liikelaytosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	-674 837,61	
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	4 540 603,05	5 215 440,66
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 017 785,04	-674 837,61
Oma pääoma yhteensä	6 517 894,49	5 500 109,51

10. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	2017	2016
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	672 751,71	672 751,71
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	672 751,71	672 751,71

11. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		25 245,22		10 712,02
Muut velat				
Siirtovelat				5 842,84
Yhteensä	0,00	25 245,22	0,00	16 554,86
Vieras pääoma yhteensä	0,00	25 245,22	0,00	16 554,86

12. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Matkakorttien latausmaksu (veklka*)		
Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	20 251,11	18 744,50
Lomapalkkavelka	824 453,00	815 129,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
PPSHP/peruspääoman korko jäsenkunnille		
PPSHP/potilasvahinkovakuutus		
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus		
Verojaksotukset		
Työmarkkinatuki, Kela		
Muut menojäämät	3 978,04	31 630,41
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	848 682,15	865 503,91

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2017	2016
Vuokravastuut		
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti	949 025,40	766 752,24
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	949 025,40	766 752,24
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet		
Leasingvastuut yhteensä	101 822,05	146 506,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	100 048,85	146 506,00
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	1 050 847,45	913 258,24

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

14. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2017	2016
Henkilöstön lukumäärä		
Yleishallinto	2	1
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaikokset	96	94
Yhteensä	98	95

15. Henkilöstökulut

	2017	2016
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	4 743 369,79	4 952 658,01
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	4 743 369,79	4 952 658,01

16. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2017	2016
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	310,50	230,00
Keskustapuolue	507,15	207,00
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	57,50	149,08
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	688,60	
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	572,48	559,30
Vasemmistoliitto	531,88	632,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 668,11	1 777,88

13.3. Oulun Tekninen liikelaitos

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Teknisen liikelaitoksen taloudellinen tulos 2017 oli hyvä; tilikauden ylijäämäksi muodostui 1,6 M€.

Liikelaitoksen liikevaihto oli yhteensä 54,6 M€, mikä oli 1,7 M€ budjetoitua vähemmän. Edellisuuteen verrattuna vuoden 2017 liikevaihto pieneni 0,6 M€.

Vuoden 2017 alussa liikelaitokseen siirtyi Oulun Konttorista virastomestaripalveluiden tuottaminen. Siirto lisäsi liikelaitoksen liikevaihtoa 2,0 M€/v ja henkilöstömäärää 48 vakinaista työntekijää.

Teknisen liikelaitoksen varastopalveluiden tuottaminen henkilöstön siirtyä elokuun lopussa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille; muutos vähensi loppuvuoden liikevaihtoa noin 1,2 M€ ja kokonaishenkilöstömäärää kahdeksan vakinaista työntekijää.

Tuotannon tehokkuustavoitteet saavutettiin. Palvelutuotannon volyyymi kyettiin pitämään suunnitellulla tasolla henkilöstöresurssien alenemista huolimatta. Tuottavuuden nousu näkyy myös asiakkaalla; palveluhintoja pystyttiin osin alentamaan.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteuma
Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	Teknisen liikelaitoksen toiminta kehittyi omistajapoliittisen ohjelman mukaisesti	Liikevaihdon aleneminen ja palveluiden tuottaminen Teknisen liikelaitoksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden 2020 mukaisesti	Kehittämissuunnitelman toteutuminen yhteistyössä tilaaja-yksiköiden kanssa palvelusegmentteittäin	Liikevaihto 54,6 M€. Tavoite saavutettiin.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteuma
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse	Vakituisen henkilöstön määrä pienenee	vakituisen henkilöstön määrä	Vähennys -115 henkilöä (TP2012/kuntaliitoksen jälkeinen taso, laskennassa huomioidaan konsernin sisäiset henkilösirrot)	vähennys 159 henkilöä. Tavoite saavutettiin.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Taloustarvion 2017 mukainen liikeylijäämätavoite 0,849 M€ sis. tuloutus omistajalle 0,279 M€ saavutettiin.

Tavoite [1 000 €]	Ta 2017	Ta-muutokset	Ta 2017 + muutokset	TP 2017	Poikkeama muutettuun taloustarvioon	Toteuma-% 2017	TP 2016
Liikeylijäämä	849	-	849	1 894	1 044	212 %	1 149
Tuloutus omistajalle	279	-	279	279	0	100 %	279
Liikelaitokselle annetut lainat	657	-	657	657	0	100 %	657
Investointimäärä-rahojen sitovuudet	1 000	-	1 000	663	-337	66%	648

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut 1000€	TP 2016	TP 2017	TA 2017
Toiminnan laajuus			
• Liikevaihto	55 206	54 641	56 330
• Investoinnit	615	663	1 000
Kannattavuus			
• liikeylijäämä	1 149	1 894	849
• sij.pääoman tuotto, %	15,4%	21,7%	-
• korvaus peruspääomasta ja	279	279	279
• korvaus sij.pääomasta, %	6 %	6 %	6 %

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TP 2017	TA 2017
Ylläpidetty kiinteistökanala / henkilöstömäärä [brm2/hvt]	11 992	12 874	12 512
Ylläpidetty katuverkko / henkilöstömäärä [km/hvt]	24,2	25,2	22,4
Tilakustannukset / liikevaihto [%]	2,5%	2,2%	2,3%
Teklin keskusvaraston kiertonopeus	20,8	-*	16

*varasto siirtyi PPSHP:lle 9/2017

Talouden toteuma 1.1.-31.12.2017

Liikelaitoksen liikevaihto oli 54,6 M€. Liikevaihtotaso alittui budjetoidusta (56,3 M€) 1,7 M€.

Vuodelle 2017 liikevaihtoa lisäävänä tekijänä oli vi-rastomestaripalvelujen lisäys (1.1.2017-) noin +2,0 M€ ja vähentävänä tekijänä varastopalvelujen poistuminen (31.8.2017-) noin -1,2 M€. Budjetissa ei ol-tu huomioitu varaston poistumista, koska muutos ei ollut budjettia tehtäessä tiedossa. Mikäli varaston poistuminen huomioitaisiin liikevaihdossa (56,3 M€ - 1,2 M€), alittaisi toteuma (54,6 M€) muun toimin-nan osalta suunnitellun liikevaihtotason 0,5 M€.

Henkilöstökulut olivat 21,3 M€. Henkilöstökulut alit-tivat budjetoidun (23,0 M€) 1,7 M€ johtuen henki-löstömäärän suunniteltua suuremmasta poistumas-ta, työaikajärjestelyistä (siirretty työaika), ylitoiden vähentämisestä sekä valtakunnallisen kilpailukyky-sopimuksen vaikutuksista. Henkilöstökuluja vähen-sivät myös lomapalkkavelkojen kirjauskäytännöistä henkilöstösiirroissa ja varaston henkilöstön siirtymi-sestä PPSHP:lle yhteensä 0,3 M€.

Aineiden ja tarvikkeiden ostojen määrä 12,1 M€ alitti budjetoidun (13,3 M€) 1,2 M€:lla hankintatoiminto-jen hyvästä onnistumisesta sekä osin varastopalvelu-jen ja sen materiaalivaraston poistumisesta johtuen.

Liikelaitoksen toimintamalli, missä tilaaja-asiakkai-den kanssa yhteistyössä hyödynnettiin liikelaitoksen projektihallintaosaaminen sekä optimoitiin liikelai-

toksen henkilöstöresurssien kohdentaminen, aliura-koitsijoiden käyttö ja materiaalien tehokas kilpailu-tus tuotti hyvän tuloksen. Tilikauden ylijäämä oli 1,6 M€ (budjetissa tulostavoite n. 0,6 M€); ylijäämä saa-vutettiin toimintojen kokonaistehostamisella.

Kiinteitä kuluja alennettiin 0,1 M€ tehostamalla Montera Oy:n hallintopalvelujen käyttöä sekä te-hostamalla toimitilojen käyttöä 0,1 M€. Maaraken-nuspalveluiden mittaus- ja geotekniikkapalveluita tekevän yksikkö muutti Koskitien varikolta keväällä 2017 Poratie 10:n tiloihin. Liikelaitoksen omien tila-tehokkuutta lisäävien toimenpiteiden lisäksi liikelai-tos Oulun Serviisiin hallinto sijoittui Teknisen liikelai-toksen hallinnon tiloihin (Sorvie 5) vuoden lopussa pienentäen Teknisen liikelaitoksen tilavuokrame-noja. Pitkällä tähtäimellä kiinteiden kulujen alene-misen myönteiset vaikutukset on vietävissä palve-luhintoihin etenkin ympäristön ylläpitopalveluista Koskitien varikkotoimintojen muutosten ansiosta.

Yleisten alueiden ylläpidossa tuottavuutta paransi-vat työaikamuotojen aiempaa parempi hyödyntä-minen sekä normaalin työajan ulkopuolisten töiden tuottaminen alihankintapalveluita (hiekan poisto, viikonloppupuhtaanapito, nurmikoiden leikkaukset, lumenajot) hyödyntämällä sekä kunnossapitoma-teriaalinen kilpailuttaminen asiakkaan määrittämällä uusituilla laatuvaatimuksilla. Yleisten alueiden yllä-pidon osalta jatkettiin tavoitehintaurakointimuodon käyttöönottoa yhteistyössä tilaaja-yksiköiden kans-sa; tavoitehinnan käytöllä tasataan taloudellisia ris-kejä ja alennetaan hinnoittelua asiakkaalle. Teknisen

liikelaitoksen kehittämissuunnitelman mukaisesti yleisten alueiden ylläpitotoiminnot Haukiputaalla supistuivat ja Kiimingissä päättyivät.

Maarakennuspalvelut tehostivat tuotantoprosessiin 3D –koneohjauksen ja työnhallinta –järjestelmien avulla tiiviissä yhteistyössä tilaajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Toiminnan tehostuminen ja hyvä taloudellinen tulos syntyi tehostamalla omien resurssien käyttöä työaikajärjestelyjen avulla sekä kilpailuttamalla tehokkaasti kadunrakennus- ja verkostorakennusmateriaalit ja palveluhankinnat (konepalvelut, massojen siirrot ja kivityöt).

Liikelaitoksen toimintojen uudelleen organisointi (erityisesti Kiinteistöpalvelut) ja toimitilojen vähentäminen näkyi osaltaan käyttömenojen pienentymisenä. Kiinteistöpalvelut luopui Kiimingin Honkimaan tukikohdasta sekä Koskitien kalustevarastosta.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulun teknisen liikelaitoksen johtokunta esittää kaupunginhallitukselle, että Oulun teknisen liikelaitoksen tilikauden ylijäämä siirretään Oulun teknisen liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/ alijäämättilille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Vuoden aikana vakinaisen henkilöstön kokonaismäärä lisääntyi 8 työntekijällä. Kun laskuista jätetään pois organisatoriset muutokset (48:n virastomestarin lisäys 1.1 ja 8:n varastotyöntekijän poistuminen 31.8) on nettopoistuma 32 vakituista työntekijää. Henkilöstöriskit osin toteutuivat; henkilöstöä irtisa-

Kiimingissä tukikohtavaraston pientarvikkeet sekä työvälineet siirrettiin huoltoautoihin. Koskitien opetusvälinevaraston tilat siirtyivät Siku:n vuokrasopimukseen.

Palvelusegmenttien alueellisen ja sisällöllisen kohdentamisen sekä toimintojen tehokkuuden parantamisen seurauksena liikelaitoksen irtainta omaisuutta jäi tarpeettomaksi; tarpeetonta omaisuutta realisoitiin julkisella myyntimenettelyllä 0,1 M€.

Palvelujen ostot olivat 17,7 M€. Palvelujen ostot ylittivät budjetoidun (17,2 M€) 0,5 M€ johtuen toimintakauden aikana palveluiden laajuus ja –sisältömuutoksista.

Materiaalien ostot olivat 12,1 M€. Materiaalien ostot alittivat budjetoidun (13,3 M€) 1,2 M€ johtuen varaston toimintojen poistumisesta.

noutui 12 työntekijää pääosin johtuen liikelaitoksen toiminnan jatkumisen epävarmuudesta.

Keskimääräinen henkilöstövahvuus oli 558; vakituisia 457, määräaikaisia 52, oppilaita ja harjoittelijoita 22, oppisopimussuhteisia 9 sekä työllistettyjä 18 henkilöä. Vakituksia työntekijöitä oli vuoden lopussa 434 työntekijää.

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	454	434	426	467	512
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	-19	-24	-26	-28	-19
Tilapäiset	32	42	19	29	31
Organisatoriset muutokset	+40	+32 (+40-8)	- 15	-17	0
Yhteensä	486	476	445	496	543
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	-	337,5	326,5	357,8	389,0
Tilapäiset	-	55,9	55,9	58,7	56,8
Yhteensä	-	393,4	382,4	416,5	445,8
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	17 032 000	15 895 000	15 674 000	17 108 000	18 690 000
Eläkekulut	4 886 000	4 635 000	5 127 000	5 437 000	5 848 000
Muut henkilösivukulut	1 092 000	770 000	1 076 000	1 018 000	1 088 000
Yhteensä	23 010 000	21 301 000	21 877 000	23 563 000	25 626 000

Vakituisessa työsuhteessa olleiden työntekijöiden keski-ikä oli 53,4 vuotta.

Määräaikaisen työvoiman käytöllä tasattiin kausitöiden työhuippujen resurssitarpeita.

Investoinnit

Koneet ja kalusto

1000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2017	Toteuma 31.12.2017
Menot	-	648	1 000	663
Tulot	-	-	-	-

Kone- ja kalustoinvestoinnit toteutuivat suunnitellusti ja olivat yhteensä 0,66 M€. Liikelaitos oli budjetissaan varautunut merkittäviin toimitilamuutoksiin (Koskitien varikkotoimintojen siirtoon Ruskon ja Poratien tukikohtiin); meneillään olevasta omistajapoliittisesta tarkastelusta johtuen osa suunnitelluista muutostoimenpiteistä jätettiin toteuttamatta.

OULUN KAUPUNKI
OULUN TEKNINEN LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO	54 640 770,24	56 329 824,00	97,0	-1 689 053,76	55 202 685,95
Liiketoiminnan muut tuotot	830 342,65	516 500,00	160,8	313 842,65	773 647,15
Tuet ja avustukset kunnalta	649 238,49	640 076,00	101,4	9 162,49	757 043,58
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-11 728 781,78	-13 288 020,00	88,3	1 559 238,22	-13 099 626,10
Varastojen lis.(+)/väh.(-)	-332 420,93	0,00	0,0	-332 420,93	-4 765,09
Palvelujen ostot	-17 804 740,74	-17 225 636,00	103,4	-579 104,74	-17 300 867,58
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-29 865 943,45	-30 513 656,00	97,9	647 712,55	-30 405 258,77
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-15 895 433,77	-17 031 806,00	93,3	1 136 372,23	-15 673 775,94
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-4 635 126,47	-4 886 146,00	94,9	251 019,53	-5 127 499,64
Muut henkilösivukulut	-769 939,34	-1 092 021,00	70,5	322 081,66	-1 075 724,55
Henkilöstökulut yhteensä	-21 300 499,58	-23 009 973,00	92,6	1 709 473,42	-21 877 000,13
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-334 562,46	-342 543,00	97,7	7 980,54	-346 408,24
Liiketoiminnan muut kulut	-2 725 824,44	-2 769 316,00	98,4	43 491,56	-2 956 146,41
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	1 893 521,45	850 912,00	222,5	1 042 609,45	1 148 563,13
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,0	0,00	2 270,15
Muut rahoitustuotot	741,35	0,00	0,0	741,35	590,36
Korvaus peruspääomasta	-279 442,00	-279 442,00	100,0	0,00	-279 442,00
Muut rahoituskulut	-3 160,95	0,00	0,0	-3 160,95	-487,73
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-281 861,60	-279 442,00	100,9	-2 419,60	-277 069,22
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 611 659,85	571 470,00	282,0	1 040 189,85	871 493,91
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 611 659,85	571 470,00	282,0	1 040 189,85	871 493,91
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 611 659,85	571 470,00	282,0	1 040 189,85	871 493,91
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,7				15,4
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	21,7				15,4
Voitto, %	2,9				1,6

OULUN KAUPUNKI
OULUN TEKNINEN LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 829 060,82	1 500 527,99
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 829 060,82	1 500 527,99
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 829 060,82	1 500 527,99
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	643 402,41	694 996,82
Valmiit tuotteet	0,00	280 826,52
Vaihto-omaisuus yhteensä	643 402,41	975 823,34
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	204 622,84	340 125,70
Saamiset kunnalta	12 503 459,72	11 502 680,50
Muut saamiset	839 637,72	670 513,89
Siirtosaamiset	168 952,21	152 900,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	13 716 672,49	12 666 220,09
Saamiset yhteensä	13 716 672,49	12 666 220,09
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	480,00	560,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	14 360 554,90	13 642 603,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 189 615,72	15 143 131,42

236 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	4 000 000,00	4 000 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 250 131,87	2 378 637,96
Tilikauden yli-/alijäämä	1 611 659,85	871 493,91
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 861 791,72	7 250 131,87

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	376 573,45	285 008,83
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	376 573,45	285 008,83

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat kunnalta	657 362,00	657 362,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	657 362,00	657 362,00

Lyhytaikainen

Saadut ennakot	621,34	0,00
Ostovelat	2 644 567,27	3 244 427,92
Muut velat	236 180,86	270 337,76
Siirtovelat	3 412 519,08	3 435 863,04
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	6 293 888,55	6 950 628,72
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 951 250,55	7 607 990,72

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 189 615,72	15 143 131,42
----------------------	---------------	---------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	54,7	47,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,4	13,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	4 862	3 250

OULUN KAUPUNKI
OULUN TEKNINEN LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	1 893 521,45	850 912,00	222,5	1 042 609,45	1 148 563,13
Poistot ja arvonalentumiset	334 562,46	0,00	0,0	334 562,46	346 408,24
Rahoitustuotot ja -kulut	-281 861,60	-279 442,00	100,9	2 419,60	-277 069,22
Tulorahoituksen korjaukset	-15 567,09	0,00	0,0	-15 567,09	-55 997,88
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-663 095,29	-1 000 000,00	66,3	-336 904,71	-647 964,56
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	107 131,71	0,00	0,0	107 131,71	69 537,91
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 374 691,64	-428 530,00	-320,8	946 161,64	583 477,62
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	332 420,93	0,00	0,0	332 420,93	4 765,09
Saamisten muutos kunnalta	-1 000 779,22	0,00	0,0	-1 000 779,22	-371 614,70
Saamisten muutos muilta	-49 673,18	0,00	0,0	-49 673,18	-423 001,57
Korottomien velkojen muutos muilta	-656 740,17	0,00	0,0	-656 740,17	206 573,56
Rahoituksen rahavirta	-1 374 771,64	0,00	0,0	-1 374 771,64	-583 277,62
RAHAVAROJEN MUUTOS	-80,00	-428 530,00	0,0	-428 450,00	200,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	293,5				188,0
Pääomamenojen tulorahoitus, %	293,5				188,0
Kassan riittävyys, pv	0				0
Quick ratio	2,2				1,8
Current ratio	2,3				2,0
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	6 350 617,72				4 374 147,34
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2017				31.12.2016
Yhdystili 31.12.	12 503 459,72				11 502 680,50
Yhdystili 01.01.	11 502 680,50				11 131 065,80
Yhdystilin muutos	1 000 779,22				371 614,70

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT OULUN TEKNINEN LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus
Maanrakennuksen materiaalivarasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan. Viheryksikön multavarasto on merkitty taseeseen valmistuskustannusten mukaan. Koneyksikön varasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan. Logistiikkayksikön varasto on merkitty taseeseen lifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusomaisuus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät
Ulkkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot

	2017	2016
Yleishallinto		
Sosiaali- ja terveystoiminta		
Liikevaihto	54 640 770,24	55 202 685,95
Liiketoiminnan muut tuotot	830 342,65	773 647,15
Tuet ja avustukset	649 238,49	757 043,58
Yhteensä	56 120 351,38	56 733 376,68

3. Palvelujen ostot

	2017	2016
Asiakaspalveluiden ostot	0,00	32,30
Muiden palveluiden ostot	17 804 740,74	17 300 835,28
Yhteensä	17 804 740,74	17 300 867,58

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
Rakennukset	
Asuinrakennukset	30 v - 40 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut rakennukset	

Talousrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Talousrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kalliorakentaminen	40 v - 50 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huoltoruoppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutoasemat ja ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v -20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 20 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v -20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v -20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa

5. Pakollisten varausten muutokset

	2017	2016
Takuuvaraus 1.1	285 008,83	271 468,80
Lisäykset tilikaudella	226 112,66	151 372,79
Vähennykset tilikaudella	-134 548,04	-137 832,76
Takuuvaraus 31.12.	376 573,45	285 008,83

6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvotustulot ja -tappiot

	2017	2016
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot	107 131,71	69 537,91
Myyntivoitot yhteensä	107 131,71	69 537,91
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		
Muut myyntitappiot		
Myyntitappiot yhteensä	0,00	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7. Pysyvä vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				1 500 527,99			1 500 527,99
Lisäykset tilikauden aikana				663 095,29			663 095,29
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00			0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00			0,00
Siirrot erien välillä				0,00			0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0,00			0,00
Tilikauden poisto				-334 562,46			-334 562,46
Poistamaton hankintameno 31.12.				1 829 060,82			1 829 060,82
Kirjanpitoarvo 31.12.				1 829 060,82			1 829 060,82

8. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		92 359,43		119 837,28
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	92 359,43	0,00	119 837,28
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		71,19		325,98
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		1 750,00		1 900,00
Yhteensä	0,00	1 821,19	0,00	2 225,98
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		248,00		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	248,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	94 428,62	0,00	122 063,26

9. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut menoennakot ja tulojäämät		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	167 003,00	151 000,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	1 949,21	1 900,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	168 952,21	152 900,00
Siirtosaamiset yhteensä	168 952,21	152 900,00

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

10. Oma pääoma

	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	4 000 000,00	4 000 000,00
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	4 000 000,00	4 000 000,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0,00	0,00
Vahinkorahasto 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Vahinkorahasto 31.12.	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot 31.12.	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	2 378 637,96	2 378 637,96
Liikelaistosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	871 493,91	
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	3 250 131,87	2 378 637,96
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 611 659,85	871 493,91
Oma pääoma yhteensä	8 861 791,72	7 250 131,87

11. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	2017	2016
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä	657 362,00	657 362,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	657 362,00	657 362,00

12. Pakolliset varaukset

	2017	2016
Takuuvaraus	376 573,45	285 008,83
Muut pakolliset varaukset yhteensä	376 573,45	285 008,83

13. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		186 642,44		104 011,94
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	186 642,44	0,00	104 011,94
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				44,21
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	44,21
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	186 642,44	0,00	104 056,15

14. Liittymismaksut ja muut velat

	2017	2016
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	236 180,86	270 337,76
Yhteensä	236 180,86	270 337,76

15. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Maankäyttösopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut tuloennakot		
Menojäämät		
Muut menojäämät		
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Matkakorttien latausmaksu veklka*)		

Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	83 123,38	77 926,79
Lomapalkkavelka	3 016 317,00	2 987 376,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
PPSHP/peruspääoman korko jäsenkunnille		
PPSHP/potilasvahinkovakuutus		
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus		
Verojaksotukset		
Työmarkkinatuki, Kela		
Muut menojäämät	313 078,70	370 560,25
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 412 519,08	3 435 863,04

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

16. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2017	2016
Vuokravastuut		
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2077 asti		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		
Sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet		
Leasingvastuut yhteensä	1 436 888,53	1 794 009,42
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	539 075,84	625 725,91
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	1 436 888,53	1 794 009,42

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSEKVA TILITIEDOT

17. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2017	2016
Henkilöstön lukumäärä		
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	494	444
Yhteensä	494	444

18. Henkilöstökulut

	2017	2016
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	21 300 499,58	21 877 000,13
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	21 300 499,58	21 877 000,13

19. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut

	2017	2016
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	57,50	126,50
Keskustapuolue	411,75	823,50
Kiimingin perussuomalaiset	46,00	149,50
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset		
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	139,15	202,40
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	184,00	483,00
Vasemmistoliitto	172,51	330,64
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 010,91	2 115,54

13.4. Liikelaitos Oulun Serviisi

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Liikelaitos Oulun Serviisi vastaa kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden sekä ikäihmisen hoivalaitosten monipalveluiden hoitamisesta. Hoitamistavasta mukaisesti Serviisi tuottaa palvelut itse tai hankkii niitä yksityisiltä palveluntuottajilta. Palvelut tuotetaan kaupungin sisäisille asiakkaille, joista suurimmat ovat Sivistys- ja kulttuuripalvelut sekä Hyvinvointipalvelut. Palveluita tuotetaan vähäinen määrä myös kaupungin palvelutoimintaan liittyville yksityisille toimijoille.

Serviisi jatkoi vuoden 2017 aikana omistajapoliittisessa ohjelmassa 2013-2016 päätettyjen tavoitteiden toteuttamista. Omistajapoliittisen ohjelmaan (KH 3.2.2014 § 44) on kirjattu, että vuonna 2020 markkinoilta ostettavien palveluiden osuuden tavoite on 30 %. Kilpailutukset on hoidettu yhdessä asiakkaiden kanssa asiakkaan tarpeet ja kaupungin kokonaisuus huomioiden. Vuoden 2017 tavoitteena oli kilpailuttaa omaa toimintaa ulkoisille toimijoille n. 700 000 euron edestä. Loppuvuoden 2017 aikana kilpailutettiin Ylikiimingin alueella olevien kohteiden ateria- ja puhtauspalvelutoiminta ulkoiselle toimijalle. Yksityisten palveluntuottajien palveluiden laatua valvotaan asiakaskohteissa samalla tavalla kuin oman tuotannon laatua. Vuoden 2018 valtuustoon sitova oman toiminnan osuuden tavoite on 72 %.

Lokakuussa 2017 Oulun Tuotantokeittiö aloitti toimintansa ja se tuottaa noin ¾ -osaa kaikista aterioista. Vaikka omien valmistuskeittiöiden määrä vähentyi vuoden aikana 23:sta valmistuskeittiöstä seitsemään, Serviisi on edelleen kokonaispalveluntuottaja ateriapalveluissa. Aterioiden valmistuksen radikaali vähentyminen on muuttanut Serviisin toimintaa ja edellyttänyt merkittävää toimintojen uudelleenjärjestämistä. Henkilöstön näkökulmasta muutos on tarkoittanut noin 23 työpanoksen tarpeen vähentymistä ja muuttuneessa organisaatiossa noin 50 henkilön työnkuvan muutosta. Tuotantokeittiön palvelukseen siirtyy 2017-2018 yhteensä 17 henkilöä. Muutos on vaikuttanut myös ateriapalveluiden tietojärjestelmätarpeeseen. Jatkossa oman tuotannonohjauksen järjestelmän sijaan pääpaino on tilausjärjestelmän hankinnassa. Samalla selvitetään tarvittavan järjestelmän rakentaminen/kehittäminen kaupungin omana työnä (Toteuttajana Oulun Tietotekniikka). Oman tuotannonohjauksen järjestelmän tarpeen selvitys on edelleen työn alla.

Serviisin ja Teklin toimintojen yhdistymistä selvitetiin keväällä 2017. Selvityksen perusteella käynnistettiin Serviisin ja Teklin yhteiset palvelupilotit Hiukkavaarataloon ja Laanilan kouluun, joissa tavoitteena oli tunnistaa uusia yhteisiä palvelun tuotantotapoja ja palvelumuotoilun keinoja. Palvelupolku -mallilla suoritettavat pilotit on toteutettu yhteistyössä asiakkaan ja Hiukkavaaratalon yksityisen palveluntuottajan edustajien kanssa.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kuntalaisten hyvinvointi:

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 30.9.	Toteuma 31.12.
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Esityksen tekeminen kaupungin ruokaohjelman käyttöönotosta.	Ruokaohjelman valmiusaste: Ruokaohjelma on laadittu 30.8.2017. Esitys kh:lle ja kv:lle ruokaohjelman käyttöönotosta 30.9.2017.	Ruokaohjelman arvioidaan valmistuvan 31.12.2017 mennessä.	Toteutui osittain. Ruokaohjelma pohjautuu Valtioneuvoston ruokapolitiittisen selonteon toimeenpanosuunnitelmaan 9.10.2017. Tästä johtuen ruokaohjelmaluonnos valmistui 12/2017, eikä sitä ehditty viemään päätöksentekoon 2017.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino:

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 30.9.	Toteuma 31.12.
Kokonaistarkasteluna kaupungin omavaraisuus palvelutuotannosta laskee.	Serviisin oman tuotannon osuus kaupungin ateria- ja puhtaustalouden kokonaistuotannosta on 70 % vuoden 2020 loppuun mennessä.	Oman tuotannon osuus kokonaistuotannosta: Oman tuotannon liikevaihto on 31.12.2017 75 % Serviisin koko liikevaihdosta.	Toteuma 77 % (ei vielä uusia kilpailutuksia TP2016 tilanteesta)	Toteutunut. Toteuma 73,4 %.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Ta2017	TA-muutokset	TA2017 muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2017	TP2016
Liikelylijäämä 1000€	513	-	513	488	-25	92,27	-65
Tuloutus omistajalle, 1000 €	20	-	20	20	0	100	20
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000€	50	-	50	49	1	97,05	70

Valtuustoon sitovat tavoitteet täyttyivät muutoin, paitsi liikelylijäämän osalta, joka jäi 25 t€ alle asetetun tavoitteen. Liikelylijäämä on 488 t€ ylijäämäinen ja 553 t€ parempi kuin edellisellä vuonna.

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut (1 000€)	TA2017	TA-muutokset	TA2017 muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	Toteuma-% 2017	TP 2016
Toiminnan laajuus							
• Liikevaihto	34 600	-	34 600	35 264	664	101,92	34 144
• Investoinnit	50	-	50	49	-1	97,05	70
Kannattavuus							
• liikelylijäämä	513	-	513	488	-25	95,10	-65
• sij.pääoman tuotto, %				12,6			-1,8
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	0,6	-	0,6	0,6	-	-	0,6

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut (1 000€)	TA2017	TA-muutokset	TA2017 muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	Toteuma-% 2017	TP 2016
Liikevaihto € / HTV	81 431	-	81 431	88 848	7 417	109,1	79 944

Talouden toteuma 1.1.-31.12.2017

Liikevaihdon ylitys talousarvioon nähden on noin 664 t€. Ylittyminen johtui pääosin arvioitua suuremmasta Oulun kaupungin sisäisestä myynnistä. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden myynti on ylittänyt ta-

lousarvion noin 1 milj. euroa, kun taas vastaavasti hyvinvointipalveluiden myynti on alittanut talousarvion 0,5 milj. euroa. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden myynnin ylitys johtuu oppilasmäärän kasvusta (n. 400 opp.), tekstiilipintaisten kohteiden puhtaanapidon työmäärän lisääntymisestä, uusista kohteista ja

väistöiloista (mm. Hiukkavaaran monitoimitalo, Talvikankaan koulu, Korpimetson yksikkö, Pohjois-Ritaharjun koulu ja Pitkäkankaan koulun väistö). Hyvinvoinnin laskutuksen arvioitua pienempi toteuma johtuu hyvinvoinnin tilojen keskittämisestä hyvinvointikeskuksiin Haukiputaalla ja Tuirassa (Tuiran kartano ja Haukiputaan terveysasema).

Palvelujen ostojen ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen ylitys on noin 1 092 t€. Palvelujen ostojen ylitys (n. 304 t€) johtui vuokratyövoiman käytön lisääntymisestä. Vuokratyövoimaa on käytetty tavanomaista enemmän johtuen Tuotantokeittömuutoksesta. Aineita, tarvikkeita ja tavaroita on hankittu budjetoitua enemmän (n. 787 t€) johtuen Tuotantokeittön toiminnan aloituksen myöhästymi-

sestä. Tuotantokeittön laskutus oli kokonaisuudessaan n. 948 t€ vuoden 2017 aikana.

Henkilöstömenojen alitus 275 t€ johtuu pääosin siitä, ettei kaikkia kilpailukyky sopimuksen henkilöstömenoja alentavia vaikutuksia oltu huomioitu talousarviossa 2017 (mm. työnantajan vakuutusmaksujen pienentyminen). Vuoden viimeisen päivän henkilöstötilastoon nähden työntekijämäärä toteutui 88 henkilöä talousarvioon nähden pienempänä. Työntekijämäärän vähentyminen ei ehtinyt kokonaisuutena vaikuttamaan henkilöstömenoihin, sillä toiminnanmuutokset (Tuotantokeittiö 10/2017, Ylikiimingin kilpailutus 12/2017, valmistautuminen vuoden 2018 alun kilpailutuksiin) ajoittuivat pääsääntöisesti loppuvuoteen 2017.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitos Oulun Serviisin johtokunta esittää, että Liikelaitos Oulun Serviisin tilikauden ylijäämä 466 368,38 euroa siirretään liikelaitoksen omaan pääomaan. Tilikauden tuloksen siirron jälkeen liikelaitoksen oma pääoma on yhteensä 4 079 012,92 euroa. Tästä peruspääoman osuus on 3 330 000 euroa ja kertyneen ylijäämän osuus 749 012,92 euroa.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	485	457	486	501	544
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	30				
Tilapäiset	101	51	66	133	126
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	586	508	552	634	670
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	351,6	308,5			
Tilapäiset	73,3	71,5			
Yhteensä	424,9	380,0	406,6	476,8	484,3
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-12 874	-12 854	-13 944	-15 240	-16 112
Eläkekulut	-4 209	-4 177	-4 753	-4 978	-5 302
Muut henkilösivukulut	-870	-646	-990	-940	-959
Yhteensä	-17 953	-17 677	-19 686	-21 159	-22 372

Talousarvion tavoite henkilöstömäärän vähentymisestä toteutui. Tavoitteena oli 586 työntekijää 31.12. Henkilöstön määrän vähentymiseen on vaikuttanut Tuotantokeittön toiminnan aloitus, Ylikiimingin kohteiden ateria- ja puhtauspalveluiden kilpailutus, Hyvinvointipalveluiden palveluverkon tehostuminen sekä eläköitymisen hyödyntäminen mahdollisuuksiensa mukaisesti. Kilpailukyky sopimukseen liittyvä työaikojen pidennys on vähentänyt henkilöstötarvetta.

Talousarviossa arvioitua suurempi henkilöstömäärän vähentyminen ajoittui loppuvuoteen, minkä johdosta vähentyminen ei näy samassa suhteessa henkilöstömenojen toteumassa. Serviisi vakinaisesti vuoden 2017 aikana 18 pitkään liikelaitoksessa työskennellyttä henkilöä. Vanhuuseläkkeelle jäi 31 henkilöä ja työkyvyttömyyseläkkeelle 5 henkilöä. Osatyökyvyttömyyseläkkeellä oli 31.12. 54 henkilöä.

Investoinnit

1000 €	TA 2017	TA 2017 muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2017
Menot	50	50	49
Tulot	0	0	0

Investoinnit ovat pääsääntöisesti puhtaanapidon laitteiden uusimista. Vanhojen koneiden ja laitteiden korjaamiseen ja huoltoon käytetään vuosittain 50 000 – 60 000 euroa käyttömenojen puolelta. Uusinvestoinneilla laitekanta pyritään pitämään sellaisessa kunnossa, etteivät huoltomenot nouse kohtuuttoman suuriksi.

OULUN KAUPUNKI
LIIKELAITOS OULUN SERVIISI

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
LIIKEVAIHTO	35 263 737,83	34 599 983,99	101,9	663 753,84	34 144 137,99
Liiketoiminnan muut tuotot	222 245,91	225 999,72	98,3	-3 753,81	255 146,33
Tuet ja avustukset kunnalta	323 254,00	217 997,11	148,3	105 256,89	332 042,19
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-8 636 675,29	-7 849 956,03	110,0	786 719,26	-7 607 950,90
Palvelujen ostot	-8 641 796,47	-8 337 933,79	103,6	303 862,68	-7 168 053,80
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-17 278 471,76	-16 187 889,82	106,7	1 090 581,94	-14 776 004,70
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-12 853 919,65	-12 873 983,08	99,8	-20 063,43	-13 943 806,24
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-4 177 482,44	-4 208 988,13	99,3	-31 505,69	-4 752 609,87
Muut henkilösivukulut	-646 085,23	-869 950,54	74,3	-223 865,31	-989 586,37
Henkilöstökulut yhteensä	-17 677 487,32	-17 952 921,75	98,5	-275 434,43	-19 686 002,48
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-49 993,49	-39 999,84	125,0	9 993,65	-51 191,42
Liiketoiminnan muut kulut	-315 447,74	-349 974,79	90,1	-34 527,05	-283 168,73
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	487 837,43	513 194,62	95,1	-25 357,19	-65 040,82
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,0	0,00	1 600,36
Muut rahoitustuotot	103,03	0,00	0,0	103,03	345,29
Korvaus peruspääomasta	-19 988,00	-19 999,92	99,9	-11,92	-19 988,00
Muut rahoituskulut	-1 584,08	0,00	0,0	-1 584,08	-752,42
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-21 469,05	-19 999,92	107,3	1 469,13	-18 794,77
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	466 368,38	493 194,70	94,6	-26 826,32	-83 835,59
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	466 368,38	493 194,70	94,6	-26 826,32	-83 835,59
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	466 368,38	493 194,70	94,6	-26 826,32	-83 835,59
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,6				-1,8
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	12,6				-1,7
Voitto, %	1,3				-0,2

**OULUN KAUPUNKI
LIKELAITOS OULUN SERVIISI**

LIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	148 597,33	150 064,26
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		150 064,26
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	148 597,33	150 064,26
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	38 802,33	59 173,51
Saamiset kunnalta	7 263 296,52	6 901 849,28
Muut saamiset	645 287,32	263 609,56
Siirtosaamiset	303 301,93	240 903,80
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	8 250 688,10	7 465 536,15
Saamiset yhteensä	8 250 688,10	7 465 536,15
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	480,00	1 040,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 251 168,10	7 466 576,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 399 765,43	7 616 640,41

250 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	3 330 000,00	3 330 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	282 644,54	366 480,13
Tilikauden yli-/alijäämä	466 368,38	-83 835,59
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 079 012,92	3 612 644,54

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

Saadut ennakot	32,72	0,00
Ostovelat	2 002 269,52	1 395 356,18
Muut velat	166 539,44	200 895,68
Siirtovelat	2 151 910,83	2 407 744,01
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 320 752,51	4 003 995,87
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 320 752,51	4 003 995,87

VASTATTAVAA	8 399 765,43	7 616 640,41
-------------	--------------	--------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	48,6	47,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,1	11,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	749	283
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	376 573,45	285 008,83

OULUN KAUPUNKI
LIIKELAITOS OULUN SERVIISI

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	487 837,43	513 194,62	95,1	-25 357,19	-65 040,82
Poistot ja arvonalentumiset	49 993,49	0,00	0	49 993,49	51 191,42
Rahoitustuotot ja -kulut	-21 469,05	-19 999,92	107,3	-1 469,13	-18 794,77
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-48 526,56	-50 000,00	97,1	1 473,44	-70 274,16
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	467 835,31	443 194,70	105,6	24 640,61	-102 918,33
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-361 447,24	0,00	0	-361 447,24	159 715,97
Saamisten muutos muilta	-423 704,71	0,00	0	-423 704,71	-116 827,53
Korottomien velkojen muutos muilta	316 756,64	0,00	0	316 756,64	60 029,89
Rahoituksen rahavirta	-468 395,31	0,00	0	-468 395,31	102 918,33
RAHAVAROJEN MUUTOS					
Rahavarojen muutos	-560,00	443 194,70	-0,1	-443 754,70	0,00
	560,00	0,00	0	560,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Lainanhoitokate	-				95,5
Kassan riittävyys, pv	0				0
Quick ratio	1,9				1,9
Current ratio	1,9				1,9
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	3 883 457				2 788 295
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2017				31.12.2016
Yhdystili 31.12.	7 263 296,52				6 892 501,28
Yhdystili 01.01.	6 892 501,28				7 061 565,25
Yhdystilin muutos	370 795,24				-169 063,97

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

LIIKELAITOS OULUN SERVIISI

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisen poistojen perusteet.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	2017	2016
2. Toimintatuotot		
Liikevaihto		
Ateriapalvelut	22 067 757,65	21 531 354,77
Puhtauspalvelut	11 662 159,92	10 782 143,56
Monipalvelut	1 531 796,20	1 798 522,60
Tuotannon yhteiset	2 024,06	32 117,06
Yhteensä	35 263 737,83	34 144 137,99
Liiketoiminnan muut tuotot		
Ateriapalvelut	2 208,56	1 793,03
Puhtauspalvelut	190,87	
Hallintopalvelut ja asiakkuus	1 370,42	
Tuotannon yhteiset	218 476,06	253 353,30
Yhteensä	222 245,91	255 146,33
Tuet ja avustukset		
Ateriapalvelut	257 170,05	253 195,15
Puhtauspalvelut	66 083,95	78 847,04
Tuotannon yhteiset		
Yhteensä	323 254,00	332 042,19
3. Palvelujen ostot		
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	8 641 796,47	7 168 053,80
Yhteensä	8 641 796,47	7 168 053,80
4. Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto	
Tietokoneohjelmistot		
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto	
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto	
Aineelliset hyödykkeet		
Muut koneet ja kalusto		
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto	

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				150 064,26			150 064,26
Lisäykset tilikauden aikana				48 526,56			48 526,56
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Tilikauden poisto				-49 993,49			-49 993,49
Poistamaton hankintameno 31.12.				148 597,33			148 597,33
Kirjanpitoarvo 31.12.				148 597,33			148 597,33

6. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		0,00		1 338,54
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	1 338,54
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		17 981,65		473,93
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	17 981,65	0,00	473,93
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	17 981,65	0,00	1 812,47

7. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	224 003,00	223 997,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	79 298,93	16 906,80
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	303 301,93	240 903,80
Siirtosaamiset yhteensä	303 301,93	240 903,80

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

8. Oma pääoma

	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	3 330 000,00	3 330 000,00
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	3 330 000,00	3 330 000,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.		
Vahinkorahasto 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Vahinkorahasto 31.12.		
Muut omat rahastot 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot 31.12.		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	366 480,13	366 480,13
Liikelayosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	-83 835,59	
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	282 644,54	366 480,13
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	466 368,38	-83 835,59
Oma pääoma yhteensä	4 079 012,92	3 612 644,54

9. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		554 849,88		33 276,99
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	554 849,88	0,00	33 276,99
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		0,00		-0,72
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	-0,72
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	554 849,88	0,00	33 276,27

10. Liittymismaksut ja muut velat

	2017	2016
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	166 539,44	200 895,68
Yhteensä	166 539,44	200 895,68

11. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Matkakorttien latausmaksu veklka*)		
Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	69 919,78	72 023,02
Lomapalkkavelka	2 047 233,00	2 299 655,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
PPSHP/peruspääoman korko jäsenkunnille		
PPSHP/potilasvahinkovakuutus		
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus		
Verojaksotukset		
Työmarkkinatuki, Kela		
Muut menojäämät	34 758,05	36 065,99
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 151 910,83	2 407 744,01

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

12. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2017	2016
Vuokravastuut		
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet		
Leasingvastuut yhteensä	13 291,56	
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	13 291,56	
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	13 291,56	0,00

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2017	2016
Henkilöstön lukumäärä		
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaikokset	498	552
Yhteensä	498	552

14. Henkilöstökulut

	2017	2016
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	17 677 487,32	19 686 002,48
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	17 677 487,32	19 686 002,48

15. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2017	2016
Luottamushenkilöiden palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	367,00	184,00
Keskustapuolue	732,15	317,35
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	60,25	80,50
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	429,00	341,55
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	623,00	195,50
Vasemmistoliitto	656,88	683,76
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 868,28	1 802,66

13.5. Liikelaitos Oulun Tilakeskus

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksella on ollut tiivistahtinen, työntäyteinen ja vaiheikas vuosi 2017.

Toteutimme yhdessä Sikun kanssa uusia oppimisympäristöjä sekä uudisrakennuksissa että peruskorjauksissa. Tällaisia uuden opetus suunnitelman mukaisia, avoimen oppimisympäristön periaatteella rakennettuja uudisrakennuksia ovat vuoden aikana valmistuneet Talvikankaan koulu sekä Hiukkavaaran monitoimitalo. Peruskorjaus on jatkunut mm. Pohjankartanossa ja Pitkäkankaan koulukeskuksessa, joissa tilat muutetaan uusien oppimisympäristöjen mukaisiksi.

Perusparannus- ja korjaustyöt jatkuivat annettujen resurssien puitteissa laajoina lukuisissa muissa kiinteistöissä, mutta siitä huolimatta sisäilmaongelmat kasvoivat. Sote-uudistuksen vaikutukset kiinteistöihin alkoivat näkyä toiminnassamme. Syksyllä 2017 Tilakeskus osallistui omalta osaltaan Maakunnille vuokrattavien tilojen tietojen keräämisen pilottiin.

Jatkoimme kaikkia kaupungin hallinnonaloja koskevaa monitilatoimistoprojektia, jonka tavoitteena on tehostaa toimistotilojen käyttöä 30 %. Moderneilla tilaratkaisuilla tuetaan mobiilia työtapaa, parannetaan tiedonkulkua sekä lisätään tuottavuutta ja työviihtyvyyttä. Oulu10-virastotalon tilat valmistuivat pääosin kesällä ja seuraavaksi muutokset jatkuvat Ympäristötalolla.

Työhyvinvointi on eräs painopiste johtamisessa ja sen seuraamiseksi otettiin Tilakeskuksessa käyttöön ohjelma, jossa viikoittain seurataan henkilöstö viretilaa ja sen kautta työhyvinvointia.

Asiakaspalvelun parantamiseksi koko organisaatiossamme jatkettiin kohtaamis seurannan työkalun käyttöä, jonka avulla seuraamme säännöllisesti asiakkaidemme tyytyväisyyttä toimintaamme. Jatkuvan seurannan lisäksi toteutimme yhden laajemman asiakastytyväisyystutkimuksen. Kyselyn tulokset olivat myönteisiä: 83 % vastanneista antoi Tilakeskukselle parhaan tai toiseksi parhaan suositteluarvosanan asteikolla 1–5.

Tilikauden tulos vuonna 2017 oli ylijäämältään 12,9 milj. euroa ja se oli 3,8 milj. euroa muutettua (9,1 milj.euroa) talousarviota suurempi. Liikevaihto oli 112,0 milj. euroa ja se alitti muutetun talousarvion 1,4 milj. eurolla. Kaupunginvaltuuston ja johtokunnan asettamiin sitoviin tavoitteisiin päästiin omistajan tuloutuksen osalta. Liikeyli jäämän osalta tavoite ylitettiin, investointimenot eivät toteutuneet talousarvion mukaan ja liikelaitokselle myönnettyjä lainoja tarvinnut nostaa.

Uusien palvelutilojen rakentamiseen ja olemassa olevan tilakannan korjausinvestointeihin käytettiin vuoden aikana yhteensä 33,3 miljoonaa euroa. Uudisrakentamista oli 16,5 miljoonaa euroa, korjausrakentamista 16,8 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana valmistuivat uudisrakennushankkeina Tuiran hyvinvointikeskuksen pysäköintitalo ja Hiukkavaaratalo sekä käynnistyi korjaushankkeena Mäntylän päiväkotit. Myös Länsituulen koulun laajennushanke käynnistyi Haukiputaalla. Monitoimikeittiö Lööki valmistui kesällä, ja myytiin Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle.

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen omarahoitusosuudella (14 miljoonaa euroa) rahoitettavia korjausrakentamisinvestointeja toteutettiin vuoden aikana yhteensä 19 kappaletta. Korjaushankkeet liittyivät mm. talotekniikan modernisointiin ja rakenteellisiin korjauksiin. Laajoja ja kustannuksiltaan merkittäviä peruskorjaustöitä toteutettiin Kisakentän päiväkodilla, Pohjankartanossa, Pöllönkankaan ja Pitkäkankaan kouluilla. Lisäksi ennakoimattomia kiireellisiä korjauksia tehtiin Jatulissa ja Jokirannan koululla sekä hankittiin ja korjattiin seurakunnalta vapautuneita tiloja Hönttämäen koululla ja Saarelan monitoimitalossa.

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen omistuksessa olevan 793 141 h^m²:n rakennuskannan lisäksi palveluhallintokuntien käyttöön oli vuokrattu ulkopuolisilta kiinteistönomistajilta tiloja yhteensä 91 319 h^m².

Ennakoitua suurempia muutoksia tilavuokrauksessa olivat Kaupunkikonsernin sisäiset organisaatiomuutokset, kuten Oulun Konttori liikelaitoksen toimintojen uudelleenjärjestely, Liikelaitos Oulun

työterveyden muuttuminen osakeyhtiöksi, Teknisen liikelaitoksen varikkojen järjestelyt sekä Sivistus - ja kulttuuripalvelun hallintotilojen tilankäytön tehostaminen ja siirtäminen omiin tiloihin. Lisäksi kiinteistökehitykseen siirtyi useita rakennuksia, joita ei enää tarvittu palvelukäytössä.

Palvelutilojen ylläpitoon käytettiin siivousta lukuun ottamatta 38,9 miljoonaa euroa. Kiinteistöjen ylläpidon kustannukset nousivat ylläpitoindeksiä vastaavasti 0,2 %. Oulun kaupungin ja Työ- ja elinkeinoministeriön välisen energiatehokkuussopimuksen edellyttämiä säästötoimenpiteitä jatkettiin. Energia-hankkeita toteutettiin 1,1 milj. eurolla.

Energiatehokkuus on parantunut energiansäästötoimenpiteiden ansiosta n. 2,88 GWh vuonna 2017. Isoimmat energiansäästöhankeet on tehty ESCO-mallilla Ahvenojan päiväkotiin, Oulun uimahalliin, Honkimaan päiväkotiin ja Oulunlahden päiväkotiin. Kaikkien neljän kohteen energiankulutus on vähentynyt 1783 MWh/a. Suurimpina toimenpiteinä on valaistusmuutokset LED-valaisimille Oulun uimahal-

liin ja Raksilan tekojälle. Oulun uimahallille on lisäksi tehty lämmöntalteenottojärjestelmät huuhtelu- ja harmaalle vedelle sekä parannettu IV-koneiden energiatehokkuutta lisälämmöntalteenotoilla.

Öljylämmitteisten kiinteistöjen lämmitystapamuutoksista on tehty suunnitelma, missä järjestyksessä lämmi-tystapamuutokset tullaan kiinteistöihin tekemään. Tavoitteena on päästä kokonaan eroon öljylämmityksestä vuoteen 2025 mennessä. Uusiutuvia energialähteitä on otettu käyttöön 2017 muutamassa kohteessa: öljylämmitys on vaihdettu maalämpöön Ahvenojan päiväkodilla, öljylämmitys vaihdettu kaukolämpöön Vekara-ahon ja Honkimaan päiväkodeissa. Ympäristötalolle valmistui aurinkovoimala.

Lisäksi olemme tehneet mm. valaistusmuutoksia, joiden laskennallinen energiansäästö on 340 MWh/a. Suurimmat valaistusmuutokset tehtiin Raksilan tekojälle. Aurinkovoiman rakentamisella saadaan säästöjä 12 MWh/a. Energiansäästöjen seurauksena myös päästöt ovat vähentyneet.

Kaupunkistrategiaan tukevien tavoitteiden toteutuminen

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys (Ympäristöohjelma)

Strategiset linjaukset/Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteutuma 31.12.2017
Energia ja materiaalitehokkuus	Energian kulutus vähenee	GWh	167 GWh	166 GWh

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen (Henkilöstöohjelma)

Strategiset linjaukset/Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteutuma 31.12.2017
Tavoitteisiin päästään hyvällä johtamisella	Johtamisen taso pysyy vähintään entisellä tasolla	Kunta 10-kysely: indikaattori johtamisesta	77/100	80/100
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Henkilöstön työn hyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota esim. uusissa monitoimitiloissa	Kunta 10-kysely: työssä jaksaminen	77/100	73/100

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	Ta 2017	TA-muutokset	TA 2017 + muutokset	TP 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteutuma -% 2017	TP - 2016
Liikelijäämä 1000 €	14 035	2 897	16 932	19 594	2 662	115,7	19 380
Tuloutus omistajalle 1000€	9 886	0	9 886	9 886	0	100	9 886
Liikelaitokselle annetut lainat, 1000€	13 364	-13 364	0	0	0	0	12 000
Investointimäärärahojen sitovuudet 1000€	53 596	-13 801	39 795	33 334	-6 461	83,8	44 036

- Liikelyijäämä johtuu pääasiallisesti säästyneistä energiakustannuksista, tehostuneesta toiminnasta, pienemmistä poistoista ja vuokrakuiluista.
- tuloutus omistajalle toteutui tavoitteen mukaisesti
- lainoja ei nostettu lainkaan, johtuen siitä, ettei investoinnit toteutuneet talousarvion mukaisena
- investoinnit alittuivat muutetusta talousarviosta n. 6,5 milj. euroa, päätöksenteon viivästymisen, väistötulojen puuttumisen, henkilöressurssien vähäisyyden ja vaihtumisten sekä Tuotantokeittiö Löökin myymisen vuoksi.

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	Ta 2017	TA- muutokset	TA 2017 + muutokset	TP 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteutuma -% 2017	TP - 2016
Toiminnan laajuus							
Liikevaihto	114 800	-1 330	113 470	112 039	-1 431	98,7	111 272
Investoinnit	53 596	-13 801	39 795	33 334	-6 461	83,8	44 036
Kannattavuus							
liikelyijäämä	14 035	2 897	16 932	19 594	2 662	115,7	19 380
sij.pääoman tuotto	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,5 %	0,5 %	116,7	3,6
korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta	6,0 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %	0,0 %	100,0	6,0 %

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2017	TA- muutokset	TA 2017 + muutokset	TP 2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	TP 2016
Omavaraisuusaste, %	56,0		56,0	59,4	3,4	58,1
Investoinnit liikevaihdosta, %	46,7	-11,6	35,1	29,3	-5,8	37,3
Velkaantumisaste, %	83,7		83,7	74,6	-9,1	77,8
Investointien tulorahoitusosuus, %	66,3	27,1	93,4	125,0	31,6	97,3
Rakennusten tekninen arvo, M€	1078		1078,0	1093	15,0	1074
Tilojen vuokrausaste, %	97,0		97,0	99,0	2,0	98,00
Omien tilojen keskimääräinen vuokra €/hum2 *	10,88		10,88	10,87	-0,01	10,71

Analyysi

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen liikevaihto vuonna 2017 oli 112,0 milj. euroa alittaen muutetun talousarvion 1,4 milj. eurolla. Alitus johtui muun muassa siitä, että rakennuksia siirtyi pois Tilakeskukselta, hallintokunnat luopuivat tiloista ennakoitua aikaisemmin jne. Liikevaihdon kasvu oli edelliseen vuoteen verrattuna 0,8 milj. euroa. Liikevaihdon kasvu edelliseen vuoteen verrattuna johtui mm. uusien ja uudistettujen tilojen käyttöönotosta. Liiketoiminnan muut tuotot toteutuivat vuonna 2017 1,6 milj. euron suuruisena, ylittäen budjetoidun 1,5 milj. eurolla. Ylitys johtui pääosin myydyistä rakennuksista, kuten Gmp-kastellin tutkimuskeskus, Honkimaan tukikoh- ta ja Yli-Iin teollisuushalli.

Toiminnan kustannukset vuonna 2017 ilman poistoja, korkokuluja ja satunnaiseriä olivat 63,3 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion mukaiset kustannukset 2,6 milj. eurolla. Alittuneet kustannukset johtuivat pääosin säästyneistä energia- ja vuokrakustannuksista, tehostuneesta toiminnasta ja siitä, että Tilakeskuksen ei tarvinnut siirtää varoja kaupungin vahinkorahastoon.

Merkittävimpiä toteutuneita toiminnan kustannuseriä olivat: Palvelujen ostot yht. 26,3 milj. euroa (ta 27,0 milj. euroa; tot. ed. v. 24,8 milj. euroa). Aineet ja tarvikkeet yht. 12,4 milj. euroa (muutettu ta 14,8 milj. euroa; tot. ed.v. 12,7 milj. euroa). Henkilöstökulut yht. 2,1 milj. euroa (muutettu ta 2,8 milj. euroa; tot. ed.v. 2,2 milj. euroa). Liiketoiminnan muut ku-

lut yht. 22,1 milj. euroa (ta 21,3 milj. euroa; tot. ed. v. 20,6 milj. euroa). Liiketoiminnan muiden kulujen ylitys johtui Tuotantokeittiö Löökin myyntiin liittyvään oman käytön arvonlisäveron maksamiseen.

Suunnitelman mukaisten poistojen toteutuma v.2017 oli yht. 31,2 milj. euroa, joka oli noin 0,1 milj. euroa suurempi muutettuun (31,1 milj.€) talousarvioon verrattuna. Poistot toteutuivat n. 1,0 milj. euroa pienempänä edelliseen vuoteen verrattuna (tot. v.2016 32,2 milj. euroa) ja se johtui mm. siitä että rakennuksia siirtyi pois Tilakeskukselta.

Liikelyijäämää kertyi kaikkiaan 19,6 milj. euroa, joka oli n. 2,7 milj. euroa muutettua talousarviota (16,9 milj.) euroa suurempi. Liikelyijäämän ylityminen budjetoituun nähden johtui pääasiallisesti liikevaihdon kasvusta, aineiden ja tarvikkeiden toteutumisesta pienempänä, säästyneistä vuokratannuksista sekä suunnitelman mukaisten poistojen pienemmästä toteutumisesta. Liikelyijäämä ed. vuoteen verrattuna kasvoi 0,2 milj. eurolla (liikelyijäämä v. 2016 19,4 milj. euroa).

Toteutuneet korkokulut olivat yhteensä 0,7 milj. euroa, alittaen budjetoidun 0,2 milj. eurolla, ja olivat lähes yhtä suuret vuoteen 2016 verrattuna. Korkokulujen alitus johtui investointirahoitustarpeen pienemmisestä.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tulokseksi muodostui ylijäämää 12,9 milj. euroa, joka oli 3,8 milj. euroa muutettua talousarviota (9,1 milj. euroa) ja alkuperäistä talousarviota (6,2 milj. euroa) 6,7 milj. euroa suurempi. Tilikauden ylijäämä esitetään siirrettäväksi taseeseen oman pääomaan tilikauden yli-/alijäämätillille.

Pysyviä vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja v. 2017 oli yhteensä 6,9 milj. euroa. Luovutustuloja tuli yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille siirtyneistä koh-teista, kuten Parkumäen-, Hietalanmäen, Välivainion-, ja Haukiputaan kirkonkylän kouluista, Lehtorannan toimintakeskuksesta sekä Kriisikeskuksesta. Luovutustuloja tuli myös Haukiputaan kehitykselle siirtyneestä Honkimaan tukikohdasta ja Oulun Sivakalle siirtyneestä Myllymetsän rivitalosta sekä myydystä Gmp- Kastellin tutkimuskeskuksesta.

Oulun kaupungin vuodelle 2017 budjetoidut investointimenot olivat 53,6 milj. euroa. Toteutuneet investointimenot olivat 33,3 milj. euroa, joka oli 20,3 milj. euroa budjetoitua ja 6,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi.

Budjetoituja lainoja (ta 13,4 milj. euroa) ei tarvinnut nostaa lainkaan, ja se johtui siitä, etteivät investointimenot toteutuneet budjetoidun mukaan.

Peruspääomaa ei korotettu. Investointilainoja lyhennettiin 5,8 milj. eurolla. Rahavarat 31.12.2017 olivat 27,2 milj. euroa. Määrä riittää Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen investointien rahoittamiseen arviolta noin kuudeksi kuu-kaudeksi.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA 2017	TP 2017	TP 2016	TP 2015	TP 2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	38	37	35	36	36
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	0	3	2	1	1
Tilapäiset	5	5	8	10	8
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	43	42	43	46	44
HTV (toteutunut työpanos)					
Vakinaiset	32,4	32,6	29,5	28,4	30,5
Tilapäiset	4,9	4,5	7,9	9,1	6,6
Yhteensä	37,3	37,1	37,4	37,5	37,1
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-2127	-2038	-1 962	-1926	-1512
Eläkekulut	-532	-425	-521	-525	-523
Muut henkilösivukulut	-132	-97	-134	-114	-111
Yhteensä	-2791	-2560	-2 617	-2565	-2146

Vakinaisen henkilöstön vahvuus vuoden lopussa oli 37 henkilöä. Kolme vakituista työntekijää jäi vanhuuseläkkeelle. Korjausrakennuttamispäällikön, kustannussuunnittelijan, projektipäällikön, vuokrausneuvottelijan, kiinteistömanagereiden (2) ja taloteknisen asiantuntijoiden (2) avoimet virat täytettiin. Rekrytoinnit tehtiin eläkkeille jääneiden ja muiden työnantajien palveluksiin siirtyneiden henkilöiden tilalle.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 48,3 vuotta (v.2016 49,2 v.). Henkilöstölle järjestettiin sekä sisäistä että ulkoista koulutusta. Tilakeskuksen koulutuskustannukset olivat 37 535,02 euroa. Yksi henkilö suoritti RTA-pätevyystutkinnon ja yksi aloitti Rap-koulutuksen sekä yksi aloitti kiinteistö- ja projektipäällikön tutkinnon.

OULUN KAUPUNKI
LIIKELAITOS OULUN TILAKESKUS

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO	112 038 704,08	113 469 807,00	98,7	-1 431 102,92	111 271 805,82
Valmistus omaan käyttöön	6 426 372,68	7 470 000,00	86	-1 043 627,32	6 666 100,43
Liiketoiminnan muut tuotot	1 615 235,66	60 000,00	2692,1	1 555 235,66	594 519,49
Tuet ja avustukset kunnalta	11 979,17	0,00	0	11 979,17	34 080,26
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-12 353 229,07	-14 781 700,00	83,6	2 428 470,93	-12 729 832,59
Palvelujen ostot	-32 250 050,35	-34 059 600,00	94,7	1 809 549,65	-31 030 196,71
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-44 603 279,42	-48 841 300,00	91,3	4 238 020,58	-43 760 029,30
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 038 028,92	-2 126 988,00	95,8	88 959,08	-1 961 576,80
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-424 511,42	-532 245,00	79,8	107 733,58	-520 869,80
Muut henkilösivukulut	-97 185,23	-132 174,00	73,5	34 988,77	-134 438,59
Henkilöstökulut yhteensä	-2 559 725,57	-2 791 407,00	91,7	231 681,43	-2 616 885,19
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 205 844,98	-31 100 000,00	100,3	-105 844,98	-32 177 868,01
Liiketoiminnan muut kulut	-22 129 415,82	-21 335 100,00	103,7	-794 315,82	-20 632 092,80
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	19 594 025,80	16 932 000,00	115,7	2 662 025,80	19 379 630,70
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0	0,00	2 233,11
Muut rahoitustuotot	451,28	0,00	0	451,28	3 212,24
Kunnalle maksetut korkokulut	-746 178,84	-967 000,00	77,2	220 821,16	-711 759,11
Korvaus peruspääomasta	-9 886 000,00	-9 886 000,00	100	0,00	-9 885 999,96
Muut rahoituskulut	-1 940,53	0,00	0	-1 940,53	-448,58
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-10 633 668,09	-10 853 000,00	98	219 331,91	-10 592 762,30
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	8 960 357,71	6 079 000,00	147,4	2 881 357,71	8 786 868,40
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	8 960 357,71	6 079 000,00	147,4	2 881 357,71	8 786 868,40
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	1 173 540,43	3 070 000,00	38,2	-1 896 459,57	3 070 362,35
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	2 800 000,00	0,00	0	2 800 000,00	-8 000 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	12 933 898,14	9 149 000,00	157,9	3 784 898,14	3 857 230,75
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,5				3,6
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	3,5				3,6
Voitto, %	8,0				7,9

OULUN KAUPUNKI
LIKELAITOS OULUN TILAKESKUS

LIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	142 412,30	40 941,90
Rakennukset	473 228 255,45	473 150 360,36
Kiinteät rakenteet ja laitteet	45 069 535,40	41 254 045,15
Koneet ja kalusto	253 503,54	343 456,44
Muut aineelliset hyödykkeet	84 640,05	84 640,05
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 143 727,98	17 389 653,79
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	528 922 074,72	532 263 097,69
Sijoitukset		
Muut saamiset	3 700 880,73	3 859 803,70
Sijoitukset yhteensä	3 700 880,73	3 859 803,70
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	532 622 955,45	536 122 901,39
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 178 806,06	62 316,46
Saamiset kunnalta	27 237 126,38	23 479 677,08
Muut saamiset	522 858,00	1 821 764,20
Siirtosaamiset	8 596,28	8 004,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	31 947 386,72	25 371 761,74
Saamiset yhteensä	31 947 386,72	25 371 761,74
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	31 947 386,72	25 371 761,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ	564 570 342,17	561 494 663,13

264 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	244 877 152,80	244 877 152,80
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	49 447 442,12	45 590 211,37
Tilikauden yli-/alijäämä	12 933 898,14	3 857 230,75
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	307 258 493,06	294 324 594,92

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	22 822 218,51	23 995 758,94
Vapaaehtoiset varaukset	5 200 000,00	8 000 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	28 022 218,51	31 995 758,94

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat kunnalta	214 557 761,79	226 254 897,79
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	214 557 761,79	226 254 897,79

Lyhytaikainen

Lainat kunnalta	5 848 568,00	0,00
Saadut ennakot	2 248,66	2 288,67
Ostovelat	7 772 293,10	8 338 042,06
Korottomat velat kunnalta	112 656,36	120 431,53
Muut velat	601 050,08	44 227,66
Siirtovelat	395 052,61	414 421,56
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	14 731 868,81	8 919 411,48
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	229 289 630,60	235 174 309,27

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	564 570 342,17	561 494 663,13
----------------------	----------------	----------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	59,4	58,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	201,7	210,2
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	62 381,34	49 447,44
Velat ja vastuut % käyttötuloista	209,93	219,09

OULUN KAUPUNKI
LIIKELAITOS OULUN TILAKESKUS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	19 594 025,80	16 932 000,00	115,7	2 662 025,80	19 379 630,70
Poistot ja arvonalentumiset	31 205 844,98	31 100 000,00	100,3	105 844,98	32 177 868,01
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 633 668,09	-10 853 000,00	98,0	219 331,91	-10 592 762,30
Tulorahoituksen korjaukset	-1 531 994,49	0,00	0,0	-1 531 994,49	-327 093,19
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-33 333 775,70	-39 795 000,00	83,8	6 461 224,30	-44 035 936,76
Rahoitusosuudet investointimenoihin	101 600,00	0,00	0,0	101 600,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 899 348,18	0,00	0,0	6 899 348,18	2 530 020,23
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	12 301 380,68	-2 616 000,00	-470,2	14 917 380,68	-868 273,31
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys kunnalle	-6 188,40	0,00	0,0	-6 188,40	-111 839,40
Antolainasaamisten lisäys muille	-18 000,00	0,00	0,0	-18 000,00	-41 142,00
Antolainasaamisten vähennys kunnalta	14 639,40	0,00	0,0	14 639,40	0,00
Antolainasaamisten vähennys muilta	168 471,97	0,00	0,0	168 471,97	13 995,66
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	0,00	0,0	0,00	12 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-5 848 568,00	-6 149 000,00	95,1	300 432,00	-4 644 952,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-3 757 449,30	0,00	0,0	-3 757 449,30	-10 201 235,46
Saamisten muutos muilta	-2 818 175,68	0,00	0,0	-2 818 175,68	670 760,67
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-7 775,17	0,00	0,0	-7 775,17	-24 560,86
Korottomien velkojen muutos muilta	-28 335,50	0,00	0,0	-28 335,50	3 207 246,70
Rahoituksen rahavirta	-12 301 380,68	-6 149 000,00	200,0	-6 152 380,68	868 273,31
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	3 533 000,00	0,0	-3 533 000,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Lainanhoitokate	6,2				7,8
Kassan riittävyys, pv	0				0
Quick ratio	2,2				2,8
Current ratio	2,2				2,8
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-17 165 449,71				-22 498 226,70
INFORMATIIVINEN TIETO					
31.12.2017					31.12.2016
Yhdystili 31.12.	27 237 126,38				23 479 677,08
Yhdystili 01.01.	23 479 677,08				13 278 441,62
Yhdystilin muutos	3 757 449,30				10 201 235,46

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

LIIKELAITOS OULUN TILAKESKUS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluoteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

Rahoitusomaisuus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät
Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot	2017	2016
Liikevaihto	112 038 704,08	111 271 805,82
Valmistus omaan käyttöön	6 426 372,68	6 666 100,43
Liiketoiminnan muut tuotot	1 615 235,66	594 519,49
Tuet ja avustukset kunnalta	11 979,17	34 080,26
Yhteensä	120 092 291,59	118 566 506,00

3. Palvelujen ostot	2017	2016
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	32 250 050,35	31 030 196,71
Yhteensä	32 250 050,35	31 030 196,71

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
Rakennukset	
Asuinrakennukset	30 v - 40 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut rakennukset	
Taloussrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Taloussrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto

Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kalliorakentaminen	40 v - 50 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huolto-oppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutoasemat ja ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v -20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 20 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v -20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v -20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	
Tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Kuntayhtymäosuudet	ei poistoaikaa
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	
Vakuutus sijoitukset	ei poistoaikaa
Sijoitusrahasto-osuudet	ei poistoaikaa
Liikelaitosten peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Muiden taseyks.peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Osakkeiden ja osuuksien arvonnk	ei poistoaikaa
Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvotustulot ja -tappiot

Muut toimintatuotot	2017	2016
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		
Rakennusten myyntivoitot	1 531 994,49	327 093,19
Muut myyntivoitot		
Myyntivoitot yhteensä	1 531 994,49	327 093,19
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		
Muut myyntitappiot		
Myyntitappiot yhteensä	0,00	0,00

6. Poistoeron muutos

	2017	2016
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	1 173 540,43	3 070 362,35
Suunnitelman muk. poistojen ja verotuksessa		
Poistoeron muutokset yhteensä	1 173 540,43	3 070 362,35

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7. Pysyvä vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	40 941,90	473 150 360,36	41 254 045,15	343 456,44	84 640,05	17 389 653,79	532 263 097,69
Lisäykset tilikauden aikana	101 470,40					30 143 763,40	30 245 233,80
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00
Vähennykset tilikauden aikana		-2 374 290,49	-4 273,10	-5 595,08			-2 384 158,67
Siirrot erien välillä		27 876 213,41	9 442 383,39	71 092,41		-37 389 689,21	0,00
Tilikauden poisto		-25 424 027,83	-5 622 620,04	-155 450,23			-31 202 098,10
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	142 412,30	473 228 255,45	45 069 535,40	253 503,54	84 640,05	10 143 727,98	528 922 074,72

Maa- ja vesialueet	2017	2016
Kiinteistöjen liittymismaksut	142 412,30	40 941,90
Muut maa- ja vesialueet		
Kirjanpitoarvo 31.12	142 412,30	40 941,90

Jvk-,muut laina- ja muut saamiset	Saamiset kunnalta	Saamiset konserniyhtiöt	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 102 242,46	2 731 705,14	25 853,10	3 859 800,70
Lisäykset	6 188,40	18 000,00		24 188,40
Vähennykset	-14 639,40	-168 471,97		-183 111,37
Siirrot erien välillä				0,00
Hankintameno 31.12.	1 093 791,46	2 581 233,17	25 853,10	3 700 877,73
Arvonlennukset				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 093 791,46	2 581 233,17	25 853,10	3 700 877,73

8. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		4 160 086,00		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	4 160 086,00	0,00	0,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	4 160 086,00	0,00	0,00

9. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut menoennakot ja tulojäämät		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	8 003,00	8 004,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	593,28	
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	8 596,28	8 004,00
Siirtosaamiset yhteensä	8 596,28	8 004,00

270 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

10. Oma pääoma

	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	244 877 152,80	244 877 152,80
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	244 877 152,80	244 877 152,80
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.		
Vahinkorahasto 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Vahinkorahasto 31.12.		
Muut omat rahastot 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot 31.12.		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	45 590 211,37	45 590 211,37
Liikelayosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	3 857 230,75	
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	49 447 442,12	45 590 211,37
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	12 933 898,14	3 857 230,75
Oma pääoma yhteensä	307 258 493,06	294 324 594,92

11. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	2017	2016
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	191 126 502,80	196 987 196,80
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	191 126 502,80	196 987 196,80

12. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 919 223,40		2 007 829,57
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	1 919 223,40	0,00	2 007 829,57

Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		5 910,58		5 887,30
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	5 910,58	0,00	5 887,30
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	1 925 133,98	0,00	2 013 716,87

13. Liittymismaksut ja muut velat

	2017	2016
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	601 050,08	44 227,66
Yhteensä	601 050,08	44 227,66

14. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Maankäytösopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut tuloennakot		
Menojäämät		
Muut menojäämät		
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Matkakorttien latausmaksu veklka*)		
Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	10 744,90	9 889,72
Lomapalkkavelka	368 913,00	383 275,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
PPSHP/peruspääoman korko jäsenkunnille		
PPSHP/potilasvahinkovakuutus		
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus		
Verojaksotukset		
Työmarkkinatuki, Kela		
Muut menojäämät	15 394,71	21 256,84
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	395 052,61	414 421,56

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

15. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2017	2016
Vuokravastuut		
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti	109 408 416,06	95 166 055,33
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	12 374 394,13	11 956 896,26
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet		
Leasingvastuut yhteensä	10 738 089,69	10 319 931,80
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 910 770,77	2 079 252,00
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	120 146 505,75	105 485 987,13

16. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2017	2016
Sopimusvastuut		
" Maankäyttösopimuksista aiheutuvat velvoitteet"	57 728 085,60	61 327 746,48
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	2 886 404,28	2 920 368,88
Sitoumukset avustukseen		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut	17 633 824,36	57 506 351,56
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	10 802 773,00	13 074 265,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Elinkaarimallilla toteutetut	86 888 023,83	87 629 282,68
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	3 557 157,71	3 396 760,24
Sopimusvastuut yhteensä	173 052 706,79	219 537 645,72
Muut taloudelliset vastuut*)		
Arvonlisäveron palautusvastuu	37 798 731,00	30 469 294,00
*)Perustamishankk.valtionos.palautusvastuu		

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2017	2016
Henkilöstön lukumäärä		
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	42	44
Yhteensä	42	44

18. Henkilöstökulut

	2017	2016
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 559 725,57	2 616 885,19
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	2 559 725,57	2 616 885,19

19. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2017	2016
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	115,00	241,50
Keskustapuolue	484,20	885,60
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	69,00	115,00
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	164,45	316,25
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	103,50	218,50
Vasemmistoliitto	330,64	546,25
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 266,79	2 323,10

13.6. Business Oulu -liikelaitos

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2017 oli elinkeinojen kehittymisen suhteen hyvä vuosi. Useat yritykset kasvoivat ja elinkeinoelämä jatkoi monipuolistumistaan. Investointipäätökset usealla sektorilla (arvio n. 250 M€) ovat piristäneet elinkeinoelämää. Vuosina 2013 – 2016 rantautuneet yritykset ovat verkottuneet monipuolisesti paikallisen elinkeinoelämän kanssa. Voimakkaimmin kasvaneilla aloilla on pulaa osaajista, mikä hidastaa näiden yritysten kasvua ja kehittymistä.

Vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla teollisuus-toimialojen vientiliikevaihto kasvoi 11 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. 2010-luvulla perustetut yritykset hankkivat merkittävästi kasvurahoitusta vuoden 2017 aikana. Alueella toimii useita yrityksiä, joiden rahoitusrakenne mahdollistaa liikevaihdon moninkertaistumisen lähivuosina. Useat paikalliset yritykset ovat hyvin mukana 5G-kehityksessä, jonka isoimmat kasvuvuodet ovat vuosina 2020 – 2024. Osallistuminen Urban Digital Transition –hankkeeseen edesauttaa oululaista ekosysteemiä digitalisoinnin seuraavissa vaiheissa IOT:ssä, terveydenhoidossa, hallinnossa, kaupunkisuunnittelussa ja oppimisympäristöissä.

Kesällä 2017 yhdistettiin Business Oulu –liikelaitoksen elinkeinopalvelut ja konsernipalvelujen työllisyyspalvelut, mikä on vaikuttanut oleellisesti asiakkuusprosesseihin ja toimintatapoihin. Syksyllä on aloitettu useita uusia työllisyyden hoitoon liittyviä palvelukokonaisuuksia, joiden tavoitteena on merkittävästi parantaa pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ja parantaa kolmannen sektorin toiminta-edellytyksiä työllistämässä vuoden 2018 aikana. Yleisesti työttömyys laski edellisvuoteen verrattuna ja alueelle syntyi arviolta noin 1 500 uutta työpaikkaa. Työttömyyden taso on kuitenkin edelleen liian korkea. Yhteisenä koko konsernin tavoitteena tulisi olla työttömyysprosentin saaminen alle 10 %:iin. Matkailualalla marraskuun loppuun mennessä yöpymiset kasvoivat 2,4 % edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna.

BusinessOulun elinkeinopalvelujen suurin käyttäjäkunta on ollut pienet ja keskiuuret yritykset. Työllis-

syyspalvelujen asiakkaina ovat työnantajat, nuoret ja pitkäaikaistyöttömät työnhakijat.

Kaupunginhallitus teki vuoden 2017 loppupuolella päätöksen, jolla sivistys- ja kulttuuripalvelujen tapahtumayksikkö ja sen henkilöstö päätettiin siirtää Business Oulu –liikelaitokseen vuoden 2018 alussa perustettuun Tapahtuma- ja markkinointiyksikköön. Kyseiseen yksikköön siirrettiin henkilöstö myös Business Oulu –liikelaitoksen viestintä- ja markkinointiyksiköstä, jonka toiminta lakkautettiin vuoden 2017 lopussa tapahtuma- ja markkinointiyksikön toiminnan käynnistyessä.

Kasvuyrityspalvelut kattoivat vuonna 2017 koko yrityksen elinkaaren ennen yrityksen perustamista tehtävästä arvioinnista aina omistajanvaihdoksiin asti. Palveluilla tuettiin vahvasti alueen pk-yritysten kasvua ja vientiä sekä uusien yritysten ja uuden liiketoiminnan käynnistämistä. Palvelutarjontaan sisältyivät yritysten liikeidean ja -toimintamallin arviointi, perustamispalvelut, julkisen ja yksityisen yritysrahoituksen hakeminen, investoritapaamiset sekä niihin valmistautuminen ja omistajanvaihdokset. Uusina palvelukokonaisuuksina käynnistettiin innovaatiopalvelut yrityksille ja työnantajien rekrytointiin liittyvät palvelut. Lisäksi toteutimme lukuisia koulutus- ja valmennusohjelmia, räätälöityjä workshoppeja sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden toteuttamaa konsultointia. Sähköisillä palveluilla tuettiin fyysistä palveluntarjontaa sekä tarjottiin yrityksille työkaluja, laskureita, asiakirjapohjia ja oppaita liiketoiminnan oma-aloitteeseen kehittämiseen. Uutena toimintamallina käynnistettiin yrityspalvelusetelikeilu.

Vuositasolla palveluitamme käytti yhteensä 1 335 eri yritystä. Yksittäisten palvelutapahtumien määrä oli 8 296 kpl. Ouluun perustettiin 1 175 uutta yritystä, joista n. 65 % käytti perustamiseen liittyviä yrityspalveluita. Palveluiden suurin käyttäjäryhmä oli alueella toimintansa vakiinnuttaneet pk-yritykset kaupan ja palveluiden toimialalta. Kasvuyrityspalveluiden rooli alueen muiden elinkeinotoimijoiden aktiivisena kumppanina, yhteistyön kehittäjänä ja sisällön tuottajana säilyi vahvana.

Kansainvälistymispalveluissa (vient) keskityttiin pk-yritysten myynnin ja viennin tukemiseen etsimäl-

lä ulkomailta liiketoimintamahdollisuuksia ja aktivoimalla yrityksiä toimintaan. Vuoden 2017 aikana n. 200 alueemme yritystä oli mukana 40 tapahtumassa – messuilla, vienninedistämismatkoilla, yritystapaamisissa ja delegaatiovierailuilla. Kv-markkinoilta kasvua hakeviin yrityksiin liittyviä palvelutapahtumia oli yhteensä 879 kappaletta 215 eri yrityksen kanssa. Aktiivisinta vientitoiminta oli Ruotsissa, Norjassa, Saksassa, Kazakstanissa, Venäjällä ja Japanissa.

Kansainvälistymispalveluja toteutettiin mm. seuraavilla tavoilla: organisoitiin kv-delegaatiovierailuja Ouluun cleantech ja teollisuusaloille (mm. Kiina, Slovakia, Arabiemiraatit, Puola, Romania, Hong Kong, Ruotsi, Norja). Järjestettiin yhteistilaisuus yritysten kanssa Cleantech forum Europe 2017. Matkailumarkkinoinnin ja myynnin kohdemarkkinoina ovat olleet Keski-Euroopan, erityisesti saksankieliset maat sekä Kiinan ja Japanin markkinat. Myös Pohjois-Norjassa on toteutettu Oulun matkailun markkinointia. Keväällä osallistuttiin logistiikkamessuille Moskovassa, Antwerpenissa ja Münchenissä Oulun Sataman ja yritysten kanssa. Yritysten kanssa osallistuimme suuriin kansainvälisiin messutapahtumiin: Mobile World Congress (10 yritystä), HannoverMesse (10), WearbleTechnologies, Arab Health (5) Suomessa Alihankintamessut (10).

Startup –yrityksille suunnattussa palvelutarjonnassa toteutettiin lukuisia valmennuksia, konsultointeja, tilaisuuksia ja tapahtumia sekä nopeaan kasvuun tähtäävä kiihdyttämöohjelma. Ohjelman painopisteinä oli myynnin kehittäminen ja kaupallistaminen.

Startup –yrityksille suunnattujen rahastojen Northern Startup Fund I-III toiminnan aikana on analysoitu yli 1 000 yhtiötä, joista sijoituksia on tehty 40 eri yhtiöön yhteensä 124 kpl. Toiminnalla on rakennettu alueelle yli 60 kansainvälisen sijoittajan verkosto. Rahasto on Suomen aktiivisin alkuvaiheen yritystoimintaan sijoittava pääomarahasto. Oulun kaupungin muilla osapääomittamilla rahastoilla täydennettiin yritysten pääomatarpeeseen liittyvää kokonaisuutta.

Start up 2.0 – tulevaisuuden yrittäjät teemassa konkreettisena yrittäjyyden toimenä toteutimme yhteistyössä sivistys- ja kulttuuripalvelujen kanssa koko maakunnan peruskoulujen 6-luokkalaisille suunnatun yrityskylä oppimisympäristön (n. 5 000 oppilasta) sekä ensimmäistä kertaa 9-luokkalaisille suunnatun yrityskyläpilotin (n. 1 500 oppilasta). 16 – 24 -vuoti-

aille nuorille tarkoitettu kesäyrittäjyyskampanja laajennettiin yhdessä Iin kunnan ja Oulu ESS:n kanssa kattamaan myös Oulun maaseutumaiset alueet. Jatkoimme myös nuorten tietoisuutta lisäävää kouluyritysyhteistyötä erityisesti tuleviin korkean teknologian alojen osaamistarpeisiin. Toimimme aktiivisesti koollekutsujana ja osallistujana alueellisissa ja maakunnallisissa yrittäjyyskasvatuksen verkostoissa sekä kumppaneiden yhteistyöryhmissä, hankkeissa ja tapahtumissa "Nuoret tekevät tulevaisuuden – Pohjois-Pohjanmaan yrittäjyyskasvatuksen strategian ja toimintaohjelman 2016 - 2020" sekä Oulun Innovaatioallianssin Ketterän kaupallistamisen ekosysteemin toteuttamiseksi.

Investoinnit

Vuonna 2017 Ouluun suuntautui yhteensä n. 250 M€:n edestä yksityisiä reaali-investointeja. Ouluun sijoittui uusia yrityksiä 14 kpl, joista ulkomaisia oli 4 kpl. Olemme auttaneet Oulun alueen yrityksiä pääsemään mukaan pohjoisen Euroopan ja Oulun seudun suurinvestointeihin. Ouluun on valmisteltu ja tehty mm. seuraavia investointeja: Biokaasun jake-luasemainvestointi, Flexbrighin joustava led-kalvo tehdas ja uusien bionalussektorin investointien selvittely Laanilan tehdasalueelle. Nallikarin alueella on toteutettu toimijoiden kanssa yhteisiä viestinnällisiä toimenpiteitä ja mm. Pohton kiinteistön kehittämistoimintaa. Logistiikan tarveselvityksestä käynnistyi Pohjoista teollisuutta palvelevan logistiikkakeskuksen rakentaminen Oritkariin Sataman läheisyyteen, josta uutisoitiin tammikuussa 2018.

Innovaatiopalvelut Oulun Innovaatioallianssin sopimus pohjainen verkostotyö käynnistettiin uudelle kaudelle 2016 – 2020. Tekemisen sisältönä on viisi kokonaisuutta eli ekosysteemiä. Ne ovat Veto-voimainen pohjoinen kaupunki, Teollisuus 2026, OuluHealth, ICT ja digitalisaatio sekä Ketterä kaupallistaminen. Roolinamme on aktivoida yrityksiä hyödyntämään ekosysteemien tarjontaa, kuten tutkimuslaitosten uutta osaamista.

Oulun innovaatioallianssin sopimuskumppaneiden innovaatioympäristöjen systemaattinen tuotteistaminen aloitettiin syksyn 2017 aikana. Kohteena olevat innovaatioympäristöt ovat erilaisia julkisten toimijoiden innovaatio-, laboratorio- ja palvelutoimintoja ja -alustoja. Toiminnan kohteina ovat jo olleet mm. seuraavat toiminnot ja alustat: 5G Test Network ja 5G-hankkeet, OuluHealth Labs (Ouka

WelfareLab, OAMK SimLab ja OYS TestLab), Biocenter Oulu, Biopankki Borealis, Fablab, PATIO, MNT-keskus, PrinLab, Energia- ja automaatiotekniikan Lab, Kaupunginkirjaston kokeilupiste, Oulu Zone jne.

BusinessOulu koordinoi kolmea kansallista innovaatioympäristöihin liittyvää ohjelmaa Oulun osalta (6Aika, Kasvusopimus sekä v. 2017 päättynyt INKA, innovatiiviset kaupungit ohjelma).

Innovaatiopalvelujen asiakastapahtumia oli yhteensä vuoden 2017 aikana yhteensä 1 226.

BusinessOulu valmisteli OIA toimintaa edistävien hankkeiden rahoitusta kaupungin kehittämisrahastosta. Kahden jo rahoitettavan terveysteknologiaan liittyvän professuurin lisäksi Oulun yliopistoa tuettiin käynnistämään brändiprofessori yritysten lahjoitusprofessorina. BusinessOulu on osallistunut Tekesin Hilla-ohjelman hankkeiden valmisteluun tavoitteena korkeaan osaamiseen perustuvan uuden liiketoiminnan kasvu eri toimialoilla. Alueen kouluilla ja oppilaitoksissa pidettiin n. 20 tilaisuutta, joissa informoitiin ICT alan työmahdollisuuksista tulevaisuudessa. Useita satoja yläasteen oppilaita ja opettajia vieraili alan yrityksissä.

Työllisyyspalvelut

Joulukuussa 2017 Oulussa työvoimasta oli työttömänä 14,2 %, mikä oli 2,9 % vähemmän kuin edellisenä vuonna (TP 2016 17,1 %). Oulun nuorisotyöttömyys on kääntynyt laskuun vuoden 2017 aikana. Vuoden 2017 aikana alle 25-vuotiaita nuoria oli työttömänä kuukausittain keskimäärin 380 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2016. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt vuoden 2016 tilanteeseen verrattuna. Yli vuoden työttömänä olleiden määrä oli vuonna 2017 kuukausittain keskimäärin 4 953 henkilöä (TP 2016: 5 398). Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden ja kaupungin kuntaosuudella olevien kuukausittainen määrä kuitenkin kasvoi keskimäärin viidellä prosentilla ja oli keskimäärin 4 943 henkilöä kuukaudessa. Tilanteen kohentuessa vuoden loppua kohden myös työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien määrä kääntyi laskuun. Vuoden 2017 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 24,2 M euroa.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut yhdistyivät yhteiseksi liikelaitokseksi kesäkuussa 2017 ja toiminnallisesti elokuussa 2017. Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden yhteistoiminta on kehittynyt ja syventynyt monella

tavoin. Yhteistoiminnassa on kartoitettu työnantaja-sektoreita ja yrityksiä, joilla on erityisesti osaajapulaa tai tarvetta esimerkiksi muutokoulutuksille sekä järjestetty työnhakijoiden ja työnantajien kohtaamia mahdollistavia tapahtumia eri aloilla ja match-making-tilaisuuksia. Työllisyyspalveluissa on toteutettu työnhakija-asiakkaille erilaisia koulutuksia ja valmennuksia työnhakijoiden osaamisen ja työmarkkinakelpoisuuden lisäämiseksi. Lisäksi on toteutettu tehty verkostoyhteistyötä laajasti eri alojen työnantajien, viranomaisen, oppilaitosten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Erityisesti pitkäaikaistyöttömille ja monialaista palvelua tarvitseville asiakkaille työllisyyspalveluita tarjotaan Pohjois-Pohjanmaan monialaiseen yhteis- palveluverkostoon kuuluu 30 kuntaa. Verkoston hallinnointipalvelut tuottaa Oulun kaupunki. Oululaisille monialaista yhteistyötä tarvitseville asiakkaille työllisyyspalveluita tarjotaan Oulun TYP-yksikössä, jossa asioi vuoden 2017 aikana kuukausittain keskimäärin 1 202 asiakasta. Pitkäaikaistyöttömien työllisyyspalveluita toteutetaan Oulun TYP-yksikön lisäksi seudullisessa Työllisyyspalvelut -hankkeessa. Vuoden 2017 aikana hankkeen aktiivisessa asiakkuudessa on keskimäärin ollut noin 843 henkilöä kuukausittain ja aktiivointiaste palveluissa on keskimäärin ollut 53 %. Nuorten työllisyyspalvelut toimivat Byströmin nuorten palveluiden yhteydessä. Palveluihin kuuluvat mm. palveluohjaus, kesätyöllistäminen, kesätyösetelityöllistäminen, Arpeetti -toiminta, Työpörssi sekä työhönvalmennuspalvelut. Nuorten työllisyyspalveluiden piirissä oli vuonna 2017 n. 6 500 nuorta.

Kaupungin oman työllistämisen osuus on pysynyt samana edellisen vuoden tasoon nähden. Vuonna 2017 kaupungin palvelualueilla ja liikelaitoksissa oli 394 palkkatuella työllistettyä, joista alle 30-vuotiaita oli 9,6 %, yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneita tai työttömänä 24 kuukautta 28 kuukauden aikana oli 46,1 %, veloitetyöllistettyjä 37,3 % sekä sairauden tai vamman perusteella työllistettyjä oli 1 % työllistetyistä. Veloitetyöllistetyt on työllistetty kunnan työllistämismenettelyllä perusteella. Oppisopimuksella kaupungin hallintokunnissa ja liikelaitoksissa on työllistettyä 24 henkilöä (6 %).

Kaupungin tarjoamiin kesätoihin työllistyi Oulun kaupungin palvelualueille 977 opiskelijaa (yli 18 -vuotiaat), joista suoraan avoimen haun kautta yksiköihin sijoittui 857 henkilöä. Nuorten työllisyyspalveluiden toimesta toimeentulotukiperusteises-

ti kaupungin yksiköihin kesätyöhön osoitettiin 120 opiskelijaa. Työllisyyden hoitoon varatuilla määrärahoilla toteutetussa kesätyösetelikampanjassa jaettiin oululaisille 15- 17 -vuotiaille nuorille noin 7 000 (a' 310 euroa) kesätyöseteliä. Seteleitä palautui kaikkiaan 3 818 seteliä. Nuorista työllistyi 77,9 % yrityksiin ja yhdistyksiin/säätiöihin 22,1 %. Nuorten kesätyöyrittäjyyskampanja toteutettiin yhdessä OuluES:n ja BusinessOulun kanssa. Kesätyöyrittäjäprojektissa oli mukana yhteensä 14 oululaista nuorta. Oulun kaupungin kesätyöyrittäjyystuen suuruus oli 310 €. Tuki oli vaihtoehtoinen kesätyösetelille.

Työllistämismäärärahan tuella on työllistetty jo vuosia eri syistä tulottomina toimeentulotukea hakevia nk. Arpeetti -toiminnan kautta. Arpeetin kohderyhmänä ovat mm. opintoetuksia saamattomat, sosiaalisen luototuksen kriteerien ulkopuolelle jäävät tulottomat opiskelijat. Vuoden 2017 aikana Arpeetti -toiminnan kautta työllistettiin kaikkiaan 50 henkilöä. Laajennetun Arpeetti -toiminnan kautta työllistettiin 6 henkilöä.

He ovat 300 päivää työmarkkinatukea saaneita henkilöitä, joilla on aktiivinen toimeentuloasiakkuus ja joilla on ollut vaikeuksia työllistyä.

Työllistämisen lisäksi kaupungin yksiköissä toteutettiin muita työllisyyttä edistäviä palveluita, kuten työkokeilua ja kuntouttavaa työtoimintaa. Vuonna 2017 työkokeilussa oli Oulussa noin 1 450 henkilöä. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuoden aikana 1 280 eri henkilöä. Oulussa kuntouttavaan työtoimintaan ohjaututaan hyvinvointikeskusten sosiaalipalveluista sekä työllisyyspalveluista; työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (Oulun TYP), Nuorten työllisyyspalveluista ja Työllisyyspalvelut -hankkeesta. Kuukausittain kuntouttavan työtoiminnan asiakkuuksia oli keskimäärin 532 henkilöä, mikä oli 9,5 % enemmän vuoden 2016 tasoon nähden. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään Oulun kaupungin yksiköiden ja valtion lisäksi yhteistyönä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Asiakkaista Oulun kaupungin eri yksiköissä on ollut keskimäärin 35 %, valtiolla 1 % ja kolmannen sektorin toimijoilla 64 %.

Yhteisöille (yhdistykset, säätiöt, järjestöt) on vuoden 2017 aikana myönnetty työllistämiseen kuntalisäpäätöksiä 332 eri henkilön työsuhteeseen. Heistä oppisopimuskoulutustyösuhteeseen työllistyi 118 henkilöä. Kaupungin tuella työllistyi yhdistyksiin 10

% enemmän (32 henkilöä) kuin edellisellä vuonna. Yhdistysten työllistäminen on kuitenkin vaikeutunut merkittävästi viime vuosina valtion yhdistysten työllistämiseen varatun määrärahan vähenemisen vuoksi. Työllistäviä yhdistyksiä, joille kuntalisää myönnettiin, oli vuonna 2017 kaikkiaan 39 yhdistystä, kun esimerkiksi vuonna 2015 työllistäviä yhdistyksiä oli 85. Vuonna 2016 aloitettua IDEA-haastekampanjaa jatkettiin yhdistysten ja yhteisöjen oppisopimustyöllistämisen edistämiseksi. Vuoden 2017 lopussa kampanjassa oli mukana 11 yhdistystä ja 14 oppisopimusopiskelijaa.

Yritysten työllistämistä on tuettu myöntämällä kuntalisää 43 yritykselle ja tehty kuntalisäpäätöksiä 49 henkilön työllistämiseen. Oppisopimustyösuhteista koulututusta yritysten kuntalisällä tuettiin 42 henkilön osalta. Oulun kaupunki jatkoi vuoden 2017 aikana vuonna 2015 pilotoitua pk-yrityksille suunnattua Työllistämisen bonus -rahoitusmallia. Työllistämisen bonuksella tuettujen työsuhteiden määrä on vähentynyt 30:llä, sillä palkkatukea on ollut enemmän käytettävissä yritysten työllistämiseen kuin edellisellä vuotena. Työllistämisen bonuksella tuettiin 5 henkilön työllistymistä. Lisäksi Duuni-rekryrahaa myönnettiin yhdelle henkilöstöpalvelualan yritykselle.

Aluemarkkinointi

BusinessOulu järjesti Ouluun kaksi kansainvälistä mediavierailua vuonna 2017, jolloin yhteensä 19 toimittajaa 23 eri mediasta ja kolmelta mantereelta vieraili Oulussa. Vuoden aikana Ouluun kutsuttiin myös 40 suomalaistoimittajaa edustaen 15 eri mediaa. Kaikki mediavierailut poikivat runsaasti myönneistä medianäkyvyyttä ja juttuja niin Oulun kaupungista kuin oululaisyrittäjistä ja eri toimijoista, esim. amerikkalaisen PC magazine 17 sivun kansijuttu Oulun 5G:sta.

Vuonna 2017 Oulun seudun markkinoinnissa oli mukana yli 50 yritys-, koulutus- ja muuta yhteistyökumppania. Näiden rahoitusosuus projektista oli noin 430 000 euroa, kun kaupungin kehittämisrahaston osuus oli 400 000 euroa. Ensimmäistä kertaa projektin aikana yhteistyökumppanirahoituksen osuus budjetissa nousi kehittämisrahaston osuutta suuremmaksi. Oulun seudun markkinoinnissa toteutettiin 20 eri kansainvälistä ja valtakunnallista markkinointitoimenpidettä, jotka suunniteltiin yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Nämä toimenpiteet toteutettiin vuosille 2016 -2018 määriteltyjen Oulun

kaupungin kärkiviestien mukaan: Oulu on maailman johtava 5G-kehittäjä; Oulu on tulevaisuuden terveyden edelläkävijä ja Oulu on Pohjoisen Skandinavian tunnetuin tapahtumakaupunki.

BusinessOulun uutiskirje tai tiedote tavoitti vastaanottajan 364 634 kertaa vuoden 2017 aikana. Businessoulu.com –sivustoa kehitettiin niin toiminnallisesti kuin visuaalisesti. Vuoden aikana tavoitettiin chatin kautta yli 1200 asiakasta. Sivuilla vierailevien määrä kasvoi 15 % edellisvuoteen verrattuna, mikä tarkoitti yli 173 000 vierailua. Oulu.com –sivustoon tuotiin uusia sisältöjä ja se julkaistiin joulukuussa myös suomenkielisenä. Työllisyyspalvelujen Megamatchmaking –tapahtumalle luotiin oma sivusto www.megamatchmaking.fi.

Oulun matkailuneuvonta aloitti yhteistyökumppanuuden Suomen Keskusvaraamo Oy:n kanssa, jonka kautta se kaupallisti toimintaansa. Matkailuneuvonnan asiakaskäynnit kasvoivat erityisesti kesällä ja digikanavissa. Uusia kumppanuuksia luotiin myös paikallisten tapahtumajärjestäjien kanssa.

Kansainvälistä matkailumarkkinointia toteutettiin Attractive Oulu Region –hankkeen kautta. Toimenpiteisiin kuuluivat Keski-Euroopassa, Kiinassa ja Japanissa tuotemanuaalien tuottaminen, matkanjärjestäjävierailut, messu- ja workshop-osallistumiset sekä lähimarkkinoilla Venäjällä, Ruotsissa ja Norjassa suorat kuluttajamarkkinointikampanjat. Toimenpiteiden tuloksena alueella syntyi uusia matkailutuotteita ja useat keskieuropalaiset, kiinalaiset ja japanilaiset matkanjärjestäjät kehittivät uusia Oulun seutua sisältäviä matkapaketteja. Aasiassa Oulu profiloitui koulutus- ja asiantuntijavierailukohteenä ja ensimmäiset näihin teemoihin liittyvät ryhmät tulivat Ouluun.

Tapahtumia ja messuja suunniteltiin 22 kappaletta, joista kansainvälisiä oli 14 ja kotimaisia 8. Tapahtumat palvelivat suurimmalta osin eri toimialojen tarpeita ja niissä tuotiin voimakkaasti esille Oulun alueen yrityksiä. Yritykset osallistuivat kaikille messuille. Suurimpia tapahtumia olivat Arab Health, Medica Düsseldorf, TransRussia Moscow, SLUSH Helsinki, TeollisuusSummit Oulu, Northern Glow Oulu, Logistiikkamessut Antwerpen & München ja Astana Expo.

Lisäksi toteutettiin erilaisia mainoskampanjoita, kuten esim. Oikotie.fi-, Arctic Airlin- kampanjat (sekä digitaaliset- että painomateriaalit). Mainoksia tuo-

tettiin noin 60 kappaletta. Tämän lisäksi tuotettiin mainosmateriaalia tapahtumien ja messujen omiin julkaisuihin.

Hanketoiminta, kansainvälinen yhteistyö ja -rahoitus

Euroopan Unionin suoraa rahoitusta (mm. Horisontti 2020) saatiin kahdelle hankkeelle. Syksyllä 2017 käynnistynyt Indemand hanke keskittyy OuluHealth-ekosysteemiin ja vuodenvaihteessa 2017 – 2018 käynnistynyt InnoSup –hanke (hankevalmistelurahoitus) keskittyy innovaatioekosysteemin kehittämiseen. Molemmissa hankkeissa on 100 %:n EU-rahoitus.

Vuoden 2017 aikana Business Oulu –liikelaitos oli pää- tai osatoteuttajana 31 kaupunkistrategiaa ja BusinessOulun toimenpideohjelmaa toteuttavassa kehittämishankkeessa sekä rahoittajana 18 rahoitushankkeessa, jotka olivat muiden kumppaneiden toteuttamia. Vuonna 2017 hankkeiden tukiprosentti kasvoi suhteessa edelliseen vuoteen ollen yli 60 %. Suurimpia rahoittajia olivat Pohjois-Pohjanmaan liitto (EAKR-ohjelma), Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (ESR-ohjelma) ja Uudenmaan liitto (EAKR-ohjelma).

Oulun seudun elinkeinokatsaus ilmestyi vuonna 2017 kaksi kertaa, samoin kuin BusinessOulun kasvutoimialojen suhdannekehitystä kuvaava aineistokin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Oulun kaupunki on antanut lausuntoja maakuntauudistukseen liittyviin lakeihin ja osallistunut hyvin aktiivisesti kasvupalvelulakien valmisteluun. Tulevan maakuntauudistuksen, kasvupalvelulakien ja Muutosohjelma Oulu 2020:n vaikutuksia toimintaan ja toimintaympäristöön arvioidaan sen jälkeen, kun maakuntauudistusta ja kasvupalveluja koskevat lait on hyväksytty.

BusinessOulun toiminta linjataan Kaupunkistrategia 2026:n linjausten mukaisesti sen jälkeen, kun kaupunkistrategia on hyväksytty.

Työttömyyden taso on edelleen liian korkea, mikä alentaminen pitäisi olla koko kaupungin ja sen sidosryhmien yhteinen tavoite.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen*Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky*

Strategiset linjaukset/ Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Kaupunki edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Merkittävä nettotyöpaikkojen kasvu	Työpaikkojen lukumäärä, nettomuutos (Oulun seutu) / + 2 000/vuosi (netto)	Toteuma-arvio v. 2017 Työpaikkojen nettolisäys Oulun seudulla +1 500
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Alueella toimivien yritysten vientiliiketoiminnan merkittävä kasvu	Oulun seudulla toimivien kv-yritysten viennin arvo (eurot, tavaravienti) / +500 M€ / 3v	Vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla teollisuustoimialojen vientiliiketoiminta kasvoi +11 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Kaupunkiseudulle suuntautuvan kansallisen ja kansainvälisen investointi-volyymien kasvu	Suorat pääomasijoitukset (opo) oululaisyrittäisiin / 50 M€/v.	Tietoa ei ole vielä saatavilla.
Kansainvälinen osaamis- ja innovaatiokeskittymä vahvistuu ja uudistuu	Liiketoiminta-, tutkimus- ja kehitys-ympäristöjen hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä	Korkeakoululähtöiset uudet yritykset, v. 2016 28 kpl. Tavoite 2017 50 kpl. Vetovoiman kehitys, rekisteröidyt yöpymiset v. 2016 584 068 kpl. Tavoite 2017 700 000 yöpymistä. Hankkeisiin osallistuvat maksavat yritykset (käynnistyneet hankkeet), v. 2016 35 kpl. Tavoite 2017 70 kpl.	Toteutuma v. 2017 1) Korkeakoululähtöisiä yrityksiä 25 2) Marraskuun loppuun mennessä yöpymisiä 554 000 kpl, kasvua edellisen vuoden vastaavaa jaksoon +2,4 % 3) Hankkeissa mukana yrityksiä / tietoa ei ole vielä saatavilla 4) Kilpailtu T&K -rahoitus / tietoa ei ole enää mukana vuoden 2017 seurannassa

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Business Oulu -liikelaitoksen valtuustoon nähden sitova tavoite liikekääntämää 0 euroa toteutui.

Tavoite 1 000 €	Ta2017	TA- muutokset	TA2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2017	TP2016
Liikekääntämää 1000€	0	0	0	0	0	0	0

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2017	TA- muutokset	Ta2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	Toteuma-% 2017	TP2016
Toiminnan laajuus • Liikevaihto • Investoinnit	4	0	0	31	27	775	69
Kannattavuus • liikekääntämää • sij.pääoman tuotto, % • korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	0	0	0	0 -0,3	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2017	TA 2017 + MUUTOKSET	Ta2017 muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	TP2016
Ulkopuolisen rahoituksen määrä	3 057	5 988	2 931	4 167	-1 821	2 713

Analyysi

Business Oulu –liikelaitoksen elinkeinopalvelut ja konsernipalvelujen työllisyyspalvelut yhdistettiin kesällä 2017. Yhdistymisellä on ollut merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Työllisyyspalvelujen talousarvio ja toteutuma ajalla 1.1. – 31.7.2017 on konsernihallinnon tilinpäätöksessä ja ajalta 1.8. – 31.12.2017 Business Oulu –liikelaitoksen tilinpäätöksessä. Työllisyyspalvelujen toiminnallinen raportti sisältyy koko vuoden osalta Business Oulu –liikelaitoksen toimintakertomukseen. Kokonaisuutena Business Oulu –liikelaitoksen kokonaisvolyyymi oli 27,0 M€ (ta 30,0 M€).). Säästö syntyi pääosin työllisyyspalveluissa.

- BusinessOulun liikelijäämätavoite ja sen toteutuma on 0 €.
- Rahoitus tulee Oulun kaupungilta ja ulkopuolisilta rahoittajilta (mm. EU, PPL ja ELY).
- Tilikauden alijäämä 99,22 € muodostuu rahoituskuluista.
- Elinkeinopalvelut 1.1. – 31.12.2017:
- Kokonaistuotot olivat n. 11,5 M€ (ta 11,9 M€; ed.v. 10,9M€).
- Tuotoista Oulun kaupungin toiminta-avustus on n. 8,2 M€ (ta 8,8 M€, ed. v. 8,1 M€).
- Liiketoiminnan muut tuotot 3,3 M€ (ta 3,0 M€, ed. v. 2,6 M€) ovat pääosin hankkeisiin saatua ulkopuolista rahoitusta.
- Hankerahoituksen keskimääräinen tuki on ollut n. 64 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Suoraa 100 %:n EU-rahoitusta saatiin kahteen hankkeeseen yhteensä 145 000 €.
- Palvelujen ostot 5,5 M€ (ta 5,7 M€; ed.v. 5,1M€) muodostuu merkittävältä osaltaan (2,4 M€) asiantuntijapalveluista. BusinessOulu tuottaa huomattavan osan asiakkaille suunnatuista palveluistaan ja hanketoiminnastaan ulkoisten palveluntuottajien kanssa yhteistyössä, mistä johtuu asiantuntijapalvelujen hankintaan käytettyjen resurssien määrä. Toinen merkittävä erä on muut yhteistoimintaosuudet 1,0 M€.
- Henkilöstökulut 4,9 M€ (ta 5,0 M€; ed.v. 4,4 M€) ovat toteutuneet lähes talousarvion mukaisesti.
- Liiketoiminnan muut kulut 1,0 M€ (ta 1,1 M€; ed.v. 1,2 M€) alenivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

- Kokonaisvolyyymi on n. 0,5 M€ alle talousarvion, mutta ulkopuolista rahoitusta saatiin 285 000 € enemmän kuin oli arvioitu.

Työllisyyspalvelut 1.8. – 31.12.2017:

Työllisyyspalvelut on siirtynyt Business Oulu –liikelaitokseen 1.8.2017 alkaen, joten vertailua edelliseen vuoteen ei tehdä. Talousarvioluku suluissa on liikelaitokseen siirtämisen yhteydessä vahvistettu loppuvuoden talousarvio. Alkuvuoden talousarvio ja toteutuma ovat konsernipalveluiden tilinpäätöksessä.

Kokonaistuotot olivat n. 15,6 M€ (ta 18,1 M€).

Tuotoista Oulun kaupungin toiminta-avustus on n. 14,1 M€ (ta 15,2M€) ja työllistämistuki 0,7 M€ (ta 1,8 M€).

Liiketoiminnan muihin tuottoihin 0,8 M€ (ta 1,1 M€) sisältyy mm. hankkeisiin saatu ulkopuolinen rahoitus sekä kuntouttavaan työtoimintaan tullut avustus.

Henkilöstökulut 1,5 M€ (ta 3,8 M€) jäivät alle talousarvion pääosin sen vuoksi, että elokuusta lähtien kaupunkityöllistämiseen ja kesätyöhön liittyvät henkilöstömenot on kirjattu avustuksiin. Alkuvuonna työllistämiskustannukset kirjattiin vielä henkilöstökustannuksiin. Myös uudet hankkeet käynnistyivät suunniteltua myöhemmin.

Liiketoiminnan muut kulut 13,8 M€ (ta 13,8 M€) toteutuivat talousarvion mukaisina. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy esim. työmarkkinatuen kuntaosuus elo-joulukuun väliseltä ajalta n. 2 M€ kuukaudessa. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli vuonna 2017 yhteensä 24,2 M€ (TA 23,95 M€). Muissa kuluissa toteutuu myös kaupunkityöllistämisen kustannukset elo-joulukuussa.

Elo-joulukuun osalta menot alittuivat n. 2,6 M€ talousarvioon nähden, mikä johtui suurimmaksi osaksi kaupunkityöllistämiseen ja kuntalisiin käytetyin määrärahan alittumisesta sekä hankkeiden toteututtua talousarviota pienempänä. Myös muut tulot alittuivat kaupungin toiminta-avustuksen ohella. Työllistämistuki ja hankkeiden ulkopuolinen rahoitus toteutuivat pienempänä myös niihin varattujen menomäärärahojen toteututtua talousarviota pienempänä.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

BusinessOulu liikelaitoksen johtokunta esittää, että liikelaitoksen tilikauden alijäämä 99,22 euroa siirretään BusinessOulu liikelaitoksen oman pääoman voittovaroihin.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Business Oulu –liikelaitos (sis. elinkeinopalvelut ja työllisyyspalvelut 1.8.2017 alkaen)

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	49	65	45	46	48
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)			3	2	
Tilapäiset	29	95	34	23	19
Organisatoriset muutokset		84	6		
Yhteensä	78	160	79	69	67
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	41	47,1	34,9	36,2	37,8
Tilapäiset	25,9	86,1	25,7	20,6	16,6
Yhteensä	66,9	133,2	60,6	56,8	54,4
Henkilöstökustannukset (1 000 €)					
Palkat ja palkkiot	4 019	5 153	3 502	3 340	3 416
Eläkekulut	708	926	672	643	644
Muut henkilösivukulut	251	249	238	196	194
Yhteensä	4977	6 328	4 412	4179	4 254

BusinessOulu ja konsernihallinnon työllisyyspalvelut yhdistyivät 1.8.2017 elinkeino- ja työllisyyspalvelut-liikelaitokseksi, jonka nimi muutettiin myöhemmin Business Oulu –liikelaitokseksi. Työllisyyspalveluiden osalta raportointi on 1.8. – 31.12.2017. Tilapäisen henkilöstön määrää kasvattaa työllistettyjen ja Arpeetti-toiminnan henkilöt, joita oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 29 henkilöä.

Elinkeinopalveluiden osalta vuodelle 2017 tehty henkilöstösuunnitelma toteutui suunnitellusti. Sairauspoissaolot ovat koko liikelaitoksen osalta noin 2 prosenttia, elinkeinopalvelut 1 % ja työllisyyspalvelut 3 %.

Elinkeinopalvelut 1.1 – 31.12.2017

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	49	49	45	46	48
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)			3	2	
Tilapäiset	29	30	34	23	19
Organisatoriset muutokset			6		
Yhteensä	78	79	79	69	67
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	41	37,7	34,9	36,2	37,8
Tilapäiset	25,9	28,9	25,7	20,6	16,6
Yhteensä	66,9	66,6	60,6	56,8	54,4
Henkilöstökustannukset (1 000 €)					
Palkat ja palkkiot	4 019	3954	3 502	3 340	3 416
Eläkekulut	708	724	672	643	644
Muut henkilösivukulut	251	190	238	196	194
Yhteensä	4977	4868	4 412	4179	4 254

Elinkeinopalveluiden osalta vuodelle 2017 tehty henkilöstösuunnitelma toteutui suunnitellusti.

Työllisyyspalvelut 1.8. – 31.12.2017

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset		16			
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)					
Tilapäiset		65			
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä		81			
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset		9,4			
Tilapäiset		57,2			
Yhteensä		66,6			
Henkilöstökustannukset (1 000 €)					
Palkat ja palkkiot		1 199			
Eläkekulut		202			
Muut henkilösivukulut		59			
Yhteensä		1 460			

Investoinnit

Business Oulu –liikelaitoksella ei ollut investointeja vuonna 2017.

**OULUN KAUPUNKI
BUSINESS OULU -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO	31 245,97	3 750,00	833,2	27 496,0	69 284,17
Liiketoiminnan muut tuotot	4 135 693,26	5 984 022,00	69,1	-1 848 328,7	2 644 214,91
Tuet ja avustukset kunnalta	22 900 600,55	24 025 478,00	95,3	-1 124 877,5	8 147 804,96
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-147 622,04	-139 480,00	105,8	-8 142,0	-116 637,33
Palvelujen ostot	-5 717 286,99	-6 136 115,00	93,2	418 828,0	-5 127 292,70
Materiaalit ja palvelut yht.	-5 864 909,03	-6 275 595,00	93,5	410 686,0	-5 243 930,03
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-5 153 228,87	-6 930 868,00	74,4	1 777 639,1	-3 514 048,53
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-925 563,75	-1 385 705,00	66,8	460 141,3	-674 113,31
Muut henkilösivukulut	-249 283,26	-454 982,00	54,8	205 698,7	-238 358,47
Henkilöstökulut yhteensä	-6 328 075,88	-8 771 555,00	72,1	2 443 479,1	-4 426 520,31
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	0,00	0,00	0,0	0,0	-263,41
Liiketoiminnan muut kulut	-14 874 554,87	-14 966 100,00	99,4	91 545,1	-1 190 590,29
LIKEYLJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00			0,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,0	0,0	145,24
Muut rahoitustuotot	171,29	0,00	0,0	171,3	0,00
Muut rahoituskulut	-270,51	0,00	0,0	-270,5	-1 441,10
Rah.tuotot ja kulut yhteensä	-99,22	0,00	0,0	-99,2	-1 295,86
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	-99,22	0,00	0,0	-99,2	-1 295,86
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-99,22	0,00	0,0	-99,2	-1 295,86
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-99,22	0,00	0,0	-99,2	-1 295,86
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %		0			
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %		0			
Voitto, %		-0,3			

OULUN KAUPUNKI
BUSINESS OULU -LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	166 426,22	247 500,26
Saamiset kunnalta	2 404 746,74	254 352,78
Muut saamiset	282 882,15	114 100,69
Siirtosaamiset	2 832 420,15	1 496 182,45
Lyhytaikaiset saamiset yht.	5 686 475,26	2 112 136,18
Saamiset yhteensä	5 686 475,26	2 112 136,18
Rahat ja pankkisaamiset	200,00	200,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 686 675,26	2 112 336,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 686 675,26	2 112 336,18
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	300 000,00	300 000,00
Ed.tilikausien yli/alijäämä	88 496,48	89 792,34
Tilikauden yli/alijäämä	-99,22	-1 295,86
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	388 397,26	388 496,48
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	202 391,61	200 574,05
Ostovelat	2 658 471,83	615 591,64
Muut velat	126 247,60	86 529,26
Siirtovelat	2 311 166,96	821 144,75
Lyhytaikainen vieras po. yht.	5 298 278,00	1 723 839,70
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 298 278,00	1 723 839,70
VASTATTAVAA	5 686 675,26	2 112 336,18
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %		7,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		18,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €		88

OULUN KAUPUNKI
BUSINESS OULU -LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00	263,41
Rahoitustuotot ja -kulut	-99,22	0,00	0,00	-99,22	-1 295,86
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-99,22	0,00	0,00	-99,22	-1 032,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-2 150 393,96	0,00	0,00	-2 150 393,96	135 939,29
Saamisten muutos muilta	-1 423 945,12	0,00	0,00	-1 423 945,12	-388 194,02
Korott. velkojen muutos muilta	3 574 438,30	0,00	0,00	3 574 438,30	253 487,18
Rahoituksen rahavirta	99,22	0,00	0,00	99,22	1 232,45
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	0,00	200,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Lainanhoitokate					
Quick ratio			1,4		
Current ratio			1,4		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €			152 813,1		

Talousarviossa esitetty Rahavarojen muutos on siirretty Saamisten muutokset kaupungilta -riville.

INFORMATIIVINEN TIETO	Talousarvio		31.12.2016
	31.12.2016	2017	
Yhdystili 31.12.	2 404 746,74	0,00	254 352,78
Yhdystili 01.01.	254 352,78	0,00	390 292,07
Yhdystilin muutos	2 150 393,96	0,00	-135 939,29
Yhdystilin muutos	3 757 449,30		10 201 235,46

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
BUSINESS OULU -LIIKELAITOS

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4. Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus
TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot	2017	2016
Muut toimintatuotot	31 245,97	69 284,17
Yhteensä	31 245,97	69 284,17

9. Palvelujen ostot	2017	2016
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	5 717 286,99	5 127 292,70
Yhteensä	5 717 286,99	5 127 292,70

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

23. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				25 130,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	25 130,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Siirtosaamiset		323 587,29		
Yhteensä	0,00	323 587,29	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	323 587,29	0,00	25 130,00

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	16 001,00	16 000,00
EU-tuet ja avustukset	1 913 487,55	176 671,65
Muut tulojäämät	1 028 652,68	1 041 213,20
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 958 141,23	1 233 884,85
Siirtosaamiset yhteensä	2 958 141,23	1 233 884,85

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

25. Oma pääoma

	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	300 000,00	300 000,00
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	300 000,00	300 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	88 496,48	89 792,34
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-99,22	-1 295,86
Oma pääoma yhteensä	388 397,26	388 496,48

30. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		122 835,86		59 476,61
Siirtovelat		157,48		
Yhteensä	0,00	122 993,34	0,00	59 476,61
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		0,00		439,62
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	439,62
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				13 339,95
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				2 112,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	15 451,95
Vieras pääoma yhteensä	0,00	122 993,34	0,00	75 368,18

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	34 057,34	17 860,56
Lomapalkkavelka	1 116 969,00	666 433,00
Muut menoäämät	4 024 258,32	134 739,19
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	5 175 284,66	819 032,75

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

38. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2017	2016
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti		
Leasingvastuut yhteensä	3 560,22	14 445,22
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 560,22	14 445,22
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	3 560,22	14 445,22

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2017	2016
Liikelaitokset	160,00	70,00
Yhteensä	160,00	70,00

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2017	2016
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	6 328 075,88	4 426 520,31
Henkilöstökulut yhteensä	6 328 075,88	4 426 520,31

44. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2017	2016
Kansallinen kokoomus rp.	610,50	287,00
Keskustapuolue	963,45	864,00
Oulun perussuomalaiset		25,50
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	700,70	18,70
Sosiaalidemokraattinen puolue	486,50	614,00
Vasemmistoliitto	713,15	523,17
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3 474,30	2 332,37

13.7. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Pelastuslaitoksen lakisäätöiset ja muut tehtävät toteutetaan pelastustoimen palvelutasopäätöksen (2017-2020), valvontasuunnitelman (2017) ja PPSHP:n ja pelastuslaitoksen välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Laitoksen palvelukysynnän määrä on voimakkaasti sidoksissa yhteiskunnallisiin tekijöihin, kuten väestön ja rakennetun kerrosalan määrään, lainsäädäntöön, yhteiskunnan tilanteeseen sekä luonnonoloihin. Pelastustoimialueen väestömäärä on kasvanut, mutta kasvu on hidastunut voimakkaasti aiemmista vuosista. Syynä on mm. lähes kaikkien kuntien merkittävästi laskeva syntyvyyden enemmistö ja nettomuutto, joka näyttäisi olevan kääntymässä negatiiviseksi myös Oulussa. Väestömäärän vuosittainen kasvu on laskenut vuosikymmenen alun lähes 1,2 %:sta (n. +3 100 as/v) vuoden 2016 noin 0,6 %:iin (n.+ 1 800 as/v). Vuoden 2017 väestötillastoja ei ole vielä saatavissa. Väestömäärän kasvunopeuden taittumista kompensoivat turvapaikan hakijat, joita alueella vastaanottojärjestelmän piirissä, sekä myös siirtyneenä turvapaikan, oleskeluluvan tai muun oikeutuksen perusteella kuntiin. Tilastokeskuksen mukaan vieraskielisten osuus (turvapaikanhakijat ja muut vieraskieliset) on kasvanut Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella vuoden 2006 1,2 %:sta vuoden 2016 2,6 %:iin (n. 10 500 hlöä). Vieraskielisten osalta on hyvä huomioda myös vastaanottojärjestelmästä kadonneet, joita on valtakunnallisesti tuhansia (Migrin tiedote 24.1.2018).

Tilinpäätösvouden pelastustoimen hälytystehtävien kokonaismäärä oli 4 303 (-1,3 %; ed.v. 4 361). Varsinaisia suuronnettomuuksia ei alueella tapahtunut. Hälytystaajuudeksi muodostui 15,0 (ed.v. 15,2) tehtävää/1 000 asukasta (valtak. 19,0; ed.v. 18,9). Tehtävämäärää laskivat erityisesti paloilmoinlaitteistoihin liittyvät tarkistus- ja varmistustehtävät (-107 kpl, -14,6 %) ja vahingontorjuntatehtävät (-94 kpl, -35,3 %). Tehtävämäärää nostivat mm. avunantotehtävät (+39 kpl, +20,9 %), liikenneonnettomuudet (+37 kpl, 5,5 %) ja tulipalot (+36 kpl, +6,8 %). Alueen tulipa-

loissa ei menehtynyt henkilöitä vuoden 2017 aikana. Ensimmäisen yksikön lähtöaikamediaani oli 1:29 min (ed.v. 1:27 min). Toimintavalmiuden suunniteluohjeen mukaiset I-III -luokan riskialueet tavoitettiin kokonaisuutena vaaditussa ajassa. Riskialueiden tavoittamisprosentti (min. 50 %) oli I-luokan osalta 60 % (ed.v. 66 %), II-luokan 79 % (ed.v. 79 %) ja III-luokan 98 % (ed.v. 97 %). Yksittäisten riskiruutujen tavoittamisessa on edelleen vaikeuksia erityisesti Oulun keskustan pohjoispuolisissa kaupunginosissa sekä Kuusamon Rukalla. Riskialueiden tavoittamiseen vaikuttaa paloasemien sijainti ja valmius.

Valvontasuunnitelman mukaisista, määrävällein tarkastettavista kohteista tarkastettiin 92 % (ed.v. 100 %). Valvonnan toteutumista rasitti jonkin verran mm. voimakas turvallisuusviestinnän kysyntä. Turvallisuusviestinnässä tavoitettiin n. 40 344 henkilöä eli 14 % pelastustoimialueen. Turvallisuusviestintään kuuluu myös pelastuslaitoksen sosiaalisen median käyttäjät, joita on Facebookissa, Twitterissä, Instagramissa ja Youtubessa. Tileille tehtiin lähes 300 turvallisuusaiheista julkaisua, joiden lukijamäärä kohosi lähes 1,6 miljoonaan. Tileillä on noin 6 000 seuraajaa. Kuluvan vuoden aikana saatiin myös käyttöön pelastuslaitoksen ensimmäinen turvallisuuskoulutusauto.

Pelastustoimialueen nuohouksessa valmistauduttiin siirtymään palvelutasopäätöksen mukaisesti vapaaseen kilpailuun. Piirinuohousjärjestelmän nuohous sopimukset irtisanottiin kesäkuussa 2017 siten, että sopimusten voimassaolo päättyi ja nuohouksen vaapakilpailu alkoi 1.1.2018 alkaen.

Ensihoitopalvelua tuotettiin PPSHP:n kanssa solmitun yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Pelastuslaitos suoritti ensihoitotehtäviä 21 välittömässä valmiudessa olevalla ensihoitoyksiköllä. Ensihoitopalvelu suoritti tilinpäätösvoonna 47 785 ensihoitotehtävää (+ 1 918; TA 46 302; ed.v. 45 867). Tehtävämäärä nousi 4,2 %. A/B-kiireellisyysluokan tehtäviä näistä oli 14 170 (30 %) ja C/D-kiireellisyysluokan 33 615. A/B-tehtävien lähtöaikamediaaniksi muodostui 1:36 min.

Maantieteellisesti ensihoidon yksikkötehtävämääräen suurin kasvu tapahtui Oulun seudulla, jolla alueella tehtävämäärät kasvoivat 6,82% edellisvuoteen verrattuna. Muilla alueilla ensihoidon tehtävämääräen kasvu oli maltillisempaa (+1,3%). Oulun keskustan alueelle vuoden 2017 aikana lisäystä ensihoitovalmiudesta huolimatta Oulun ja Ruskonselän paloasemien ensihoitoyksiköiden keskimääräiset tehtäväsidosnaisuusprosentit nousivat entisestään (50,5%; ed.v. 47,0 %). Muillakin alueilla ensihoitoyksiköiden tehtäväsidosnaisuudet nousivat, mutta pysyivät kuitenkin noin 40%:n tuntumassa tai alapuolella. Kesäkuussa 2017 Oulun paloasemalta sijoitettiin yksi hoitotason ensihoitoyksikkö päivystämään Linnanmaalle perustetulle ensihoidon asemapaikalle. Linnanmaan ensihoitoasemalla päivystävän ensihoitoyksikön tarkoituksena on nopeuttaa Oulun pohjoisten alueiden saavutettavuutta. Tilastoinnin perusteella voidaan todeta, että Linnanmaan ensihoitoaseman toiminnan aloittaminen on parantanut toivotusti kyseisen alueen saavutettavuutta (kohteet saavutetaan arviolta 90 sekuntia nopeammin).

Vuoden 2017 aikana jatkettiin toimenpiteitä, joilla pelastuslaitoksen operatiivinen toimintavalmius turvataan henkilöstön ikääntymisen ja toimintakyvyn heikkenemisen johdosta. Vuoden 2016 lopulla valmistuneen työhyvinvointisuunnitelman toimenpidekortteja laadittiin vuoden 2017 aikana. Työhyvinvoinnin kehittämistyötä jatkettiin työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Laitoksen lähiesimiehiä osallistui esimiespassikoulutuksiin varsin laajasti.

Varallaoloja koskevien palkkasaatavavaatimusten käsittely jatkui edelleen vuonna 2017 kunnallisen neuvottelumenettelyn mukaisesti Kuntatyönantajien ja järjestöjen välillä. Oulu-Koillismaan pelastuslaitokselle esitetyt palkkasaatavavaatimukset ovat yht. n. 5 milj. € (vuosilta 2010–2015). Asian käsittely jatkuu tulevina vuosina.

Muhoksen paloaseman peruskorjauksen ja laajenuksen toteutus on aloitettu ja Limingan paloaseman vastaava hanke on saatettu loppuun tilikauden aikana. Pääasiallinen tarkoitus tilamuutoksille on ollut ensihoidon tarvitsemien tilojen ja toimintojen yhdistäminen paloasemien toimintaan. Linnanmaan ensihoidon asemapaikka otettiin käyttöön 2017. Vuoden 2017 aikana on käynnistetty uudelleen nykyisen Oulun keskuspaloseman korvaavien paloasemien hankeselvityksen tarkistustyö. Hankeselvityksellä tarkastetaan Linnanmaan ja Raksilan

paloasemien keskinäinen tila- ja tehtäväjako. Pääasialliset keskuspalosematoiminnot keskitettäisiin Linnanmaalle. Oulun keskuspaloseman korvaavien paloasemien rakentamisen viivästyminen johtaa jatkossa väistämättä pelastustoimen toimintavalmiuden heikkenemiseen ja henkilöstön hajasijoittamiseen. On todennäköistä, ettei nykyisellä keskuspalosemalla kyetä tuottamaan palveluita uusien paloasemien valmistumiseen saakka nykyisen keskuspaloseman sisäilmaongelmien vuoksi.

Pelastustoiminnan tulosalueen organisaatio muutettiin vuoden 2017 aikana. Organisaatiorakenteen lisäksi on tarkasteltu myös henkilöiden tehtävänkuvia ja johtamisjärjestelmää. Organisaatiouudistuksella haetaan lisäresursseja mm. kehittämistoimintaan, mikä osaltaan tukee maakuntauudistuksen valmistelua. Organisaatiomuutoksen antamat mahdollisuudet toiminnan tehostamiseen konkretisoituvat täysimääräisesti vuonna 2018.

Hallituksen linjauksen mukaisesti Suomeen muodostetaan vuoden 2020 alusta maakuntajaon pohjalta monitoimialaiset itsehallintoalueet, joille osoitetaan myös pelastustoimen tehtävät. Tämä tarkoittaa sitä, että Oulu-Koillismaan ja Jokilaaksojen pelastuslaitokset yhdistetään ja Vaala siirtyy Kainuusta Pohjois-Pohjanmaan pelastustoimeen. Maakunta- ja soteuudistuksen valtakunnallisen hankeorganisaation lisäksi maakunnassa toimii alueellinen valmisteluorganisaatio Pohjois-Pohjanmaan liiton alaisuudessa. Lisäksi pelastustoimen sisältöä kehitetään sisäministeriön ja pelastuslaitosten yhteisessä pelastustoimen uudistamishankkeessa. Oulu-Koillismaan pelastuslaitos on erittäin vahvasti edustettuna maakunnan pelastustoimen ja varautumisen valmistelun sekä pelastustoimen valtakunnallisen uudistamishankkeen työryhmissä, mikä sitoo runsaasti pelastuslaitoksen henkilöresursseja. Maakunnallista valmistelua on tähän saakka tehty oto-resurssein, mutta valmistelu edellyttää vuosina 2018–2019 myös päätoimista henkilöstöä, jotta pelastuslaitoksen perustehtävät saadaan turvattua muutoksen valmistelun aikana.

Pelastuslaitosten irtaimisto siirtyy maakuntauudistuksessa maakunnille vastikkeetta. Linjaus on johtanut siihen, että Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen hankinnat toteutetaan vuosina 2017–2019 pääasiassa leasing-hankintoina. Leasing-hankinnat tulevat kokonaisuutena kalliimmiksi investointeihin verrattuna.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen*Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino*

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteuma
Vuosikate ja nettoinvestoinnit ovat tasapainossa keskipitkällä aikavälillä	Pelastuksen tulosalueen leasing hankintojen taso ja nettoinvestoinnit.	Pelastuksen tulosalueen leasinghankinnat t€	1 250 t€	845 t€
		Pelastuksen tulosalueen nettoinvestoinnit t€.	0	0
	Ensihoidon tulosalueen leasing hankintojen taso	Ensihoidon tulosalueen leasing hankinnat t€.	720 t€	668 t€

Hankinnoista osa siirtyi kilpailutusten vuoksi vuoden 2018 puolelle.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen (Henkilöstöohjelma)

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2017	Toteuma
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Toteutetaan pelastuslaitoksen työhyvinvointisuunnitelmaa.	Konkreettiset työhyvinvointia parantavat toimenpiteet.	Systemaattinen työhyvinvoinnin kehittämistyö huomioi mm. Kunta10-kyselyn 2016 tulokset.	Kunta 10- kyselyn tulokset huomioitu työhyvinvointityössä.
	Henkilöstön hyvinvointi huomioidaan maakunta-uudistuksessa.	Muutosta tukevat toimenpiteet. Riittävä muutosviestintä.	Muutosta tukevat toimenpiteet ja muutosviestintä toteutuvat suunnitellusti.	Ei toteutunut, Maku-uudistus siirtyi vuodella

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1 000 €	TA2017	TA -muutokset	TA2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2017	TP2016
Liikelylijäämä	32	0	32	1 325	1 293	4168 %	1 225
Tuloutus omistajalle	0	0	0	0	0	0	0
Liikelaitokselle annetut lainat	0	0	0	0	0	0	0
Investointimäärärahojen sitovuudet	0	0	0	0	0	0	1 972

Pelastusliikelaitoksen tilinpäätösvouden 2017 ylijäämä jakautuu pelastuksen tulosalueen liikeyljäämään 482 t€ ja ensihoidon tulosalueen liikeyljäämään 843 t€. Ensihoidon tulosalueen investointeihin vuosina 2014-2016 otettu laina (po 31.12.2016; 945 t€) maksettiin pois tilinpäätösvoonna. Laitoksen oma kannattavuus kasvoi voitto-% noustessa 3,9 %:n (ed.v. 3,7 %). Yritysten välisissä kannattavuusvertailuissa käytetty sijoitetun pääoman tuotto-% oli 20,1 (ed.v. 20,0 %).

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Laitoksen liikevaihdoksi muodostui 33,4 M€ (tot. 102,3 %; ta 32,7 M€; ed.v.32,8 M€). Liikevaihto kasvoi 0,7 M€ arvioitua suuremmaksi. Kasvu johtuu ensihoidon kasvaneista Kelakorvaustuloista, jotka ovat

seurausta ensihoidon tehtävämäärän arvioitua suuremmasta kasvusta. Pelastuksen tulosalueen liikevaihto oli 17,84 M€ (tot. 100,4 %; ta 17,79 M€; ed.v. 18,1M€), josta 96,8 % on yhteistoimintakuntien maksuosuuksia (17,295 M€) ja loput 3,2 % erilaisia myyntituloja. Ensihoidon tulosalueen liikevaihdoksi muodostui 15,6 M€ (tot. 104,8 %; ta 14,9 M€; ed.v. 14,8 M€). Liikevaihdosta muodostaa PPSHP:n valmiuskorvaus 63 % (9,82 M€), Kelan korvaukset 30 % (4,66 M€; ta 3,75 M€) ja muut myyntitulot 7 % (1,11 M€; ta 1,3 M€).

Liiketoiminnan muiden tuottojen määrä alittui, olleen 535 t€ (tot. 81 %; TA 660 t€). Alitus 125 t€ johtuu pelastustoimen käyttöomaisuuden myyntivoittojen jäämisestä arvioitua pienemmiksi, kun henkilöautoja jätettiin uusimatta (7 kpl) ja kalustoautojen (2 kpl) myyminen siirtyi vuoden 2018 puolelle.

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2017	TA- muutokset	TA2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	Toteuma-% 2017	TP2016
Toiminnan laajuus (1 000€)							
Liikevaihto	32 661	0	32 661	33 418	757	102,3 %	32 840
Investoinnit	1 975	- 1 975	0	0	0	100 %	1 972
Kannattavuus							
liikelyljäämä	52	0	52	1 325	1 273	2 533 %	1 225
sij.pääoman tuotto, %						20,1 %	20 %

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat talouden tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2017	TP2017	TP2016
Pelastustoimen kuntien maksuosuus €/as	61,64	61,64	62,17
Pelastustoimen menot €/as	64,14	62,16 (*)	62,43
Ensihoidon menot €/as	52,20	51,04 (*)	49,60

(* luvuissa käytetty TA2017 arviota väkiluvusta, kun tilastokeskus päivittää vuoden 2017 väkiluvut vasta 15.2.2018 jälkeen)

Laitoksen menoissa tapahtui pientä alittumista kaut-ta linjan. Pelastuksen tulosalueella tämä selittyy pitkäkestoisten onnettomuuksien vähäisellä määrällä, jolla on vaikutusta erityisesti henkilöstökuluihin, mutta myös materiaalien ja palvelujen ostoihin, jotka alittuivat 150 t€ (tot.96,8 %: 4,5 M€; ta 4,65 M€; ed.v. 4,3 M€). Laitoksen suurin menoerä, 67 % kaikista menoista, on henkilöstökulut, jotka alittuivat 434 t€:lla (tot. 98,1 %: 22,7 M€; ta 23,1 M€; ed.v. 22,8 M€). Pelastuksen henkilöstökulujen alitus oli 297 t€ (tot. 97,5 %: 11,4 M€; ta 11,7 M€; ed.v. 11,6 M€). Alittumiseen vaikutti mm. lomapalkkavelan muutos, täyttämättöminä olleet virat sekä em. pitkäkestoisten onnettomuuksien vähyys. Ensihoidon henkilöstökulujen alitus oli 137 t€ (tot. 98,8 %: 11,3 M€; ta 11,4 M€; ed.v. 11,2 M€), joka selittyy lomapalkkavelanmuutoksella. Poistojen toteuma oli 97,4 % (1,7 M€; ta 1,8 M€; ed.v. 1,8 M€) ja liiketoiminnan muiden kulujen 99,7 % (3,7 M€; ta 3,7 M€; ed.v. 3,4 M€). Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy laitoksen toiseksi suurin yksittäinen menoerä, kiinteistövuokrat (3,05 M€).

Liikelyljäämän ja investointien leasingrahoituksen johdosta laitoksen toiminnan ja rahoituksen rahavirta on positiivinen 3,053 M€ (ed.v. 762 t€). Laitoksen maksuvalmiutta kuvaava Quick ratio (kyky selviytyä lyhytaikaisista veloista) on hyvällä tasolla 1,5 (ed.v. 1,0). Toiminnan ja rahavirran kertymä 5 vuodelta nousi 4,8 M€:n (ed.v. 732 t€). Ylijäämäisen tuloksen ja investointien leasingrahoituksen johdosta taseen tunnusluvut paranivat. Omavaraisuusaste nousi 62,5 %:n (ed.v. 47,9 %) ja suhteellinen velkaantuneisuus pieneni ollen 12,0 % (ed.v. 17,8 %). Ensihoidon investointeihin otettu kaupungin laina maksettiin pois, joten lainakanta 31.12.2017 oli 0 € (ed.v. 945 t€).

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TA2017	TA- muutokset	TA2017 + muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	TP2016
Alueen väestö 31.12	287 100	0	287 100	287 100 (*)		286 931
Hälytykset, joista	4200	0	4 200	4 303	+ 103	4 361
rakennuspalot	90	0	90	102	+ 12	97
rakennuspalovaara	140	0	140	145	+5	132
liikenneonnettomuudet	670	0	670	710	+ 40	673
maasto- ja metsäpalot	125	0	125	88	- 37	70
tarkastus- ja varmistustehtävät	1 200	0	1 200	1 253	+ 53	1 364
- vars. hälytykset/ 1000 as	11,3	0	11,3	11,5		11,9
ensivaste	950	0	950	991	+ 41	960
muut	1 025	0	1 025	1 014	- 11	1 065
Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset (A1-A6)	1 315	0	1 315	1 221	- 94	1 312
Turvallisuusviestintä-tilaisuudet, jossa tavoitettu henkilöä	525	0	525	533	+8	476
	36 000	0	36 000	40 334	+4 334	35 693
Ensihoidon palvelutuotanto- alueen väestö 31.12.	290 150	0	290 150	290 150 (*)		289 974
Ensihoidon tehtävät, joista	46 302	0	46 302	47 785	+ 1 483	45 867
A-B	14 300	0	14 300	14 170	130	14 260
C-D	32 002	0	32 002	33 615	+ 1 613	31 607

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta esittää Oulun kaupunginvaltuustolle pelastuksen tilikauden ylijäämän 484 202,11 € ja ensihoidon tilikauden ylijäämän 829 901,40 € eli yhteensä tilikauden ylijäämän 1 314 103,51 € siirtämistä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen omaan pääomaan tilikauden yli- / alijäämätillille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	398	384	368	362	305
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	20	23	32	27	26
Tilapäiset	37	47	63	44	52
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	435	431	431	406	357
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	338	353,9	330,7	331,7	249,9
Tilapäiset	53	63,7	75,9	63,3	55,6
Yhteensä	391	417,6	406,6	395	305,5
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-19013	-18498	-18276	-17760	-14144
Eläkekulut	-3347	-3287	-3263	-3231	-2716
Muut henkilösivukulut	-1054	-913	-1262	-1119	-707
Yhteensä	-23414	-22698	-22801	-22110	-17567

Vuoden 2017 toukokuussa ensihoidon tulosalueelle lisättiin yksi yksikkö PPSHP:n ensihoidon palvelupäätöksen mukaisesti, jonka johdosta palkattiin kuusi uutta ensihoitajaa sekä huoltomestari. Huoltomestarin rekrytoinnin toteuttaminen aloitettiin vuonna 2017 ja saatetaan päätökseen vuoden 2018 alkupuolella. Vakinaiset ja tilapäiset sivutoimiset

(183 hlöä; ed.v. 192) ovat pelastustoimen toimenpidepalkkaisia, jotka ovat työsopimussuhteessa, mutta tulevat töihin tarvittaessa. Heidän määränsä sisältyy em. taulukon henkilö- ja HTV-määriin. Samalla periaatteella operatiiviseen toimintaa osallistuvat VPK:t (169 hlöä; ed.v. 178), joilla ei ole työsuhdetta, vaan pelastuslaitos toimii palkkioiden sijaispalkanmak-

sajana. VPK:t eivät sisälly taulukon henkilö- ja HTV määriin. Henkilöstökulut sisältävät kuitenkin niin toimenpidepalkkaisten 754 t€:n (ed.v. 922 t€) kuin VPK:n 711 t€:n (ed.v. 594 t€:n) henkilöstökustan-

nukset. Avoimiksi tulevat operatiiviset virat ja tehtävät on täytettävä, eikä luonnollista poistumaa voida hyödyntää.

Investoinnit

INVESTOINNIT

Investoinnit 1 000 €	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Pelastus brutto	1 698	800	723	360	250	1 585
-rahoitusosuudet	309	800	719	360	250	350
-myyntitulot	222	0	5	(10)	(140)	145
Pelastustoimi netto	1 167	0	0	0	0	1 090
Ensihoito	836	0	0	0	0	1 005
-myyntitulot	32	0	(34)	0	(25)	30
Ensihoito netto	805	0	0	0	0	975
LAITOS BRUTTO	2 535	800	723	360	250	2 590
LAITOS NETTO	1 972	0	0	0	0	

LEASING-HANKINTOJEN ARVOT

1 000 €	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Pelastustoimen hankinnat	0	925	845	1 200	1 190	0
Ensihoidon hankinnat	0	740	668	205	855	0
LEASING-HANKINNAT YHT.	0	1 665	1 513	1 305	2 045	0

Pelastustoimen kalustoa pyritään uusimaan pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaisesti, huomioiden optimaalinen kaluston kierrätys. Ensihoidon investoinnit ovat pääasiassa ambulansseja, joiden lukumäärä on määritetty sairaanhoitopiirin palvelutasopäätökseen perustuvassa yhteistoimintasopimuksessa. Vuodesta 2017 vain öljyntorjuntakaluston hankinnat, joihin saadaan lähes 100 %:n avustus

Öljynsuojarahastolta, hankitaan tulorahoituksella. Tilinpäätösvuoden 2017 nettoinvestoinnit pysyivät valtuuston nähden sitovassa 0 €:n tavoitteessa, kun öt-kalustohankintoihin 723 t€ saadaan ÖSR:n avustusta 719 t€ ja loppu katetaan kaluston myyntivoitoilla. Osa leasingilla hankittavasta kalustosta kilpailutettiin tilinpäätösvuoden aikana, mutta toimitus siirtyi v. 2018 puolelle.

OULUN KAUPUNKI
OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLAITOS

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
LIIKEVAIHTO	33 417 783,72	32 660 717,00	102,3	757 066,72	32 840 105,94
Liiketoiminnan muut tuotot	534 651,85	659 980,00	81,0	-125 328,15	658 368,35
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-2 106 864,60	-2 150 100,00	98,0	-43 235,40	-1 905 700,70
Palvelujen ostot	-2 388 293,44	-2 514 000,00	95,0	-125 706,56	-2 349 154,80
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-4 495 158,04	-4 664 100,00	96,3	-168 941,96	-4 254 855,50
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-18 498 708,57	-18 760 000,00	98,6	-261 291,43	-18 275 681,86
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-3 286 911,27	-3 154 000,00	104,2	132 911,27	-3 263 146,23
Muut henkilösivukulut	-912 718,91	-1 219 000,00	74,9	-306 281,09	-1 262 244,89
Henkilöstökulut yhteensä	-22 698 338,75	-23 133 000,00	98,1	-434 661,25	-22 801 072,98
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 742 418,09	-1 788 300,00	97,4	-45 881,91	-1 787 699,02
Liiketoiminnan muut kulut	-3 691 118,77	-3 703 500,00	99,7	-12 381,23	-3 429 472,20
LIIKKEYLJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 325 401,92	31 797,00	4168,3	1 293 604,92	1 225 374,59
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,0	0,00	644,43
Muut rahoitustuotot	1 868,18	450,00	415,2	1 418,18	1 427,41
Kunnalle maksetut korkokulut	-13 158,81	-30 000,00	43,9	-16 841,19	-27 081,45
Muut rahoituskulut	-7,78	-10,00	77,8	-2,22	-41,13
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-11 298,41	-29 560,00	38,2	-18 261,59	-25 050,74
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 314 103,51	2 237,00	58744,0	1 311 866,51	1 200 323,85
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 314 103,51	2 237,00	58744,0	1 311 866,51	1 200 323,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 314 103,51	2 237,00	58744,0	1 311 866,51	1 200 323,85
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	20,1				20,0
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	18,8				20,0
Voitto, %	3,9				3,7

OULUN KAUPUNKI
OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLAITOS

LIIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	73 930,49	67 576,61
Koneet ja kalusto	4 582 903,76	6 255 560,37
Ennakkomaksut ja keskeräiset hankinnat	1 800,00	74 412,36
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 658 634,25	6 397 549,34
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 658 634,25	6 397 549,34
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	370 552,81	276 156,65
Saamiset kunnalta	3 839 504,84	3 234 342,59
Muut saamiset	173 266,92	443 607,30
Siirtosaamiset	1 805 343,06	1 058 422,27
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	6 188 667,63	5 012 528,81
Saamiset yhteensä	6 188 667,63	5 012 528,81
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 188 667,63	5 012 528,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 847 301,88	11 410 078,15
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 240 609,14	1 240 609,14
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 219 442,68	3 019 118,83
Tilikauden yli-/alijäämä	1 314 103,51	1 200 323,85
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 774 155,33	5 460 051,82

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET**PAKOLLISET VARAUKSET****TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT****VIERAS PÄÄOMA****Pitkäaikainen**

Lainat kunnalta	0,00	945 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00	945 000,00

Lyhytaikainen

Saadut ennakot	2 096,30	2 459,58
Ostovelat	699 897,19	1 638 098,50
Muut velat	377 828,27	404 675,02
Siirtovelat	2 993 324,79	2 959 793,23
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 073 146,55	5 005 026,33
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 073 146,55	5 950 026,33

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 847 301,88	11 410 078,15
-----------------------------	----------------------	----------------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	62,5	47,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,0	17,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	5534	4219
Lainakanta 31.12., 1000€	0	945
Lainasaamiset 31.12., 1000€	0	0

OULUN KAUPUNKI
OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLAITOS

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 325 401,92	31 797,00	4168,3	1 293 604,92	1 225 374,59
Poistot ja arvonalentumiset	1 742 418,09	1 788 300,00	97,4	-45 881,91	1 787 699,02
Rahoitustuotot ja -kulut	-11 298,41	-31 060,00	36,4	19 761,59	-25 050,74
Tulorahoituksen korjauserät	-38 952,43	-175 000,00	22,3	136 047,57	-253 499,52
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-722 654,18	-800 000,00	90,3	77 345,82	-2 534 791,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	719 151,18	800 000,00	89,9	-80 848,82	309 247,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38 952,43	0,00	0,0	38 952,43	253 499,52
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3 053 018,60	1 614 037,00	189,1	1 438 981,60	762 477,89
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-945 000,00	-556 000,00	169,9	-389 000,00	-644 085,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-605 162,25	-1 058 000,00	57,2	452 837,75	-1 482 650,47
Saamisten muutos muilta	-570 976,57	0,00	0,0	-570 976,57	948 059,93
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0,00	0,00	0,0	0,00	-35,75
Korottomien velkojen muutos muilta	-931 879,78	0,00	0,0	-931 879,78	416 233,40
Rahoituksen rahavirta	-3 053 018,60	-1 614 000,00	189,2	-1 439 018,60	-762 477,89
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	37,00	0,0	-37,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	87254,4				134,3
Pääomamenojen tulorahoitus, %	322,2				104,1
Lainanhoitokate	3,2				4,5
Kassan riittävyys, pv	0				0
Quick ratio	1,5				1,0
Current ratio	1,5				1,0
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	4 822 518,12				732 369,85

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaa-rahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot	2017	2016
Muut myyntituotot	5 562 566,84	5 240 028,92
Muut yhteistoimintakorvaukset	27 114 999,97	26 808 003,84
Terveystuotot	740 216,91	792 073,18
Liikevaihto	33 417 783,72	32 840 105,94
Liiketoiminnan muut tuotot	534 651,85	658 368,35
Yhteensä	33 952 435,57	33 498 474,29
3. Palvelujen ostot	2017	2016
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	2 388 293,44	2 349 154,80
Yhteensä	2 388 293,44	2 349 154,80

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
Rakennukset	
Asuinrakennukset	30 v - 40 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset	
Hallinto- ja laitusrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto

300 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Muut rakennukset	
Talousrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Talousrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kalliorakentaminen	40 v - 50 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huolto-oppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutoasemat ja ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v - 20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 20 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskenkäiset hankinnat	ei poistoaikaa

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ja -tappiot

	2017	2016
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot	38 952,43	253 499,52
Myyntivoitot yhteensä	38 952,43	253 499,52
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		
Muut myyntitappiot		
Myyntitappiot yhteensä	0,00	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

6. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			67 576,61	6 255 560,37		74 412,36	6 397 549,34
Lisäykset tilikauden aikana						722 654,18	722 654,18
Rahoitusosuudet tilikaudella			-20 802,00	-129 515,54		-568 833,64	-719 151,18
Vähennykset tilikauden aikana							0,00
Siirrot erien välillä			36 070,45	190 362,45		-226 432,90	0,00
Arvonalennukset ja niiden palautukset							0,00
Tilikauden poisto			-8 914,57	-1 733 503,52			-1 742 418,09
Poistamaton hankintameno 31.12.			73 930,49	4 582 903,76		1 800,00	4 658 634,25
Kirjanpitoarvo 31.12.			73 930,49	4 582 903,76		1 800,00	4 658 634,25

7. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		2 671,42		1 054,84
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	2 671,42	0,00	1 054,84
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		59 445,43		54 473,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	59 445,43	0,00	54 473,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				103,71
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	103,71
Yhteensä	0,00	62 116,85	0,00	55 631,55

8. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Pitkäaikaiset siirtosaamiset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut menoennakot ja tulojäämät		

Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	120 461,46	123 862,40
EU-tuet ja avustukset		
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	1 070 854,18	448 522,00
Muut tulojäämät	614 027,42	486 037,87
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 805 343,06	1 058 422,27
Siirtosaamiset yhteensä	1 805 343,06	1 058 422,27

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

9. Oma pääoma

	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	1 240 609,14	1 240 609,14
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	1 240 609,14	1 240 609,14
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0,00	0,00
Vahinkorahasto 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Vahinkorahasto 31.12.	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot 31.12.	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	3 019 118,83	3 019 118,83
Liikelaitosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	1 200 323,85	
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	4 219 442,68	3 019 118,83
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 314 103,51	1 200 323,85
Oma pääoma yhteensä	6 774 155,33	5 460 051,82

10. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		55 498,64		20 875,86
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	55 498,64	0,00	20 875,86
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		19 364,67		12 246,97
Muut velat				
Siirtovelat		45 000,00		
Yhteensä	0,00	64 364,67	0,00	12 246,97
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Vieras pääoma yhteensä	0,00	119 863,31	0,00	33 122,83
-------------------------------	-------------	-------------------	-------------	------------------

11. Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksut ja muut velat	2017	2016
Liittymismaksut		
Muut velat	377 828,27	404 675,02
Yhteensä	377 828,27	404 675,02

12. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Pitkäaikaiset siirtovelat	2017	2016
Tuloennakot		
Maankäyttösopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut tuloennakot		
Menojäämät		
Muut menojäämät		
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Matkakorttien latausmaksu veklka*)		
Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	96 081,27	103 725,35
Lomapalkkavelka	2 834 823,00	2 834 622,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
PPSHP/peruspääoman korko jäsenkunnille		
PPSHP/potilasvahinkovakuutus		
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus		
Verojaksotukset		
Työmarkkinatuki, Kela		21 445,88
Muut menojäämät	62 420,52	
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 993 324,79	2 959 793,23

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2017	2016
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2077 asti	3 100 000,00	3 000 000,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 100 000,00	3 000 000,00
Sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet		
Leasingvastuut yhteensä	1 568 247,83	5 304,72
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	337 486,67	3 295,92
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	4 668 247,83	3 005 304,72

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSEKVA T LIITETIEDOT

14. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2017	2016
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	431	637

Yhteensä	431	637
-----------------	------------	------------

15. Henkilöstökulut**Henkilöstökulut****2017****2016**

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	22 698 338,75	22 801 072,98
---------------------------------------	---------------	---------------

Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
---	--	--

Henkilöstökulut yhteensä	22 698 338,75	22 801 072,98
---------------------------------	----------------------	----------------------

16. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut**Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut****2017****2016**

Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	115,00	92,00
Keskustapuolue	398,25	554,40
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit	60,00	
Oulun perussuomalaiset	151,50	
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	75,90	202,40
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue		
Vasemmistoliitto	201,25	172,50

Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 001,90	1 021,30
--	-----------------	-----------------

13.8. Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos

Oleonnaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun seudun ympäristötoimen talousarviossa esitetty toimintasuunnitelma sekä johtokunnan asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saatiin pääsääntöisesti toteutetuksi.

Hallituksen linjauksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon järjestäminen siirtyy kunnilta maakunnan järjestettäväksi vuotta alkuperäistä suunnitelmaa myöhemmin eli 1.1.2020. Eduskunta päättää ympäristöterveydenhuoltoa koskevasta substanssilainsäädännöstä vuoden 2018 aikana. Uusi lainsäädäntö otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa.

Ympäristöterveydenhuollon valvonnan keskeisenä tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Kertomusvuonna ei todettu yhtään vesi- tai elintarvikeväliaineista epidemiaa. Suunnitelman mukaisessa valvonnassa voimavarat kohdistettiin lakiperusteittain keskusviranomaisten asettamille painopistealueille, kuten kasvisten alkuperän ja elintarvikepetoksiin liittyvän valvonnan kehittämiseen sekä sellaisten kohteiden valvontaan, joissa on ihoa läpäisevää toimintaa. Riskielintarvikkeiden laatu on pysynyt hyvällä tasolla verrattaessa Jäähdytetyn ruoan laatu vuonna 2016 -projektin tuloksia vuonna 2011 toteutettuun vastaavaan projektiin. Vuoden aikana osallistuttiin talousveden desinfiointia erityistilanteissa koskeneeseen harjoitukseen ja samalla valvottiin talousvettä toimittavien laitosten erityistilannevalmiuksia. Sisäilmanevottelujen piirissä olevien päiväkotien määrä (6) väheni edellisvuodesta yhdellä. Koulujen määrä (16) lisääntyi kahdella. Tupakkalain muutokseen liittyen johtokunta määräsi tupakointikiellot kolmen taloyhtiön parvekkeille. Lisäksi tupakan myyntistä perittiin korkeampaa myyntipistekohtaista vuosimaksua, mikä lisäsi valvontatuloja, vaikka myyntipaidat vähenivät.

Ympäristönsuojelussa vireillä olevien lupa-asioiden määrä oli aikaisempia vuosia hieman suurempi. Valvontakohteiden määrä säilyi jokseenkin entisen suuruisena. Valvonnassa painopisteenä oli ympäristönsuojelulain valvontasuunnitelman mukainen toiminta, maa-aineslupien määräaikaistarkastukset sekä äkillisesti esille tulevat ongelmakohteet. Valvontasuunnitelman toteutuma jäi tavoitteesta. Toimintavuoden aikana käsiteltävänä oli useita poikkeuksellisen haastavia valvonta- ja lupakohteita, jotka sitoivat resursseja tavallista enemmän. Lisäksi vuoden aikana tapahtuneilla useilla henkilöstömuutoksilla oli vaikutusta suunnitelman toteutumiseen. Viranomaisyhteistyötä vahvistettiin osallistumalla ympäristörikostorjunnan yhteistyöryhmään.

Ympäristötilinpäätös 2016 valmistui maaliskuussa kaupungin toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitteeksi. Ympäristöohjelman sekä ilmastositoumusten ja -sitoumusten edellyttämää seurantaa jatkettiin. Kunta-alan uuden energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelma valmisteltiin. Kasvihuonekaasupäästöt ja energiatehokkuussopimuksen tilanne raportoitiin edellisten vuosien tapaan.

Eläinlääkintähuollossa peruseläinlääkintäpalvelut sekä virka- että päivystysaikana toteutuivat strategian mukaisesti. Myös sijaisjärjestelyissä onnistuttiin hyvin. Erilliseen sopimukseen perustuen Oulun kaupunki ostaa Yli-Iin suuralueen eläinlääkintähuollon palvelut Oulun kaaren ympäristöpalveluilta. Vuoden aikana kilpailutettiin irrallaan tavattujen lemmikkieläinten tilapäisen hoidon järjestäminen vuosille 2018-2021.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen**Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky**

Strategiset linjaukset/ Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2017
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut	Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytystä niille asetetuissa tavoiteajoissa Elinkeinoelämän viranomaisvalvonta toiminnan edellyttämällä tasolla ja valvontatoimet on suunnattu säännöksissä ja määräyksissä asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseksi	Ympäristölupien käsittelyaikojen keskiarvo oli 5,3 kk ja mediaani 4,67 kk. Yhteensä lupia oli 19 ja niistä 9 käsiteltiin tavoiteajassa (4 kk). Yhden talousvesilaitoksen ja kahden elintarviketuotantolaitoksen hakemukset käsiteltiin tavoiteajassa (4kk) Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman toteuma oli 61 % (tavoite 90 %). Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuman tavoite toteutui. Tavoite oli 65 % keskusviranomaisen suositamasta määrästä.

Kuntalaisten hyvinvointi

Strategiset linjaukset/ Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2017
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Terveydelle turvalliset elintarvikkeet ja talousvesi	Talousveden ja elintarvikkeiden laatu hyvä / ei yhtään vesi- tai elintarvikevälitteistä epidemiaa	Tavoite toteutunut

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Strategiset linjaukset/ Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2017
Ympäristövastuulliset toimijat	Ympäristötietoiset päättäjät, asukkaat, yritykset ja työntekijät Ympäristöohjelman raportointi ja seurannan kehittäminen	Ympäristötilinpäätös toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitteeksi	Tavoite toteutunut. Ympäristöohjelman seurantar ryhmän työ jatkuu ja mittaristoa kehitetty. Ympäristötilinpäätös 2016 valmistunut maaliskuussa 2017. Ympäristötilinpäätös 2016 raportoidaan kaupungin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen liitteenä.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1 000 €	TA2017	TA-muutokset	TA2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2017	TP2016
Liikelijäämä 1000 €	0	-	0	0	0	0	-1
Tuloutus omistajalle 1000 €	-	-	-	-	-	-	-
Liikelaitokselle annetut lainat 1000 €	-	-	-	-	-	-	-
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	-	-	-	-	-	-	-

Koska yhteistoimintasopimuksen muita kuntia ei voida pitää ympäristötoimen omistajina, niiden osuutta ylijäämästä ei voi kirjata omaan pääomaan. Kuntien osuus ylijäämästä tulee kirjata toimintavuoden tuloista pois siirtovelaksi. Samalla tavalla kirjataan

myös Oulun kaupungin osuus ylijäämästä siirtovelkaan. Ympäristötoimen tilikauden ylijäämä vuonna 2017 ennen ylijäämän oikaisua oli 665 548,99 euroa. Oikaisukirjausten jälkeen tilikauden ylijäämä on 0 euroa.

Ympäristötoimen ympäristönsuojelun ja ympäristöterveyshuollon viranomaispalveluista ja eläinlääkintähuollosta ympäristötoimelle perittäviä maksuja tarkistettiin 1.1.2017 alkaen.

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2017	TA-muutokset	TA2017+ muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	Toteuma-% 2017	TP2016
Toiminnan laajuus							
• Liikevaihto	4 927	-	4 927	4 456	-471	90,43	4 381
• Investoinnit	0	-	0	0	0	0	0
Kannattavuus							
• liikeylijäämä	0	0	0	0	0	0	-1
• sij.pääoman tuotto, %	-	-	-	-	-	-	-
• korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta %	-	-	-	-	-	-	-

Ympäristötoimen liikevaihto vuonna 2017 ennen ylijäämän oikaisua oli 5 121 195,98 euroa (toteuma% 2017: 103,94 %). Oikaisukirjausten jälkeen liikevaihto on 4 455 646,99 euroa. Liikeylijäämä ennen oikaisua oli 665 231,82 euroa. Korkotulojen ja -menojen jälkeen tilikauden ylijäämä ennen oikaisua oli 665 548,99 euroa ja oikaisun jälkeen nolla euroa. Kilpailukykysovimuksesta johtuen kuntien maksuosuuksia

on vuosina 2017-2019 pienennetty vastaamaan arvioitua säästöä.

Talousarviossa oli varauduttu ostopalveluiden sekä kiinteistö- ja it-vuokrien osalta hintojen nousuun sekä ohjelmistohankintoihin. Kyseiset kustannukset jäivät toteutumatta.

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2017	TA2017 + MUUTOKSET	TA2017 muutokset	TP2017	Poikkeama muutettuun TA2017	TP2016
Bruttomenot	4 927	4 927	0	4 485	-442	4 408
Asiakastulot	1 107	1 107	0	1 301	194	1 101
Nettomenot (kuntien maksuosuus)	3 820	3 820	0	3 154		3 280
Ylijäämä	0	0	0	0	0	0
Bruttomenot/as	20,15	20,15	0	18,11		17,87
Nettomenot/as	15,62	15,62	0	12,74		13,84

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Yhteistoimintasopimuksen mukaan johtokunta tekee esityksen Oulun kaupunginvaltuustolle mahdollisen ylijäämän käyttämisestä. Ympäristötoimi esittää, että vuoden 2017 siirtovelaksi kirjattu ylijäämä

665 548,99 palautetaan yhteistoimintakunnille kyseisten vuosien maksuosuuksien määräytymisperusteiden mukaisesti.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2017	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	44	43	43	44	47
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	2	1	2	0	1
Tilapäiset	16	13	14	16	15
Organisatoriset muutokset					-8
Yhteensä	60	56	57	60	62
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	-	32,0	31,4	31,9	33,6
Tilapäiset	-	13,2	11,2	13,0	14,6
Yhteensä	-	45,2	42,6	44,9	48,2
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	2 381 621	2 252 196	2 201 978	2 296 716	2 384 458
Eläkekulut	495 963	500 801	493 032	513 648	533 714
Muut henkilösivukulut	171 549	131 825	176 778	155 761	160 511
Yhteensä	3 049 133	2 884 822	2 871 788	2 966 125	3 078 683

Ympäristönsuojeluyksikössä täytettiin irtisanoutumisesta johtuen ympäristötarkastajan ja eläköitymisestä johtuen ympäristönsuojelupäällikön (ent. ympäristönsuojelusuunnittelija) virat ulkoisella hakumenettelyllä. Ympäristöterveydenhuollossa täytettiin ulkoisella hakumenettelyllä pitkään täyttämättä ollut hygieenikon virka.

Henkilöstökuluihin vaikutti ympäristötoimelle yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista siirtynyt ilmastoaiantuntijan tehtävä sekä terveystarkastajille 1.3.2017 alkaen maksettu erillisissä, mitkä eivät sisältyneet talousarvioon. Kustannuksia laskivat mm. säästösyistä haettavien virkavapaiden hyödyntäminen sekä viiveet rekrytoinneissa.

OULUN KAUPUNKI**OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI LIIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO	4 455 646,99	4 926 892,00	90,40	-471 245,01	4 380 990,56
Liiketoiminnan muut tuotot	20 471,81	0,00	0,00	20 471,81	15 330,41
Tuet ja avustukset kunnalta	8 358,96	0,00	0,00	8 358,96	10 520,84
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-129 877,34	-97 922,00	132,60	31 955,34	-112 801,56
Palvelujen ostot	-1 094 498,90	-1 291 853,00	84,70	-197 354,10	-1 057 638,59
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-1 224 376,24	-1 389 775,00	88,10	-165 398,76	-1 170 440,15
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 252 195,51	-2 381 621,00	94,60	-129 425,49	-2 201 978,19
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-500 801,49	-495 963,00	101,00	4 838,49	-493 032,19
Muut henkilösivukulut	-131 825,28	-171 549,00	76,80	-39 723,72	-176 777,82
Henkilöstökulut yhteensä	-2 884 822,28	-3 049 133,00	94,60	-164 310,72	-2 871 788,20
Poistot ja arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut	-375 596,41	-487 984,00	77,00	-112 387,59	-365 973,93
LIKEYLJÄÄMÄ (-ALJÄÄMÄ)	-317,17	0,00	0,00	-317,17	-1 360,47
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	395,63
Muut rahoitustuotot	317,17	0,00	0,00	317,17	965,37
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,53
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	317,17	0,00	0,00	317,17	1 360,47
YLI-/ALJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
YLI-/ALJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALJÄÄMÄ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,0				0,0
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	0,0				0,0
Voitto, %	0,0				0,0

OULUN KAUPUNKI
OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	201 663,85	207 781,64
Saamiset kunnalta	1 138 332,50	1 066 412,14
Muut saamiset	31 618,02	7 915,28
Siirtosaamiset	33 409,80	52 813,81
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 405 024,17	1 334 922,87
Saamiset yhteensä	1 405 024,17	1 334 922,87
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 405 024,17	1 334 922,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 405 024,17	1 334 922,87
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	88 991,08	88 991,08
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	54 078,71	54 078,71
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	143 069,79	143 069,79
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	500,00	0,00
Ostovelat	133 142,56	81 330,50
Korottomat velat kunnalta	514 580,67	478 048,06
Muut velat	43 163,08	44 751,42
Siirtovelat	570 568,07	587 723,10
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 261 954,38	1 191 853,08
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 261 954,38	1 191 853,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 405 024,17	1 334 922,87
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	10,2	10,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	28,1	27,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	54	54

OULUN KAUPUNKI**OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI LIIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-317,17	0,00	0,00	-317,17	-1 360,47
Rahoitustuotot ja -kulut	317,17	0,00	0,00	317,17	1 360,47
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-71 920,36	0,00	0,00	-71 920,36	638 662,12
Saamisten muutos muilta	1 819,06	0,00	0,00	1 819,06	21 270,31
Korottomien velkojen muutos kunnalta	36 532,61	0,00	0,00	36 532,61	478 048,06
Korottomien velkojen muutos muilta	33 568,69	0,00	0,00	33 568,69	-1 137 980,49
Rahoituksen rahavirta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	-				-
Pääomamenojen tulorahoitus, %	-				-
Lainanhoitokate	-				1,0
Kassan riittävyys, pv	0				0
Quick ratio	1,1				1,1
Current ratio	1,1				1,1
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	1969093				1969093
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2017				31.12.2016
Yhdystili 31.12.	1 138 332,50				1 066 412,14
Yhdystili 01.01.	1 066 412,14				1 705 074,26
Yhdystilin muutos	71 920,36				-638 662,12

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Rahoitusomaisuus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Valuuttamääräiset erät
Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot	2017	2016
Liikevaihto	4 455 646,99	4 380 990,56
Liiketoiminnan muut tuotot	20 471,81	15 330,41
Tuet ja avustukset	8 358,96	10 520,84
Yhteensä	4 484 477,76	4 406 841,81

3. Palvelujen ostot	2017	2016
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	1 094 498,90	1 057 638,59
Yhteensä	1 094 498,90	1 057 638,59

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		670,00		368,50
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	670,00	0,00	368,50
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		469,00		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	469,00	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	1 139,00	0,00	368,50

5. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	9 000,00	9 000,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	24 409,80	43 813,81
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	33 409,80	52 813,81
Siirtosaamiset yhteensä	33 409,80	52 813,81

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

6. Oma pääoma

	2017	2016
Peruspääoma 1.1.	88 991,08	88 991,08
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	88 991,08	88 991,08
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0,00	0,00
Vahinkorahasto 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Vahinkorahasto 31.12.	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot 31.12.	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	54 078,71	54 078,71
Liikelaistosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä		
Edellisten kausien virheiden oikaisut*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	54 078,71	54 078,71
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0,00	0,00
Oma pääoma yhteensä	143 069,79	143 069,79

7. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		34 608,19		3 295,59
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	34 608,19	0,00	3 295,59
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

314 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	34 608,19	0,00	3 295,59

8. Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksut ja muut velat		2017	2016
Liittymismaksut			
Muut velat		43 163,08	44 751,42
Yhteensä		43 163,08	44 751,42

9. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Pitkäaikaiset siirtovelat		2017	2016
Tuloennakot			
Maankäyttösopimukset			
Koronvaihtosopimukset			
Muut tuloennakot			
Menojäämät			
Muut menojäämät			
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä		0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat			
Tuloennakot			
Tuet ja avustukset			
Matkakorttien latausmaksu (veikka*)			
Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet			
Muut tuloennakot			
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset		14 162,01	13 244,21
Lomapalkkavelka		402 599,00	425 458,00
Ylijäämän palautus, Oulu		514 580,67	478 048,06
Ylijäämän palautus, muut kunnat		150 968,32	145 776,66
Menojäämät			
PPSHP/peruspääoman korko jäsenkunnille			
PPSHP/potilasvahinkovakuutus			
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus			
Verojaksotukset			
Työmarkkinatuki, Kela			
Muut menojäämät		2 838,74	3 244,23
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä		1 085 148,74	1 065 771,16

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSEKVA TILITIEDOT

10. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2017	2016
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	56	54
Yhteensä	56	54

11. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2017	2016
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 884 822,28	2 871 788,20
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	2 884 822,28	2 871 788,20

12. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2017	2016
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	295,50	264,50
Keskustapuolue	524,70	496,80
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	330,52	359,79
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	332,75	303,60
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	324,50	322,00
Vasemmistoliitto	609,40	330,64
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 417,37	2 077,33

14. Liikelaitosten vaikutus kaupungin tulokseen

Liikelaitosten ja taseyksiköiden tarkastelussa ovat mukana kaupungin sisäiset erät niin tuloissa kuin menoissakin. Oulun Konttori liikelaitoksen toiminta lakkasi 31.12.2016 ja suurin osa toiminnoista siirtyi Monetra Oy:lle 1.1.2017. Oulun Työterveys liikelaitoksen toiminta siirtyi Oulun Työterveys Oy:lle (nykyinen Työterveys Virta Oy) 1.1.2017. Vuoden 2016 vertailuluvuissa on mukana em. liikelaitosten vaikutus.

Liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketut tuotot olivat tilikaudella 333,8 milj. euroa (v. 2016: 334,8 milj. euroa). Toimintakulut olivat 252,9 milj. euroa (v. 2016: 265,9 milj. euroa). Toimintakatteeksi muodostui 80,9 milj. euroa (v. 2016: 78,4 milj. euroa). Kehittämisrahaston ja Oulun Valistustalorahaston vaikutus toimintakatteeseen oli -2,66 milj. euroa (v. 2016: -1,96 milj. euroa).

Liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketussa rahoituslaskelmassa investointimenot olivat 58,3 milj. euroa (v. 2016 70,0 milj. euroa). Toiminnan ja investointien jälkeen rahavirta oli 39,9 milj. euroa ylijäämäinen (v. 2016 0,4 milj. euroa).

Rahoituserissä olennainen menoerä oli peruskunnalle maksettu tuloutus 15,8 milj. euroa ja yhteenlasketuksi vuosikatteeksi muodostui 91,2 milj. euroa (v. 2016: 67,7 milj. euroa). Alkuperäisessä talousarviossa liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketuksi vuosikatteeksi arvioitiin yhteensä 57,8 milj. euroa, joten tavoite ylittyi 33,4 milj. eurolla. Suurimpina erinä vuosikatteen ylitystä selittävät Kehittämisrahaston rahoitustuottojen ylitys alkuperäiseen talousarvioon nähden 23,4 milj. euroa sekä Oulun Tilakeskuksen liikevaihdon ylitys alkuperäiseen talousarvioon nähden 4,7 milj. euroa.

Vuosikatteen muodostumisessa suurin vaikutus on Oulun Tilakeskus liikelaitoksella, Oulun Vesi liikelaitoksella ja Kehittämisrahastolla. Oulun Tilakeskuksen vuosikatteen osuus on 40,2 milj. euroa (v. 2016: 41,0 milj. euroa). Oulun Veden osuus vuosikatteesta on 15,8 milj. euroa (v. 2016: 15,2 milj. euroa). Oulun Tilakeskuksen vuosikatteella rahoitetaan mm. perus-

kunnan hallintokuntiin kohdistuvia investointeja. Tilakeskuksen investoinnit olivat yhteensä 33,3 milj. euroa (v. 2016: 44,0 milj. euroa).

Kehittämisrahaston ja Oulun Valistustalorahaston vaikutus vuosikatteeseen oli 24,4 milj. euroa (v. 2016: 4,3 milj. euroa). Vuosikatteen muodostumisessa oleellinen vaikutus on rahoitustuotoilla. Rahoitustuotot ovat osinkoja ja erillissijoitusten korkotuotoja. Suurimmat osinkotuotot kehittämisrahastoon kirjattiin Partnera Oy:ltä 26,3 milj. euroa (v. 2016: 4,2 milj. euroa) ja Technopolis Oyj:ltä 0,5 milj. euroa (v. 2016: 0,6 milj. euroa).

Liikelaitosten ja taseyksiköiden tilikauden poistot olivat 47,1 milj. euroa (v. 2016: 48,8 milj. euroa) ja tilikauden tulos 44,1 milj. euroa (v. 2016: 18,9 milj. euroa). Tilinpäätössiirrot olivat yhteensä -4,5 milj. euroa, jossa on mukana varausten vähennykset. Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen tulokseen on kirjattu vapaaehtoisen varauksen purku yht. 2,8 milj. euroa kohdistuen Pohjankartanon peruskorjaukseen.

Liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketussa rahoituslaskelmassa investointimenot olivat 58,3 milj. euroa (v. 2016: 70,0 milj. euroa). Toiminnan ja investointien jälkeen rahavirta oli 39,9 milj. euroa (v. 2016: 0,4 milj. euroa) ylijäämäinen. Vuonna 2017 peruskunnalta ei nostettu uutta lainaa (v. 2016 Oulun Tilakeskus nosti lainaa 12,0 euroa). Vanhoja lainoja lyhensivät Oulun Tilakeskus, Oulun Vesi sekä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos yhteensä 8,2 milj. eurolla (v. 2016: 6,7 milj. euroa).

Oulun seudun Ympäristötoimi liikelaitos palautti vuoden 2017 siirtovelaksi kirjattua ylijäämää 665 548,99 euroa yhteistoimintakunnille kyseisen vuoden maksuosuuksien määräytymisperusteiden mukaisesti. Oulun kaupungin omistajaohjauksen linjauksen mukaisesti Oulun Vesi teki tilinpäätöksessään 5,0 milj. euron ylimääräisen tuloutuksen peruskunnalle. Tuloutus tehdään Oulun Veden edellisten tilikausien ylijäämästä.

Liikelaistosten ja taseyksiköiden vaikutus kaupungin tilikauden muodostumiseen

TULOSLASKELMA 1 000€	Peruskunta	Liikelaitos Oulun Tilakeskus	Muut sisäiset liikelaistokset	Oulun Vesi liikelaitos	Liikelaistokset yhteensä	Taseyksiköt	Oulun kaupunki (sis. sisäiset erät)	Eliminoitu tuloslaskelma
Toimintatuotot	189 058	113 666	175 011	36 829	325 506		514 564	255 682
Valmistus omaan käyttöön	9 462	6 426		1 882	8 309		17 771	17 829
Toimintakulut	-1 222 407	-69 292	-163 777	-17 150	-250 220	-2 661	-1 475 288	-1 216 934
TOIMINTAKATE	-1 023 886	50 800	11 233	21 561	83 595	-2 661	-942 952	-943 424
Verotulot	764 560						764 560	764 560
Valtionosuudet	269 900						269 900	269 900
Rahoitustuotot ja -kulut								
Korkotuotot	10 704	0	0	0	0	898	11 601	10 576
Muut rahoitustuotot	20 694	0	3	18	22	27 155	47 870	32 076
Korkokulut	-10 985	-746	-13	-256	-1 016		-12 001	-10 976
Muut rahoituskulut	-2 509	-9 888	-403	-5 511	-15 802	-1 033	-19 345	-3 550
VUOSIKATE	28 477	40 166	10 820	15 812	66 798	24 359	119 634	119 163
Poistot ja arvonalentumiset	-34 514	-31 206	-6 410	-9 537	-47 154	52	-81 615	-80 640
Tilikauden tulos	-6 037	8 960	4 410	6 274	19 644	24 411	38 019	38 522
Poistoeron lis./(-)/väh./(+)		1 174		538	1 712		1 712	1 712
Varausten lis./(-)/väh./(+)		2 800		0	2 800		2 800	2 800
TILIKAUDEN YLLJÄÄMÄ (ALLJÄÄMÄ)	-6 037	12 934	4 410	6 813	24 156	24 411	42 531	43 034

RAHOITUSLASKELMA 1 000€	Peruskunta	Liikelaitos Oulun Tilakeskus	Muut sisäiset liikelaitokset	Oulun Vesi liikelaitos	Liikelaitokset yhteensä	Taseyksiköt	Oulun kaupunki (sis. sisäiset erät)	Eliminoitu tuloslaskelma
TOJIMINAN RAHAVIRTA								
Vuosikate	28 477	40 166	10 820	15 812	66 798	24 359	119 634	119 162
Tulorahoituksen korjaukset	-16 877	-1 532	-62	-35	-1 628	-62	-18 567	-18 567
TOJIMINAN RAHAVIRTA	11 600	38 634	10 758	15 777	65 170	24 297	101 067	100 595
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA								
Investointimenot	-54 958	-33 334	-5 657	-17 701	-56 691	-1 632	-113 281	-112 810
Rah.osuudet investointimeno	1 150	102	719	280	1 101	0	2 251	2 251
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	27 180	6 899	153	38	7 091	546	34 817	34 817
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-26 628	-26 333	-4 784	-17 382	-48 499	-1 086	-76 213	-75 742
Toiminnan ja invest. rahavirta	-15 027	12 301	5 974	-1 605	16 670	23 211	24 854	24 853
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaam.lisäykset	-59	-24	0	0	-24	0	-83	-81
Antolainasaam.vähennykset	12 846	183	0	0	183	0	13 029	4 780
Antolainauksen muutokset	12 787	159	0	0	159	0	12 946	4 699
Lainakannan muutokset								
Pitkäaik.lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik.lainojen vähennys	-77 538	-5 849	-945	-1 445	-8 239	0	-85 777	-77 538
Lyhytaik.lainojen muutos	38 998	0	0	0	0	0	38 998	38 998
Lainakannan muutokset	-38 541	-5 849	-945	-1 445	-8 239	0	-46 779	-38 540
Oman pääoman muutokset	1 578	0	0	0	0	0	1 578	0
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Toimeksiant.varja pon muut	0	0	0	0	0	1 569	1 569	1 569
Vaihto-omaisuuden muutos	-104	0	332	0	332	0	228	228
Saamisten muutos	-6 127	-6 576	-7 203	-662	-14 441	-24 667	-45 235	-17 968
Korottomien velkojen muutos	29 989	-36	1 841	3 712	5 517	172	35 678	9 997
Muut maksuvalmiuden muutokset	23 758	-6 612	-5 030	3 050	-8 591	-22 926	-7 760	-6 174
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-418	-12 301	-5 975	1 605	-16 671	-22 926	-40 015	-40 015
RAHAVAROJEN MUUTOS	-15 446	0	-1	0	-1	284	-15 162	-15 162

15. TASEYKSIKÖT

15.1. Kehittämisrahasto

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahasto on oma kirjanpidollinen taseyksikkö Oulun kaupungissa. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävin omistus tällä hetkellä on Partnera Oy. Kaupungin omistus Partnera Oy:ssä on 47 % (v. 2016: 47 %). Kaupungin omistusosuus Technopolis Oyj:ssä on 2,47 % (2,47 %) ja omistuksen arvo oli vuoden vaihteen pörssikurssilla 16,4 milj.euroa (12,3 milj.euroa).

Kehittämisrahaston tuotot muodostuvat rahaston omistamien yritysten maksamista osingoista ja erillissijoitusten korkotuotoista. Suurimmat osinkotuotot kehittämisrahastoon kirjattiin Partnera Oy:ltä 26,3 milj.euroa (4,2 milj.euroa) ja Technopolis Oyj:ltä 0,5 milj.euroa (0,6 milj.euroa). Korkotuottoja saatiin 0,8 milj.euroa (0,4 milj.euroa). Kehittämisrahaston kulut muodostuvat kaupunginhallituksen päätöksellä tehdyistä erillishankkeiden rahoituksista -2,6 milj.eur (-1,9 milj.euroa) sekä pääoma- ja erillissijoitusten kuluista -1,0 milj.euroa (-0,4 milj.euroa). Pysyvien vastaavien pääomasijoituksiin tehtyjä tilinpäätöshetken alaskirjauksia palautettiin 52 377 euroa (-1,1 milj.euroa).

Tuloslaskeman ylijäämä oli 24,4 milj.euroa (3,1 milj.euroa) ja taseen loppusumma oli tilikauden päättyessä 153,1 milj.euroa (126,9 milj.euroa).

Erillissijoitukset

Rahaston erillissijoitussalkku on muodostettu Technopolis Oyj:n ja Medipolis Oy:n osakkeiden myynnistä saaduista varoista. Salkkuun lisättiin vuonna 2015 Partnera Oy:ltä saaduista osingoista 13 milj.euroa. Varojen sijoitustoiminnassa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitusperiaat-

teita. Sijoituksista saatavat tuotot ja kulut kirjataan suoraan kehittämisrahaston tuloslaskelmaan. Tulot ja varat voidaan käyttää myöhemmin kaupungin elinkeinoelämän kehittämiseen. Erillissijoitussalkun kirjanpitoarvo oli vuoden vaihteessa 29,4 milj.euroa (29,0 milj.euroa).

Pääomasijoitukset

Oulun kaupungin kumulatiiviset maksuerät Oulun seudun yrityselämää tukeviin pääomasijoitusrahastoihin ovat seuraavat:

- *Nordic Option Oy* 4 643 053 euroa
- *Oulun Seudun Hyvinvointirahasto Ky*
2 000 000 euroa (sitoumus 2,0 milj.euroa)
- *Inveni Life Sciences Fund I Ky*
997 636 euroa (sitoumus 1,0 milj.euroa)
- *Northern Start up Fund I Ky*
3 843 403 euroa kehittämisrahastosta
(kaupungin kokonaissitoumus 5,0 milj.euroa)
- *VisionPlus Fund I Ky*
837 470 euroa (sitoumus 1,0 milj.euroa)
- *Northern Start up Fund II Ky/ ELY*
5 000 000 euroa (sitoumus 5,0 milj.euroa)
- *Northern Start up Fund III Ky/ ELY*
2 786 510 euroa (sitoumus 5,0 milj.euroa)

VisionPlus Fund I Ky aloitti sijoitustoimintansa vuonna 2012 ja pääomakutsuja vuodelle 2017 oli yhteensä 58 982 euroa (investointimeno). Northern Startup Fund I Ky:n toiminta aloitettiin vuoden 2012 lopulla ja kaupungille vuonna 2017 osoitettuja pääomakutsuja oli 0,57 milj.euroa (investointimeno).

Northern Start up Fund II Ky (NSF II) aloitti toimintansa vuoden 2014 helmikuussa. Rahastoa on pääomi-

tettu 5,0 milj.eurolla Euroopan aluekehitysrahaston varoista ELY-keskuksen kautta. Rakennerrahastokauden 2007 - 2014 päättymisen vuoksi rahaston sijoitusperiodi saatettiin loppuun vuoden 2015 aikana. Rahastosta tehtiin yhteensä kaksikymmentäkaksi sijoitusta viiteentoista yhtiöön. Kaikissa sijoituksissa on ollut mukana yksityinen kanssajoinnaja. Rahasto palautti kaupungille 137 327 euroa vuonna 2017. Tästä 90 000 euroa on pääomanpalautusta (investointituloa) ja 47 327 euroa lisätuottoa. Investointitulot sisältävät lisäksi 0,35 milj.euroa rahaston alaskirjausta.

ELY-keskus teki joulukuussa 2015 päätöksen Northern Start up Fund III Ky -rahaston (NSF III) pääomittamisesta 5,0 milj.eurolla Euroopan aluekehitysrahaston varoista ja sijoitustoiminta käynnistyi vuonna 2016. Kaupungille vuonna 2017 osoitettuja pääoma-

kutsuja oli 1,0 milj.euroa (investointimeno) ja ELY-keskuksen rahasiirtoja rahastoon sijoitettavaksi oli 2,0 milj.euroa. NSF II ja NSF III -rahastojen muutokset vaikuttavat investointeihin sekä toimeksiantojen pääomiin. Muutoksilla ei ollut vaikutusta kaupungin tuloslaskelmaan vuonna 2017.

VisionPlus Fund I Ky -rahaston voitto-osuussijoitusmalli palauttaa sijoittajille pääomaa heti kun kohdeyhtiöt tekevät myyntiä. Vuonna 2017 VisionPlus Fund I Ky -rahasto palautti Oulun kaupungille 80 456 euroa (investointitulo). Lisäksi TVV lippu- ja maksujärjestelmä Oy:n ja Lapit Oy:n osakeomistukset yhteensä 21 540 euroa siirrettiin kehittämisrahastosta peruskunnan osakkeisiin ja osuuksiin (investointitulo). Investointimenot toteutuivat 0,281 milj.euroa talousarviota pienempinä; ennakoitu investointi Paras Biopharmaceuticals Finlandiin jäi toteutumatta.

1 000 €	TA 2017	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma 31.12.2017	Erotus
Menot	-1 914		-1 914	-1 632	281
VisionPlus Fund I Ky	-193			-59	
Northern Startup Fund I	-150			-570	
Northern Startup Fund III	-1 250			-1 002	
Paras Biopharmaceuticals Finland Oy	-221				
Inveni Life Sciences I Ky				-1	
Varaus	-100				
Tulot				546	546

Taulukko. Investoinnit

Erillishankkeet:

Oulun seudun markkinointi (ent. Yhteismarkkinointi)

Oulun seudun markkinoinnissa oli mukana vuonna 2017 yli 50 yhteistyökumppania. Oulun seudun markkinoinnissa toteutettiin 20 eri kansainvälistä ja valtakunnallista markkinointitoimenpidettä, jotka suunniteltiin yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Nämä toimenpiteet tukivat 2016 – 2018 vuosille määritellyjä Oulun kaupungin kärkiviestejä: Oulu on maailman johtava 5G-kehittäjä, Oulu on tulevaisuuden terveyden edelläkävijä ja Oulu on Pohjoisen Skandinavian tunnetuin tapahtumakaupunki. Kehittämisrahaston rahoitus vuonna 2017 oli 390 611 euroa.

Lentoreitti: Oulu-Tromssa-Oulu-Luulaja-Sundsvall-Göteborg (ent. Oulu-Luulaja-Tromssa)

Ympärivuotinen kansainvälinen lentoliikenne edistää Oulun uudistuneen lentoaseman kehittymistä pohjoisen Skandinavian solmukohtaksi ja samalla vahvistaa Oulun lentoaseman reittiliikennettä. Hanke tukee Oulun kaupungin strategista tavoitetta parantaa logistista saavutettavuutta Pohjois-Norjaan ja siten edistää vientiä ja Oulun alueelle suuntautuvan investointivolyymien ja kansainvälisen matkailun kasvua. Hanke käynnistyi syksyllä 2013, jolloin luotiin toimintamalli, organisaatio ja työryhmät lentoliikenteen käynnistämiseksi syksyllä 2014. Toiminta alkoi 12.1.2015 viidellä viikottaisella edestakaisella lennolla. Keväällä 2017 reittiä uudistettiin ja Oulusta avau-

tuvat suorat lennot Tromssaan ja Luulajaan sekä jatkoysteys Luulajan ja Sundsvallin kautta Göteborgiin ja sieltä Ouluun kolme kertaa viikossa. Lentoreittiä rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 688 312 eurolla.

Oulun syväväylä YVA

Oulun meriväylän syventämisen ympäristövaikutusten arviointiprosessi (YVA) on käynnistynyt vuonna 2016 ja valmistuu tänä vuonna. Väylän syventämiseen 10 metristä 12,5 metriin on tavoitteena päästä vuoden 2018 aikana. Samanaikaisesti Satama-alueita tullaan laajentamaan kymmenillä hehtaareilla. Oulun satama on Perämeren alueen Satamista yksikköliikenteellä mitattuna suurin, joka palvelee koko Pohjoista aluetta yli rajojen. Väylän syventäminen on tärkeää laivakoon kasvaessa ja pohjoisen teollisuuden kilpailukyyn kannalta. Oulun syväväylän ympäristövaikutusten arviointiprosessia rahoitettiin kehittämisrahastosta yhteensä 210 019 eurolla.

6Aika valtakunnallinen kokonaiskoordinaatiohanke (strategiatoimistohanke)

Oulun kaupunki toimii yhdessä kuutoskaupunkien kanssa (Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Oulu ja Turku) EU:n rakennerahasto-ohjelmakauden 2014 - 2020 kestävästä kaupunkikehittämisen yhdennetyn alueellisen strategian (Integrated Territorial Investments / ITI) toteuttajana. Strategiassa on kolme prioriteettialuetta: avoimet innovaatioalustat, avoin data ja rajapinnat sekä avoin osallisuus ja asiakkuus. 6Aika-strategian tavoitteena on vahvistaa kansallista kilpailukykyä, synnyttää uutta osaamista, liiketoimintaa ja työllisyyttä sekä hyödyntää kaupungeja kehittämisympäristöinä. Strategialla on kiinteä yhteys mm. Oulun Innovaatioallianssin yhteistyösopimukseen ja alueen älykkään erikoistumisen strategiaan. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 14 513 eurolla.

Otva/Iijoen vaelluskalakärkihanke

Iijoen vaelluskalakärkihankeessa elvytetään Iijoen lohi- ja meritaimenkantoja. Pitkän aikavälin tavoitteena on vaelluskalojen luontainen elinkierto ja vapaa liikkuvuus sekä ylä- että alavirtaan. Iijoen alaosalla tuetaan myös nahkiaisen ja siian elinolosuhteita.

Hankkeen toimenpiteet ovat: Raasakan voimalaitospadon kalatie, smolttien alasvaellusratkaisut, pien-

poikasten istutusohjelma, lohien ja meritaimenien ylisiirrot sekä toimenpiteet Raasakan ja Maalismaan vanhoilla uomilla. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 10 000 eurolla.

Juhlaraha Oulun yliopistolle ja Oulun ammattikorkeakoulu Oy:lle

Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlan kunniaksi Oulun kaupunki myönsi kehittämisrahastosta vuonna 2017 Oulun yliopistolle ja Oulun ammattikorkeakoululle juhlarahan opiskelijoiden kansainvälistymisen aktivointiin ja tukemiseen. Oulun yliopistolle myönnettiin 240 000 euroa ja Oulun ammattikorkeakoulu Oy:lle 160 000 euroa.

Oulu Innovaatioallianssi (OIA)

Oulun kaupunki, Oulun yliopisto, Oulun ammattikorkeakoulu Oy (Oamk), Oulun seudun koulutus- kuntayhtymä, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri (PPSHP), Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Luonnonvarakeskus Luke ja Technopolis Oyj allekirjoittivat 22.3.2016 strategisen puitesopimuksen vuosille 2016-2020. Sopimus jatkaa oululaista yhteistyön perinnettä, jonka ansiosta Oulu on monella osa-alueella tunnettu edelläkävijäkaupunki. Sopimuksen konkreettisiksi painopisteiksi on valittu viisi kokonaisuutta, ekosysteemiä.

OIA rahoitukset ja hankkeet ekosysteemeittäin:

Yhteinen toiminnan aktivoinnin resurssihanke ITV-innovaatiotoiminnan vauhdittaminen (ent. AIKO Yliopisto, AIKO Oamk, AIKO VTT)

Hankkeella toteutetaan valtion ja Oulun kaupungin välistä kasvusopimusta 2016 - 2018, toimenpiteet kohdistuvat erityisesti OIA ekosysteemityön käynnistymiseen vuosina 2016 - 2018 seuraavasti:

- Vetovoimainen pohjoinen kaupunki, vastaa Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
- Teollisuus 2026, josta vastaa Oulun yliopisto
- Oulu Health, josta vastaa PPSHP
- ICT ja Digitalisaatio, josta vastaa VTT
- Ketterä kaupallistaminen, josta vastaa Oamk

Lisäksi toteutettiin kaikkien ekosysteemien yhteistä viestintää, josta vastaa BusinessOulu.

Ekosysteemien toiminta on jatkunut v. 2017 aikana suunnitellusti siten, että vuodesta 2012 toimineella OuluHealthilla on verkosto ja aktiviteetit suurimmat ja vastaavasti viime vuonna käynnistynyt Pohjoisen vetovoimaisen kaupungin käytännön verkosto on vasta rakentumisvaiheessa. ITV -hankkeen kautta ekosysteemien yhteisiä teemoja ovat olleet Innovaatioalustojen ja labs -toiminnan kehittäminen, yritysten tarpeiden tunnistaminen, tutkimustulosten hyödyntäminen yrityksissä ja tutkimustulosten kaupallistaminen, myynti-, asiakas- ja markkinaosaaamisen lisääminen sekä yritysten törmäyttäminen ja verkostoituminen kansainvälisesti. Yksi vuoden 2017 ekosysteemien yhteisistä suunnittelutehtävistä oli tunnistaa kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävät kokonaisuudet, joita toteutetaan seuraavien vuosien aikana. Näitä kärkitoimia edistetään myös seudun edunvalvonnan kautta. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 eri osatoteuttajille seuraavasti: Oulun yliopistolle 23 800 euroa, Oulun ammattikorkealle 67 470 euroa ja VTT:lle 25 994 euroa.

Yksittäiset OIA hankkeet ekosysteemeittäin:

Vetovoimainen pohjoinen kaupunki

Visitor Center (EKI)

Visitor Center -projekti käynnistettiin lokakuun alussa. Vuoden 2017 aikana ehdittiin rekrytoida muutamia keskeisiä projektihenkilöitä (erityisesti projektipäällikkö) sekä tehdä muu hankkeen järjestäytyminen. Tehtiin tarkennettu aikajana projektin eri työpaketeille koko hankkeen keston ajaksi. Sen jälkeen suurin osa liikenevästä ajasta oltiin hyvin intensiivisesti vaikuttamassa taustalla etenevän (ja itse EKI-hankkeen kannalta aivan keskeisen) kasvitieteellisen puutarhan tilojen muutoskorjausprojektissa. Tuo projekti toteutetaan yliopiston rahoituksella, on suuruudeltaan myös n. 800 000 euroa ja luo seinät, tilaratkaisut ja infran, jonka pohjalta sitten itse EKI-hankkeen näyttelyn ym. rakentaminen voi edetä. Vuonna 2017 hanketta rahoitettiin 2 438 eurolla.

Teollisuus 2026

Centre for Environment and Energy (CEE)

Vuonna 2012 Oulun innovaatioallianssiin perustettu ja organisatorisesti Oulun yliopistoon kuuluva CEE vastasi vuonna 2017 Teollisuus 2026 –ekosysteemin toimenpiteistä. Viime vuoden päätoimet Teollisuus 2026 –ekosysteemissä olivat viestintä, avoimen innovaatioekosysteemin rakentaminen –ekosysteemi-palaverit ja tapahtumat, ekosysteemin yhteiset TKI-hankkeet (tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeet) ja kaupallistamisen varmistaminen osana TKI-toimintaa. CEE sai vuonna 2017 perusrahoitusta 75 000 euroa. Vuoden 2017 aikana toiminta sulautettiin yliopiston tekniseen tiedekuntaan ja tämän seurauksena se lopetti toimintansa itsenäisenä yksikkönä.

OuluZone arktinen testausympäristö

Kesällä 2016 aloitettu autonomisten työkoneiden ja ajoneuvojen arktisen testausympäristön kehittäminen Oulun yliopiston kampukselle ja OuluZone-moottoriurheilukeskukseen jatkui määrätietoisesti kolmen Oulun yliopiston tutkimusyksikön voimin. Rakenteet ja rakentamisteknologia tutkimusryhmän mukana kampuksen ja OuluZone-keskuksen integroiva tutkimuskeskus nousi yhdeksi Aurora-verkoston keskuksista yritysten t&k-palvelukeskukseksi, minkä seurauksena yhteistyö Liikenneviraston, alan yritysten sekä koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden kanssa kehittyi uudelle tasolle. Erilaisten tapahtumien ja työpajojen yhteydessä yritykset ja tutkimusryhmät testasivat tietojärjestelmien ja sensortechnologioiden toimivuutta. Nykyisten ja uusien testausratojen suunnittelua jatkettiin laajalla rintamalla. Autonomisten ajoneuvojen ”inssiajon” arktisissa olosuhteissa sekä kaupunkitestausradan suunnittelun valmistelu aloitettiin. Kansainvälistä yhteistyötä tehtiin englantilaisten, italialaisten, norjalaisten, puolalaisten ja vietnamlaisien kanssa. Yhteyksiä suuriin kansainvälisiin auto- ja työko-nevalmistajiin sekä sertifiointilaitoksiin avattiin. Jatkuva koulutusyhteistyö (OY, OAMK, OSAO, yritykset) kehittyi sekä kansainvälisesti että alueellisesti. Kesäkuussa järjestettiin toinen kansainvälinen maa-rakennusautomaation työpaja ja marraskuussa ainutlaatuinen kolmen koulutusasteen työpajaviikko, jossa noin 100 opiskelijaa, opettajaa ja yritysten asiantuntijaa aloittivat speedway-radan rakentamisen. Maarakennusurakoitsijan automaatio-operaattoreille toteutettiin täsmäkoulutus OuluZonessa maa-

liskuussa. OuluZone Automation –kotisivut avattiin keväällä 2017 (www.ouluzone.com). Auto- ja työkoneteknologia tutkimusryhmän suunnitteleman kokonaan uuden raskaan kaluston rengasmittaus- ja tutkimusjärjestelmän rakentaminen aloitettiin. Valmistus on hidasta ja testikäyttöön laitteisto saadaan toukokuussa 2018. Mittausjärjestelmän alustaksi on valittu Sisu-kuorma-auto ja tähän liitettävä ja projektissa hankittu perävaunu. Robotiikka tutkimusryhmä toteutti anturitestaukseen maarobottialustan kehittämällä Mörr-robotiajoneuvoa sekä instrumentoi mittausjärjestelmän nelikoptereihin (drone). Laitteilla selvitettiin mittaustuloksiin perustuen paikannuksen tarkkuutta, radiokenttään kohdistuvia vaatimuksia ja antureiden soveltuvuutta arktisissa olosuhteissa. Hanketta rahoitettiin kehittämisrahas-
tosta vuonna 2017 yhteensä 72 120 eurolla.

Ultra

Ultran ensimmäinen täysi toimintavuosi 2017 sujui menestyksekkäästi, mutta isojakoin haasteita kohdaten. Loppuvuonna pidetyssä ohjausryhmän kokouksessa saimme esitellä onnistunutta etenemistä työpaketeissa. Ensimmäinen ultralujista teräksistä valmistettu runko oli valmiina ja siihen on aloitettu muun tekniikan kokoaminen. Kers -työpaketeissa ensimmäinen prototyyppi testattiin laboratorioolosuhteissa, moottorin osalta tulee tehdä muutoksia lämpenemisiongelmiin vuoksi, mutta ohjaustekniikka saatiin tottelemaan käskyjä. Automaattisen tiedonkeruun analysoinnissa kerättiin eri olosuhteista ajodataa muilla ajoneuvoilla ja luotiin analysointiohjelmassa toimivia analysointimalleja. Ajoneuvon valmistus on näin pienellä hankkeella haastavaa, mutta tuo paljon osaamista ja oppia. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 28 277 eurolla.

Labrobot

Labrobot-hankkeessa on edetty vuonna 2017 suunnitelman mukaan. Työtä on tehty elintarvikenäytteiden laadun varmistamiseksi perustuen makroameralla otettuihin kuviin sekä CNN mallinnukseen. Hyperspektrikameran ja koneoppimismenetelmien hyödyntämisestä on tutkittu useamman sovelluksen kannalta. Lisäksi on hankittu UR10-yhteistyörobotti, jolle on mahdollistettu esimerkiksi halutun suhteellisen 3D-reitin ja nopeuden tarkka määrittely. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 14 672 eurolla.

Tehoja

Kevään 2017 aikana on tutkittu edellytyksiä kustannustehokkaan tuotantoautomaation soveltamiseksi kymmenessä alueen yrityksessä. Näissä yrityksissä on selvitetty integrointikohde hakemuksen mukaiselle joustavalle automaatiolle, suunniteltu, kehitetty ja testattu sovellusta hankkeen kalustolla. Vuoden 2017 aikana on luotu Oulun ammattikorkeakoululle siirrettävä automaatiotekniikan koulutukseen soveltuva tuotantoautomaation testi- ja opetusympäristö. Ympäristöön on hankittu 4 kappaletta joustavia, ihmisen kanssa yhteistyöhön soveltuvia (ilman turvaluetta toimivia) robotteja, tarttujineen, ohjelmointi ympäristöineen sekä kolme erillistä konenäkö järjestelmää. Hankkeessa mukana olevien alueen yritysten välinen yhteistyö on syventynyt. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 34 061 eurolla.

NOISS, Teolliset symbioosit

Pohjois-Pohjanmaalla

Oamk hakeutui Motivan koordinoimana alueelliseksi teollisten symbioosien toteutuksen yhteistyötoimijaksi Pohjois-Pohjanmaalla sekä osallistuminen Motivan FISS-toimintamallin koulutukseen ja toimijatapaamiseen. Jäte- ja sivuainevirtoihin liittyviä tietoja on päivitetty sekä niihin liittyviä kehittämistarpeita kartoitettu yrityskäynneillä. Yritysten hukkaresursseista on koottu tietoja ympäristölupahakemusten ja päätösten (AVI) pohjalta. Kiertotalouteen liittyviä tilaisuuksia on järjestetty seuraavasti: Kilpailuetua energiatehokkuudella Nivalassa 30.5.17, Kohti kiertotaloutta – Uusia tuotteita ja liiketoimintaa teollisuuden mineraalisista sivuvirroista Oulussa 4.10.17, Kiertotaloudella säästöä rakentamiseen Oulussa 28.11.17. Tilaisuuksien yhteydessä järjestetty FISS-mallin mukaisia työpajoja, jossa on kerätty tietoa mm. hukkaresursseista. Kiertotalouden ideasprinttilaisuus 26.9.17 opiskelijoille uusien kiertotalouden aloitteiden ideointiin yhteistyössä BusinessKitchenin kanssa. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 11 786 eurolla.

Moottorilaboratorio selvityshanke

Moottorilaboratorio taustaselvityksessä hankkeesta on 2017 keskusteltu Oulun Yliopiston, VTT Otanien, Chalmers Tekniska Högskolan, Volvo Cars (henkilöautot) sekä Volvo AB (raskas kalusto) kanssa. Käytyjen keskustelujen pohjalta hankkeen fokukseen on muodostunut siirrettävät tutkimus-, testaus-,

tuotekehitys- ja mittausympäristöt sekä ajonaikaiset mittausjärjestelyt. Käydyt keskustelut yhteistyömahdollisuuksista osapuolten kesken ovat olleet rohkaisevia ja näitä jo aloitettuja keskusteluja jatketaan tulevalla kevätkaudella. Lisäksi keskustelupiiriä laajennetaan kattamaan kaikki keskeisimmät toimialan yritykset Suomessa. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 7 323 eurolla.

Oulu Health

Centre for Health and Technology (CHT)

CHT vastaa OuluHealth-ekosysteemin TKI (tutkimus-, kehitys- ja innovaatio) toiminnasta ja vastaa hankeportfolion OH-strategian mukaisuudesta. CHT:n tehtävänä on koostaa isoja, uusia ohjelma-kokonaisuuksia, joihin koostetaan suurempi hankekokonaisuus yhteistyössä ekosysteemin ja strategisten globaalien kumppanien kanssa. CHT on saanut merkittäviä hankerahoituksia, joilla rahoitetaan OuluHealth:n/CHT:n innovaatiotoimintaa sekä tiedekuntiin tutkimustoimintaa. CHT kehittää OuluHealth-ekoysteemin innovaatiotoimintaa luomalla uusia innovaation toimintamalleja ja -alustoja. CHT sai vuonna 2017 perusrahoitusta 75 000 euroa.

Connected Health professuuri

OuluHealth ekosysteemi kokonaisuuteen kuuluvan yhteisprofessorin sijoittumispaikaksi oli 2017 vuoden alusta sovittu VTT (1/3 työajasta) ja Oulun yliopisto (2/3 työajasta) työajasta, jälkimmäinen jakaantuen lääketieteellisen tiedekunnan ja kauppa-korkeakoulun välille. Tavoitteena on poikkitieteellisen CHT-tutkimuksen ja kehitystyön edistäminen. Tutkimukseen valittu kaksi erityistä kohderyhmää: vanhuksat sekä lapset ja nuoret, joille digitaalisia dataan pohjautuvia palveluratkaisuja ja niihin liittyvää tutkimusta on pyritty kohdistamaan. Connected health -teknologioina puolestaan voidaan nähdä teknologiat, jotka mahdollistavat tiedon keräämisen, turvallisen siirtämisen ja analysoinnin sekä älykkään päätöksenteon terveydenhuollon verkostoistoissa. Niihin kuuluvat lääkärit, hoitajat, kansalaiset ja yritykset, jotka toteuttavat ja käyttävät Connected health -teknologioihin liittyviä ratkaisuja.

Yrityksille Connected health -teknologiat ovat ai-healue, jossa on suuri kasvupotentiaali ja kansainvälisen viennin mahdollisuus. Tekeminen linkittyi suo-

raan myös Sote-uudistukseen, jossa tavoitteena on terveydenhuollon kustannusten vähentäminen ja yksilökeskeiset ja kaikille saatavilla olevat palvelut.

Vuonna 2017 Connected health -aihealueella on ollut käynnissä mm. kaiken kaikkiaan viisi kansallista tai kansainvälistä hanketta sekä kahdeksan aiheeseen liittyvää väitöskirjatutkimusta.

Professuuria rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 65 000 eurolla.

Oulu SoteLabs

Oulu SoteLabs hankkeen puitteissa olemme muodostaneet OuluHealth Labs kokonaisuuteen kuuluvan Oamk SimLabin. SimLabin palveluprosessi viimeisteltiin, luotiin tuotteet ja määritettiin hinnat kullekin tuotteelle. OuluHealthLabs toimijoiden kanssa vahvistettiin yhteiset sopimus- ja toimintamallit. Oamk SimLabin otti yhteyttä vuoden 2017 aikana 15 yritystä, yhteistyö käynnistyi 8 kanssa ja varsinaisia tuotetestauksia tehtiin 5 yritykselle. Yritysten kanssa oli myös showroom-tyyppistä yhteistyötä. Opetuksen käyttöön saatiin tuotteita, joista opiskelijat myös antoivat palautetta yritykselle. Yritysyhteistyön arviointia varten luotiin palautekysely, joista saatiin tietoa yhteistyöstä ja sen kehittämistarpeista. Moniammatillista tutkintorajat ylittävää tiimityöskentelyn kehittämistyötä jatkettiin Kontinkankaan hyvinvointikeskuksessa. Opiskelijavastaanotokokeiluja terveyskeskuksessa esiteltiin myös kansainvälisessä All together better health -konferenssissa Sveitsissä kesäkuussa 2017. Vuoden aikana tuotettiin myös markkinointimateriaalia viestinnän tueksi. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 6 446 eurolla.

Yliopistosairaalat innovaatioalustana (YSI)/ Oulun yliopisto ja PPSHP

6Aika strategian pilottihankkeena toteutetussa hankkeessa Turun ja Oulun yliopistolliset sairaalat lähtivät yhteistyössä edistämään terveysalan avointa innovointia sekä alan tutkimusta. Hankkeen tarkoituksena oli synnyttää alalle uutta, kasvuhakuisia liiketoimintaa. YSI-hanke nopeutti ja konkretisoi yritysten tuotekehitystä, ne saivat hankkeen ansioita ratkaisujaan nopeammin ja tehokkaammin markkinoille. Yrityksille syntyi uusia liiketoimintamahdollisuuksia, kun ne saivat tietoa sairaaloiden tarpeista ja pääsivät kehittämään ratkaisuja eri sidosryhmien kanssa.

Vuonna 2017 päättyneen hankkeet toimet olivat seuraavat:

- Yliopistosairaalat innovaatioalustana (YSI) -hankkeessa kehitettiin kansallisesti monistetavissa oleva toimintamalli, jonka avulla sairaalan tarpeita vastaavat innovaatiot kyetään löytämään, arvioimaan ja saattamaan uudeksi liiketoiminnaksi yhteiskehittämisen keinoin.
- Toimintamallissa lähtökohtina ovat joko sairaalan päivittäisestä työstä tai sairaanhoitopiirien strategisista kehityslinjauksista esille noussevat kehittämistarpeet.
- Turussa arvioitiin toimintamallia varten sairaalan päivittäisiä tarpeita ja pyrittiin tunnistamaan niistä liiketoimintapotentiaalia sisältävät tarpeet, joita voitiin tarjota yrityksille ratkaistaviksi. Oulussa paneuduttiin rakentamaan yhteiskehittämisen mallia sidosryhmien välistä yhteistyötä varten. Malleja testattiin käytännössä niin Turussa kuin Oulussakin.

Tietoa hyödynnetään kansallisesti eri sairaanhoitopiireissä mm. Virtuaalisairaala 2.0 -hankkeessa tehtävässä yhteistyössä. Vuonna 2017 Oulun yliopistoa rahoitettiin 15 972 eurolla ja PPSHP:iä 13 980 eurolla.

ICT ja Digitalisaatio

Pikatestauksen valmistusmenetelmien ja näytteiden käsittelyn kehittäminen (Pikatesti)

Pikatesti-hanke on Oamk:n, VTT:n ja Oulun yliopiston yhteishanke, jossa vahvistetaan Oulun alueen toimintavalmiuksia pikadiagnostiikan kehittämisessä massavalmistettaviksi tuotteiksi. Erityisenä kehittämiskohteenä ovat näytteenotto-, näytteen esikäsittely- ja näytteen testausalustan tuotantotavat. Hanke tukee valmistukseen tarvittavan toimintaympäristön ja osaamiskeskittymän luomista ja laajentaa mahdollisuuksia hyödyntää painoteknologiaa hyvinvointi- ja terveysteknologian tuotteiden massavalmistuksessa. Vuoden 2017 aikana hankkeessa on kehitetty prosessit pikatestien massavalmistukseen sekä kehitetty menetelmiä valmistettujen pikatestialustojen laadunvarmistukseen optisesti. Kehitystyössä on tehty yhteistyötä yritysten kanssa. Uusia ratkaisuja pikatestien näytteenkäsittelyyn on testattu sekä luotu laatuajrjestelmän perusta Oamkin Prin-

Lab laboratorioon. Hanketta rahoitettiin kehittämiserahastosta vuonna 2017 yhteensä 19 706 eurolla.

Rapid Apps –painettavan elektronikan sovellustekniikka

Hankkeessa kehitettiin sovelluskliniikka toimintaa erityisesti terveydenhuollon alalla, ja aloitettiin yhteistyö Dentopoliksen, Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan, suun terveyden tutkimusyksikön, Oulun yliopiston säätötekniikan laboratorion sekä Oulun ammattikorkeakoulun terveydenhuollon erityisalojen (suun terveys) kanssa. Yhteistyö kiteytyi kliiniseksi tutkimussuunnitelmaksi sovelluksen testaamiseksi oikeilla henkilöillä, johon saatiin Oulun yliopiston myötävaikutuksella eettisen toimikunnan myönteinen lausunto 17.10.2017. Hankkeessa työstettiin eteenpäin silkipainotekniikan opasta sekä palvelukehitystä mm. ketterän kaupallistamisen hankkeiden yhteistyönä, jossa luoduille palvelupaketeille tehtiin toimintolaskentaa. Molemmat työt etenevät suunnitellusti, joskin hieman aikataulustaan myöhässä. Hankkeen koulutukset siirrettiin vuodelle 2018. Aikataulutuksen ja koulutushaasteiden vuoksi hankkeelle haettiin muutoshakemus, jossa jatkoaikaa saatiin 30.6.2018 saakka. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 6 630 eurolla.

PrintoCent hankeportfoliorahoitus

PrintoCent 2016 - 2018 ohjelman tavoitteena on luoda uutta liiketoimintaa, jossa hyödynnetään painettavan älykkyyden teknologiaa. Vuoden 2017 lopussa yrityksissä ja tutkimuslaitoksissa työskenteli 400 henkilöä. Kansainvälinen kiinnostus PrintoCent-toimintaa kohtaan on kasvanut, erikoisesti Kiinasta ja UAE:stä. PrintoCent Innofest 2017 järjestettiin neljännen kerran ja merkittävää oli saada mukaan isojen kansainvälisten yritysten henkilöitä sekä EU-hankkeiden edustajia. Teolliset Investoinnit ovat jatkaneet kasvuaan ja useat yritykset ovat toteuttamassa ja suunnittelemassa investointeja valmistukseen ja siksi vuoden 2018 tammikuussa pidettävän PRINSE'18 seminaarin aiheeksi on valittu: Valmistusratkaisut asiakastarpeisiin ja tulevaisuuden visiot. Veturina ovat muovautut älyrakenteet ja painettu äly lasin sisällä. Seminaarissa esitellään myös Pilot Factory Upgrade -projektin tuloksia ja organisoidaan vierailumahdollisuudet sekä esitellään erikoisesti pikadiagnostiikka-hankkeen tuloksia. Tavoitteena on myös houkuttaa veturiyrityksiä sekä kotimaasta että ulkomailta mukaan PrintoCent klusteriin. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 118 778 eurolla.

Tietojärjestelmätutkimuksen yhteisprofessori

Vuoden 2017 aikana Oulun yliopiston terveydenhuollon tietotekniikan (e-health) professorin toimenkuvaan on kuulunut tutkimussektorilla sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien käytön ja käytettävyyden tutkimus kansallisessa STM:n rahoittamassa STEPS 2.0 hankkeessa yhteistyössä Terveyden ja Hyvinvoinnin laitoksen (THL), Suomen lääkäriliiton ja Aalto-yliopiston kanssa. Oulun yliopiston vastuulla oli kansallinen terveydenhuollon tietojärjestelmien kartoitus ja julkisen sektorin tietojärjestelmäkohtaiset käytettävyytulokset. Pohjoismaista yhteistyötä on tehty mm. Pohjoismaiden ministerineuvoston tutkijaryhmän, Nordic eHealth Research Networkin (NeRN) sisällä, tuottaen mm. Benchmarking raportin ja julkaisuja. Terveysteknologian innovaatiotoimintaa on edistetty Oulun yliopistollisen sairaalan ja OuluHealth:in koordinoimissa yhteisissä hankkeissa. Näitä ovat olleet OYSTestLab kanssa toteutettu WILLE hanke, jossa edistettiin terveysteknologian yhteiskehittämisen mallia. Hanketoiminnassa osallistuttiin Connected Health professorin kanssa Emercare ja iCory -hanke-ehdotusten valmisteluun sekä toteutuneeseen H2020-EU-puiteohjelman In-Demand-hankkeeseen. Kansalliseen Virtuaalisairaala 2.0 kärkihankkeeseen professori osallistui sekä tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan asiantuntijana että Oulun tutkimusryhmän vetäjänä. Asiaan liittyvä VTR-rahoitushakemus hyväksyttiin. Oululla on jatkossa tutkimuksen koordinaatiostuu. SOTE -uudistuksen maakunnalliseen POPSTER-valmisteluun professori osallistui Radiologian ja Välittömän avun tarpeen työryhmiin jäsenenä. Vuoden aikana osallistuttiin hallituksen kärkihankerahoista haettavan "Lääketieteellisten tiedekuntien koulutuksen Digi-loikka" -hakemuksen jättämiseen. Oululla olisi tämän toteutuessa vetovastuu. Samalla valmisteltiin Terveys-ICT -keskuksen rahoitusta.

Opetuksen osalta vuoden 2017 aikana järjestettiin Oulussa jo toisen kerran Suomessa lääketieteen opiskelijoiden perusopetukseen e-health teemakoulutus, jossa paitsi perehdyttiin sähköisten terveyspalvelujen käyttöön potilastyössä, myös arvioitiin alan yritysten uusimpia innovaatioita OYS testilabin tiloissa.

Professori veti kansallisessa lääkäriforumissa digitalisaation opetuksen kehittämisen työpajan. Hyvinvointitekniikan koulutusalaan kuuluvaa Basics in eHealth -verkko-opetusta tarjottiin laajenevas-

ti muille yliopiston koulutusaloille. Kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden osuus kasvoi edellisvuodesta.

Professuuria rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 34 125 eurolla.

Printocent10

PrintoCent-10 hanke käynnistyi syksyllä 2017 ja koottiin voimakas yritysryhmä edistämään ja suunnittelemaan pikadiagnostiikan kaupallistamista sekä hakemaan ratkaisuja CRP-testin ja HIKI-keräimen kaupallistamispoluille. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 3000 eurolla.

Ketterä kaupallistaminen

KoKo (korkeammalle korkeakoulu yhteistyössä)

Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun yhteistyönä valmisteltu "Korkeammalle Korkeakoulu yhteistyössä" (KoKo) -hanke rakentaa uutta ajattelemisen ja työn tekemisen tapaa. Hankkeen tavoitteena on tukea ja edistää yrittäjyyttä, uusien liiketoimintaideoiden ja uuden liiketoiminnan syntymistä ja pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä kehittää korkeakoulu-yritys yhteistyötä. Hankkeen pääkohderyhminä ovat yrittäjyydestä kiinnostuneet korkeakouluopiskelijat sekä start-up ja pk-yritykset. Suunnitelman mukaisesti vuoden 2017 aikana on kehitetty kahta toimintamallia: yrittäjyyttä ja yrityksen perustamista tukevaa Avanto yritysideo-akiihdyttämöä sekä pk- ja start-up yritysten kansainvälistymistä tukeva International Business Corridor opiskelija-yritysprojektia ja siihen liittyvää korkeakoulukumppaniverkostoa. Hankkeessa on lisäksi kehitetty korkeakoulujen yrittäjyyskeskus Business Kitchen toimintakonseptia sekä integroitu konseptia ja siihen liittyviä toimintoja sekä yrittäjyyskasvatusta osaksi korkeakoulujen perustoimintaa. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 77 559 eurolla.

Kohoava horisontti

Yliopisto: Kansainvälisen TKI-rahoituksen (tutkimus-, kehitys- ja innovaatio -rahoituksen) tason nostaminen Pohjois-Pohjanmaalla eli KOH02020 -EAKR-hankkeen tavoitteena on kansainvälisen TKI-rahoituksen määrän kasvattaminen Pohjois-Pohjanmaalla. Vuonna 2017 olemme ostaneet asiantuntijapalveluita H2020-hakemus konsultointiin. Lisäksi

organisaation osaamista on vahvistettu työpajoja järjestämällä ja niihin osallistumalla. Yhteistyössä kaupungin kanssa järjestimme Arctic Smart City Oulu -vierailun kv-kumppaneille sekä olemme tukeneet siihen liittyvää Smart City Lighthouse -valmistelua. Olemme myös edelleen kehittäneet tutkimuksen tuen prosesseja. Loppuvuodesta on keskitetty toimia erityisesti julkaistun 2018-2020 -työohjelman hakuun, joista on pyritty saamaan ennakkotietoa sekä valmistamaan ja aktivoimaan tutkijoita osallistumaan. Yliopiston hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 30 543 eurolla.

OAMK: Vuoden 2017 aikana Oamkin hankehenkilöstö on osallistunut lukuisiin H2020 ja Interreg-ohjelmien tiedotus- ja verkostoitumistilaisuuksiin. Tapahumat ovat käsitelleet mm. Interreg rahoituksia ja suoria EU rahoituksia, esimerkkeinä EUREKA Innovation Week 5/2017, HORISONTTI 2020 -ROADSHOW, Karelia SRA workshop ja Interreg Nord Borderless opportunities in the Arctic 15.-16.11.2017 Luulajassa ja H2020 ICT Proposer's day 9.-10.11.2017 Unkarissa. Lisäksi on osallistuttu mm. seuraaviin hankkeita valmisteleviin työryhmiin ja verkostoihin: Karelia CBC (Petroskoi), Tekesin Suomalais-Saksalainen energia-alan haku, H2020 EE-14 Construction skills, NEFCO PECC-haku (Venäjän karjala, Uumaja). Paikallisten verkostojen kanssa tapahtuvan yhteistyön tavoitteena olivat Horsisontti 2020 -projektihakemusten aikaan saaminen kaudella 2018-2020. Horisontti 2020 -ohjelman NCP infopäivän 2.10.2017 antina Oamk muodosti yhden Horisontti 2020 hankevalmistelukonsortion. Tilaisuuksissa saatua tietoa on jaettu Oamkin sisällä ja verkostoitumistilaisuuksissa on muodostettu yhteyksiä hankevalmistelukonsortioihin. Oulun ammattikorkeakoulun hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 7 775 eurolla.

fFactor

Vuoden 2017 aikana on ollut käynnissä kolme ohjelmakokonaisuutta naisyrityksille sekä esimies- ja johtotehtävissä toimiville naisille. Vastuullisen johtajuuden VisionFactor-ohjelma päättyi toukokuussa 2017.

Ohjelmaan osallistui 15 naisyritystä ja esimies- tai asiantuntijatehtävissä toimivaa naista. Ohjelman opintomatka toteutettiin maaliskuussa 2017 Kapkaupunkiin. Yrityksen kasvun ja kansainvälistymisen growthFactor-ohjelma toteutettiin myös v. 2011 ja osallistujia oli 13 naisyritystä kahdessa sparrausryhmässä. StartFactor-ohjelma käynnistettiin lokakuussa 2017 ja tähän koulutukseen osallistui 30 naista. Lisäksi toteutettiin maaliskuussa 2017 avoin seminaari: Missiona muutos, osallistujia seminaarissa oli 130. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 10 661 eurolla.

Terwa-akatemia

Terwa-akatemia on Oulun ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston yhteinen hanke, jonka tavoitteena on rakentaa uudenlainen yrittäjyyden oppimismalli, jossa opiskelijoilla on mahdollisuus oppia yrittäjyyttä käytännössä. Tämän lisäksi hanke tarjoaa korkeakoulujen henkilöstölle osaamista valmentavaan opettajuuteen koulutusten avulla. Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 11 468 eurolla.

DIMMY

Useassa selvityksessä on todettu, että Oulun seudun pk-yritykset tarvitsevat lisää myynnin ja nopeasti digitalisoituvan markkinoinnin käytännön osaamista. DIMMY-hankkeen tavoitteena on omalta osaltaan helpottaa pulaa osaajista luomalla toimintamalli, jonka avulla voidaan kehittää digitaalisen markkinoinnin ja myynnin osaamista Oulun seudulla ja joka on laajasti jalkautettavissa alueella toimivien yritysten käyttöön. Hankkeessa pyritään rakentamaan Oulun ammattikorkeakouluun opintopolku, joka tuottaa alueelle uusia digitaalisen myynnin ja markkinoinnin ammattilaisia. Suuri osa koulutuksesta toteutetaan harjoitteluna paikallisissa pk-yrityksissä. Opintojen laajuus on 30 opintopistettä ja kesto noin viisi kuukautta toteutusta kohden. Ensimmäinen koulutusjakso toteutettiin syksyllä 2017 (jatkossa kaksi kertaa vuodessa). Hanketta rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 7 078 eurolla.

**OULUN KAUPUNKI
KEHITTÄMISRAHASTO**

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Palvelujen ostot	-5 161,51	-10 000,00	51,6	-4838,5	-5 763,88
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-5 161,51	-10 000,00	51,6	-4838,5	-5 763,88
Poistot ja arvonalentumiset					
Arvonalentumiset	52 376,90	0,00	0,0	52376,9	-1 104 923,54
Liiketoiminnan muut kulut	-2 576 992,01	-2 871 531,00	89,7	-294539,0	-1 857 746,79
LIIKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-2 529 776,62	-2 881 531,00	87,8	-351754,4	-2 968 434,21
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	835 315,13	200 000,00	417,7	635315,1	419 865,14
Muut rahoitustuotot	27 139 949,16	26 775 392,00	101,4	364557,2	6 098 337,86
Muut rahoituskulut	-1 006 383,86	-565 000,00	178,1	441383,9	-404 963,50
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	26 968 880,43	26 410 392,00	102,1	558488,4	6 113 239,50
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	24 439 103,81	23 528 861,00	103,9	910242,8	3 144 805,29
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,9				3,3
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,9				3,3

**OULUN KAUPUNKI
KEHITTÄMISRahASTO**

LIIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	24 193 357,67	23 056 196,13
Sijoitukset yhteensä	24 193 357,67	23 056 196,13
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	24 193 357,67	23 056 196,13
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	99 209 971,75	74 425 377,34
Muut saamiset	170,90	91,20
Siirtosaamiset	253 178,11	429 887,97
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	99 463 320,76	74 855 356,51
Saamiset yhteensä	99 463 320,76	74 855 356,51
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	1 484 854,48
Joukkovelkakirjalainasaamiset	19 891 635,80	14 044 552,77
Muut arvopaperit	9 507 086,85	13 498 216,58
Rahoitusarvopaperit yhteensä	29 398 722,65	29 027 623,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	128 862 043,41	103 882 980,34
VASTAAVAA YHTEENSÄ	153 055 401,08	126 939 176,47

330 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Muut omat rahastot	47 632 857,89	47 632 857,89
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	72 394 287,32	69 249 482,03
Tilikauden yli/alijäämä	24 439 103,81	3 144 805,29
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	144 466 249,02	120 027 145,21

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	200 502,61	263 859,84
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	200 502,61	263 859,84

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Muut toimeksiantojen pääoma	8 137 148,94	6 568 460,36
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	8 137 148,94	6 568 460,36

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

Ostovelat	60 785,29	16 523,56
Siirtovelat	190 715,22	63 187,50
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	251 500,51	79 711,06
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	251 500,51	79 711,06

VASTATTAVAA	153 055 401,08	126 939 176,47
-------------	----------------	----------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	94,4	94,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	0,0	0,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	96 833	72 394
Lainakanta 31.12., 1000 €	252	80
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	99 463	74 855

**OULUN KAUPUNKI
KEHITTÄMISRAHASTO**

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-2 529 776,62	-2 881 531,00	87,8	-351 754,4	-2 968 434,21
Poistot ja arvonalentumiset	-52 376,90	0,00	0,0	-52 376,9	1 104 923,54
Rahoitustuotot ja -kulut	26 968 880,43	26 410 392,00	102,1	558 488,4	6 113 239,50
Tulorahoituksen korjauserät	-62 160,16	0,00	0,0	-62 160,2	63 955,47
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-1 632 434,15	-1 913 686,00	85,3	-281 251,9	-3 906 537,91
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	546 452,44	0,00	0,0	546 452,4	27 043,56
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	23 238 585,04	21 615 175,00	107,5	1 623 410,0	434 189,95
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	1 568 688,58	1 250 000,00	1,3	318 688,6	1 873 390,00
Saamisten muutos kunnalta	-24 784 594,41	-22 575 390,00	1,1	2 209 204,4	-1 883 422,07
Saamisten muutos muilta	176 630,16	0,00	0,0	176 630,2	42 667,85
Korottomien velkojen muutos muilta	171 789,45	0,00	0,0	171 789,5	28 431,55
Rahoituksen rahavirta	-22 867 486,22	-21 325 390,00	1,1	-1 542 096,2	61 067,33
RAHAVAROJEN MUUTOS	371 098,82	289 785,00	1,3	81 313,8	495 257,28
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	151,76				109,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	151,76				109,5
Kassan riittävyys, pv	2 055				1 716
Quick ratio	-512,37				1 303,2
Current ratio	-512,37				1 303,2
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	60 257 063,48				37 018 478,44
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2017				31.12.2016
Yhdystili 31.12.	99 209 971,75				74 425 377,34
Yhdystili 01.01.	74 425 377,34				72 541 955,27
Yhdystilin muutos	24 784 594,41				1 883 422,07

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT KEHITTÄMISRAHASTO

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot on kirjattu tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon.
Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.
Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.
Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.
Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

Rahoitusomaisuus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty asianomainen hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät
Ulkomäärärahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Palvelujen ostot	2017	2016
Muiden palveluiden ostot	5 161,51	5 763,88
Yhteensä	5 161,51	5 763,88

3. Suunnitelman mukaiset poistot

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	
Tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Kuntayhtymäosuudet	ei poistoaikaa
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Yhteisyyhteisöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	
Vakuutuslaitokset	ei poistoaikaa
Sijoitusrahasto-osuudet	ei poistoaikaa
Liikelaitosten peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Muiden taseyks.peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Osakkeiden ja osuuksien arvonn.	ei poistoaikaa

4. Pakollisten varausten muutokset

	2017	2016
Muu vastuu 1.1	263 859,84	199 904,37
Lisäykset tilikaudella	200 499,37	270 513,10
Vähennykset tilikaudella	263 856,60	206 557,63
Muu vastuu 31.12	200 502,61	263 859,84
Muutokset yhteensä	200 502,61	263 859,84

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ja -tappiot

Muut toimintakulut	2017	2016
Muut myyntitappiot	1 197,07	0,00
Myyntitappiot yhteensä	1 197,07	0,00

6. Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot

	2017	2016
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	26 275 391,59	4 232 277,84
Osinkotuotot muista yhteisöistä	470 151,12	596 905,87
Yhteensä	26 745 542,71	4 829 183,71

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Sijoitukset	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht.yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 632 446,64	0,00	0,00	21 423 749,49	23 056 196,13
Lisäykset	315,30	0,00	0,00	1 632 118,85	1 632 434,15
Vähennykset*	0,00	0,00	0,00	547 649,51	547 649,51
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 632 761,94	0,00	0,00	22 508 218,83	24 140 980,77
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	384 725,82	384 725,82
Arvonpalautukset	0,00	0,00	0,00	437 102,72	437 102,72
Kirjanpitoarvo 31.12	1 632 761,94	0,00	0,00	22 560 595,73	24 193 357,67

*) Vähennykset sisältävät 351 533,40 euroa, jonka vastavienti on toimeksiantojen pääomissa (ei tulosvaikutusta).

8. Saamiset tytäryhtiöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisöiltä

	2017		2016	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	236 742,99
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	236 742,99
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	236 742,99

9. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	253 178,11	193 144,98
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	253 178,11	193 144,98
Siirtosaamiset yhteensä	253 178,11	193 144,98

10. Rahoitusarvopaperit

	2017	2016
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	0,00	1 498 501,55
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	1 484 854,48
Erotus	0,00	13 647,07
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	20 703 295,80	14 424 661,05
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 891 635,80	14 044 552,77
Erotus	811 660,00	380 108,28
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	11 076 296,77	14 950 109,27
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 507 086,85	13 498 216,58
Erotus	1 569 209,92	1 451 892,69
Rahoitusarvopaperit yhteensä 31.12.2017	29 398 722,65	29 027 623,83

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

11. Oma pääoma

	2017	2016
Muut omat rahastot 1.1.	47 632 857,89	47 632 857,89
Muut omat rahastot 31.12.	47 632 857,89	47 632 857,89
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	72 394 287,32	69 249 482,03
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	72 394 287,32	69 249 482,03
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	24 439 103,81	3 144 805,29
Oma pääoma yhteensä	144 466 249,02	120 027 145,21

12. Pakolliset varaukset

	2017	2016
Muut pakolliset varaukset	200 502,61	263 859,84
Muut pakolliset varaukset yhteensä	200 502,61	263 859,84

13. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Muut menojäämät	190 715,22	63 187,50
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	190 715,22	63 187,50

15.2. Oulun Valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahaston tarkoituksena on tukea Oulun kulttuurielämää myöntämällä tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille. Rahaston neljäntenä toimintavuotena hakemuksia saapui yhteensä 121, joista 14 sai myöntöisen päätöksen.

Rahoitettava toiminta on hyvin monipuolisesti erilaisia projekteja, taideteoksia, tapahtumia tai teosten valmistamisia. Apurahoista päättää sivistys- ja kulttuurijohtaja. Ehdotuksen apurahoista valmistelee apulaiskaupunginjohtajan asettama työryhmä ja työtä ohjaavat sivistys- ja kulttuurilautakunnan valtuustokaudeksi hyväksymät apurahaperiaatteet.

Rahaston rahavaroista muodostettua erillissijoitus-salkkua hoitaa konsernipalveluiden rahoitusryhmä kaupungin sijoitusperiaatteiden mukaisesti.

Tuloslaskelman mukaan sijoitusten nettotuotto oli 50 525 euroa (2016: 107 265 euroa). Salkun tuotto oli 2,35 % (2016: 6,30 %). Sijoitusten nettotuotto ei riittänyt täysin avustusten maksamiseen. Jotta avustukset pystyttiin maksamaan talousarvion mukaisesti, jouduimme ottamaan rahaa sijoituksista. Sijoitukset hankinta-arvojen mukaan pienenivät 62 721,63 euroa, jonka jälkeen sijoitusten hankinta-arvo oli 3 755 355,03 euroa (2016: 3 818 076,66 euroa). Sijoitusten markkina-arvon muutos oli -2 671,72 euroa (2016: 229 244 euroa) ja markkina-arvo 4 197 918,66 euroa (2016: 4 200 590 euroa). Vuonna 2017 avustuksia jaettiin 74 960 euroa (2016: 95 000 euroa), aiemmin myönnettyä avustusta palautettiin 336 euroa. Avustuksia jaettiin vuonna 2017 24 100 euroa enemmän, kuin mikä oli sijoitusten nettotuotto. Vaikka avustuksia jaettiin enemmän kuin sijoitusten nettotuotto, se ei ole rahaston periaatteiden vastaista, koska sijoitusten nettotuotto aiemmilta vuosilta on ylijäämäinen.

OULUN KAUPUNKI
OULUN VALISTUSTALORAHASTO

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Palvelujen ostot	-3 946,11	-5 000,00	78,9	-1 053,89	-4 668,07
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-3 946,11	-5 000,00	78,9	-1 053,89	-4 668,07
Liiketoiminnan muut kulut	-74 624,33	-75 000,00	99,5	-375,67	-95 000,00
LIIKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-78 570,44	-80 000,00	98,2	-1 429,56	-99 668,07
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	62 224,19	80 000,00	77,8	-17 775,81	67 672,51
Muut rahoitustuotot	14 874,20	0,00	0,0	14 874,20	42 904,79
Muut rahoituskulut	-26 573,67	0,00	0,0	-26 573,67	-3 312,00
Rah.tuotot ja kulut yhteensä	50 524,72	80 000,00	63,2	-29 475,28	107 265,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-28 045,72	0,00	0,0	-28 045,72	7 597,23
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	534,2				143,59
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	534,2				143,59
Voitto, %	0,0				0,00

OULUN KAUPUNKI
OULUN VALISTUSTALORAHASTO

LIIKELAITOKSEN TASE	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Muut aineelliset hyödykkeet	78 214,09	78 214,09
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	78 214,09	78 214,09
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	78 214,09	78 214,09
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	44 020,02	-14 822,91
Muut saamiset	169,24	38,27
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	44 189,26	-14 784,64
Saamiset yhteensä	44 189,26	-14 784,64
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	3 693 478,50	3 780 282,68
Rahoitusarvopaperit yhteensä	3 693 478,50	3 780 282,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 737 667,76	3 765 498,04
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 815 881,85	3 843 712,13
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot	3 601 500,00	3 601 500,00
Ed.tilikausien yli/alijäämä	242 212,13	234 614,90
Tilikauden yli/alijäämä	-28 045,72	7 597,23
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 815 666,41	3 843 712,13
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	215,44	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	215,44	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	215,44	0,00
VASTATTAVAA	3 815 881,85	3 843 712,13
	0,00	0,00
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	100,0	100
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	0,0	0,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	214,2	242,2
Lainakanta 31.12., 1000 €	0,2	0,0
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	44,0	-14,8

OULUN KAUPUNKI
OULUN VALISTUSTALORAHASTO

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2017	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2016
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-78 570,44	-80 000,00	98,2	-1 429,56	-99 668,07
Rahoitustuotot ja -kulut	50 524,72	80 000,00	63,2	-29 475,28	107 265,30
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-28 045,72	0,00	0,0	-28 045,72	7 597,23
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-58 842,93	0,00	0,0	-58 842,93	32 083,54
Saamisten muutos muilta	-130,97	0,00	0,0	-130,97	45,17
Korott. velkojen muutos muilta	215,44	0,00	0,0	215,44	-133,55
Rahoituksen rahavirta	-58 758,46	0,00	0,0	-58 758,46	31 995,16
RAHAVAROJEN MUUTOS	-86 804,18	0,00	0,0	-86 804,18	39 592,39
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Quick ratio	17 349,00				
Current ratio	17 349,00				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelle €	135 952,32				163 998,04
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2017				31.12.2016
Yhdystili 31.12.	44 020,02				-14 822,91
Yhdystili 01.01.	-14 822,91				17 260,63
Yhdystilin muutos	58 842,93				-32 083,54

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT OULUN VALISTUSTALORAHASTO

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. Palvelujen ostot	2017	2016
Asiakaspalveluiden ostot	0,00	0,00
Muiden palveluiden ostot	3 946,11	0,00
Yhteensä	3 946,11	0,00

2. Suuntelman mukaiset poistot

Aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet

Arvo- ja taide-esineet

ei poistoa

Muut hyödykkeet

ei poistoa

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

3. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskenkäiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	78 214,09	0,00	78 214,09
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	78 214,00	0,00	78 214,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	78 214,00	0,00	78 214,00

4. Rahoitusarvopaperit

	2017	2016
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	4 197 918,66	4 200 590,38
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 693 478,50	3 780 282,68
Erotus	504 440,16	420 307,70

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

5. Oma pääoma

	2017	2016
Muut omat rahastot 1.1.	3 601 500,00	3 601 500,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	3 601 500,00	3 601 500,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	242 212,13	234 614,90
Liikelaistosten tuloutukset	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Edellisten kausien virheiden oikaisut	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-28 045,72	7 597,23
Oma pääoma yhteensä	3 815 666,41	3 843 712,13

*Tytäryhteisöjen toimintakertomus
ja tilinpäätöstiedot*

16. Tytäryhteisöjen toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot

16.1. Tytäryhtiöt

16.1.1. Oulun Energia -konserni

Yhtiön toimiala: Oulun Energia Oy:n toimialana on energia-alan liiketoiminta. Yhtiö voi tuottaa, hankkia, siirtää ja myydä sähkö – ja lämpöenergiaa sekä polttoaineita. Yhtiön toimialaan kuuluu lisäksi tarjota alaan liittyviä suunnittelu-, käyttö-, kunnossapito- ja asennuspalveluita sekä energialiiketoimintaan liittyviä oheispalveluita.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Energia Oy (emoyhtiö)	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	215 391	210 989	210 595	-4 796
Liikevoitto, t€	22 231	16 850	18 223	-4 008
Tilikauden tulos, t€	4 855	4 100	4 021	-834
Taseen loppusumma, t€	784 986	800 520	796 670	11 684
Investoinnit, t€	20 285	21 301	16 035	-4 250
Omavaraisuusaste, %	63,5	60,9	65,8	
Sijoitetun pääoman tuotto%	3,9	4,5	3,7	

Energia-konserni	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	288 132	282 133	281 778	-6 354
Liikevoitto, t€	39 779	32 720	35 033	-4 746
Tilikauden tulos, t€	20 419	16 720	19 423	-996
Taseen loppusumma, t€	895 160	902 907	900 446	5 286
Investoinnit, t€	31 756	34 729	27 466	-4 290
Omavaraisuusaste, %	59,5	66,4	60,3	
Sijoitetun pääoman tuotto%	6,1	2,7	5,8	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun Energia –konsernin tilikauden 2017 liikevaihto toteutui lähes budjetoidun mukaisesti, edellistilikauden määrästä jäätin 6,4 M€. Muutos edelliseen tilikauteen verrattuna johtuu olennaisilta osin sähkön myyntituottojen laskusta 11,3 M€, sähkön siirtotuottojen kasvusta 1,8 M€ ja lämmön myyntituottojen kasvusta 3,5 M€. Edellä mainittujen erien muutosvaikutus liikevaihtoon -6 M€.

Liiketulostasolla budjetoitu määrä ylittyi 2,3 M€. Edellistilikauden tasosta jäätin 4,7 M€. Muutos edelliseen tilikauteen verrattuna aiheutuu olennaiselta osin emoyhtiöstä, jossa tilikaudelle 2016 on kirjattu vakuutuskorvaus, jonka vaikutus yhtiön ja konsernin liikevoittoon oli +3,5 M€. Yhtiön ja konsernin tilikauden 2017 liikevoiton määrää heikentää osakkuusyhtiön (Innopower) purusta aiheutuneet kustannukset 1,5 M€.

Sähkön hinta vuonna 2017 oli edellisvuotta korkeammalla tasolla sähkön kysynnän elpymässä ja kor-

keampien polttoainehintojen vuoksi. Uusiutuvan sähköntuotannon määrä jatkoi edelleen kasvuaan erityisesti tuulivoiman osalta. Pohjoismaiden hydrologinen tilanne oli koko vuoden hyvin lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa. Suomen hinta-alueen spot-hinnan vuosikeskiarvo oli päättyneellä tilikaudella 33,19 euroa megawattitunnilta, kun vastaava luku vuonna 2016 oli 32,45 euroa.

Oulun alueen lämmitystarve oli noin 3 prosenttia suurempi kuin vuosi 2016. Lämmitystarpeella on suora vaikutus kaukolämmön kysyntään. Edellisestä johtuen Oulun Energia Oy:n kaukolämmön myyntituotot kasvoivat noin 4,5 % edelliseen tilikauteen verrattuna.

Energiantuotannossa ei tapahtunut merkittäviä häiriöitä tilikauden aikana.

Investoinnit

Tilikauden 2017 investoinnit toteutuivat budjetoitua määrää pienempinä. Suurin yksittäinen selittävä tekijä (2,0 M€) on osakkuusyhtiötä (EPV) koskevan investoinnin siirtyminen tilikaudelta 2017 tilikaudelle 2018. Tavanomaisten voimalaitos- sekä kaukolämpö- ja sähköverkkoinvestointien lisäksi yhtiön investoi kaupunginvaltuuston ja yhtiökokouksen 09.12.2014 tekemän päätöksen mukaisesti Fennovoima Oy:n Hanhikivi-hankkeeseen.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Tilikaudella 2017 ei ole otettu uusia lainoja eikä nykyisten lainojen takaisinmaksuaikoihin ole tullut muutoksia.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Sähkön hinta vuonna 2017 oli edellisvuotta korkeammalla tasolla sähkön kysynnän elpessä ja korkeampien polttoainehintojen vuoksi. Uusiutuvan sähköntuotannon määrä jatkoi kasvuaan erityisesti tuulivoiman osalta. Pohjoismaiden hydrologinen tilanne oli koko vuoden hyvin lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Oulun Energia -konsernin budjetoitu liikevaihto tilikaudelle 01.01.-31.12.2018 on 288,0 euroa ja liikevoitto 34,0 euroa.

Oulun Energia Oy:n budjetoitu liikevaihto tilikaudelle 01.01.-31.12.2018 on 218,8 euroa ja liikevoitto 20,5 euroa. Yhtiön liikevaihdon ja liiketuloksen enustetaan kasvavan tilikauteen 2017 verrattuna.

Konserni (Oulun Sähkönmyynti Oy) arvioi myyntivolyymien kasvavan vuoden 2018 aikana ja sähkön hankinnan kaupankäyntistrategia on päivitetty vastaamaan paremmin tulevaisuuden haasteita. Kuluttaja-asiakkaiden sähkötuotteiden uudistaminen ja sähköisen asioinnin kehitystoimet yksinkertaistavat sopimuksen tekemistä asiakkaan näkökulmasta, jolla tähdätään kannattavaan myyntivolyymien kasvuun. Vuoden 2018 hintakehityksessä ei ole odotettavissa merkittävää muutosta. Sähkön kulutuksen uskotaan jatkavan maltillista kasvua ja energiayhtiöt jatkanevat aktiivista asiakashankintaa pitäen hintakilpailun jatkossakin kireänä.

Energiaviraston sähkön jakeluverkkotoiminnan valvontajakso vaihtui vuoden 2016 alussa ja valvontajakso kattaa vuodet 2016–2019. Valvontajakson sallitun tuoton määrittävä valtion kymmenen vuoden obligaatiokorko on laskusuunnassa ja tämän johdosta Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy:n sallittu tuotto tulee myös pienenemään.

Turveruukki Oy:n vuoden 2018 toimitukset ovat käynnistyneet suunnitelmien mukaisesti, eikä näköpiirissä ole sellaisia poikkeuksellisia tekijöitä, jotka vaikuttaisivat arvioon toiminnan tavoitteiden saavuttamisesta. Turveruukki Oy toteuttaa Oulun Energia -konsernin uutta strategiaa, jonka mukaisesti konserni tavoittelee hiilineutraalia energiantuotantoa vuonna 2050. Tähän liittyen tärkeimpänä tehtävänä on mitoittaa turvetuotantokapasiteetti erityisesti konsernin tarpeiden mukaiseksi. Tähän liittyvää suunnittelutyötä jatketaan vuonna 2018.

16.1.2. Oulun Satama Oy

Yhtiön toimiala: Satamatoiminta

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	8 891	8 408	8 691	-200
Liikevoitto, t€	1 277	363	890	-387
Tilikauden tulos, t€	574	5	358	-216
Taseen loppusumma, t€	44 662	47 200	46 775	+2 113
Investoinnit, t€	1 166	7 975	10 181	+9 015
Omavaraisuusaste, %	69,1 %	65,0 %	65,4 %	
Sijoitetun pääoman tuotto%	3,1 %	0,7 %	2,5 %	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Vuokratuotot on Oulun Satama Oy:n tuloslaskelmassa aiemmin kirjattu Muihin liiketoiminnan tuotoihin, mutta vuoden 2017 alusta ne on sisällytetty liikevaihtoon. Vuoden 2016 liikevaihtoa on tähän taulukkoon muutettu siten että vuodet 2017 ja 2016 ovat vertailukelpoiset.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun sataman liikennemäärä oli pitkälti edellisen vuoden kaltainen (-0,6%). Konttiliikenne jatkoi kasvuun ollen 11,9% edellisvuotta suurempi. Koko vuoden alusmäärä oli 573. Taloudellinen tulos oli hyvä.

Investoinnit

Vuoden 2017 budjetissä Oulun sataman investointimäärä oli 7,975 milj. euroa. Vuoden aikana hallitus teki päätöksen mm. rautatieinvestoinnin laajentamisesta, ja vuoden lopullinen investointimäärä on 10,2 milj. euroa. Rautatieinvestoinnin ohella (4,2 milj. euroa) vuoden merkittävin investointi oli tulevan syväväylän ruoppausmassoja varten rakennetut läjitysallat (4,3 milj. euroa).

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Oulun Satama Oy lyhensi lainoja vuonna 2017 alku-peräisten lyhennyssuunnitelmien mukaisesti.

Oulun kaupungin konsernitilin limiittiä hyödynnettiin 2,2 milj. eurolla (tilanne 31.12.2017) ennen keväällä 2018 toteutettavia lainaneuvotteluja.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Vuonna 2018 toteutettava Oulun syväväylän ruoppaus on erittäin merkittävä ja tärkeä investointi sataman kilpailukykyyn ylläpitämiseksi ja edelleen parantamiseksi. Kilpailu satamakentässä on koventunut viimeisten vuosien aikana kilpailevien satamien liikennemäärien laskiessa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Laivojen koon suurenemisen uskotaan jatkuvan ja se aiheuttaa investointitarpeita satamien infraan edelleen myös tulevina vuosina. Syväväylän merkitys satamien välisessä kilpailussa kasvaa entisestään. Suomen ulkomaankaupan odotetaan varovaisesti kasvavan vuoden 2018 aikana. Kasvu voi tosin jakautua hyvinkin epätasaisesti eri tuoteryhmiin ja siten eri satamiin. Oulun Satamalla on suunnitellut myös seuraavien vuosien investoinneista. Investointien laajamittainen toteuttaminen edellyttää tulevina vuosina uusien liikennevirtojen avaamista Oulun sataman kautta.

16.1.3. Kiertokaari Oy

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on jätehuoltopalvelujen ja jäteneuvonnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	18 001	13 808	15 642	-2 359
Liikevoitto, t€	2 498	673	1 419	-1 079
Tilikauden tulos, t€	1 647	536	567	-1 080
Taseen loppusumma, t€	17 788	16 834	19 077	1 289
Investoinnit, t€	451	2 588	2 000	1 549
Omavaraisuusaste, %	50,7	12,0	48,7	
Sijoitetun pääoman tuotto%	22,9	38,0	8,1	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Liikevaihto oli selkeästi pienempi kuin v. 2016, jolloin liikevaihtoa nosti Lipporannan pilaantuneiden maiden käsittely. Tulos perustuu Larella vastaanotetun yritysperäisen rakennusjätteen kasvaneeseen määrään sekä pieneen käsittelyhintojen tarkistukseen vuoden 2017 alussa, mutta tulos on selkeästi edellisvuotta pienempi.

Investoinnit

Investointeihin meni 2,0 M€, joka alittaa talousarvion 588 t€:lla. Merkittävimmät investoinnit olivat kaatopaikkakaasun ja Gasumilta ostettavan mädätämökaasun puhdistuslaitos sekä liikennebiokaasun tankkausaseman rakentaminen, joiden yhteishinta oli noin 1,5 M€. Hankkeeseen on myönnetty TEM:n tuki, joka on 25 % investointien hinnasta, mutta enimmillään 756 000 €. Biokaasuinvestoinnit vihittiin käyttöön syyskuussa. Toinen merkittävä investointi käynnistyi syksyllä, jolloin huhtikuussa palaneen vaaka- ja miehistörakennuksen rakentaminen aloitettiin. Rakennus maksaa 900 000 euroa ja se valmistuu maaliskuussa 2018. Kustannuksista noin puolet toteutui v. 2017. Rakennus ei luonnollisesti ollut investointibudjettissa, josta syystä Ruskon jätekeskuksen tie- ja viheralueiden investointeja lykättiin vuodelle. Oiva-pisteen vaarallisten jätteiden

ja elektroniikkaromun katos maksoi 100 000 €. Jätekeskuksen kiinteistökattilan saneeraus maksoi myös noin 100 000 €, kuten myös uusi jätevesipumppaamo. Yhtiön käyttöön hankittiin käytettynä kaksi bio-kaasukäyttöistä pakettiautoa, yhteensä alle 25 000 €.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä ei ole lainoja.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Pudasjärven jätehuolto oli siirtynyt Kiertokaaren hoidettavaksi v. 2016, mutta jätteenkuljetusten kilpailuttaminen ja kiinteistöjen laskutukset siirtyivät vasta 2017. Hankintalaissa määrätyt rajoitukset markkinaehtoiselle toiminnalle eivät vaikuttaneet v. 2017 toimintaan.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Vuoden 2018 jätemäärien arvioidaan olevan samansuuruiset kuin v. 2017, joten liikevaihto toteutunee liki vuoden 2017 kaltaisena. Palvelujenostomenot uhkaavat olla vuotta 2017 suuremmat. Kiertokaari on edelleen mukana muutamassa tutkimus- tai kehittämishankkeessa kiertotalouden edistämiseksi. Niitä ovat mm. NOISS sekä 6Aika hankkeeseen kuuluva CircHubs.

16.1.4. Nallikari Seaside Oy

Yhtiön toimiala: Majoitus- ja matkailupalvelujen harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Voi omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	1 247	1 367	1 571	324
Liikevoitto, t€	80	124	160	80
Tilikauden tulos, t€	16	86	129	113
Taseen loppusumma, t€	4 764	4 700	4 912	148
Investoinnit, t€	2 102	150	236	-1 866
Omavaraisuusaste, %	38,8	38	39,4	
Sijoitetun pääoman tuotto%	2,1	3	3,4	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on saavutettu ennakoitua paremmin. Vuonna 2017 myynnissä olleiden, kesällä 2016 valmistuneiden, huviloiden alkuvaiheen myynti on ylittänyt odotukset. Talvikauden kysyntä on kasvanut mm. lisääntyneen työmatkustuksen myötä. Hyvään tulokseen vaikuttaa myös majoitustuotteiden aikaa ja kysyntää seuraava hinnoittelu. Kuluissa ei ole tullut yllätyksiä suunniteltuun nähden.

Investoinnit

Investointisumma 235t€ vuonna 2017 pitää sisällään uusia kesäkäyttöisiä mökkejä ja matkailuajoneuvoalueen kunnostuksen. Rakennuslupa on yhteensä yhdeksälle uudelle mökille ja infra näille toteutettiin jo kokonaisuudessaan. Itse mökkejä hankittiin kesäkaudelle 2017 kolme ja loput kuusi hankitaan keväällä 2018, joiden ennakkomaksu maksettiin vuoden 2017 puolella tehtaan aloittaessa tällöin mökkien teon. Uusien mökkien tieltä on poistettu lähes kokonaan alueen 60-70 -luvulla rakennetut leirintämökkit, jotka ovat huonokuntoisuuden vuoksi olleet jo pois käytöstä.

Matkailuajoneuvopaikkojen kunnostus toteutettiin nopealla aikataululla alkukesällä 2017, kun todet-

tiin, että alue vaatii joka tapauksessa kunnostuksen sähköjen osalta. Osa vanhimmasta Reimari-matkailuajoneuvoalueesta toteutettiin uudestaan läpiajetavilla matkailuajoneuvopaikoilla, jollaisia ei alueella vielä aiemmin ole ollut.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Ei uusia lainoja. Investointilainan takaisinmaksu alkaa v. 2018.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Yöpymiset Suomen majoitusliikkeissä lisääntyivät ja ulkomaisten matkailijoiden yöpymisten kasvu jatkui vahvana. Myös venäläisten matkailu Suomeen kääntyi takaisin kasvuun vuonna 2017.

Kotimaiset yöpymiset kaikissa majoitusliikkeissä lisääntyivät yleisesti vähemmän. Yöpymisten määrä laski heinä- ja elokuussa. Vuosi 2017 oli YK:n julistama kestävän matkailun kehittämisen vuosi. Tähän Nallikarin lomakylä vastaa loppuvuodesta haetun GreenKey-sertifikaatin myötä tuomalla esille vastuullisten toimintatapojen merkityksen elinkeinon ja ympäristön tulevaisuudelle. Vastuullisuus liittyy myös läheisesti Suomen päävetovoiman, eli luonnon kilpailuedun kirkastamiseen ja puhtauden hyödyntämiseen.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Ulkomaisten matkailun Suomeen arvioidaan kasvavan edelleen voimakkaasti, etenkin EU-maista ja Aasiasta. Venäläismatkailijoiden määrä on vahvasti sidoksissa ruplan arvon kehitykseen. Ympärivuotisuutta haetaan uusilta markkinoilta, samoin Nallika-

rissa, joka on vahvasti Oulun Matkailu Oy:n toiminnan, sekä hankkeiden/yhteistyön myötä mukana mm. myyntimatkoilla sekä tutustumismatkojen kohteena. Lisäksi talvikautta saadaan vilkastumaan yhteistyössä toteutettujen tapahtumien sekä yritys- ja ryhmämyynnin myötä.

16.1.5. Työterveys Virta Oy

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on tuottaa ja tarjota monipuolisia työterveyshuolto- ja työhyvinvointipalveluja. Yhtiö voi toimintaansa liittyen harjoittaa myös koulutus-, konsultointi- ja tutkimustoimintaa

sekä hallita ja omistaa oikeuksia kehittämiinsä tuotteisiin ja muuta irtainta ja kiinteää omaisuutta. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	*TP2016	Budjetti 2017	TP2017	*Muutos, t€
Liikevaihto, t€		11 663	11 067	
Liikevoitto, t€		-341	-164	
Tilikauden tulos, t€		-339	-176	
Taseen loppusumma, t€		2 441	2 560	
Investoinnit, t€		125	293	
Omavaraisuusaste, %		11,0	16,8	
Sijoitetun pääoman tuotto%		neg.	neg.	

Yhtiön ensimmäinen tilikausi oli 18 kk (*ei tilinpäätöstä 2016).

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Yhtiön ensimmäinen tilikausi oli 18 kk. Toiminta käynnistyi syksyn 2016 aikana, mutta varsinaisen liiketoiminnan yhtiö aloitti vasta vuodenvaihteessa 2017. Uuden nimen Työterveys Virta Oy yhtiö otti käyttöön joulukuussa 2017.

Perustamisvaiheen suunnitelman mukaisesti yhtiö jatkoi toimintaa Oulun Työterveys liikelaitoksen aikaisissa toimipisteissä sekä avasi uudet toimipisteet Rehapoliin Kontinkankaalle, Kempeleeseen, Liminkaan ja Tyrnävälle. Oulun Työterveys liikelaitoksen henkilöstö siirtyi yhtiöön työntekijöiksi liikkeenluovutuksessa. Myöhäinen rekrytoinnin aloitus aiheutti lääkäreiden rekrytoinnin osalta viivettä tavoitteeseen pääsemiseen. Muun henkilöstön osalta rekrytointi toteutui tavoitteen mukaisesti ja uusi henkilöstö aloitti työssä toimipisteiden avauduttua. Vuoden 2017 alkupuoliskon aikana suuri (n. 60%)

asiakasmäärän kasvu aiheutti haasteita tavoitetason mukaisten palveluiden tuottamisessa ja se näkyi mm. puhelinalvelun ruuhkautumisena sekä tarjoaa suurempana vastaanottoaikojen kysyntänä. Loppuvuoden osalta resurssitilanne kohentui.

Tilikauden taloudellisen tuloksen -176 t€ alijäämä toteutui 163 t€ verran budjetoitua parempana (-339 t€). Yhtiön koko liikevaihto oli omistajille suunnattua inhouse myyntiä.

Investoinnit

Tilikauden investoinnit toteutuivat budjetoitua suurempina. Investoinnit kohdistuivat mm. toimipisteiden kalusteisiin ja uusien toimipisteiden rakenteiden muutostöihin. Vuodelle 2018 investoinnit tulevat kohdistumaan Muhoksen toimipisteen aloitukseen liittyviin kalusto- ja muun irtaimen investointeihin. Työergonomiaan panostetaan myös jatkossa ja kalustoinvestointeja tulee toteutumaan myös muissa toimipisteissä.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä on kaksi osakeyhtiölain 12 luvun mukaisista pääomalainaa, joiden pääoma merkitään lainansaajan taseeseen oman pääoman erillisenä eränä. Pääomalainaa Oulun kaupungilta on 350 000 euroa ja Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiriltä 150 000 euroa. Viimeinen erä eräännyy maksettavaksi 31.12.2021 molemmissa pääomalainoissa.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Terveydenhuollon toimintaympäristössä on meneillään suuria muutoksia soteuudistuksen valmisteluun liittyen. Maakuntauudistuksen yhteydessä työterveyshuollon järjestämisvastuu tulee siirtymään kunnilta maakuntien vastuulle. Paikalliseen markkinaan on tullut uusia työterveyshuollon toimijoita ja suuret yksityiset yritykset pyrkivät laajentamaan toimintaa asiakashankinnalla sekä yritysostoin. Lisääntynyt kilpailuasetelma näkyy mm. kokeneen henkilöstön rekrytoinneissa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Toiminta jatkuu nykyisten asiakkaiden kanssa. Huh-tikuussa 2018 avataan uusi toimipiste Muhokselle terveyskeskuksen yhteyteen. Muhoksen työterveyshenkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella yhtiön työntekijöiksi. Vuoden 2018 aikana ei ole siirtymässä asiakkaaksi muita uusia kuntia tai kuntayhtymiä. Maakuntauudistuksen etenemisen myötä valmistautaan järjestämään palvelut ja laajentamaan toiminta-aluetta tarvittaessa maakunnan alueella.

Palvelun kehityksessä on painopisteessä prosessien kehittäminen osana laatujärjestelmää, laatujärjestelmän ulkoinen auditointi sekä etä- ja muiden sähköisten palveluiden kehittäminen keskeiseksi osaksi asiakaspalvelua. Tuleva maakuntauudistus tulee koskettamaan laajasti olemassa olevaa asiakaskuntaa ja muutokseen liittyvät työhyvinvointihaasteet tulevat näkymään työterveyshuollossa. Organisaatioita ja yksilöitä pyritään tukemaan muutoksessa ja ehkäisemään sairauspoissaolojen ja työkyvyn menettämisen lisääntymistä.

Kustannusten nousu aiheuttaa tarpeen hintojen korotukseen viimeistään vuodelle 2019. Palvelun hintoja ei ole korotettu vuonna 2017 eikä 2018.

16.1.6. Sivakka-konserni

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on Oulun kaupungissa omistaa ja hallita kiinteistöjä ja rakennuksia ja antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja. Yhtiö voi harjoittaa myös vuokra-asuntojen rakennuttamistoimintaa ja suorittaa kiinteistöjen ylläpito- ja hoitotehtäviä.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	55 005	55 970	57 073	2 068
Liikevoitto, t€	10 319	8 100	10 583	263
Tilikauden tulos, t€	5 156	4 700	5 986	830
Taseen loppusumma, t€	314 583	343 000	322 991	8 408
Investoinnit, t€	24 500	12 000	18 500	-6 000
Omavaraisuusaste, %	32,0	30,0	32,7	
Sijoitetun pääoman tuotto%	3,5	3,0	3,6	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Sivakka-konsernin asuntojen kysyntä parani vuoden 2017 aikana ja asuntojen käyttöaste oli 97,8 %, mikä oli 0,6 % edellisvuotta parempi. Käyttöasteen nousu lisäsi vuokratuottoja ja asunto-osakkeiden myyntistä kertyi muita tuottoja. Kiinteistöjen peruskorjaus- ja kunnossapitotoiminta kasvoi, minkä seurauksena kiinteistöjen hoitokulut olivat edellistä vuotta korkeammalla tasolla.

Investoinnit

Vuonna 2017 Sivakka konsernissa käytettiin investointeihin 18,5 miljoonaa euroa. Toimintavuoden aikana valmistui kaksi uudisrakennuskohdetta, joissa on yhteensä 81 asuntoa. Lisäksi Oulun Sivakka / Nokikanantie kiinteistön peruskorjauksen ensimmäinen vaihe valmistui vuoden 2017 aikana.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Vuoden 2017 aikana uusia rahalaitoslainoja nostettiin 16 039 453 €. Sivakka-konserni lyhensi lainoja suunnitelmien mukaisesti 14 939 267 €. Lainakannan maturiteetti kasvoi vuoden 2017 aikana 18,0 vuodesta 18,7 vuoteen.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Vuoden 2017 aikana Euroopan talous jatkoi kasvuun ja Suomen osalta talous kääntyi vahvaan kasvuun. Erityisesti rakennusalan markkinat vilkastuivat selvästi ja asuntotuotanto kasvoi vuoden 2017 aikana voimakkaasti. Asuntoaloitukset saavuttivat suurimman tuotantomäärän vuosikymmeniin. Vuoden 2017 asuntoaloituksissa oli erityisenä erityispiirteenä pienten asuntojen tuotantomäärien erittäin nopea kasvu. Voimakkaasti lisääntyvä tarjonta saattaa vähentää pienten asuntojen pitkään jatkunutta vuokrien nousua.

Talouden elpyminen vaikutti myös Oulun talousalueen vuokra-asuntomarkkinoihin ja kysyntä parani vuoden mittaan niin nopeasti, että pitkään jatkuneen ylitarjontatilanteen voidaan katsoa kääntyneen tasapainotilaksi.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Konsernin kiinteistöjä on laajalla alueella eri puolilla laajentunutta Oulua ja kaikkien kohteiden vuokrasasteen korkeana pitäminen tulee olemaan haastavaa. Kiinteistöjen ja palveluiden osalta tarvitaan voimakasta panostusta laadun jatkuvaan parantamiseen. Tulevina vuosina osa kiinteistöistä voidaan siirtää pois vuokratyöstä ja keskittää panostukset kiinteistöihin joiden vuokrattavuus säilyy hyvänä pitkällä tähtäimellä.

Yleinen taloustilanne ei näillä näkymin aiheuta nopeita muutoksia yrityksen toimintaedellytyksiin ja vuokra-asuntojen kysynnän odotetaan säilyvän vakaana. Yhtiön kilpailukyky on edelleenkin hyvä ja yhtiö tulee suoriutumaan sille kuuluvista velvoitteista myös jatkossa.

16.1.7. Haukiputaan Kehitys Oy

Yhtiön toimiala: Hallita omistus- ja vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja rakentaa niihin toiminta- ja palvelutiloja yritysten käyttöön vuokrattavaksi tai lunastettavaksi, ostaa ja myydä koneita ja laitteita sekä harjoittaa yritystoimintaa edistävää projekti- ja palvelutoimintaa.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	2 273	2 000	1 924	-394
Liikevoitto, t€	520	360	664	144
Tilikauden tulos, t€	275	120	422	147
Taseen loppusumma, t€	12 193	12 300	12 543	350
Investoinnit, t€	100	200	202	102
Omavaraisuusaste, %	86,7	87	89,3	
Sijoitetun pääoman tuotto%	4,5	3,2	5,7	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Yhtiö myi tilikauden aikana yhden teollisuushallin. Hallin myynti paransi tulosta ja vähensi liikevaihtoa edelliseen vuoteen verrattuna.

Investoinnit

Investoinnit toteutuivat budjetoidun suuruksina. Pääosa toteutuneista investoinneista aiheutui kiinteistöjen sisäpuolisista korjauksista ja rakennusten siirtymisestä Oulun kaupungin omistuksesta yhtiön omistukseen. Yhtiön omistukseen siirtyi yksi kohde Yli-Iistä ja yksi kohde Kiimingistä

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Uusia lainoja ei tilikauden aikana otettu ja vanhojen lainojen lyhennykset toteutuivat lainanhoitosuunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Toimitilojen kysyntä suuntautunut aiempaa vahvemmin kaupungin ydinalueille ja kysyntä reunaosissa heikentynyt.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Omistajapoliittisten linjausten mukaan yhtiön omistukseen siirtyy seitsemän Oulun kaupungin omistaman kiinteistöyhtiön kaupungin omistusosuus, mikä tulee kasvattamaan yhtiön liikevaihtoa. Vastaavaa lisäystä tuloksessa ei ainakaan lyhyellä tähtäyksellä ole odotettavissa.

16.1.8. Oulun Pysäköinti Oy

Yhtiön toimiala: Kiinteistö- ja pysäköintilaitostoiminta

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	3 767	3 181	3 920	153
Liikevoitto, t€	290	-323	659	369
Tilikauden tulos, t€	-516	-1 149	-72	444
Taseen loppusumma, t€	87 647	84 415	86 676	-971
Investoinnit, t€	2 665	200	0	-2 665
Omavaraisuusaste, %	57,66	57,6	58,2	
Sijoitetun pääoman tuotto%	neg.	neg.	neg.	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Yhtiön tilikauden liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 4 %. Liikevaihto oli 23 % budjetoitua parempi koko toimintavuoden jatkuneesta hyvästä käyttöasteesta johtuen. Liiketilavuokrat ja operointipalvelujen myyntituotot toteutuivat tavoitteen mukaisina. Liiketilat (Vanha Paloasema ja Autoheikin kuntosali sekä Kivisydämen autopesula) ovat olleet vuokratuina koko vuoden.

Yhtiön liikevoitto sekä tilikauden tulos toteutuivat molemmat merkittävästi budjetoitua parempina. Tulosta paransi liikevaihdon kasvun lisäksi onnistunut kustannusten hallinta. Materiaali- ja palveluostot sekä liiketoiminnan muut kulut laskivat 10% edellisestä vuodesta.

Investoinnit

Pysäköintitaloihin talousarviossa ennakoituja investointeja ei toteutettu. Yhtiön poistosuunnitelma noudattaa Oulun KV:n antamaa ohjeistusta suunnitelman mukaisista poistoista, tilikauden suunnitelman mukaiset poistot olivat yhteensä 1,6 M€.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Oulun Pysäköinti Oy:n lainapääomassa ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden aikana. Yhtiö on lyhentänyt pitkäaikaisia lainojaan suunnitelman mukaisesti 811.666,66 € eurolla. Yhtiöllä ei ole konsernin ulkopuolista lainarahoitusta.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Oulun talousalueella on havaittavissa kilpailijoiden aktivoitumista. Autosaaren käyttöaste säilyi alhaisena keskustan pysyvästi muuttuneista liikennejärjestelyistä, Anttilan konkurssista ja Galleria-korttelin rakentamisesta johtuen.

Keskustan kaupallisten palveluiden kehittyminen ja monipuolistuminen on Kivisydämen kannalta välttämätöntä, jotta asiakasmäärien kasvulle on potentiaalia asetetun tavoitteen mukaisesti.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Kivisydämen ensimmäisestä käyttövuodesta, 2016 alkaen yhtiön tulos on selvästi tappiollinen useamman vuoden ajan.

16.1.9. Oulun Kaupunginteatteri Oy

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteritoimintaa Oulun kaupungissa. Yhtiö voi harjoittaa ravintola-, catering-, kokous- ja kongressipalveluliiketoimintaa sekä tila- ja vuokraustoimintaa.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	1 427	1 640	1 520	93
Liikevoitto, t€	-4	0	257	261
Tilikauden tulos, t€	-3	0	258	261
Taseen loppusumma, t€	2 213	2 137	2 460	247
Investoinnit, t€	178	120	246	68
Omavaraisuusaste, %	44	30	47	
Sijoitetun pääoman tuotto%	-0,15	0	22	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Teatterin tulos päättyi 258 t€ positiiviseksi. Lipunmyyntitavoitteet ylittyivät, samoin kokous- ja kongressipalveluihin asetetut vuokratavoitteet. Henkilöstökulut alittuivat reilusti budjetoidusta. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstökulut pienenevät 7,7%, joka on seurausta mm. Oulun kaupunginteatterin YT-neuvotteluista.

Investoinnit

Investointien määrä ylitti talousarvioon kirjatun määrän. Syynä oli teatterin suurelle näyttämölle toteutettu äänentoistokaluston uusiminen (130 t€), jota ei oltu huomioitu talousarviossa. Tehty investointi oli kuitenkin hyvin tarpeellinen.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä ei ole lainaa.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Teatterin talous on suurelta osin riippuvainen kaupungin ja valtion tuesta. Tuleva valtionavustusuudistus tuo teatterille uusia haasteita. Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä ehdottaa, että taide- ja kulttuurilaitosten rahoitus perustuisi laskennalliseen valtionosuuteen ja sitä täydentäviin harkinnanvaraisiin tukiin. Valtionosuuden laskenta perustuisi yksikköhintaan ja henkilötöyvuosien määrään. Valtionosuuskelpoisuus esittävän taiteen osalta muuttuisi määrä-

aikaiseksi. Kolme- tai kuusivuotisen valtionosuuden edellytykset poikkeaisivat toisistaan. Pidempi kiinteä avustuskasjo mahdollistaisi pitkäjänteisemmän ohjelmistosuunnittelun, mutta toisaalta myös vaatii teattereilta aikaisempaa enemmän: vaadittujen kriteerien tulee täytyä. Myös kaupungin avustuskasjo pituudella on suuri merkitys. Teatterin toiminnan suunnittelun kannalta olisi hyvä, jos kaupunginavustuskasjo mukailisivat valtionosuuksien jaksosja.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Vuoden 2018 esitysmäärätavoite on 400 esitystä. Suunniteltuja ensi-iltoja on yhdeksän. Katsojamäärätavoitteeksi on asetettu 80 000 katsojaa. Teatterin tuotantoprosesseja selkeytetään ja kehitetään toiminnan sujuvoittamiseksi, päällekkäisyyksien poistamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi. Teatterin yhteistuotantoihin kehitetään uusia toimintamalleja ja uusia yhteistyökumppanuuksia etsitään aktiivisesti. Teatteri on tiiviisti mukana myös Euroopan kulttuurikaupunki 2026 -hankkeessa. Teatterin strategiaa päivitetään vuonna 2018 yhdessä hallituksen ja koko henkilöstön kanssa.

Oulun Kaupunginteatteri Oy uusii suuren näyttämön ohjausjärjestelmän kesällä 2018. Nykyinen ohjausjärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2004 teatterin peruskorjauksen yhteydessä. Ohjausjärjestelmän oletettu käyttöikä on noin 10 vuotta. Jotta esitysten peruutuksilta vältytään ja työturvallisuus saadaan taattua, ohjausjärjestelmä on päätetty uusiksi kesällä 2018, joka on otettu huomioon myös ohjelmistosuunnittelussa.

16.1.10. Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy

Yhtiön toimiala: Ammatillinen aikuiskoulutus, urheilu- ja liikuntakoulutus, muu koulutus ja koulutusta palveleva toiminta sekä koulutuskeskustoiminta, kiinteistön omistaminen ja hallinta.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	12 597	11 525	13 706	1 109
Liikevoitto, t€	-519	908	1 296	1 815
Tilikauden tulos, t€	-187	241	823	1 010
Taseen loppusumma, t€	15 990	15 600	16 586	596
Investoinnit, t€				
1 201	210	338	-863	
Omavaraisuusaste, %	56,3	59,0	59,0	
Sijoitetun pääoman tuotto%	-4,0	1,9	8,8	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Kuluvan tilikauden positiivisen tuloksen taustalla on edellisellä tilikaudella yhteistoimintamenettelyn kautta toteutettu henkilöstön määrän vähentäminen, jonka kustannus- ja säästövaikutukset ovat pitkistä irtisanomisajoista johtuen konkretisoituneet vasta kuluvan tilikauden tuloksessa. Virpiniemen liikuntaopiston toiminta siirtyi Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy:lle 1.10.2016, joten edellisen tilikauden tulokseen sisältyy Virpiniemen toimintaa ainoastaan kolmen kuukauden osalta.

Investoinnit

Investointien lisäykset tilikaudella olivat 338 t€, josta ainoa suuri yksittäinen investointi oli Kotkantie 3 B:n väestönsuojaan tehty peruskorjaus 283 t€.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Ei uusia lainoja. Lainojen takaisinmaksu maksuohjelmien mukainen.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Vuoden 2018 alusta voimaan tuleva toisen asteen reformi vaikuttaa oleellisesti ammatillisen aikuiskoulutuksen rakenteeseen ja muotoon. OAKK on ollut aktiivisesti mukana vaikuttamassa mm. AMKE:n kautta reformin sisältöön.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Alkavalla tilikaudella yhtiön koulutustoiminta päättyy yhtiön harjoittaman ammatillisen aikuiskoulutustoiminnan siirtyessä Oulun Seudun koulutuskuntayhtymälle 1.1.2018 Oulun kaupungin valtuuston 30.1.2017 tekemän päätöksen mukaisesti. Yhtiöltä siirtyy Oulun seudun koulutuskuntayhtymälle myös pääosa koulutustoiminnassa käytettävästä kalustosta sekä Virpiniemen kiinteistö ja maa-alueet. Yhtiö jatkaa toimintaa kiinteistöyhtiönä.

16.1.11. Oulun Ammattikorkeakoulu Oy

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on koulutus ja yhtiö ylläpitää Oulun Ammattikorkeakoulua.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	55 973	52 800	56 503	530
Liikevoitto, t€	327	90	1 691	1364
Tilikauden tulos, t€	322	100	1 635	1313
Taseen loppusumma, t€	23 538	22 000	25 894	2 356
Investoinnit, t€	1 049	1 000	1 396	347
Omavaraisuusaste, %	3,8	0,5	9,0	
Sijoitetun pääoman tuotto%	76,3	68	78,2	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun Ammattikorkeakoulun tulos oli ennakoitua parempi, erityisesti myyntituottojen ja hankerahoituksen kasvun johdosta. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä perusrahoitus oli edellisvuotta pienempi. Keväällä pidettyjen yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen tehty henkilöstövähennys sekä vaikutus näkyy henkilöstökulujen pienenemisessä.

Investoinnit

Oulun Ammattikorkeakoulun investoinnit ylittivät budjettiraamin. Budjetoitujen investointien lisäksi hankittiin opetuksessa tarvittavia koneita ja laitteita, kuten silmänpohjakamera, betonikappaleiden hiontalaite, hammashoitoyksikkö, elvytysnukke, vauvasimulaattoreita. Vuoden 2017 investointeihin sisältyi mm. uusi hr-järjestelmä, sekä opetustilojen ja av-välineistön modernisointi.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Oulun Ammattikorkeakoululla ei ole ulkopuolisia lainoja.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Oulun Ammattikorkeakoulun vetovoimaisuus on pysynyt hyvällä tasolla.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Ammattikorkeakoulun tulevaa kehitystä määrittävät voimakkaasti lähivuosien perusrahoituksen taso ja päätetty tilaratkaisu. Perusrahoituksen määrä on vuoden 2012 jälkeen laskenut jatkuvasti. Vuonna 2018 Oulun Ammattikorkeakoulun toiminta jatkuu nykyisessä laajuudessa. Toiminnan kehittämistyötä suunnataan OKM:n julkaiseman korkeakouluvision mukaisesti.

16.1.12 Monetra Oy

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on tuottaa ja kehittää kuntasektoria palvelevia hallinnon tukipalveluita. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä. Yhtiö toimii myös omistajiensa yhteishankintayksikkönä.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	14 442	25 000	27 002	12 560
Liikevoitto, t€	140	100	158	18
Tilikauden tulos, t€	111	80	129	18
Taseen loppusumma, t€	3 994	4 000	6 807	2 813
Investoinnit, t€	663	600	666	3
Omavaraisuusaste, %	20,60	22,00	13,78	
Sijoitetun pääoman tuotto%	12,83	5,00	15,89	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Monetra Oy:n liikevaihto oli 2 milj. euroa parempi kuin budjetissa ennakoitiin. Liikevaihto ylittyi 8 % talousarviosta ja tilikauden voitto oli 129 t €. Oulun kaupunki siirsi suuren osan Oulun Konttori –liikelaitoksen palveluistaan Monetra Oy:ön vuoden 2017 alusta alkaen. Yhtiön liikevaihto kasvoi 12,6 milj. euroa vuoteen 2016 verrattuna ja valtaosin kasvu johdettiin Oulun Konttorin mukaantulosta. Monetran liikevaihto vuonna 2017 oli 27 milj. € ja tästä Konttorilta siirtyneiden toimintojen osuus on 12,1 milj. €.

Lisäksi liikevaihtoa kasvatti Monetran toiminnan laajeneminen kahteen sivutoimipisteeseen Sodankylään ja Haapaveteen.

Omavaraisuusaste heikkeni -6,8 % vuodesta 2016. Tämä selittyy valtaosin sillä, että Oulun Konttorin toimintojen siirtyessä Monetran, lyhytaikaisen velan määrä kasvoi, mutta siirtyneitä toimintoja vastaavia sijoituksia ei ole tehty omaan pääomaan.

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti kasvoi 3 % vuodesta 2016. Sijoitetun pääoman tuotto prosentin kasvuun vaikuttivat liikevoiton kasvaminen ja korkomenojen pieneneminen tilikaudella. Korkomenojen pienenemiseen vaikutti osaltaan Oulun kaupungin myöntämän pääomallainan takaisinmaksaminen huhtikuussa 2017.

Investoinnit

Investointien määrä tilikaudella ylittyi budjetista 11 % ja investointien määrä oli lähes yhtä suuri kuin vuonna 2016. Tietojärjestelmäinvestoinnit olivat yhteensä n. 500 000 euroa (mm. P2P – ostolaskujen kierrätysjärjestelmän sekä FPM- konsernitilinpäätös ohjelman uuden version käyttöönotto, ESS 7 uusi käyttöliittymä, kassajärjestelmä, uusi intranet). Lisäksi Nuottasaarentien toimitiloja laajennettiin sekä hankittiin koneita ja kalusteita yhteensä n. 150 000 eurolla.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Uusia lainoja ei otettu tilikauden aikana. Monetra Oy maksoi takaisin Oulun kaupungille 230 t € pääomallainan huhtikuussa 2017. Monetran taseessa on pääomallainaa PPSHP:ltä 57,5 t €. Pääomallainaa maksetaan takaisin sopimuksen mukaisesti 31.12.2018.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Oulun kaupungin siirtäessä suuren osan Oulun Konttori –liikelaitoksen palveluista Monetra Oy:ön, yhtiöstä muodostui Suomen laaja-alaisin palvelukeskus. Tämän myötä palveluvalikoima kasvoi merkittävästi. Talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tulkkipalveluiden lisäksi yhtiö tarjoaa asiakkailleen hallinto-, hankinta-, rekrytointi-, painatus- sekä asiakirja- ja tietosuojapalvelut.

Lisäksi vuoden 2017 alussa Monetra Oy avasi sivutoimipisteet Sodankylään ja Haapavedelle.

Monetra Oy:n toimintaan merkittävästi vaikuttava asia vuonna 2017 on ollut valmistautuminen sote- ja maakuntauudistukseen. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan lisäksi Monetrasta ovat kiinnostuneita myös muut maakunnat, ja Pirkanmaan, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen kanssa aloitettiin Monetra-konsernin alustava suunnittelu. Toimintaympäristön muutoksiin on valmistauduttu myös siten, että hallitus ja strateginen johtoryhmä ovat täsmentäneet visioita ja strategiaa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Vuonna 2017 aloitettua Monetra-konsernin suunnittelua jatketaan ja perustetaan emoyhtiö ja alueyhtiöt Pirkanmaalle, Pohjois-Savoon ja mahdollisesti myös Keski-Suomeen. Uuden organisaatorakenteen edellyttämä it-infran kumppani valitaan ja yhteistyö käynnistetään. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan val-

mistelu aloitetaan ottamalla käyttöön PPSHP:lle uusi palkkajärjestelmä. Uusien kunta-asiakkaiden Kempeleen ja Ranuan vastaanottoprojektit jatkuvat ja asiakkaat siirtyvät Monetran järjestelmiin kevään aikana.

Robottiikan käyttöönotto laajennetaan kaikkiin talous- ja henkilöstöhallinnon palveluihin. Investointeja tehdään mm. HR- sekä tikettijärjestelmään.

Uuteen organisaatorakenteeseen liittyy muutamia riskitekijöitä: on varmistuttava inhouse-aseman täytymisestä sekä kaikkien asiakasomistajakumppaneiden tyytyväisyydestä. Toinen epävarmuustekijä on edelleen Tulkkipalvelu, koska se myy palvelujaan myös muille kuin Monetran osakkeenomistajille. Ulkopuolinen myynti saa uudistetun hankintalain mukaan olla enää 5 % liikevaihdosta tai enintään 500 000 euroa. Siirtymäaikaa on vuoden 2019 alkuun saakka. Tähän riskiin on varauduttu erilaisin selvityksin, jotka tarkentuvat vuoden 2018 aikana.

16.1.13. ScanLab Oy

Yhtiön toimiala: Yhtiön toimialana on laboratoriotestaus sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	731	755	757	26
Liikevoitto, t€	30	13	-6	-36
Tilikauden tulos, t€	23	10	-4	-27
Taseen loppusumma, t€	393	401	407	14
Investoinnit, t€	14	35	28	14
Omavaraisuusaste, %	71,2	72,3	67,3	
Sijoitetun pääoman tuotto%	10,8	4,5	-2,1	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Päättynyt tilikausi on yhtiön kolmas. Yhtiön tulos painui miinukselle toiminnan kehittämiseen liittyvien kulujen vuoksi. Pienestä negatiivisesta tilikauden tuloksesta huolimatta oma pääoma on edelleen korkea. Yhtiön omavaraisuusaste on hyvä.

Investoinnit

Vuoden aikana toteutettiin talousarvion mukaisia investointeja.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä ei ole lainoja.

***Toimintaympäristössä ja toimialalla
tapahtuneet keskeiset muutokset***

Toimialalla on tapahtunut useita yritysjärjestelyjä, jotka voivat vaikuttaa toimialan kilpailutilanteeseen.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Yhtiön toimintaa kehitetään hallituksen hyväksymän strategian mukaisesti.

16.2. Kuntayhtymät

16.2.1. Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä

Toimiala: Ammatillinen koulutus

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	TA2017	TP2017	Muutos, €
Toimintatuotot, t€	90 731	81 501	79 878	-10 853
Toimintakulut, t€	78 251	74 724	73 779	-4 472
Toimintakate, t€	13 185	7 525	7 239	-5 946
Vuosikate, t€	12 873	7 418	7 101	-5 772
Tase, t€	134 953	140 000	129 687	-5 266
Investoinnit, t€	3 814	5 500	7 472	+3 658
Omavaraisuusaste, %	66 %	61 %	65 %	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Rahoitus romahti 11 M€/12 % aiemmalta, varsin vaakaalta tasolta. Henkilöstön määrä on vähentynyt kahdessa vuodessa 115 työntekijällä. Henkilöstömenot vähenivät 3,5 M€, joista lomarahojen leikkauksen osuus on n. 0,7 M€. Asetettu alkuperäinen vuosikatetavoite miltei saavutettiin.

Investoinnit

Investointien toteuma 7472 t€ on korjatun talousarvion mukainen. Merkittävimmät investoinnit ovat hius- ja kauneudenhoitotilojen peruskorjaus Kiviharjuntie 6 (n. 2 M€) ja elintarviketilojen rakentaminen Kotkantie 2 (n. 2 M€)

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Kuntayhtymä ei ole ottanut uusia lainoja ja vanhoja lainoja on lyhennetty alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Ammatillisen koulutuksen reformi astui voimaan 1.1.2018, laki ei enää erittele nuorten ja aikuisten koulutusta.

OAKK: Oyn ja Osekin toimintojen yhdistyminen tapahtui 1.1.2018.

Rahoitusta leikkattiin vuonna 2017 12 % ja se näkyy toimintatuottojen heikkenemisenä.

Myllytullin kiinteistö tyhjennettiin sisäilmaongelmien vuoksi kesällä 2107 ja toiminnot siirrettiin pysyvästi muihin tiloihin.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Vuosi 2018 on taloudellisesti lähes yhtä tiukka kuin vuosi 2017. Oakk:n ja Osekin yhdistyminen toteutuu käytännön työn tasolla vuoden 2018 aikana

16.3. Säätiöt

16.3.1. Oulun Palvelusäätiö

Toimiala: Palvelusäätiön tarkoituksena on sääntöjen mukaan harjoittaa vanhusten, eläkeläisten, vammaisten ja muiden niihin rinnastettavien erityisryhmien asumis- ja sen oheispalveluja. Tarkoitustaan säätiö toteuttaa ylläpitämällä palvelutaloja ja -koteja sekä palvelukeskuksia, vuokraamalla palveluasuntoja, tuottamalla asukkaalle kotihoidon palveluita, hoito- ja huolenpitopalveluita sekä avohuoltoon liittyviä virkistys- ja kuntoutuspalveluita.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	Budjetti 2017	TP2017	Muutos, €
Toimintatuotot, t€	12 408	12 654	12 779	371
Toimintakulut, t€	12 058	12 654	12 569	511
Tuotto-/kulujäämä, t€	351	0	210	-141
Yleisavustukset, t€	7	0	6	-1
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	77	0	49	-28
Tase, t€	7 780		7 699	-81
Investoinnit, t€	0	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	54	50	56	

Muutos € tarkoittaa muutosta vuosien 2016 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Taloustarviossa pysyttiin hyvin ennakoivalla talouden hallinnalla. Tulot olivat hieman yli taloustarvion (1 %) ja menot puolestaan alle taloustarvion (0,7 %).

Investoinnit

Suurempia investointeja ei ole tehty, vaan suoritettiin taloustarvion mukaisia kiinteistön korjauksia/kunnostuksia kuten Keskustan palvelutalon hissien nykyaikaistaminen sekä automaattisten sammutusjärjestelmien asennukset Saran Siipeen ja Koskelan palvelutalossa Paussiin.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Uusia lainoja ei ole otettu ja vanhoja lyhennettiin lyhennyssuunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Valtakunnallisten suuryritysten aggressiivinen laajentumisstrategia sekä erilaisten ikäihmisille suunnattujen palveluiden lisääntyminen samoin kuin uusien palveluiden tuottajien ilmestyminen markkinoille.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Palveluiden kehittäminen vastamaan asiakkaiden tulevaisuuden tarpeita. Toiminnan kehittäminen niin, että pystytään tulevaisuudessa tuottamaan asiakaslähtöisiä ja laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti ja joista asiakkaat ovat valmiita maksamaan.

16.3.2. Oulun Musiikkijuhlasäätiö

Toimiala: Oulun Musiikkijuhlien järjestäminen

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteet:	TP2016	TA2017	TP2017	Muutos, €
Toimintatuotot, t€	183	170	183	0
Toimintakulut, t€	384	370	387	3
Tuotto-/kulujäämä, t€	-201	-200	-204	3
Yleisavustukset, t€	202	201	202	0
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	2	1	-5	-7
Tase, t€	20	20	14	-6
Investoinnit, t€	0	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	neg	neg	neg	

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2017 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun musiikkijuhlasäätiö rs talous toteutui suunnitelman mukaisesti. Lipputulot jäivät odotettua pienemmäksi, mutta kuluja pystyttiin karsimaan ja yhteistyötuotantojen kautta säästyti resursseja.

Investoinnit

Ei investointeja.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Säätiöllä ei ole lainoja.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Vuoden 2017 aikana Oulun musiikkijuhlasäätiö vastasi festivaalin ja omien konserttisarjojen lisäksi Valtakunnallisen Suomi 100 -juhlan tuotannosta.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2018

Vuoden 2018 osalta talousnäkymät näyttää positiiviselta. Avustuspäätökset ovat olleet myönteisiä ja rahoitus siltä osin tulee toteutumaan toivotulla tavalla Toiminta jatkuu festivaalin ja konserttisarjojen osalta ennallaan. Oulu All Star Big Band ostaa konserttituotannon Oulun musiikkijuhlasäätiöltä. Oulun Musiikkijuhlat järjestetään 11.-24.3.2018.

*Tilinpäätöstä varmentavat
asiakirjat*

17. Käytetyt tilikirjat ja säilytys

Luettelo vuonna 2017 käytetyistä kirjanpitokirjoista ja niiden säilytys

Tasekirja	paperituloste	Konsernihallinto
Tase-erittelyt	paperituloste	Monetra Oy
Kirjanpidon pääkirja	sähköinen arkisto	Monetra Oy
Kirjanpidon päiväkirja	sähköinen arkisto	Monetra Oy
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähkö. arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Konsernitilinpäätösasiakirjat	sähkö. arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Myyntireskontra	sähkö. arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Ostoreskontra	sähkö. arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Maksukirjaukset	sähkö. arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Muistiotositteet	sähkö. arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Palkkakirjanpito	sähkö. arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Tiliotteet	sähkö. arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Henkilöstökassa	paperituloste	Konsernihallinto
Varastokirjanpito	sähkö. arkisto/paperituloste	Eri yksiköt
Lainat (anto- ja ottolainat)	sähköinen arkisto	Konsernihallinto
Muu rahoitus	sähköinen arkisto	Konsernihallinto
Maaomaisuudenrekisteri	sähkö. ark./paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Pysäköinninvalvontarekisteri	sähkö. ark./paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Viljelypalsta- ja venepaikkarekisteri	sähkö. ark./paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Asuntojen korjausavustukset	sähkö. ark./paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Luettelo käytetyistä tosittelajeista

10	Asiakaskassa 1 Rahatoimi	49	Korkolaskut
10	Asiakaskassa Sammakko	50	Myyntilaskut
10	Palvelukassat	54	Hulevesien laskutus
11	Asiakaskassa 2 Rahatoimi	70	Sisäinen laskutus
11	Asiakaskassa Susiteetti	71	ProE sisäinen laskutus
12	Asiakaskassa Tekninen keskus	77	SIS Web-muistiotosite
12	Asiakaskassa Radanvarsi	78	Sisäinen laskutus IP, uusi
13	Asiakaskassa Aspa 1	79	Sosiaalipalkkavaraus (TCM)
13	Asiakaskassa Pohjankartano	80	Web-muistiotosite
14	Asiakaskassa Aspa 2	81	Käsin kirjatut muistiotositteet
14	Asiakaskassa Hiironen	82	Matkalaskut
15	Asiakaskassa Aspa 3	83	Yleismuistiot MYRE
15	Asiakaskassa Kaakkuri	84	Palkkatositteet
16	Asiakaskassa Aspa 4	85	Luottotappiot
16	Asiakaskassa Ritaharjun kahvio	86	Hyvitysten kohdistus MYRE
17	Asiakaskassa 5 Haukipudas	86	Hyvitysten kohdistaminen
17	Asiakaskassa kahvio Leeta	87	Sumu-poistot
18	Asiakaskassa 6 Oulunsalo	88	Käyttöomaisuusluovutukset
18	Asiakaskassa Lassintalo	89	Poistoeron muutos
19	Asiakaskassa 7 Kiiminki	90	Vyörytykset
20	Asiakaskassa Linnanmaan liikunta	91	KP laskennalliset
21	Asiakaskassa Jatuli	92	KP automaattikirjaukset
22	Asiakaskassa Oulunsalon liikunta	93	SL laskennalliset
23	Asiakaskassa Haukiputaan kirjasto	94	SL automaattikirjaukset
24	Asiakaskassa Oulu-opisto Haukipudas	95	Jaksotukset
25	Asiakaskassa Kastellin kirjasto	96	Kirjanpidon tulos
26	Asiakaskassa Aspa 5	97	KP tulos laskennallinen
27	Asiakaskassa Aspa 6	98	Sisäisen laskennan tulos
28	Asiakaskassa Aspa 7	99	SL tulos laskennallinen
29	Oulu 10 kassa 8	1A	Asiakaskassa 8 Yli-Ii
30	Pankkitositteet	1B	Asiakaskassa Kirjasto
32	Ostolaskut P2P	1C	Asiakaskassa Kaijoharjun kirjasto
33	Ostolaskut/Palveluseteli	1D	Asiakaskassa Karjasillan kirjasto
33	Ostolaskut/Yrityseteli	1E	Asiakaskassa Kaukovainion kirjasto
34	Hyvitysten kohdistus OSRE	1F	Asiakaskassa Koskelan kirjasto
35	Ostolaskujen maksut	1G	Asiakaskassa Kuivasjärven kirjasto
36	Ostolaskut käsin tallennetut	1H	Asiakaskassa Maikkulan kirjasto
37	Ostolaskut kierrätys	1J	Asiakaskassa Myllyjojan kirjasto
38	Ostolaskut/hyve/toimeentulotuet	1K	Asiakaskassa Oulunsalon kirjasto
39	Ostolaskut/Tilakeskuksen vuokrat	1L	Asiakaskassa Pateniemen kirjasto
40	Myyntiresk viitesuoritukset	1M	Asiakaskassa Puolivälilinkaan kirjasto
40	MYRE viitesuoritukset	1N	Asiakaskassa Rajakylän kirjasto
41	MYRE Käsin tall.suoritukset	1P	Asiakaskassa Tuiran kirjasto
42	Intime yleislaskutus	1R	Asiakaskassa Ylikiimingin kirjasto
43	Sos. toimen maksamat suoritukset	1S	Asiakaskassa Kaakkurin kirjasto
44	Suoritukset perintä	1T	Asiakaskassa Ritaharjun kirjasto
45	Ulosottosuoritukset perintä	1U	Asiakaskassa Kiimingin kirjasto
46	Sos. toimen maksamat suoritukset	1V	Asiakaskassa Jäälän kirjasto
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistukset	1W	Asiakaskassa Raatti
48	Sopimuslaskutus	1X	Asiakaskassa Raksila

1Y	Asiakaskassa Ouluhalli	6A	Jätehuolto Vaakan pankkis
1Z	Asiakaskassa Urheilutalo	6B	Satamamaksut
1Z	Aterialaskutus	6C	Vesilaskutus
5A	Koululujen aamu- ja iltapäiväkerho	6F	Elintarvikelaboratoriolaskutus
5B	Viljelypalstat	6F	Ympäristölabra
5C	Hammashuolto	6G	Aterialaskutus
5D	Siku/IB-lukion tutkinto	6G	Tuotannonohjaus
5E	Terveyskeskusmaksut	6H	Pohjois-Suomen tulkkipalvelu
5E	Muut	6J	Ensihoito
5F	Laitospaikka ja pkl-maksut	6Z	Myren ulkopuoliset reskontrat
5G	Mielenter,päihdel,asuminen	8A	Yksilö- ja perhehoito
5H	Asuntolainat	8A	Kirjanpitoliihtymä
5J	Päivähoito	8B	Kaupunkikortti Ateria
5K	Kotipalvelu	8C	Kaupunkikortti Liikunta
5L	Kirjastomaksut	8C	Kaupunkikortti liikunta
5M	Taidekoulun kurssimaksut	8D	Kaupunkikortti Orkesteri
5N	Hyve-vuokrat	8E	OuluCard/virkistysmajat
5P	Ylioppilastutkintomaksut	8R	Web-muistiotosite; Rak-valvonta
5R	Konservatorion kurssimaksut	8S	Web-muistiotosite; SIKU
5S	Liikuntatoimi	8X	Web-muistiotosite; Konsernipalvelut
5T	Palkkasaatavat	8Y	Web-muistiotosite; YYP
5T	Palkan takaisinperintä	8Z	Web-muistiotosite; Hyve
5U	Sote jälkihuolto ja hoidonkorvaus	9K	Sisäinen korko
5V	Kaivuulupa	9T	Työllistämiskirjaukset
5W	Peruskunnan Maanvuokra	C1	Ceepos-kassat
5X	Henkilöstökassan laskutus	C2	Ceepos-kassa Oulu-opisto
5Y	ProE-laskutus	C3	Ceepos-kassa YYP
5Z	Venepaikat	C9	Maksukorttisaatavat

18. Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot/Toimintakulut %

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Omavaraisuus-% =

$(\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
 Rahoitusvarallisuus €/asukas
 = $(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Asukasmäärä}$

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $(\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
 Käyttötulot = toimintatuotot + verotulot + käyttötalouden valtionosuudet

Lainakanta , 1000 euroa

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

= tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä (Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €)

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$ (Oma hankintameno = Investointimenot - Rahoitusosuudet)

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassavarat , milj. euroa

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassasta maksut / vuosi, milj. euroa

= $\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön} + \text{korkokulut} + \text{muut rahoituskulut} + \text{käyttöomaisuuden investoinnit} + \text{antolainojen liisäykset} + \text{pitkäaikaisten lainojen vähennykset}$

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} \times \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuus-%

= $(\text{Oma pääoma} + \text{Konsernireservi} + \text{Kertynyt poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Konsernin lainakanta 31.12, 1000 euroa

= $\text{Vieras po.} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Liikelaitoksen tuloslaskelman tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %

= $100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia}) / \text{Liikevaihto}$

Liikelaitoksen rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulorahoitus, %
 = $100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, %
 = $100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate
 = $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassastamaksut/vuosi

Kassan riittävyys (pv)
 = $365 \text{ pv} \cdot \text{rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio
 = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio
 = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, € = tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä
 (Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €)

Liikelaitoksen taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %
 = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
 = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista
 = $100 \cdot (\text{vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
 = $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Lainakanta 31.12.
 = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset 31.12.
 = $\text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

*Tilinpäätöksen
allekirjoittaminen ja
tilinpäätösmerkintä*

19. Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

OULUN KAUPUNKI

KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Oulussa _____ kuuta 2018

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Oulussa _____ kuuta 2018

BDO OY

Tiina Lind, JHT, KHT

